

R. Matthia Griseck.

Ano Dni 1735.

Ms. 1. C.

P A B U L U M
S P I R I T U A L E
O V I U M
C H R I S T I A N A R U M
S E U

Conciones super Dominicas à Prima Adventūs,
usque ad Primam post Pentecostes : cum
adjunctis quibusdam diversis, pro particu-
lariū temporum oportunitatibus;

Veluti

Indulgentiarum, Dedicationum, Primitiarum,
ac quarumcumque publicarum necessitatum,
peculiarī studio compositæ, ac in-
lucem datæ.

A

R. P. STEPHANO ZAGRABIENSI
Concionatore Capucino.

P A R S Q U A R T A.
S U P E R I O R U M P E R M I S S I L.

ZAGRABIE, Typis Joannis Barthomæi Pallas, Anno 1727.

353259
353259

HRANĀ DUHOVNA OVCHICZ KERSCHANZKEH

Aliti

Prodeke zverhu Nedely od Perve Adventa,
do Perve po Duhovom : z- priosenemi
nekoiemi zoszebnemi za oszebuineh
vremen potreboche ;

Kakti

Vu vremenu Jubileumzkoga Proschenia , Po-
szvetil Czirkveneh , nad Novomesniki , y vu
koichgod obchinzkeh potrebochah osze-
buinum marlivoztium ukup szlosene,
y na szvetlo dane.

P. STEFANU ^{Po} od ZAGREBA
Concionatoru Capucinu 17. IV. 1885 N 487

ZTRAN CHETERTA.
Z DOPUSCHENIEM GORNIEH.

PREDGOVOR K POBOSNOMU STAVCZU.

OVoszem y pak o moy pobosni Stavaczz- pomochium Bosium na-
perwo dossel, noszecchiti vu pufslu ove Kniscze Hranu Duhov-
nu, zkoium szam szebe naipervo, potlam y Ovchicze Kerschanke
hraniti, y krepiti budes mogel, ako liztor budes znal, y hotel; velim
znal, y hotel, ali nevelim prez zroka, arszem moral razumeti od ne-
koiega Duhovnoga Paztira prigovoriaty k Tretie Knige moie koiu-
szem najmre pred ovim na szvetlo dał, govorechega dasze z onum
Duhovnum Hranum koiaie uszake Bosie Ovchicze k sitku vekovech-
nomu naipotrebnesa, nezna kak pomocci: Nekoij pako znaiu, ali
nemaraiu, nego puschainu dasze po kuteh Missi snyum hrane. Nai
chini, y govorit gdo kai hoche, y komu kai drago, ia snyum nikogar
nig lar szil niti iefzem, niti budem, da pacse valuiem daszem zeu-
szem a nakanil bil preztati od piszania, ali od unogeh dobréh y verneh
Duhovnich Paztirov buduchi prossen za Zoszebne vu oszebuinch vre-
men Potrebochah Razgovore Duhovne: Iz druge pako ztrani chui-
chisze karanoga od Sz. Bernarda ovakovemi rechimi. *Rem proximi
detines tibi, qui metu forte aut segnitie, vel minus discreta humilitate
verbum bonum quod posset prodeesse multis, inutili, imo damnabili ligas
silentio.* Ovo adda premislyavaitch poszegelszem znovich po ono
kaiszem pripravnoga imiel o Hrane Duhovne, toicto k Nedelyinem
Prodekom, koiich závezda szamo poloviczu tebe podaiem o Stavez
pobosni, poloviczu pako za drugi put chuvam; ar kakti k ovem
szadasniem Nedelyinem, Zoszebne, vu oszebuinch vremen potrebo-
chah, Prodeke pridaiem; Tak k onem oztalem Nedelyinem Prode-
kom, koieti kanim z vremeniom podati, budemsze terszil kai novoga
y za uszagdnasniu Duhovnu Hranu potrebnoga pridati, akomi G. Bog
sitska y zdravia nezkrati; atme nato giblyu one mudroga Proclussa
recsi.

rechi. *A scribendi munere nos scriptorum copia non avocet; Urgeat petius ac provocet, & in exemplum aliorum scriptiones eant: Bonos libros qui scribit, retia salutis pandit.* Niti o moy Stavecz verui dabi ia zojem moiem piszaniem dobichek kakov chalarne tasche dike, ali hvale izkal, niti selel od tebe imeti, nego uszigidar czilyam na diku, y hvalu Bosiu, hašzen pako y pomocs Ovchicz Kerschanzkeh, kojem terfzilszemse uszigidar podavati takovu Hranu Duhovnu, koiu znam Tebe ynym k-sitku vekovechnomu naipotrebnessu. Ako pak piszanie moie ni uszem po volye, to nikakvoga chuda ni vredno, ar ako Mudrozti vekovechne Bosanzki Navuki niszta uszem po volye bili, kuliko menie piszanie moie, kod naipriprozessega zmegy uszeh, koijsu pred menum piszali, bi moglo uszem po volye bitti? Jaznam da hotechi negda Spintarus vuchenii, mudromu Epaminonde malemi rechmi veliku hvalu dati, rekelic ovak. Niszem nigdar poznal Chloveka koibi vecs znal, y menic govoril od Epaminonde: Od mene pako, naideszejh vecs neg ieden, koij na opak govorili budu: Niszem nigdar poznal iednoga Prodektora, naimre Horvatczkoga ieszika, koibi menie znal, a vecs govoril od Patra Stefana Zagrebcza Capuczina, y nebudu krivo govorili, arsze ia fzam za naipriprozessega od uszeh zpoznavam, ako pak unogo govorim vn Knigah moich, to nai uszaki zna da kruto malo, ali nikai iz glave moie i nego usze iz Sz. Piszma, y drugeh uszako jachkeh szveteh, y mudteh Navuchitelov Knig, na koie požzel nigdarsze nebi bil pouffal z-priproztem razumom moiem poztaviti dabi nebil od višszych Pažtirov Duhovnych primarian, a od pomenseh tak zasgano prossen, koieh obodvoieh nestimam dabikai drugo na primaranie y na prosniu gibalo bilo, nego one Sz. Thomassa rechi. *Quanvis proles generetur infirma, melius tam en est sic esse, quam penitus non esse.* Toieto miszlilizem da akoprem Prodeke moie ieszu priprozte, bolyeie vendar nekai, neg nikai imeti: Akoti adda o pobosni Stavecz y ova Knisicza moia nebude po volye, ischiszi drugde bolye, y priprozt razuma moiega izprichanu imai, sivi zdrav, y zame G. Boga moli.

APROBATIONES.

Quia Ego infra scriptus, ab A. R. P. Aurelio Gradiscano Almæ Provinciæ nostræ Styriæ Ministro Provinciali, facta eidem desuper à Reverendissimo P. Bernardino à S. Angelo in Vado Seraphici Ordinis nostri Capucinorum Vicario Generali Commissione, deputatus fui ut Quartam Partem *Pabuli Spiritualis*, seu *Conciones* à Dominica Prima Adventus, usque ad Dominicam Primam post Pentecosten, & nonnullas alias pro diversis temporum oportunitatibus aptas, & Verbi DEI Preconibus utiles atque necessarias: videlicet tempore Indulgentiarum, Dedicationum, Primitiarum, atque publicarum necessitatum per R. P. Stephanum Zagrabiensem suprafatae nostræ Provinciæ Concionatorem, Idiomate Croatico, magnâque sedulitate compositas reviderem, & relegerem, quas quoque attentâ lectione revidi, nihilque in illis, quod aut fidei Catholicæ, aut sanæ doctrinæ repugnaret, quin imo Sacre Scripturæ textibus, & SS. Patrum Authoritatibus uberrime refertas, & Ovibus Christianis ad nutrimentum Spirituale saluberrimas reperi: meritò igitur dignas æstimmo ut Typo honorari valeant.

Datum Zagrabia die 10. Decemb. Anno 1725.

Fr. Lucas Zagrabien. Concionat.
Definitor & Guardianus.

Cum de mandato Reverendissimi P. Bernardini à S. Angelo in Vado Vicarij Generalis ab A. R. P. Aurelio Gradiscano hujus Provinciæ nostræ Styriæ Ministro Provinciali ordinatus, & deputatus fuerim, ad perlustrandam, & examinandam Quartam Partem *Pabuli Spiritualis*, seu *Conciones* Dominicales à Dominica Prima Adventus, usque ad Dominicam S.S. Trinitatis; cum adjunctis quibusdam Sermonibus pro specialibus temporum occurrentiis, veluti Jubilæi, & 40. Horarum Precum, Dedicationum Ecclesiârum, Primitiarum, ac publicarum quarumcumque necessitatum à R. P. Stephano Zagrabien Concionatore Provinciæ nostræ, in Idiomate Croatico peculiari studio & labore compilatas. Èa proinde, quâ par est sedulitate perlustravi, ac examinavi, cumque nihil prorsus Orthodoxæ fidie, ac probis

probis moribus dissontim repererim, verum fructuosissimum Pabulum
Spirituale pro Ovibus Christianis Pastoribusque earundem ad conse-
quendam vitam æternam, per quam necessarium repererim, dignissi-
mum proinde censeo ut per Typum publico exponatur usui.

Dabam Zagrabia 20. Septembri 1724.

Fr. Michaël Sellinensis,
Concion. Capuc.

FACULTAS Reverendissimi P. Vicarij Generalis.

Nos Fr. Bernardinus à S. Angelo in Vado F.F. Minor.
S. Francisci Capucinorum Vic. Generalis L. I.

Cum Opus Quartum Concionatorium cui extat Titulus *Pabulum*
Spirituale, seu Conciones tum secundo Dominicales tum Miscel-
lanicas per R. P. Stephanum Zagrabensem Ordinis nostri Conciona-
torem Idiomate Croatico compositum, duo ex Ordine Theologi ad
id specialiter deputati mature discusserint, acutate perpenderint,
publicaque luce dignum iudicaverint, facultatem nostram (quantum
ad nos spectat) ut Typis detur, libenter concedimus.

Datus Parma 19. Februarij Anno 1725.

Fr. Bernardinus;
qui supra.

CENSURÆ.

Hoc Quartum Opus, & Congeriem Concionum per A. R. P. Stephanum Zagrabensem P.P. Capucinorum Concionatorem Emeritum concinnandum : Ex Commissione Reverendissimi D. Nicolai Bedekovich, Canonici Zagrabensis Senioris &c. & per Almam Diæcesim Zagrabensem in Spiritualibus Vicarij Generalis &c. attente volvi, seduloque revolvi : Et quâ *Pabulum Spirituale Ovium Christianarum*. Animo & Corde masticando prægustavi ; Et factum est in ore meo sicut mel dulce. Ezech: c. 3. Vel ideo : Quia in hâc pingui, gustuosa, suavi, & pretiosa Animarum Esca, nihil amarum, nihil prorsus insulsum, quod Orthodoxam Fidem, aut bonos mores amaricare quiret, reperi, quin imò Refectionem Animarum Ubberrimam, ac saluberimam ad verti, quâ quævis Ovicula Christi resfocillata Beatorum Agmini associari commode, & oportune potest : Proindeque ad emendandos pravos mores, ad cibandas famelicas Animas, Deique ter Optimi Maximi augendam Gloriam per Typum Publico eam cui, & usui exponi debere censeo, ac per omnia approbo, & existimo.

Dabam Zagrabia 25. Aprilis,

1725.

Thomas Plessich,
Can. Zagrab. & Archi-
Diaconus Chasmensis.

Ego infra scriptus ex Commissione Reverendissimi Domini Nicolai Bedekovich Canonici Zagrabiensis &c. & per Almam Diæcesim Zagrabensem in Spiritualibus Vicarij Geueralis &c. Conciones Quartæ Partis *Pabuli Spiritualis*, A.R. P. Stephani Zagrabiensis Concionatoris Capucini, acutatè perlegi, & quia in iis nil quod Orthodoxæ Fidei, aut bonis moribus repugnaret, reperi, judico ut pro utilitate Spirituali animarum Typis mandentur, si aliis ita videbitur.

Dabam Zagrabia 30. Maij, 1725.

Gabriel Patatich, Abbas Insul: S. Spiritus de Hrapko, Cathed: Ecclesiæ Zagrabensis Canonicus.

LICENTIA ORDINARIJ.

Visâ approbatione Dominorum Revisorum ex Commissione mea approbô ut Typo mandetur laudabile Opus R. P. Stephani Zagrabiensis Concionatoris Capucini.

Dabam Zagrabia 15. Junij, 1725.

Nicolaus Bedekovich, Præpositus Chasinenis & Vicarius Illustriss. Dñi. Episcopi Zagrabiensis.

megy ovaci dvemi prihodniami twoimi Christus moy razpeti ! Budets adda dasze Sz. Matti Czirkva szpomina vu ove Sz. Massé od drugoga prihoda , govoreczi. *Tunc videbunt Filium Hominis venientem in nube.* Onda budu videli Szina Chlovecsega iduchega vu oblaku : Moje takai govorenje vezdasnie bude, ne iur od ztrahote ovoga prihoda , y ostroche szuda , nego liztor od velike potreboche, y haszne szamoga szpomenka na on preztrassni szud Bosi , od koiega ostroche, y ztrahote gdogodersze szpomina , ni moguche , dabi tak lahko mogel gresiti , y zato uszaki rakov usfatisze mora da na szud Bosi miszlech , y grehasze chuvaiuch , vu milosche Bosie iz ovoga fizveta hoche preminuti , kodszem rauuo to nakanil pokazati.

Zmegy unogeh zrokov , zbok koich narod Chlovezhan-
zki naibolycsze izmetti bdi , polek onch mudroga Aristote-
lesa rechih . *Omnium terribilium terribilissimum est mors.* Od ^{Aristoteli} uszeh ztrahot , naiztrassnesia ie szmert . Menesze tako vidi
da ov zrok tomu bitti mora , kaiti dussa takiporazlucheniu
szvoiem od tela , mora pred Szudca nebezkoja poiti , za
datimu tenek rachun od uszeh szvojeh grehov , koje ie z-
mlyeniem , y govoreniem vuchinil , odkud Sz. Kraly David ^{Epsal. 37.}
veli *Mors peccatorum pessima.* Szmert gresnikov naigorsa ,
ali zakai ? zato kaiti na szudu Bosiem kak Szudecz nebezki
koga naide , takoga y izudi , y polek zaszlusenia niega oszu-
giuic na vekovechnozi ali Blasenu kod pravichne prez gre-
ha ; ali peklenzku , kod gresnike vu szmertnek grechek pre-
minyche . Adda buduch tomu tak , menesze vidi daie Ari-
stoteles iako falil vu szvoiem govorenu , imenuiuch szmert
od uszeh ztrahot naiztrasnesiu , ar nestimam , niti veruiciem
dabiize lyudi tuliko szmerti boiali , dabi neznali dajmie po
szmerti na ostar szud Bosi doiti , onde Szudecu nebezkomu od
uszega sitka szvoga tenek rachun dati , y polek zaszlusenia
Sentencziu ali blasenztva , ali proklecztva vekovechnoga
prieti , od koiega szuda Aristoteles nikai niznal , kodga nam
Sz. Matti Czirkya vu denesniem Sz. Evangeliumu obzgauue ,

Pervia Nedelya

kai dabi Aristoteles bil znal, y veruval, kod misznamo y veruemo, drugachbi bil miszlil, y govoril one rechi, ne iur od szmerti, nego od ztrahote szuda Bosiega, naimre *Omnium terribilium terribilissimum est Judicium.* Od uszeh ztrahot nai-

Joel c. 2. ztrasneshi ie szud. Kodga Sz. Joel prorok imenuie. *Magnus dies Domini & terribilis valde.* Veliki dan Gozponov, y ztrassen iako. Sz. pako Isaias od ztrahote szudniega dneva go-

Isiae c. 13. vori ovak. *Dies Domini veniet crudelis, & indignationis plenus.* Dan Gozponov doiti hoche ztrassen, y Izerditozti pun. Sz. Jeremias takai szpominaiuchisze od dneva onoga

Jerm. c. 46. govari. *Dies ille Domini DEI exercitum, dies ultionis.* Dan on Gozpona Boga seregov, dan fantchenia; y k. zadniemu, da unoge druge na ztran oztavim, Sz. Soffonias prorok

Sophon. c. 1. govari. *Dies iræ, dies illa, dies tribulationis, & angustiæ.* Dan fzerditotzi, dan on, dan traplyenia, y ztizikh: Koi szud morafse adda z-pravum iztinum za ztrasnoga dersati, y imenuvati.

Iztiňaie dasze Sz. Matti Czirkva danasz szpomina od onoga obchinkogha szuda Bosiega, ali mora uszaki Bosi kerschenik to znati, y veruvati, da on szud, na koiega uszaka duša taki po razlucheniu od tela szvoiega mora doitj, ie tak ztrassen, kod bude on obchinkzi na zkonzhanii szveta, po-

S. Hieron. lek szvedochanzta Sz. Hieronyma *Quod in die judicij futurum est omnibus, hoc insingulis die mortis impletur.* Kai na obchinkom szudu bude uszem, (ztraha toicto y trepetania) tosze vu uszakom zoszef na szwiatne niegove vure izpunuje.

3. August. ie. Sz. pako Augustin pridaie ove rechi. *Qualis in die isto quisque moritur, talis in die illo judicabitur.* Kak vu dnevu ovom gdo umira, takoy szud, szud pako rauno tak ztrassen, y oster bude nam uszakomu zoszef po szmerti naise, kakov bude uszega naroda chlovechanskogha na zkonzhanii szveta. Na koiu ostrochu, y ztrahotu szuda Bosiega dabi chlovek marlivo miszlil, doklam na ovom szvetu sive, oh kakbi ta takoy szrechen bil! ar miszlechi na ztrahotu szuda onoga, bi takaj

Adventa.

5

takai bolye miszil na uszazvoia mislyenia, chinchia, y go-vorenja, od koieh bude moral tenek rachum Szudcu nebe-zkomu dati, y polek zaszlusenia plachu prieti. Oh! kak-bisze zversenie zapovedi Bosie obdersavale, y kakbisze po-bosniec G. Bogu szlusilo?

Kodzseie negda od oneh perveh szveteh, y Bogaboic-cheh lyudi szlufilo, koiem nigdar po dnevu niti po nochi ni mogla iz glave izpazti ztrahota, y ostrocha szuda Bosiega. Ar kaije iednoga Arseniussa iz kralyeuzkoga dvora iztiralo, y vu puschinu zatiralo? kai bogacztva, chazti, veszelya, y naszladnozti, na pozte, y traplyenie tela premenilo, y vu nyh do szmerti tak ostro fizeti vuchinilo? ako ne uszekuntinzko premislyavanie ostroche szuda Bosiega, y ztrahote Szudca nebezkoga? za pripravitisze naimre leglye odgovoritimu, y rachun sitka szvoiega dati; znaiuchi dobro on, ono kai Sz. Gregur Papa ie govoril. Sapè opus nostrum causa S. Gregor. damnationis est, & profectus putatur virtutis: Sapè unde Iudex lib. 5. mo-placari creditur, inde ad irascendum placidus instigatur. Vech-krat dello nasze ie zrok prokleczta, y stimasze od nasz za-dobrotu: Vechkratsze pripècha da chim mi Szudca stima-mo, utasiti, y nam miloziunoga vuchiniti, z-onem mi-niega miloziunoga na szerditozt giblyemo, y premeniamo.

Kaije chinilo iednoga Sz. Augustina vii tulikom ztrahu fizeti, suhko plakati, y milo zdihavaiuch krichati. Ya mihi S. August. misero! quid faciam tune Domine DEUS, cum Cali revelabunt ini- lib. medic. quitatem meam? Eceo nihil respondere potero, sed demissio capite, C. 19. pre confusione coram te stabo trepidus, & confusus. Jay mene-tusnomu! kai pochnem onda G. Bose, kada nebeza ochituvala budu grehe moie? Nut nikai nebudem mogel odgovo-riti, nego z-prignienum glavum od velikoga szrama budem ztal pred tobum derschuch y trepechuch. Adda y ti òmoj Sz. Augustin tak iakosze bòis ostroche y ztrahote szuda Bosiega? ochituvania grehov twoich, y davania od nyh rachunov Szudcu nebezkому? akai bude iz nasz nevolyneches gresni-kov,

6

Perva Nedelya

kov, koi malo na pokoru, i os manie na pobolsanie sitka
nassegia miszlimo.

Niti vu mensem ztrahu ie sivel Sz. Bernard, koi unogokrat bilie chuien od Bratic szvoie, iz glubine szercza szvoga zdihavati, y krichati govoreczi. *Vae mihi misero! cum venerit dies illa, & aperti fuerint libri, ex quibus omnes mei actus, & cogitationes Domino presente recitabuntur.* Jay mene tusnomu! kada doide dan on, y odperte buduknige, iz koich usza moja chinenia, mislyenia, y govorienia pred Szudczem nebezkem budu naperovo donassiana, y ochituvana, oh ter kai pochnem ia tusni onda? *Ah! tunc demissio capite, pra confusione mentis conscientia in judicio coram DEO stabo trepidus, cum dicetur de me, ecce homo & operi ejus.* Ah! onda, onda, z-pri-gnienum glavum od velikoga szrama zbor gresne conscientzie na szudu pred G. Bogom budem ztal derschuch, kadsze bude govorilo od mene, nut chlevek, y chini niegovi. Ali kak y kai to govoris o moy Sz. Chlovek Bernarde? Niszili ti on izti Bernard, koiszi vu mlaodzti twoie szvet zuszemi nicgovemi chalarnoztmi zapuztil, y oduril? Niszili ti on Bernard, koiszi od detinztva twoiega szercze G. Bogu daruval, koicie uszigidar vu lyubavi niegove gorelo, z-koiemszi ti nica po dnevu, y po nochi tak pobosno molil y chaztil? niegove zapovedi obdersaval? Ztanovito ieszi: Kakie adda moguche dasze vendar ti pred onoga izardoga Boga, tak iako yztraffno bois doysti? takoie NN. y ni drugacs.

A gdeszem ozavil ono zerczalo pokore, y zauietek uszeh dobroth Sz. Hieronymus? koi takai zmislyava uchifzc, pacse nepreztancze miszlechi na ztrahotu szuda Bosiega, y ostrochu Szudcza nebezkoga, vcfz od ztraha iesze trfzel, y siuczem kameniom perszis szvoic tukel, za grehov oproschenie, kricheczi. *Ego cunctis peccatorum sordibus inquinatus, diebus atque noctibus superior tremore, reddere novissimum quadrantem, cum dicetur mihi, Hieronyme veni foras.* Oh tusni ia y neszrechni! uszakoiachkemi grehi utepen y zakalyan, po dnevu, y po nochi od ztraha yesz derscheni miszlech kak budem

Adventā.

budem rachune od grchov moich Bogu moiemu dāvál, y du-
ge plachal, oh kai pochhem, kai pochhem ia onda, kadami
bude receno Hieronymus hodi van iz te pechine na oster-
szud Bosi. Adda y ti ò Sz. Hieronym! koi akoprem siveszj
kod ieden telouni Ángel, sivuchi yu puschine vech Angel-
zkem, neg chlovechanzkem nachinom, vendarsze bois y
ztrassis ostroche szuda Bosiega, da liztor od niega miszlech
vesz od ztraha trepeches? Niszili ti on Hieronymus, koiszi
twoie telo z-požtmij, y disciplinami tepuch, siuczem kame-
nom tukuch, nato szpravil daie vech mertvomu, neg sivomu
chloveku bilo szpodobno? Niszili ti uszako iutro mlake
od szuz okolu tebe nahagial, kolefszi ti chez noch iz twoieh
ochyh iztochil; tersze iosche bōis na szud Bosi doyti? à kai
bude iz naſz nevolynch gresnikov?

Szadasze adda ia k-vam obracham ò N. N. y velim ovak,
da ako ovi, y neizbroieni drugi Szvetczi Bosi, koiszu vu-
tulike ostroche sitka, z-tulikum pobosnoztium, lyubavium,
y chiztochum conscienczie uszefzvoie five dni G. Bogu szlu-
fili, y vendarszusze boiali tak ztrassno na szud Bosi doiti, od-
kud to? od nikud ztanovito drugud, nego kaitiszu znali, da
on szud tak ztrassen bude, na koiem uszaka dussa bude pri-
morana neszamo od grehov szvoich, nego y od uszehjdobreh
deltulikai tenek rachun davati, kem naimre nachinom, y
kakovem nakaneniem ona ieszu vuchiniena, kodsze szam.
Szudecz nebezki po Sz. Kralyu Davidu grózí. *Cum accepero* Psal. 74.7.8.
tempus, ego iustitas judicabo. Kadaszí vreme uzemem, ia pra-
vichnozti szudil budem, koie rechi Sz. Bernard ovak ra-
zlace. *Iustitas judicabit, id est qua perfectissima nobis in terra*
videtur. Pravichnozti szudilbude, toieto ona dobra děla,
koisze nam nazemlye naiszveretessa, naipravichnessa, y nai-
zversenessa vide. *O quid facient ergo quid facient Tabula, se*
columnæ Cali contremiscunt? Oh! kai pochnu adda kai po-
chnu Dezke, akosze sztupi nebezki od ztraha trefzu? pita-
Sz. Gregur Papa toieto hocze rechi ov Sz. Navuchitel, kai po-
chnu gresniki, akosze tuliki y takovi Szveczi Bosi tak ztrassno
ostro-

ostroche szuda Bosiega boić? da szamo niiszlech od niegá, uſzisze od ztraha treszù. Ali zakai tulik ztrah, tak velike ſzluge, y priatele Bosie preuzimlye? zato, kaiti oni dobro znaiu, da kada doydu na preztrasni szud Bosi, onda morebiti budu morali vexu neszamo obsanozt, nego y kaſtigu od Szudcza nebezkoga pred uſzem szvetom, nebom, y peklom po-dieti, negoiu na pervom szudu poſzmerti szvoie primu, ar

S. Thomas veli Sz. Thomas od Aquine. *Et pena qua ante iudicium unius Aqu. p. 4. q. versale inficta non fuerat, in ultimo iudicio complebitur, postquam 33. a. 1. impij cruciabantur quoad corpus, & animam.* Ona kaltiga y muka koia pred obchinzkem szudom Bosiem ni bila dana gresnikom, vu zadniem obchinzkom szudu izpunitisze hoche, potlakam gresniki budú mucheni na telu, y naduse.

Cistem od onoga preiakoga y szerchenoga Junaka Temiſtoclesſa imenuvanoga, koi ne ienkrat, nego vechkrat szvoiu domovinu Athenu od nepriatelzke szille ie oszlobodil, zaiduchi vendar ienkrat vu iednu kralycuzku palachu, vu koie zagledalic Kralya vu tronuſſu szedechega, z- oſtrems obrazom, y biztremi ochima zbrivaiuchega po palache, okolu koiega ztalacie unosina Tolnachnikov y Gozpodè za szudit praudę, y polek pravicze deliti sentenczie: Vu koi van razvita cherlena zaztava biliae vun poztvavlyena, velike knige na pervo doneſene, vu koich knigah bileszu zapiszane uſze pregreske, y querele cheſz krivcze; y na glasž iedne trum-bece, uſzi krivczi od grabantov biliszu iztemnicz van izpe-lyani, y na szud pred kralya dopelyani, koich kraly szerdi-tem obrazom gledechi, ne szamo uſze nyhove pregreske od naivexeh do naimenseh, nego pacse y uſza dobrá dela z-ostrochumi nezgovornum tenko ie szudil, y polek zaſzlus-nia uſzakoga, prez uſzake milosche, y pomiluvania oszugiaval, davaiuch cheſz uſzakoga zaſzlusenu sentencziu, koiu za izpuniti chakaliszu gotovi, y pripravní hahari, y henkari: Zverhu koiega vigienia tak ztraſnoszeie Temiſtocles pre-ztrassil, daie rekel ove rechi. *Si mihi duas monſtraret vias,*

unam ad infernum, alietur ad Tribunal ducentem, multo liben-
tius ariperem illam qua rede ad infernum tenderet, quam illam
ad tribunal tendentem. Dabim⁹ gđo pokazal dva puta, ie-
 dnoga vu pekel, drugoga na szud pelyaiuchega, rassibiszi
 zebrial onoga koi izraven vu pekel pelya, neg onoga na szud
 czilyaiuchega. Oh Boſe! ako adda ieden tak szerchen ju-
 niak Temistocles tak iakovszie preztrassil na szamom vigieniu
 iednoga chlovechanzkoga izuda na kojem nisze bojal szu-
 gien biti, a ios menie na kakove muke oszugienc, ne buduch
 obtusen, y vendar tulik ztrah ie niega preuzel, a kaibi po-
 chel bil, dabi on ieden zmegy oneh krivczev bil? kamſze
 on nebi selel bil zkriti? to uſzaki more lahko szuditi.

Ovde pak⁹ ia pitam vasz N. N. koi nigdañ zmegy usze-
 ga szveta lyudi bi znal, y mogel izrecsi, ali izpiszati ztrah y
 trepetanie vu kojemsze nahagiale budu ne szamo gresne,
 nego y pravichne dusse, na onom obchinzkom preztra-
 snom szudu Bosiem? koi ztrah uszi Sz. Czirkveni Navuchi-
 teli niszcz znali kak izpiszati, nego liztor izpitavajuch.
Quantus tremor est futurus, quando Iudex est venturus, cuncta
strictè discussurus. Kuliko derhtanie bude, kada Szudecz
 doide, uſza gresna y dobra dela izpitavajuch, y oszugi-
 iuch. Takov ztrah onda bude da Sz. Job ie ſeſel, y proſzil
 dabifze mogel vuj pekel zkriti, doklambi on ztrasni szud
 minul, y dokonchalsze. *Quis miseri tribuat ut in inferno pro-*
tegas me & abscondas, donec pertranseat furor tuus. Oh! gđo-
 mi da, dasze vu pekel zkriem, doklambi minula szerditozt
 twoia, o pravichni Szudecz nebezki! Pravoie adda opomi-
 nal negda Sz. Aimbros na szvetu ſivuche usze gresne lyudi.
Oh si mente erruerent homines peccatores! quale judicium immi-
nuit mundo, sensus humanus non dispergeretur vanitati faculari.
 Oh! dabi gresni lyudi premiszlili dobro kakousze szud pri-
 blisava szvetu, eh! nebitzanovito ne onj chuteny szvoich
 telouñch raztreszali po chalaroztiah nichemurtech, y odur-
 nich szveta ovoga, z-kojemiszada hlepè za nymi, toieto, za
 chaztm̄i, bogacztvi, telovnemi naszadnoztsmi, vu koichsze

Jobc. 14.
v. 13.

unogi gorie od neme sivine kalyaiu, oh! kakbisze drugaes
miszlilo, pobosnieie, poniznieie, y chizcie Bog^a szlusech
sivelo?

Nai bude na peldu, y zerczallo uszem gresnikom, y
gresniczam ona glaszovit a gresnicza imenom Eudocia, koia
sivuchi vu Orszagu Feniczie, vu Varassu Eliopoli, paganin-
ka rogiena, koia zbor nezgovorne szvoie lepote po uszem
orszagu razglaszeniae bila, ne szamo domachem mladenczem
mresa, nego vu dalkeh kraieh szveta unogem mladem hercze-
gom yudicza ie bila, koicie k-szebe ulekla, snyimi naszladno-
ztih telouneh vusivala, y unoge kincse od nyh dobivala, vu
koieh nechiztochali potlambi dugo vremena sivela, mladozt,
y lepotu szvoiu prodavala, pripetiloszeie da ieden pobosni
puschenik imenom Germanus putuinchi iz Palestine dosselie
bil vu Varas Eliopoli, y na ztan k-iednomu Purgaru imaiu-
chemu hisu tik palache vu koicie Gresnicza Eudocia prebi-
vala, koi puschenik pochinuchisze nekuliko vremena po no-
chj ztalszeie potlam na molitvu, y pocheusi szvoy Breviat
glaszno moliti, potlam pak y on Hymnus, Den szerditi ho-
che pritj, vesz szvet z-ogniem popaliti, y oziale versisse od
ztrahote szuda Bosiega Faloztnem, y derschuchem glaszom
popevati, Eudocia pak o zapalyena vu nechiztochah, razga-
lyena na obluku palache szvoie hlaedchisze, mirlivoie po-
szlussala onu ztrasnu popevku tia do konca, kada on izti
dobri, y miloziuni G. Bog koi fel, y hoche usze lyudi zve-
lichene imetj, milosche szvoie ove takai akoprem poganke,
y gresnicze velike nizkratil, genuchi szercze nyc z-iednem
velikem ztrahom zkvarienia vekovechnoga; zato komajje
dochakala dneva, daie takj Inassa szvoga poszlala po onoga
puschenika Germana, koi doiduchik-nye, pochelagaie izpi-
tavati kai za iednu popevku ie popeval onu noes, koicie on
odgovoril, daie popeval od szudniaega dneva, na koi dan me-
ne, y tebe y uszemu szvetu bude doyrj za dati oster rachun
od sitka nassega, y polek zaszlusenia od Szudca nebezkgoga
pravichnu sentencziu prieti ali blazenztya, ali prokleztya
vecko.

tekovechnoga: Onda recse Eudoczia, kai stimas odmenc, kak
kovesze sentencie ia moram nadejati? odgovori Germanus,
kakove szama hches, ar ako ti vu te tvoie krive vere
obztois do szmetti, y umres, na veke zkvariena budes; ako
pak pravu Christusicvu vetu zpoznas, okerzitisze vuchinis, si-
tek tvoi gresnipremenis, y blago koieszi zgresnem sitkom
tvoiem zadobila, vu im'e Bosie razdelis? uffanie dobro imeti
mores na szudu Bosiem szrechno obzati, y vu nebo doysti,
k- uszemu tomu rada ie privolila Eudocia, Puschenika odpravi-
uius od fzebe islaic szama k-Biskupu onoga varassa Teodorus-
su imen'o, povedausimu pripetchenie one nochj, zato poche-
liaje Biskupa prosziti za Sz. Kerzt, potlam pak o szvoie
blago pochelamnie izruchati, profzechiga daie on po Klo-
streh, y spitaleh razdeli kak szam zna, nye pak da dopuzti
vu ieden Kloster Opatichki pokore dellat za grehe szvoie:
k- chemu uszemu dobrovolyno priyolilie Biskup, nyu taki
okerztil, od blaga klynche uzel, y nyu vu ieden Kloster zape-
rial, kade ona premeniusi szveczku opravu na redovnichku,
sitek takaj szvoy gresni, y chalarni premenilaic na pokoru:
Za koie gresne Eudoczie premenenie naglo, doznausi ieden
nye pervo toga naidragsi priatel, izkalie priliku snyum na-
szamom govoriti, ali nigdarie ni mogel dobiti, dokoniusi
ona szobum, y zaobechauisze G. Bogu da nigdar vecs z-nied-
num szvetczkum personum naimre muskum govoriti nesche,
zakai on nyc priatel doznausi, oblekelszeie vu ieden Fraterzki
Habitus, neznam od koieh Redovnikov poszugien, vu koiem
Habitusu dosseliiek. onomu Klostru, kadeie Eudoczia bila,
koiuie potrebuval za govoriti snyum, koia stimauchi daie
zvana od koiega Redovnika, doslaie: ali vu ostrom Habitusu
oblechena, z-debelem vusem prepaszana, z-konoplyenem
platnom pokrivena, usza bleda, usza zaplakana, usza preme-
nienia, koie on priatel pochelic govoriti, Eudoczia draga,
priatelicza moia kaije to za jedno tak naglo premenenie? ni-
liti milo mlaodzti, y lepote tvoie vu tak ostrom sivlyeniu po-
gubiti? y nasz drageh priatelov tvoich oduriti. Eh pover-

nisze nazad, ako budes hotela pokoru delati, pod ztarozt
tvou budesiu mogla vuchiniti, szada iosche mores znam
perve naszladnoztih usivati; Ova chuiuch Eudoczia za
zvalaic G. Boga napomocs, daju od onoga tentara szina
urasiega oszlobodi, y G. Bog poszluhnulie prosniu nove szlu
sbenicze szvoie, arie onde na onom meztu onoga gresnog a
mladencza naglum szmertium kastigal, nad koiega szmertiu m
naglum preztrassilaszie, y G. Boga prosziti ie pochela dabisze
dusse niegove szmiluval dabi naveke nepoginul; koie pro
sniu, y molitvu poszluhnulie G. Bog, y szmiluvaliszie nad
nyum, poszlaussiu nazad vu telo; Osivnchj Mladenez, vesz
od ztraha derschuchj pochelie povedatj Eudoczie vukakove
ochivezte pogibeli vekovechnoga zkvarienia ie bil, y tako
Eudocziu tem bolycie uztanovil vu pokore, koiu pokoru y
on z onem Redovnichkem Habitusem odifelie do szmer tij
delat vu puschinu.

Nut N. N. kulike moci, y iako zti ie premislyavanje
ostroche, y ztrahote szuda Bosiega, da iz naivexe gresnicze
Eudoczie na naivexu pokorniczu ie preobernulo; Eudoczia
paganinka, y od mladeh nog zakorenienia vu greheh naimre
nechizteh, szamo ienkrat chuiuch popevku faloztnu pope
vati od stroche szuda Bosiega, iesze takijz paganinke na
kerscheniczu preobernula, ufe kincse ubogem razdelila,
chalaroztj szveta, y naszladnoztj telovne prez uszakoga
stentania odurila, szmehe na plac, veszelya na falozt, go
schenia na pozte, y musike na pokoru ie premenila: Vipako
o gresnikj, y gresnicze! kuliszotinkrat vu mertveckeh
popevanch masiah onu iztu popevku asszem horvatczkem ie
zikom chuli iesze popevati, a za kakvu haszen? gdeie videti
koga koibisze preztrassil? od gresnoga sivlyenia zpetil? gre
he, gresne prilike, y paidastva oduril, sitok premenil, y po
koru zapressztnie grehe chinil? Ah tuga, y falozt! Nemo

Jerem. c. 8. v. 4. quod bonum est, loquitur, nullus est qui agat penitentiam super
peccato suo dicens, quid feci. Morem y ia z. Sz. Jeremiassem
recsi odszadasniega vremena kerschenikov: Nikoga nigder
ni

ni chuti kai dobra govoriti, nego szamo blaznozti, kletve, kri-
ve priszege, ogovori, prisetavania, mermrania, nechiztoche
chuiusze odztareh y mladeh, od ubogeh y bogateh, od gozpo-
de y kinetov, muskoga y senzkoga szpolla lyudi; Nitie kade
koga zgledati koibj za grche szvoie pravu pokoru chinil, pri-
lik gresnhsze habal, y paidastvih zlocheztek chuval; Ne-
go veszelechisze, goztech, pianchiuich, tanczaiuch, igraich
y letruiuch, sitka szvoiega lyudivreme trossé, y dnevegubé,
kako dabi nigdar nemorali umreti, y po szmerti na ztraszen
szud Bosi ne doysti. Oh! kakbi selel ia dabi unogi, y unoge
uzeliszi konche za navuk rechi netzrechnoga, y vekoma pro-
kletoga Martina Luterussa pochetnika krive Luteranzke ve-
re, koi od paduchj od Sz. Mattere Czirkve, y podaduchisze vu-
nszakoiachke ztrasne y odurne naimre nechizte grche, za-
biussisze iz Bosich zapovedi, y mile dusicze szvoie, vendor-
vecskrat on ie szam szobum, akoprem prez nikakve haszni,
govorilove rechi. *Lutere, nunc quidem bene, quid autem posse a?* Martin Luter szadaie dobro, kai pak bude potlam? ka-
ko dabi hotel bil recsi, Luter szadaie dobro po twoie telo,
koiemu usze na ruku, y po volye ide, usivaiuch zdravia, vesze-
lya, chaztih, bogacztvih, y telovneh naszladnoztih; kai pak
bude potlam za neszrechnu dussu? kad iz tela izide, y na-
szud Bosi doide. Ovak, ovak hotelbi y selebjia dabisza-
dasnie vreme unogikerschenikj szami szobum premislyavalı,
y govorili, szada iztinaie to da ia ladom unoga bogacztva-
Icbudikak zadoblyena, usivam chazti, veszelya, y naszla-
cinozti telovne prekoredneie od uszakoga sivincheta *Nunc*
quidem bene szada iztinaie daie usze dobro doklem sivem, y
usza povolye imam; Alikai bude potlam? *Quid autem posse a?*
kadasze naimre usza ova dokonchau, kadasze dussa od tela
razluchi, y na szud Bosi doide. Oh! onda, onda, od uszeh
oveh bude potreba pravichnomii, y ostrormu Szudcu nebe-
zkomu tenek rachun dati, y od niega polek zaszlusenia ve-
kovechnoga proklecztva sentenciu prierj. *Quid autem posse a?* kai pak o potlam? Ah! kai drugo, kai drugo bude, nega

hipnè chaztj, veszelya, y nafladnoztj ovoga szveta, nà usze
veke vekoma vu mukah peklenzkeh plachati.

S. Gregor.
Hom. 2.

Zakaizato dokancham govorenje moie opominaiuch
tiszech zkupa z-rechmj Sz. Gregura Pape. *I*lumero diem fra-
tres charissimi tota attentione cogitate, meresmutate, mala tentan-
tia resistendo vincite, perpetrata etiam fictibus punite. Onadda
preztrasni szudni dan brattia moia draga uszum marliv-
otium premislyavaite, gresni sitck premenete, proti zkussa-
vaniom borechisze nepriatela obladaita, preseztne grehe,
z-plachem, y traplyeniem tela kastigaita doztoinu pokoru
za nye chinechi; *Ita enina agenda est latitiae*, govori nadalye
Sz. Gregur, *ut numquam amaritudo sequentis judicij recedat à memoria*. Takie potreba veszelya, chaztih, bogacztvih, y
telovnch nafladnozti ovde rysivati, da nigdar iz pameti,
neizpade ztrahota y ostrocha szuda Bosiega, opominaiuch
guschekrat uszaki szamszebe z-luterussevemi rechmi. *Nunc
bene, quid autem postea?* Szadaie ovde dobro, ali kai bude
potlam.

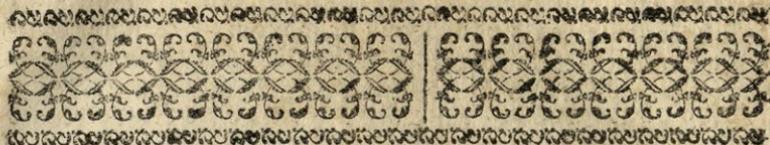
S. Thom.
de V. N.

Ako pak hochemo da nam potlam dobro bude? obder-
savaimo navuk Sz. Thomasa od Veszj Nove, y ie ovakov. *Ge-*
mamus modicum, ne semper gemamus, ploremus modicum ne in
eternum pleremus, non parcanus nobis, ut nobis parent DEUS.
Saloztemosze iednomalo, dasze vekoma faloztili nebudemo,
plachemosze iednomalo, dasze vekoma plakali nebudemo;
kastigaimo y trapemo mi nassa gresna tela ovde do vremena,
da od Bosanzke pravicze dusse nasse vek vekoma nebudu ka-
stigane: Ova pak olsa ovde naileglye vuchinimo, y
onchisze oszlebodimo, akosze iz ztrahote szuda

Bosiega nigdar nezabimo

Amen.

DRUGA NEDELYA ADVENTA.

Kak uszigdar Pravichni, y Bogaboiechi
lyudi, od Gresnikoy naivech, y nai-
bolye ieszu preganyani.

Joannes in Vinculis. Matth, c. 2.

Ivan vu vuze.

Kai? Ivān vu vuze? àter koibi to moral Ivān biti vu te-
mnicze zapert, y na lanczu pripet, szmerti od Henkar-
zkeh ruk chakaiuchi? Ieda morebiti szpominasze denesni
Sz. Evang: od Ivana Fliskussa krivovernika, koi zbok szvoic
nemiloszerdnozti bilie nemilo zarazen? nè; Ieda morebiti
szpominasze od Ivana Brava naivexega puntara Filipa Kralya
Spanzkoga? nè. Ieda morebiti szpominasze od Ivana Bas-
lida Herczega Muskovic, koije bil Henkar pravoga szina—
szvoga? nè. Ieda morebiti szpominasze od Ivana Malatesta
zarazitela pravoga Brata, y Senè szvoie zakonszke? ali pak
od onoga nevernika, y protiunika Vere Katholichanszke
Ivana Kralya Anglianzkoga? Ah nè, nè. Negosze szpomina
Sz. denesni Evang: od jednoga Ivana vu Jerufalemu, vu dvoru
Kralya Herodeffa, toicto od Ivana iedinoga Szina ztarcza
Zakariaffa, yztaricze Jalsabete. A ter nili ovo on iszti Ivan
koije

koije bil pervo poszvetchen negrogien? Nili ovo on ifzti Ivan koiega ifztina Vekovechinà Prorokom, y vech neg Pro-
rokom, pache ifztem Angelom imenuie? *Ecce ego mitti An-
gelum meum.* Nut ovo ia possilyam Angela moiéga. Ter-
ovogali adda Chloveka tulikoga , y takovoga , vecs Nebe-
zkoga neg zemelyzkoga grabanti lovè? vu temniczu vode? vu selezie okavai? Na Lancze pripinjai? y Henkarzki na-
piaiu Mecs? Oh sztrahota! o ludozt prevelika! Ia znam da-
sze vu vtarch Rimzkeh Historiahcste, da Fabius Maximus bilic
vu Voyszke ulovil mladoga Junaka Antigonussa, y kot szusnia
vuchinil okovati vu selezie , ter vu arest poztaviti; Vu ko-
iem videchisze nevolyni Antigonus pochelie milo zdihavati,
y salosztno szam szobum govoriti. Ia Antigonus Kralyen-
zkoga pokolenia , Chisztoga, y pravichnoga siulenja , lepo-
ga dersania, ladavec tulikoga bogaczta, y Imania, moram
vezda ovde zapert , vu seleziu okovan szedeti ? Oh kakova
neszrecha ! od Sz. pako Ivana Szina Zakariashevoga govari
Sz. Peter Chrysologus , *Iohannes Virtutum Schola , Magisterium
vita , Sanctitatis forma , Justitia norma , Virginitatis Exemplum ,*
capitur , & vinculatur? Ivan koije uszeh Dobroth Skola , Na-
vuk szvetoga siulenja, szvetozti kip, pravichnosztizpodoba,
Chisztocze pelda, lovisze, y vuzifze? Ivan adda tulik ; y tak
szvet chlovek tulika mora terpeti ? ter zbok kakovoga zroka ?
ah zaradi prokletoga , y odurnoga greha praznozti. Kai ?
Ivanie vu vuze , vu seleziu , y na lanczu zbok greha praznozti?
takoic, y ni drugach, nego da Ivan lesi vu temnicze okovan
zbok greha praznozti, ali praznozti takove , koiè on ni vi-
uchinil, tiego kaitise praznika Herodesa karal govorecsimur.
Non licet ibi habere uxorem fratris tui. Nitl szlobodno imeti
senè Brata twoiega , y zbok togá Neverni Herodes y odurni
praznik, pravichnoga Ivana pužtilie uloviti, okovati vu
selezie , y na lancz vu temnicze pripeti: Koiéga Herodesa y
do denesniegá dneva gresniki naszleduiu pregániaich onc
dobre, y Bogaboieche Kerschenike. Ali G. Bog pravichne n
za nyhovo dobrovolyno podnassanie pregonov naplachuie

S. Petrus
Chrysologus

z. Vesze-

z- veszelyem Nebezkiem ; kada Gresnike kaftignie z-muka-
mi peklenzkemi, kotszem to nadalye nakanil pokazati.

Nigdar ni tak iako nasztorila, y preganiala Tnicza ,
szvetlofzt; Ogeny, vodu ; Suhkocha, szladkochu ; Szmert,
siek ; kot nasztore gresniki, pobosne ; Krivichni, pravichne ;
gizdauczi, ponizne ; tonam lepo szam Duh Sz. po-
tyverguie. *Contra bonum malum, contravitam mors, sic & cor-*
tra virum justum, peccator. Szuproti dobromu ie zlo, y szu-
proti sitku izmert, tak tulikai szuproti pravichnomu Chlo-
veku uszigidar ie gresnik ; kakov pako zrok tomu mora biti,
da tak iako nasztore y preganialu gresniki pravichne ? na-
to ako selite odgovor, poszluhnetyj onivam szami odgo-
varialu , kot cstem vu Sz. Piszmu , *Circumveniamus virum Ju-*
sum, quoniam contrarius est opereibus nostris. Podignemosze
izuproti pravichnomu, atie szuprotiven chinom nassem ; Nut-
urasiegazroka, kaiti pravichni , y Bogaboiechi Kerscheniki,
vu sivleniu ieszu szuprotiur i gresnikom , kot chiszt nechis-
tstem lotrissem ; ponizni gizdauczem ; dareslyv szkupczem ;
Mukoterpnizerdziczem, &c. y zato iszto nyh preganialu ,
y vechkrat na szmert ischu ; arbi radi dabibilinym icdnaki
vu greheh , y zato one koijize tersze polek zapovedih Bosich
siveti, y G. Bogu szlusiti, gresniki nem ogu videti, nitijh mogu
podnassati, negosze iz nyh oszmehavaiu , ospotavaiu , nyh
ogovariaiu , preganialu , y na szmert ischu ; odkud pravoie
rekel mudri Seneca. *Argumentum recti est malis dissipare.* Nai-
veko znamenie dobrote , y pravichnozti uszakoga Kersche-
nika ie to , kadaie naimre preganian od gresnikov , kotnam
to y Sz. Kraly David potverguie govoreczi , *Considerat peccator*
Iustum, & querit mortificare eum. Mudri Genebrardus na-
mczsto *Considerat*, cste. *Observat*, toieto hoche recsi da gres-
niki nemiszle szamo na pravichne kak oni sivu , nego pacse
y na nye paze : ali nepaze zbok toga dabiszce od nyh nauchili
pobosnie siveti , nego kakbi mogli nye preganiati , y to vu
drugom mesztru potverguie Kraly David govoreczi , *Obser-
vit peccator Iustum, & fridet super eum dentibus suis.* Bude
ibidem
pazil

S. Hilar. in
Psal. 118.

pazil gresnik na pravichnoga y bude skripal zverhu nyega
zubini szvoieim; alizakai to? zato Odgovaria Sz. Hilarius
kaiti *Consuetudo impiorum est, ut conspectis viris Religiosis tristes
sint; oderit enim neceesse est Ebriosus sobrium, Continentem impurum,
Justum iniquus; & tamquam Conscientia onus presentiam
sancti cujusque non sustinet, quia vita Iustorum eos condemnat.*
Navada gresnikov ie ova, dakada zagledaju lyudi pobosne,
y Bogaboieche, taki saloztni poztaiu; ar nemore od menic
biti, nego da pianecz oduriava treznoga y mertuchlyvo sivu-
chega, chifzroga nechifzti, pravichnoga hudobni chlovek; y
kakti iednu smechinu Conscienczie nemore podnassati, nit
pred szobum videti niednoga pravichnoga, buduch da sitke
oneh pravichneh, y Bogaboiecheh lyudi nyh oszguwie.

Kai stimate N.N. zakai Neverni Cain ie zarazil, y zpred
ochijh szvoieh szpravil pravichnoga Brata szvoiega Abela?
Sz. Navuchiteli ilztniae da unoje zroke tomu napervo da-
vaiu, ali na czily moiega govorienia ie on naivexi zrok, ko-
ga daie Hugo à S. Victore, da naimre zato, kaiti gresna
Consciencia prevechie grizla, muchila, y trapila hudobno-
ga Caina, videchi vu pravichnofzti siveti Brata izvoiega Abela

Hugo à S.
Victor. de
Cain &
Abel.

*Cruciabatur enim & nequam Conscientia quotidie, contra se testi-
monium cernens vitam justi, & quasi gravis ei ad videndum fuit,
quia ex ejus presentia sua confundebatur malitia, idcirco auferre
festinavit eum de medio. Muchilaie (veli Hugo) gresna Con-
sciencia uszaki dan Caina, videchi proti szebe szvedochiti
Abela z-niegovum pravichnofzti, kogamuiue pretesko bi-
lo pred ochima videti vu tulike pravichnofzti siveti, k-vexe-
mu spotuhudobnoga sitka szvoiega, zato paschilfzeie zkonz-
chatiga, y zpred ochijh mentuvati: Ovoje adda zrok zakaj
zlochefzti gresni lyudi nemogu dobre podnassati. Zakai
zato nibilzrok tulik pregonov Sz. y Bogaboiechega Daniela
Proroka ona Nenavidnozt Tolnachnikov Kralya Dariussu,
daie naimre vu iednu iam u megy Orofzlane bil hitchen, ku-
liko Danielova zverszenozt vu obdersavaniu zapovedih Bo-
sieb, kot Sz. Piszmo szvedochi, daszu od niega govorili Da-
riuifu*

riusu Kralyu Tolnachniki niegovi. Non inveniens Danieli Daniel. c. 6.
hunc aliquam occasionem, nisi forte in lege DEI sui, Mineche- v. 4.
mo, niti nemoremo naiti nikakye tusbe proti Danielu, nego
morebiti vu obdersavanju zapovedih Boga szvoiega.

Nitije bila zrok pregonov chiszte Susanne, praznoszr
oneh dvh Ztarczev, daie naimre oszugienna na kamenitu-
szmer, toieto dabi morala bila kamenuvana biti; Negoic
zrok bila Chisztacha Bogeboieche Susanne koiaic govorila;
Melius est mibi absque opere incidere in manus vestras, quam peccatum est in conspectu DEI. Bolyeic mene prez della, toieto prez ne-
chisztoga greha vu ruke vase upaszti, y kamenuvane biti,
neg Bogu moicemu zagressiti z-privolyeniem k- vasei nechis-
ztem gresnem posljeniam.

Nitije tulik zrok bila szerchitoze, y naglozt Kralya An-
tiokussa, kadaic vuchinil Eleazarova zknochati; kuliko ona-
velika szerchenozt Eleazarova rayssi umreti, neg zapoved
Bosiu prekersiti hudochno y gresno sivuch. *Gloriosissimam mortem magis quam odibilem vitam complectens, voluntariè praebat ad supplicium.* Naiodichenesszszmert raissi neg spotlyy
sitek zebralszie, dobrovolyno iduchi na muku za obiszati
ztaleni vu pravichnozti.

Nitije tulik zrok bila Oholynozt Kralya Nabukodonono-
zora, daszu oni tri Mladenczi bili hitcheni vu goruchu pecs
Babilonzu: kuliko nyhova ztalnozt vu Veruvaniu, y
molyeniu pravoga sivoga Boga, kotszu oni szami Kralyu go-
vorili. *Notum fitti tibi Rex, quia Deos tuos non colimus, et statuam auream non adoramus.* Imas znati o Kraly, da mi Bo-
gov troich nemolimo, niti moliti hochem, y Kip zlatiko-
gaszi na szred piacza poz tavil nechasztimo, nitifze nyemu
klaniamo.

Ali kaije mene potreba tulikovreme trossitiz-vernemi,
pobosnemi, y Bogaboiechemi, pravichnemi lyudmi, ako
szam Christus Szin sivoga Boga, iszta Pravicza, y Szvetosz
bil ie preganian, (kotie to ulzem dobro znamo) od gresneh
Sidovov, kakti on szam Apostolom szvoiem ie govoril. *Si odis-*

Joan. c. 15. v. 15. vos Mandus, scitote quia me priorem vobis edicere debuit. Ako
v. 18. vasz szvet oduriava, y preganiam à Apostoli moij dragi, znaite

daiem mene pervo oduriaval. Ov iszti adda od koiega Sz. Matti Czirkva popeva *Tu Solus Sanctus &c.* Tiszi szam izvet. Ni mogel iednoga dobroga della vuchiniti, koiemu gresniki nebi prigovariali, y proti nyemu morguvali; Ar kadaie da-val betesnem zdravie, szlepem vigenie, gluhem chuienie,

Joan. c. 9. hromem hogenie, govorilisu od nyega, *Hic est homo qui*
v. 16. *Sabbatum non custodit.* Ovoie on Chlovekkoj Szobotnoga, dneva prepovedanoga neobdersava, y dotehdobszuga pre-ganiali, doklamzuga y zkonchali, odkud to? kaiti kulikoie gdo szvetessi, y pravichnessi, ztemie gorie preganian, kotnam to lepo szvedochi, y potverguje Sz. Pavel Apost: govoreci,

2. ad Tim. *Omnis qui per voluntate vivere in Christo IESU, persecutionem patientur.* *c. 3. v. 12.*

Vfzi oni koij hote pobosno siveti vu Christus JESUS-SU, pregone terpeli budu; kade potrebaie dobro zapame-titi onu rech *Omnis*, Vfzi, toieto uszake verzti, y ztal ssâ lyudi, koij godet selâ, y terszesze dobro, szveto, y pobosno siveti, Bogu szlusech, y nyegoye zapovedi zverissen obdersavaiuch; traplenia, y pregone budu terpeli od hu-dobneh, y gresnch lyudi.

Zverhu koieh Sz. Apostola rëchih ovak lepo govari Sz.

S. Ambros. Ambros, *Omnis dixit, unde nullum excipit: Quis enim exce-
 psit psal. 118. esse potest, aut velit; Cum ipse Dominus persecutionum tor-
 feret.* *zo.*

mentia toleraverit. Vfzi (rekelie Sz. Apostol:) odkud niednoga neizlase; Gdoie adda onkoibi nemogel, ali nehotel pregone terpeti? akiocie szam Christus Zvelichitel nas ter-pel. Od uszeh adda govari, niti niednoga neizmeche, ar niednoga kerschenika ni koibi nebil podversen kakoveim pregonom, teskocham, y nevolyam; pache nieden nemora biti meg y kerscheniki, koi razmislyaiuch terplenia Zveli-chitela szvoga, za lnybab nassu dobrovolynio podnassain-shega, tulikai zalyubav niegovu nebi podnassal kakovei szuprotiuchin; Zakai zato mora uszaki zmegy na szigdar pripraven, y oborusen biti, z-erasiem dobrovolyne ter-plyne-

Drugā Nedelya

21

plyuntozti, y podnassania uszeh szuprotiuchin, zpominanichisze dobro iz rechih mudroga Pachukelia, da naimre, Sine Tribulatione non datur pugna, sine pugna non datur victoria, sine victoria non datur Corona, sine Corona non datur Gloria. Prez trapleuia nedaisze boy, prez boyia nedaisze obladanie, prez obladania nedaisze Koruna, prez Korune nedaisze Dika. Adda prez pregonov, y traplenia nemoresze dobiti Koruna Dike Nebezke. Oh ! kuliko adda nam potrebna y hasznovira ieszu traplenia, y pregoni, ali iosche bolye potrebanamic poterplenie vu takovom Duhovnom boyiu, toicto vu podnassaniu oneh pregonov, y szuprotivchia; ar veli nadalye zgorarecheni Navuchitel Vincenti datur Corona, torpenti relinquitur magna miseria. Onomu kojsze voinie, y szvoium zterplyunofstium usze pregone, y szuprotiuchine predobiva, daiesze Koruna, on pak koij ne-podnassa dobrovolyno, vu velike nevolye osztaic, ar unoga mora terpeti, ter vendar Naima, niti Kotune nedobiva vu Nebu, niti nikakve polaschicze, ali veszelya nevusiva na ovom szvetu.

Oudefszi moremo za peldu uzeti Sz. Kralya Davida, koi veliku radozt y veszelye chutilie vu szvoich pregonch koicie prijmal od gresnikov Savula, Semea, Mikola, y Moaba, kadaie krichal. Virgatua, & baculus tuus, ipsa me Consolata Psal. 32. 5. sunt. Siba twoia, y palicza twoia ieszu mene razveszcelila : Kakovo veszelye niszcz chutili, uszi szveti Apostoli, y Muchenki vu szvoich pregonch y Mukah? koi ieli znati. najcste sitke nyhove, y chine, mene doszta budi recsi ono kai vu chinch Apostolzkch cstem, da naimre, Autor. c. 5. v. 41. Ibi sunt Apostoli gaudentes a Conspectu Concilij, quoniam digni habiti sunt pro nomine JESU Contumeliam pati. Islisz u veizeli Apostoli zpred zpravischa fidovzkoga, arszu vredni bili za Ime JESUSSEVO obsanoszti terpeti: Znalisz oni dobro, y marlivo razmisllyavali, da Mundi miseria, sunt Divini amoris illecebrae od-kud pravoje rekeli mudri Nicrembergius da kaktigoder ter-nie, y kupinie bodeche chuya vu jednom vertu szadovię,

travicze, y ezytic, tak pregoni chuvaiu vu chloveku Kerschenom Miloschu Bosiu. *Sicut Spinae conservant plantas in de ardore horto; sic gratiam DEI asperitates in homine iusto.* Odkud Sz. Peter Apost: lepo riasz vuchi, y batrive za podneszti dobrovolyno usze teskoche, y Nevolye ovoga szveta, ako scilimo Blaseni biti, y vekoma z-Christussem veszeliti vu

i. Petri c. 4. Dike Nebeszke. *Si exprobramini in Nomine Christi, Beati eritis; quoniam quod est honoris, gloria, & Virtutis DEI, & qui est ejus Spiritus super vos requiescit.* Akoliszte preganiani za Ime Christussevo, Blaseni budete; ar kaigoder ie postenia, Dike, y Dobrote Bosie, usze ove delniki posztaiete; y tonam Sz. Pavel Apostol potverguie, da naimre ako budemo miz-Christussem, y za Christussa kakove teskoche terpelni na ovom szvetu, y dobrovolyno podnašali, budemosze tulikai snym zkupa vu Dike niegove Nebezke veszelili; *Si erimus socij passionum, erimus & Consolationum.*

Lepinavuki ieszu ovi, ali mene unogo povolynessi ie on navuk koganam Sz. Gregur daic, da naimre ne szamo kada koi pravichni, toieto prez szmertiunoga greka Kerscheni Chlovek kai za Christussa szuprotiunoga terpi; Veszelye Nebezsko, y Blasenztvo vekovechno zabobiva; Nego kaije iosche vecs, da naimre kada y gresniki z-Christussem, y za Christussa kakove pregone dobrovolyno terpe, zkruszenie szerca, oproschenie grehov, y vekovechno Blasenztvo zadobivaiu, rechisu ove Sz. Gregura. *Cum pro iniustitia peccato percutimur; si in percussione nostra Divina Justa Voluntati coniungimur, mox a nostra iniustitia, ipsa conjunctione liberamur.*

S. Gregor. l. 32. mora c. 5. Zakaizato ò N.N. akoliszte obterseni nekoij od Ogovorov, nekoij od Sziromastva, nekoij od Betegov &c. Znaite, y Veruite da nad vasz nikai nedohagia prez volyci ali prepuschenia Bosiega, koia G. Bog. possilya ne szamo gresnikom za kastigu, ar propter perversa, veniunt adversa. Nego possilya tulikai y pravichnem, kotvam denesni Sz. Evang: Pravichnoga, y iosche vu Materine Vutrobe poszvetcheno-galvana Kersztitela za peldu pred ochi posztavlya. *Joannes*

in vinculis. Ivan in Vuze ; y to chini iednem , y drugem
ne prez oszbebuineh szvoieh Bosanzkeh zrokov : Ar ako on
koije izta Pravicza , tulike nevolye moralic terpeti , pervo
negoie k- Otczu szvoiemu Nebezkomu povernulsze , y to
ne za kakoy zrok gresni , ali za kakovn szvoiu haszen ; nego
szamo za Lyubav , y Zvelichenie nasfe , za imeti nasz prisze-
be vu Dike Nebezke , ar *Mala qua nos premunt , ad DEUM*
venire compellunt. Teskoche koienalz trape , k- Bogu nasz
fsile doyti . Pravoie adda , da G. Bog gresnike trapi na
ovom szvetu , y z-traplenyi kakti szili , y primaria k-szebe
utekatisze za pomocs , y Veszelyc Nebezko zadobivati,toic
usze pravo , y szveto : ali da pravichne trapi , y muchi z-tu-
likemi Nevolyami , oh tomisze chudno vidi !

Vidimisze dabimi Sz. Janus Apost: rad na to odgovoriti,
yzrok dati onemiszvoiemi rechmi , *Qui Justas est , Justificetur* Apocal. c.
adhuc , & Sanctus Sanctificetur adhuc. Koije Pravichen nai
bude pravichnessi , y szvet nai bude iosche szvetessi . Y pravo
veli Sz. Apostol . Ali nai bude dopuscheno mene vasz ne-
kai opitati , y z-moiem pitaniem vasz uputiti zakai G. Bog
pravichne prepuscha od gresnikov trapti? Povechtemi pro-
tzimvasz bilisze prisztialo,dabi ieden Goszpon terpel glad,
y seiu , a szluga pak z-blagom Goszpona szvoiega bisze go-
ztil uszaki dan , y pianchuval : Dabi Goszpon na pol gol
vesz razdert hodil a szluga vu szvilu bisze oblastil : Dabi
Goszpon trudilsze , y potil delaiuch ; a szluga bisze Veszel-
lil z-mirom szedech,ali pak y tanczaiuch : Dabi Goszpon
hodil napervo pesicze ; a szluga pak bi za nym na lepom
konyu iahal , alisze vu hintovu vozil? kaivamsze vidi N.N.
bilisze prisztialo to? Oh nikai menie nego to ! pacse to-
bil bil ieden velik Spot , y szramota , dabi izluga moral vexi
od Goszpona biti ; pravo , y szveto velite .

Ia pak na to vam odgovariam ovak , Nismoli mi uszi
szluge , y szlusbenicze Kralya y Goszpodina nassegia Zveli-
chitela Christussa JEŠUSSA ? koigod vu tom dvoi? Kersche-
nik pravi ni ; kaije pak mogel on vech terpeti , negoie ter-
pel

pel pregonov, obšanoztih, muk. Priztoilisze adda dabí mi za nym hodili goztechisze, pianchuiuch, veszcelech, tancazaiuch, prez nikakvoga terplenia? oh ter gdo bude mogel to pohvaliti? koi liztor zna kai madri Nierenbergius govari, da *Immitatio Christi non solum necessitas, sed & dignitas est.* Naszleduvanie Christussevo ne szamo iepotrebno, nego y postenia vredno toieto naszleduvanie vu dobrovolynom podnassaniu uszeh teskoch, nevoly, pregonov, y szuprotiuchin. *Magna enim Gloria est servi, sequi Dominum suum.* Velika chazt, y Dika ie uszakomu szluge naszleduvati Gospona szvoiega. Toszu dobro znali Szvetczi, y Szveticze Bosyi, na to uszigdar ieszu miszlili, y zato dobrovolyno usze ieszu podnassali szuprotiuchine, pregone, muke, y szmert; Naszleduiuch Kralya y Gospodina szvoiega Christus JESUSSA, y tako dobiliszuszi hvalu pri lyudch, y Diku na Nebeszech: ali szadasnie vreme oh kak malosze takoveh verneh szlug Bosich na szvetu nahagia!

Joan. Nicieus Erithreus. Vendar cstem zyun Sz. Piszma iednu Historiu novu, od jednogá Redovnika Tovarustva JESUSsevoga koju pisze Janus Nicieus Erithreus, koi Rédonik bilie szpovednik iedne Mlade Gospé, oszebuine lepotę, y chednoszti, vu koju ieden nechisztı Mladenecz zalyubiussze, ie usze modusze izizkaval kakbi mogel k nyc doyti, y sniumfze zpoznati, ali videchiszi zeuszech ztran pute preprechene, pochelie szumannitisze, da tomu morazrok biti on nyc szpovednik, zakaizato pochelie miszlti kakbi on onoga szpovednika mogel od one Gospé odluchiti, niti prez Uratiego nadehnienia on toga ni mogel, niti znal kak vuchinjti: Zmiszlilie adda obtusitiga pri niegovom Glavaru, daie videl onoga Redovnika z-onum Gospum nechisztosze obimati, y gressiti, y bolechilize damu nebi veruváno bilo, naielie nekuliko kriveh szvedokov za dobru plachu, koijszu pred Glavarom snym ukup szvedochili, daszu onoga Redovnika zapopali vu nechisztom dellu z-onum Gospum, y takszu peklenzki govorili, daie Glavar veruvati moral, ne prez velike

velike falozti szvoie, koi zezvaussi ztareesse Redovnike k-szebe za vuchinit tolnach, kaisze mora vuchiniti z-onem Redovnikom obtusenem zbok takovoga greba : poklambi tolnach vuchinili bili, uchinilie dozvati predsze y pred one onde zpravlyene Redovnike, onoga Szpovednika, ter-gaie pochel izpitavati, y ostro karati zbok odurnoszti, y sztahote tulikoga greba, kakti tulikaj y zpachenia danoga Lyudem; Za tem polek dolzugiene kastige vu onom tolna-chu, zapovedalmiie da malo ni unogo z-onum Goszpu nemorasze paidassiti, niti vech nyu szpovedati, pache niti vech van iz Collegiuma da nemora hoditi megy lyudi, nego doma okolu kuhinic szlusiti, sznasiti, y druge uaigorse poszle obnassati. Na koie nenadeiaiuché glazí ov Redovnik ni rechi ni odgovoril, nego miszlech na ono Bosie obechanie. *Non vidi Justum derelictum.* Niszem videl Pravichno-ga zapuschenoga, z-prignienem glavum, a podigniem vu Nebo szerczem k-Christusu Zvelichítelu izvoemu po-chelie zdihavati, y nyemu onu obsanoszt alduvati, ponizno ie poszluhnul Glavar, y pokoru prez uzakoga izpri-chavania priel, y nekuliko dan obnassal ; iz koiega pravichnoszti nifze zpozabil G. Bog, ar chesz mal chasz pozla-lie na onoga neszrechniaka ztrassen beteg, koiszeie uszaki dan povexaval, szpovedalszeie ov neszrechni Mladenecz betesni iednomu Popu, y megy osztalemi grehi valuvalmaie tulikai on ogovor; koemu odgovorilie Pop da ni moguche zvelichitimusze doklamgod onomu Redovniku postenia nepoverne : Saluiuchisze adda Mladenecza szvoy greh, na-ruchilie szvoiemu szpovedniku da on ide k-Glavaru od ztrani niegove, ter damu pové kak, y zakai krivo ie obtu-fil onoga Redovnika, kai chuiuch obraduvalszeie Glavar, zezval znovich Redovnike szvoie, y obzasil veliku kriviczu vuchinienu onomu Redovniku, dozvalie y niega napervo, ter naipervo Glavar, poklam y drugi osztali pochelisz u od niega proschenia profti, y niega od poklam na unogo vech neg pervo ieszu prestimavali, y za iednoga szvetoga

Matth. c. 5.

v. 10.

Chloveka ieszuga dersali, kot y ie do szmerti szveto sivel, a po szmerti Blasenztvo Dike Nebeszke zadobil, kodie obechal Christus onem koi niega vu podnassaniu dobrovolynom krivicz za praviczu naszleduiu. *Beati qui Persecutionem patiuntur propter Justitiam, quoniam ipsorum est Regnum Celorum.*

Zakaizato ako y mi selimo iz gresnikov poszstati pravichni, iz pravichneh Blaseni, potreba premiszliti dasze prez terplenia nemore vu Nebo doyti, y tako nisze potreba sztrassiti, saloszhti, niti tusiti vu oneh teskochah, koie nad nasz G. Bog possilya, buduch one oszebuino znamenie lyubavi Bosie proti nam, koi na szuszeli selli zvelicheneh imeti, y zato kot dobri Bog nad pravichne possilya pregone kakti y nad gresnike; pravichnem za Vuzdu, gresnikom za vrachtvo, dabisz naimre pravichniiz Boga nezpozabili, y nepogorsali; gresniki pak dabisz vu szvoieh Nevolyah k. G. Bogu utekli, stek pobosali, ter Christussa vu Muke naszleduiuch, zanym vu Diku Nebeszku zasli. *Divina enim prvidentia res temporales ita temperat, ne tentatio nocet, & ne prosperitas frano earet.* Veli neki Mudri Navuchitel. Bosanszko provigenie dugovania vremenitna tak ravna da zkussavanje nemore naskodeti, y da szrecham vuzda nemanka. Ar G. Bog nikomu nepossilya vech neszreh, ali zkussavanyh, neg podneszti more, znauch on dobro *Quantum valeat humana fragilitas*, kaimore, y nemore podneszti szlaboszt chlovechanizka: y tako nigdorsze nai netusi, niti nedovij blaznech (kot unogi chinè) proti G. Bogu, nego nai uszaki uszigdar bude oborusen z-icdnum dobrovolynum terplyunostium; y z-szlosniem volye szvoie, z-volum Bosisum, miszlech y krichech z-Sz. Kraljem Davidom. *Paratum cor meum DEUS, paratum cor meum, ad faciendas omnes voluntates tuas.* Pripravnoie szercze moie Goszpone za izpuniti usze volye twoie: ter nai uszaki usze szvoie usfanie posztavi vu G. Boga, kotic negda vu szvoieh pregonch poszta-

Psal. 56.

v. 8.

Paratum cor meum DEUS, paratum cor meum, ad faciendas omnes voluntates tuas. Pripravnoie szercze moie Goszpone za izpuniti usze volye twoie: ter nai uszaki usze szvoie usfanie posztavi vu G. Boga, kotic negda vu szvoieh pregonch poszta-

szitavlyal rechēni Sz. David kadaie govoril, *Si consistant ad. Psal. 25: v. 3.*
*versum me castra, non timebit cor meum; flexuragat adversum me
 pralium in hoc ego sperabo.* Akolisce czeli scregi nepriatelov
 telovnch, y Dusseuneh szuproti mene podignuzeuszemi ne-
 szrechami, y pregoni, nechulze ia nyhzbojati, ar moie u-
 fanie uszigidar budem imel uperto vu G. Boga, koi ako
 bude z-menum, y za me sztäl, gđo budemenc kai nasko-
 deti mogel?

Z-vami pak'ò Gresniki na kratkom dokancham govo-
 renie moie; z-vami velim, koiſti tak nemilo preganiate,
 skodech na telu, blagu, y poſteniu onem ni ktivem, nit
 dusnem, Bogaboechem lyudem: Imate znati da teh tako-
 vech glasz krichì vu Nebo k. G. Bogu; niti szamo glasz nego
 y zdihavanie obterseneh od vafz kerschenikov prebia uſza
 Nebesza. y prihagia tia pred tronus G. Boga; kotie negda
 krichala kerv pravichnoga Abela, od gresnoga Caina prele-
 iana, kotie szam G. Bog govoril z. Cainom. *Cain ubi est frater tuus? En vox sanguinis fratris tui Abel clamat ad me de terra.*
 Cain kadeic tvoy Brat? nutovo glasz kervi Brata twoiega.
 Abela krichì k-mene od Zemlye. Rauno tak biva, kada
 pravichnem Iyudemi oni gresniki ali iz sulycu kerv szesznu,
 nym nyhovo po szile, ali po tabine grabech blago; ali pak
 z-oruſiem iz tela kerv prelevaich, ako prem oni nikakvoga
 zla negovore vu oneh krichicah koie od valz prijmlyu, ven-
 dar ono nyhovo milo zdihavanie, y ona kerv prebiaiu Ne-
 besza. Kot mudri Author Imperfectus govorí. *Si pauper hom. 2.*
*quando violentiam patitur a potente, etiamsi non est ausus vocife- Imperfectus
 rare, sed latenter lacrimatur, tacitus clamor eius in excelso au- hom. 2.*
ditur, quia non magnas clamor a DEO auditur, sed justus.
 Ako ſiromah pravichni chlovek, kada kakovu ſzillu krivi-
 chnu terpi, ako prem neszme krichati, nego muchech-
 zdihavaiuch plachesze, ovo zdihavanie chuiicize vu viszne
 Nebeszke, ar G. Bog nepazi tuliko na yelik, kuliko

S. Paschas.
in c. a. Math. na pravichni glafz ; y nadalyc Sz. Paschafius veli , Clemor
corum qui paupertate vexati , ab exactoribus crudeliter affiguntur , vel certe viduarum , & pupillorum , quoties injuncte opri-
muntur . Glafz y zdihavanic tulikai onch szirot , koie
dusnikj nemilo natesu , plenyaiu , robè , kakti y onch
vdovicz , y malyabne dechicze prez Roditelov , koich bla-
go ona Gospoda po krivicze grabe , krichi vu Nebo . Kai
Psal. 12. v. 6 pak G. Bog na takove glazi odgovaria ? poszlussaite . Pro-
pter miseriam Inopum & genitum pauperum nunc exurgam di-
cit Dominus . Zaradi nevolye ubogeh , y zdihavania
oneh szirot hochusze podignuti ; ali kaksze hoche podi-
gnuti chefz te nemilosztiune kerschenike ? odgovaria Sz.
Psal. 92.
v. 23. David , Qui captant animum Justi , & sanguinem innocentem
condemnant , reddet illis iniquitatem ipsorum , & in malitia
illorum differdet eos . Koij pravichne umariaiu , y nedu-
snu kerv prelevaiu ; hochejim G. Bog vernuti ove krivi-
cze , y vu hudobc nyhove hocheie zatretei . Differdet illos
Dominus . Hochejih mentuvati onoga blaga koteru no-
szamo po krivicze blisniem szvoiem pograbili ieszu ; ne-
go y onoga kojetzu szvoiem sulyi zadobili bili . Differ-
det illos Dominus DEUS . Zatretei hoche te takove G. Bog ,
koij prelevaiu nemilo kerv oneh ni kriveh , ni dusnch
kerschenikov , da nym nyhova kerv bude prelevana , ni
tisze vech budu mogli pomochj , nego vu oneh sztrasneh
mukah budu morali y dusse zpusztiti , kakou muku , za
plachu krivicze vuchinienc Sz. Ivanu Kerszitelu chutilie , y chutech kastign od Bosanszke pravicze zveru sze-
be poszlanu ie zpozaal neverni Herodes . Od koiega

Eusebius
Histo. Eccl.
I. 1. c. 8.

pisse Eusebius . Febre , scabie , podagra , verendorum pu-
tredine , generatione vermium , spirandi difficultate , us mem-
brorum tremore usque ad finem vita laborabat . Herodes
neverni Kraly vuzilie Sz. Ivana , y glavegajie mentuval ni
krivoga , ni dusnoga , y zato G. Bog za fantitisze nad nym
poszlamuije sztrasnu zimlyczu , szrab , vuloge , prepuztilie
dalzu-

Drugia Nedelya Adventa.

29

daszumu nechiszte sztrani tela zegnyle, vu nyh cherui
 zlegli, koijszuga grizli, mentuvalgaie oduhe, daiekmai
 dihati mogel, a zeuszem telom iesze treszel kakti dabi
 naivexu zimlyczu imel, y vu tulikeh mukah kot nemo si
 vinche ruchech ie neszrechnu Dussu zpusztil y k-Vragu
 poszlal, y tako izpunileszusze nadnym one rechi Davi
 dove. *Differdet illum Dominus DEUS argaie zaterl G. Bog*
 na posteniu, blagu, telu, y Dusse, kai y unogem Ker
 schenikom Bogbi hotel, dabisze do szada nebilo pri.

petilo, dasze pak y vam N. N. nepripeti, kai

nechete dari vam vuchinieno bilo,

nechinete ni vi blisnie-

mu vassemu.

Amen.

D ;

TRE.

TRETIA NEDELYA ADVENTA.

Naipotrebnessa, y naihasznovitesse Regula k- zverszenozti kerschanzke, y dussnomu zvelicheniu, ie zpoznanie szamoga szebe.

Tu quis es? Joan. cap. I.

Gdosi ti?

Kuliko god oni negdasnich ztareh vremen mudri lyndi trudiliszuksi szvoic razume, y pameti, izmislyaiuch navuke, y Regule, polek koich lyudi ovoga szveta bi miali, y mogli naizverssenesse siveti, zmegy uszch vendarsz navukov, y Regul, koieszu izmiszlili, y szvoiega vremena lyudem davali, pacse y vu knigah szvoieh narodu chlovezhanzkomu zaszobnum zapiszano oztavili, menesze naipovolynessi, naipotrebnessi, y naihasznovitesse k-dussnomu zvelicheniu vidi on navuk, koiegae mudri Filosofus Tales tes dvemi szamemi rechmidal, yieszu ove. *Nosce te ipsum.* Zpozna Tebeszamoga: Ar chlovek zpoznavaich szamoga szebe, zpozna kai hvale, y kai spota ie vredno, y takoo voszterfj pobolsati, vu peryom pako hvale vrednom napre-

napreduvati. Ov izti ovoga mudroga chloveka navuk premislyavaiuch unogi Sz. Navuchiteli Czirkveni, kruzoga hvale, y uszem kerschenikom preporuchau, zmegy koich naipervi Hugo Victorinus ovak govari. *Melior est scientia si te ipsum cognoscas, quam si te neglecto cursum siderum, vires herbarum, complexiones hominum, naturas animalium, celosium terrestriumque omnium cognitionem habeas: Multi enim multa sciunt, & scipios ne sciant, cum tamen summa Philosophia sit sui cognitio.* Hugo Vi. lib. de slaustro anima. Bolseie znanie ako tebe szamoga poznas, neg dabi tebe zamudiusi poznaval kak viszoko zvezde nebeszke ztoie, y kak hitro nebesza obtecsu; vech neg dabi poznaval iakozt uszeh travicz, ztalis uszega szveta lyudih, naturu uszeh nemeh ztvarih, y vech neg dabi znal usza kiosze na nebu, y na zemlye chinè, y zadersavaiu: Ar unogi unoga znain, a szebe pako szameh nepoznaiu, buducs nai-vexa mudroz szebe zpoznati, naimre gdoie, iz cheszacie dossel, y nakaimuiie doiti? Vu ovakove skole zversenie bil Sz. Ivan Kerztitel, y takovemszeie pokazal naimre onda, kadaszuga Sidovi poszlali bili izpitavat. *Tu quis es? Gduszti?* Stimal bude morebiti gdo, daie Ivan onem Sidouzkem poszlom rekel. *Ego.* Jaszem ieden takov kioszem bil pervo Prorok nego chlovek, y pervo poszvecsen, neg od matere na ov izvet rogen. *Ego.* Jaszem on koi bndein vu potoku Jordanu z-vodum obleval kerztech onoga, koije dal chiztochu y szvetlozt Angelom, y Planetam. *Ego.* Ja moram z-ostrem poztom, z-bodechum opravum, y ztransnum pokorum vu ztrah nagnati vesz pekel. *Ego.* Jaszem poszlan kakti ieden Angel od Kralya nebezkgoga za vuchiniti pripraviti put onomu, koi daie sitek uszem ztvaram, y koije szam pravi put vu nebo pelyaiuchi. Nikai takova-ga Ivan ai odgovoril onem Sidouzkem Poszlom ne, nego kaije rekel, y kakszeie povedal, gdoie? poszlussaite N.N. y zachudetesze. *Ego vox clamatis in deserto.* Jaszem glasz kriccecsega vu puschine: a kaije pako glasz? glaszic iedno takovo dugovanie, koiesze pravichneie more imenuvati

navati nikai, nego kai, ar od oka chlovezhanzkoga nemo-
resze videti, niti z-rukum prieti, ali z-nogum dozichi,
iedvaise potagia iz vuzt, daga neztaie. Ivan adda
zpoznava szamoga szebe daie nikai, ar iz nichesza dossel, y
na nikai ima doyti, y zbok toga Christusie nyega povalil, y
izviszil govoreczi. *Inter natos mulierum non surrexit major
Joanne.* Nieden szin od senne rogiem ni bil vexi od Iva-
na. Ako adda y mi selimo izvisseni vu nebo bitti, y z-Iva-
nom vu nebu kralyuvati, potreba dasze ovde na zemlye
zpoznamo gdoszmo, y kaifzmo, po guztom uszaki szam
szebe izpitavaiuch. *Tu quis es?* Gdoszj, y kaifszj, odkud-
szj dossel, y nakaitije doiti? kaksze pako to mora chiniti,
hochu pokizati.

Za zpoznati tem leglye, y bolye nasz szameh, gdoszmo
naimre y kaifzmo, potrebaie razmiszlti sitek jednoga nai-
szrechnessega chloveka na ovom szvetu, kodie naimre bil
Kraly Salomon koibi mogel od szebe valuvati, kodie Salo-
mon od szebe govoril. *Omnis qua desideraverunt oculi mei
non negavi eis,* usza koia godszu poslele ochi moie, niszem-
ym zkratil. *Nec prohibui cor meum quin omni voluptate flueret.*
Nitiszem prepovedal szerczu moicinu uzech na sz
ladnoztih vusivati, y vendartoga takovoga chloveka sitek
naiszrechnessi k-chemubisze mogely moral naibolye priszpo-
dobiti? odgovaria szam Salomon govoreczi. *Luto vilior
vita ejus.* Od blata y szmrada gorsi ie sitek niegov. Nai
ima gdo mudrozt Salamonovu, iakozt Sampionovu; Je-
zik Demosteneshev, szerchenozt Alexandrovu, kincse
Kralicze Sabbe y Cleopatre; Nai bude od uszeh lyublyen, y
prestimavan od uszega szveta lyudih, Nainiu szlusi szrecha-
vu zdraviu ychazteh, k-zadniemu kaifze bude moglo recsi
od sitka niegovoga? Eh kai drugo, kak *Luto vilior vita ejus.*
Gorsi y nichemurnessi od szmrada y blata sitek niegov. Chlo-
vek pako lyubechi usza ova, drugo lyubil nebude, kak szam
blato; kaifze pako od toga takovoga recsi bude moglo? Od-
govaria Sz. Augustja. *Talis est quisque, qualis est & dilectio ejus.*

TAKO-

Takovic uszakj, kakovaie y lyubav niegova: *Terram diligis, terra es.* Zemiju lyubis, zemlya ieszj: Sz. pako Ofseas Pro-
rok govoril od lyudib zalyublyenich vu chalarnohti ovoga
szveta, *Tashi sunt abominabiles sicut ea que dilexerunt.* Po-
zaliszu odurnj, kod ona, koiaszu lyubili.

*Ofseas c. 9.
v. 10-*

Ovu izrinu za bolye zpoznati potrudemosze vu Palesti-
nu, videt oneh Sidouzkeh poszlov, poszlaneh k Ivanu
vu puschinu, za izpelyatiga van vu ieden szrechnessi sitek
yztalis; Nut kakoga izpitavaiu. *Tu quis es.* Gdoszi ti
Ieszi morebiti Messias ti? koga mi chakamo. Akolifzi ta-
kov? hodj znami, mi hochemo tebe za nassegia Kralya zpo-
znati, tebesze podlosti, y tebe pokorni bitti. Ali Ivan
szercheno odgovaria nym *Non sum ego Christus.* Niszem ia
Christus. *Et confessus est, & non negavit, & confessus est,*
non sum ego Christus. Y valuvalie, y ni zatail, y valuvalie
niszem ia Christus. Ali o moi Sz. Ivane polabko jedno-
malo, nebudi tak nagel vu odgovarianiu; imas znati da oni
tebe ponuiau z-kralyeuzkum chatzium jedno sivlyenie na-
szladno, y veszelya puno, pazi adda kai chinis, y kak od-
govarias. *Eh non sum, non sum ego Christus.* Eh niszem ne
ia Christus; polahko moi Ivane, premiszli dobro ti tvoi
vezdasni nevolyni sztalis, y on drugi pun szreche, y veszelya,
koiegati oni ponuiau, premeniti naimre puschinu na kra-
lyeuzki dvor, golotu, na szvilnu opravu; pozte na go-
schenia, pokoru na naszladnohti. *Non sum.* Nitiszem
ia Christus, nitisze kai za usza ova nyhova obetania marini,
niti hochu kai imeti zvun Boga moiega, y milosche niego-
ve szvete, znaiuch dobro da usze chatzj, bogaczta, vesze-
lya y na szladnohti, ieszu kod jedno blato, koie szmiradnu
chinu dussu pred liczem Bosiem, y oneh koij ova vusivali-
sitck ie menie prestiman od blata. *Luto vilior vita ejus.*
Ovde chuieni mudroga Eutimiussa od Ivana Sz. govoriti.
Non erat humana gloria electus, ideo omnia recusavit. Ni bil ~~Euthimius~~
z-chlovechanzkum dikum omamlyen, zato uszemuszeic
odpovedal, uszaie oduril, y usza menie od blata ie presti-
maval:

maval: Znaiuchi dobro Ivan, y premislyavaiuch da akomu zrak zkrati oduhu, ako zemlya hranu, ako voda mochvarnozt, damu usze chazti bogacztva, y naszladnozti nebudu pomagale, niti hasznele kai k. sitku telovnomu, unogo menie dusseunomu, y toie zrok poniznozti Ivanove, z- koium on marlivo odgovaria. *Non sum ego Christus, nec Elias, nec Prophetas.* Niszem ia Christus, niti Elias, niti Prorok. Nego izamo *Ego vox clamantis in deserto.* Glasz krichecsega vu puschine.

Ako adda N. N. y mi selimo grehasze chuvati, vu zverfzenozi siveti, y vumilosche Bosie do szmerti obztafi, po szmerti pako z- Ivanom Sz. lepotc, szvetlozti, bogacztvi, naszladnozti, y veszelya vekovechnoga vu dike nebezke vusfati, kaiszmo chinecs? Navuk potreba da uzememo od

S. Bernard. Sz. Bernarda, koi ovak vuchi. *Scio neminem salvari posse absque cognitione sui, de qua nimurum mater salutis humilitas oritur, & timor Domini.* Znam dobro dasze nigidor nemo

re zvelichiti, ako szebe szamoga nezpoznava, iz koicga zpoznavania mati zvelichenia poniznoztsz poragia, y ztrah Bosi. Kaksze pakoto zpoznavanie naibolye y naileglyevuchiniti moglo, opitalbime morebitigdo? koiemu ia odgovariam da ovak.

Chulizmo napochetku kakie Sz. Ivan odgovarial onem koijszumu poniali chazti, bogacztva, y naszladnozti, nai-mte *Non sum.* Niszem, toieto hotelienym recsi niszem ia on koga vi ischete: Ako adda Ivan ie govoril iz poniznoztszvoje *Non sum.* Niszem. Nai uizaki zmegy vasz N. N. szam szebe bolye z-szerczem, neg z-iezikom recse *Homo sum.* Chlovek iefzem, moi pochetek ie zemlya, a kai protesszega od zemlye? *Homo sum.* Chlovek iefzem de-neszmlad, friseg, zdrav, lep, iak, bogat, vuchen, yzmosen, uszem drag, y prieten, od uszeh lyublyen y prestiyan. Danafsz pako morebiti iosche, ali zutra po razluzheniu dusse moie od tela poztanem bled szlep, mutazt ubog, gol, gayl, y szmerdech, od uszeh zapuschen, odu-

riavan,

riavan, y zatiszniemí noszni besan, koja ie vera ne-
szrecha od ove? *Homo sum. Chłóvek jescem.* Koi danasz
wusivam szunchene szvetlozti, telovneñ naszladnozti, cha-
larnch chazrih, do malo pako vremena budusze vu szmer-
divom, skurom grobu z-ovem telom moiem hranili, y go-
ztili odurai chervi, oh! kai ztraßnessega od toga?

Ovde chnimisze da chuiem Sz. Thomasa tia iz Valen-
czie krichati na vesz glasz uszakomu Boſiemu kerscheniku.
Oh si hanc rationem sapienter tecum faceres, & te ipsum tibi sapientiam de V. N. in präsentares, ac historiam vitæ tuae plene recenseres. Oh! dabi ti Dom. 3. o kerschena Duffa z-tobum szamum vechkrat rachune dela-
la, tebe vechkrat pred ochi poztavlyala, y razmislyala gdø-
fzi, kaiszi, y nakaitije doit, y ne szamo to, nego iosche
vecs, dabi naimre ti razmiszlila historiu sitka twoiega, toie-
to kak fives? kak G. Bogu szlusis? kakga lyubis, kakszega
bois, y niegove Sz. zapovedi kak obdersavas? kakszegre
chuvas, kak gresnch prilik ogiblyes, y kakovu za preſtezne
greche pokoru delas? ova usza dabi dobro razmislyavala
Oh quot fructus ex hac confederatione eliceret! krichi nadalyce
zgora recheni Sz. Thomas. *Utique humiliares te, tuos defec- Adem ibi.*
ctus agnosceres, deplorares, emendares, vulnera animæ tuae sanare, judicatum & non judicandum te Christo proberes, damnationem evadere. Oh kuliku haszen uszaka kerschena duffa iz-
ovakovoga premislyavania bi yuchinila, bihsze ponizila,
greche szvoie bizpoznala, za nye plakala, iz nyh pobolsa-
la, ranne dusse szvoie izurachila, y szebe iur oszugieni za
nebiti szugiena pred Christusso poztavila, y tako ovem ova-
kovem zpoznavaniem vekovechnoga proklecztwa bisz men-
tuvala, y ofzlobodila: Oh! kulik szad y haszen szobum
donasza razmislyanie szamoga szebe.

Ali morebiti nasselbisze gdo, koibi mene rad opitati,
kakbiszenaibolye, naileglye, y naiberse chlovek zpozнатi
mogel, kakovie? Tomu takoyomu povem modus y nachim
z-kojemie Sz. Otecz Papa Bonifacius V. ovoga imena Edel-
burgu Kralyczu Angliancku na zpoznanie szame szebe do-

Ver. Beda
in Histor.
Angelica
L. 2.

pelyal; Poszlalicie naimre iedno zercallo; y ieden Chesseley, z-ovemi rechmi vu liztu napiszancem. *Benedictionem B. Petri ad vos direximus, speculum scilicet & peccinem.* Blagofzlov Apostolzki Sz. Petra possilyamo vam, y snym Zercallo y Chesseley: Koiem nachinom, y rechmi hotelic Sz. Otecz Kralycze dati razumeti, dasze naj vu zercallo dobro pogleda, ali unogo bolye na dussu y Consciencziu, y naiduchikai nedoztoinoga proti Bosie volye, zapovedi, y lyubavi, z-Chesselyem Sz. pokore nai porauna, kod y ie vuchinila. Ovoie N. N. ieden kratek ali kruto hafznovit uszakomu gresniku navuk, szamogaszebe izpitavati *Tu quis es?* Gdofzi ti? y mora uszaki ovde pervo szamoga sebe zpoznati, neg bude mogel vu nebu G. Boga videti, ar veli postuvani Hugo.

Hugolib 3. *Principale speculum est ad videndum DEUM, animus rationalis in de anima. tuens seipsum.* Naioszebuinesse zercallo za videti G. Bogu ie razumna pamet razgledaiucha y premislyavaiucha szamogaszebe: Kod rauno to on mudri Biantes ie hotel podvuchiti z-dvemi rechmi *Observa Teipsam.* Razgledaj y premislyavaiszamoga tebe, ako hoches zverissenno siveti, G. Bogu kodszi dusen szlusiti. Poztaviszj pred ochi twoia presseztna leta, y nye dobrò razmiszlj kakfzi nye potroffil, ieli vech y bolye vu szlusbe Bosie, ali pak vrasie? kogafzibolye lyubil, y chieszi zapovedi verneie obdersaval, Bosie ali vrasie? Premiszli twoi szadasni sztalis vu koiegateie G. Bog poztavil, kak vu nyem sives, y komu bolye szlusis, ieli telu, szvetu, y vragu, ali pak G. Bogu twoiemu? Premiszli, dabite szada G. Bog iz ovoga szveta zval, y tibi moral naglum szmeritium umreti, kambi twoia dussa isla? kai bi pri Bogu dobra nasla, vu kaibisze ona ufati morala vu pekel nepoiti? Izpitavaisze *Tu quis es?* Gdofzi ti? ieszili priatel ali nepriatel Bosi? y ovak szam szebe izpitavaiuch, y sitek szvoi marlivu premislyavaiuch, hoches zpoznatisze gdofzi y kaiszi, *Initium salutis, notitia peccati,* govoril mudri Seneka. Pochetek zvelichenia, zpoznanie greha kada naimre ti zpoznas rebeyu gresnom ztalissu, prez dobreh del, y naimov pri G. Bo-

Senec Epik.

28.

gii,

gu, uzemi cheszely Sz. Pokore, pobolsai sitek, osznasigresnu Consciencziu tvoiu po Sz. Szpovedi, y zvelichen budes.

Ovdemisze napervo posztavlya Sz. Bernard ovak lepo govorecs k-czilyu gororieniamoiga. *Multa scientie homi-S. Bernardum, sed nulla melior est illa, quia homo cognoscit seipsum.* *Benedictio domini. c. 28* *Tus homo qui potest se cognoscere.* Unogiszu navuki chlovezhanzki, ali nieden bolsi od onoga, z-koiem chlovekpoznavala szamoga szebe. Blaseni pako on koi more szamoga szebe zpoznati: Ali szadasnie faloztno y neszrechno vreme, lyucztyo kerschanzko bolyefze zkerbi za uszakoiachke druge navuke, neg za zpoznanie dusse y Conscienczie szvo-*Idem ibidem* fe *Multi querunt scientiam* gororj nadalye rechenj Sz. Bernard *Sed pauci Conscientiam.* Unogisze zkerbe unoga znati, ali malo gdo szvoitu Consciencziu poznati, y zato ni chudo da unogi v prevnogi kerscheniki gorie sivu ne szamo od pogarinov, nego y od izte neme sivine.

Pisse Laerczius od iednoga Astrologussa, ili Zvezdara, koi ieden vecher izisselie bil na polye szvoiem zteklo, zvezd gledat, y premislyavat kai zlamenuiu, mimo koiega iduchi iedna Baba, opitalaie onoga Zvezdara, Goszpone kai tak keszno na polyu delate? onie nye odgororil, gledim y poznavam na zvezdah, koiasze chesz nekuliko leth prigoditi hote, Baba to chuiuch, zdehnuchi odislaie putom szvoiem, szama szobum govorecs, oh Boze! kak szmo neszrechnimi priprozti lyudi, da mi nemoremo znati kainamisze ovu noch pripetiti hoche, ov pako poznava koiasze nyemu y nam chesz unogo leth pripetiti hote. Kai chuiuch Zvezdar od Babe gororji, dragomuie bilo, y poiduchi nekuliko korachaiev napervo, dosselie na iednu grabu koiu neuzemisi upamet, popiknulszeie naglaucze vu nyu, y vu mlake videchisze, nitiszi moguchi pomochi van iziti, pochelie krichati, y pomochi od lyudih prosziti, chuiuch Baba glasz, obernesze nazad, obzdi, poszlussa, y chudisze, povernesze nazad za glaszom, y doide k-one Grabe,*kade*

^{l. 16.} kade Zvezdar kad(f. h.)szvinia vu mlake lesi, y pomochi proszi, koemu pochelaie Baba govoriti, kakoufszit inorcz, koi po nebu zvezde gledas, y vu nyh priducha pripechenia poznava, a niszi mogel znati daie pred tobum graba, vu grabe mlaka, y da ti vu nyu opades, kodszi, y opal, iz koic prez lyuezke pomochi neizides.

Rauno takfze unogi y prevnogi kerscheniki ukaniuu, koij ne szamo zkerbesze vu uszakoiachkeh navukch zversseni bitti: Nego pacse kaije iosche gorie da unogi y na druge. Iyudi paze, od nyh zczvedaiu kak fivu, od nyh miszle, y glaveszti teru, prez ulzake potreboche, a nasze pako aigdar. niti nezmiszle, kai chinè, miszle, y govore? kud hode, zkemsze paidasse, y kak G. Bogu fzlusce? kak zapovedi Bo-sie obdersavaiu, kak k-szmerti, y k-szudu Bosiemu pripra-

^{Idem ihid.} vlyaiu? O si tanto studio (dokancha szvoe govorienie Sz. Bernar-d) quereretur Conscientia, quanto queritur Scientia; & citius apprehenderetur, & utilius retineretur. Oh dabifze ztulikum zkerbium izkala Conscienczia, z-kulikum ischusze navuki; y bersebisze popala, y duglyebisze chuyala. Hodmo adda vu Skolu k-iendnomu Symboliste koifze Scipio Bargalius zove, y hochemo naiti pri nyem ieden kip od niega izmislyen, iednu naimre kachu na szpodobu iednoga obrucha zyitu, Spiczu repaszvoiega vu gubczu dersechui, z-ovem podpiszkom. Ad me redeo. K-meneszce pouracham. Ova kacha nai bude N. N. za lekcziu, koioi ia pripisniem

^{Math. c. 1.} one Christuseve rechi. Estante prudentes sicut serpentes. Budete zpametni kakti kache; koia veli Ad me redeo. K-meneszce pouracham.

^{Isiae c. 46.} Ta quis es? Gdoszi addati o moi chlovek? akolisze nezias y tebe izam nepoznas? Redi ad cor. Poverniszce vu szercze twoie, kakti y G. Bog zeuszemi gresniki tebe opominia y nagovaria po szvoiem Sz. Isaiassu Proroku. Prevaricatores redite ad cor, recordemini prioris sculpi. Szpomeniszce o chlovek kaiszi yezda, y nakanitie doysti? Zpoznai twoiu

Dussu

Dusu y Consciencziu, kaiszi dobra, ali zla pŕeſſeztna leta
 sitka twoiega vuchinił. Komuſzi ſzercze twoie alduval, y
 kogaszi ſnym lyubil? iefzili Boga, ali pak vraga y ſzvet.
 z-chalarnoztmi niegovem? *Ak nosce teipſum,* Zpoznaifze
 teda negda ienkrat, y opitaisze *Tu quis es?* y recſi z-pra-
 vum iſtinum. *Ad me redeo.* Vu melze pouracham zpo-
 znavaich kruto dobro moi pŕeſſeztni gresni ztalis, kak
 naimre mene vu mladozti moie ſzlusba Boſia, y poboſnoz-
 ticszmerdela, noric pako igre, y ſſale vechkrat nepoſtene
 neg poſtene mene ieszu drage y povolynce bile. *Ad me redeo.*
 Szad zpoznavam kakszem ia chalarnozti nichemurne, na-
 ſzladnozti himbene, ztvari odurne bolye lyubila, neg Ztwo-
 ritela moiega y uſzeh ztvarih. *Ad me redeo.* Szada zpozna-
 vam kakszem ia moiemu telu ſzmerdlyvomu, y poseleniam
 nyegovem povolye hodila, ynym povolye hodech tuliko
 prez broia krat zapovedi Boſie prekerſila. *Noveris ergo te,*
ut DEUM timeas: krichi Sz. Bernard. *Noveris & ipſum, ut*
aque ipſum diligas. Zpoznai adda tebe ñ chlovek za gresni-
 ka, dasze Boga twoiega bojal budes: Zpoznai takai niega,
 daga doztoinol yubil budes.

Dokancham moie gororienie z-iednum Pripoveztiu-
 koiu izmislyaiu 5. Skole Diaki naimre od Boſicze Minerve,
 da ona razumeusi od Boga Jupitera kakize on z-musikum
 naſzladuie, poslaic bila y ona z-iednum pischalylum k-ny-
 mu za zpuhatimu nekuliko Notih, koia od Boga Jupitera,
 y uſzega dvora niegovoga bilaie z-velikum chaztium prieta,
 kod ſzeie ſedne Boſicze doztoialo, koia pocheusi vu ſzvoiu
 pischalyl puhati, Bog Jupiter, y uſzi dvorianiki niegovi po-
 cheliszaſze ſzmeiaty, y kakti oſpotavati iz Boſicze Minerve,
 ova to videchi zacherlenilaszeie od ſzrama, y neznaiuchi
 zroka onoga ſzmeha, ſeleiuchiga pako znati, zato na ber-
 som ie opravila nekuliko notih, potlam pako poteklaic
 k-iednomu zdenczu, vu koiegaszeie ugledala na mezto
 zerczala, y gledaiuch vu zdenecz pochelaic puhati vu pi-
 schaly

3. Bern. loc;
cita in Canticis

schaly kod pervo , zazpoznuati zrok onoga szmeha , y spo-
ta , akobi morebiti na obrazu kakova fallinga bila , y zagle-
dalaiac kakszciec merzko napuhavala , kako dabi Sip , ali Trum-
betu puhala , y zpoznalaie da ono napuhavanje nitije lepo
naimre vu iedne senzke persone , nitije potrebno k - iedne
tak male pischalyke , zato zpoznausi fallingu , nyue pobol-
sala , y od potlam vu velikom prestimaniu zbor szvoie mu-
sike , y lepoga dersania bila . Ovoie N. N. iedna fabula ,
alibi ia selel dabiszce vu vasz na iednu iztinu preobernula , ar
kai drugo moresze po Bosicze Minerve bolye razumeti , kak
uszaka kerschena Dussa na kip y szpodobu Bosuztvorienna ?
kai po Jupiteru Bogu y dvoru niegovom , kak G. Bog z - szve-
tezi szvoiemi ? kai po Musike , kak Sz. Molitva , y oztala do-
bra dela ? Ti o K.D. hodis vu Sz. Czirkvu pred nebezkoga —
Jupitera tvoga , musiku niemu chinit , toieto molit , znaiuchi
dasze on z - musikum Sz. molitve na szladuie , kod y ie iztina ,
ako liztor ni kakove druge fallinge od ztrani twoic : Zakai-
zato pervo nego kanis pred niega poiti ; Hodipred ov Zde-
necz sive vodè twoiega naimre Razpetoga JESUSSA , pogli-
sze vu niega od verhuncza glave od pet , na szleduiuch moie-
ga Sz. Serafinzka Otcza Ferencza , imaiuchi uszigdar —
pred ochima szvoiemi , razpetoga odkupitela szvoiega , y
izpitavaiuchi . Domine quis es Tu ? & quis sum ego ? Go-
szponne Gdoszi Ti ? y gdoszem ia ? Tiszi Gospzon Go-
szpodin , iaszem szluga y podiosnik twoi ; Tiszi Ztvoritel , ia-
szem ztvorenie ; Tiszi Bog , iaszem gresni chlovek .

Quis es Tu ? Gdoszi Ti ? Ia znam y veruiem daszi Ti
pravi livoga Boga szin . Et quis sum ego ? A gdoszem ia ?
gresna naimre y nezahvalna ztvar . Gdoie adda twoiu Presz-
Glavu nato szpravil ? gdo ono Chelo tia do mosgianov z - de-
belem terniem prebol ? vu koich mosgianach uszigdarszu
bile miszli zvelichenia moiega , à ia nepreztaitem miszli
od zbantuvania twoiega ? Ove Presz Ochi gdoie poplyuval
koieszusze uszigdar na gresnike miloztiuno ogledale : Ah
gdo drugi ako ne gresni nechizti pogledi moi ? Ova Presz :

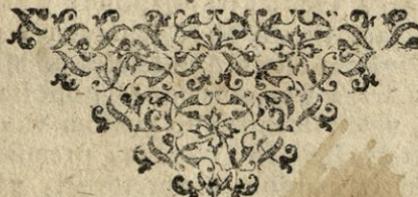
Licza , gdoie tak ztukel daszu usza cherna y kervava , koiaszu pervo kod rosicza bila rumena ? ah gdo drugi , kak ona nepostena kussuvania moja ; Ova Presz. Vuzta gdoie z-chemerom y suchium napaial ? ah gdo drugi , ako ne lakomozzi , y blaznozti moje ? Ove Presz. Ruke , gdoie z-ostremi chauli na ovo krisno drevo pribil ? koie kada godzusze odpirale , usze ztvari z-blagoszlovom ieszu napuniavale ; ah gdo drugi , ako ne ruke moie gresne , z-koicmi ia ieszem tulike kovicze blisnienyu moitemu vuchinil , y kaikakve druge grehe pochinil ? Ove takai Presz. Noge , koieszusze za zvelichenie moie tuliko trudile , gdoie ovde prikoval ; dasze vech gibati nemogu ? ah gdo drugi , ako ne moie neszrechnie noge , zkoiemiszem hogieval po burdelniczah , ostariah , y kerchmah , kadabi bil moral hoditi vu Sz. Czirkve k-szlusbam Bosiem ? Ovo Presz. Szercze , gdoie tak nemilo ranil , koicie gresnike tak miluvalo , y lyubilo dajih od Bosanzke Pravicze ni puztilo polek zaszlusenia kastigati na veke : Ah gdo drugi , gdo drugi , ako ne gresno moie Szercze , z-koiem ia tak nemilo ieszem oduriaval y preganial blisniega moiega , koimiszei y vuchem malom kada zameril ; szuprotiunem pako nachinom ieszem lyubil prekoredno y nedoztino one ztvarj , koiebi oduriavati bil moral . *Ob quis es tu Domine ? Et quis sum ego ? Gdoszi ti Gospone ? y gdoszem ia ?*

Ako adda hoches o N. N. lyublyen y prestimavan ed nebezkoga Jupitera bitti ? Ako seleies da Musika molitve tvoie nyemu draga y prietna bude ? pobolsai fallinge kotrigov tvoieh , ugledaiuchisze po guztom vu ov zdenecz sive vode Razpetoga JESUSSA tvoiega , premislyavaiuch gdoie on , y gdoszi ti ? kaije on za te preterpel , y kai ti za niega terpis ? kakie on tebel yubil , y kak ti niega lyubis ? ar drugach vi moguche zvelichitisze , ar veli Sz. Thomas de Villa Nova . Quomodo obsecro salvaberis , sine penitentia ? quomodo S. Thomas penitebis , si te ipsum , tua desideria , tuos actus , cogitationes matas , & peccata nescieris ? Kaktze budes mogel zvelichiti ,

prez pokore? kak budes znal y mogel pokoru chiniti, ako tebe szamoga, twoia poselenia, twoia chinenia, mislyenia, y grehov, zkoiemiszi tuliko krat tak ztrasno dobrega, y miloztunoga Boga twoiega zbantuval nebudes znal? znauch nyh obigalsze, y oduriaval? Poszluhni adda o Gresni Chlovek! kaiti iz ovoga krisnoga dreva, tvoi y moi razpeti Od-kupitel po vernom szluge szvoiem Bernardu govor, y nyc dobro zapameti. O homo! si te videres, tibi displaceces, & mihi placeres; sed quia te non vides, tibi places, & mihi displaceces. Veniet autem tempus cum nec mihi, nec tibi placebis, mihi, quid peccasti; tibi, quia ardebis. Oh Chlovek! dabi tebe videl, kakouszi naimre na dusse pred liczem moiem, tibi szam szebe oduren, mene pako drag bil; Ali kaiti tebe nevidis, tebe ieſzi drag, y mene oduren. Doide pako vreme da niti mene, niti tebe budes drag, ne mene kaitiszi zagensil; tebetakai ne, ar goren budes na veke vu peklu.

S. August. Serper ergo tibi displaceat quod es, vuchi Sz. Augustin. Si vis fer. scđ. de pervenire ad id quod non es. Naiti adda ulzigidar bu-verb. Apol. de fal, ono kaiszi, ako hoches zaiti k-onomu kai nifzi.

Amen.

CHE-

CHETERTA NEDE- LYA ADVENTA.

Kak moramo dochakati, y kem nachinom
prieti, k-nam iduchega Kralya
Nebezkoga?

Fiant Aspera in vias planas. Lucæ c. 3. v. 5.
Nai budu, Ostra na pute gladke.

Z Nano ie morebiti uszem y uszakomu zmegy vasz N. N.
da kada koi Herczeg ali Kralymiszli y kani vu koi Varas
doyti, navadaie uszigdar takove velike Goszpodè, da pred
szobum possilyaiu Poszle prihod nyhov nazveschat, y to zbor
toga, dasze Varasczi znain pripraviti, za kvarter naimre
provideti doztoien takove Perfone, y ne fazmo kvarter
sznasen y naczifran morau pripraviti, nego y vulicze po-
sznalsti, y usze pûte raune, y gladke vuchiniti, iednum
rechium usza tak na red poztave, da nikai naimensega ne-
prepuzte vuchiniti, kaibi moglo Kralya zbantuvali, y bo-
lye na kaftiganie oneh Varasczev, neg na podelenienym
milosch szvoieh genuti. N. N. Miszmo ove dneve dobili
glasze, y novine, dasze naimre k-nam priblisava ieden
mladi Herczeg, uszamoguchega Kralya Nebezkoga iedino-
rogieni Szin, koiega Herczega akoselite znati kakie Ime

Hiae c. 9.
v. 6.

niegovo? opitaite Sz. Izaiaffa Proroka, y onyam povē daic
on Admirabilis, Consiliarius, DEUS fortis, Pater futuri sacri,
Princeps pacis. Ime niegovo ie Chuden, Tolnachnik, Bog
iaki, Otecz priduchega veka, Herczeg mira, iednum re-
chium ovoie Szin sivoga Boga, koi hotechi knam iz nebezke
viszine doiti, za nadelitina sz z miloschami szvoiemi Bosan-
zkiem. Poszlalie pred szobum poſzla szvoiega Sz. Ivana

Luce c. 3.

Kerztitela, nazveschat prihod niegov, koi doiduchi na-
pervo pochelie krichati. Ego vox clamantis in deserto, parate
viam Domini, rectas facite semitas ejus, fiant prava in directa,

aspera in vias planas. Jazzem glatz krichechega vu puschi-

Hugo

ne, pripravete put Gospzonov, raune vuchinete zteze
niegove, y krivoriava nai budu ranna; y ostra gladki puti.
Peccata scilicet abiicendo tolmachi Hugo Cardinal, to-
ieto da ako hochemo mi Kralyu nebezkomu pripraviti put,
zteze, y usza krivoriava, rauna vuchiniti? kakti y usza ostra,
na gladke pute obernuti? potreba da mi odhitimo odnasz
usze grehe po Sz. Szpovedi, po szerchene falozti, po tver-
dnom nakaneniu pobolsania, odurieniu, y zapuscheniu
uszech gresnich prilik, y navadih: Kade y Sz. Peter Chry-
solog s od prihoda Szina Bosiega knam, zverhu denesnicie-

S. Peter.
Chrysolog.
149.

ga Sz. Evangeliuma ovak lepo govor. Sicut procedente Re-
platea muscantur, & omnis civitas diversis floribus, & or-
natibus coronatur, ut nihil sit, quod minus dignum vultui Regis
apparet: Ita & nunc procedente Christo Rege pacis, omne quod
triste est auferatur in medio; & illucenti veritate, fragetur men-
decium, fugiat discordia, resplendent concordia. Oh kak le-
po! kakti na prihodnie Kralya y vuliczesze sfnase, y vesz
Varas z uszakoiachkem czvetiem y kaichim drngem ie-
okincsen, dabi nikai takovoga na putu nebilo nefz asno-
ga, kaisze kralycuzkoga obraza nebi doztoialo: Tak y
szada na prihodu Christussa Kralya mira, usze kaije zloche-
ztoga y szmradnoga naisze odhiti; y nad raszvecheniem
iztine, naisze pretira lass, nai besi nefzlosnozi, naisze szve-
ti szlosnozi. N.N. Pokch dob da Kraly neba y zemlye
dozo-

doztoiasze knam doiti iz nebezke vifzine, y naruehaia. Otcza szvoga nebezkoga, vuchinemo mi onak za prietiga doztoino kodnasz vuchi y nagovaria Sz. Matti Czirkva. In adventu sumni Regis mundentur corda hominum, ut dignè ambulemus in occursum illius. Na prihodu Kralya uszeh Kra-lyev naifze chizte szerderza chlovechanzka, da vredno y doztoino niemu naproti poidemo, y nyega k-nam dobi-mo: Kak adda mimoramo niemu put pripraviti, vu Perve. Ztrani moich Knig na denesniu Nedelyu ieszem pokazal: Szada pako kak moramo. Apera in vias planas. Ostre na gladke pute obernuti? kanimi pokazati.

Chudau ztánovito ali za nas kerschanzki navuk, y na-predek kruto prikladnu y hafznovitu navadu imelisz u negda oni ztari krive vere lyudi, y besse ovakova, da naimre oni uszakos letto pred koiem velikem szvetkom nyhovoga Boga Jupitera ieszu puschali naprawiti iz chiztoga zlata ic-dnu kachu z-tremi glavami: Perva glava bilaic szpodobna Plutarkus Pszu, druga Oroszlanu, tretia Vuku, y ovakovu kachu ieszu oni szvoicemu maliku Jupiteru za naiozhebuinessi aldov k-szvetku onomu velikomu daruvali, kod izpiszuie Plutarkus. Ali kai gdo stima, kaifzu oni z-ovem ovakovem aldovom razumeti hoteli? odgovaria Plutarkus, daszu oni po onc peszie glave hoteli dati na znanie, da mora uszaki marljivo na pameti dersati presseztni szvoi sitck, kakie naimre Bogu Jupiteru szlasil, ar y pasz zmegy uszeh nemeh ztvarih naibolyesze na presseztna szpomina. Po glave Oroszlanove davaliszu na znanie, daie uszaki dusen ne szamo na presseztna kod pasz, nego y na vezdasnia miszlti, toieto na ono vreme vu koiem sive, kak sive, y Bogu Jupiteru szlasil, arkod Oroszlan nemiszli na presseztna, niti na priducha vremena, nego szamo na ono vreme vu koiem sive. Poglave Vuche, hotelisz u obznaniti, da kakgoder Vuk nemiszli na vezdasnie liztor, nego y na priduche vreme szebe zahrana; tak y chlovek mora na priduche vreme takai miszlti, y zkerb imeti

imeti da vu milosche nebezkoga Jupitera Boza uszamoguchega obztòi.

Lepa iztiqaietò y hvale vredna bilaie ova navada, iz koic mi kerscheniki moremoszi lep y hasznotit navuk uze-
ti, kak naimre mi takai moramo ne izamo miszlti na vezda-
snie vreme kak sivemo, y kak G. Bogu szlusimo, kak za-
povedi niegove obdersavamo, nego tulikaj iz preszczneh
leth sitka nassegia zpozabitisze nemoramo, kakfsmo naimre
negda ter naimre vu mladozti nasse sivelci, krkszmo G. Bogu
szlusili, y zapovedi niegove obdersavali; Akosze naimre ka-
kov ztari peny, ali koren koiega szmertnoga greha na putu
Conscienczie nasse zadersava, daga van izkopamo z-motikum
Sz. Szpovedi, y tako *Affera in vias planas.* Da vuchini-
mo, usza kriworiava na raura, y ostra na gladka da preober-
nemo, kodie negda chinil on Boga boiechi Kraly Lyuczta

Izraeł e. 61.

v. 13.

Izraełkoga Ezechias, kadaie krichal. Recogitabo tibi omnes annos meos, in amaritudine anima mea. Pred tobum o moi miložtuni G. Boze hochu ia razmislyavati usza leta sitka moiega, vu suhkache y salozti dusse moie, kakszemie naimre potrossil, y kakszem tebe vu nyh szlusil, ieszemli vech zla ali dobra vuchinil? koie Ezechiasve rechi mudri Cornelius ovak odpercie razlasc. *Recogitabo tibi omnes annos meos, ide et omnia peccata mea, quæ singulis annis feci, de iis dolebo, veniamque preeabor.* Budem premislyaval usza leta moia, toiezt usze grehe moie, koieszem uszako lato vuchinil, za niesze budem kaijal, y oproshenia proszil (kodizem od ovoga vu Tretie ztrani moich Knig vu Razgororu Petnaiztom gorovil.)

Nikai adda nehaszne, niti nepomase k-dusznemu zvelicheniu vezda G. Bogu szlusiti, y seleti niega kszebe na kvarter prieti, ako chłovek neznam jak okincsi komorn Dusse szvoje z-czvetiem uszakojachkem dobrch del, ako nisze niszui zmetene one sztare pavuchine, ako po zakutke Dusse szmerde oni sztari szmerti grehi? ako puti ieszu kriworiavi, zarazteni z-terniem y kupiniem zleh y szmertnich grec-

gresneh navad? oh k-tomu takovomu doide Kraly nebezki na vexu skodu, neg na hafzen, na vexu neszrechu, neg na szrechu. Ar kaktigoder trudi y potti nikai nehatzneju onomu Kramaru ali Tergovczu, koi den y noch zkerbisze, trudi, y poti vu zadobivanu blaga, ter vendar szvoiem terstvom niti perveh dugov placha, niti kakov dobichek zasze dobiva y szpravlya. Rauno tak niednomu gresniku nikai nehaizne poztitisze, den y noch moliti, almustra davati, y telo szvoie uszakoiachkemi nachini trapiti, akosze pervo ztareh dugov, toieto grehov po chizte szpovedi, po prave salozti, y ztalnem naakaneniu neoszlobodi, da pak o zle gresne prilike, paidastva y lyubavi neoduri, vu koichic tuliko leth tak navadno gressch fivel.

Znamo da on Poszel Kralya Nebezkoga k-nam poszlan nazveschatnam prihod niegov Sz. naimre Ivan Kerztitelie-nam lep navuk dal, kak y kem nachinom mi bi mogli niemu put pripraviti, zteze krivoriave, raune; y ostre cezte, gladke vuchiniti; y ie ov. *Penitentiam agite, appropinquavit enim Regnum celorum.* Pokoru delaite, arszeie pribisalo kralyeztyo nebezko, ali kakfze more, y mora prava pokora vuchiniti? Sz. Gregur Papa odgovaria, y veli ovak. *Penitentiam agere, est perpetrata mala plangere, & plangenda.* S. Gregor. non perpetrare. Pokoru chiniti, ie vuchiniene grehe pla-kati, y plakaneh vech nechiniti, ni szamo dozta grehe szpovedati, y za niesze plakati, negoie potrebno k-tomu rverdno ztalno nakanenie nigdar vech vu niesze povernuti, k-tomu potrebnoie uszeh prilik gresneh chuvatisze, uszeh tovarustvih habati, vu koich, y z-koiemiszmo pervo vu grehe prepadali, y ovak chinech, vuchinimo *Altera in vias planas.* Ostra preobernemo na gladka.

Kadaie Jonas Prorok od sztrani Bosie lycztyu Ninivitanzkomu nazveschal Pokoru, pochelie szam Kraly naipervi peldu davati, zapoved aiuch da lycztyo mora ne szamo pokoru delati, nego y uszum iakoziu krichati k-G. Bogu. *Clement ad Dominum in fortitudine.* Nai uszelyucztyo iako y

Jonas c. 3.
v. 8.

na vesz glasz k. G. Bogu krichi. Kraly pako szam. *Surrexit de solio suo.* Zrelszeie Kraly iz Sztolcza y tronissa szvoiega. *Et abiecit vestimentum suum dñe.* Y odhitilie opravu szvoiu od szebe, kaisze pako po ove oprave bolye, y iztinzkeic razumeti more, kak zla navada? ar kadaszeie Kraly Ninivitanzki zpoznał prawo prawo zkruessenoga za grehe szvoie, ondaie on odhitil szvoiu Kralyeuzku opravu, vu koieszeic on dichil, izgizdaval, y G. Boga bantuval,
Abiecit vestimentum suum. Veli moi Scrafinzki Navuchitel Sz. Bonaventura. *Quoniam panitens debet abiecere vestimentum suum secularis, & malæ consuetudinis.* Odhitilie opravu szvoiu od szebe, ar pokornik mora odurechi, y odhitili opravu Szveczke zlochezte y gresne navade, vu koicie on oblechen bil tuliko leth; y G. Boga bantuval. Mora velim uszaki gresnik navadni, oztaviti y oduriti nse grehe navadne, vu koichie tuliko leth neszrechno, y pogibelno sivel, ako nesche y z-opravum zkupa vu ogeny vekovechni peklenzki hitchen bitti.

S. Bonaven.
fer. 2. de S.
Jacobo.

Alphons.
Andtada J.
z. de immi-
ta B. V. §. 1.

Kodie hitchen on neszrechni Mladenecz od koiciga pisze Alfonsus Andrade, da naimre letta 1622. vu Orszagu Poletanzkom bilie некoi poglavit Mladenecz koi od mla dozti szvoie bilie odhranien vu sztrahu Bosiem, y nekulikо leth po szvoich Roditcov szmerti chizto y pobosno ie sivel, k-zadniemu premamlyen od iedne szvoie blisnie rogiaknie, yod lyubavi nye proti szebe izkazane vlovlyen, daiue ne szamo vu hisu szvoiu kakti na mezo matere uzel, nego pache y snyum sivel ne drugach nego kako dabimu prava zakonka tovarniscza bila, za koi greh nitiszeie gdo mogel szumniti, nitiszeie on hotel szpovedati, vu pobosnoti vendar, ter naimre proti B. D. MARIE ni preztal siveti, da ie uszem za jedno zerczalo bil. Vu onom pako Varassu biliae iedna szveta y Bogabooiecha Devicza, vu koie hisu dosselic szam Szin Bosi z MARIUM Dev. y unosinum Angelov nebezkeh kakti tolnoch chinechi pred onum pobosnum Deviczum, kakbisze moglo tulikem grehom, koijsusze od onoga

onoga Varassa lyudih chinili, à naimre pak nechiztoche
 onoga Mladencza, pomoci, y nyh od grehov odvabiti, koi
 greh takie bil oduren y szuprotiven Szudcu nebezkому,
 daie taki dál Sentencziu szmerti telovnè y dussevnè vekove-
 chnè chez onoga Mladencza. Nego B. D. MARIA koicie
 oszebuin em nachinom bil pobosen izproszilaic miloschu,
 y odulechenie one Sentenczie do 30. dan, vu koieh dne-
 vek akosze neszpèti, nespovè, y nezpokori, onda daga
 szlobodno zkoncha z-ztrelum szerze prebode, umori, y
 vupekel poslye. Zapovedah adda MARIA one pobosne
 Devicze da vu iutro fano ide vu Czirkvu, y koga perva gø
 Szpovednika naide, naimu povè vu kakovom neszrechnom y
 pogibelnem sztalissu on Mladencz sive, y daga nai uszemi
 nachini terszisze od greha odvinuti, y na pokoru kakti y na
 pobolsanie sitka napelyati. Redovnik nepoznaiuch szve-
 toz one Devicze: y od Mladencza neszumnechisze nigdar
 nikai takovoga, nihotel veruvati, ali po zapovedi Christussa,
 y MARIE doslaie drugoch y tretich k-onomu Redovniku, po-
 vedaussimu miszli niegove, kaije naimre rauno onda miszlii,
 zato posselic Redovnik k Mladenczu y pøedaussimu niegov
 neszrechni y pogibelsni sztalis, pochelgaic nagovariat na
 pokoru, y pobolsanie, nadchim zachudilszeie Mladencz
 y preztrassil da Redovnik zna sitke niegov, za koiega nigdat
 nikomu ni hotel dati znati, nitisze iz niega szpovedati, po-
 kleknulie Mladencz nakolena pochel pobolsanie obetati, y
 grehe zvelikum saloztium szpovedati, profzechci za navuk y
 pomoc oztavitisze onoga sitka, koicmuie zapovedal da on
 ali szam mora ztan premeniti, ali onu szvoiu hotniczu od
 praviti obechalie da hoche ali tak na hitrom da toga ne-
 more vuchiniti, nato recse Redovnik dasze megytemtoga
 razluchi od nye, y vu druge komore zapert da nai szam szpi,
 vuchinulie Mladencz, y zaperlszeie vu drugu komoru, ho-
 techi onak-nyemu polek navade poiti, kuchilaic, zvalaie,
 profzilaic daie odpre, ali zahman, zato ona drugi dan vu-
 chinilaszie muchech klyuch napraviti, z-koicmszie ona

drugu noch odperla , k- nyemu dosla; y vu navádni greh
 niega napelyala , Mladencz tekelic taki vu iutro pred ono-
 ga Redovnika szpovedaussimu szvoie noyo pregressenie ;
 Szpovednik dalmuie novi tolnach da naimre y znutra zari-
 glya vrata daijh ona szvoicem klyuchem nebude mogla odpre-
 ti , kai akoprem Mladenczie vuchinil , ona vendar po vra-
 sie mestrie doslaie k- niemu , y nyega ztem bolye poszebe
 obrachala doklamgaic y zeuszema zaszlepila da vech ni ma-
 ral ni za szpoved , ni za pobolsanie , akoprem Szpovednik
 uszemi nachini ieszce terfzil niega na dober put dopelyati ,
 ali usze zahman , priblisavaiuchisze zadnie vure trideszeto-
 ga dneva , dosselie po nochi Szpovednik , aliga pred szeni
 puztil , chakalic Szpovednik do dvanaizte y zadnie vure
 , ali zahman . Nut chuda , na aglom pochelie neszrechniak
 pomagaite krichati , od koiega zkochilaie priatelicza nie-
 gova iz poztelye , y szluge pochela nazavati na pomoch , ie-
 den zmegy koieh potekelic taki po onoga Redovnika , koi
 takai na hitrom ie dotekel , koiega on naiduchi komai dis-
 suchega , y ztrasno penechega , ove zadnie rechi zgovaria-
 iuchega . *Va mibi! corde jaculo transfixo emorior.* Jai me-
 ne ! szercze ztrelum prebodenio imaiuch umreti moram ;
 Szpovednik iosche nimankal nagovariatiga doklamie dussa
 vu nyem bila , ali usze zahman ; Megy temtoga ona po-
 bosna Devicza nipreztala za onoga Mladencza Boga moliti ,
 koieszcie znovich Christus izkazal kakti y pervo szudech
 onoga Varassa ghehe , y buduch onoga neszrechnoga Mla-
 dencza dussa pred Szudczem nebezkeim tusena zbok tver-
 dokornozti , y tulikeh opominany na pobolsanie od ono-
 ga Redovnika , y druge pomochi , y milosche , zakoia usza
 nemaraiuchisze , szam Szudecz hitilie vu niegaztrelu snyum
 szerczem u prebol , y neszrechnu dussu vragom peklenem izru-
 chil .

Nut szada N. N. kaivamsze od ove Pelde vidi ? kaije
 ovomu Mladenczu hasznelo vu mladozti szvoie szveto , chi-
 zto , y pobosno siveti ? kaimuszcie hasznelo iz onoga szvoga
 gre-

gresnoga sitka szpovedati , y saluvati? daie pak zeuszem
 szvoiem pervem dobrem sivlyeniem , zeuszemi szvoiemi
 szpovedmi y pokorami , moral na veke k-vragu poiti? Ali
 kakovie naivexi zrok zkvarienia niegovoga? Zrok naivexi
 ie ovda on ni taki odszebe y iz hise szvoie odtilal onu kur-
 vendu , kaitisze ni maral oszloboditi one zle prilike , kai-
 timuie milo bilo oduriti , onu Vrasiczu , ah! krichi , ò Sz.
 Augustin. Ah! quid prodest , quid prodest bene vivere? cui ^{s. Augusti}
 non datur semper vivere: Ad hanc enim debet prodeſſe , unicuique ^{trae. 45. in}
 bene vivere , ut detur ei semper vivere. Ah! kai pomase , kai ^{Joachim}
 pomase dobro siveti? komusze nedäie uszigidar siveti: Na-
 tutliko mora haszneti uszakomu dobro siveti , damuszc dà
 uszigidar siveti. Ni adda dozta gresniku pokazatisze
 szpovedniku , y prednym grehe szvoie szpovedati , ter z-
 odvezaniem szpovednikovem ochiztitisze od presleztnch
 grechov: Negoie polek toga uszaka gresna dusza dusna na
 szpovedi tverdno nakanenie imeti oztavitisze ne szamo per-
 veh grechov , nego pache y uszeh gresneh prilik , y paida-
 stvih , z-kojemi , y kade ie G. Boga zbantuvala , y to ho-
 che recsi szlechi , y odszebe odhititi opravu gresnu , kodinie
 Kraly Ninivitanzi odhitil bil. Abiecit ^{vestimentum suum}.
 Ar ni moguche dabi chlovek mogel na ienkrat oblechen
 bitti vu szvadbene halyc pravichnozti , y vu halyc greha ;
 zato k-Sz-Szpovedi ako prem naichiztesse , potrebnoie
 tverdno nakanenie vu niesze vech nigdar nepourachati ,
 kodie Kraly Ninivitanzi yuchinil , kada Surrexit de solio ,
 & abiecit ^{vestimentum suum à se}. Sztalszeic gore od Sztol-
 cza , y odhitilie opravu szvoiu od szebe. Y tako milo-
 schu Bosiu ie dobil , daga G. Bog z-Varassem , y Varasczi
 niegovemi ni kaſtigal y zkonal , kodie nakanil bil vu-
 chiniti.

Unogisze disputuiu dvoiech , ako Salamon Kraly ie
 zvelichen , ali zkvarien? zveruhesza unogi Sz. Otczi usza-
 koiachki miszle , y govore: Uszakoga teskocha zadersa-
 vasze vu tom; Ako naimre Salamon ie pravu pokoru pred

szvoium szmertium za grehe szvoie imel? Zverhu chesza,
 Beda in Postuvani Beda ovak govor. Offenditur quod Salomon
 Gles Ordin numquam recte panituit. Kasesze daſze Salamon nigdar
 i alfa. c. 12. ni pravo ſaluval za grehe szvoie, kak pako y odkud to po-
 kazati, y poszvedochitiszemore? odgovaria recheni Postu-
 vani Beda ovak. Quia Idola quae adiſcaverat, non delerit.
 Ar Malike y Bolvane koieie on vuchinil napraviti, nizaterl,
 y zkonchal pred szmertium szvoium, y ov zrok ie velik,
 ztalen, y pravichen fundamentum prokleczta Salamono-
 voga. Ar Nemo potest daobus Dominis servire. Nigdor-
 nemore dvem Goszponom szlusiti, tak y Salamon zpozna-
 vajuichi pravoga ſivoga G. Boga Ztvoritelja uszeh ztvarih, yen-
 2. Reg. e. dar on polek niega Colebat Aſtarthen Deam Sidoniorum, & Ma-
 11. v. 5 loch idolum Ammonitarum. Szvedochi Sz. Piszm o d niega,
 daie naimre molil, y klanialſze Aſtarthe Bosicze Sidonian-
 zke, y Moloka bolvana Ammonitanzkoga, da pache ne-
 szamo to, negoic Salamon zeſidal Czirkve Bvolvanom.
 Ibid. v. 7. Kamos y Molok imenuvanem. Edificavitque Salomon fa-
 num Chamis idolo Moab, & Moloch idoloſtiorum Ammon. Ko-
 iu Czirkvu, unogo menie bolvane, Salamon pred szmertium
 szvoium ie zaterl, kodbi bil dusen vuchiniti; adda prez
 uszake dyvinozti Salamon moralie zkvarien bitti: Za koiem
 tulikaisſe vu pekel idu uszi oni koij pred szmertium szvoium
 nezatiraiu, y nezkonchavaiu onch Bogov y Bosicz koemsze
 vu ſivotu klaniaiu, koich lyube, y mole, bolye neg pravoga
 ſivoga G. Boga, koije nyh ztvoril, y szudil bude, koijſzu-
 pako titakovi? ah ieszu uszi oni nechizti Lotriffi, y prazni-
 ki, koij vahisah szvoieh dersè one Bosicze, z-koiemisze
 naszladuiu, y za lyubav koich usze Bosie zapovedi preker-
 savaiu: Tofze more recſi y od uszeh krivoladaczev lyucz-
 koga blaga, koie ako pred szmertium nepovernu, tak do-
 bro vu pekel poſdu, kakti y lotriffi, koij pred szmertium
 od szebe neodtiraiu, y neodure szvoieh kurvendih Bosicz.
 Ovem takai priszpodobitisze mogu uszi ialni uenavidni-
 fizer-

szerditeczi , koij ako pred szmertium szvoiemi protiuniki mīra nevuchine , y kriviez szebe vachinieneh neoproz̄e; vek vekoma poidu vu muke peklenzke , ako prem ovi uszi neznam kak chiztosze szpovedali budu , zlamenia falozti davali , y neznam kak ostru pokoruchinili? ova usza nechtejih izprichati od vekovechnoga proklecztva , ar Sz. Hieronymus Navuchitel Czirkveni odperto govoril . *Vix de censem
millibus hominum , quorum semper mala iusta fuit , mere-
tur in morte indulgentiam habere à DEO voluntus.* Tesko od sztoiezer lyūdih , koichie uszigdar zlochezt sitek bil , vredenie na szmerti oproschenie imeti od Boga , liztor ieden , oh ztrassne rechi! razmeteli to vi , koi tuliko leth sivete vu onch navadneh greheh? iz koich morebitisze nizte nigdar pravo y chizto szpovedali , ako szpovedali? prave za nyc falozti nizte imeli , ako y falozt ie bila prava? Nakanenic vendari bilo pravo , ar prilika greha ni bila pretergniena , paidastvo ni bilo odurieno , maliki nisz u bili zkonzhanie. Ar kaktigod iednomu kusnomu chloveku malo ali nikaimu haszne , y pomase daga Doçtor oszlobodi y izurachi od kuge , ako on znowich pohagia onu kusnu hisu , alifze z-kusnemi lyudmi paidassi ; Tak malo ali nikai haszne onomu koga szpovednik od grehov odvese y szmerti vekovechne oszlobodi , ako oy takov po szpovedi znowich pourachasze vu onu hisu , y paidassisze z-onemi gresnemi personami , kade , y z-koicmi szmertnem grehom tulikokrat ie bilaranien.

Ako adda y mi veschemo vekoma zkvariensi bitti? potreba da mi naszleduemmo ne Salamona , nego Moisessa , ar od Moisessa szvedochi Sz. Piszmo , da kadabi bil iz gore dole dossel z-Tablami , na koichszu napiszane bile Deszterce Zapovedi Bosie , y nassel iedno iz zlata telle , koicie ono Izraelzko lyuczty za Bogamolilo , dersalo , y zpoznavale , raszerdilszeic , hitilie na zemlyu Table , zgrabilie telle , y nycie na tlahitil , y z-nogami szvoicmi poteptal . *Arri-
piens-*

*Exodi c. 32. piensque vitulum quem fecerant combustis; & contrivit usque
v. 10. ad pulverem.* Zgrabuysi (veli Sz. Piszmo) Moises' telle-
koieszie ono lyuczto niegovo vuchinilo bilo, y za Boga
molilo, zsgalicie, y ztukelie naprah. *Quem sparsit in
aquam & dedit ex eo potum filiis Israël.* Koi prah zmestialie
Moises vu vode, y dalgaie popiti szinom Izraelzkem.
*S. Ambros. Epist. 56. Comminuit vituli caput, atque in pulverem redigit, ut omnia
ad Romul. impietatis aboleret vestiga.* Zterlie telechu glavu Moises
yna prah icu szpravil, dabi uszeh grehov zaterl zlamenia,
y zverhu uszega toga Moises hotelic on prah zmessati z-
vod um, y nyega szinom Izraelzkem dalgaie popiti, zakai
pako to? odgovaria Sz. Hieronim ov zrok napervo da-
iuch. *Ut contempnere discant, quod in secessum proiici vi-
dent.* Dabisze navuchili oduriavati ono kai vide izsze-
be z-drugem szmradom y vonybom izhagiati, ter za ta-
kovem dugovaniem nebi hlepeli, nitiga seleli. Oh! da-
bi ov navuk y szada unogi y preunogi naimre nechizti
gresniki y gresnicze napameti szvoie dersali, y dobro pre-
mislyaval! kakov naimre szmrad y vonybni oni lyube?
lyubech, lepotu y szvetlozt, veszelye y nafladnozt dike
nebezke pogublyuiu, y muke peklenzke vekovechne,
za hipne Izmerdlive nafladnozti szebe zaszlusuiu, y za-
doblyuiu.

Zakaizato z-vami dokancham o gresniki, y gresnicze,
govorienie moie, y vam krichim z-Sz. Ivanom Kerzite-
lom. *Penitentiani agite! appropinquavit enim Regnum Calo-
rum.* Pokoru delaite za grehe vase, arszeie pribl salo
Kralycuztro nebezko, ar on koije ztvoril nebo y zemlyu,
ide k-nam, y Kralycuztro nebezko szobum nesze k-nam.
Parate viam Domino. Pripravete za niega ne szamo chizt
y sznasen kvarter vu dusse, y Conscienczie vase, po Sz.
Szpovedi, y pokore, nego pache *Parate viam Domino!* Re-
gas facite semitas ejus, & *Aaspera in vias planas.* Pripra-
vete

vete niemu vulicze sznasne prez uszakoga blata y szmrada, kakovoga nechiztoga poselenia, nedoztoine y prekoredne lyubavi proti ztvaram ovoga szveta. *Rectas facite semitas ejus.* Raune vuchinete zteze niegove, kakse pako to mora razumeti, y vuchiniti? odgovaria vuchenii Ludovicus Kellen. *Rectas proinde facimus vias, si vita nostra initium & finem consideramus.* Raune chinimo pute, ako sitka nassegia pochetek y konecz premislyavamo, toiero moramo dobro miszlti na sitke nas, ali ne szamo kod Oroszlan, nego kod Pasz, y Vuk navadu imaiu, on presseztna, ov priducha na miszli imeti. Tak y mi nemoramo szamo miszlti kak danasz sivemo, kai dobra, ali zla chinimo, nego potreba da premiszlimo presseztna leta sitka nassegia, akoszmo naimre kai kada zla vuchinili, iz cheszasze nebi bili pravo posaluvali, chizto szpovedali, y do szada pobolsali; polek toga potreba da premiszlimo y konecz sitka nassegia,akov naimre konecz selimo imeti, onak da sive-
mo: Selimo pako uszi szrechno y veszelo prez greha vu-
milosche Bosie umreti, adda dasze tak teriszimo uszigdar
y siveti, ar nefallè one Sz. Bernarda rechi. *Qualis vita,
mors est ita.* Kakovie sitek, takovaie y szmert. Sz. pako

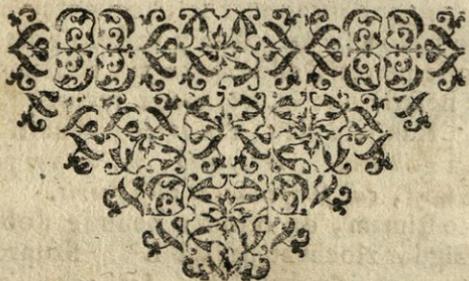
Bonaventura govari. *Hoc teneo, hoc vernus puto, quod ei non bonus finis est, cui semper mala vita fuerit.* Ovo dersim, ovo iztinzko stimam, da onomu nebude dober konecz, kontem.
s. Bonaver-
opuscu. de
sacculi.

koiegae uszigdar zlochezt sitek bil. Szuprotiunem pa-
ko nachinom govari Sz. Jerolim. *Legi, relegi, perlegi; num-
quam vidi hominem pium, mala morte perire.* Cstelszem y
prestelszem unoce knige, hotelie Sz. Navuchitel recsi, y
nigdar niszem videl, niti cstel dabi chlovek koije uszigdar
pobosen y Bogaboech bil, zlum szmertiun poginul. *Et
aspera in vias planas.* Potreba da vi ne szamo pripravite
kvarter, osznaite vulicze, Raune vuchinite zteze Kralyu
vassemu nebezkonomu, kodszemvalz do szada nauchil: Ne-
goie

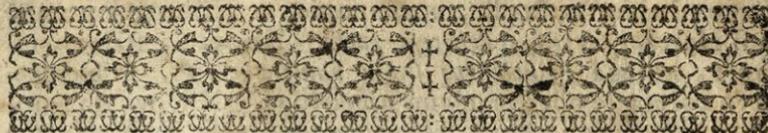
Ludovicus
Kellen.

S. Hieron.
Epist. ad
Nepotia.

goie potreba , da one ostre z-germiem y kupiniem zarazene Czezze posznasite , izkerchite , y na ztran odhitite , ter pute gladke vuchinite : Toieto usze zle gresne , y nadadne prilike , priatelzta , paidalstva , ylyubavi izkerchite , zaterete , y gladek put vu szercza vassa Zvelichitelus vassemu iduchemu , da vuchinite , kaibi niemu moglo zapachiti k- vam doiti , y vasz z-miloschami y darmi Nebezkemi nadeliti , y napuniti . Nihil ergo reliquiarum peccati apud peccatorem debet amplius apparere , ne postea specie peccati allectus , ad illud revertatur . Krichi Oleaster , y ia snym , Nikai adda oztankov greha pri gresni-
 ku ne moraszce vech naiti , y kazati , dasze-
 potlam znovich vu nye nezalyu-
 bi , y nepoverne .
 Amen.

NE-

NEDELYA PO NOVOM LETTU.

Kak uſzaki Kerschenik polek uſfania vu
Miloschu Bosiu, y obrambu Szvet-
czev; morasze ſzam takài zker-
beti za ſzvoie duſſnò
zvelichenie.

Venit in terram Israël. Matth. c. 2.

Doffelie vu zemlyu Izraelzku.

PRez uſzake dvoinozti zachudilbiſze,
uſzaki zmegy vafz ò N. N. dabi videl, ali chul, y
razumel, da ieden ſzerchen, y oborusen General
besí pred iednem ſzameñ proztem ſzoldatom. Dafze ieden
zmosen Herczeg zkriva pred iednem podloſnikom ſzvoiem.
Dafze ieden preiaki Gozpodin ſzluge ſzvoiega boi. -Kteri
pako General ie ſzercheneſſi, kteri Herczeg zmosneſſi,
kteri Goszpodin, ali Kraly moguchneſſi ie bil nigdar na-
ſzvet rogiен, od novorogienoga Szina Bosiega? Nili ovo
on izti. *DEUS fortis, DEUS exercituum?* Bog iaki, Bog
2. Reg. c. 1.
v. 10.

U. 6. 54 v. 6. fergov? Kodga Sz. Piszmo imenuie. Nili ovo on zmosni Herczeg mira. Princeps pacis. Kedga Sz. Isayas imenuie, koiega Principatus super humerum ejus. Herczeftvo koiega ie oberh ramena niegovoga. Nili ovo on zmosni Goszpodin, koi z-tremi perzmi vesz siroki szvet zdersava? ztanovito ie, ar od niega Sz. Isayas vu drugom meztu szvedocsi. *Qui appendit tribus digitis molem terra.*

v. 12. **Idem. 40.** Koi z-tremi perzmi zdersava uzu siroku zemlyu. Nili iednum rechium ovo on uszamoguchni Kraly neba, y zemlye, koi odpiraiuch presz: Ruku szvoiu, uszaku ztvar z-blagoszlovom szvoiem napuniuie, kod od niega Sz. Kraly David govari. *Aperis tu manus tuam, & imples omne animal benedictione.* Odpiras ruku twoiu, y napuniuies uszaku ztvar blagoszlovom; y vendar ov izti tak zmosni, y uszamoguchni Kraly y Herczeg, koibi bil mogel ne szamona szredi nepriatelov szvoich obzati prez uszakoga ztraha y kvara, nego pacse, bilbie lehko mogel obladati y zkonchati, ni vendar on toga hotel vuchiniti, nego pacse hotelic pred nymi besati, y zkrivatisze, za vuyti izmerti. Oh!

v. 16. **Mal. 144.** ter-nili to prez kraija y koncza vsege chuda vredno; negbi vredno bilo dabi chlovek pred chlovekom, gresnik pred gresnikom besal. Vutomski pako unogi Sz. Navuchiteli ieszu unogo glave szvoie terki, ischuchi zroke toga tak velikoga chuda, y chudnoga besania Christussa Szina Bosiega, Kralya prezmosnoga y uszamoguchega neba y zemlye, pred iednym nevernem Kralem Herodessem, y naipervo Glosa Ordinaria zrok tomu daie ov. *Ut exemplum fugiendi daret suis, ubi oportunum est.* Dabi peldu besati dal szvoiem, toicto uszem nam kerschenikom, kadeic potrebno. Sz. pako Augustin, ieden drugiunogo vexi, y lepsi, k-navuku nassemu prikladnessi zrok daie, zakai Christus ie besal vu Egipsum? *Fugiens in Egyptum, rechiszu Sz. Otcza Augustina, Hominis infirmebat infirmitatem, ut DEUM tentare non audent,*

S. August: apud Pacu shch. lec. **37. n. 36.** quando habet quod agat, ut, quod cavere oportet evadat. Besech vu Egipsum, chlovechanzku szlaboztic vucbil, dabiszce Boga

**Glosa
ordiger.**

S. August:
apud Pacu
shch. lec.

Boga tentati nepouſſal chlovek žanafaluchisze naimre na Boga, y pomoč niegovu, kadsze nainre vu kakove potreboche izam pomochi more, ali od kakove nefzreche, y pogibeli besati. Kai rauno ia vu ovom mōiem govorieniu pokazati, y podvuchiti N. N. iefzem nakanil, da naimre, akoszmolzi szami k-sitku telovnomu pomagati dusni, besechi, y chuvajuchisze pogibeli szmertne, na szpodoxbu, y peldu Zvelichitela naszega, koi neszamo za sivuchegi Herodeſſa besalicę iz Bethlechema vu Egiptum, nego y poſzmeti Herodeſſa pourachainchisze nazad vu zemlyu. Izraelzku polek ſvedochanzta danasniega Sz. Evangeliuma. *Venit in terram Iſrael.* Razumeuſi pako. *Quod Archelaus regnaret in Judea, loco Herodis Patris sui, timuit illo ille.* Da Arkelaus Kralyuite vu Judee, mezto Herodeſſa Otcza ſzvoga, boialszeſt tamo doytí, negoie odiſſel drugem putom do Varassa Nazareta. Kuliko adda bolye dusniszmoſzi pomagati k-sitku dusſeunomu uſzum moguchnoztium ſzilitisze obdersavati zapovedi Bosie, y od uſzake gresne ſzogibeli besati, nezanassainchisze na ſzamu miloschu Bosiu, na pomic ſzvetczev, y namolitve ſzfüg Bosieh, nego z-miloschum Bosium, y pomochnum ſzvetczev Bosieh, dusniszmoſze ſzami uſzum moguchnoztium za duffnò zvelichenie zkerbeti, kod rauno to obilnici pokazati hochu.

Imamo adda naipervo znati, y za fundamentum ovo-
ga vezdasniegi govorenia imeti, da chlovek ſzam od ſzebe-
nikai nemore ſzamum ſzvolium iakoztium vuchiniti, kaibí
moglo biti. *Meritorium vita aeterna.* Vredno sitka ve-
kovechnoga, prez milosche y pomochi Bosie, polek oneh
Christussevh rechih. *Sine menib[us] potestis facere.*

Prez *Jozn. c. 15.*
mene nikai nemorete vuchiniti, koic rechi Sz. Otecž Au-
gustin ovak fazlase. *Ne quisquam putaret saltem parum* *ali quem, fructum posse à semetipſo palmitem ferre.* Dabi
gdogod nestimal konche y kulik ſzad moči rozgvu ſzamu
od ſzebe doptinezti, tojeto chlovek prez milosche Bosie,
ar Christus Szin Bosi govoril ſzam od ſzebe pri Sz. Januſſu.

Jean. 6. 1. 9. Ego sum vitis, vos palmites.

Jaszem Tersz, vi pako iezte rozgve, hotelie recsi da kakti rozgva prez tersza nemore nika voga szada roditi, tak niti chlovek more kai dobra prez milosche Bosie vuchiniti; Nitise more onak kodie potrebno za grehe szvoie kaiati y saluvati prez Bosie milosche, y pomochi. Tonam pako y Sz. Tridentincko Szpravischc potvergiue ovemi rechmi. *Si quis dixerit sine præveniente Spiritus S. inspiratione, atque adiutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut panitere posse sicuti oportet, ut ejus classificationis gratia conferatur, Anathema sit.* Ako gdo recse, da prez nadehnenia Duha Sz. y pomochi, more chlovek veruvati, usfatisze, lyubiti, y pokoru chiniti za grehe kodie vredno, y potrebno, za vuchinitisze pravichnoga pred Bogom, nai bude uszaki takov proklet. Ovo nai bude povedano za fundamentum govorenia moiega; szada pako velim ovak.

Uszaki Bosi Kerschenik koisze zvelichiti scleie, y hocha, mora y on od ztrani szvoie dobro siveti, y z-pomochium milosche Bosie, koiamu nigdar nemanka konche. *Sufficiens.* Tojeto, Zadovolyna, moraszkerbetiza szvoie dusno zvelichenie: y nemora chakati, niti zvelichenia szvoiega zpuschati na szamu miloschu Bosiu, kako dabiga G. Bog moral za nösz vu nebo ulechi. Vu Sz. Paulu Apostolu imamo lepu peldu, y navuk, od koiega Chini Apostolzki szvedoche, da nahagiauchisze Sz. Pavel Apostol vu Varassu Damasku nazvechauch Sz. Evangelium, naiyexi Chaztnik Kralya Arete hotelgai po uszaki put k-rukim, imeti, y sitka mentuvati, zato den, y noch po uszch vratich, v kuteh chinilie marlivyo ztrasiti, dabimu Pavel neysel; kaiszeic pak pripetilo? *Accipientes cum Discipuli noste, per murum denserant eum.* Uzehsze Vucheniki niegovi po noch, y chez zid ieszu zpuztli dole niega vu iedne kossare, y tako onieszu niega od szmerti oszlobodili; nut kuliko zkerbi, y truda ie bilo, za oszloboditi od szmerti Sz. Paula; alikaije potreba bilo z-tulikem trudom y zkerbium

Doneil.

Trident.

Seff. 6.

Cau. 3.

Aster.

69. 1. 25.

bium Sz. Paulu besati? Nili Zyclichitel szycia zebrał Paula za Navuchitela narodov, y dabi on Ime niegovo prefz: po uszch narodeh räznassal? adda za izpuniti Decretum Bosan- zki, koiemusze usze chlovechanzke iakozti, y szille szupro- ti poztačiti nemogu dabifze neizpunil, tulikeh trudov nebi bilo potrebno, koieszu z. Paulom Vuchenikini niegovi imeli: Kuzemmu tomu pitam ioscche dalye, akomi bude gdo znal odgovoriti, icli mogel Pavel vu milosche Bosie dvoiti, dabimu na pomoch nebila? Ni ztanovito, da pacse, ona- bisze bili uži zachudili, kadabiga bili videli prez pomochi chlovechanzke oszlobogienoga szamum pomochium Bosium od ruk nepriatelzkeh, k-chemu adda tulike zkerbi, trudi, y mestrie za oszloboditiga, y pomochimu oblazti chlovechan- zke vuyti?

Sz. Augustina chuiem dami on ovak odgoyaria, y usze-
mu tomu zrok napervo poztačlya govorechi. *Non enim s. August. loco cit.*
Paulus desperavit adjutorium, protectionemque divinam, quando per murum in Sporta submissus est, ut inimicorum manus effugeret. Ni Pavel zdvoil vu pomochi, y obrambe Bosie, kadaie chez zid dole vu kostare zpuschen bil, dabi nepriatel- zkem rukam vussel. *Non ergo in DEUM non eredendo siefugit; sed DEUM tentasset, si fugere noluisse, cum sic fugere potuisse.* Ni adda nigdar Sz. Pavel zdvoil vu Bogu, y pomochi nie- gove, buduchi daic uszigidar sziguren vu nye fivel, negobi bil G. Bogatental y zkussaval dabi nebil pobegel, kadaie po- bechi mogel. Ja dobro znam (miszlilie, morebiti y go- voril Sz. Pavel) da G. Bog nesche zmankati od ztrani szvoie mene pomochi oszloboditisze ruk nepriatelzkeh, y szmerti vuyti! ali moramsze y ia popaschiti, y vuchiniti kaisze moic ztrani, y moguchnozti döztoie, nitimi ni potreba chakati vu ove pogibeli szmertne na Boga, y pomoci nie- govu, dabi naimre on mene chudovitem nachinom van iz nye izpelyat, arbito bilo kakti Boga tentati y zkussavati, naifze adda vuchini kaisze more, y G. Bog k. szlabozti chlo- vechanzke z moguchnoztiem szvoium pri pomore.

Szada hodmo na Prædiku, za zpoznati oshivezteic
ovo Sz. Paula Apost: pripechenie, y iz niega za nas duhovní
napredek navuk uzememo : Povechtemi proszimvasz N.N.
kaiszmo uszi mi vu ovom N. Varassu sivuchi lyudi, ako ne
kod tuliki Pauli od peklenzkoga Kralya Lucifera na szmert
izkani? koisze uszemí nachini terszi y zkerbi, kakbinasz
z-koiem szmertnem grehom mogel uloviti, y naveke zkon-
chati, poztavilie on na vrata y oblike tela nassega ztraseze
szvoic, vrata pako y obliku icszu chutenia nassa, toieto ochi,
vuszesza, Vuzta, y ruke nasse, nakoich ztrase marlivo ztra-
sezi pekleni, pazechi kakfze zaperta, ali odperta dersé?
kai chez nya nauter, ali van izhagia? Paze dobro na ochi
nasse ako kai nedoztoinoga synym gledamo? ako ne szamo
po piacz, po vuliczah, po hisab, nego pache y po Sz. Czir-
kvah Bosich zbrivamo po oneh obrazeh, koij pogledi pako
y zbrivania bivaju zrok tulikeh nechiztch miszlih, y posle-
ny; Ako vuszesza nassa derfimo zaperta na poszlussanie re-
chi Bosie, odperta pako na poszlussanie onch ogovorov, ne-
szramach razgovorov, y popevkih malo posteneh. Ako
nassa vuzta imamo odperta na ogovore, blaznozti, kletve,
y uszakoiachke nechizte rechi, odperta na pianzta y la-
kojnozti; zaperta pako na pozte, y mertuchlyvozti, zaperta
na zagovarianie blisniega, y na karanie gresnika. Pa-
ze iednum rechium pekleni ztrasczi na ruke y noge nasse,
kai mi dobra, ali zla chiniti, dabinaisz mogli vu koiem
meztu zapopazti, y vu szmertnom grehu pod oblastz szvoiu
dobiti: Kai adda mora chiniti užaki on, koi nym seleic
vuyti, daga kade neulovč, y pod oblastz szvoiu nedobe?
morebiti da mora ruke za pašom, ali vu sepu dersati?
szvoie ussianis vu pomocs Bosiu poztavyati, y tak szvoiem
chuteniam vuzlu puschati, y vu usze gresne pogibeli po-
ztavyatisze? Ah po neden püt! kai adda chinitisze mo-
ra? poszlubni kaiti povem, y navuchisze.

Kada adda koi zmegy vasz N.N, naidesze vu kakove
prilike gledati ono, kai szerczem ni szmeti poscleti, Po-
szlusá-

fzlusati ono , od cheszani szlobodno miszlti , govoriti
 onou , kai nebi rad dabi niemu , ali od niega recseno bilo ,
 vuchiniti ono , kai naturalzka , y Bosanzka zapoved chiniti
 prepoveda , hoditi po onakoveh putch , po koiem vexi del
 duss od peklenzkeh Szoldatov ie ulovlyeno , y umorieno ,
 ter vu vekovechne muke odulecheno bilo , iednum rechinu ,
 kadaszegdo vu kakovegod gresne prilike nahagia ; nai ne-
 zkussava G. Boga , ussaiuchisze peruzetno vu miloschu , y po-
 mocs niegovu Bosanzku , daga on od greha obchuva ; Nego
 nai zkrati vuzduiszvoiem poseleniam , nai zapre vrata szvo-
 ich chuteny , naisze zkrita , naisze chuva , naisze brani kak
 naibolye zna , y more od ztrani szvoie , daga peklenzki ztra-
 sczi kade nezapadu , neulove vu kakovom grehu , y izvo-
 iemu Kralyu Luciferu pod oblazt nezaulek . Odkud po-
 bosni Thomas de Kempis nasz lepo vuchì govoreci . *Fat-*
quod ex te est , & DEUS aderit bona voluntati tua. *Vuchini*
tu kaije od tvoie ztrani , toieto chuvaifse greha , besi od
gresne prilike , zkritaifse pred zlocheztemi paidastvi , G. Bo-
gusze preprouchai , y onda tebe on szvolum Bosanzku
pomochium y miloschum bude branil , y chuval , od pe-
klenzkeh ztrasczev szille .

Thomas
de Kemp.

Niti szamo vu Sz. Paulu Apostolu , nego y vu iztom
 Szinu Bosiem Christuszu Zvelichitelu nasseni imamo mi peldu
 y navuk , kod besechem vu Egiptum pred Herodessem nepri-
 telom szvoiem , od koiegacie na szmerti izkan bil : koi ako
 rauno kakti Bog zmosni , y uszamoguchni mogelic sziguren
 megy nepriatelszvoemi obztati , y nye zkonchat , tog
 vendar on ni hotel vuchiniti , negoszeie hotel pred nymi
 zkritati , y besati , za podvuchiti nasz , da y mi nahagiaju-
 chisze vu kakove gresne prilike , moramo besati , y chuvati-
 se od greha , ter nechakati , y nezanassatisze na miloschu
 y pomocs Bosiu , ussaiuchisze danasz vu gresne prilike szama
 miloscha Bosia , od greha y szmerti vekovechne oszlobodi ,
 artako chiniti , ie G. Boga zkussavati . *Fugiens in Egy-*
pium hominis instruebat infirmitatem , ut DEUM tentare non au-
deo .

3. August
1666. eis.

deat, quando habet quod agat, ut quod evare oportet evadat. Besechi vu Egiptum, chlovezhanzku vuchilie szlabozt, da G. Boga nezkussava, kadasze more chlovek szam zla oszloboditi, y za dussno zvelichenie ozkerbeti, negosze nai-szam pomase kuliko naivech more, y potlam szlabozti niegove miloscha Bosia pripomore, govorit retheni Sz. Oteca Augustin.

Plutarcus.

Pisse Plutarkus od nekoiega szvojega vremena chlovezka, koi-moraiuchisze z-iednem szvoiem kruto iakem nepriatelom pobiti, zato poszalic bilov pred oltar, y kip Bosicze Minerve; proszecchi onu Bosiczu dabimu pomogla obladati nepriatela szvojega, koiemuic ona odgovorila, dafze nai nebdi nikai, ar hocne obladati nepriatela szvojega: Ov adda vesz veszel poztavsi na odgovory dobro usfanie danou od Bosicze Minerve, posselie domov oblekelszeie vu oklopi, pripaszalic orusie, uzelic vu desznu ruku Schit, y ovak obotusen izisselie naproti nepriatelu, z-koiem zeztavissze, zmeknulic orusie van nepriatelu, ov pako zmirom ztoiechi kod iedno budalo gledalie nepriatela szvoga kada-gajc z-orusiem ranil, y videchi od szebe, y iz szebe potoke kervi tecsi, bled poztaiati, y omilati od tulikeh ran, ter na tla opadati, pochelic na vesz glasz kulikoic mogel krichati. *Ubi est Deorum fides? Nonne Minerva mihi victoriam promisit?* Kadeie veta y patola Bogov nasseh? Nili mene Minerva obladanic obechala? Na to zachulic ieden glasz ove rechi zgovariauchi. *Tu quoque cum Minerva manum admove.* Akoli hoches obladati nepriatela twojega, ie potreba, da y ti ruku twoju pretegnes po mecs, y snymsze szuproti nepriatelu z-Minervum Bosiczem branis, a da neztois kod iedno budalo za paszom ruke dersechi, y od nepriatela ranitisze puschainchi, arte Minerva Bosicza szama neobrani.

Räuno tak pripechasze z-unogemi, nemarnemi leniaki, koij zpoznavaiuchisze, tak oni, kak one traplyeneh od-onch telounch poseleny, y gresiech miszleny, z-koiem od tela, y vraga icisu na zkonzhanie izkani, radibiszeh oszloboditi,

boditi, ali prilike nehte besati, priatelzta miloijnic pre-trechi, padaſtva nescheijmsze oztaviti, nego preprouchajusze za pomoč, ne iur iedne krive Bosicze Minerye, nego pravomu ſivomu G. Bogu, y Szvetczem niegovem, dabijh oneh tentacijh oszlobodili. Chinè zagovore tulike. B. D. MARIE, Sz. Antonu, Sz. Benediku ſtimaiuchisze oczopranach, daszu tak iako zalyublyeni, daszi nemogu po-chinka naſti ako nevide, y negovore z-otum personum koiu lyube. Prosze y mole nechizti gresniki dabi mogli chizto ſiveti; Szerditeci, dabi mogli vu lyubavi z-blisniem ſzvoiem ſiveti. Selè y prosze drugi dabi mogli poſteno, pravichno, mirovno, y pobosno G. Bogu ſzluſti, prosze za-pomoč vu tentacziah y zkuffavaniah dabi duſlicz ſzvoich nepogubili, ali kaibis ſzami morali vuchiniti, y Bosie pomoči ſzlaboztium ſzvoium priпomochi, zato nehte ni znati, niti miszlti. Donassaiu dare vu Czirkve na Oltare, y na Kipe Szvetczev, y Szveticz Bosich, preprouchajuchiszenym, dabi oni za nyh Boga molili, pomoč y obrambu ſzuproti vrasiem tentacziamnym izproſzili, da pak nikai nedobi-vaiu kai ſelè, y prosze, nailize nechude, niti nikoga nekri-ve, nego ſzameh ſzebe, ar veli Sz. Augustin. Non omnes cogitationes nostra mala à dæmone excitantur, sed aliquoties ex nostri arbitrij motu emergunt. Neprihagiaiu usze naſſe gre-

Idefn.

sne miszli od vraka, nego od naſſe ſzlobodne volye, daiu-chi minym hotonecz zrok y priliku, z-onemi pogledi, padaſtvi, priatelzvi prez koichbi mogli, y moralibiti, y dabi rāuno one tentacie y zkuffavania od vraka bila, dusnibisze ſzuproti niemu boriti, polek navuka Sz. Jakopa Apost: vuchechege. Resistite diabolo & fugiet à vobis. Oboretesze Jač. c. 4. ſzuproti vraku, y besal bude od vaſz, ne borechisze pakoproti niemu, ako od niega oztain obladani, prepadaiuch vu uſzakojachke gréhe, zborok koich opadaiu vu veliku ob-sanozt, od pravicze pak oſzu kaſtigani, onda krichè. Ubi eſt Deorum fides? Boſe uſzamoguchi! zakaifzinaz oztavil, miszmoſze tebe molili danasz chuvias, y po Szvetczetvō-ich

iech tebeszmosze preporuchali, danaſz branis, y vendat od milosche twoie vidimosze, y zpoznavamo zapuscheneh: Bog bi hotel dabi tak unogi y preunoge na szmertne szvoie pozelye, y na zkradnie vure sitka szvoiega neplakali, nezdihavali, y tusitisze nebi morali, kada budu pri morani szlepotu, lenoſt y nemarnoſt szvoum vekovechnum skodum zpoznaſti, toieto daszu tak ludo y neszpametno ſivel.

Ovi takovi viđenilze ſzpodobni onomu ſimoru Czoperniku, koi doſſelie bil k Sz. Apoſtolom Petru, y Paulu z-iednum moſnium penesz, ponuiuchi nyin peneze, dabi mu oni pak dali iakozt chuda chiniti; Jakozt pako chuda chiniti ie dello duhovno, duhovna pako dugovania ter-naimre chazti y oblatzi prodavati, ie szmertni greh, koifſe zove ſimonia, y buduchi ov Czopernik naipervi pochetnik ovoga greha, zato od niega y ime szvoie ima ſimonia, koicmu Sz. Peter ie odgovoril. *Pecunia tua tecum fit in perditionem.*

Autor. Penezi twoij z-tobum nai budu na proklecztvo.
a. 3. v. 20. Kai razumeuſi ſimor preztraſſilszeie, pache Abulensis mudri za iztinu dersi, daszu potlam ona dva Sz. Apoſtola za ovoga Abulensis. Czopernika G. Boga molili. *Subintelligendum eſt, quod cum Apoſtoli ſint viri misericordes, oraverunt pro eo.* Razumetsze more, da buduchi Apoſtoli lyadi miloſtiuni, moliſizu za niega. Jelimu pako kai hasznela y pomagala molitva nyhova? nikai; zakai ne? ad da tuliki priateli Boſi nemogu onomu neszrechniaku milosche izproſziti? po nienden put, ali zakaine? zato, kaitimue Peter rekel. *Penitentiam age ab hac nequitia tua.* Pokoruchini za ov greh tvoy: Onie pako Petru odgovoril. *Precanini vos pro me ad Dominum, ut nihil veniat super me, horum quae dixiſis.* Molete vi Boga za me, da nikai nedoide zverhu mene od ovoga kaizte rekli: Ohò, veli Peter, tifzi zagressil, hoches da pak mi zate pokoru delamo, da mi zate profizimo da tebe tvoy greh, prez pokore chinenia, oproſchen bude? oh nikai menie nego to! tifzi ſzam zagressil, tebe zadene pokoru delati, koiu akoli vuchinis vrednu y doztoinu, miloſcha

scha Bosia tebe nebude zkratechena , ar veli Sz. Isaias. Ex. Isa. c.v. 18
peſtat Dominus, ut misereatur. Chaka G. Bog gresnike na
 pokoru dabisze nad nymi szmiluval. Odkud Sz. Ivan
 Chrisostomus govorio d Simona Czopernika. Oportebat il-
 lum penitentiam agere , oportebat plorare. Potrebnoie bilg
 niemu pokoru defati , potrebnoie bilo plakatisze , kai dari
 on bil vuchinil , Apostoli szvoium molityvum bilibimu izpro-
 szili miloschu , grehov oproschenie , y dusse zvelichenie.

Ovoga adda unogi y unoje veliki gresniki y dan dana-
 sni naszleduiu , koitulike dare daruiu po Czirkvah k- chazti
 Szwetczev , y Szweticz Bosieh , Tulika almustva delè fziro-
 mahom Redovnikom y Petlyarom , govorecijim. Precamini
vos pro me, ut nihil mi horum accidat. / O Szwetczi y Szwet-
 czce Bosie molete Boga zame , y vi Bogaboiechi Redovniki
 proszete za me , damitze nikai zloga na posteniu , na telu ,
 niti na dusse nepripeti od oneh z-kojemisze pravicza chlo-
 vechanzka y Bosanzka grozì . Ovdesze Sz. Ivan Chriso-
 stomus napervo poztavya y veli. Bonum est Sanctorum ^{Joan. Chri-}
oratione frui , sed cum eis nos sumus cooperatores , quod si non ad
fuerit , nihil alicrum prodest auxilium , verum et cum illo per-
mus. Dobroie y szweto Szwetczem Bosiem preporuchati-
 sze dari za nasz molili , ali tak da y mi pripomasemo , kai
 akoli nebude , nikainam lyuczka nepomase pomoch , nego
 y snyum poginuti hochemo.

Ni dozta adda Szwetczem Bosiem , y Bogaboiechem ⁹
 lyudem preporuchatisze vu molitve. Precamini vos pro me.
 Za vutj pravicze Bosanzke y chlovechanzke , za oszloboditi-
 sze kastig telovneh y dusseuneh , vremenitneh y vekovechneh ,
 negoie k-tomu potreba daszi szami pomasemo z- pobolsa-
 niem sitka , y chineniem pokore za grehe nasse , ar vuchè-
 uszi mudri Theologi. Facienti quod in se est , DEUS non de-
 negat gratiam. Chinechemu kaije od ztráni szvoie , G. Bog
 nezkratchuje milosche , potrebnoie adda da mi naipervo
 chinimo kuliko moremo , y szlabozt nassa kuliko nam pre-
 puscha , pokoru za grehe nasse. Penitentiam age , ab haec ne-
 quitis

quitia tud. Rekeſſe Sz. Peter gresnomu Simonu. *Pani-*
tentiam autem agere quid aliud eſt, quam perpetrat a plangere, &
deplorata non perpetrare. Pokoru pako chiniti kai drugo
 hoche recſi , nego preſſeztne grehe plakati , y izplakanch
 vech nevuchiniti. Pokora adda y pobolsanie zkupa ho
 de, y iedna prez druge nikai nepomase, akosze gdo neznam
 kak faluie , y plache zverhu gresnoga ſitka ſzvoiega , nemara
 ſze pako , niti neterſzi pobolsatiga , chuvajuchi chutenia
 ſzvoia , na vuzde derſechi poselenia , ogiblyuchisze uſzech
 gresnich prilik , pourachaiuchisze vu perve grehe , zahmanie
 pokora , zahman ſzuze , zahman uſzech Szvetczev Bosieb
 molitve.

Ovdemi napamet dohagia kaiszem negda cſtel od ied
 noga Puschenika velikoga priatela Bosiega , k-koiemu doi
 duchi ienkrat ieden kruto zlocheztoſa ſitka Mladenecz ,
 profzechigadabi za niega G. Bogamolil , dabi mogel ſzoy
 gresni ſitek pobolsati , y duffu zvelichiti koiemuie odgovo
 ril Bogaboiechi Puschenik : Hochurad iz dobre volyc moy
 Mladenecz ia zate G. Boga moliti da ti tvoiu duffu nepogubis ,
 ali potreba moy Mladenecz da y ti k-moie molitve pri
 pomores z iednum chiztum Szpođedium , iednem ſzerche
 nem zktuſſeniem za grehe , y tverdnem nakaneniem pobol
 sania ; obechalie Mladenecz uſza ova vuchiniti , koiaie y
 vuchinil , ali za malu haszen , ar po Szpođedi nechuvajuchi
 ſze zleh prilik , y paidastvih , znovich vu perve grehe ie
 opal , y nazad k- Puscheniku doffel pitatga ako moli zanyeg
 ga ? koi odgovorilmuie da molizasgano dan y noch za nie
 ga , natorece Mladenecz , kak molite o Pater , da ja vassch
 molitvih pomocs nikakvu nezpoznavam , iaszem uſza vuchi
 nilkoiaztemi zapovedali , y vendarszem pak zagressil vu per
 vch greheh , molete addabolye zamedafze ovoga gresnoga
 ſitka oztavim ; Hochu moy Szinko vuchinitikod felis y pro
 ſzis , ali tak day ti mene iednu lyubav vuchinis , ov naimre
 szlamnati ſakely dami van iz komoricze izneszes , to razu
 menusi Mladenecz , takije zgrabil on ſakely hitilgaie na plecha
 y ſaym

y snyv poffel k-vratom za iznesztiga van, koi fakely on.
 Puschenik muchech od zada ie dersal, y nazad vlekel, y chimszeie bolye terszil Mladenecz van z-onem sakyem, ztemgaic
 bolye Sztaracz nazad vlekel, chudilszeie tomu Mladenecz, y
 gledechi okolu, kaibimu moglo pachiti da nemore van, y
 nut zapazilie kakga Sztaracz nazad vleche, rehemu adda
 oh Pater, kakie moguche dabij ia ov fakely van izneszel,
 akoga vi nazad vlechere? Pravo govoris moy Szinko (re-
 kelic Sztaracz) poztaviga liztor nazada y znai da rauno ov
 zrok ie, da moie molitve nemogu pomochi tebe iziti van iz
 onoga navadnogagresnoga svlyenia, ako ti nazad vleches
 pourachainuchisze vu perve prilike, y nemaraiuchisze za po-
 bolsanie, chini adda Szinko moy y ti kuliko naivech mores
 od uszeh gresneb prilik y tovarustvih besech, perve telovne
 naszladnuozti oduriavaiuch, twoia chutenia chuvaiuch, y te-
 lo twoie do szada ozoino y proxeno trapech, za pressztnec
 greche saluiuch y plachuch, onda ztoprav hoches zpoznati,
 haszen moich molitvh, y pomocs milosche Bosie nad to-
 bum, ar veli Sz. Augustin. *Qui fecit tene te, non vult justi- s. August.*
ficare te, sine te, fecit nescientem, justificat volentem. Koi jeser. 15. de
 vuchinil tebe prez tebe, nesche pravichnoga vuchiniti.
 tebe, prez tebe, vuchinitcie prez znania twoiega, pravi- *Verb.*
 chnogate pak vuchiniti hoche, ako ti hoches. *Domini.*

Rauno tak y ia vam govorim o N. N. Daszeie dobro pre-
 pouruchati y uszati vu molitve Szvetczev Bosieb, y Bogab-
 iecheh lyudi, koich G. Bog rad poszluhne, y szvoium milo-
 schum pomase uszakoga, koigod szam od szvoie ztrani ne-
 pachi, negoszeterzsi y on uszemi nachini greha chuvati, vu
 ztrahu Bosiem siveti, y zapovedi Bosie poleknisz moguchno-
 zti obdersavati; tomu velim takovomu G. Bog pomase,
 szmerti vekovechnesze oszloboditi, y vu diku nebezkn doysti.

Dokancham govorienie moie z-icdnum lepum y k-czi-
 lyu ovoga govorenia prikladnum Historium, koiu Sz. Pauli- *S. Paulinus*
nus Biskup pisze, od iednoga Mornara Valgio imenom, koi *Episcop.*
neki dan buduchi szam vu iedne velike Barke oztal, kadszu

drugi Mornari na krai po szvoich poszlech izesli , y podignus-
sise vu jednom hipu vetri , zburkali morie , barku odterga-
li , y po moriu Bog zna kam daiko odneszli , vu koieh czele
23. dni nevolynai Chlovek branilszeie , kakie znal y mogel
szmerti , koie nitibi bil mogel naturalzkem nachinom vuyti ,
dabiga G. Bog zverhunaturalzkem nachinom nebil pomo-
gel , koiegae on zaszano napomoch zazaval , y dosscie bil
iz neba z- Angelmi szvoiemi k- niemu vu Barku , kadegaie
vuchil kaksze mora braniti , rekuchimu szada ovo , szada ono
chiniti , y Mornar na uszaki kray ie potekel , y prielsze ono.
ga kaimuie od Boga zapovedano bilo , Angelii pako mezto-
nieg ieszua usza opravlyali , chudilszeie damnie bil trud , prez-
truda zapovedanchiniti , y da G. Bog z- nyegovum malum
pomochium ie bil kontent , dagaie y oszlobodil od pog-
beli szmertne , ter na kray vuchinil fizrechno doysti .

Iz ovoga pripechenia mi tulikai , oh kak lep navuk
uzetiszi moremo ! ako telimo , y hochemo izmerti vekove-
chne vuyti , y na kray dike nebezke zayti , Moramo adda ve-
zda vozchitze po pogiblenom moriu szveta ovoga vu bar-
ke tela nassega pomagatiszi szami boritisze szuproti vetrom
oneh vrashch zkussavany , y telovnch poseleny , y G. Boga
na pomocs nassu zazavati , koi nam pomocsi szvoie szvete
nezkrati , ako mi buacmo poszlusni , y pokorni , chinechi
usza polek moguchnozti nassc , koianam on zapoveda po
nameztnikeh szvoich Prodekatorch , od koich szam Chri-

Matth. stus pri Sz. Mattheiu govoriti . Non enim vos esis qui loqui-
c. 20. v. 20. mini , sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis . Nilzte

vikoiij govorite , nego Duh Otcza vassega koi govoriti vu
vasz . Vuchè pako Prodekatori kakfze gresniki mora u-
chizto iz grechov szpovedati , za nye kaiati , y pokoru chini-
ti , iz nyhsze pobolsati , y uszake gresne prilike chuvati ,
kak moramo Boga y blisniegi lyubiti , kak zapovedi Bosie
obdersavati , y vu szytech Dobrotah siveti , ova usza ako-
sze mi terszimo obdersavati , nebiomoze szmerti , nego

szte tverdno usfaimo z- miloschum y pomochium Bosium
szrechno y veszelo na kray Blasene vekovechnozti zayti.
Ar Fatienti quod in se est, DEUS non denegat gratiam. Chi-
nechemu kai od ztrani szvoic ie, G. Bog nezkratchuie
milosche, Amen.

PERVA NEDELYA PO Sz. III. KRALYEH.

Od dusnozti Dechinzke proti Roditelom
szvoiem, koieh ne szamo postuvati, nego
y tia do szmerti pomagati dusni ieszu.

Fili quid fecisti nobis sic? Luke c. 2.

Szinko zakaiszi nam tak vuchinil?

DA usze ztvari akoprem zlochezte, y nechutene imaiu
od nature szvoie nagnenie pourachatiszek pochetku
szvoiemu iz koiega izhagiaiu toie vecs neg izardina, koiasze
aszaki dan od szpametneh lyudi, vidi y zpoznava: y to
nam Duh Sz. po mudrom Syracu szvedocsi ovemi recsmi.
Ad locum, unde exerant flamina, revertuntur. Na mezto,
odkud izhagiaiu potoki, pourachaiusze; toieto vu morie,
ar. *Omnia flumina intrant in mare.* Uszi potoki tekù vu
morie. Tak usza dugovania sinehka y iz zemlye izhagia-
inch, akoprem ieszu na viszinu hitana, kod kamenie, sele-
zo, olovo, szrebro, zlato, y oztala, na viszine szvoiega oztan-
ka nimaiu, nego nazad na zemlyn opadaiu, kod k-matere
szvoic,

Eccles.
c. 1. v. 27

szvoie, odkoie szvoi pochetek imaiu. Ako pak premi-
szlimo dugovania od nature szvoie lehka? kodie naimre
Ogeny, naiti hochemo da usza gore na viszinu czilyau,
nitisze puzte proti nature szvoic od nikakve chlovechanzke
mestrie obladati, naifze nabiu naideblesse selezne, ali brun-
chene puske z-prahom, naifze naputie naitverdesse pechi-
ne, ali naiglublyesse mine z-puskencem prahom, y vu nyh
naifze on prah vusge, nikakva chlovechanzka szilla, niti
mestria nebudega mogla vu nyh zapertoga dersati, dabisze
na viszinu nepodignul, nego ako nemore chez prasnik, ali
puskenu czev van, puske razbie, pechiné razpucza y mite
podigne vu zrak na viszinu. Takbisze moglo reci od
zemelyzkeh szumporov, y meglih, koeie akoprem szuncze
vu zrak iakoztium szvoium vleche, oztanka vendat vu nyen
nimaiu, negosze nazad pourachaiu vu sznegu, desgiu, ali
konche toszah. *Omnia iednum rechium revertuntur ad suum principium.* Uszasze pourachaiu k-pochetku szvoie-
mu. Szani szamehni Chlovek, ztvar tak plemenita y pre-
stima na zpozablyuicisze iz pochetka szvoiega, toieto od G,
Boga Ztvoritelatvoilega: Kak takai y Decza od Roditelov
szvoich, ne szamo nedersechi nyh vu posteni, y nehote-
chi nym podlosna y pokorna bitti, kodie bil JESUS Szii
Bosi MARIE, y Josefu; *Et erat subditus illis.* Negopacse
nyh nelyube, neprestimavaiti, niti jh vu potrebochah nyho-
veh pomasi; nespominaiuchisze iz tulikeh dobroth koie-
szu od nyh prieli, nitisze za nye (kod Bog y Natura potre-
buiu)nym zakvaliech drugach neizkastiu, nego psanech,
preganaiuch, od salozti y nevolye pogibati puschaich, na
koiech unogi Roditeli imaiu zadovolen zrok tusisze, z-re-
chmi Maike Bosie MARIE D. *Fili, quid fecisti nobis sic?*
Szinko, zakaiszinam tak vuchinil? dalzi prez nassegia zna-
nia zaoztal vu Jerusalemu. *Ego & Pater tuus dolentes qua-
rehamus te.* Ja, y Otecz tvoy saloztni iczmo tebe izkali,
zakaiszinam tulike salozti zrok dal? Zakazato nakanilszem
danasz od dusnoztih Dechjuzke proti Roditelom nyhovem
goyoriti,

govoriti ; kak naiure Decza dusna ieszu pod greh Roditele
szvoie na szamo postuvati , nego y pomagati do szmerti , ni-
tijh nigdat rasalozititi.

Natulikoie natura chlovechanzka vu perszah uszakoga
zmegy nasz uztanovila lyubav proti Roditelom nassem , da
on koibito tail , ali vu tom dvoil , szpodobenbi bil onomu
koi veli da Szunczeni szvetlo , da ogeny ni topel , da led ni
merzel , da szneg ni bel ; ali pak onomu (polek navuka mu-
droga Aristotelesa) koibi dvoil , akois vredno Boge cha-
zititi ? Nitisce usze ove iztine nebi morale szvedochiti zrok-
mi , nego z-palichiem , veli adda Aristoteles . *Qui dubitat Aristoteles
utrum oporteat DEOS venerari , aut Parentes honorare ? non indi-
get ratione , sed vapulatione.* Ovo takai potverguie Vale-
rius Maximus govoreczi . *Parivindicta Parentum , ac Deorum Valerius
violatio expianda est.* Jednakum kastigum morasze kastiga-
ti on koi Roditelov nepostuie , z-onem koi nepostuie Bo-
gov . Ovu pako dusnozt ako ochiveztie zpoznati hoche-
mo moramo razmiszlti dobrachinenia , koiaszmo od Rodi-
telov naszeh prieli , megy koiemi troia ieszu naioszebuinessa
polek navuka mudroga Platona . *Pater tria beneficia dedit
filio.* Otecz troie dobro vuchinilic Szinu ; Pervo dobro
y dar koicgafzino mi od Roditelov naszeh prieli , ic ov , das-
zu oni naif na szvet dali : Drugi dar , y dobro , daszu naif
oni odhranili : Treti dar ie , daszunasz podvuchili vu znaniu ,
y dersaniu .

Razmiszlemo adda iednomalo ove 3. Date od Rodite-
lov naszeh nam dane , od pervo ga szvedochi Duh Sz. po mu-
drom Syraku . *Memento , quoniam nisi per illos , natus non
fuijsem.* Szpomenisze , da dabi tebe oni nebili rodili , na
szvetu tebe nebili bilo , oh ! kak velik dar ie ov , daszmo mi
vredni bili na ov szvet doytii , Bosanzki kip y szpodobu do-
biti , y dike nebezke delniki poztatti . Drugi dar ie ov , da
nassa Matti tak tesko ie nasz vu vutrobe szvoie noszila , z-
tulikum bolyum rodila , z-tulikum lyubavium vu plenicze-
poviala , koila , y z-tulikemi trudi nasz na noge poztavila ,

y odhranila. Treti dar ni mensi od perveh dveh, ar kad Dete pochne govoriti, y hoditi, nye pochnu Roditeli yuchiti na postenie, y lepo dersanie, kak mora Boga moliti, grchaszhe chuvati, vu chednozti y pobosnozti G. Bogn fzlusiti. Ah! ter gdoie nigdar za tulike y takove dare znal, ali mogel Roditelom szvoiem zahvalnogasze izkazati?

Esopus poveda ono kai nigdar ni bilo, niti nebude, k-vezdasniemu vendar czilyu govorienia moiega kruto prikladno bude, kaksezie naimre negda podszecheno drevo proti szekire tusilo, koiaszezie ne zdavnia lepo molila drevu, dabie toporische dalo, potlam miloztivna Bukva odsebe ie odtergnula szvers, y szekire za toporische pode-lila, onda szekira podignulaszezie szuproti tulke dobro-chinitelicze szvoie, nyu ie podszekla, y na tla hitila, oh! tusna ia y neszrechna, veli Bukva, kuliku kriviczu y skoda za moie dobrochinenie terpeti moram, oh! ter zakaifzimi tak vuchinila, nezahvalna szekira? N. N. kai szekira Dre-vu Bukovomu fe vuchinila, to chine y Decza unga Roditelom szvoiem, arsze chuiu unogi y preunogi Roditeli tusiti. *Fili, quid fecisti nobis sic?* Szinko, Kcherko niszsmoli mi te-be na szvet dali, y odhranili, gdeje adda zahvalnozt vassz? toliszmo mi zaszlusili, da vi na nasz ne szamo vassle proklete iezike, nego y ruke poztvlyate? koieszmo vu vutrobah, nasch tak tesko y smichko noszili. Ah! ne deczane, nego

Genima Viperarum. Ufzi ti takovi nezahvalni Szini y Kchere moraiusze imenuvati, toieto lyute, chemerne kache mlade.

Ar od chemernch kach pisli naturaliste, da naimre poragiajuch mlade, poczerkati szami moraiu, ar berseli kacha zanoszi, szamecz toieto kachezz, illi Otecь vuczkne, kacha pak szamicza, toieto Matti, nemoguchi drugach mladeh szvoieh lechi, nego z-predereniem terbuha, koiega nye mladi pregrizu, y onak van izidu, matere pak szmert zaudadu. Oh! Bogbi hotel dabisze to od uno-

y unoge deczeczecz nemoglo, y nemoralo, koiaszu naivexⁱ
zrok mileli Roditelov szvoieh (kolyuchi, y grizuchi nyh⁻
z- prokletemi icziki szvoiemi) dabiize unogi raissi mertveh
negiveh, dabi liztos tuliko spota, pregonov, krivicz, y
muke, od nezahvalne deczecz szvoie terpeti nemorali.

Znanaie dobro hudoba nevernoga Caina naipervoga Adamovoga Szina, koi iz iala y nenavidnozti dokonialie⁻
bil Bratta szvoga pravichnoga Abela umoriti, ali toga vendar on doma vu hise, y pred ochima Otcza szvoiega y Materi Eve ni hotel vuchiniti, za nezbantuvati nyh y nerataloziti, negoie rekel Abelu. *Egredianur in agrum.* Izi- Gen. c. 4.
demo van napolye, y ondeie na szamom niegi nemilo zrazil. Tak rauno szerditi chemerni Elau, ni hotel nad brattom szvoiem Jakopom szerditozti szvoie izkazati doklamgod Oteczi negov Isak ie sivel, sonaiuchiszerzertiti, y rasalozititi Otcza szvoga negoie rekel. *Venient dies Iudas Patris* Gen. c. 27.
mei, & occidam Jacob fratrem meum. Doidu dnevi szmeriti Otcza moiega, y onda umorim Jakopa bratta moiega. Iz koieh dveh akoprem hudobneh izinov moguszi uszi szini y kchere lepu peldnu uzeti, kak naimre Roditele szvoie prestimavati moraiu, da naimre oni natuliko nye prestimavalis jesczu, dasze niszcu usfali pred nyhovemi ochima kai zla vuchiniti, z-koiembi oni nyh rasaloztiti, zbantuvati, ali raszerditi bili mogli : Szadasniega pako vremena szini y kchere, nessonaiusze lzamo kakovoga zla pred ochima Roditelov szvoieh chiniti, nego pacse iztem Roditelom tulika zla, spote, y skode chinè, tulike salozti zaudavaiu, daijh pervo vremena pod zemlyu szpravlyaiu, proti koiemse pouzsdzkoro nevolyni Roditeli chuiu tusiti. *Fili, quid fecisti nobis sic?* Szinko kaito, y zakai to, ti nam, y iz nasz chinis? Nut ia, y Oteczi tvoj ieszmo tuliko muke ztobum usili, doklamszmote na noge poztavili, uszaszmo zkoro na te potrossili, ter ti tak znami baraches, tulika dobrachinenia, tebe od nasz vuchinieni a z-tulikum nezahvalnoztiu odu-

racasas? da ti naſz na menie, neg nemc ztvari, ſzvoie mſe-
die, preſtimavas?

Chuieteli vi Ztaricza koia tamо vu kuta ztóite, kaiiam
ie dasze komai na nogah zderyavate? daszte tak bleda,
ſzuba, y czundrava? odkud to, daszte vi vu ieden tak ne-
volyen ſzralis opala? Ja vafz dobro poznam daszte vi tuzta,
bogata, y ſznaſno opravlyena hodila. Oh! moy Pater
(chuiem da odgovaria) iztinaie kod velite daszem ia pred
malemi letmi friska, zdrava, y bogata bila, ſznaſno oprav-
lyena hodila, daszem pak na ovo dozpela, tomu uſzemu
zrok ieszu decza moia, koiu ia ieszém ſteſko noszila, tescie
rodila, ieszemſze oztarala zbor tulikeh zkerbih koietzem na
nyu noszila, doklamszamie oſhranila, y na noge, uſzako
k, ſzvoiemu poſtenomu falatu kruha poztavila, zatoszem
uſza czundrava kaiti akoszem hotela moie kchere udati, mo-
ralaszem mene opravu iz herbta ſzlechi, y nye oblechi, uſ-
fuchisze da pak one do ſzmerti moie budu mene oblachile,
y ſzini moij mene hranili, ali tusnu mater ukaniloie uſſanic,
ar doklamszu decza moia pri mene kai chutila, dobromie
polek nyh bilo, ſzada pako kadszume uſzega mentuvala, ni
dobre rechi nimam od nyh, unogo menie kakove pomochi,
da pacſe kadaszem od nevolye priszilyena vu nyhovu hisu
doyti za ogreti, y okrepitiztare kozti moie, na mezto okre-
plyenia unoſe ſpote moram prijmati, ar one moie kchere,
y ſzinov moich ſenne Gospodare ſzvoie toieto ſzine moie
na me kakti tulike psze duſe, koij, y koie z- parum, y merczi-
num ztarum mene psanech od his, y zpred ochjjih ſzvoieh
tiraiu, y tako tuliko od tuge y ſalozti, kuliko od nevolye
pogiblyem. Oh! neszrechna decza uſza takova nezahval-
na y nemiloztiuna proti Roditelom vassiem, poszluhnete Du-
ha Sz. kakvasz blagoszlavya po mudrom Syraku.

Ecli. c. 3: mala fama est qui derelinquit Patrem; & est maledictus, qui exasperat Matrem.

V. 18, Kak zlocheztoga glasza, y preſtimania ie
uſzako ono dete koie Oteza ſzvoiega zapuscha, y ie prokle-
to, koie Mater ſzvoiu bantuic, ſalozti, y raszergiuic.

Ovu orakovu kastigu Bosiu zpoznałce nad szobum na
 evom, y na drugom szwetu on nezahvalni y nemiloztuni
 Szin od kojegaszé szpomina Cæsarius *In suo Dialogo*. Da
 najmle nekoi Otecь bogat imaiuchi iedinoga Szina, koic-
 gaie posteno y bogato osenil, y hotechimu del dati, od Szi-
 na pak pregovorien, damu nai uze szvoie blago zruchì, zko-
 iem on bude gospodaril, Otcza pak y Mater do szmerti
 hranil, y vu uszem nye ozkerblyeval, y tako oni budu mo-
 gli vu miru prez uszake zkerbi G. Bogu Izlusiti, *dictum, factum*.
 Vuchinili Roditeli, aliszuszeukanili, ar do malo vremena
 ieterpelo ono Szinovo obechanie, buduchi da niegova
 mlada Szneha ni mogla nyh pred ochimaterpeti, y suymisze
 paidassiti, zato nagovorilaie Musa szvoga dajim negde drug-
 de ztan naide, da nebudu uszi pod iednem krovom, Szin
 neverni zpozabiułsze iz dusnozti, y obechania szvoiega, y
 zaizpuniti volyu sennęszvoie, nasslie precz dalko od hise
 szvoie ztan za Roditele szvoie, kade naztaniussie, y tak
 szlabo nyh z-hranum provigievał, doklamfziec zeuszemay
 zpozabil iz nyh. Neki dan videchi Matti Szina szvoiega
 daie oporedno mesza neszel iz mesznicz domov, reklaie
 ztarczu Musu, nas Szin nezelie domov oporedno mesza,
 koiega mi dva iur nekuliko dan niszmo ieli ni videli, poyte
 konche vi k-nyemu ztarì daszega naietze, y okrepite, posflicie
 ztaracz, y pod obedom kuchechi na vrata, zapaziusi Sziu
 da Otecь ide zkrilie taki pod ztol pecheniu, koinie pred szo-
 bum imel, koi doiduchi yu hisu, opitaga Szin kaibi rad, y
 pokaije dossel? Odgovori sziomah Otecь, dosselszem dabi
 kai dobrogia pri tebe poiel, stmaiuchi da imas kai mesza
 kuhanoga, ali pechenoga, vidis (recse Szin nemiloztuni)
 da imamo ztol prazen, na, ovozsuti dva novcza, kupiszi za
 nye kai poies z-Materium: Uzemi Szin sziomah ona dva
 novcza y odisselic suymi iz hise van, onda Szin uzeme na-
 zad pecheniu zpod ztolla, koic vrezausi falat, y hotechiga
 poztaviti vu Vuzta, po Bosiem prepuscheniu preobernul-
 szeic on falachecz pechenie na kraztavu Sabu, kojamuie vu

Cesar:
in Dialogo:

Obraz zkochila, y kakti prilepila tak obernienia da one Sabbe gubecz ie dole obernien bil k-vuztam onoga gresnoga Szina, ov preztrassilszeie, y kaſtigu Bosiu nad ſzobum zpoznauiſi, dozvati ie vuchinil Popa, koiemu povedalie neszrechno pripechenie, Pop pak o povedalie Buskupu, koiemu greh Izvoy ſzpovedalie ov neszrechnia'k, koiemu Biskup za pokoru ie dàl da ide po uſzch vexeh ſzellah, y Varasseh Franczie, y uſzigde da Deczu ukip zezove, y pove pripechenie greha ſzvoga, y Bosie kaſtige nad ſzobum, dasze Decza uſche kak morau z-Roditeli ſzvoiemi baratati, y 4. Bosiu zapoved obdersavati, alizahman, at ona bestia ni hotela odpaſti, kadaie on vu vuzta ſzvoiakai poztavlyal hrane, Sabbathiuſie pomagala poiezti, hotechin barberi odtreſi, ali ona takie ztizkala niegova licza dafzumu ochi van zkakale, tri-naizt czelech leth vu ove muke, y ſpotu ie ſivel za peldu y zereallo uſzem Szinom, y Kcherani, potlam pak vez zdvoicen neszrechno ie premiaul; Nut izpünieneh rechih Bosich vu neszrechniaku ovom.

Quam male fama est, qui derelinquit Patrem, & est maledictus qui exasperat Matrem.

Kai ſzada natomiszlite, y odgovariate uſzi Szini y kchere takovi? a kulikoje pak y kuliko Roditelov, koij ſzuzami na očieh chuiulze proti Deczeszvoie tuſiti.

Fili, quid fecisti nobis sic?

Szinko zakaiszinam tak vuchinil? Daszi naſz uſzega, blaga tojeto y zdravia mentuval, ternaſz od nevolyc pogibati puschas.

Znanae navada po uſzem ſvetu obdersavania, da najmre Decza Roditele ſzvoie nigdar z-kerztnem imenom nezovu v. g. Peter, Pavel, Marta, ali Magdalena, nego uſzigdar Otecž, Mati, Japek, Mayka, zakai pak to? zato, kaiti imē Otecž, Mati, iefzu zlamenia Dechinke lyubavi, y podloſiozti, Roditelom ſzvoiemi, zlamenie, dasze Decza neszramuiu z-Roditeli ſzvoiemi, zlamenie da Decza nyh za naivexe ſzvoie pod Bogom dobrochinitel zpoznavaui. Ovde nai bude men dopuscheno odmeknatisze jednomalo, na goru Calyatin pod Sz. Krisno drevo, kade razpetoga

Chrg.

Christus Odkupitela nassega chuiem ia usze drugacs zpo
 nassatisze zpredragum Maykum szvoium MARIUM, kadau
 naimre na szmertne vure szvoie preporncha y izrucha za Ma-
 ter naidraxemu Vucheniku szvoiemu Sz. Janusu Evang: ovak
 govoreczi. *Mulier ecce Filius tunc.* Senna ovo Szin tvoy, *Joan. c. 19.*
Deinde dicit Discipulo ecce Mater tua. Chudno, nenavadno,
 ali puno zkrovnozti y usze Decze oszebuineh navukov go-
 vorienie. Zakai naimre Christus govor. *Mulier.* Sen-
 na, à neveli Mayka, ali konche MARIA. Jeda morebiti
 Christus szramuiesze snyum, ali pak za nyu nemara? Nikai
 toga takvoga, nego pache polek uszch Sz. Piszma tolmachni-
 kov, naivexu lyubav y zkerb proti predrage Mayke szvoic
 MARIE ie pokazal, naipervo, da on one nyene prevelike
 falozti y tuge ni hotel povexayati, ar dabi on bil rekel.
 MARIE, Mayka moia ovo Szin tvoy, ona chuiuchisze May-
 kum imenuvati, od velike falozti y tuge morebiti y ona dus-
 su bi zpuztila bila. Drugoch zato on ni hotel nyu May-
 kum imenuvati, dabi ona kakovoga spota y pregona nemo-
 rala od oneh neverneh Sidovov podnecsti, koij niega za hu-
 dodelnika dersechi, iz nye takai bi spot chinili govoreczi,
 ovo Matti hudodelnika, szad takov, kakovo y drevo,
 akov Szin takova y Matti, y tako morebiti y nyu bi
 frustali bili, ova dva zroka moguszi usza Decza za navuk uze-
 ti, kak naimre moraiusze zkerbeti, y chuvati, da ne szam-
 mo Roditelov szvoich nepsane, y nepraganiaiu, nego pache
 daijh nigdar znaimensum salnum rechium neratalozte, y
 nezbantui. Drugoch, da niedno Dete grehov, y falling
 Roditelov szvoich neodkrivay neogovaria, da pache ne-
 szamo vu sitku, nego y po szmerti vu posteniu, y dobro ozker-
 blyeneh pusehaiu, kodszeie Christus zkerbel za Mayku
 szvoi ne szamo vu sitku, nego y po szmerti, prepornchiu si
 nyu Sz. Janusu, da on na nyu mezto niega zkerb noszi, y
 nyu nigdar neoztavi, branach, hranech, y batriceh, kade
 Sz. Chrifostomus ovak lepo govor. *Ipse autem Christus Cris-
 tifixus*

S. Joan.
Christo.

cifixus Matrem suam Discipulo comendat, erudiens nos ad ultimum quoque spatium vita parentum curam habendam. Christus pak razpeti Mater szvoiu Vucheniku preporucha, vuchechi nasz do koncza sitka na Rodirele zkerb nosziti.

Ovdesze morebiti naide koi Szin, koimi recse ; Ja dobro znam daie G. Bog vu 4. Zapovedi zapovedal Postuvali Otcza, y Mater, y veruiem takai dasze vu ove zapovedi zadersava ne szamo chazt, y postenie, nego takai pokornozt, podlosnozt, lyubav, y vu potrebochah pomocs : Ali znam polek toga tulikai kai G. Bog vu knigah Poroda ie rekeli y zapovedal.

Relinquet homo Patrem, & Matrem, & abarebit uxori sua.

Osztavi chlovek Otcza, y Matter, y dersalsze bude Senni szvoiè : Nato ne ia, nego mezto menè Sz. Thomas Ang: odgovaria, da 4. Bosia zapoved Szinę y Kchere vech vese neg usze druge zapovedi, koie imajiu zarad szvoieh Seni, decze, y uszeh ztvariò ovoga szveta, buduchi dusni usza oztaviti, ter Roditelom szvoiem pomagati, buduch daszmo naivech dobrá od nyh prieli ; Nai bude na-peldu ieden Szin z-volyum y dopuscheniem Roditelov szvoieh dobro osenien, koi szvoium Sennum ima Szina, Otcza tulikai y Mater vu hise pod szvoium zkerbium, pripetisze gladno letto, ov Szin pak o nebuduch premoguchen Otcza, Matter, Sennu, Dete, y szebe hraniti, nego szamo dve ali naivecstri persone ; Ovdesze pita kogaie dusen od gladne szmerti braniti, y koga pomagati? ieli Otcza, y Mater, ali pak Sennu y Dete? Sz. Thomas odgavaria daie naivexa, y naiperva dusnozt Roditele pomagati, potlam Sennu, nai-zada Deczu, y zrok tomu daie ovakov, da naimre kod usze Pravde zapovedaiu, dasze *Ceteris paribus* Naiztaressi, y naipervi dugi, naipervo plachati morau ; Naipervi pak dug kogaie uszako Dete vuchinilo, ie on koiega proti Roditelom szvoiem ima, priemsi naipervo od nyh tulike dare, y milosche ; za Roditeli, dusnikie Senne; za Sennum Decze, akosze losche more recsi, daie gdo kai od nyh, toieto od Sennu,

Gene. c. 2.
v. 24.

Sennē, y Decze dobra priel? ali pak morebiti vecs zla neg
dobra? Od Roditelov pako morasze recsi, y valuvati, daie
uszaki od nasz priel usze dobro doklāmszu oni nasz odkoili,
odhranili, y na noge pozavili, y takō naiperva dusnozt
ie ne izamo chaztiti y postuvati, nego lyubitī, y pomagati
Roditele nasse, y zato Szin mora pervo oztaviti, y od gla-
da puztiti umreti Sennu szvoiu, y Deczu, nego Roditele
szvoic.

Tofsu gotove bile vuchiniti one dve khere vekove-
chnoga szpomenka, y hvale vredne od koich pissu Plinius, y
Valerius Maximus, ieden od iednē pisse daie imela Otcza,
Drugj pakj od druge, koiaie imela Mater vu Vuze zaperteh,
obodva zbor nekoieh pregreskih oszugienja od Pravicze, da-
bi vu Vuze prez henkarzkeh ruk, od glada poginuli, to do-
znausi Kchere nyhove, obodye imaiuche malyahnū dechiczū
pri perszah, y neznaduchi kak Roditelom szvoiem pomoc-
si, nego z-mlekom szvoiem, buduch od Pravicze ofstra za-
poved vuchinienja, da nigdor nigdar ni droptinicze kruha
neszmenym zanezti, ove dve proszileszu od Pravicze za mi-
loschu dabi konche pohagiati mogle uszaki dan Roditele-
szvoie, koia miloscha bilaie nym dopuschena, ali da pod
glavno zgublyenie nym ielissa nikavoga nenosze, ove adda
puszaiuchi doma malyahnū dechiczū szvoiu ztradati, y od
glada pogibati, noszileszu pune perszi mleka Roditelom
szvoiem, zkoiemszu one nyh chez ressetke temnicz od
szmerti branile, y vusitku zdersavale, zato pak Pravicza
neznaiuchi chudilaszeie, da tak dugo vu Vuze prez hrane-
mogu siveti, vuchinilaie marlivo paziti na khere Pravicza,
y doznausi lyubav oneh kcherih proti Roditelom szvoiem
szmiluvalaszeie nad nymi, y prozte van iz temnicze ie-
puztila.

Szadasnie pak saloztno vreme gdeie na szvetu chuti ta-
kovo pripechenie, y ouvlike lyubavi izkazanie? eh! niga,
ni, ar poufzud drugo ni chuti neg saloztnec Roditelov glafze,
Lili, quid fecisti nobis sic? Szinko zakai ziami tak zlo chinis?

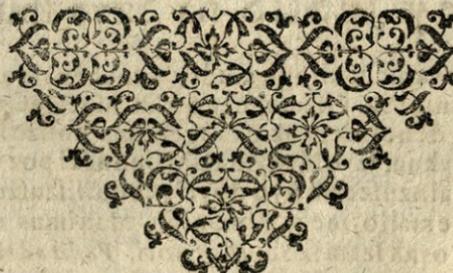
Plin. lib. 7.
c. 36. Vale.
Maximus
lib. 5, a 4.

tak nemilo baraches? y ka fzeie iosche vecs boiati , dá ne szamo fivi, nego y mertyi iz oneh Purgatoriumzkeh muk kriech Fili , quid fecisti nobis sic? Szinko, Kcherko, zakai znami tak krivichno , y nemiloztuno baraches? miszmo tebe usza nassa oztavili , koia szpravlyaiuch ieszmoszi ove muke zaszlusili , tersze ti za nasz nemaras? Miszmo vu nasseh Testamenteh zapiszali kruha y vina dá imas ubogem razdeliti , tuliko penez, da imas za nasz chiniti szlusiti Sz. Masse, quid fecisti nobis sic? Zakai nechinis , y neizpuniuies kodszmoti zapovedali? nego nasz iur tuliko vremena puschas vu oveh mukah muchitisze , izkoiehbinaasz iur bili mogli oszloboditi ; Ah! Genima VIPERARUM.

Dokancham adda govorienie moie, napervo donassauich uszakomu zmegy valz N. N. Honora Patrem, & Matrem, kod uszakomu zmegy nasz ovo izto szani G. Bog vu 4. Zapovedi zapovedachiniti , y akobime gdo hotel opirati, kakbi naibolye , y naizverffenie ovu zapoved obdersavatimogel? tomu takovomu odgovorim, onak , kod ie negda ieden zmegy 70. mudreh folmachnikov odgovoril Kralyu Tolomenusu. Si nulla in re illos tristitia afficias. Ako ti ó moy Kerschenik Roditele twoie nigdar vu nichem nezbantuius, y nerasaloztis, toieto dasze oni nebudu imeli zroka proti tebe tusiti. Fili , quid fecisti nobis sic? Szinko zakaifzinam ov spot, ali onu kriviczu vuchinil ? Zakaizato naiszi uszaki uzeme za navuk one takai Duha Sz. rechi po mudrom Syraku.

Eccl. c. 1. N. 14. Fili suscipe senectam Patris tui , & non contristes eum in vita ipsius, si defecerit sensu? veniam da , & ne spernas eum, elemosyna Patris tui non erit in oblivione. Szinko podnassai ztarozt Otcza twoiega, y nebantuiga , niti nesalozti za sivota niegovoga , ako pogubi koie chutenie, da naimre bude szlep, gluh, hrom , ali prez pameti ? oprozimu , nitimu nezameriai, neoduriga zato niti nezapùzti , negoga pomilui, pomozi , at imas znati , y tverdno veruvati da almoustvo , y dobro koie ti nyemu izkases y vuchinias, nebude vuzabiczne pri

pri G. Bogu, ar G. Bog hoche tebe na ovom y na drugom
 szvetu obilao naplatiti, lyubav, postenie, y miloszerdnozt
 proti Roditelom tvoiem. In opere, & sermone, & omni pa-
 tie tia honora Patrem tuum, ut superveniat tibi benedictio ab eo,
 & benedictio illius in novissimo maneat. Ufzemi nachini
 postui Otcza tvoga, toieto z-dellom, hochu recsi pokor-
 noztium podlosnoztium, z-reckmi, z-dobrovolnyem po-
 dnassaniem miluvaniem, y vu potrebochah pomaganiem;
 Ako hoches da blagoszlovlyen od nyh, y od Boga bu-
 des, toiezt blagoszlovlyen na telu, y vu blagu, blago-
 szlovlyen vu odvetku, y vu dechicze, blagoszlo-
 vlyen vu kruhu, vinu, y sivine, y ov blago-
 szlov Otchinzki da tebe na szmerti,
 y po szmerti vekoma hasznel
 bude. Amen.

DRUGA NEDELYA

PO Sz. III. KRALYEH.

Uszaki Kerschenik vu uszakom Ztalissu
lehkosze more zvelichiti, ako li-
sztor szam hoche.

Vocatus est JESUS ad Nuptias. Joann. c. 2.
Zvan be y JESUS na Szvadbu.

Premislyavaiuchi unogi, mudri, y vucheni lyudi, ne szamo Tolnachniki Sz. Piszma, nego y Sz. Matere Czirkve Navuhiteli, rechi denesniega Sz. Evangeliuma, koisze szpomina da JESUS z-Maykum szvoiū MARIUM buduchi pozvani na Szvadbu, doztoialiszusze na nyu doyti; chudiliszusze velim nad tem unogi nemallo, megy koiem Sz. Maximus chudechisze zverhu toga ovak szam izobum govorci. *Vadit ad Nuptias, quem*

S. Maxim. *Nuptiae non crearunt.* Hodi na szvadbu on, keiega szvadba ni ztvorila, niti vuchinila; ter kako to? da on Bog, koi vu Nebu neprepuscha niti izvadbe, niti zakonzyva, ar vu Nebu. *Neque Nubunt, neque Nubentur.* Nitisze Senne, niti ze zdavali budu: Uszakoga ztalissa lyudi puscha vu Nebo doyti, samo Zakonzkoga nepuscha: Zakai pak to chini on? Zato, kaiti buduch Nebo iedno takovo meszto, y ztalisi uszega dobra pun, kot vuchi Sz. Augustin, y mudri Boë-

hom. 1. de Epiph.

Matth.

c. 22. v. 30.

Poēczius. Status omnium honorum aggregatione perfectus. To. August Boëtius.
 iero, Nebo ie iedno meszto, ieden ztalis, y prebivalische puno lepotè, y szvetlozti; nebi adda vrednoni dosztoino bilo, dabi Zakonszki ztalis szobum vu Nebo doneasz. Tri-^{1. Corinth.}ulationem Carnis. Traplyenie telovnò: Zatoiszto hotelic, c. 7. v. 28
 y odluchil G. Bog dasze Zakonszki lyudi pervo na ovom, izvetu po szmerti razluche, y izidu iz Vuze telovnè Zakon-
 ztva; neg vu Nebo zaydu vusivat Libertatem Filiorum DEI. Roma
 Szloboschine Szinov Bosich. Znanoie pak dobro kakfsze c. 8. v.
 Szwadbe obszlusavaiu, z-goscheniem naimre y pianchu-
 niem; stimaiuchi lyudi ovoga szveta da prez takovoga
 goschenia rodbinztvo po zakonsztyu vuchinieno nikai nebi
 valyalo; y daga ni vexega veszelya, nego ono koiesze z-pian-
 ztvom dokancha: Ter vendar kaije iosche vecs, ako rauno
 z-Szwadbenem veszelyem obszlusavasze Karmina Divoiach-
 tya Zaruchnikov, pouztem tom Christus Zvelichitel nastulik
 Lyubitel Divoiachtva, kot iedna, y prava Chisztacha Ne-
 beszka buduch pozvan na onu szvadbu, dosselie bil na nyu;
Vocatus est JESUS ad Nuptias. Ovde dabi ia hotel opitati Joan. c. 2.
 Jednoga Sz. Augustina zakaije JESUS na szvadbu issel? znam
 dabimi on odgovoril, da zato dabi potverdil, daie on za-
 konzto izmiszlil, y pochel vu zemlyzkom Paradisumu kadaic
 Adamu da za zakonzku tovaruszcju, Evu: Isselie takai na
 szvadbu JESUS vu Kánu Galileiu za zapreti vufzta onem.
 Nevernikom koij blaszenech proti Sz. Zakonzkomu ztalissu
 prepovedajszu senityu: *Prohibentes Nubere, & dicentes quod malæ essent Nuptiæ, & quod Diabolus eas fecisset.* Ter pre-^{S. August.}
 povedaiuch senityu gorobiliszda szvadbe gresne, y daie
 od Vraga izmislyena, y vuchiniena szvadba illi senitya. Ako
 ia opitam Sz. Epifaniussa zakaije JESUS hodil na szvadbu?
 chuiemga na moy czily unogo prilichnie odgovariati, nego
 usze osztale Sz. Navuchitele, da naimre zato, dabi on Bla-
 goszloyil szvadbu, za datinam razumeti, da uszi Zakonszki
 Lyudi koij vu Sz. Zakon sztuplyaiu, y vu nyem sivù z-onem
 nakanieniem, kotic on odluchil bil onda kadaie izmiszlil, y

vuchinil ov Zakonzki ztalisi, zadobivai nyegov Sz. Blago-
szlov, y miloschu ; y dabi na dalye uszemu szvetu obznanit
da ne szamo Redovne perfone ; nego tulikai y Zakonszki.
Qui solici sunt, qua sunt mundi. Niszu odversen i od mi-
losche Bosie, y dike Nebeszke; buduch da G. Bog uszch zta-
liszev uszega szveta lyudi seli zvelichenc imeti. *Eos qui ve-*
S. Epiphanius. *her. 7.* *nerandas Nuptias contraxerunt elegit DEUS : Et unumquemque*
in suo ordine salvare solet ; quomodo enim non erunt venerabiles
Nuptiae, & in DEO habentes Regnum Celorum, cum vocatus sit
ipse Salvator ad Nuptias, ut benediceret eas. Ako adda G. Bog.
Unumquemque in suo ordine salvare solet ? Uzakoga G. Bog
od szebe, y na szvoy Bosanszki kip ztvorienoga Chloveka
vu kakovogomoder ztalissuze na hagia *Salvare* solet. Chini-
ga zvelichenoga, ako lisztor szam hoche vu szvoiem ztalissu
Bogu szlusiti, y niegove Sz. Zapovedi obdersavati, odkud
nimafze nigdor izprichavati, dabi nemogel vu szvoiem zta-
lissu Bogu szlusiti, bud ztalisi kakovszti hoche, toieto Redo-
vni, ali Zakonszki; Divoiachki, ali Vdovichki, ar kotic
uszove ztalisse G. Bog ztvoril, tak vu uszakom daic pomoch,
y priliku dobro siveti, y zvelichitisze, kot ravno to poka-
zati y potverditi hochu.

Unogemi Lepemi, y chudnemi priszpodobami, hotel-
namie Zvelichitel nas pokazati, y obznaniti, kak uszaki
Kerschenik more lehko ne szamo zvelichitisze vu szvoiem
ztalissu, nego polektoga more vusivati blaga, chaztih, y na-
szladnoztih, polek dopuschenia ztalissa vu koemsze naha-
gia od G. Boga poztavlye. Naipetyo adda priszpodablyasze
Kralyesztre Nebezko Mustardovomu szemenu, koie uzemsi
Clovek poszcialicie na polyu szvoiem. *Simile est Regnum Ce-*

Math. *lerum grano snapis, quod accipiens homo seminavit in agro suo.*
c. 19. v. 31. Nut ztalissa Tesachkoga. Drugoch, priszpodablyasze

v. 33. Kvaszu. *Simile est Regnum Celorum fermento, quod acceptum*
Malier abscondit in farina satis tribus &c. Szpodobnoie
Kralyesztre Nebezko Kvaszu, koga uzemsi Sena ie zame-
szila vu tri drevenkemelye. Nut Zakonszkoga Goszpo-
dar-

V. 44.

darzta: Tretich, priszpodablejaszce Kincsu. *Simile est Regnum Cælorum Thesauro abscondito in agro, quem qui invenit homo &c.* Szpodobnoie Kralyeszto Nebeszko Kincsu na polyu zkrivenomu, koga naiduchi Chloveek; Nut ztalisza Bogatczev. Chetertich, priszpodablejaszce Chloveku Tergovcu. *Simile est Regnum Cælorum homini Negotiatori quarenni bonas Margaritas.* Szpodobnoie Kralyeszto Nebeszko Chloveku Tergovcu ischuchemu dobreh Gyungyev. Nut ztalissa Kramarzkoga, y Tergovzkoga. Petich, priszpodablejaszce Versse vumorie versene. *Simile est Regnum Cælorum Sagenæ missa in mare.* Nut ztalissa Ribarzkoga. Nut N. N. kulinem ztvaram Zvelichitel nas priszpodablejaszce Kralyeszto Nebeszko, zrok toga zroka, kaitinamie hotel dati na znanie dasze vu uszakom ztalissu od uszakoga Kerschenika more Nebo zadobiti, akosze lisztor uszaki polek ztalissa szvoiega terfzi dobro siveti, Boguszlusti, y niegove Sz. Zapovedi obdersavati; Niti G. Bog vu niednom ztalissu szvoiem Vernem nezkratchuie szvoie milosche, y pomochi, zadobitiszi ne szamo Nebeizke, nego y Zemlyzke chafszti, bogacztya, y naszladnozti, da snyimi, y vu nyh, G, Boga szvoga chafszti, hvali, y postuie.

V. 45.

Szponinasze nadalye Sz. Matei Evang: da kadaic Christus hotel posztaviti Fundamentum szvoie Sz. Czirkve Katolichanzke, y vuchiniti Collegium Apostolzki, prohagiaiuchisze polek moria Galileanskoga. *Ambulans juxta mare Galileæ.* Zagledalic bil Petra, y Andrassa ztravlyaiuche mresc vu morie, pochnieie zvati zaſzobum govoreci nym. *Venite post me, & faciam vos fieri Piscatores hominum.* Hodete zaſienum, y hochu vafz vuchiniti Lovcze od lyudi. Ravno tak ie vuchinil z-Jakopom, y Janussem: Chuden modus, y nachin sztanovito ie ov z-kojem Christus k-szebe, y zaſzobum zovelyudi: Prez zamera twoiega Christus moy predragi menesze nevidi zadovolyen zrok genuti na naszleduvaniie twoie chafszt Ribichka; Negobi bolye bilo recsi nym. *Venite post me faciam vos fieri Episcopos, & Pontifices.* Hodete

Mattie.

c. 4. V. 12.

V. 13.

za menum hochu vaſz vuchiniti Biskupe, y Pape; Ne (veli Sz. Otecz Anastasius Sinaita) ni hotel Christus tem nachinom, y z-takovem obechaniem nyh k-szebe, y za ſzobum zvati; Ar Christus doffelic na ov izvet vu to ime dabi on lyndem mogel put napraviti chiszt od lechkih, y preckih; dabina Vrata Nebezka odperl, y nam cheſz nye pomogel vu Diku Nebezku uleszti, y zato hoche dasze nſzaki vu izvoie mestrie, chaszti, y ztalissu zvelichi, Peter, Andras, Jakop, y Janus biliszu Ribichi, zatoszu od Christussa pozvanibili na

S. Anastas.
Sinaita.

Lov; *Faciam vos fieri, non Concionatores, non Episcopos, non Ponifices, sed Piscatores, arte enim piscandi vestram & aliorum salutem consequemini.* Ni hotel Christus dabi ovi Ribichi premenili ſzvoiu mestriu, y zalis Ribarzki, y zato njm obetal da buđu Prodekatori, Biskupi, ali Pape, ako poydu zanym, nego ie hotel da z-onum ifztum mestriu, toieto Ribarzkum, z-koiu mſzuszi hranu telovnu dobivali, z-ovakvum ravno mestriu na vech izviffenum bi dobivali dusſe ſzvoie, y ſzvoieh bliſnich nebu.

S. Joann.
Chryſost.

Kai vezdabudu znali, y mogli odgovoriti oni Kerscheni koijsze neprefstaſtai tuſiti proti G. Bogu, daie nyh vu ov, ali on zalis poſztavil, da vu nyem nemogu pobosno, mirovno, chiszt, pravichno, y terplyuno Bogu ſzlusiti, grehasze chuvati, vu dobrotaſ ſivet, Zapovedi Bosie, y Czirkvene obdersavati; Neznateli uſzi vi takovi, kai Sz. Ivan Chryſostomus vam govoril ako neznate, tak poſzlusſaite; kogda rechi ieszu ove. *Volo igitur declarare vobis, quod neque Nutri. 3. fer. c. ptiæ, neque Pueri, neque Negotiatio, neque Divitiae, neque Inondatio, & pia, neque Militia, neque Servitus, neque aliud quidquam, im- Gentiles. pedunt.*

Hochu adda ochiveszto vam povedati (veli Sz. Navuchitel) da niti Szvadba, illi Zakoniztvo, niti Decza, niti Terſtvo, niti Bogacztvo, niti Sziromastvo, niti Voyszka, niti Szlusba, niti nakai drugo zapachiti vam more dobro ſivet, y dusſe vaffe zvelichiti, ako liſtor ſzami hochete. Naſze adda neizprichava on Zakonski Chlovek, da noſzech na ſzvoiem Vratu preteski Jarem zakonztya, mora biti

Solicitus

solicitus quo sunt Mundi. szkerblyv za ona koiaszu szveta ovo-ga; moratakai miszli. *Quomodo placeat uxori.* Kakbi mogel Senne drag biti; snyum yu mitu siveti; nye poselenianu ugoditi; Kakbi mogel deczu odkoiti, drusinu ravnati, y uizeh zkupaz hranum, y opravum oszkerblyevati; ter ove ovakove miszli, y zkerbi vremenitne chinega zabavlyeno-ga, tak dasze y iz Bogá zpozablyuie. Ali ò moy Zakon-szki, ovszu twoia izprichavania, toszu zroki koij meszta-nimaiu, za pokriti nepobosnoszt, y hudobu tvorju. *Negus Nuptia, negue Pueri impediunt.* Niti Zakonsztyo, niti Decza nemogu zapachiti Chloveku dobromu, y pobosnomu biti.

Imelie Senu, y deczu Abraham, ter vendar ni sena, ni decza niszmu mogli zapachiti, dabi niegovahisa nebila kakti jedno nebo vi komiszu Angeli prebivali; pache nitiszumu zaktatiti mogli tak szvetomu biti, daie vreden bil szamoga G. Boga za Gozta pri szvoicem ztollu, videti y od niega unoge zkrovnoszti Bosanzke ochituvane imeti. Imelie Senu, y 12. Szinov Jakop Patr: nitimu uszi ovi niszmu pachili, ali kratili paidassitisze z Angelni nebezkemi, k. kojemu vech-krat czeli Seregi iz neba ieszu dohagyali oneh Angelzkeh Duhov, kot od niega szvedochi Sz. Piszmo daieie videl po loytre iz Neba dolc hodeche. Od Abrahama szvedochi Sz. Piszmo daie bil bogat szrebra, y zlata pun. *Erat Dives in possessione Auri, & argenti.* Z-ovem isztem blagom bilie ^{c. 13. v. 8.} Osiienien, y Szine ie imel, ter pouszem tom iesze zvelichil, y szvet poftal: Odkud Sz. Ivan Chrysostomus veli. *Tria S. Joan. quatu prætexere potes, unus ille habuit, & Uxorem, & pueros, & divitias.* Troja z kojemiszeti izprichavati mores, on szam (toieto Abraham) ie imel; Senu toieto, deczu, y bogacztvo; akosze ie pak Abraham zeuszemi ovem tremi pach-kami zvelichiti mogel, zakaisze nebimogel y uszaki drugi Kerschenik?

Moyses imelie ne szamo usze ovo troje, nego pache zverhu toga imelie veliku chafszt, vu koje moralie tuliku-unosinu lyuczta Izraelzkoga raynati, od Nepriatelov bra-

niti, za hranu nyemu zkerbeti, pravde szuditi, Sentenczie dopitavati. Ter vendar usza ova niszuga mogla zakratiti z- G. Bogom baratati, y Bogu szlusiti, Zvelichitisze, y Szvetomu poszati.

Vu Novom Zakonu Sz. Peter Apostol imelie Senu; ter vendar to nyemu ni zapachilo poztati ztalu pechinum zverhu koiè biliae zezidana Sz. Mati Czirkva Katolichanzka. Sene tulikai Zakonke nai razmiszle, da Sz. Elizabeta Králycza Portugalzka imelaic Musa, y z-Musem dechiczu, ter vendar iesze ne szamo zvelichila, nego y velikum Szveticzum posztala, szvedochi nyè Sz. Sitek, da buduchi ona udana za Musa, ni mensu zkerb imela vu zadobivaniu Sz. Dobroth, neg y vu odkoievaniu dobrom dechicze szvoie, terfzechisze Musu draga biti, unogo bolye G. Bogu. Takovaie bila Sz. Franciszka Rimzka Matrona, koia vu Sz. Zakonu sivuchi, ako ravno szvoieniu Zakonszkomu Tovarussiu ie po volyehodila, ali unogo bolye G. Bogu vu Ostroche sitka pobosno ie szlusila, y tako Szyeticza velika posztala. Akofuszze adda ovi, y ove, z- neizbroienemi drugemi mogli zvelichiti, y szveti posztati? addaszemora valuvati da *Neque Nuptia, neque Pueri, neque Divitiae impediunt*. Da niti szvadbe, niti decza, niti bogaczto pâchi komu zvelichitisze, ar G. Bog *Unumquemque in suo Ordine salvare solet*. Uszakoga Kerschenika vu szvoiem ztalissu G. Bog puschasze, y pomase Zvelichiti.

Naisze adda neizprichavaiu oni Zakonzki, da vu szvoiem ztalisu nemogu Bogu szlusiti, vu dobrota fiveti, greshasze habati, y tako niti Zvelichiti. Niti oni Bogatezni naisze netuse, da ona tulika Imania, na koiasze mora zkerb imeti da po zlunepoydu; Oni tuliki dohotki Kruha, Vina, y oztaleh za hranu Chlovechanzku potrebni, moraiusze marlivo chuvati dasze nepokvare; Oni Penezni Interessidere na tuliko zabavlyene miszli, daijh nepuschaiuk-Bogu podignuti, niti pobosno, à iosche menie vu dobrota zverseno fiveti: ar iednem y drugem odgovaria Sz. Ivan Chrysoft: da

da Neque Nuptia, neque Pueri, neque Divitiae impediunt. Da-
vaiuch napervo Abrahama, y unoge drage Sz. Lyudi, koij-
szu usza ova imeli, ter podpunoma ieszu szveti polzali.

Nitisze nai neizprichavaju oni Ilbogi sziomah, da kada bi
moral i vu Czirkvu k-fzlusbe Bosie poyti, onda morau po
hisah pod obluke, y pred Vrata hoditi profzech fallaczev
Kruha za okrepitise, y od gladne szmerti oszloboditi; At
ia tem takoven na pervo poiztavlyam naiszromaskeslega
Lazara, koije lesal pred Vrati iednoga bogatcza pun odur-
neh szmerdlyveh ran, koiszeie selel nasziti z-onemi drob-
tiniczami koieszu opadale iz sztolla onoga bogatcza, ter-
muijh nigdor ni dal. *Jacebat ad Januam divitis, ulceribus plenus, cupiens saturari de meis, quæ cadebant de mensa divitis &c.* Luce
8. v. 20. & nemo illi dabant. Veli Sz. Lukach, y ako ravno od glada,
y nevolye onde na vratche onoga bogatcza, Lazar ie vuinerl,
ie morebiti zato Nebo pogubil, y zkvarien bil? ne sztano-
vito, nego pache taki po izmerti onoga ubogoga, y nevo-
lynoga Lazara dussica od Angelov bilaie odnessena izraven
vu Nebo, vu Naruchai Abrahamov.

Factum est autem ut moreretur mendicus, & portaretur ab Angelis in sinum Abrahae. A
gdoie bil ov Lazar? ie morebiti bil tak velik Szwetecz, da-
szije szvoium szvetosztium zafzlusil daszumu Angeli vu na-
ruchai Abrahama dussa odneszli? Ja vu uszem Sz. Evange-
liumu nenahagiam lisztor iednoga dobroga della niegovoga,
zakai adda izraven dussa niegovabe od Angelov odness-
sena vu naruchai Abrahamov? adda tak lehko prez zafzlu-
senia G. Bog daie Nebo szvoie? Odgovaria Sz. Peter Chryso-
logus. *Et id sufficiat ad meritum, abundet ad Gloriam, si non fecit bona, sed recepit tot mala.* Ako Lazar ni nikakvoga do-
bra vuchinil, terpechi vendar tuliko sziomastvo, glad, bol,
y nevolyu dobrovolyno, tomuje doszta bilo za zadoblenie
dike Nebeszke. Daie Nebo dobil Lazar zaterplenie szvoie,
to nai hodi; ali daie taki izraven prez uszakoga Purgatoriu-
mu dussa niegovu vu naruchai Abrahama odnessena bila, toga
nemorem vu glavu pobrati, kakbi to moglo biti? ieda mo-

Ibidem
v. 228

S. Petri
Chrysologus

rebiti ni nigdar nikakvoga naimensega greha vuchinil? Chuiem dami Sz. Gregur odgovaria. *Mala Lazaris purgavit ignis Inopiae.* Akolije Lazar kakov greh vuchinil, imelie szvoj Purgatorium na qvom szvetu, koi Purgatorium biloje szromastvo, beteg, y druge nevolye adda szromastvo nepachi nikomu vu Nebo doysti. *Neque Divitiae, neque inopia impediunt.*

Szponinaiuchisze Sz. Matei Evang: od Christussevoga na Czvetnichku Nedelyu vu Jerusalem putuvania, veli, da usze ono Jerusalemkolyuczovo iemu izeslo naproti, y niega zprevagialo blagoszlavlyaiuch. *Benedictus qui venit in nomine Domini, Hosana filio David.* Blagoszlavyen koi ide vu Imenu Goszponovom, Hosana Szinu Davidovomu. Zmegy koiega Lyuczta nekoijszu iz szvoich plech dole jemali plasche, y halye, terszu pred niega po puteh presztirali. *Alij vestimenta sua prosternebant in via;* à nekoij pak szekliszu szversie iz drevia terszue po puteh metalu, to usze pak chiniliszsu k-vexe chaszti nyegove. *Alij autem cedebant Ramos de arboribus, & sternebant in via.* Kai usze raszmislyaiuch

S. Bernard. Sz. Bernard, veli ovak. *Non omnes vestimenta prosternebant se, sed cedebant aliqui Ramos de arboribus.* Hoche recsi, da niszci uszi oni koijszu Christussa zprevaglii iz szebe dole poztavlyali. Izvoje oprave zbor zime, buduchi onda zimzko vreme, nisce hotelo uszakomu zime terpeti; Negoszu nekoij iz drevia szekli szversie, y po puteh hitali, kotoro delonym ie vecs za rekriacziu, neg za trud, ali nepriliku szlufilo; tervendar tak dobrou oveh, kak oneh drugeh szlusba Christussu bilaie draja, y prietna, arie uszaki zmegy nyh chinil ono k-chaszti Christusseve, na kaigaiet bolye niegova pobesnoztvlekla. Zakaizatogovori nadalye Sz. Bernard. *Verumtamen ne ipsi quidam penitus fuerunt otiosi; sed nec a processione leguntur exclusi.* Nigdor zmegy uszeh onch od Christussu ni bilodtiran, niti iz processie oddrusen, negotuliko oni koijszu veliku szlusbu y lyubav izkazuvali szebe szlachech, y zimutepch: kuliko oni koijszu mensulyubav, y szlusbu

Matth.
c. 21. v. 9.

szlusbu izkazali szversie iz drevia szekuch, y po puteh hita-
iuch, uszifzu Christusfu prietni, y povolyni bili; hotechi-
nam datina znanie da vu uszakom ztalissu, poszlu, y mestrie,
kada Chlovek kai dobra k- chaszti, y szlusbe Bosie chini,
od Boga ie za dobro uzeto, prietno, y z- velikemi darmi.
Zemelyzkemi y Nebezkemi naplacheno.

Kadeszu vezda oni Kerscheniki koijsze proti szvoiemu
ztalissu tuse da vu nyem nemogu G. Bogu szlusiti, kotszu-
negda Szwetezi Bosyi szlusili, y tako dvoièvu szvoiem zveli-
chenia; Kaiti on Goszpodin nemore gol, y raztergan proti
szvoiemu ztalissu hoditi, adda vu zvelicheniu szvoiem mo-
ra dvoijti? Ne, po neden put; Ni potreba golomu, y ra-
zterganomu hoditi, naisze uszaki polek ztalissa szvoiega-
oblachi; ter nailisztor szversie od drevia odszekava, toieto
od drevia szercza szvoiega, nai odszekava ona nedosztoina
poselenia, y hlepenia uszakoiachka gresna, terie nai pod
noge Christusseve posztavlya, y niemu alduic, sivuch po-
lek zapovedi Bosie vu ztalissu, vu koiegaic G. Bog poztayil,
y tako sivuch naisze usfa, y veruie da zvelichen bude. Ar-
nesche, niti nepotrebuie G. Bog dabi uszaki Kerschenik, za
zvelichitisze, moral izszlechi opravu ztalissa szvoiega, ter
oblechi oster lakedy nasze Sz. Fereneza Serafinszkiego, y z-
debelum kordum boke szvoie prepaszati. Nesche, dabisze
uszaki dan trikrat do kervi disciplinal, ali gol po bodechem
terniu valyal z-Sz. Benedicтом. Nepotrebuie, dabisze szvoie
telo trapil z- polzmi, neieduch drugo neg travu, y kore-
nie, kotie chinil Sz. Anton opat; niti dabisze zaperl vu-
puschinu za negoyoriti, y nepaidassitisze z-Lvudmi, kotie-
vuchinil Sz. Bruno. Nezapoveda, dabisze za pusztili gradi,
dvori, y hise, ter pod szarem Nebom po dnevu, y po no-
chi; po letu, y po zime bisze moral gdood szuncza puszttiti
sgatt, y od mraza trapiti, na szpodoxu Simeona Stilite;
Dofzta bude uszakomu k- zvelicheniu, ako vu szvoiem zta-
lissu bude Bosie y Czirkyne zapovedi obdersaval.

Ar vu Gradech sztanuiuch, leposze oblacech, gospo-
ezki hranech, blago ladaich, vu Zakonztvu sivuch, Ly-
cztvo rauuaiuch, proti Nepriatelomzse Vouiuch, Bosie-
szlusbe niszus zamudili, grehasze ieszu chivali, Zapovedi
Bosie verno obdersavali, y tako ieszusze ne szamo zveli-
chili, nego y meg Szvetecze Bosie zapiszani bili: Ieden
Henricus Czeszar, y Sigmund Kraly Nemiszki; Lays Kraly
Francuzki; Ferdinandus Spanzki; Alfonsus Portugalzki;
Casimir Polyzki; Stefan Vugerzki; Leopold Austrianzki,
y neizbroieni drugi: Iz Sz. Piszma pak meg oztalemi David-
nai bude na peldu koiega G. Bog iz pasztirzta Ovchinzko-
ga izvissilie na Kralyevszki tronus zverhu Lyczta Sidov-
zkoga, koi vu szvoic chaszti ako prem bilszcie popiknul, ali
vendar iesze na hitrom podignul, y polek Sereza-Boga szvo-
iega do szmerti terszilzcie izveto siveti, od koiega szvedo-
*S. Joan.
Chrysoft.
hom. 12, in
ep. ad Philip*
chi Sz. Ivan Chrysoftomus. *David fulsit in Regno, neque illum
dissolvit Purpura, aut Diadema.* Davidszcie szvetil vu Kr-
alyevsztu, nitigaic mogel razluchiti plasch Kralyevszki, niti
Koruna od Boga szvoiega, y szlusbe niegove: Adda do sz-
ada zpoznanaic ilztina kai Sz. Ivan Chrysoftomus gorori, da
*Neque Nuptia, neque Pueri, neque Divitiae, neque Militia im-
pediant.* Niti Zakonstvo, niti decza, niti bogaczstvo, niti
szironastvo, niti szoldatszvo mogu zapachiti komu Zve-
lichitisze, ar G. Bog uszakoga Kerschenika vu niegovom-
zalissu hoche Zvelichenoga imeti. *Unumque in que DEUS in
Ordine suo salvat.*

Naitesessa, y naipogibelnessa losche dra ztalissze na-
hagiaiu na szvetu, prez oveh do szada imenuvanech, toieto
Kramarszki, y Szlusbenzki: vu Kramarszkom moreszce y M-
esterszki zavieti; Kramari adda Tersczi, y Mestri, vechkrat
tuseuze da vu szvoiem ztalissu ni moguche dabisze zvelichiti
mogli, ov zrok napervo davainch da prez Cziganie nemogu
siveti, mit prez priszegania krivoga: arako kupuiemo ali
prodavamo kai (vele Tersczi, y Mesterszki Lyudi) priszes-
mosze da nasz tuliko sztoi, za kulikoic daiemo, a vendar ni
isztina,

isztina, daie dugovanie dobro, novo, frisko; a iepak sztaro, y zlocheszto &c. ali konche dobro z. zlochesztem, sztaro z- uovem, y friskem zmieszano: akoli tem nachinom nebarachemo, dobichka nikakvoga nimamo, y tako nassis trudiam ieszu zahman; akoli pakotak barachemo, tak za malec dobichke z-trudom velikem zadoblyene, zaszlu siuemoszi Muké peklenzke; a kadeszu ona prekersenia prepovedaneh posztor? kade zamugenia Sz. Mass po szvetkeh, o vremenu Szenymov? a kade one tak velike Usure? oh neszrechni nas sztalisi! ni moguche vu nyem verno Bogu szlusiti, menye pravo siveti, y tako nitisze zvelichiti.

Polahko N. N. Dabi to bila usze isztina kai, y kak govorite, takobisze za krivichne morale prestimavati one Sz. Navuchitela Chrysostomusza rechi. *Neque opificium, neque negotatio, neque servitus impediunt.* Niti mestria, niti terstvo, niti szlusba pachi zvelichitisze; Nitibisze za iztinzke mogle dersati one Sz. Epifaniussa rechi. *Unumquemque enim DEUS in suo Ordine salvare solet.* Uszakoga G. Bog vu, szvoiem ztalissu chinì zvelichitisze. Nili bil Kramar Sz. Ferencz Serafinzki? Niszuli bili Mesterszki Lyudi tuliki Szvetczi Bosyi? Kakti ieden Sz. Eligius Spolyar; Sz. Crispinus, y Crispinianus Sostari; Sz. Homobonus Szabol; Sz. Claudius, Nicostratus, Sinforianus, Castorius, y Simplicius bilizu Piltavari; Sz. Cosmas, y Damianus Brati biliszu Doktori, y Apotekari; Sz. Ivo bilie Prokorator; Sz. Matei bilie Harmiczar: y tako rechisze more od drugeh neizbroieneh uszakojakeh ztalissev Lyudi, koij vu szvoieh sztalisseh tak szuszezponeszli, daszu ne szamo dusse szvoie zvelichili, nego y megy Szvetcze Bosie zapiszani bili: adda ni krivo govoril Sz. Epifanius. *Unumquemque DEUS in suo Ordine salvat.* uszakoga G. Bog vu niegovom ztalissu hoche zvelichenogamet.

Na pokonecz koncza oni Szlugi chuiusze vechkrat tufti, kakti y oni Tesaki, da nyhovi Goszpodari tak z-snymi zapovedaiu, daijh ni yu Petek, ni vu Szvetek nepuschaiuman-

manguvati, natuliko da vechkrat nima iu vremena szpati, niti ieszti, unogo menyé Boga moliti, vechkrat po Szvetkehi ieszu primorani ne szamo delati; nego y Sz. Messu zamuditi, oh! ter kakbisze vu ovakvom ztalissu mogel Chlovek zvelichiti? oh! ukaniuictesze iako uszi vi takovi, ako vu zvelicheniu vassem dvöite, poszlussaite Sz. Ivana Chrisostoma

S. Joan. ma kak on dokancha szvoe govorienie. Et hac dico, ne quis
Ghrysoft. pretexet vel uxorem, vel liberos, vel divitias, vel paupertatem,
hom. 4. de vel militiam, vel negotiationem, vel opificium, vel servitutem.
Verb. Isaiae To govorim uszakomu dasze nai neizprichava Senum ali deczum; z-blagom ali szironastvom; Szoldatsztvom ali tefstvom; z-Mestrium ali szlusbum, ar G. Bog uszakoga vu niegovom ztalissu zvelichiti hoche, ako lisztor polek szvoiega ztalissa budesze terszil ono chiniti, kai more: Ar Sz. Jurai, Sebastian, Florian, Eustakius, Mauricius, y tuliki neizbroieni drugi biliszu Szoldati, terszu vendar posztales Szvetczi, y Mucheniki Bosyi. Zmegy Tesachkch Lyudi pak nili bil Sz. Iisdorus? zmegy Szlug, nili bil Sz. Onesimus, y Sz. Vitalis? sztanovito ieszu; ako zu adda ovi mogli ne szamo zvelichitisze, nego y Szvetczi Bosi poztati, zakaisze y vezda nebi mogel y moral uszaki uszaki Szluga, y Tesachki Chlovek zvelichiti? oh! nikai, nikaifse menyé dvöiti nemore nego to.

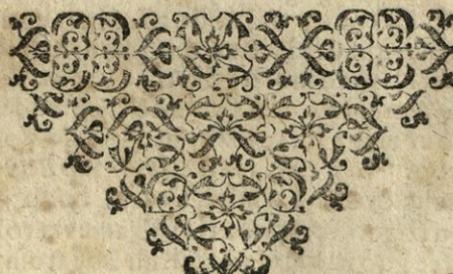
Apoc. c. 21. v. 15. Ar izpiszavaiuch Sz. Janus on Vatas Nebeskoga Jerupotu, saléma, veli daie na chetiri vugle poiztavlyen. Civitas in quadro posita est. Y da na usze chetiri sztrane ima Vrata troia: Ab Orienté porta tres; ab Aquilonē porta tres; ab Austrō porta tres; & ab Occasu porta tres; Od Szunichenoga izhoda Vrata troia; od Szevera Vrata troia; od Juga Vrata troia; od Zapada Vrata troia. Sz. Rupertus Opat razmislyaiuch Lepotu, Szvetloszt, y velikochu onoga Nebezskoga Varassa, chudisze nadnym, alisze nachuditi zadoszta zverhu toga nemore, da na uszaki kray szveta ima troia Vrata odperta, kaka da iedna nebi zadoszta bila; y szamszebe odgovaria ovak, da naimre zatoie on Vatas na chetiri vugle, dabi, naimre

naimre iz uszeh chetireh sztran szveta, toieto iz Europe, Asie, Affrike, y Amerike, uszeh ztalissev lyudi mogli vu niega doysti; Zato pak na uszaku sztran ima troia Vrata, dabi uszake verszti Lyudi imeli usfanie vu Nebo doysti. *Nam per Orientem Rup. Abb. pueritia, rechiszu Sz. Ruperta, per meridiem adolescentia, sive l. f. in Gen. Juventus fervida: per Occidentem etas perfecta & per Aquilonem c. 1.2.* rechte intelligitur senectus decrepita. Po Izhodu razmiesze Detinsztvo, po Poldnevu Mladoszt, po Zapadu Verszta doba; po Szeveru pravosze razine sztaroszt chlovezchanzka: Ad da ne szamo uszakoga ztalissa, nego y uszake verszti Lyudem Vrata Dike Nebeszke ieszu odperta, tak da more uszaki Gospodin y Kmet, Ubogi y Bogati, Szoldaty Redovnik, Meister y Kramar, Sztar y Mlad, vu nyu uleszti, ako lisztor szam hoche, vredno y dosztoino polek ztalissa szvoga, siyuch.

Zakaizato uszakoga Bosiega Kerschenika opominam, y proszim z rechm Sz. Pavla Apostola. *Obsecro itaque vos, ut dignè ambuletis in Vocatione, qua vocati estis, cum omni humiliitate & mansuetudine, cum patientia, supportantes invicem in charitate.* Proszimwasz Bratia moia draga, da vredno svete vu ztalissu, vu koiegaszte od Boga zvani, y posztavlyeni, zevszum poniznosztium, tihochum, y terplyvnosztium, podnassaiuch ieden drugoga vu lyubavi. Akolisze adda nahagyate vu Sz. Zakonu, nai podnassa Mus Sennu, Sena Musa terplyvnö, nai zamuchì ieden drugomu, naisze obodva zkerbe vu lyubavi, y iedinoszti siveti. *Soliciti servare unitatem Spiritus in vinculo patis.* Ar vu one hise kadeie Jedinoszt, mir, y lyubav megy Zakonszkemi, ondeie Bog, kadeie Bog ondeie Nebo. *Ubi Pax, ibi DEUS, ubi DEUS, ibi Paradisus.* Y tako iosche ovde na zeimlye sivuchi budu imeli Nebo, a kak ne buduszigurni poszmeriti vu Kralyevztrvo Nebezko doysti? Akosze gdo nahagia vu ztalissu Bogatom, ali Sziromaskom, ti takovi nai pozlusszaiu Sz. Augustina kai on ed nyh govari. *Dives & Pauper duo hac sunt sibi contraria; sed iterum s. August. sibi sunt necessaria; Dives propter pauperem, & Pauper propter Verb. Dem. ser. 25. de*

civitem factus est: Pauperis est rogare, & divitis est erogare. Ova
 dva ztalissa Bogati, y Ubogi ieszuszi szuprot uni, aliszuszi y
 potrebni; ar Bogatecze zarad Ubogoga vuchinien, y Ubogi
 zarad Bogatoga, Ubogoga zadene prosziti, à Bogatoga po-
 deliti. On adda koije Ubog, nai dobrovolyno y terplyvno
 podnassa szvoie szromastvo, ter z- poniznosztium nai od
 Bogatech Almustva proszi, y za Dobrochinitelie szvoie Boga
 moli. Bogaczi pako nai ono blago Ubogem delè ter z, ly-
 bavium proti Ubogem izkazanum po Sz. Almustvu nai grehe
 szvoie ochischuiu, ar veli Sz. Lukach. *Date Elemosynam, &*
ecce omnia munda sunt vobis. Daite Almustvo, y uszi vassi
 grehi budu ovde ochischeni. Tersczi, y Mesterzki Lyudi,
 naifze szlobodno zkerbè za szvoyposten falat kruha, ali prez
 uszake Cziganie, ukaniuvania, y tatbine, prez kriveh, y
 nepotrebneh kletvih, y priszegih, prez prekersavania po-
 sztov, y zamugyavania Sz. Messpo Szvetkeh. Oni Tesaki, y
 Szluze nai Goszpodarom szvoiem pokorni budu vu uszem
 kai ni proti Bogu, y zapovedam niegovem,nym nai marivo
 y zvesztno delaiu kakti szami szebe, y tako uszaki
 vu szvoiem ztalissu svivuch, nai nedvoi za
 zvelichenie szvoie—.

Amen.

TRE-

TRETA NEDELYA PO Sz. III. KRALYEH.

Kaksze Zakonzki Musi proti Zakon-
zkom Sennam szvoiem izkazuvati,
y zponàssati moraiu.

Tantum dic verlo. Matth. c. 8.

Szamo recsi rechium.

ON koije kada po Taboreh y Voizkah hodil, videl, y zpo-
znal kaisze tamo chini, y kaksze sive, terbi hotel usza po-
vedati potrebabimu biло tuliko iczikov, kuliko mcesey y sa-
blyb vu kervi pravichne ie ukervatlyeno. Ar Voizka velè
oni ztari Szoldati, iemlye pokoy Domovine, premenia le-
pu szvilnu opravu na selezne oklopi, glave pokriva z smek-
keimi ssissaki, dneve obracha na nochi; Nochi pak na dneve,
nochi chini prehagiati prez szna, dneve prez iclissa, Zimzko
vreme chini podnassati prez ognia, letnu pak vruchinu prez
szencze, blizkanie golch szablih y pallassev, kakti y puske-
neh plamnov zaslepnyuie ochi, germyavina puskenoga
ztrelyania, zaglussiue Unslesza; Vozkza ie iedna nefzre-
chna Cometa zvezda, koiaie unogeh velikeh skod y pravi-
chne kervi prelejania zrok, kod Petrus Crinitus szvedochi
govoreczi. *Bellum est per quod omnis generis mala humano* Pet. Crinit.
generi in pynide importata fuere. *Zakaizato ovoga tulikoga* 1. 13. c. 2. 5.
zla

S. Anast.
I. de Civit
DEI.

zla chuvatisze, y besati, ima zrok zadovolyen uszaki op,
 koi zna kuliko dobro y szrecha ie, vu miru, y pokoui siveti,
 ar Sz. Augustin Sz. Mir ovak izpisue. *Tale donum, est bonum
 pacis, ut in rebus creatis nihil gratiosius soleat audiri, nihil dele-
 gabilius concupisci, nihil utilius possideri.* Takovo, y tuliko do-
 bro, ie dàr mira, da megy utzem ztvoreniem nikai povol-
 nessega chutisze nemore, nikai naszladnessega poseleti, ni-
 kai hasznovitessega imeti. Mir ie Kchi Pravicze, szlobos-
 schine zlato, uszega dobra zviranick, uszega veszelya zrok,
 vuzel lyubavi, y szlosnozti. Mir iednum rechium tulike
 hvale vreden, Bogu ylyudem tuliko drag y prieten, vred-
 noie y doztoino datze uszaki sivuchi ter naimre kerscheni
 Chlovek vu nyem terszi siveti, ali zmegy uszeh naioszbeni-
 nessem nachinom Zakonzki lyudi megy szobum, buduchi
 nym naipotrebnessi, nemoguchisze prez szmerti ieden od
 drugoga razluchiti, koiegavu Sz. Zakonu za obdersati,
 naivech na Musèh ztòikod szpametnesseh od Senn, dasze
 naimre z-razlogom, y lepem nachinom proti szvoiem Sen-
 nam izkasuiu, nye raunau z-rechium. *Tantum die verbo.*
Ne iur Sentavaniem, kletvami, y psanieniem, unogo menie
z-tepeniem, y bubaniem poherbeteh y po glavah, kod po
koie neme sivine, nego z-lepemi rechmi, z-koicnisze
unogo vech opraviti more, neg zlemi, kai obilniec poka-
zati hochu.

Elian.

3 12. c. 38.

Chudnu, szinesnu, y da bolye recsem norzku navadu
 imloie, y do danasniega dneva morebiti da obdersava
 Lyuczto Sancianzko, od koiesze szpomina Elianus vu szvo-
 ich Historiah, y ie ovakova; Da naimre kadaie ktera Divoi-
 ka isla za Musa y buduchi dopelyana k-hise Zaruchnika
 szvoiega, onde pred hisnemi vrati, pervo negie chez nye
 nuter vlezla, moralaszeie szvoiem Zaruchnikom za Goszpo-
 darzto boriti, pred Szudczi, y szvedoki moralaszusze ona
 dva prieti, y megy szobum posteno boriti, gdokoga natla-
 hiti, y oblada, Zaruchnik Zaruchniczu ali ona niega, y on
 koilze iaksega pokase, y oblada, ta takov ie Goszpodar vu
 hise,

hise , y z- drugem zapoveda , y tako ako Zaruchnicza Zaruchnika na tla h ti y oblada , onaie prednym vu hisu nycgovu pelyana , nyc Klyuchi , y Goszpodarztvo oduszega izrucheno , y oblast dana zapovedati Zaruchnikuszvoiemu , kakti y uszakomu drusinchetu ; Zaruchnik pak mora nyc podlossen y na u'zaku zapoved pokoren tia do szmerti bitti . Ako pak Zaruchnik ie iaksi , y Zaruchniczu oblada , tak Zaruchnicza ne kakti Zakonzka Senna , nego kakti koia dekla , ali robinia vu hisu ie zapelyana bila . Akoliszu pako iednaka vu jakozti , da ieden drugoga obladati nemore , onda oni Szudczi kod szvati y szvedoki doszude y dopitaiu da ieden ienkrat , drugi drugocs zapoveda , kakszenym vidi ali na tiedne , ali na meszecze , ali na quatre , ali na leta . Zakaizato deklichi berselisz pochele k- pameti dohagiati , y kervikipenie chutiti , pocheleszszemegy szobum harcuzati , y boriti , za obiachiti ruke , y naivuchitilze boriti , dabi tak z- vremenom mogle , y znale kak obladati Zaruchnicza szvoie , y nad nymi do szmerti Gozpoduvati , koia navadabisz szada med kerschanztyom obdersavala , neznam bili bolye , ali gorie bilo , barbi y nebila iztina da unoge . Senne hote Goszpodariti , y zapovedati z- Musmi szvoiem proti navuku y zapovedi Sz. Paula Apostola govorecsega .

Mulieres subditæ sint viris suis. Senne podlosne nai budu muszem szvoiem . Ar Vir est caput mulieris . Mus ie glava Senne . Pacse y szam G. Bog naiperve Senne Eve , y po nyc uszemu nyc oztanku dalie za pokoru . Sub potestate viri eris , & ipse dominabitur tui . Pod oblastium musa twoicga budes , y on ztobum zapovedal bude .

Ali vendar akoprem usze to ie iztina , ni vendar G. Bog tulike oblasti dal Musem zverhu nyhoveh Sen , dabi naimre eni snymi zapovedali kod z- kmeticzami , ali deklami szvoici , negoje dal tuliku , ytakovu oblast zverhu nyh , kuliku y kakou imma Dussa zverhu tela nassega . *Viri imperium in uxorem , non est quasi Domini in mancipium , sed tamquam anima in corpus , consentiens ei , & conspirans benevolentia .* Govori mudri

mudri Plutárkus. Muska zapoved zverhu Senne; ni kaktí koiega Gozpodina zverhu robinie szvoie, nego kaktí dusse zverhu tela, z-koiemisze ona lepo pogaia y fziale iednako. Premiszlemo modus y nachin, kojem dassa chiní szebe pokorno telo; Gdoie vam natuknul dencsz y zapovedal vassem nogam daszu vasz donezsle vu ovu Sz. Czirkvu? vu nye, gdo vam zapoveda da vi mene poszlussate? gdo zapoveda ochéni vassem da mene gledaiu? nili iztina da dussa koiaie vu vasz, koia dari vu vasz nebila, vi nitibi videli, niti chuli, nitibi z-nogami gibali, arbi mertyi bili, adda dussa ne szamo zapoveda ochem da gledaiu, vusseszam da poszlussaiu, nogam da hode, nezapoveda szamo velim, nego y ona pomase ufa ova chiniti, ona z-ochima nassemi gledi, yz-vusseszmi nassemi pomase nam poszlussati. Ako pak oko od kakovoga fluxusa ali od dima ie zaszlepjeno, da gledati nemore, ako noge ieszu trudne, ali od kakovoga betega, kaktí valoga k-póztelye prikovane, da nemogu hoditi, kai zachne dussa? iedasze morebiti na nye szerdí? morebiti daie proklinya? ne, negoie milnie, y kuliko more pomase.

Ovoie N.N. modus y nachin z-koiem ufszaki zakonzi Goszpodar baratati mora szvoium zakonzkum tovaroszczum, ovakovem nachinom razumetisze mora ona Sz. Paula Ephes. c. 5. Apostola zapoved. *Viri diligere debent uxores suas sicut corpora sua.* Musi lnybiti moratu Senne szvoie, kaktí tela szvoia. Koi Navuk, y zapoved Bosnu po Sz. Paula ufszem zakonzkem dànu, neszamo Musi, nego y Senne nai dobro na pametiderse, Musi daga obdersavaju zapovedaiuch milozitius, y lyublyeno z-Sennami szvoiemi, kaktí szami z-telom szvoiem, koje telo kak godet vi miluiete, tak miluvati, y lyubit i morate Senne vasse; vi vasslega tela nigdar nepsanite, nebiete, niti neprekliniyate, adda niti Sennami vassemi tak neszmete chiniti, ako valz vasse ochi, glava, ali noge bolé? visze proti nym neszerdito nitijh vrugom neizdaiete, nego pache nyh miluiete, y vrachtya izizkavate za pomochijm, tak dusni iczte y Sennami vassem vu nyhovch betegeh chiniti,

niti. *Carnem suam nemo umquam adio habuit.* Telo szvoie. Ephel. c. 5.
 nigdar nigdor ni oduriaval. Rekiele Sz. Apostol: *Vipako kadaztesze osenili, ieduo telo z- vassemi Sennami iezte poztali,* ar Senna ni Gozpodaricza tela szvoiega, nego Mus; nit Mus ni Gozpodar tela szvoiega nego Senna; Adda moij Musi kod po volye hodite, lyubite, y miluiete tela vassa kiazte iz materinzkeh vutrob na szvet doñeszli, rauno tak dusni iezte pod szmerti gréh y z-teлом Sen vasseh zakonzkch baratati, buduch tela vasseh Sen, vech vassa, neg nyhova.

Jurie znano da telo prez dusse nemoreszi pomoci, arie mertvo, adda dussa telu pomase siveti, y sivuchemu telu, gdo zkerbi za hranu, y opravu, za hisu y poztelyu, za vrach-tva vu betegu? gdo drugi nego dussa, Takbi moral uszaki. Mus, Sennum szvoium chiniti, y vendar unogi toga nechiné, nego kai chez tieden dobé, to vu szvetek po kerchmah potrofse, a Senne doma od golote, glada, y nevolye puschiu pogibati. Znasze takai da dussa tela szvoiega tia do szmerti nezapuscha, neoduriava, niti vn druga tela anchodi, da pacsetja na szudniem dnevu uszakadussa povernesze vu szvoie laztovito telo, za prebivati naveke vu nyem, kuliko pakoy kuliko zakonzkeh musevi na szvetu, oduriaviaich y zapuschaiuch tela Sen szvoich, tersze z- lyuzkemi Sennami szpravlyaju, y tulike praznozti ako ne z- chinom koncheszerczem y poseleniem chiné proti zapovedi Bosie, y naturalzke.

Jednu drugu priszpodochu Sz. Pavel Apost: napervo pozstavlya govorecs. *Vir caput est mulieris, sicut Christus caput est Ecclesiae.* Mus glava ie Senné, kodie Christus glava Czirkve. Kakti Christus ie glava y Zaruchnik Sz. Mat. Czirkve, Tak y uszaki zakonzki Mus Senneszvoié, zakaizato zapoveda Sz. Pavel Apost: *Viri diligitate uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam.* Musi lyubete Senne vasse, kodie Christus lyubil Czirkvu. Adda zakonzki Musi zponassaitesze, y izkasuitesse Sennam yassem kaktiszie Christus izkazuval z-Zaruchni.

Ephel. c. 5. v. 23.

Ibidem
v. 5.

ruchniczum szvoiu Sz. Materium Czirkvum, Christus lyubilie Zaruchniczu szvoiu Czirkvu kadiuse pochel, y potlam kadaie preganiana bila od Poganinov, zlo dersana od Heretnikov, razdelyena od Scismatikov, lyubiliue po uszem tom y miluval, kodiu y szada lyubi, y budeiu do koncza szveta lyubil.

Ovakszu dusni uszi Zákonzki lyubiti szvoje Senne, ne szamo na pochetku zakonzta doklamszu mlade, friske, lepe, zdrave, nego kada y k-letam doydu: Arsze nahagiaju utogi, koij lyube Senne szvoie vu mladozti, a vu ztarozti za nye nemaraiu, doklamszu zdrave, y delati mogu lyubie, za betesne pak znati, niti chuti nehte; Nekoij lyube Senne szvoje, akoszu plodne, y akonym Szine rode, akoszu pak ilove, ali szameci kcherami hišne vugle udiraiu, te takove preganianu y oduriavaju. Ovi uszi ovakovi, y ovem szpodobni ne nasz leduiu Christusa vu lyubavi, niti zapovedi Sz. Paula neobdersavaju, da pache niti one priszege, kojuszu pred Bogom y Redovnikom szvoiem vuchinili pervidan Zákonzta lyubiti naimre Tojarusice szvoje vu zdravju y vu betegu, vu szreche, y neszreche, ne szamo vu mladozti, nego y vu ztarozti, tia do szmerti.

Jeden iosche szam navuk Sz. Paula dopuschenomi nai bude napervodonezti, koi meney ie genul ovo denesnie. Prodecstvo vuchiniti, moraiuchi vechkrat chuti od Sen tusebe proti Musem szvoiem, y ie ovakov. *Viri diligite uxores vestras, & nolite amari esse ad illas:* Musi lyubete Senne vassę, y naite suhki bitti proti nym, nechemerete nyh, nitijh nechinate tulike od chemera y pelina suhkesse kaline posirati, nekrichete nad nym i czel dan kod karvani nad szovami, nego ako kai hochete od nyh imati. *Tantum die verbō.* Liztor zdobrum rechitum reczete, povechtenym, kai od nyh potrebujete; Akoli pak one kai proti volye vassę chinę, ali vuchinę, pripetczę, ali hotenczę, opomenetejih lyublyeno da tak nai nechinę, daszē naimre nepriztoje, ono chiniti, ali onak govoriti, y ovo ovakovo pokarattic mora bitti muchecz vuchi-

vuchinieno, tak da vu hisc nigdor nechuie od drusine; unogo menic moraszé takva vika, y halabuka chiniti megy Zakonzkemí dabiú Szuszredi, ali po vulicah lyudi chuli. Tantum die verbo. Povecs naszamom, natihom, nakratkom, prez szerditozti, prez kletvih, prez pszovania, prez tepenia, y iati obechani da ti pri nye vecs opravis z-dobrem, neg zlem. *Nolite ergo amari esse ad illas.* Nekasctesze tak che. Colek. 31
mernch, suhkeh, y iadovitich proti nym, kako dabi robi-nie, ali nema sivina, a ne Senne vase bile.

Ona dva glaszovita Bratta Moyses y Aron pelyaituchi lyuczto Izraelzko iz Egyptuma zpod oblasti Faraona Kralya, y zmankajuchi nym vu puschine vode, szmiluvalszeic G. Bog nad potrebochum onoga lyucztva, y rekelie k- Moysesu y Aronu: *Löquimini ad petram, & illa dabit vobis aquam.* Go. Num. c. 24 Vorete k-pechine, y ona da vam vodu. Moyses pako nevuchiniusi polek Bosie zapovedi, nego pache z-onum szvoium sibum vudrilie po pechine, neprevidcchi, y nepremiszliusi kai chini? y iz onoga vudarcza kai van doyde? zakaizato rasszerdzszeic ztrasno G. Bog na niega natuliko damuie zemlyu obechanu pred noszó zaperl, y niga vu nyu puztil. *Quia non credidistis inibi, non introducetis hos populos in terram quam dabo eis.* Kakodabi hotel bil recsi, kaivamie pechina kriva bila dazte nyu sibum tukli? Jednum szamum techium bilibi moglo usze vuchinieno bitti, dabi vi pechiniue iednu rech rekli bili, onabi vam bila pokorna, y vode vam zadovolyno iz szebe dalá, kaiti pak vi isliszte pechinu tuch, to hochete szlano platiti, znaite da kaibi liztor ieden szam korachai vasz nepuztim vu zemlyu obechanu vuchiniti, oh! kulika netzrecha. Nut kai hoche recsi neobdersavat navuka y zapovedi zkupa. *Tantum die verbo.*

Iz ovoga pripechenia moguszi uszi Zakonzki Musi lep havuk, y peldu užeti, koi stimaiu da nyhove Senne ieszu, tak tverdoga szercza, y tupe pameti, dasze pri nyh, y snymi nikai nemore opraviti prez palicze, prez slake, prez tepenia, y bubania, prez kletvih y blaznoztih; y vendar pri

unogeh y unogeh vecsbsze opravilo z- iednum dobrum lyublyenym rechium, negbi Chlovek selel od nyh imeti, zakai-
zato oni budobni szerditi Musi koijszvoie Senne tukù kakti
kamenic, naifse chuvaiu, y boiè dajm G. Bog pred ochima
nezapre Vrata zemiyè obechane vekovechne dike nebezke.
Eh! *Tantum dic verbo.* Povechie rechium kai houches od
nyè imeti a ne z- paliczum. Ar znai ò moy Zakonzki Chlo-
vek da Senna twoia ie Machke szpodobna, ar Machka do-
klamsze gladi, ona takai ie pitoma, okol chlovekasz miluie,
dvori, misse lovì, ali ztiszni Machku za rèp, potegnju za vu-
ho, nili iztina da pochne urischati, zubni y zprakli ober-
nesze proti Chloveku, y szebe branech niegarani, divia, po-
ztane, nit za misse mari. Rauno takove ieszu unoje Senne
koie doklam Musi vu redu dersè, doklamsze snymi lepo, y do-
bro imaiu, doklamnym veszel obraz kasu, lepe rechi dava-
iu, terszesze y one szvoiem Musem po volye hoditi, y okol
nyhsze militi: Ako pak Musi nye preganiaiu, psane, biu, y
tako rekuch Vrate nyhovenym zaviaiu, datze one takai
proti szvoiem Musem poztavlyaiu, y szebe kod Machke bra-
ne, nichuda nit zamera vredno.

Znanonie uszakomu zmiegy vasz N. N. kak uszaki Spolyar, y Kovach, iz naitverdelle Oczeli, y seleza dela po szvo-
ie volye kaigoder hoche, nili iztina daie vu ogeny poztavi,
vu kojem ogniu omeckhasze, y pokorno poztane Melstru y
Gozpodaru szvoiemu, puschaiuch iz szebe chiniti ono kai on
hoche. Rauno tak ò moy Chlovek ako houches ti da twoia
Senna bude tebe po volye hodila, y chinila? pokasi nye
ogeny szerchene iztinzke lyubavi twoie, z- onemi lepemi
rechmi, y drugemi zvanzkemi znameini, nyu vu redu y po-
stenu dersech, vu uszem nyu ozkerblyniuch, oh! ako ona
ovo bude videla, dabi rauno od Oczeli y seleza tverdessa
bila, vusgatisze hochey omeckhati da budes sniyum mogel
vuchiniti kaitebe bude drago, y ona uszemi nachini budecize

2. Corinth. terszila tebe po volye chiniti. Charitas patiens est, veli Sz.
3. Pavel, benigna est omnia suffert, omnia susinet. Lyubavie ter-
plyuna,

S. Thomae
de V. N.
Conc. ac
Religio.

plyuna, ie milohtiuna, usza terpi, usza podnassá. Oh! szre-
ehna zto iezero krat uszaka hisa takova, vu koie mir y lyubav'
Gozpodari, ar veli Sz. Thomas de Villa Nova. Si uxor &
Maritus, in concordia vivunt, quid est domus illa nisi Cœlum; Si
autem discordia est inter illos, quid est nisi infernus? Ako Mus
y Sena vu szlosnozti svu, kaije hisa ona nego nebo; Ako
pak neszlosnozt ie megy nymi, kaije negopekel? Kai uno-
ge Senne postene drugach y hvale vredne z-velikum falo-
ztium z-vexum skodum blaga y zdravia szvoiega zpozna-
vaiu, koic nyhovi szerditi, piani, hudobni, y na usze grehe
nagnieni Muši prez uszakoga zroka preganiaiu, psane, tu-
kù, y merczvare, da vechkrat malo five oztaiu, oh! neboge
Senne koiezte tak neszrechne, milomivaszie, ali kai davam
pomochi nemorem, nego szamo to velim daszteszi unoget y
unoget szame krive, dafzte od vasseh Musev, da nerecsem
tulikeh henkarov natezane, muchene, y merczvariene,
kaitifze szlepechki Senite, kaiti nizte premislyavale zroke
zbok koich Sz. Zakon od Boga ie odlichen y dopuschen,
kaiti liztor na lepotu, a nikai na dobrotu pazile, niti misz-
nile nizte, da liztor deklich, y unoga takai nainre mlada-
Udovicza vidi koiega sznasnoga friskoga, y lepo opravlye-
noga Mladencza, pochnu zdihavati dabi ov mogel mene do-
pazti, oh! kakbifze za szrechne dersala, a nemitli kakoveic
nature kadaie pian y trezen, kakovogae glafza, y imetka,
nikai neizpitavaiu, zauszasze te takove nikai nezkerbè, nego
szamo za nazladnozti telovnè, kiehsze pervo vremena neg
stimaiu zaszite, arszuijn vechkrat y vu zabicze, ter kai hisa
takovch ie drugo nego peck?

Kod tauno od iedne takove Kchere cstem kojaic lepa,
plemenita y bogatich Roditelov iedina Kchi bila, za koin
doznausi ieden Mladencz lepoga iztinaic obraza, ali bestin-
zkoga sivlyenia, plemenitoga roda, ali muskoga dersania,
piti, igrati, taneczati, toie znal y prevecs dobro, iednum
techium uszem chalarnoziam poversen, a uszeh' dobroth
prazen. Ov izkalie priliku zeztatisze z-onum Gozpodin-

chnum, yzpoznati, koiuiey nassel, nye pochel dvoriti, y
 žlamenia lyubavi davati; kai Deklichu ni bilo sal, nitimu-
 fzeie unogo branila, kai nye Otec y Mati upamet uzemſi, y
 poznaiuch Mladencza gdoie, y kaije, prepovedalifzu Kche-
 re dasze po nieden put snym nepaidassi, niti nemiszli od
 niega, povedaiuchi nye kakovie on tepecz. Na ove glaszi
 y prepoved poztalaie faloztna kchi, vu koieszeie iur bila
 vusgala kerv y lyubav proti niemu, y kod iedino dete ho-
 telaszeie kakti truczati z Roditeli szvoiemi, rekuchi ny
 da ide vu Kloster, ako prem ni nit miszlila Opaticzum po-
 ztati, koiu doklamſzu Roditeli na recheh zdersavali, onaic
 muchech Mladenczu poruchila dasze nai zkerbi za nyu de-
 klam vreme ima, to razumeniſi Mladenez, holla, ovdeie po-
 treba drugach pokazatisze (pochne szam szobum miszlti)
 y drugach ztarem, za mladu, volye izkati, potrebaie po szil-
 le bolſfemu biti, pochelie adda chednie y pobosnieie siveti,
 jednem Angelomſze kazati koije gorſi od vrágá bil, pochel-
 szeic ztarem klaniati, y priatele izkati za sznoboke, nye
 zlatom, koieie nekai kral, nekai poszuiaval mazati, ieden
 pako fallat zlata prikazalie mlade Gozpodichne, koiaic
 ono zlato pokazala Otczu y Matere, koij videchito, poche-
 liszu miszli premeniati, y govoriti megy szobum, koi ova-
 kov fallat zlata zna prigozpodariti, y chuvati more do-
 ber Gozpodar bitti, y koigaic nasse Kchere na ienkrat
 tuliko prikazal, moraga vecs imeti, nyemu nemanka neg
 dobra Gozpodaricza, toie usze chula Kchi, muchech Ro-
 ditele szvoie govoriti, zato y poruchilamuie taki, da nai
 negubí vremena ego nai kai berse to berse doide, vo-
 lyu y privolyenie pri Roditeleh ische, y ne szamo zaruke
 nego y zakonzvto vuchini, nakai usze on ni bil len, y ona
 komaije chakala vu zakon ztupiti, szama szvoium Gozpo-
 dariczum poztati, y telovneh naszladnoztih vusivati, kai
 usze na hitrom vuchinieno ie bilo, ali iosche hitreic do-
 konchano, ar na mezto Gozpodara dobilaie raszipnika,

mezto Musa, dobilaie henkara, koiega lyubavi iosche
ni pravo pochela poznavati daieie iur szita bila, buduchi
od niega odurienja, psanicja, prejaniana, y gorie neg
iedna robinia traplyena: Szada pitam ja, gdoie ove nyc
velike neszreehe vexti krivecz, neg ona szama szebe? kai y
kak od neizbroiench drugeh szadasnica vremena Sen re-
chsze more, koieszusze liztor na ochi, yna obraze gledech
szame hotonczè vu szusanztvo prodale, y te takove pomil-
luvania niszu vredne.

Ni takova bila Kchi Temistoklesseva, od koie Valerius
Maximus pisze, da kadabi ona opitana bila od Otcza szvo-
ga hocheli raissi imeti zaruchnika szuromaskoga ter razum-
noga, ali pak bogatoga ter z-tikvum vu glavu udrenoga,
toicto bedaztoga, y nezpametnoga? Odgovorilaic da ho-
che raissi szuromaskoga ter razumnoga, koi bude znaly me-
nie vu razlogu dersati, y bogacztvo dobiti; Neg bogatoga
y nezpametnoga koi nitibi znal szebe, nit mene razloga
dati, nitibi znal blaga chuvati, unogo menic dobitati.

Kai pak hochu recsi od Sz. Agate Devicze, koia budu-
chi, od unogeh Gozpozkeh Mladenczev potrebuvana za
Zaruchniczu, y od Matere szvoie nagovariana na privolye-
nie; proszila ie chizta Divoichicza Mater szvoiu dabis do-
puztila tuliko vremena za pomislitisze kaibi chiniti mora-
la, doklambiszi ona szama jeden flor za glavu naprela, y
zedkala, koie buduch dopuscheno, ali dabisze tem duglye
odulachilo, kai ona po dnevnu ie zedkala, to po nochi ie
razmetala, doklam iz senitve nikai ni bilo. Oh! dabi szad-
asnie vreme unogem Divoichiczm oyak terminus bil po-
ztavlyen, da naimre one Zaruchnika onda dobè, kak berse
szame szebe za Aptuh, haubu, ali flor napredù, oh! kak, y
kuliko nebi vreteno po dnevnu, y po nochi terpello? Ali
velim ia dabi unoge tak dugo liztor chakale, doklambisze
pravo prezti navuchile, nebisze ztanovito od tulikeh y tu-
likeh zakonzkeh chulo kleti vura, y hip nyhoveh zarukov,
y zdavania.

Oh Pater! vasse vezdasicie Prodeestvo szvedochi daze
te vi ali podmiteni dobro od Sen, ali pak vi nepoznate.
kakoveszu nature Senne, koie, kakove Spichazte chemer-
ne iczike vu szvoich zubeh nosze, y snymi kak nasz sziro-
mahe Muse tia do szercz naszeh prebadaiu, dabiv znali,
drugachbi niszli, y govorili: Bratia moja draga kaiszem
rekel rekelszem, komusze pravo nevidi, danasz 8. dan-
nai szimo doide, morebiti povolynessega kai chul bude,
za vezda pako. Amen.

CHE TERTA NEDELIA

PO Sz. III. KRAL YEH.

Kaksze Senne Zakonzke szvoiemi Muslim
Zakonzkemizponassati moraiu, y kak
proti nym izkazuvati.

Domine Salva nos, per misericordiam tuam. Matth. c. 8.

Gozponne Oszlobodi nasz, pogibamo.

BUduchi ienkrat onem szedem Mudrem Gerchkoga na-
roda y orizaga jedno pitanie napervo dano, koieie
bilo ovakovo, da naimre oni nai povedu kaiszcnym vidi, y
kai oni szude, kaibi naipotrebnessega bilovu jedne hisc za-
zdersatiju vu szrechnom y postenom ztalissu? Naipervi ie-
rekel, daie najpotrebnessa vernozt drusine vu chuvanii
blaga,

blága y opravlyaniu hisneh poszlow. Drugi ie rekel, daie naipotrebnesh razum y razlog hisneh Gozpodarov vu raunaniu drusine szvoie. Treti ie rekel, dasze niemu vidi naipotrebnesse uszigidar vu iedne regule siveti, y dasze Gozpodari iednaki proti uszem izkasuiu. Cheterti ie rekel da naipotrebnesse ie blago vu hise za zdersatiu Izrechno y posteno. Peti odgovorilie daie naipotrebnesse obilye kruha, vina, y oztaleh dugovany k- hrane y sitku chlovechan-zkomu potrebnem. Sezti szvoiu miszel ie povedal daie naipotrebnesse lyuba v drusine proti Gozpodarom, y Gozpodarov proti drusine. Szedni y naizadni zmegy oztaleh naiztaressi, y naimudressi pochelie gororiti, Iztinaie da drusinka vernozt ie potrebna; potreben razum y razlog Gozpodarov vu raunaniu; potrebne regule y zapovedi polek koiehsze vu hise mora siveti; potrebnoie blago, y bogacztvo; potrebno obilye za hranu; potrebna lyubav megy drusinum y Gozpodari, uszazsu ova potrebna y hasznovita, alisze iosche iedno mene vidi naipotrebnesse, koic ako vu hise manka? usza ova nimaiu oztanka, y ovo ie on Mir, szlosnozt, y lyubav megy Gozpodari Zakonzkemi, megy Musem naimre y Sennum Zakonzkum, y ztanovito niskrivo rekel, ar y mudri Sencka pisze vu iednom szvoiem liztu ove rechi, koie uszemu szvetu za szpomenek y navuk zapiszane ie oztavil. Concordia, res parvæ cresunt, Discordia, Seneca
n. axima dilabuntur. Szlosnoztium mala dugovania povexa- Epist. 14
vaiusze, Neszlosnoztium, naivexasze raszipavaiu y pomen-savaiu. Niti szamo od lyudi ovoga szveta mir lyubav y szlosnozt megy Zakonzkemi hvalisze y preporucha, nego y od szamoga G. Boga, ar ia cstem vu Sz. Piszu od mudroga Syraka zapiszane ove rechi. In tribus bene placitum est Spiritu Ecli.
tui meo, Concordia fratrum, amor proximi, Vir & Mulier sibi c. 25, v. 1.
bene consentientes. Vutroiem povolynoie Duhu moiemu, szlosnozt bratinzka, lyubav megy blisniemi, Mus y Senna dobro pogaiaiuchi. Y pokazausi danaasz pred 8. dnevi Zakonzkem Musem kak moraiu szvoicii Zakonzkemi to-yarussi-

varusszami baratati , y nye raumnati , snymi vu miru y szlosnozti siveti ; Današ pak o kanim Zakonzke Senne podvucherti , kakſze onemoraiu proti Zakonzkem tovarussem szvoiem izkazuvati , da nebudu priszilyenc od nyh k-szuszedom besati , niti nyh pred glavari szvetczkem ali duhovnemi tufiti , govoreczi . Domine salva nos perimus . Gozpoda szuszedi , priateli , Glavari pomagaite , ar pogiblyemo , Musi nassi nasz hote zatuchi ; davasz adda neszamo nezatukù , nego niti tukli nebudu , poszluhnete navuk kogavam dati . hochu .

Nu kadezte szada vi Zakonzki Musi koijzesze danasz pred oszmemi dnevi pocheli bili , ali prikeszno , proti Sennam vassem tusiti , povecste addaszada , kaitze onda hoteli od nyh napervo donezti , Oh Pater ! nemorete veruvati . kakove szotoné ieszu nasse Senne , oneszu krive , y zrok tali-keh karkih , y kletvih , nepokoia y iada nassega , koie usze po szvoie terde glave hote chiniti , y imeti dabi mi usza po nyhove volye chinili , kai akolsze nevuchini ? akolijnsze . koia naimensa salna rech recse , oh ! takije ogcny na krovu : Ako nevide uszidar palicze , alivolovzke fille pri vrateg obessene , y snyni vechkrat niszu pretepane , nijm moguche tihovoga spichažtoga icžika za zumbi dersati , niti nam pred nym iednoga zalosala kruha mirovnó poiezti , one hote uszidar pametniesie biti , one hote ne szamo nad uszum drusinum , y blagom po szvoie volye Gozpodariti y zapovedati , nego y nad nami , iednum rechium hote po szille hlačhe nasse nosziti , terkakbi to chlovek mogel'terpeti , z-takovemi vu miru siveti , y snymisze lepo imeti ? Oh Pater ! nemorete veruvati kakie to tesko ; y kulikie to Kris ? Nu dožtaietoga povedano , Senne rauno tak proti vainsze tuse , y iosche góric , kaibi zkoro y bersc veruvati moral .

Nu Sz. Pavel Apostol koiszi danasz oszem dan tulike na-
vuke Musem daval kakſze moraiu szvoiemi Senhami zponassa-
ti , povecs danasz kakſze pak Senne z- Musmi szvoiemi dersati
moraiuj . Buduli pak hotele obdersavati Senne ono kaisze
nym

hym povè, y zapovè chiniti? ò moy Sz. Pavel toga ia nemo rem obechatí, puztemi mi obodva ovu zkerb na Muse ny-hove; poszluhnete adda Senney Musi zkupa, kai y kak Sz. Pavel govari. *Mulieres subditas sint viris suis, sicut Domino.* Ephes. c. 5. Senne nai budu pokorne, poszlusne, y podlosne Musem, szvoiem, kakti szamomu G. Bogu, razmete Senne kaije to?

Dvoie pako fele ie podlosnozt, koiuie dusna uszaka, Senna Musu szvoiemu; Perva ie naturalzka; Druga ie pod kastigu. Podlosnozt naturalzka zadersavasze tu ovom, vuchi mudri Abulensis, kaiti ne szamo megy lyudmi, Chlovek toicto Muska persona, nego y megy nememi ztvarmi Szamecz ieszu nature unogo zversenesse od Sen, y Szamicz, odkud polek dobre regule rechitze mora da kaije zversenesse mora biti vexe, pervesse, y prestimanesse, y morabitizverhu onoga kaije meniczverfeno, tak Chlovek nad Sennum. Drugoch, kada Adam vii paradisumu ie bil od Boga iz zemlye ztvorien, ov izdraven od szamoga G. Boga ie na szvet dossal; Senna pako ie potegnienia van iz levoga Rebra Adamovoga. *Hoc os ex ossibus meis, & caro de carne mea,* Ovo kozt od koztih moich, y meszo od mesza moiega. Kai pako na lyuczkom gruntu izrazte, onomuie Gozpodaron, koije Gozpodar grunta, Eva ie izraszla z Adama, adda Adam ie Gozpodar Eve. Tretich, Senna od nature ie mense y szlabbesse pameti, neg ie Mus, y zato prepovedalie Sz. Pavel Sennam vuchiti. *Docere autem mulieri non permitto.* Vuchiti i. Timoth. pako Senne nepuscham. Da pache ov Sz. Apostol zapoveda Sennam da muchè, y muchech dasze vuchè. *Mulier in silentio discat.* Y to zeuszum podlosnoztium. *Cum omni subjezione.* Ne szamo neprepuscha Sz. Pavel Sennam vuchiti, nego y Musem szvoiem zapovedati, ali gozpodariti nadnymi. *Neque dominari in virum, sed esse in silentio.* Nego hchu da Senna muchì kada Mus govari, y naimre kadaiu Mus vuchì na dobro, alikara za kakovo zlo. Oh! szrechna zto iczero krat hisa vu koiesze nahagiaiu. *Vir & Mulier sibi bene consentientes.* Kadeszeyelim Mus y Senna lepo pogaiamu, y

ieden drugoga podnassaiuch fallinge , mirouno ylyublyeno
megy szobum sivu , ali gdeie koi utakova hisu nayti? gdeie
takovem Zakonzkem liztor glasz na szvetu chuti?

Neka mlada Divoychicza iduchi za Musa , proszalaie
iednoga szpametnoga y szebe usfanoga Ztarca dabie navu-
ka dàl kakbisze ona morala vu zakonzkom ztalissu dersati ?
koicie odgovoril Ztaracz ove rechi . *Si vis imperare viro? pa-
reas; bona enim mulier parendo imperat.* Oh! kak lep y szpa-
meten navuk , vreden od uszeh zakonkeh Sen ne szamo do-
bro zapameten , nego y obdersavan bitti , toieto rekelic one
mlade zaruchnicze Ztarecz . Kchi moia draga , ako hoches
ti vu miru , szlosnozti , ylyubavi z- Musem twoiem siveti , y
kaije iosche vecs nyemu y synym zapovedati ? pokorna , po-
szlusna , y podlosnamu budi ; ar imas znati da uszaka takova
dobra Senna z- Musem szvoiem zapoveda . Akoie koia na
szvetu Senna to doszegla , y nato dosla , takie doszegla y
dosla Livia Augusta Ceszara Tiberiussa Senna , koiaie rau-
nala onoga , koi vesz szvet ie raunal , y zapovedala z-onem
koi zenszem szvetom ie zapovedal ; kem nachinom ? ona
szama na usfanom ie povedala iednomu , od kogaiet pitana
bila z- ovemi malemi rechmi . *Multa modestia, & quod ea quæ
placeant Augusto, faciebam libenter.* Hotelaie recsi daszem ia
nato doszpela , da z- Ceszarom raunam , y zapovedam , dru-
gi niedenzrok ni , nego velika chednozt , y poniznozrmoia
z- koiumszem ia prednym ztala , y na niegove zapovedi pa-
zila , nye verno izpuniavala , y gdeszem god liztor volyu .
Czeszarova zpoznala , nyu y prez zapovedi niegove ieszem
rada y yeszela izpuniavala , y ovem nachinom szercze Cze-
szarovo ieszem pod moiou oblazt dobila , da pak on szada .
po volye moie chini , kaigod felim y potrebuiem od niega
imeti .

Ali oztavemo na ztran pelde Poganzkeh Sen , ter hod-
mo k- Kerschanzkem , y selebidiabilzi usze Zakonke za-
Zerczallo uzele onu pobosnu y Bogaboechu Kotildu , Her-
czega Borgonie imenom Cliperika Kcher , koie Roditeli bu-
duchi

duchi pomorieni od nye Wicza Arrianusza, kojuie on od
kranil vahise szvoie tak zkrovno daie zkoru nigdar ni bilo
videti, ar ona szamani scela megy lyudi hoditi, negoie na
szamom G. Bogu szlusila, od koe mlade Herczesicze dossel
ie glasz do Clodovensza Kralya Francuzkoga daie naimre-
nezgovorne lepotę, chednozti, y dobrote, y zboru toga-
zpohteloizeie bilo Kralyu Francuzkomu Klodoveusu za
Zaruchniczu nyu imati, zakaizato poszlaie Aurelianusa
szvoiega naivernesega Dvorianika vu Borgoniu, za videti
ielci Herczesicza Kotilda takova, kodsze od nye glazit? dos-
selie Aurelianus vu Borgoniu, y onde unogo vremena budu-
chi zahman, ar Kotilde ni mogel videti, unogo menie-
snyum goroviti, natuliko daszeie bil nakanił nazad pover-
nuti, to miszlech Aurelianus doznalie da Kotilda nekoie-
zstanovite dneve ima navadu ubogem almoustvo deliti szama
szvoiemi rukami, zato Aurelianus oblekelszeie vu petlyar-
zku opravu, y poztavilszeie na red megy druge petlyare cha-
kat Herczesicze, koia doiduchi, y Aurelianus nyu marivo
gledechi, do kolega kadabi Kotilda dosla bila za podeliti
almoustvo, uzelaie upamet iz obraza niegovoga da on mora
biti gozpoczke kervi, y po kakove neszreche na petlyarzvo
dozpel, zato podalamuie obilnesse almoustvo neg drugiem, koie
almoustvo iemlyuchi Aurelianus iz nyc ruk, ztisnulie Her-
czesicze naglazt ruku, y potiam kusnul, nad chim ztreszla-
szeie Herczesicza y kakti raszerdila nad tulikum preuzetno-
ztiu iednoga petlyara, koiegaie opitala, odkudie, y gdo-
ie on? Odgovorilie daie Francuzkoga dobrogroda, nego
daie na ono petlyarzvo dossel zboru vernozti izkazane Kra-
lyu szvoiemu, to Kotilda razumeusi pochelaie onde ztoiech
z. Aurelianusem na dalye goroviti, y kai kai izpitavatiga,
tak szpametno tak chedno- dasze Aurelian ni mogel zado-
zta nachuditi nad nyum, y daiuchi Kralyu na znanie kak-
szeie pripetilo rekeli da nestima, niti neveruie dabisze na
szvetu mogla naiti Herczesicza, Kotilde vulepote, chedno-
zti, razumnozti y poniznozti podobna. Zakaizato poche-

lie Kraly Clodoveus opravlyati, doklamiuie y dobil za Zaruchniczu, pred koiega buduchi dopelyana mlada Zaruchnicza Kotilda, hitilaszeie na kolena szvoia pred noge niegove z-chellom ti do cherne zemlye prignienia, protestuiuchisze da ona neide vu Kralyeuzki dvor drugach, negokakti naime nsa szlusbenicza Kralyeve szvetlozti, za izpuniti uszegdar y vu uszem Kralyeuzku volyu. Jenkrat vu nekoiem ztanovitom opravku potuchilie Kraly mlade szvoie Kralycze, da nai on poszel opravi polek volye szvoie; Ova pak poruchilaie nazad Kralyu, daie ona szvoiu volyu oztavila vu Borgonie vu hise Wicza szvoiega, vu Francuzke pako zemlye nima druge volye za izpuniti nego szamu Kralyevu, zakaizato imalie Kraly vechkrat navadu govoriti, y velikem Herczegom povedati daie dobil iednu lepu mladu, y uszeh dobroth puuu Zaruchniczu, ali prez volye, toieto da ona nima volye nikai szama odszebe vuchiniti, nego liztor ono kai iaseleiem, hochu, y zapovem da chini, oh! szrechen takov Zaruchnik, oh! blasena Zaruchnicza takova.

Szada pako koibi ifsel takove Zaruchnicze, y iur Zakonzke tovarussicze po szvetu izkat, veruiem dabi pervo nassel onu iednu iedinu Pticzu Fenix koiaie uszegdar iedna szama szamehna, negbi nassel Kotilde Kralycze szpodobnu Zakonzku Sennu, kaivamsze vidi od toga o Zakonzke Gozpè y Senne? Oh Pater! oh Pater! dabi vi znali kakove proklete nature ie moy Mus, y dabivi videli kai iz mene, chiu, vibisze ne szamo od chtuda krisili, nego y od pomiluvania nad menum zplakali, onszeie zeuszena iz Boga zpozabil, y mene nepuzti Bogu szlusiti, y tako mi obodva sivemo vu pogibeli dusse nasce pogubiti, ako G. Bog Musu moiemu pameti na bolye nepremen, zakaizato *Domine salva nos, perimus.* G. Bose szmiluisze nam ar pogiblyemo. Nyemu nigdar ni mochi ugoditi, kaisze goder chin, nyemu po volye ni, niegove sskac, y moia glava prevecs guzto zku-pa dohagiaiu, volye pako nigdar, ar kai goder ia chinim nyemu ni po volye, natuliko dabi iamirakule chinila, onbi nye

nye zá czoprie dersal; Kaije iosche vecs, onszczel dan-
klatari y pianchuse, a nikai negozpodari, vu vecher akomu
vecherie ni, krichì da usze germì, niti mene y drusine pred
nym vu hise mezta ni, nego moramo po vuliczah na nebu
zvezde broiti. Kai pak vi onda miszlite, chinité, y govorite?
Jeda morebiti miszlite na muku Christussevu, kakie
naimre on tem bolye od fidovov bil preganian, chime on
nym vechdobra chinil? Morebitisze pred nym ponizuite-
te, niega tasite, alimu za dussu Boga molite? ah tusna na-
sa molitva, koianam ni niti na miszli, unogo menie muka-
Christusseva; kai adda chinité, kai govorite onda vi? Ako-
szem moremo braniti z-rukami, branimosze; ako pak nemo-
remo, tak kanemo, piszuiemo, zlo govorimo, gdovasz to-
ga vuchì, y gdovam to zapoveda chiniti? kaiszi ztem pomà-
fete, ieda morebiti Musi vassí boiesze vasslega kricha piszova-
nia, y kletvih? Neznate vi kaivam Sz. Pavel zapoveda? *Mu-*
lier in silentio discat, cum omni subjectione. Senna naisze vu-
chi muchati, y muchech Musu szvoiemu pokorna biti zeu-
szum podlosnoztium, a ne odgovariati, ne kleti, ne psa-
niti niega.

B. Timoth.
c. 2.

Gulielmus Parisiensis pisze, da ienkrat putuiuchi nekoy
Puschenik zeztalszeie bil z-iendnem ochitnem gresnikom,
koigae on nekai iz stale, nekai iz hlepenia dabisze zpo-
znał y pobolsal szvoy gresni sitek, pozdravil ovemi rechmi.
Quo vadis diabole? Kam ides Vrag? Koie rechi puhnule-
szu vu nösz onomu gresniku, zkochilie nad Puschenika,
zgrabilgaie govoreczi kai me za Vraga prestimavas? moras-
me poznati gdoszem, y ondegiae obetla hitil, daszie vrat
vlomil, y dussu na meztu zputzil: Malo dalye zeztalszeic
z-iendnem drugem Redovnikom, koigae postenie pozdra-
vil govoreczi. *Salve mi frater, quo vadis?* Zdravo moy
Bratte, kam ides? To miložtiuno pozdravlyenierazumeusi
gresnik, pochutiszeie do szercza ranienoga daie zpoznał
szvoy neszrechni ztalisi, y pochelie k-onomu Redovniku
govoriti. *Hodie lucratius es animam meam per dulce eloquium*

Gulielmus
Paris: fer. 3.
Dom. 3.
quadri. foli.
190. col. 1,

tuum. Danaſz dobilieſzi duſſu moiu ſzladkem govorieniem twoiem. Tak y vi moie Senne zakonckę kada budete hotele vaffe Muse opominati, ali karati zbockakove nyhove fallinge, ali nedoztoinoga z-vami zponaffania, nepsanete nyh z-imeni nedoztoinemi, kod naimre ti tepecz, tolvay, ker volok, norcz, pianecz, vrasia para, ali vras Szin &c. Ar z-takovemi titulissi gorie, neg bolye pri nyh opravite, daic naimre raszerdite, y zrok dazre davalz preganiam, y kod kache tukū: Nego ako hochete fzereza nyhova na pobolsanie ſitka genuti, y vam dobre vuchiniti? morate z-lepem rechmi okol nyhoditi, nyh na fzamoche opominati, y karati, a ne pred drusinum, unogo menie pred ztranckem, iednum rechium, kakgoder felite dabifze oni z-vami zponaffali, takfze zponaffait vifnymi, fzladkem naimre rechmi, day vi od nyh vredna budete chuti. *Hodie lucrata es animam meam, per dulce eloquium tuum.* Danaſz dobila ieſzi duſſu moiu, fzladkem govorieniem twoiem.

Ovde fzada naideszze morebiti gdo koimi recse, Jaszemsze uſzemi nachini terszil do fzada moiu Sennu na dober put, y po moie ruke obrachati, ia nye muchim koda ona klepeche, chim ia nyu bolye tasim, proszim, podnassam, zie mie ona gorsa, nyu biem, tuchem, bubam, y omekchatiu nemorecia, za uſze nikai nemara, ako ia iednu rech nye recsem, ona mene deszet odyerne, moram polek nye zdravie, telo, y duſſu pogubiti, ako G. Bog kak drugach znami neoberne, kočega uſzaki dan molim. *Domine salvanos, perimus.* Meneie fzam Vrag na nyu namerik. Togami nai nigdor ne govoridiabi to vrasia zduha bila, nego twoia zlochezta pamet, kaitiszisze fzlepechki ſenil, ſtimaiuchi daie uſze zlatokaisze fzveti, gledechi naimre na fzamu zvunzku lepotu, za dobrote pako nye nikai nemizlech, unogo menie izpitava iuch, y zvedaiuch, kakoveie nature, ieli tihe, ali fzerdite? kakovoga ieſika, kakovoga dersania, kakovoga sivlyenia?

Od Olimpie velikoga Kralya Alexandra Materestem daie ona imela navadu go oriti ove rechi. *Ille non sapit, qui uxorem*

uxorem oculis, non etiam auribus duxerit. Da naimre on ifzti
nima pameti, toieto ni szpameten koifze Seni gledech li-
sztor na lepotu obraza, a neposzlussa, niti neizpitava za Do-
brote, ako kakove vu szebe ima? Kodie vuchinil bil on
Dvorianik Filipa Kralya, koifzeie zaruchil bil z- iednym
koiaie lepoga obraza, alimerszkoga glasza bila; koi glasz
y niegov pochernilie obraz, y szercze chemerno vuchinil,
tak dasze nisz mogli nigdar lyubiti, niti pogaiati megy szo-
bum: Adda k-Senitye ne szamo ochi, nego y vuslesza ieszu
Potrebna, kot tomu lepu peldu imamo iz Sz. Piszma vu Szinu
velikoga Patriar: Abrahama, Isaku, koi hotechisze oseniti,
toga on ni kakgoder szlepechki vuchinil, nego szpametno
y razumno z-tolnachem Bosiem, ar veli Sz. Piszmo od niega
Egressus est ad meditandum in agrum. Alikot nekoij vele. *Ad*
orandum na meszto meditandum. Izisselie bil napolye Isak
molit G. Bogaza miloschu, y pomoch dobiti iednu takou
Zaruchniczu koiabi po volyc Bosie bila, nitisze ni hotel
Isak prenagliiti, negoie poszal Eliczera poszvetu izkat zasze
iednu Zaruchniczu, daduchimu Instructiu kakova mora-
biti, naimre da on nyu ne tuliko z- ochima kuliko z- vusse-
fzi ische, toieto, da nai negledi na lepotu telovnu, niti na
blago, niti na plemenschinu, nego ne szamu Dobrotu. *Cave*
ne accipias uxorem de filiabus Cananaorum. Pazi da neuzemes
mene za Scenu, koiu od kcherih Kananenszkeh; koieszu-
drugacs lepe, bogate, y gospoczke kervi. Negokoiu dru-
gu ako prem profztu y szironasku, lisztor da bude dобра, y
takovaie bila naidena Rebeka, z koiumuie on polek volyc
Bosie vu miru, lyubavi, y ztrahu Bosiem sivel.

Rauno tak ie vuchinil mladi Ceszar Teofilus, koiega, ka-
dabi Mati niegova Eufrosina nagovariala, dabimu iur vreme
bilo ienkrat osenitisze, y Ceszarztvu szvojemu za odv^ztek
prezkerbeti; Znai moy Szinko daszem ia zapovedala da iz
uszega tvorega Ceszarztva moraiusze na ieden dan zpraviti
usze nailepse Goz poczke kchere vu Czarigrad daszi zmegy
nyh iednu izberes za Zaruchniczu, zakaizato Szinko moy
dragi

Gen. 24.
v. 93.

dragi protreba dasze ti pervo pobosno G. Bogu preporuchis,
 znaiuch da ovo zebranie ie tesesse, neg czeloga Ceszarzta
 raunanie, vukoiem ako ti kai fallis, pobolsati lehko mores;
 ali akoszi izberes iednu zlocheztu Sennu, pobolsatiszi vech
 nemores tia do szmerti, ykak teskoie vu tom pogoditi, veru-
 vati nemores, ar kakti ni usze zlato kaisze szveti, tak takai ni
 usze dobro, kije lepo. Nato recse mladi Ceszar Matere Izvoe
 draga moia G. Matti, ia veruiem dasze Señe bolye megyszobum
 poznaiu, negie ia pozniavam, zato proszim dami daszte navuk,
 kakovubiszsi zebrati moral. Odgovorilaic Matti, Szinko moy,
 ovo imas na paperu popiszaná imena, pridovke, nature, y
 sivlyenie uszeh Divoichicz koicsze morau zpraviti vu palac-
 chu Perlu, y toie tebe dozta od mene, ti imas tuliko pameti
 da budes žnal razluchiti Ktistal od gemanta, kosziter od szre-
 bra, mido od zlata, premisli ádda pervo dobro nyhova
 naturalzka nagnenia, y dersania, ykakszi zberes, tak budes
 imel: Mladi Ceszar cste y premislyava dobro, y k zadnie-
 mu hotechti poyti na zbiranie proszilie blagoszlov Materin-
 zki, koiegamuie Eufrosina dala, y iednu zlatu iabuku z-ge-
 manti szvetlemei nakinchenu podala, da naimre nyu mezto
 perztena poda one, koiuszi izbere; Doide Ceszar vu Palac-
 chu Perlu, vu koie okolu yokolu ztalešzu mlade Herczesicze,
 y Kissaszonke usze zlatom y dragem kameniem naspekanec
 chakaiuch Szreche dobiti takovoga Zaruchnika, kakymic
 pri szerczu bilo, lehkosze szuditi more, koich obraz megý
 onem dragem kameniem szvetiliszusze kakti szancze megý
 žvezdami, pochine Ceszar iednu za drugum pozdravlyati;
 ìme y pridovek izpitayati, y razgovariatisze snymi, y dopa-
 daleszumu unoze zbok nezgovorne lepote, y lepoga dersa-
 nia, zkerbechisze uszaka pokazati vech neg y ie bila; Doy-
 duchi Ceszar do iedne Divoichicze imenom Theodore, ko-
 iamuiie izpiszana bila na onom papericzu za naispameressu,
 naichednessu, y vu ztrahu Bosiem naibolye odkoienu, ali
 zkoro megý uszemi drugemi naimense lepotè, ovdeszic
 pochela Ceszatova pamet z-ochima boriti, ar ochi vuhaia-
 leisz n

leszu na one lepe , pamet pako zadersavalaszeie pri öve szpanetne, k- zadniemu obladalie razum ochi , y priztupiusi Ceszar k- Teodore , podalicie zlatu iabuku , govoreczi. Znai Teodora dabisze Chlovek szamo na obraze , gledech seniti moral , tibi megy uszemi naizadnia bila Zaruchnicza moia , nego kaiti potrebnoszeie Senniti na dobrote gledech , zato tiszi moia , y iaszem tvoe ti moia draga Zaruchnicza , od zada y iatvoj Zaruchnik bitti y ova biliae zmegy uszeh Ceszaricza naiglaszovitessa , koiuic Ceszar za Tolnachniczu , za Matter , y za Sennu žkupa imel . Nut pelde , nut Zerczala , nut navuka uszem Mładenczem , kakfsze seniti morau , negledech naimre na obrazc , na lepotu , niti na blago , tuliko , kulike na dobrote , izpitavaiuch pervo od nye sivlyenia , y naturalzko nagnenia , ako naimre ona koiu kane za Zaruchniczu proslziti , ie vuztrahu Bosiem odhraniena , ako chedna , tiha , y ponizna , ako mukoterpnia , y Gozpodaricza dobra ? Ali pak morebiti ie szerdita , ozoina , gizdava , iezichnai , klatesicza , pianka , &c. y ova usza doznausi moguszi zebrati polek volyc Sennu z- koium budu do szmerti kod dva goluba vu- miru , lyubavi , y ztrahu Bosiem sivel .

Z- Zakonkemi dokancham govorienie moie , daiuchi Rem. c. 12.
vam za navuk one Sz. Paula Apost: rechi , da kodzte god . Alter alterius membrum. Jeden drugoga megy szobum kotrigi ; Galat. c. 6.
Tak Alter alterius onera portate . Jeden drugoga bremena ,
toi tofallinge podnassaite , mirovno y dobrovolyno , ar tako
chinech . Ad implebitis legem Christi . Izpuniti hochete zapo-
ved Christusevu , ovde budete szrechno y mirovno sive-
li , y na drugom szvetu vekovechno veszelye
nebezko budete vusivali .

Amen .

Q

PETA

PETA NEDELYA PO Sz. III. KRALYEH.

86

Szmertni greh ie naivexi zrok uszeh
neszrech szveta ovoga.

Inimicus homo hoc fecit. Matth. c. 13.

Nepriatel Chlovek to ie vuchinil.

Csuch, y dobro razmisyaiuch Sz. Bosanzko piszmo, zá-
chuditisze nadnym zadozta niszem mogel, at naha-
giam vu pervom dělu Knig Poroda naizadnie ove rechi za-
Gen. c. 1. piszane. *Viditque DEUS cuncta quæ fecerat, & erant valde bona.*
doobra: ar potlambi G. Bog vu 6. dneveh usze ztvari, y ztvo-
rienia bil ztvoril, naizada pako nasse perve Otcze Adama y
Evu, koiemie usze ztvari pod oblazt bil podvergel, y nasse-
lie, daiesza kruto dobro vuchinil. Vu drugom pako me-
ztru cstem kai od nyhove dobrote govorili eden Chlovek, koi
zmegy uszega szveta lyudi naibolyeie zpoznał ztvari ovoga
szveta, toiczt Kraly Salamon ovako govoreczi. *Cumque me convertisssem ad universa quæ feceram, vidi in omnibus vanita- tem, & afflictionem cordis.*
Prover. c. 3. Kadabifze obernul bil na usza-
koiaszem vuchinil, videlszem y zpoznał vu uszeh chalarnožt,
y teskochuszerca, kako dabi hotel recsi, uszigdar y uszig-
der kaifzem goder chinil, vu uszem drugo niżzem videly zpo-
znał

żnal nego chalarinozt szveta, tugu, salozt, y nevolyu, koia Chloveka zeuszech ztrān bantui: Natuliko da ia z-mioiem priproztem razumom morem priszpodoxitiof szvet, one muke z-koiumszu negda Ladavezi, Officzeri, y Poglavar Kartaginenzkoga Varassa Attaliussa Regnulussa muchili, koia muka biliae ovakova, daszu naimre ieden Lagev po dugah, y po dēneh naperili z-ostremi chauli, potlam pako Attaliussa gologa nuter poztavili, y zaberklyli, vu koiem on neszrechniak kamscie goder genul, y obernul, nigder polaschiče, nego ufigder novu muku ie zadobil y pochutil, vu koie chesz dugo vremena teskum szmertiūm sitek szvoy ie dokonchal. Szpodobnem nachinom morem y ia od ovoga szveta fecsi, daie naimre on na szpodobu iednoga lagva napravlyen, vesz naperien, y napunien z-tugami, neszrechami, y nevolyami; koie vechkrat bolye prebadaiu szercza Chlovechanzka, negszu prebadali chauli telo Attraliussevo, kainamie y on posbosni Tomas à Kempis piſſuchi od naszleduvania Christusse vogavu szvoieh kniszezah hotel obznaniti, ovemi rechmi.

Converte te supra, converte te infra, converte te extra, converte te intra, & ubique invenies ducem. Obernisze gore, obernisze dole, obernisze zvuna, obernisze znutra, y ufigder naides Kris. Chesa ochivezcie meneni potreba tolmachiti, ar N. N. tomu szami iesztc dobrí ſzvedoki, zpoznavaiuch y prevechtu iſtinu vu tulikeh kriseh po dnevu y po nochi sivuchi. Zakaizato od toga, kakti od ochiveztoga, y uszem znanoga dugovania, szadasnie moie nebude govorenie, negoszem szamo nakanil z danasniem Sz. Evang: zrok toga izpitavati od Christusza nassge razpetoga, govoreci z-Sz. Matheom. *Domine zone bonum semen seminasti?* Goszpone niszili ri uſza dobro vuchinil? *Unde ergo habet zizania?* Odkud adda lyuika y zrok tulikeh neszrech, tug, y nevoly? Poszluhnete N. N. kak odgovaria ov koi lagati nemore. *Inimicus homo hoc fecit.* Nepriatel Chlovek to ie vuchinil, kakovic pak to Nepriatel, tulikeh nassge krisev zrok y pochetink? ochivezto y obilno pokazati iſzem nakanil.

Sz. Doctor Angelzki Tomas disputuiesze ako G. Bog more biti zrok kakovoga zla na ovom szvetu? y ako od niega more kakovo zlo pohagiati megy nami na ovom szvetu? Chudna ztanovito disputacia, y izpitavanie ie ovo, buduch da G. Bog izta dobrota koi nenazlobuie nichesar kai on ie *Sapien. c. 1.* vuchinil, kod Sz. Piszmo szvedochi. *Diligis omnia quae sunt,*
& nihil odisti eorum quae fecisti. Lyubis usza koiaszi vuchinil, y nikai neoduriavas od oneh koiaszi ztvoril: Znauoie pakо da kada gdo koga lyubi, onoga nazlobuyati nemore, nitimu od szercza kakovo zlo seleti more, iz nazloba pako gdo nezna da usze zlo izhagia: G. Bog adda nenazlobuiuch nikoga zmegy ztvoreny fzvoich na nebū, niti na zemlye, szumliu vendar veliku po uszem tom mene zaudaie ono drugo Sz. Piszmo, kai naimre od G. Boga Sz. Amos Prorok govor. *Si erit malum in Civitate quod non fecerit Dominus?* Akobude zlo vu Varassu, koiega Golzpon nebi vuchinil? kako dabi hotel recsi, usze zlo koiegodsze pripecha vu Varassu ali vu Orszagu, vu hise ali na piaczu, usze od Boga prihagia.

Menesze vidi iednomalo pritesko to razumeti, oztavemo addarechi Sz. Amossa Proroka do vremena na ztran, doklam bolye razmemio navuk zgora rechenoga Sz. Thomasa Doctora Angelzkoga, pache da y niega budemo moglibolye razumeti, mora pervo uszaki znati, dasze dvoie zlo na szvetu nahagia iedno zlo ie greh, drugo pako zlo ie kastiga, go-

S. Thomas vori adda Sz. Thomas ovako. *Ad ordinem universi, pertinet ordo iustitia, qui requirit ut peccatoribus pena inferatur, & secundum hanc DEUS est author mali, quod est penit.* Kako dabi reklov Sz. Navuchitel, ztvorilie G. Bog ov szvet, y uszegacie tak lepo na red poztavil, damu nikai ni mankalo, y takogae vuchinil lepoga dobroga, y povolynoga, kakogaie znal y mogel ztvoriti on koi usza zna y more; alimu iosche to ni bilo zadozta, negoie ios nekai bilo potrebno, kaitakova-ga Sz. Thomas? nili on usze lepo y mudro vuchinil? ztanovito ie ar Sz. Kraly David od niega szvedochi. *Omnia in sapientia fecisti.* Ufzaszi vu mudrozti vuchinil. Negoverili

vu drugom mesztru Sz. Piszmo. *Dei perfecta sunt opera.* Bo- Deuter.
 sanzka zverssena ieszu dèla. Naimre da G. Bog usza szvoium c. 32. v. 4.
 prevelikum mudroztiem ic ztvoril, y uszakoiac vuchinilili
 ztvoril na zverssenozt ic dopelyal, kai addato morabit, —
 kaibimu falelo? Eh dersemosze rechih Sz. Thomasa. *Ad*
ordinem universi pertinet ordo iustitiae. Toieto, akoie rauno
 G. Bog usze lepo y mudro vuchinil, nistarmanie k-tomu ho-
 che imeti y pravicze szvoie meszto, kakti pravichni Szudecz,
 hotechi dafze gresniki na ovom szvetu kastigaju, z-kastig-
 gum onum, koiusu oni za grehe szvoie zaszlusili; y ovako
 morefze recsi daie G. Bog zrok kakovoga zla na ovom szvetu,
 koie zlo morefze zvatizlo kastige y uszeh nefzrech koic zver-
 hu gresnikov prihagiaiu.

Szada povernemosze nazad k-onomu Sz. Piszmu. *Dili-*
gis onnia que sunt. Lyubis usza koia ieszu, na koic nam, —
 odgovaria Postuvani Hugo Cardin: *DEUS non odit naturam*
sed vitium. G. Bog neodurava naturu ztvari od szebe, —
 ztvienech, nego nazlobuie greh, y rauno to potrebno-
 mie bilo znati, da naimre G. Bog niedne naimense ztvari na
 nebu nit na zemlye, kakti takai ni vu pecklu, od szebe ztvo-
 riene nenazlobuie, nego szamo nazlobuie y oduriava greh
 koiega vu szebe ima, y zbok greha possilya usze zlo zverhu
 gresnika, y ovakosze more recsi daie G. Bog zrok zla ka-
 kovoga.

Ovakosze more razumeti y ono drugo Sz. Piszmo, od
 koiegaszmo na pochetku govorili, aliga nakonecz niszmo
 izpelyali. *Si erit malum in Civitate, quod Dominus non fecerit.*
 Ako bude zlo kakovo vu Varassu, koiega G. Bog nebi vuchi-
 nil, koie Sz. Amosa rechi ovak lepo razlase mudri Lyranus.
Id est ordinavit fieri ut dedecus culpa, puniatur decore iustitia. Za- Lyranus.
 povedalie dafze spot greha, kastiguie z-lepotum pravicze,
 potrebnoie ovde razumeti da usze ono zlo koiesze pripecha
 kadegoder na ovom szvetu, G. Bog prepuscha zaradi nasseh
 grehov, dari ovako y na zemlye Pravicza niegoya meszto
 imala.

imala. Ovoszmo van izasli iz Sz. Piszma z-pomochium Sz. Thomasa, y mudroga Lyranussa: Ali kaiti Sz. Piszmo ic kakti fundamentum uszakoga Prodecstva, zato y ia niega ioseche neoztavlyam, nego pache ztopravfze vu nyc podaiem, nahagiaiuch nekai lepoga vu knigah Judith k- czilyu govenienia moiega; kak naimre Holofernes Herczeg y General voizke Kralya Nabukodonozora; koemuie tak velik glasz bil, daszuszega uszi Gradi, Varasi, Provinczie, y Orszagi boiali, kamogodie dossel, takiszumu van iznassali klyuches, izruchaiuch usza szvoia, y szameh szebe na zapoved, odkud vu malom vremenu zkoro uszem szvetom ie ladal: k-zadnemu priblisaussze k-Sidovzkem Orszagom, vu koich obatri-veloszeic lyucztvo, y pocheloszeic marlivo k-boiu pripravlyati, grabe kopati, Sancze zabiati, profunt znassati, iunake ukup fizpravlyati, y pripravni chakati nepriatela. Zezna lie zato Holofernes y pochelszeie on nad tem chuditi, termifzlti zverhu prevzetozti onoga lyucztva, dasze szme y usza proti niemu oboriti, pred koicmsze vesz szyet zkoro tretze, y hoteusi znati kaibi to za jedno lyucztvo moralo biti? Zezvalie adda predsze usze Officzere szvoie za vuchiniti snymi tolnach, kaibi moral z-onem lyucztvom zacheti? y potlambi dugu vremena tolnach chinili, y uszaki povedal kaiszeic niemu videlo; podignulszeie ieden viteski Kapitan voizke Amonitanzke imenom Akior, kod Sz. Piszmo izvedochi, y zachelie Holofernessu ovako govoriti: Veruimi Holofernes kaiti ia povem od lyucztva onoga Sidovzkoga, da naimre ono moli iednoga szamoga Boga, od koiega ono kruto iako ie lyublyeno, y pomascie vu uszakoi teskoche, y potreboche, on nyemu vu pomankaniu kruha, iz nebesz hranus possilya; izsiveh pechin frisku vodu chinitechi, y kaije iosevch, Bog lyucztva onoga, za obranitie od Faraona Kralya, zeuszemi niegovemi sergi utopilgaie vu cherlenom moriu! Zahmantie adda z- ovem lyucztvom zacinati, at gnai ztanovito y veryi da pogubis.

Szamo to morem tebe tolnacha dati, da Bog ovoga
 lyucztva ie takove nature, da on nemore terpeti greha, ne-
 goga ztraffno kaftiguie. *DEUS enim illorum odiit iniquitatem.* Judith
 Bog nyhov oduriava greh. Chinui adda ovak, kussai zezve-
 c. 5. v. 22.
 dati kaksze ovo lyucztvo z-szyiem Bogom zponassa? ieli-
 mu pokorno, poszlussaliga, lyubiliga, izlusilimu, a naibo-
 lye pako chuvalisze grehov, akolje tomu tak? tako mores
 szlobodno nazadsze povernuti, odkudaszi dossel, ako ne-
 sches velike neszreche zpoznati, akoli pako ni tomu tak?
 nego daie lyucztvo gresno, iz Boga szvoga zpozablyeno,
 szlobodno vudris na nye, y hochesie obladati, ar nyhov
 Bog zbek grehov nyhoveh hocheie kaftigati, y tebe pod ob-
 lazt dati, kod znam daie vechkrat tako vuchinil. Iz che-
 sza uszega do szada govorienia moiega, kaisze imamo vuchi-
 ti? Ohkak lep navuk! y ne od drugud nego od Duha Sz. od
 kogaic usze Sz. Piszmo doslo: Navuchitilze adda moramo
 kak G. Bog greh nazlobuie kakoga kaftiguie, y kakmuic
 szuprotiven: Koiega ako kada kaftiguie? takosze more recsi.
Propter perversa, veniunt adversa. Zarad grehov usze ne-
 szreche, tuge, y nevolye zverhu nevolynoga gresnika pri-
 hagiuj: Greh szmertni ie on Nepriatel od kogafze denesni
 Sz. Evang: szpomina.

Adama y Eva nasse perve Otcze ztvorilie G. Bog iz zem-
 lye napunilicie z-mudroztium, vuchinilicie Gozpodare
 uszeh ztvari, koieszuijm dvorile, y na hranu bile, ohkak le-
 po szeme Gozpodar nebeszki ie poszcial na zemlye tela y
 dusse nasseh perveh Otezey! ali kaiszeie pripetilo? y kak
 dugo ie uszeh to terpelo? daszu pogubili chiztochu, mudtozt,
 y gozpodarztvo, ter neszrechno iz Paradisuma van iztirani
 ieszu bili, y podverseni poztali tulikomu proklecztvu, koibi
 zrok tulike neszreche mogely moral biti? Hodmo k- ovomu
 koi naibolye zna uszakoisze na szvetu chinè, y optaimoga
 z-Sz. Apostolmi. *Domine, non ne bonum semen seminasti in
 ergo tuo, unde ergo habet zizania?* Goszpone, niszili ti dobro
 jzeme poszcial napolyu tyoim odkudie adda lyulyka? Ni-
 szili

fzili velim ti vu Paradisumu poszeial na telu y dusse nasseh
 perveh Otczev Adama y Eve prelepu psemicz tulikeh privi-
 legiumov , milosch , y darov , daszu gofzpodarili prez usza-
 koga truda y pota? Vezda pak o koli hote siveti , moraiusze
 deliauch truditi , y potiti , ar fizijm zapovedal . *In sudore pul-
 tus tui vesceris.* Z- potom obrazu tvoga budesize hranił.
 Pervo bilisz u neumerteli , vezda pak ieszu szmerti podver-
 seni . *Morte morieris.* Szmertium ureti hoches . Pervo
 usza zveria ieszunym na szlusbu dvorila , szada pak ony whole
 resè , y zubmisze proti nym poztavlyau , odkuda tulika-
 lyulyka na tak lepe zemlye? poszluhnemo kratek ali glubok
 odgovor . *Inimicus homo hoc fecit.* Nepriateł Chlovek ic
 to vuchinil . Ar doiduchi peklenie vuze vrag z- chlovechan-
 zkem obrazom , y gororieniem , pochelszeic z- nassum Ma-
 terium Ewum iz onoga prepovedanoga Jabukovoga dreva-
 razgovariati , y peklenzku lyulyku na nye szerczu szeiaty , go-
 voreci . *Car pracepit vobis DEUS ne comederetis de fructu ligni ,
 quod est in medio paradisi.* Zakaivamie prepovedal G. Bog
 dabi nejeli szad iz dreva koicie na szredi Paradisuma i ko-
 jemu odgoverniale Eva . *Ne forte moriamur.* Dabi more-
 biti neumerli . Hitile szeiach peklenzki y drugu saku sze-
 mena szvoga gororienia . *Ne quinquam , sed eritis sicut DIJ ,
 scientes bonum & malum.* Po nieden nachin , nego budete
 kakti Bogi , znaiuchi dobro , y zlo . Koia vrasia lynlyka-
 vuklilaszeic vu szerczu nezrechne Eva , y izraszla megy tu-
 likeh szrech pseniczum . daie naimre Eva iz prepovedanoga
 dreva iabuku utergnula , proti Bosie zapovedi vugriznula ,
 y Musa Adama nato nagovorila daiuie y on zagrizel , y iel ,
 alijmie obodzem preszela , ar chesz nekuliko vremena dol-
 felie G. Bog vu Paradisum gledat , kade Adama vech ni naf-
 sel , ar Adam prekerszli zapovedi Bosiu , pogubilie chizto-
 chu dusse , y dobilie szrameslyvozt televnu , zato izto za-
 krilie boke szvoie z- liztrem figovoga dreva , y od szrama-
 zkrivalszeic pred liczem Bosiem , nenaiduchi adda G. Bog
 Adama vu Paradisumu krichalie *Adamabi es?* Adam kadeszni

Zverch

Zverhu koeih rechi govor i edan mudri. *Non locum querit,
qui novit arcana, non in quo loco querit, sed in quo statu repe-
riatur.* Neische niti neizpitava G. Bog za mezto, koi uize
zkrovnozti zna, nego izpitava sztalis vu kakovomse nah-
gia! Oh tusi o pripechenie! at onda taki G. Bog pretiralie
nasse Otcze van iz Páradisuma, y hitilie nye iz gospocza-
tva vu szromastvo, iz gospodarztva vu szusanztvo, iz zdra-
via vu betege, iz sitka na szmert, iednum rechium iz uszeh
sztrech, vu usze nefzreche, odkuda usza tha? gdoje tomu
uszemu zrok? Eh! *Inimicus homo hoc fecit.* Nepriateli to
usz e vuchinil, tojeto peklene vuze Vrag, z-nagovarianiem
na prekresenie zapovedi Bošie, z-anym Eva z-uternieniem
y zagrizeniem szada iz prepovedanoga dreva, on, on ne-
szrechni szmertni grch nepriatel duslicz nasseh usze to ie-
vuchinil.

Adam zbor greha szvoga iztitanie bil iz Paradisuma, y
poszelie po szvetu; hodmo adda, y mi zanym, hodmo ve-
lim z-nasemirazumi po Orszageh, Varasseh, Gradeh, Dvo-
reh, y po hisah, premiszlemo kulika unosina lyudi, y gospo-
de, y vitezov glaszoviteh familij? kuliko gradov, y vu-
gradeh kincseu? kuliko varassev y vu varasseh bogaczivih? ku-
liko obilnozt kruha, vina, y uszega k-sivlyeniu chlovechan-
zkomu potrebnoga, biloie negda videti, a kaisze szada
vidi? Ali kaiszem ja rek? dabi naimre issliza Adamom po
szvetu, po orszageh, y po varasseh? Ne, ne, nivamsze po-
treba iz meszta gibati, nego pri miru ostanete, puztete na
ztran druge ovoga szveta Orszage, ter razmiszlete nas Hor-
vatczki Orszag, kakovie negdabil, y kakovie szada, ako
neznate kakovie negda bil? pitaite sztare lyudi, ali stete,
Cronike Horvatczke, y hochete dozнатi kuliko glaszoviteh
gospoczkeh familij ie negda vu nyem czvello, y kulikojh
szada czvete? Kuliko iakeh, y vu kincseh prezmosnch Gra-
dov ie na nikai doslo? Vu kakovom redu glasz, prestima-
niu, y obiliu biliszu negda Varassi, a vu kakovomse szada
nahagiau? Kulika obilnozt bilaie negda uszega, a kulikai-

szada? Miszlete y premiszlete odkuda to? Da negda lepa psenicza uszeh szrech vu nassem Orszagn, vu nassem Varassu ie rafzla; szada pako na mezto psenicze rafzte szam grahor, kukoly, y lyulyka uszeh nevoly, tug, y nefzrech. Unde habet zizania? Odkud tulika lyulyka? Ja vam drugo odgoveriti neznam niti nemorem, nego da *Inimicus homo hoc fecit.* Nefzrechni grehi uszeh dobroth y szrech nepriateli, tomu ieszu zrok.

Oztavemo na ztran sztara negdasnia vremena, y ter premiszlemo szadasnia, od koichize miszajni dobro szpomenu moremo: puztemo na ztran druge Varasse, terse desemo nassga, premiszlemoga vu kakovom redu, y sztalissu, prestimaniu, y obiliu negdaszeie nahagial, a vu kakovomsze szada nahagia? Unde habet zizania? Odkud to? Odkut pitam ia vu ovuhisu tuliki betegi? vu onu drugu tulike pravde? vu onu tretiu tuliko szironastvo? vu chertu tulike nefzreche dohagiau? *Inimicus homo hoc fecit.* Greh szmertni ie tomu zrok y ovomu, da naimre ov vu szvoie mladozti mora tulike betege y szmert podnefzti. Da on drugi koije malo pervo nad uszemi letal, szada od uszeh ie preganian. Da on treti koi ie plaval vu bogacztvah, szada od nevolye pogibye. Da on cheterti takie szrechen bil, daie usze imel, kaigoderie imeti hotel, a szada nima kai vusze, alinasz poztaviti. Odkud to? *Ab inimicus, inimicus homo hoc fecit.* Nepriatelszmertni greh tomu uszemu ie naipervi, y naivexi zrok, ar veli Sz. Ivan Chrifostomus. *Unde fons peccati, illinc & pena supplicij.* Odkud zviraniek greha, od onud y kaftiga izhagia.

Zakaizato ochiveztosze grozi G. Bog uszem gresnikom vu Sz. Piszmu, koi niega nepreztaiu z grehi szvoiemi bantuvali, akoprem zpoznavaia velike nefzreche nad szobum, koiemszu grehi nyhovi zrok, poszluhnete adda o gresniki y gresnicze zadniu Bosiu grosniu y ie ova. *Quod si non au-*
Levit: c. 26. v. 14. dieritis me, nec feceritis mandata mea. Akoli o gresne dusse! *nec budete poszlussali mene, kai vam ia porucham ponuiach milo-*

Po Sz. III. Kralyeh.

131

miloschu moi, y kaivasz vuchim po nameznaikeh moich
 Prodekatoreh kakfze morate dersati? kakfze mene boiati, y
 mene lyubiti? kak moie zapovedi obdersavati? y nebude-
 zte chnili y sveli po volye moie nego szamo po volye vassch
 chuteny, y poseleny, niti budete obdersavali moie zapo-
 vedi, nego liztor budete sveli polek zapovedih tela, szve-
 ta, y vraga? *Ego quoque hoc faciam vobis.* Ja takai ovo vu *ibid.* v. 16.
 chnim vam. *Visitabo vos velociter in ardore, & egejate.* Ho-
 chu vafz pohoditiz-vruchinum szuncza kaivam poszussi, usze
 kaivam zemlya rodì, pachej y iztu zemlyu vam neplodnu vu-
 chini; z-vruchinum ognia, koivam y hisc, y blago, y usze
 kai imate posge y popali, y tako vasz vu lyuto szironastvo
 poztavi. *Quod si nec sic obedieritis mihi?* Ako poufzem tom
 nebudete pokornimene? *Urbes vestras redigam in solitudi-
 nem, disperdamque terram vestram, & evaginabo gladium meum
 post vos.* Varalfe vasse hochu opleniti, y puzte vuchiniti,
 Imania vassa hochu usza zatreti, mech moi hochu zavami,
 y zverhu vasz poszlati. Ja, ja, veli G. Bog, hochu iz moich
 chaulov z-koiemisz na krisu bil za odkuplyenie vasse pri-
 bit, vuchiniti tulike meche z koiemisze nad vami budem fan-
 til, y vuchiniti hochu da iz uszega vassega blaga, y imet-
 kov, vam drugo neoztane, nego prazno ime, y zmome-
 nek. Oh ztrasne grosnie! koic nemoraiu chez jedno vu-
 ho nuter, chez drugovan preiti, ariz vuzt Bosie ieszu iza-
 sle ter iz vuzt onoga zmosnoga G. Boga, koi akoic zna go-
 voriti, znaie y dellom izpuniti, y prez uszake dvoinozti
 onie izpuni, kodieie vechkrat izpupil, y kaiti on hoche-
 dabi usziresniki ove niegove grosnie prestimavalni za ixtin-
 zke, veruvali, y boialiszejih, zato ne szamo vu jednom,
 nego vu vech meztek on nye ponavlya govorecs, naimre pri
 Sz. Isaiassu Proroku kriciech. *Vae qui trahitis iniquitatem.* *Isiae*
 Jai vam koij tuklio leth vu tulike hudobe grehov sivete: y pri-
 Sz. Oseassu Proroku grozisze. *Vae eis quoniam recesserunt a me.* *Osez*
 Jainym daszu oni mene Boga szvoiega ozlavili, menec odu-
 c. v. 15. *R 2* *xili,*

Ibid: c. 9. rili, od mene odisli, ar tako moram y ia nyh oztaviti, zapu-
ztit, y oduriti. *Vaeis! cum recessero ab eis.* Jainym! kad
v. 12. odidem od nyh z-moium Bosanzkum miloschun y dobro-
tum, zapuschiuch nyh vu hudobe nyhove pod oblaztium
vraga peklenoga.

Gresniki neszrechni! kai miszlite, kai chinite, kai
odgovariate na ove Bosanzke grosnie? nechueteli y Chri-
stussa Szina Bosiega glasz pri Sz. Lukachu z-koiemfze on vam
grozi govoreczi. *V&e; nobis qui ridetis nunc.* Jai vam koijszce
izmeiecte vezda, vu greheh sivuchi, chutenniam vassem po vo-
lye hodechi, y poseleniam ugaiaiuchi. *Quia plorabitis &*
febitis. Arfze budete plakali, ar poslyem ia nad vasz szluge
pravicze moic Bosanzke koijvasz izplevu kakti kukoly y lyu-
lyku, zmegy dobre psenicze, pravichneh y pobosnch Ker-
schenikov, tervasz na sznope zvesu, y vu ogeny muk peklen-
zkeh vejkovechneh hite; koij iur tuliko leth pripravnj na-
vasz chakaiu, Bosanzku Praviczu pitaiuch. *Vis, imus, &*
colligimus eu. Hocesli da mi idemo plet zmegy pravichneh
gresnikov? kojem miloszerdnozt Bosanzka iosche do szada
zverhu vaSz ove oblazi ni dala iztinaic, alisze boiati daij-
miu da, kadsze mi naimenie nadeiali budemo, ar veli Sz. Pa-

v. Corinth. vel, da pache szam Duh Sz. po Sz. Paulu Apost: *Stimulus mor-
c. 13. v. 36. tis peccatum est.* Vi o gresniki y gresnicze stimate y usfate-
fze da budete Bog zna kak dugo siveli, alisze ukaniuete, ar
imate znati da kakgoder oztruga podbadakonia, y chini te-
chi, tak greh szmertni chini szmert techi, y chimfze bolye
y gusche z-grehi szmertnemi podbada, ztem berse teche, y
doteche k-gresniku, ar yeli Duh Sz. po Sz. Jobu. *Sublati
funt ante tempus.* Gresniki ieszu od szmerti zgrablyeni per-
vo vremena.

Kodie rauno zgrablyen bil Ceszar Anastasius, od koie-
ga pisze Baronius, da ov buduchi velik gresnik, y zpozna-
vaiuchi nad szobum velike Bosie kastige, z-koiemigaie G.
Bog opominal, y kakti podbadal na zpoznanie szvoiega ne-
szre-

szrechnoga ztalissa, y na pobolsanie gresnoga sivlenia, ali
 za malu haszen, ako prem po dn evu y po nochi grizlaie.
 niega gresna Conscienczja niegova, da ni vu sznu ni imel
 pokoia, buduch muchen odztraſſil, yztraſſneſz szeny, k-za-
 dniemu izkazalnſuze vuzsnu ieden ztraſſen Sztaracz ſzer-
 ditemi ochima na niega gledechi, oſtromuſze grozech, vu
 deszne ruke pero, a vuleve iedne knige dersechi, ovakmu-
 ie pochel govoriti. Nut Anastasius gresni y tverdokorni.
 Chlovek, ia ſzam z- moium rukum izbrissuiem iz knig 14. leth
 ſitka twoiega, koia leta naturalzkem nachinom bilbi mogel
 dosiveti, ali grehi twoij tebeszu nye zkratili. *En ob perver-
 fitatem fidei tuę, quatuordecim tibi annos vita deleo.* Nut zbok
 nevernozti y grechov twoich, chetirinaſt tebe leth ſitka iz-
 brissuiem, y kaije rekel, toic y vuchinil: Y zbudiuſſeſz Ana-
 stasius na ov glasz, y vigienie ztraſſno, oſzupnulie, neznau-
 chi bili moral za iſtinu veruvati, ali pak za ſzeniu dersati?
 odhudobe ſzvoie vendar nifze zpetil, kaiszeſte adda pripe-
 tilo? nut chez nekuliko vur pocheloszeſte ſzvetlo nebo ob-
 lachiti, bliſzikati, germeti, Anastasius pochelszeſte ſzumniti
 da morebiti vu onch oblakach ſzmert niegova zadersavafze,
 pochelsze ic trezkom zkriavati po komorah y boltah naiotai-
 nessch Cefzarzkoga dvora ſzvoga, ali usze zahman, argaie
 naslagorucha ztrela od pravicze Bosanzke vu niega hitche-
 na, koiagale onde na meztuzkonchala, 14. leth ſitka men-
 tuvala, a duffu vu vekovechne muke peklenzkehilita; pravo
 adda pravoie rekel Sz. Paweł Apost: *Stimulus autem mortis,
 peccatum est.* Oh Bose! kuliko y dan danasni pomira lyudi
 vu nailepſe dobe, verzti, y ſzrecheſt koiſbi naturalzkem
 nachinom Bog zna kak dugo nigli bili ſiveti, koi zrok ſzmer-
 ti nyhove? akosze Dočtori izpitavaui kakov zrok bi moral
 biti da ou Mladenečz, ali Dovoika tak na naglom ic zbetes-
 sal, y umerl? oni vam prez dvoinozti odgovore, daszeſte
 keru vu nyh vusgala, y petecham zrok bila, odkoieſzu ona
 dva pomerla. Ali ia bolye veruiem daszeſte kerv vu nyh vu-
 sgala vu enom paidastvu, vu onch tanczeh, y ne petecham,

nego nechizte lyubavi, gresnem poseleniam, y odurneniam
grehom ie zrok bila, zborokoih Bosanzka pravicza ie nyh
zkonchala, y takosze od drugich gresnikov more recsi, ko-
ich dusse pervo vremena zasleszu vu mnke peklenzke, prepu-
ztius G. Bog oblast szmerti zverhu nyh, koiaie izplelakakti
kukoly zmegy psenicze, y vu peklenzki ogeny hitila.

Kai dasze y znami nepriseti N. N. kaiszno chinechi?

Ab dom tempus habemus operemur bonum. Vuchinasz Sz. Pa-
vel Apost. Doklam vreme imamo, doklamnam G. Bog szvo-
ju miloschu ponuia, y snyam nasz na pobolsanie chaka.
Operemur bonum. Chinemo dobro, chuvainosze grecha,
boimosze Boga, y niegove Sz. Zapovedi obdersavaimo, za
presleztne grehe pokoru chinemo, y taksze siveti i rszemo,

dasze vredni vuchinimo ovde prez kaftig Bosich szre-

chno siveti, y po szmerti nasie vu Skedeny

Dike nebezke zaiti.

Amen.

SEZTA NEDELYA PO Sz. III. KRALYEH.

Gdosze maleh grehov nechuva, berzovu
velike opada, y zvelichenie szvoic
na pogibel poztavlya.

Similie est Regnum Cœlorum grano simapis &c.
Matth. c. 13.

Szpodobnoie Kralyeztvo nebezko zernu mustardomu &c.

IUr to uszaki dobrozna, da sitek Chloveckanzki ni drugo kak iedna uszekontinzka voizka; kod Sz. Job govari. *Militia est vita hominis.* Y uszaki Chlovek ie Szoldat, uszaka Senna Szoldatina; Nepriateli nasshi ieszu uszigdar na polyu, koie za obladati, potrebenie nam navuk Publiusza Siraffa, y ie ov. *Inimicum quamvis humilem metue.* Nepriatela akoprem tihoga, y poniznoga chuvaisze. Od ovud ima pochetek navada onch Junakov, koij dobiusi z-oru-siem pod oblasti koi Varas, nemilo rasaiu, y kolyu neszamo oborusne vu nyem iunake, nego tulikai y malyahnu deczu, znaiuch da ona decza imaiu vu szvoich fillah kerv nepriatelzku; Tak Huni porobiusi latinzku zemlyu, nemiloszu porasali usze od naiztareslega do naimlaissega, miszlech

lech da ona decza ſesz u odvetek nyhoveh nepriatelov , ako-
prem za onda vu zibkali buduchi obvita vu pleniczah , nifzu-
ſze mogla braniti , z-vremenom vendar podraztuchi mogla-
biſze bila nadnymi fantiti . Kraly Farao hotelie da decza
ſzvoich ſzusniev Sidovov uſzafze potope vu vode , boičchi-
ſze dabi ona decza denesz ali zutra doiduchi k-pameti , y ia-
kozti , nepodignula ſzuproti niemu orusia , y niega ne-
ſzamo Kralyeuztva , nego y ſitka nementuvala : Kai rauno
ymene danasz giblye pokazati N. N. kak naimre nepriateli
duſic peace ſteh moraiusze zkonchavati ; y zatirati doklamszut
iosche mali , y ſzlabi ; doklamnaſz nevtegnu Kralyeuztva
nebezkoga , y ſitka vekovechnogā meſtuvali , toieto onē
male grehe taki na pochetku doklamszū iosche malyahnii mi
moramo zatirati , y zkonchavati , dā nezrastu na veliki , y
ſzmerti vekovechnie nam nezaſiadu , budtich vecs neg iztlna
dagrehi mali , akosze napochetku nezatirati , uſze na vexe-
raztu , y na zkonchanie , toieto na vekovechno naſſe žkvá-
rienie czilyaiu : Buduchi oni na ſzpodobn muſtardovoga ſ-
zemena , koieie naimense zmegy uſzeh ſzemēn od koicgatze
danasnī Sz. Eváng: ſzpomina . Simile eſt regnum cęlorum gra-
no ſinapis ; quod minimum eſt onenibus ſeminibus : Ali kada-
ſze vu zemlyu poszeie , ukle , y van iznikne , ono razte na
viſznu Ober uſzeh tráv , poztaike kakti drevo . Cum autem
creverit ; maius eſt omnibus oleribus . Rauno tak recſisze mo-
re od maleh grehov ? akosze vu ſzercze chlovečhanzko po-
ſzeiu , y autre puſchaisze ukliti , pocheinu taki van razti , y
akosze na pochetku taki neizpuchu , nezplevu negorazti pu-
zte , do malo vremena na velike ſzmertne izraztu , na naſſu
vekovechnu ſkodu . Odkud vu ove prodeke nakaniſzem
pokazati kak uſzak ion koisze maleh grehov nechuva , berzo
vu velike ſzmertne opada , y duſno zvelichenie ſzvoic vu
ochivežtu pogibel poztavlya .

Unoga velika žla , videsze kruto mala , kadasze zdrug-
emi velikemi ukup poztavlyaiu , arakosze razmislyava po-
gibel , y ſkoda zkojuſze grozè , oh ! kak nyhova lehkocha
poztaike

poztaic smichka ; y szlabozt, preiaka ; Gdo nepotverdi daie mala iedna Kaplieza vodě , koia chez vutel krov vu koiu hisu Kaplyc , koia akosze neprestimava , nepokvarili z-vremenom uszu hisu ? Mala, y kruto vuzka ie na iedne barke luknicza , chez koiu tak tenko, y polehko vu onu barku voda czurì , dasze upamet ni neiemlyc , koialuknicza akosze napochetku nezatverdi, moguchna bude naivexu barku na dno moria utopiti . Kaifze more mensega na szvetu od iedne izkricze ogniene naiti ? y vendar ova akosze na pochetku neugaszì , gdomi bude mogeltaiti , da ona nimoguchta czele gore , y Vataffe na prah , y pepel obernuti ? Nili ictina da iedna naimensa ranicza , koia akopremse poznati , y za ranu dersati nemore , na tuliko vendar izraziti more , akosze na pochetku zamudi , da iz nyerak , ali pront izide , y chloveka naiaksegä sitka mentuie . Akoli pak usze to ie ictina , koiasze od niednoga szpametnoga taiti nemore ; Tak tulikai ictinasze valuvati mora , da uszaki budi kaksi hocse naimensi greh , akosze na pochetku zamudi , y vu szercze doyti prepuzti , na velike szmertne grehe izrazte , na vekovechnu skodu nevolynoga chloveka , ar veli Sz. Ivan Chrysostom : *A minimis ad maxima, gradatim diabolus dueit.* Od naimenseh , na naivexa polahko vrág zapelyuie . Kodie zapelyal iednoga Adama naiszrechnessega , Davida naiszvetelespe , Salamona naimudressega , y Samsona naiaksega .

Ar nili bil Adam od G. Boga ztvorien iz zemlye na kip Bosanžki , y vu Paradiſus zemelyzki uszega dobra pun , pozavlyen , kade zeuszemi ztvarmi , y Elementumi ie zapovedal , koiemu daie tak lepu Sennu , daiu Apelles nebi bil mogel lepsu izmalati ; Ova obodva niszuli vu tulike szreche bili , da szercze chlovechanzko vexe poseliti niznalo , niti moglo ? ali kai , oh ! tuga , y salozt , da chez mal chaz szu obodva iz Paradiſuma ictirana , namezto kralyevzк batta , motiku y lopatu vu ruk ieszu dobili , y iz pokoa trud , iz vcszelyana salozt , iz szreche vu naivexu neszrech .

S. Chrysost.
hom. 87. in
Matth. c. 21

pretirani ieszu bili. Odkud tulika neszrechá meg y vesz narod chlovechanzki ic dosla? Iz iednoga pogleda nepotrebnoza, iz nekuliko rechi govoriench naſte Materc Eve z-pekleñkum kachum, iz koich rechi dosloszeie na pipanie onoga prepovedanoga szada, iz pipania na utergnienie, iz utergnenia na zagrizenie, iz zagrzenia na prekersonie zapovedi Bosie, ar Eva puztilaszeie od kacheukaniti, y Adam od Eve, koich pregreska na vesz narod chlovechanzki iesze razleiala, odkud tulike neszrech pochetek? iz iednoga pogleda, iz iednoga tak maloga greha, da grehu ni bil szpodoben.

Od naifszrechneſſega Adama hodmo k. naifzvetefſemu Davidu, y hochemo naiti nakai y niega ſzam ieden pogled ie napelyal, arov Sz. Chlovek ſſechuchisze po palache ſzvoie, y pogledauſi chez obluk, zagledalie iezero korachaiev dalko nekai beloga gibatife vu potoku, pogledauſi drugoch, y tretich, doklamie zpoznał dacie Senna, po koiuie poſzlal, y ſnyum pregressil, z-koium dabi obilnieic, y ſzlobodneie naſzladnozt ſzvoiu izpuniavati mögel, vuchinilič nye Musa Uriash ubiti; Nut kak ztraſſni, y kuliki grehi iz ſzamoga iednoga pogleda pochetek ſzoy ieszu imali, y tak ſzvetoga Chloveka, tulikoga gresnika ieszu vuchinili.

Szpodobnem nachinom pripetiloszeie z-nai iaksem. Sampsonom, y naimudressem Salamonem; od Sampsona ſzvedochi Sz. Piszmo, dagaie ieden ſzam pogled zapelyal. *Vidi Mulierem, de filiabus Philistinorum.* Videlszem Sennu od kcheri Filisteusſev, kai vecs? *Placuit oculis meis.* Berseliszemiu zagledal zalyubilszemsze vu nyu: Nut ieden kratek pogled kak hitro porodilie tak veliku lyubav, iz koic lyubavi zleglaszeie nenavidnozt meg y Filistenſsi, koijſuga na ſzmert izkali, ali neuffaiuchisze nazkochitiga, poſzlizu k-nyemu onu Sennu, zapovedauſi nye danu naſpechke adreſe one laszi vu koieszeie iakoſt niegva zadersavaſa, kai ona marlivo vuchiniuſi, y onda Filisteusſi niega nazkochiusi,

z kochinsí, ieszumy ochi izbolli, y szlepoga na obrachanie seruyi zkoga kamena oszudili. Nut kulikem neszecham ie zrok szam ieden pogled?

Rauno na takovu neszechu napelyaleszu pogledo ochi Salamonazmegy uszega szveta lyudi naimudressega, koigaiie mudrozti mentuval, y vecs neg norcza vuchinil, damuie naimre szedemi laszmi chinil goreti szercze od nechiztoga poselepod nia proti nekoiem prihodnem Señam, koie on zagledauis vu nieszeie zalyubil, snymi naszladuval, y za lnyav nyhovu zabiusiszze iz pravoga sivoga G. Boga, malikom Czirkve ie žczidal, ynym klaniaiuch aldove ie alduval; Nut N. N. na kai tulike, y takove lyudi szam ieden prozti pogled ie napelyal, koi pogled komaiszeie mogel malomu grehu priszpodoxiti, koi dabi obdersaval bili navuk Duha Sz. vu tulike grehe nigdar nebi bili prepali, at veli Duh Sz. po mudrom Syraku. *Qui spernit modica, paulatim decidet.* Koi neprestimava malla, polahko opade, koie rechi mudri Lyranus ovak tolmachi. *Qui spernit modica, id est peccata venialia, paulatim decidet in graviora.* Koi neprestimava malla, toieto male grehe, polahko prepada vu vexe szmertne, ali iosche lepse vuchenii Dionysius Carthusianus tolmachi. *Qui Dionysius spernit modica, id est qui non curat vitare parva peccata, successivè corruit in majora, venialia namque minora, disponunt ad mortalia.* Koi neprestimava malla, toieto, koisze nemara chuvati maleh grehov, polahko opada vu vexe, amali grehi pelyaiu na povexe, uszi pako zkupa na szmertne; Kakti na peldu, mal greh ie govoriti rechi nepotrebne, y ssalne lasi napervo donassati, vexti greh lagati za iztinu prez skode vendar nichie, iz oveh pako obodvoich izhagiaiu krive priszege, kletve, slake, keruna prelevania, lyudomorztva.

Ovde mi napamet dohagia on nachin z-koiem Szoldati batachu kada koi varas obszedu, y z-orusiem niega nemogu pod oblatz dobiti, Varasczi pako marlivosze brane, a za podanie niti nemiszle. Onda General razredi szvoce Sere-

Eccl.
c. 19. v. 4.

Lyranus:

Dionysius
Carth: in c.
19. Eccl:

ge, y pochne muchecs pod zemlyum Kopati Mine, koie zpuskennem prahom napuni, koic kada zgotovi, vuchini odztpiti Szoldate szvoie, y pri kraiu prela one Mine z-iednum izkriczum ognia, vusgeszamo iedno zerncze praha, odkoiegazerna, vusisesze drugo zernie praha po onom vuzkom slebu, doklam doide ogeny do iame pod Varassem zkowane, y z-prahom napuniene, koi prah vusgaisszce, podigne zemlyu, zidine Varaske y z-lyucztvom zkupa vu zrak, lyudi pomori, y Varas na nistar szpravi. Nut kulikoga zla, y neszreche ie pochetek y zrok iedna naimensa izkricza ognia, iedno mense od mustardovoga szemena zerno puskenoga praha.

Szadasze k-tebe obracham ò K. D. kod prelepi Varas od mudrozti Bosie zezidan, y obiachen szedmemi turni, szedem naimre Sz. Sacramentumov; z-tremi Belovardi, Vere, Uffania, y Lyubavi, y z-Junaki Sz. Angelov Chuvarov, koiemie G. Bog zapovedal da tebe chuvaju kod Sz. Kraly David szvedocsi. *Angelis suis DEUS mandavit de te, ut custodiant te.* Angielom szvoiem zapovedalie G. Bog da tebe verno chuvaju, vuchem y ia nikai nedvoim dabi od nyh marlivo chuvana nebila; Ali oh! tuga, y salozt, danasz vidim iatebe ò prechizti Mladenecz! ò neozkrunienia Divoichicza! ne szamo obszedenu od peklenzkeh nepriatelov, nego y obladanu, kem nachinom ò prelepi Varassi nepriateli vassi icszu vasz obladali, ali z-kakovem orusiem predobili? icszu morebiti z-velikemi puskami, y bombami poderli vase turne, y belovarde? onemi naimre tentacziami na lotrie, y praznозти, ali iosczechkoie vexe od oveh szmertne grehe? Ah ne, ne, nikai takvoga ne, nego ziednum malum izkriczum onoga pogleda vusgalszeie prah lyubavi, izlyubavi zpoznanie, iz zpoznania priatelztyo, iz priateltzva vusgaloszeie poselenie, doklamie polahku ogeny nechizte lyubavi dossel do Mine privolyenia, vusgal szercza, y tela nassa daszeie doslo y na uszakoiachke ztrafne nechizte odurne grehe, y tako porussenja nassega naiperyi, y naivexizrok ie bila izkricza iednoga poglo-

Palm.
90. v. II.

pogleda, koi grehu naimensemu ni bil szpodoben. *Ah qui
sbernit modica, paulatim decidit.* Koi neprestimava malyak-
na, polakko opada vu vexta.

Rekelszem da od iedne naimense izkricze ognia nai-
ksi Varass mogusze obladati; y od naimensega pogleda, nai-
szvetesse dusse od pekleneh nepriatelov predobiti, kodszem
to y z-peldami pokazal. Ako pak szada recsem da iedna
droptinicza sznega kulik more naimensi sprih bitti, ie mo-
guchna naivexe grade porussiti, y lyucztwo vu nyh potuchi,
kai N. N. nad tem miszlili budete? y vendar moie izmislye-
nie ni, nego iztinzko pripechenie, koie cstem od Orszaga
Szveczie, dasze naimre vu nyem nahagiaiu nezgovorne vi-
szine gore, pod koiemi biliszu negda, y morebiti szada ie-
szu unogilepi gradi; Pripetiloszeie pako neko letto daic-
vu zimzkou vremenu iedna ptichicza na verhunczu one gore
doletela bila, y naszvers dreva iednoga szela, y znogum-
szvoium iednu droptiniczu sznega na drugu szvers ie obali-
la, iz druge szversi opalaie malo vexta droptinicza na tretiu
szvers, y takopadaiuch dozemye usze vexti globus sznega
ie poztaial, ar szeie szneg sznega prijmal, valyaiuchisze-
pako od verhuncza gore ne szamo szneg, nego y zemlyu, y
kamenie ie on globus pobiral, tak velik y ztraffen na szpodo-
bu iedne pechne poztal, Grade akoprem iake zverhu koie-
chie on globus sznega doletel, uszeie poderl, y lyudi, y neme-
zvari vu nyh siviche ie potukel.

Nekai szpodobnoga pripetiloszeie iednomu Klostru-
Kartusianzkomu vu Francuzke zemlye, kod pisze Surius vu
sitku Sz. Anselmussa Bisk. Nu vezda zyami govorim ver-
zni lyudi na dobe, kaktiyz-Ztaremi tulikaiffe, pokehdob
daszem pervo z-mlademi govoril, y vafz opominam dasze
marlivo chuvate od uszake naimense mervicze sznega, toic-
to od uszakoga naimensega greha, da nebude zrok, y po-
chetek porussenja, y vekovechne neszreche gradom dussicz
vassch mileh: Negovorim oyde od pogledov, nitioz mazt-
neh rechi, ali pišzaneh liztov, arszi ovo goruche izkricze

koie mlade lyudi podpisu ; Nego govorim od merzloga sznega, koi, dobro pazete, yzkerb imaite davam vu szerczu nerazhladi one goruche lyubavi proti G. Bogu, y blisniemu; da neoztavite danaasz vechernicze, zutra Prodeke, pozutra pak y Sz. Messe po lenozti; pazete dobro da neprekomite onoga popta kogazte nakanili obdersavati na chazt koiega Szwetcza Bosiega, ar yaſz hoche polahko lakomozt zapelyati y na prekersenie prepovedaneh poztor; Ako danaasz prepuztite pomoshi onomu od usze, nevolyc pogibaiuchemu; ako danaasz za notiu y ſalu dersali budete one male greche, do malo vremena vam vassc szercze oledveni, daſze nebudete morali y szmertneh fpovedati, y tako mala mervica sznega hoche naveke zkonchaty grade duſſicz vassch, y vu nyh usza dobra dæla, koiaszu pred Bogom ſivelâ, pomoriti, arſzu vecs neg iſtinzke one Duha Sz. rechi. Qui ſpernit modica, paſlatim decidet. Koi malla nepreſtimava, poſlakko vu vexa prepade.

Nedvoim da komugod za chudo, yſzmeh budu one rechi koie vezda kanim povedati, ako rauio ieszu vecs neg iſtinzke, naimre da uſzaki Bosi Kerschenik ie dusen unogo bolye chuvatisze malch grehov, neg velikeh szmertneh, to dabi ſzami nepoznavali, fpvedochinam Sz. Ivan Chrifostomus govorechi. *Mirabile, & inauditum quid dicere volo: Non tanto studio magna crimina videntur mibi vitanda, quanto vilia, & parva.* Chudnoga, y nigdar chuienoga nekai povedati hochu; Ne tulikum zkerbiuni veliki grehi moraiusze besati, y chuvati, z. kulikum lebud kakovi mali, y tomu zrok ovakov Sz. Navuchitel daic. *Illa enim magna ut aversemur, ipsa peccati efficit magnitudo;* Hac verò q̄aia parva sunt desides nos reddunt, & negligentiā nostrā ex parvis cito sunt maxima. Ar one velike greche da beſimo, y nyhsze chuvamo, to chinì nyhovo velichanztro; Ovi pak o mali, zato kaitiszu mali nasz lene chine, y nikainasz neztrasse, po lenozti pak nasse iz maleh hitro veliki poztaiu, iſtolnachemo to ovak; Nai Vrag, ali Chłoyek pochnemamiti, y nagovariati onu Boga boiechu

S. Chryſof:
hom. 87.
in Matth.

boiechu personu, da nai blazni proti G. Bogu, ali da nai ukrade kincs koiemu bogatcu, ali nai ubie koiega Gozpodina, ali nai szillu vuchini one Gozpe, ali koi Gozpoczke Kchere &c. hocheli vuchiniti? Oh nesche ni miszltiti zato, zakai pak ne? Zato kaitiszu to veliki grehi. *Ipsa peccatum magnitudo efficit ut aversemur.* Izto velichanztvo greha chini daga oduriavamo, y zato nit Vrag pekleni nigdar netentaz-takovemi velikemi grehi Chlovecka, nego uszigdar po-chinia od naimenseh, znainch dobro on da Chlovek neprestimava maleh grehov, nitisce proti nym bori, y tako kru-to lehko shegavi Vrag Chloveka napelya iz ssale y norie na male grehe, iz maleh na vexe male, iz vexch na naivexe-szmertne, iz greha na navadu, iz navade na zdvoinozt, doklamga y vu pekel zapelya. Zakaizato premislyavaiuch Sz. Thomas od Aquina veliko zlo, y pogibel uszakoga naimensega greha govoril ovak. *Melius est mori, & crudeliter quidem, quam solum minimum profere mendacium.* Bolycie, uszaku naiztrasneshu szmert podnezti, kak naimensu lass vuchiniti. Zrok tomu daie Sz. Gregur Papa. *Nutrita anima venialibus, non abhorret mortalia; affectus venialibus insensibiliter seducimur ad mortalia.* Priuchena dussa k-malem, grehom, neboisze ni velikeh, ar tako priuchen Chlovek-malem grehom, kak ni neiemlye upamet opada vu szmertne.

Vu sitku Sz. Doroteussa estem, da on razmislyavaiuch-hudobu maleh grehov, y velike nesztreche koiemszu onizrok, ovakie od nyh govoril, prodekuiuch brattie szvoie vu puschine. *Longe melius est corpus, & corporea omnia perire, quam ladi animam macula etiam in se levissima.* Unogo bolye ic telo, y telovna usza poginuti, neg vraziti dussu z-koiem-nensem grehom. A pacse pobosni Gerson pridaie ove ztrasne rechi. *Potius omnes paenam etiam infernales toleranda essent, quam admittenda qualibet offensa etiam minima in DEUM.* Bersebisze morale usze muke ne szamo ovoga szveta, nego y peklenzke podicti, nego z-naimensem grehom proti G. Bogu

8. Thomas

2. 2. q. 10.

c. 3.

S. Gregor.

Hb. po. me-

ral. c. 123

fres.

for. 20. ad.

fres.

Gerson de

vita solit.

G. Bogu zagressiti. Josche vecs gevori Sz. Anselmus Biskup, Dabi (veli on) ia znal dasze danasz mora yesz szvet zkonchati, y iabi mogel z-kakovum naimensum lasium ne szamo niega od zkonchania obchuvati, nego yusze dusse proklete iz pekla oszloboditi, iosche nebi hotel lafi one vuchiniti, zbor velike zbante, y krivicze koiabifze z-onum lasium. G. Bogu yuchinila. Akoie pako usze to iztina, kod y ie prevecs iosche velika kaiszu Sz. y Bogaboiechi lyudi od maloga greha szudili, y govorili, kakfze adda more koi greh mal imenuvati? Izpitava Sz. Hieronim: *Numquid lebe possumus dicere aliquid peccatum, quod in Dei contemptum admittitur?* Kaksze bude mogel recsi mal on greh, koisze na Bosi spot y obsanozt chini?

Odkud Sz. Bernard premislavaiuch unogeh kerschenikov veliku hudobu, govorecheh. *Levia sunt ista, non curat corrigeri, non est magnum si in his maneam venialibus, minimisque peccatis.* Malisz uovi grehi, nime zkerb zanye, dabiszeyh chuval, ni velika fura vu nyh siveti. Ah! prokleti blaszniki uszi vitakovi, krichi Sz. Bernard. *Hac blasphemia est in Spiritum S. blasphemia irremissibilis.* Ovoie blažnozt proti Duhu Sz. blažnozt koiasze od puztiti nemore, y vendar. Oh Bose! kulikoie lyudi na fizetu, koij male grehe za nista dersé? kulikoie y kuliko oneh, koij ne szamo na szerczu szvoiem miszle, nego y z-prokletemi icziki govore, aki räuno ia kada kai vecs iem, y pien, uegmic potrebno, kai zato: Akosze räuno iz ztareh y mladeh lyudi nörcza chinimi; kai zato: Akosze räuno ia szmeiem, y veszelim nad kakosvum malum nefsztechum blisniega moiega, alimui pak poscelem, kai zato: Ako räuno zamudim ia vu Sz. Prodeku, vu delavnik Sz. Massu, koiebi lehko mogel bil poszluhnuti; kai zato: Ako räuno ia vu Czirkve okolu gledim, ali szekem razgovariam, ali od gozpodarztvavecs neg od Sz. Massu, ali molitve miszlim, kai zato: Ova usza ia nikai dersim: *De minimis non curat Prator.* Oh! nefszrechni uszaki takov Chlovek, y neszpamietni poszluhni Sz. Augustina, kaiti on odgova-

odgevaria na ovo ovakovo govorienie twoic. *Hec, & his s. August:*
familia, quibus licet occidi animam non ereditus, tamen eam ser. 41.
quasi horenda scabie deformamus. Ove, y ovem szpodobne
grehe chinccsi, zkoicmi akoprem neumariamo dussicze nasse,
nye vendar szrablive, y odurne pred liczem Bosiem chini-
mo, y vendar ti ò szlepi Chlovek zatosze nemaras, niti za
greh kai takovoga dersati hoches.

Ni tak miszlil, niti govoril Sz. Antonin Ersek Floren-
 tinzki, koi za szamno jedno zlamenie zvunzko neterplyuno-
 zti, opaszalszeie z- iednem lanczom pripetom k- iednomu
 zidu, koi lancz zaklenutie z- lokotom, od lokota pak klyuch
 hitilie vu potok, koi klyuch chez7. leth naidenie bil vu ter-
 buhu iedne rive, vu onom potoku vlovlyene, y k-Sz. Bi-
 skupu doneessen, odkud zpoznalic da on niegov greh zto-
 trav chez7. leth pokore bilie oproschen. Ni tak govoril,
 niti miszlil Sz. Makarius, koi budnicki ienkrat od iedne osze
 pichien, iz neterplyunozti zatukelic ona oszu: Zmiszlius-
 sisse pako on na mali greh one neterplyunozti, za nepla-
 chatiga na drugom szvetu vu purgatorium, zaudalszii ie
 szam na ovom szvetu purgatorium, pojduchi na polye kade-
 ie znal daie puno Osz, y onde czeleh 6. meszcz gol ie prebi-
 val, koiegaszu Osze nato bile Izpravile, daga vces ni bilo
 poznati nego iz szamoga glasza. Ni tak miszlil, niti govo-
 voril Pop Evagrius, koi za nekuliko maleh rechi proti lyu-
 bavi blisniega szvoiega rechenech 40. dan, y nochih pod ne-
 bom prez uszakoga krova, y zavetia nachiztom polyu usze
 szuprotiuchine vremen dobrovolyno ie pod nassal. Ni tak
 miszlil, niti govoril Eusebius, koi za szam ieden pogled
 nepotreben, ali znikakvem zlem nakanieniem vuchinien,
 obeszilszie szto y pedesfzet funtov Oczeli na vrat, y ono te-
 sko breme 40. czeleh leth ie povlachil po zemlye na chetyveri-
 cze kod nemo sivinche hodech, da nigdar ni szvoiega oka
 gore podignul. Ni tako miszlila, niti govorila Sz. Kata-
 rina od Siene, koia iz szvoiech ochijih tochilaie dva potoka
 szuz, za oprati ovde grehe szvoic, koicie iosche vu mlado-

zti vuchinila, gubech vreme vu czifraniu tela szvoiega. Ni tak miszlila, niti govorila Sz. Francisca Romana, koia do szmerti chinilaic pokoru za szamu iednu rech prez potrebe rechenu.

Nu kadezte szada uszi vi, koij male greke za ssalu, y no-
riu dersite, nitisze iz nyh szpovedate, unogo menie za nye
kakovu pokoru chinitie; poszluhnec o nesz pametni Sz. Au-
gustina krichechega zverhu ludozti vase. *Va etiam landa-
bili hominum vita, si remotâ misericordiâ, discutias eam.* Jay
S. Augst:
L.9. Confes.
y pomagai ncszamo gresnikom, nego y vernem pobosnem,
y Bogaboiechem lyudem, koic ako G. Bog polek ostre prav-
icze szvoie prez uszake milotzerdnozti szudil bude; ar ti
takovi ako szvoium Conscienczium ovde rachunov dobro
nevuchine, Bosie pravicze z-doztoinum pokorum nenapla-
te, y od miloszerdnozti Bosie oproschenia ne szamo od
uszek szmertnech, nego y naimenseh grehov nedobè? te-
sko y smehko oni nye budu na drugom szvetu plachati
moralu.

Gdoie pak o on zmegy uszeh nasz, koibi uszaki den
szvoicmi ochima, vusselszi, iezikom, szerczem, pametium,
y rukami, zto morebiti y zto maleh grehov nevuchinil?
Poztavemo da nevuchini nego szamo trideszet grehov ma-
leh uszaki dan, kulikoszciyh chesz czelo leto nabere? broy-
te, y nabroiti hochete, da deszet iezer, dvezto, y perdefizet.
Kuliko pak vutulikeh letah sitka szvoiega? Sz. Vincenzius
Fererius poveda kai lehko ie veruvati, da za szam ieden
naimensi greh nekojisz oszugienni bili vu purgatorium ieden
tieden, nekoj ieden meszcz, nekoj jedno letto, nekoj
vech, nekoj menie, polek vexe, ali mense pregreske. Ali
poztavemo da uszaki mali greh niedna dussa neplacha vecs
od iednoga dneva vu purgatoriumu: Za 30. adda grehov
maleh mora 30. dan goreti. Vezda nai uszaki zmegy vasz
N. N. szam szobum rachune chinì, kulikoie leth ztar, y vu
szvoich letah kulikoic maleh grehoy vuchinil? potlam pak
nai

nai zklenec, y szam szebe szudi kulikoic dusen Bosanzke
pravicze?

Budesze morebiti komugod chudno, y pritesko vide-
lo ovo moje vezdasnie govorienie, toieto, dabifze moralo
za ieden mali greh, ieden dan vu purgatoriumu muku terpeti,
arfze vclì da Chlovek more z-poskroplyeniem Sz. Vodègrek
mali obaliti, y oprati: Nai bude tomu tak, ali Brattia
moja draga veruite vi mene kai ia vam na to odgovorim.
Ako vi drugo nikai dobra nevuchinite za oproschenie gre-
hov vaseh, maleh, nego szamo Sz. Vodum budeteszce skro-
pili, z-vassein skropeniem maloszi pohafznite, ar dari rau-
no užigdar obalili Sz. Vodum mali greh, premiszlete ku-
liko kratsze chez dan skropite, y kuliko maleh grehov
chinitse?

Vu sitku Sz. Martina Biskupâ ia cstem iedno chadno
pripechenie, kak naimre ov Sz. Chlovek putuiuchi mimo
jedne Czirkve ono izto vreme kadaszu pokapali uszeh do-
broth punu Deviczu imenom Vitalinu, koiuie usze lyuczwo
za Szveticzu dersalo, poscie Sz. Martin vu onu Czirkvu, y
pokleksi na grob vu koiemic ona Bogaboiecha Devicza za-
kopana, bila, pochelie vu grob gledechi krichati pred uszem
lyuczvom glaszno. *Vitalina ubi es?* Vitalina Bogaboie-
cha Devicza, kadeszi? gdeie szada twoia dussa? Nut chuda
prevelikoga, zachuienie bil glasz iz groba, kogaie usze
lyuczwo razumelo, y ie bil ovakoy. *Sum in Purgatorio.* Je-
szeni vu Purgatoriumu, ali zakai? *Sexta enim feria dum pa-
sionem Domini meditari debuisse, et put ablui.* Zanikai dru-
go oszugienszem vu ove ztrasne muke od Bosanzke pravi-
cze, nego szamo zato, kaiti vu ieden petek, kadabi mora-
la bila premislyavati muku Christussevu, ieszemsziglavu umi-
la. Oh ostrocha Bosanzke pravicze! kai bude iz oneh sen-
zkeh person, koie po uszeh petkeh y szvetkeh ribaiu obraze
szvoie szopunom, y kaichim drugem malaiu szvoie obraze,
vrate, y perszi, za chinitifze lepse negszu od G. Boga ztve-
tiene, y fizyolum lepotum leve szercza chlovezhanzka, kam

poidu ovc takove? morebiti vu Purgatorium? po nieden put. Adda vu nebo? Josche menie, kam adda? Eh! vu pekel, vu pekel, kod tulike vudicze, y mrese vrasie.

Vu Purgatorium oszugienie bil ieden Sz. Severin, koi na zemlye unoga chuda ie chinil, szamo zato kaiti Breviaru ni molil ob szvoich vurah. Jeden pobosni moiega Sz. Reda Redovnik oszugienie bil vu Purgatorium szamo zato kaiti, kada ie popeval, alichul popevati. *Gloria Patri, & Filio, &c.* Hvala Otczu, y Szinu, y Duhu Sz. glave szvoie ni prignul. Jeden Bogaboechi Biskup Durandus, zbok iedne szame flalne rechi. Mus Sz. Brigide zbok iednoga vcszeloga szmeha gledaiuch iednoga norcza noruvati, y unogi drugi zbok menseh iosche falling koie grehom niszu bile szpodbne, oszugienisz u bili vu ztraffne Purgatoriumzke muke.

Nu kaivamsze szada N. N. zverhu toga vidi? koij vassze ne szamo navadne, nego y zagovorne molitve ne szamo szpano, y lebudkak z- raztressenum pametium molite, nego ie y oztavlyate iz lenozti, y nemarnozti. Kai bude iz vasz, koij ne szamo nenaklaniatesze, kada chuiete imenuvati presz: JESUSSA y MARIE ime, nego pache kad mimo nyhoveh kipov idete nitisze szokriete, menie poklonite; kai vecs krat unogi chinè y presz: Oltarzkomu Sacramentumu kadaga vide na processie, ali po vuliczah k-betesnikom nosziti, szramiusze pred nym odkriti, à unogo bolyc kolena prignuti, usza ova dersechi za male grehe. Oh! kai hochu recsi ia od niszeb oveh takoveh, kam poydu po szmerti dusse nyhove? Ja szuditit nikoga neschu, dozta odpertoszem govoril, y govoreniemoi e z- uszakoiachkemi peldami potverdil; koia usza gdogod dobro premislyaval bude, szam szebe szuditi uszaki mogel bude kakovem putom hodi, ieli naimre po onom, koi pelya vu nebo, ali po onom koi czilya vu Purgatorium, ali pak po putu, koi vleche vu muke peklenzke. To pako iz nicheszba bolyc zpoznatiszenemore, nego akosze

gdo chuva , ali nechuva maleh grehov , ar veli Sz. Bernard.
*Veniales culpas nemo contemnat , impossibile est enim cum ipisis Bernardis
 Salvari. Maleh grehov nai nigdor nezanikuic , ar ni mo-*
 guche dabisze mogel suymi gdo zvelichiti; y Sz. Ivan Chri-
 stostomus opomina. *Ne illud parvum negligamus , cito enim S. Chrysostomus
 neglectum fit magnum. Nezamugiavaimo Brattia moia maleh hom. 2. in
 grehov zatirati , y zkonchavati po Sz. Szpovedi , pokore , y sit- Epist. ad
 ka pobolsaniu , ar akosze zamugiuu , na velike hitro zra- Corinths.*
 ztu , kod iz naimensega mustardovoga szemena kakti ied-
 no drevo visse od uszeh trav izrazte , akosze razti puzti .

Tak adda sivemo , kak umreti sclejemo , ako izraven
 vu diku nebezku dufficze nasse po razluche.

niu od tela , poszlati kani-

mo , y hochemo.

Amen.

NEDELYA SEPTUAGESIME.

Kulikosze ukaniuiu uszi oni, koij, kadaszu
od G. Boga vu mioschu zvani, nemara-
iusze doyti; stimaiuchi nyu uszig-
dar mocsí imeti, y zadobiti.

Quid hic statis tota die otiosi? Matth. c. 20. 1.
Kai ovde ztòite czel dan manikuiuch?

Szmeha; spota, y szramotè ie vredno ono poganzko lyu-
cztvo Scitianzko, y Persianzko, koie, za priprozte, y
neszpatmetne bedàke dersi y prestimava usze one, koijszu-
sze kakove mestrie vuchili, y z-trudi szvojemi ieszuszi za-
hranu, y opravuzkerbeli, y zbok toga zrokay oniszú za ne-
zpanetne dersani bili, koijszu deczu szvoju vuchili, ali vu-
chitisze puztili mestrie kakove: Stimaiuchi za szpametnesso
one, koij nikai nedelaiu, negosze z-lyuczkemi fulijhrane,
ykeruium napaiaiu. Takovoga spota, y szramote vredenie
bil Narod Tracie, koi Manikuyanie na vecs ie prestimaval,
neg poszluvanie, y one koijszu czel dan Manikuvali prez-
uszakoga della, koij pri naß chind Kramari vu Staczuneh,
za naiprestimanesse ieszu dersali; One pako koij czel dan
doma pri igle, y sfillu; ali na polyu pri brane, y plugu ieszusze
trudi-

trudili, y za branufizkerbeli, za naipriprozesse ie presti-mavalo. Takovoga szmeha vredenie bil Sibaritanzki Narod, koi ni prepuschal vu szvoich Varasseh nigidar nikakvch mestrov, ter naimenie onch, koij na tihom ncmogu delati, kodszu Kovachi, Spolyari, Szrebernari, Tislyari, &c. dabi lyucztvo prez bante nikakve pokoia szvoiega moglo vusivati. Da neizbroiene druge ovem szpedobne norcze ia ovde na ztran oztavim, szame ioscche Atheniancze, koiie ia za naivexe norcze dersim, napervo daiem one koijszu oduriavali usza. Ku postenu mestriu, podavaiuchisze Manikuvaniu, y vu neizbroiene odurne grehe, koij iz Manikuvania izhagiaiu, ar veli Duh Sz. po mudrom Siraku. *Multam malitiam docuit Ecclesias.*

Otiositas. Unogu hudobu vuchiloic Manikuvanie, y kako ne? ako *Otiositas est pulvinar diaboli.* Manikuvanie ie vankus vrasi. Ali oztavemo mi Kerscheniki ovo szlepo poganzko lyucztvo na ztran, buduchi daszemegy nami unogo veksi szlepaki, vexega spota y szramote vredni nahagiaiu, oni naimre, koi chuti, niti znati nechte od one naivexe, naiprestimanesse, naihasznovitesse y uszakomu naipotrebnesse mestric, znati dobro umreti buduchi. *Ars artium scire bene mori.* Mestria uszeh mestrijh naiprestimanessa ie znati dobro umreti, z-koium uszaki Kerscheni Chlovek mogelbilzi korunc, y kincse nebezke zadobiti, koia mestria zadersava-sze vu uszagdasnicm dobrom, polek zapovedih Bosich sivlyeniu, y vendarsze zato nemaraiu, nego za szamo liztor telo szvoic zkerbechisze, y poseleniam niegovem po volye hodechi, vu szlusbe Bosie ieszu leni y nemarni, od koich Sz.

Gregur Papa gorovi. *Qui autem sibi vivit, qui carnis sua vo-luptatibus pascitur, recte otiosus arguitur, quia fructus Divini hom. 16. in operis non fertur.* Koi pakoszam szebe sive, y koisze ztelovnemi naszladnozmi paize, Manikuvatife veli, ar szad Bosanzkoga della nenaszledue, toieto nemarasze za dobra dela, nego usfanie szvoic poztavlya vu miloschu Bosiu, damu naimre ona nebude zkrachena na niegove szmertne-yure, alikaksze vu tom unogi iako ukaniuiu, z-prilikum-dens-

denesnefega Sz. Evangeliuma szpominaiuchega od nekoiega Gozpodara ze zavaiuchega tesake vu Vinograd szvoj, y govorecsega. *Quid hic statis tota die otiosi?* Kai ovde ztoite czel dan Manikuiuch? Pokazati hochu, kulika naimre szlepota, y noria ie Manikuvati, y nezkerbetisze uszaki dan za dussno zvelichenie nasse, to doklam pokasem proszim za poszluh.

Iztinaic koiasze od razuma chlovechanzkoga nemore preszehi, unozenie od iczika izrecsi, od koie tuliko vu ztarom, kulikovu novom Zakonu tulika szvedochanzta imamo, dozta vendor mene nai bude szamoga Sz. Kralya Davida rechi napervo donezti, koie on od milosche y miloszernozti Bosic govoril. *Savis Dominus universis,*

Psal. 144. v. 9. *& miserationes ejus super omnia opera ejus.* Miloztivenie G. Bog uszem, y miloszernozti niegove, zverhu uszeh del niegoveh, y vu drugom meztu govoril. *Quoniam tu Domine savis & mitis, & multa misericordia omnibus invocantibus te.* Arfzi ti Gozpodine szladek y tih, y velike miloszernozti uszem tebe na pomocs zazavaiuchem: Akoprem, velim ia, to usze prava iztina ie, vendor velim takai dasze vu iednu veliku pogibel poztavlyaiu usziori, koij uszaiuchisze vu szamu Bosiu miloschu, Manikuui, nezkerbechisze za dussno zvelichenie szvoje, nego chutemiam, y posleciem szvojem telovnem po volye hodech, vu uszakoiachkeh ztrasneh grechih sivu usze szvoje uszanie poztavlyaiuch vu one Sz. Kralya Davida rechi. *Savis Dominus universis.* Miloztivenie G. Bog uszem, y vu one druge. *Multa misericordia omnibus invocantibus eum.* Pun velike miloszernozti uszem niega na pomocs zazavaiuchem, kakti takai y vu one Sz. Matere Czirkve molitve. *DEUS cui proprium est misericordia semper & parcere.* G. Boskoiega laztovitotz ie szmiluvatisze uszidgar y protziti: Ako adda vele ti takovi, G. Bog milosche szvoje neizkrachuius uszem onem, koij niega na pomocs zazavaiu, ako uszem? adda y mene, akoprem neznam kak velik gresnik budem. Ako pak laztovitotz Bosia ie uszidgar szmiluvatisze,

vatisze, adda kadagod y ia niega napomocs zazovem, on szvoie milosche mene nezkrati, eh adda budemo szada dobre volye, usivaimo naszladnoztih telovneh, y veszelya, szveta ovoga doklamszmo mladi, friski, zdravi. *Misereatio Domini magna est.* Miloszerdnozt Bosia ie velika. *Non latatur in perditione vivorum.* Veli mudri Salamon. Nena-szladuiesze niti neveszeli G. Bog nad pogublyeniem szvo-
ieh, y na szvoy Bosanzki kip ztvorieneh lyudi.

Sapien.
c. I. v. 15.

Ovde nai poszluchnu ufzi ti takovi Sz. Bernarda od nyh govorecsega. *Qui sic de Misericordia DEI sibi blandiuntur, ut a peccatis non abstineant, nec emendentur, sint maledicti.* Oni koijsze vu miloszerdnozt Bosiu tak uffaiu, dasze od grechov nezdbersavaiu, niti pobolsati hote, nai budu prokleti. *Sperrant ut peccent.* Veli Sz. Augustin, uffaiusze da greszc, zakai-zato nadalye ov Sz. Otecz lep navuk daie uszem onem preuzetnem gresnikom govoreczi. *Si tollas operatua, & non remaneat in te, nisi opus ejus, non te deseret miserationis ejus.* Ako tiò gresna dussa, twoia gresna dèla po Sz. pokore obalis, y oduzemes, ter neoztane vu tebe nego szamo dello niegovo, toieto Bosie, tak znai, da tebe neoztavim miloszerdnozt niegova, y tako miloszerdnozti niegove budes uszigdar vusival, ar miloszerdnozt niegova ie zverhu uszeh dèl niegoveh, toieto chefz dela dobra, pobosna, szvera, toszu dèla niegova: Della pako twoia ò moy Chlovek ieszu grehitvoij kod Sz. Augustin nadalye govoril. *Si autem non dimittis operatua, erit severitas ejus in operatua.* Ako pak neoztavis gresneh dèl twoich, po Sz. Pokore, ostrócha kastig niegoveh, bude chefz usze grehe twoie.

S. Bernad:
ser. zo. in
Cantic

S. August:
apud
Hugon.

Rechemi ovde morebiti gdogod: Oh Pater! ia ova moia gresna dèla berzo odversem y oztavim, kada budem videl pogibel, y tako uffamisz dame miloszerdnozt niegova neoztavi: Nato tebe ò moy Chlovek mezto mene Sz. Augustin ovak odgovaria. *Spes illa tua nihil tibi proderit, sed cum tua sit præsumptio nimia, & sine timore, non frui Divina misericordia aliquando poteris.* Uffanie ono twoie nikai tebe po-

S. August:
in Psal. 44.

magalo nebude, nego kaiti preuzetnozt twoia ie prevelika,
y prez uszakoga ztraha, zakaizato znai, y verui da nebu-
des mogel usivati miloszerdnozti Boſie, y zato ia takai
ne moremsze zdersati dabi z-mudrem Salomonom neo-
Ecclesi. c. 37. pital. *O Praſumptio noviffima unde creata es?* O Preuzet-
nozt prokleta od kudaszi izesla? Odkud proszimvalz
povecstemi tulika gresneh lyudi preuzetnozt szvoy poche-
tek ima? oneh velim gresnikov. *Qui ſperant, ut peccant.*
Koij ovde kuliko bolye y vecs gresse, ztemse bolye vu
miloschu Bosiu uſſau, y uſſauichisze vu miloschu Bosiu
gresse, *Unde creata es?* O Preuzetnozt prokleta, od ku-
daszi izesla?

Znati pak o potrebno daie dvoic fele miloscha Bo-
ſia, naimre zvunzka, y nuternia; zvunzka miloscha, ieszu
oni Navuki Prodekatorzki, karania Szpovednikov, opo-
minania Redovnikov, dobre pelde pobosneh Kerscheni-
kov, cſtenia duhovneh Knig, y traplyenia uszakoiachka,
zkojemi G. Bog naſz k-szebe zove: Nuternia pak o milo-
scha ieszu ona nuternia nadchavania, szercz omekchavania
pameti raszvetchuvania, z-koiemi G. Bog iz nezgovorne
milosche szvoie gresnike giblye na zpoznanie, y pobolsa-
nie gresnoga sitka szvoiega, y na Sz. Pokoru. Ovu pak o
nuterniu miloschu G. Bog nedaje uszakomu, vu uszakom
vremenu y hipu, kadabiu gdo hotel imeti, kod mudri Vas-

Vasqy: p.p. qvecz vuchi, nego liztor negda vu ztanoviteh vremenah.
11. disp. *Supponendum est non stare omnibus momentis DEUM ad ostium.*
97. c. 5. G. Bog neztoi uszigidar pred szercz naſsch vrati, ar ako-
prem ic iztina daie G. Bog uszigidar pripraven szvoium
volym nam pomoci, ali vendar toga on nechinì, nego
liztor negda y negda ob ztanoviteh vremenah, kai rauno
iz danasniega Sz. Evang: naibolye zpoznatisze more, kadé
Sz. Mathei Evang: szpominasze od iednoga Gozpodara
drusine. *Qui exiit primo mane conducere operarios in vineam
suam.* Koi izisselie bil vu iutro rano najmat delauczev
vu Vinograd szvoy; y rauno tak izisselie bil ob tretie
felsze, *dcevete,* y iedenazte vure, po kojem Gozpodaru
uszzi

uszi Sz. Piszma Tolmachniki razmeiu G. Bogā, koi vu-
z tanoviteh vremenah zove Chloveka na dobro dello, y Sz.
Sivlyenie, za datimu pod vecher sitka niegovoga doztoinu
zaszlusenu plâchu.

Zakai pako ov nebezki Gozpodar hogieva naimat tesa-
kov vu nekoieh lizzor ztanoviteh Vurah, a ne uszigidar
Mudri, y Vuchen Ponfer na czily moiega govorenia kruto
lepo ovak odgovaria. *Ereditur bonus Paterfamilias ad ope-* Ponfer. ia
rarios trahendos non singulis horis, & momentis, sed certis & Evangel. 16
determinatis sibi uni notis, ne quis vanè putet babenda efficacia
DEI auxilia, & ejusdem particularem assistentiam quâcumque
hora, vel momento voluerit. Izhagia dobrí Gozpodar drusí-
ne naimat delavczev ne uszaki chasz, y uszaku vuru, nego
vu ztanovitneh vremennah szébe szamomu znanach, dabi gdo
preuzetno nepouffalsze uszaku vuru y kip imeti miloschu, y
pomocs oszebuinu niegovu; zakaizato okaniuiusze ne ma-
lo uszi oni, koij szami szébe obechuiu preuzetno, da onda
budu dobro chinili, kada budu hoteli, toieto za grehesze
kaiali, iz nyhsze szpovedali, y za nye pokoru chinili; Mi-
loscha Bosia nym' nebude zkatchena, megy temtoga nepre-
zitaiu z-tem usfaniem gressiti, y szvoiem bestinzkem posele-
niam po volye hoditi: Uszi ovi takovi nai poszlussaiu vuche-
noga Rabanussa govorecsega. *Nihil stultius est, quam pietas* Rabanus
tem DEI, ac patientiam in usum convertere peccatorum. Nikai lib. 1. in
ni neszpametnessega, nego miloszerdnozt, y poterpeslyvozt Eccl. c. 9.
Bosiu na grehe obernuti, toieto usfaiuchifze vu dobrotu y
podnassanie Bosic miloziuno, gressiti. *Qui ideo delinquentes*
expectat. Govori nadalye recheni Rabanus. *Ut se conver-*
tant in melius, & agant penitentiam de peccatis suis. Koi za-
to gresnike chaka dabisze zpoznali, y zpokorili za grehe-
szvoie, y pobolsali, y gresniki zato nemaraiu, niti za po-
koru, unogo menie za pobolsanie kai miszle, nego pa-
cse znaiuchi niega tak dobroga, miloziunega, y poter-
peslyvoga, tem gorie chinè, y vu vexe grehesze podavaiu.

O! prasumptio nequissima, unde creatues? Oh! preuzetnozt
prokleta odkudzsi dosla?

Od iednoga takovoga preuzetnoga Puschenika cstem
Lib. de 7. vu Knigah. De 7. Denis. Da naimre besechi nekoi Tolvai
Donis Dist. pred szvoiemi nepriatelmi, y videchisze vu szmertne pogis-
9. Exempl. beli, hitilszeie na szredi puta, na herbet, z pretegnussi na-
168. krisiek ruke, onakieie chakal szerczem y ochima vu nebo po-
dignienemi profszechi G. Boga za oproschenie grehov, za
koieszeie iz szercza saluval, y pobolsanie sitka obetal, zpo-
znavaiuchisze vrednoga ne iedne suhke szmerti, nego y muk
peklenzkeh, nad koiega doiduchi nepriateli ieszuga nemi-
lo ranili y vmorili, koiega dussa izraven vu uebo od Ange-
lov odnessena ie bila: Onde pakoblizu buduchi feden,
Puschenik vu ostre pokore unogo leth Bogu szlusechi, koie-
mu buduchi od Angela obznanieno, kak on glaszoviti tol-
vay ie vumorien, y dussa niegova od Angelov izraven vu ne-
bo zanessena; Puschenik pako kadabi moral bil G. Boga,
zahvaliti daszeie nad onum dussim szmiluval, raszerdilizeie
kakti na Boga, govorecs, pokehdob da G. Bog ie tak milo-
ztiven daszeie nad ovem tulikem gresnikom tak lehko, y ber-
zo szmiluval, kai potreba mene tak dugu vu tulike ostroche,
y pokore siveti? eh idem y ia nekuliko vremena vusivat,
szweta, y naszladnoztih niegoveh, potlam pako kadaszi bu-
dem zlo kakovo chutil, zkratkum pokorum dobim y ia,
unogo berse, y leglye miloschu Bosiu, kojszem jur tuliko
vremena Boguszuſil: Odiselie iz puschine z- tem gresnem
nakaneniem, y iduchi po iedne bervi prek iedne vode, ka-
demuszeie nogu poskalila, y izbervi opalie vu vodu naglau-
cze, vu koieszeie utopil, y na veke zvaril, nut kakgaic,
ukanilo usfanie preuzetno niegovo vu miloschu Bosiu. Vu
eveh dveh, tolvaiu naimre y Puscheniku, nut kakszufze,
Eccl. izpunile Duha Sz. rechi, *Misericordia enim & Ira ab illo cito
proximant, & in peccatores respicit Ira illius.* Milotzerdnozt
e. 5. V. 7. y Szerditozt od niegahitro izhagiaiu, y nad gresnike czilya
Szerditozt niegoya; Akopak ovomu Puscheniku za szamo
jedno

sedno zlochezto nakanenic zlo chiniti z-preuzetnem usfaniem vu miloschu Bosiu, pervo negie nieden greh vuchinil, G. Bog miloschu szvoiu niemu ie zkratil na szmertnom vremenu, usza niegoya perva dobra dela vu puschine vuchinic-na nikai neprestimavaiuch, kaksze mogu nadciati miloschu Bosiu na szmertne vure imeti oni, koi tuliko leth ne vu ostre pokore, nego vu uszakoiachkeh odurneh greheh sivu? eh In peccatores reficit Ira illius. Szerditozti Bo-sie, a ne miloszerdnozti moraiusze nadciati uszi oni gresniki, kojszu tulikokrat opominani, karani, y na pobolsanie sitka od Boga zvani, terfze gluheh chinè, y na miloschu Bosiu zanassaiuchi do szmerti vu greheh sivu.

Hodmo vu Sz. Piszmo vu Knige Poroda, onde naiti hochemo kak ono negdasnie lyuczovo iesze megy szobum razgovarialo na polyu Senaar. *Faciamus nobis Civitatem & turrim, cuius culmen pertingat usque ad Cælum.* Naprave moszi Varas, y turen, koicga verhunecz doszesetia do neba; Pocheliszsu adda zidati, y fundamente poztavlyati, ali G. Bog fundamente nyhove ie obalil, nyhove iezike iezmessal da ieden drugoga ni razumel, ar kadaie ieden kamenia potrebuval, drúginuie namezto kamenia donezel morta, kadaie morta prozil, donezelnuie dreva, akoie potrebuval vode, donezelnuie vapna, ali peszka, y tem nachinom G. Bog nyhovomu zidaniu hitro ie konecz vuchinil. Ja ovde nimam vremena izpitavati onch mestrov, kai nyh nato ie genulo, y kakovszu zrok mogli imeti tak veliku zidunu podignuti? namezto nyh vendar chuieni dami Sz. Augustin odgovaria, y zrok toga poveda. *Ne diluvio, si postea feret, delerentur.* Dabi z-potopom, akobi potlam na sztal, zkonzhanie nebili: Oniszsu razumeli bili da pred 107. letmi vesz narod chlovechanzki zvun nekuliko person ieszu uszi od obchinzkoga potopa zkonzhanii bili; razumeliszsu da onda one vode ieszu vissze od uszegor bile, y usze gresne lyudi potopile, zato izto y oni zpoznayaiuchisze za-

Genes.
c. II. V. 4.

S. August:
in Joan. c. 1.
xxvii. 6.

Genes.
c. 11. v. 7.

gresnike, y boiechisze novoga potopa, kanilisz u ieden vi-
szoki turen tia do neba zezidati, vu koiembisze bili mogli
od potopa y szmerti oszloboditi. *Sperabant salvari a diluvio
scelerissimi homines hi, veli Sz. Augustin, & ab iniquitate non
se temperabant.* Uffaliszusze od potopa oszloboditi neszre-
chni gresniki oni, y od grehov niszusze zdersavali. *O pre-
sumptio nequissima unde creata es?* Chimszu gorfi bili, tem-
szigurnesseh hoteliszusze vuchiniti, oh! veli G. Bog ova ny-
hova preuzetnozt, y usfanie morasze zatreti. *Confunda-
mus ibi linguam eorum, & non audiet unusquisque vocem
proximi sui.* Potrebaicnym nyhove ieſike zmutiti, da
ieden drugoga nebude mogel razumeti, y tem nachinom
da uszemu szvetu preuzetnozt nyhova znana bude.

Szada povernemosze k-czilyu govorienia moiega, ko-
iega lepa szpodoba ie ovo pripechenie, y Bogbi hotel dabi-
fze unogem Kerschenikom na nyhovom zkradniem vreme-
nu kai takovoga nepripetilo, koij unogo leth ieszu zidali-
szvoy gresni sitek z-uffaniem vu Bosiu miloschu, da budu
szigurno obchuvani od vekovechnoga potoplenia, y szmer-
ti. Da nainire na nyhovom szmertnom vremenu, vu nyho-
vom betegu budu imeli miloschu szpovedatisze y posalu-
vati za grehe, y tako zvelichiti lchko mogli, ali G. Bog
rcse. *Confundamus linguam eorum.* Zmutemo ieſike ny-
hove da nebude ieden drugoga razumiel, toicto betesnika
szpovednik, niti szpovednika betesnik, y tako prez szpo-
vedi y prave falozti neszrechno poginuti budu morali, od-
kud Dionysius Cartusianus opomina uszakoga takovoga
preuzetno uffaiuchega vu miloschu Bosiu gresnika govor-
esi. *Né dicas, miseratione Domini magna est; dando tibi ipsi au-
daciari perseverandi in peccatis.* Negovori, negovori o gres-
na dussa, Miloszerdnozt Bosia ie velika, daiuchi tebe
z-tem usfaniem vexe szercze obzatni vu grechch, y gressiech
uffatisze vu miloschu Bosiu, ar tak miszlecs, y govorcs ti szam
szebe zapelyuies.

Dionysius
Cartus.

Kod.

Kodfszeie zapelyal szvoium vekovechnum skodum, y neszrechum on preuzetni gresnik od koiega pisze. Magister Joannes de Abbatis Villa Episc. Cardin: Koiega niegov szpovednik uszigidar na szpovedi ie karal, opominal, y vuchil kaktze mora od grehov zdersavati, y vu ztrahu Bosiem siveti, koi obetalie szpovedniku pobolsanie, ali odiduchi zpred szpovednika za nye vecs ni miszlil ni, nego ussaiuchisze vu szvoiu mlandozt y zdrayic, kakti y vu miloschu Bosiu odulachilie pobolsanie pod ztarozt, a pokoru na szmertnu pozteleyu, na kointgaic y hitila Bosanzka Pravicza, vu koiem vremenu szpovednik niegov uszemi nachini iesze zkerbel niegovo tverdokorno szercze na zkruszenie pravo genuti, koemu y onde obetalie betesnik da hoche vuchiniti, ali da iiosche nikakve szille ni tomu, szpovedi toieto y pokore, megytemtoga po Bosiem prepuscheniu zamknienie bil on neszrechniak vu Duhu, y kod mertev na pozteleye ie lesal, chesz nekuliko vremena doiduchi k-szebe, pochelic na vesz glasz krichati. *Prob dolor! de catero penitente amplius non possum, & hoc judicante iusto Judice, quia vocanti me restiti, inspiranti non obtemperavi, penitentiamque facere dum valui, nolui.* Jay mene neszrechnomu! szadami vecs ni moguche pokore za grehe moie chiniti, y to po pravichnom szudu Bosiem, ar zazvanie niegovo niszemsze maral, nadehavanju niszem pokoren bil, y pokoru kadszem mogel, niszem chinil za grchemoie, y ovako krichecs neszrechnu gresnu szvoiu duszu ie zpuztil. *Ab stultum est, krichi Sz. Jerolim, in tali statu vivere, in quo quis mori non audeat; quomodo vivere potes, ubi mori non audes?* Ah? noria, szlepota prevelika ie vu takovom sztalissu siveti, vu koiemsze gdo neuffa umreti; kak siveti mores, kade umreti neszmes?

Iztinaic, toga netaim da miloscha Bosia zadovolyna, toieto *Gratia sufficiens*. Tebe nigdar ni zkratchena ò moy Chlovek, uszigidariu imas na ruku, z-koium ti mores vu tebe zbuditi lyubay Bosiu, ali toga ti neyuchinis, zakai pak ne?

ne? zato, kaitiszisze preuzetno usfal vu Miloszernozt. Bosiu, velim preuzetno, kaiti usfaiuchisze vu miloschu Bosiu ieszi gressil, y uszaki dan grehe grehom pridaval, zatoitzto miloscha Bosia tebe bude zkratchena, toieto ona zadnia miloscha *Gratia finalis*. Vu kojusze ti znassis na szmertne twoie vure od Boga dobiti, y taki prez nye moral budes

S. Joann. vekoma puginuti, ar veli Sz. Ivan Chriſtostomus. *Mansuetus
Chryſtost: tudinem præfert DEUS, ut à peccatis te eximas, non ut peccata
hom. 5: ad peccatis accumules.* Miloztiunozt ytihochu szvoiu kase tebe
Roman. G. Bog ò gresna dussa, vuto ime dabisze ti grehov oztavila,
a ne dabit i grehe povexavala, y ztarem, nove pridavala.
Qui, nisi id feceris? terribilius certe te manet judicium. Kai
akoli nevuchinis, tem ztrasnelli znai, y verui da tebe chaka
szud na drugom szvetu.

Szpominamsze kaiszem negda cſtel od iednoga mudroga Filosofusa koi doiduchi na szeniem vu on prelepi y veſiki Varas Atenianzki, kako dabiszi hotel iednoga Ofzla kupiti, megj kojem Oszli na prodaiu dopelyanemi prehagiauchi on mudri Chlovek, bilic opitan kai megj Oszli chinii? odgovorilie, radbiszi iednoga kupiti, kakvoga oyde ni, kakovbi adda Oszel biti moral, koiega ti isches, y seleies imeti? Odgovorilie Filosofus, radbi iednoga takovoga Ofzla dobiti, koibi imel glavu Ofzelszku, rep pak Pavov: Nato pocheliszusze uszionde ztoiechi lyudi szmeiaty, y niesza ne za mudroga, nego za norcza dersati; on pako ova videchi rekeli nem, vi mene kod vidim y zpoznavam za norcza derſite, zato da iednoga Ofzla z-Pavovem repom ishem; Ja pako vasz za vexe norcze prestimavam, da vi, koij sivete kod Oszli, pacse untogo mensem razlogom negovi vassj Oszli, y vendarsze uſſate Kerschanzki umreti; Ali znaite y tverdno veruite dasze vu tom ukaniuicte, arkodgoder ni moguche Ofzla z-Pavovem lepem repom naiti, tak tulikai prez oszebuinoga chuda Bosiega naiti ni moguche iednoga Chloveka koibi zlo sivel, y dobro umiral, ar koisze ni

sze ni navuchil dobro siveti, unogo menie bude znai dobro
 imreti. *In p[ro]pij nūnquam didicerunt benefacere, nisi cum tem-*
pus non sit beneficiandi, veli mudi Oleaster: Gresniki nig.
 darsze niszu navuchili dobro siveti, nego liztor onda kada
 vecs ni vremena dobro chiniti, y zato vu teh takoveh izpu-
 niuiulze one Sz. Bernarda techi. *Qualis vita, finis ita.* Ka-
 kov firek, takov konecz.

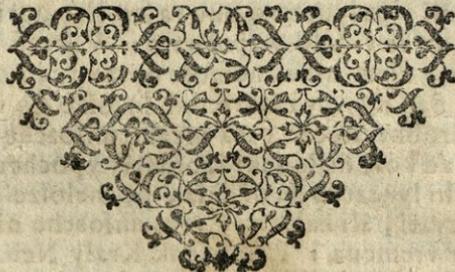
Oleast: in c.

31. Cantic

Dokancham moje govorenie z Kralyem Cyrussem, koi
 seleiuchi nekoje ztanovito lyuczto k-szebe privabiti, ter-
 szil szeie uszemi nachini to vuchiniti, possilyaiuch k niemu
 szvoie Poszle, y po nyh lyucztu onomu obetalie zvun szvo-
 ie Kralyevske milosche, nye z velikemi Ktalyevskejemi dar-
 mi, y kinesi nadeliti, pacse vu velike chazti izuisziti, ako-
 sze k nyemu priverse, y niega za Kralya szvoitga zpozna,
 lyuczto pak ono oszmehavaloszeie tuliko iz Poizlov, kuliko
 iz Kralyevoga portuchania, y obetania, usze za nikai der-
 sechi: Poizlalie Kraly druge Poszle, z-glaszni, da ako
 zdobra neschesze niemu podati, da doide on z orusiem
 nad nye, y prez uszake milosche usze do iednoga hoche-
 zkochati, ali y to lyuczto ono zaszmeli y noriu ie dersalo,
 doklam iztinu ie videlo y zpoznało: Videchi Kraly Cyrus
 da zdobrem y zlem nikai nemore opraviti, poizlalie Szol-
 date szvoie nad nye, y zapovedal da usze do iednoga od-
 lok szame drobne decze prez uszake milosche porasaiu, y
 pomore, nad koje doiduchi Szoldati, y pocheusi nemilo ra-
 sati, videchi lyuczto da nissala, pocheloszeie moliti, pla-
 katyi, zdihavati, ali zahman, vecs milosche ni bilo mezta,
 niti pokore vremena: Rauno tak Kraly Neba y zemlye,
 G. Bog possilya k tebe o lyuczto N. szvoie Poszle Prodeka-
 tore, koij tebe od ztrani Bosie ponuiau chazti, kinesi, y
 korunc nebezke, ak osze ti iz pravoga szerca k niemu
 obernes, y niega szamoga molilo, lyubilo, y szlusilo budes;
 Possilya y druge Poszle szpovednike, koijte vu szpovedalni-
 czah vabe, y ako neprivolis na pobolsanie, z szmertium

naglum, y mukami vekovcchnemi tebesze grozè; zakaizato
ako tverdokorno.vu hudobe twoie oztanes, Kraly Nebezki
poslye nad teszluge szvoie Bosanzke Pravicze, szmert nai-
mre y vrage peklenc, koij tebe zadave y vu muke peklen-
zke odvleku; Onda budes krichalo vu szmertneh pogibe-
lyah, y milosche od Boga proszilo, aliti bude odgovorie-
no. *Vocavi, & renuistis. Despexitis omne consilium meum.*
Zvalszemvasz k-mene, y vu miloschu moiu, y niszte hoteli
doyti, za moia nagovariania, opominania, y nadehava-
nia vi niztesze marali, negozte usza za nistar dersali, zakai-
zato *Ego quoque in interitu vestro ridebo.* Ja takai nad po-
gublyeniem vassem szmeialsze budem. *Eh non sic impij, non
sic.* Ne tako ne ò gresne dusse, nego *Hodie si vocem Domini
audieritis nolite obdurare corda vestra.* Kadafze chuiete-
od Boga zvaneh k-szebe vu nebo, nechinc-
teszegluheh, da nepogubite mi-
le dusicze vase.

Amen.

NEDE-

NEDELYA SEXAGESIME.

Zverhu uszeh chud naivexe chudo ie da
gresniki chim vexe kastige Bosie nad szo-
bum zpoznavaiu, temsze menie za
pobolsanie maraiu.

Qui habet aures audiendi, audiat. Lucæ c. 8.

Koi ima vussesza na poszlussanie nay
poszlusssa.

VNogi, y prechudni Miraculumi vu perveh vremenah ;
na pochetku szveta pripechalise ieszu ; kada naimre
Vszamoguchi G. Bog iednum szamum rechium *Fiat*. Nai
bude. Iz nicheszta ztvorilie nebo, y zemlyu zeuszemi ztvar-
mi koiesze goder vu nyh nahagiaiu : Zaszadilic Paradisus
zemelyszki, y niegat zeuszemi naszladnosztsmi napunil ;
y napokonecz koncza ztvorilie iz slake zemlye Adama na-
kip, y szpodobu szvoiu Bosanzku ; a Eva pak iz Adamovogæ
Rebra, Oh! veliki Mirakulum. Nili bil tulikai velik Mira-
kulum, kadaie G. Bog prepusztil po zraku od vikrov nosziti
Enoka? od Angela Habakuka? vu gorucheh Kuchiah voziti-
se po rechenom zraku Eliassa? Szuncze na zapoved iednoga

Chloveczka proti nature szvoic vu miru obſztati? Oh Chudá prechudna! Ali zverhu uſzeh ovch y drugch neizbroieneh prechudnch Chud, dve naivexe, hochu da poſluhnete, Pervo ie ov, da naimre Rech Bosiatelom, y Meszom; a Bog Chlovekom ieszu poſztali, ter to za Lyubav Chlovecka gresnoga, dabi pak gresni Chlovek nyhovoga Bosansztva mogel delnikom poſztati. Kot Sz. Otecz Augustin govorci. *DEUS factus est particeps nostræ Mortalitatis, ut Homo fieret particeps sua Divinitatis.* On buduchi Chlovekom obhagialie, y ne-prefztanczè obtekal Varasze, Grade, y Szèla, nazveschaich Sz. Evangelium, vuchechi vu Sinagogah Sidovzkeh, vrachech uſzakoiaſhke betege, yz-ovakovemi chudi, navuke szvoic potvergiavaiuch, kodnam to Sz. Matei Evangelista szvedochi, govorecſi. *Et circuibat JESUS omnes civitates, & caſtella, docens in Sinagogis eorum praedicans Evangelium Regni, & curans omnem languorem, & omnem infirmitatem.* Nitimuic to uſze zadoſzta bilo, negoic zebrał 12. Apostolov, y nye ie po uſzem ſirokom szvetu razpoſzlal nazveschat Sz. Evangeliuma

Matth. c. 9. v. 35 *Marci: 16. v. 15. & 16.* govorccſijm. *Eantes in Mundum universum, prædicate Evangelium omni Creatura; qui erediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur.* Poyte o Apostoli moy dragi Nameſtniki, po uſzem ſirokom szvetu, y nazveschaite od ztranimoi Sz. Evangelium moy uſzemu ztvorenju; gdogoder bude vam veruval, y polek navukov vassh ſivel, Zvelichen bude: Koi pak vam nebude hotel veruvati, nitiszek-mene po Sz. Pokore obernuti, y polek navukov vassh ſivet zkvarien bude za Apostolmi olztavilic na meszto ſzebe uſze Prodekatore, koi j. z-Apostolzkiem Duhom neprefztaiu do danasnjea dneva nazveschati Sz. Evangelium, gresnike od grehov odurachati, y na pokoru obrachati; Onem koijsze pobolsaiu y po Sz. Pokore k-nyemu obernu, obechaiu uezselye nebezko, onem pako koijsze za pokoru nemaraiu, niti za pobolsanie miszle, z-mukami peklenzkemiszc groze. Tervendar, o Tempora, o mores! Chudo zverhu uſzeh Chud naivexe: Da naimre gresniki

niki na tulike prosnic, nagovariania, y grosnie Christusse-
ve, Apostolzke, y Prodektorzke vuszesza zapiraiu, nechte
chuti niti razumeti Rechi Bosie, yakoruno iur nad szobum
zpoznavaian kastige Bosie, ztem vendar nikai bolis, nego
vnogogo gorsi posztaiu; Krichalie Christus na vesz glasz. *Qui
habet aures audiendi, audiat.* Gdo ima vuszesza poszluslati,
nai poszlussa. Tak krichet y Prodektori nepresztancze, ali
za malu hafzen, ar gresniqe ztem gorie vidim siveti, chim
vexemi, y guschemi kastigami od Bosanszke Pravicze ieszu
pohagiani, y rauno to ie ono zverhu uszeh Chud naivexe.
Chudo, od koiegazsem nakaniil obilnici govoriti onem.
Kerschenikom koij imaiu vuszesza odperta na poszluslanie.
Qui ergo habet aures audiendi, audiat. Ar ja nekai chudnoga
povedati hochu.

Da Szini, y Kchere Adamove gresid, nikakvo ni chudo,
pokeh dob da Oteče szvoie našleduiu: Da Narod Chlove-
chanszki ie na greh nagnien, to odtud izhagia, kaitiszmo
vu grehu uszi do iednogazpocheti; y tako ni nikakvo Chu-
do dasze tuliko grehov na szvetu chini, imaiuchi Lyudi iur
kakti iednu nayadu gressiti. Nego toie velikoga Chuda
vredno, da Lyudi onda naibolye gresise, kadabisze morali
naibolye greha chuvati, y vu milosche Bosie siveti. Izti-
naic da iedno dngovanie morebiti Naturalzko vu iednom
vremenu; a vu drugom pak vremenu zverhunaturalzko;
Szneq vezda po zime da ide ovde pri nasz, toie kai natural-
zko, da pak vu Rimu ide vu Augustusu Meszeczu, kadega
nit po zime ni videti, toie kai zverhunaturalzko, jedno
ochiveszto Chudo. Rose, da vu Protuletiu Czvetu, ni Chu-
do nikakvo; nego daie oposzred zime kase Sz. Dorotheia
Orczu szvoiemu; y Sz. moy Ferencz Serafinzki Sz. Orczu Pa-
pe, toie veliko Chudo, Mirakulum oszebuini. Rauno
tak ia morem recsi da greh, y hudobnozt Chlovechanzka
vu iednom vremenu ie Nayada, a vu drugom vremenu ie
Chudo, y Mirakulum.

Ako pak ia opitam Mudre, y Vuchene Lyudi kaije Mirakulum? Chuiem dami uszi iednak ogovariaiu ovak. *Miraculum non est aliud, quam effectus extraordinarius, cuius causa incognita est.* Chudo, illiti Mirakulum nikai ni drugo, nego ieden chin oszebuini, koterogasze zrok nezna kakovie; Vezda pak ia velim da negdasnie pervo vreme pred pregressiem naszeh perveh Otczeu Adama, y Eve, bilaszu usza dobra, usza szladka, usza vugodna: potlam pak po nyhovom pregresseniu. *Sunt bona mixta malis, & omnis dulcedo mixta amaritudine.* Ieszu dobra zmessana zlochesztemi, y uszaka szladkocha zmessana suhkochum: Vu tulikeh salosztah, teskochah, y nevolyah vu koichsze nahagiamo, iosche gressimo, Bogabantuiemo, y havexe kastige nyega zezavamo: G. Bog ie vesz napuen naasz od greha odulechi; a nassa natura, y poselenia naasz ztem bolye na greh vlekù, kot Sz. Ivan Chri-

S. Chrysostomus: softomus szvedochi govoreczi. Crescit inopia rerum, crescit hom. 2. de & malitia populorum, savit in cunctis necessitas, savit & cunctorum Impietas. Elia.

Raszte szironastvo, raszte y hudoba Chlovcehczancka; Lyutisze nad uszem potrebchina, Lyuti zverhu uszch y nemiloszernozt; Namse szmert pribilisava, a mi uszaki den grehe povexavamo; na meszto vrachtyih hasz-novitech k-sitku vekovechno au, piemo chemer: Szvetsze zverhu glav naszeh vrussava, veli Sz. Hieroniinus, ter ne szamo nechuvamosze besech, nego niti glave, ali vrata na-

S. Hierony: sega neprigiblyemo. Orbis ruit, & Cervix nostra non flectitur, Epist. 3. ad nec amputamus causas morbi, ut morbus pariter auferatur. Jur

Meliod: zpoznavamo praviczu Bosiu zverhu naasz, terze nemaramo molitimusze, y proositiga za miloschu; Zpoznavamo hochu recsi zverhu naasz ochiveszte kastige Bosie, terszmo tem gorsi, y vugrecheh tverdokornessi, za pobolsanie sitka nit nemiszlimo, unogo menicza pokoru, y tako sivuch mi szami primariamo G. Boga danaasz iosche gorie kastiguie na ovom szvetu. Proh nefas! Krichi na vesz glasz Sz. Ivan Chri-

Jean. Chrysost: softomus. Nulla ex parte correctio, & adversis hominum malitia provocetur, sic crescit quotidie, quod puniatur. Oh tuga, y saloszt!

halozt! Nigder, vu nikom ni videti pobolsania, nego chim
vexe kaftige Lyudi zverhu szebe zpoznavain, ztemszu gorsi,
y nyhova hudoba natuliko raszte uszaki dan, daie G. Bog
kakti prisilyen nyh kaftigati. *Oh qui habet aures audiendi,*
audiat. Gdo ima Vuha na poszlusanie, nai poszlussa kai
govorim.

Nasz obleva G. Bog z-onemi szuzami, koienam iz-
Ochijh onetuge, y nevolyc chinè techi, dabisze omeckha-
li; à mi ztem bolye gressimo, y vu grecheh tverdokorness
osztaimo. Nasz posztavlyavu goruchu pech szvoie pravi-
chne proti nam szerditoszti, ter vu ovom ognyu merzlei-
osztaimo. Oh Ludoszt! Oh neszpamethoszt Naroda Ker-
schanzkoga! pokehdob da szadasnic neszrechno vreme-
kadabi morali mivu tulikeh nevolyah posztavlyeni za milo-
schu G. Boga prosziti, nyemu szlusiti, y nyemusze za odver-
nienie od nasz tulikeh nyegoveh pravichneh kaftig moliti,
onda mi na nyega ruke nasse gresne posztavlyamo y nyega
z-grehi nassemi ranimo, y bantuicmo. Oh! ter nili to uszch
Chùd, naivexe Chudo, y Mirakulum?

Kada Chlovek ima usze po volyc, zdravie, bogaczto,
chazti, veszélya, y naszladnoszti, ter vu tak szrechnom-
sztalissu gressi, to nikakvo Chudo nì: ar veli mudri La&ctan-
tius Firmianus. *Tunc maxime DEUS ex memoria hominum la-
bitur, cum Beneficijs ejusfruuntur.* Ondasze naibolye Lyudi iz
Boga zpozablyuiu, kada dobroth niegoveh vusivaiu. Nego
kadatisze zpoznavala nevolyni Chlovek zeuszeh ztran obter-
scnoga z-neszrechami, pregni, sziro mastvoim, betegmi,
y drugemi kaikakvemi szuprotivchinami ter zverhu uszega
toga gressi; Oh! ondaie Chudo, ondaie ieden veliki Mi-
rakulum. Nili isztnina da kadasze Orlu izpuchu krelyuti,
posztane ponizen kakti kokos: Kadasze Orofslanu obresu-
parklyi na nogah, posztane miroven kakti Ovcza: Kadasze
Risu izpuchu zubi, posztane miroven kakti Jagnecz: A
Chlovek nemoresze, niti nescze pobolsati kada pogubì pe-
zati

La&ctan-
Firmianus

ruti onoga prestimania, parklyc onoga bogaczyra, zubi: ſonoga zdravia; nili to iedno veliko Chudo, ieden prechudni Mirakulum?

Gdo nezna, y neveruie, da on putnik koi vidi pred nogami ternie ſpichaſzto, y bodeche, tersze neterszi obſztaſti, y ternie odmeknuti; Da on drugi, koifzi chuti kakovo ſzmehko breme nałoseno, tersze podnym neprigiblye; Da on treti, koi borechisze ſzuproti nepriatelu, ter zpoznavauichisze preſzlaboga za pobitise, y obladati, mira od niega neproſzi. Oh! to uſze natura ſzobum donaſſa, to nikakvo ni Chudo, kakti ni Chudo nikakvo da lyudiu ſzrechah ſivuchiproti G. Bogu grelſe. Preſz Chuda pak oſzebujnoga nebi bilo dabiszi on putnik nehotel iz puta odmeknuti ono ternie, negobię iſosche vech predſze na put poſztavlyal, po kociem preſz velike muke nebi mogel preyti. Dabi on drugi neterszilſze ſinchkoga bremena mentuvati, negobiszi iſosche vech na plecha nametal. Dabi on treti nehotel mita proſziti, nego chimſze ſzlabessegia zpoznavat, ztembi bolye nepriatela draſil, y na harez zczaval. Oh! tobi bilo Chudo preveliko. A kuliniko pak Chudo bude ovo, da ſza laſnie tuſno, y faloszno vremę vu koicem mi putuiemo proti dike nebeſzke, y na putu nahagiamotuliko ternia oneh ztrásnych betcegov koijnasz podbaiaiu, y muche; zpoznavamoſze obterseneh z preſinehkerem bremenom onoga ſzioroſtva, pregonov, y kaikakvih neszrech; Jednun rechium, zpoznavamo pravichnu Boſiu ſzerditoſz grozitinamſze z-kaſtigami ne ſzamo vremenitnemi, nego y vekovechnemi, ter kađabiga mi morali za mir y pomiluvanie proſziti, ondaža z-nassemi grehi na boy zczavamo, kai nezgovornoga Chuda ie vredno.

Za bolye, y ochiveszcie ovu iſtinu zpoznatı, potrudemosze vu Sz. Pifzmo, y onde hochmo nayti lepe navuke za zpoznatı ſzlepotu naſsu, naimre, y naipervo vu Faraonu Kralju, kogaie G. Bog nadelil bil z-unogemifzrechami, y bogaczyrom, vu koieszeic on zalyubil prevech, y zpreuzel, natuliko

natuliko da vech ni hotel sztvoritela szvoiega, koigacie sny-mi nadcil bil, za Boga zpoznati, niti zapovedi niego ve-pokoren biti; kadamuie naimre zapovedal po Moysesu Proroku, dabi lyuczto niegovo zebrano Izraelzko iz szusanztva szvoiega szlobodno pusztil, dabimu aldove alduvali, ali on ni hotel zato nikai znati, negoie Moyseisu odgo-varial. *Quis est Dominus, ut audiam vocem ejus, & dimittam Israël? Necio Dominum, & Israël non dimittam.* Kterije ta Gospodin, koji mene zapoveda po vasz, dabi ia puschal iz szusanztva lyuczto Izraelzko? Neznam ia toga Goszpodina, nitilyucztra nepuscham zpod oblaszti moie. Vide-chi G. Bog nezahvalnozt, preuzetnozt, y tverdokornozt nevernoga Faraona, rekelic Moyseisu. *Nunc videbis quæfa-cturus sim Pharaoni.* Budes neg videl Moyses chesz malo vreme kai ia budem chinil nevernomu Faraonu, koi kadabimisze moral zahvalnoga izkazati za tulika dobrachinenia nycimu izkazana, on nitisze za moi zapoved mara, nitimene za Boga szvoiega zpoznava. Nai adda vesz nycgov Orszag Kobilicze fundaiu; naisze uszi kuti y zakutki z-Sabami krasztavemi napune. Za Sabami poszlalmuie muhe, koieszuga na szpodobu oblakov zaszlepleyevale, y muchile; za muhami poszlalmuie iz oblakov desgye, tuchu, y goruche ztrele, koieszu lyuczto, y sivinu tukle, y zkonchavale. Kaſtige kaſtigam ie pridaval G. Bog zverhu Faraona, natuliko da tako rekuch ifztoga peklenoga duha bile bi moglevkrenuti, y na pobolsanie genuti, a Faraon ielisze vurenul? ielisze pobolsal? ieli zpozhal szvoiu hudobu, y dobrotu Bosiu? Nè. Nego kai? *Videns autem Pharaō quod ceſſasset plu-via, grando, & tonitrua, auxit peccatum.* Videchi Faraon die preształ desgy, tucha, y treszkanie, povexalie szvoy greb. *Ingravatum est corejus, & induratum nimis.* Chimie vexe Bosie kaſtige nadszobum zpoznaval, ztemie tverdokornessi, obztał vu ovakve tverdokonoszti, doklamgaic G. Bog utopil vu moriu, à dussumu hitil vu pekel. Oh! qui habet aures audiendi, audiat. Odogoder ima vuha na poszlussanic, nai

Exodi.
c. 5. v. 2.Ibidem
c. 6. v. 7.

V. 34.

poszlusſa, y zkupa ſzudi ako to ni iedno veliko Chudo, y Mirakulum oszebuini.

S. Ambros. Da Salamon naizmosnessi vu tulikeh ſzrechah, y Bogacz-tvah tak iako telu ſzvoicmu ie ugaial, uſzi Sz. Otczi ſzerde-fze na niega; alimusze vendar nechude, ar kot Sz. Ambros govori. *Magna illecebra delinquendi rerum affluentia secundaram.* Veliko nagnienie na greh, ie imeti uſza po volye; Salamon imelic uſzega obilye, y uſza po volyc ſzvoie, kot ſzam od ſzebe ſzedochi govorocs. *Omnia quacumque desideraverunt oculi mei non negavieis; nec prohibui cormeum quin omni voluptate frueretur.* Viſza koialzugoder poselele ochi moie niſzemijm zatail; nitiszeni zakratil ſzerczu moiemu dabi uſzeh naſladnosztih uſivalo: adda megy tulikemi ſzrechami nikakovo ni chudo daic Salamon gressil. Nego da Socrates vu tulikom ſziromastvu, y nevolyah ſivnchi, ie tak oderno gressil, tomusze nemore zadoſta nachuditit Sz. Cyrillus Alexandrinzki.

Salvianus. Da Rimlyani tak zmosni, y bogati biliszu tak hudobni, y gresni, ni Chudo bilo, kot Salvianus govori. *Vix poterat Religionis Authoritas in tanta rerum excuberantia morum tenere censuram.* Da vu tulikom obilyu, komai, y kruto tesko mogloſzie po Kerschanszki ſivet. Nego kadatiszu dosli poganini vu Latinzku zemlyu, y iz Rima vuchinili puschinu; poklakamszu Rimlyani pogubili uſzekaifzu lepoga, y dragoga imeli; ter pouſzem tom ioscheszu vu ſzvoie hudobe obſztali, niti gressiti niſzu preſtalli. Oh! toie velikoga Chuda vredno. Od koieh, ali da bolye rechem koicmie Sz. Otecz Augustin ovak govoril. *Perdiditis fructum misericordiarum vestrarum, miseri facti estis, & pejissimi permanefitis.* Pogubiliszte ò Rimlyani ſzad trudov, y potov vassch, ſziromahi, y nevolyni ieszte poſtalii i y zeufzema hudobni ieszte vu grecheh obſztali. Oh! ter nili to veliko Chudo, y Mirakulum oszebuini?

A od ſzadasniek pako vremen kai hóchu rechi? *Qui habet aures audiendi, audiat.* Gdogod ima uſſezza na poſluſſa-

szlussanie , nai poszlussa kai hochu recsi ; Da naimre szadasnie neszrechno vreme mi Kerscheniki Chuiemo , vidi-
mo , y rukami teplymo velika nezgovorna Chuda , kak
naimre szadasnie vreme , kadabisze naibolye moglo , y mo-
ralo G. Bogu szlusiti ; proti niemusze naibolye gresi : Jeli
gdo zmegy vasz N. N. koibimi znal zrok tomu povedati ?
neveruem .

Pokeh dob da szam G. Bog po szvoiem Jere-
niassu Proroku izpitava ovak . *Quare aversus est populus mens Jeret.*

iste aversone contentiosa? apprehenderunt mendacium, & noluerunt reverti. c. 8. v. 5.

Zakaiszeie ovo lyuczty moie odvernulo od-
mene presz zroka ? prieloszeie greha y nisze hotelo nazad
k- mene povernuti ; takseie negda tusil proti onomu gres-
nomu lyuczty Izrael'skomu , y rauno tak tuisze proti szad-
asniemu Kerschan'skomu lyucztyu , koterosze oduracha-
od niega sivuch vu uszakoichkeh odurneh , ztrasneh grechek ;
ter niti nemiszli za pourachenie k- niemu po Sz. Pokore , y
pobolsaniu sitka : Jedamorebiti ò Kerschene gresne dusse .
Nimate zadovolnye milosche Bosie ? ali vu Sz. Vere Katoli-
chanske zadotzta raszvetcheni niszte ? Nimateli tuliko Pro-
dekatorov koijvasz karaiu ; tuliko Szpovednikov , koijvasz
vuchè , y nagovoriaiu ; Szedem Sz. Sacramentumov kot tu-
lika naihafznowitessa vrachtva szuproti uszem duhovnem
betegom ; y naiaksa Orusia , szuproti uszem dussevnem Ne-
priatelom MARIU Prechisztu Dev. y Szvetcze Bosie za Zagovornike , y pomochnike vasse : Kulika iednum rechium y ka-
kova ni vuchinil G. Bog dabi nasz od greha odvernul ? *Quid est quod debui ultra facere, & non feci?* *Ista* c. 5. v. 4.

Filios enuirizi, & exaltavi; ipsi autem spreverunt me. Poszlussaite
adda nebesza , y ti ò cherna zemlya vu vuslesza twoia primi
kai hochu recsi (veli G. Bog) pokehdob da Kerscheniki ni-
maiuvuszesz za poszluhnuntime ; Szineszem odkoil , y izviszil .
Ipsi autem spreverant me. Oni pak (toieto Kerscheniki) mene

za nistar dersè, psane oduriavaiu, preganiaiu, y szmert ischu polek szvoie moguchnozti, z- prefztrasmemi grehi szvoiemi; Kadabime moralni prestimavati, y lyubiti kakti milosztunoga Otcza, y dobrochinitela szvoiega; ter za tulike dare y milosche zahvalnehsze proti mene izkazuvati.

Vu velikom sztrahu bilie negda Sz. Athanasius vu zburkaniu, y podignieniu Heretnikov proti Vere Katholi chanszke; Nitije vu mensem sztrahu bil. Sz. Cyprianus vu kusnom vremenu, ali Sz. Gregur Papa vu pregoneh: pache negdasnia vremena chuiuch liztor povedati od oveh nevoly, posztaialeszu iz Varassev tulike puschine, ar lyuczto goschenia na poszte, szmehe na plache, veszelya na pokoru ie preobrachalo, y zabivissze iz lyubavih telovneh, szamoga G. Boga ieszu lyubili, niegasze boiali, y niemusze molili, koia ifztina potverditisze more z-onem gresnem lyucztvom Ninivitanszkom, koterо kak berse be zachulo glaiz Jonassa Proroka od sztrani Bozie grozechega onomu Varassu. Ad huc 40. dies sunt, & Ninive subvertetur. Danaimre chesz 40. dan on veliki, y prelepi Varas Ninivitanszki hochesze porussiti, y naopak preobernuti zaradi grehov lyuczta onoga Varassa, na ov salosztni glasz presztrassiliseie Kraly, y taki pochelie lyuczto nagovariati na pokoru, govoreci. Homines & jumenta, boves, & pecora non gustent quidquam, & operiamur Saceis. Preobleczemo nassu gizdavu opravu, poztemosze, y molemosze G. Bogu: kogaie lyuczto dobrovolyno poszluhnulo, y privolilo k-nagovarianiu; y taki Sen szke ulzake verszti, y sztana persone izszlekleszu izszebe szvoic czifraszte oprave, terizusze vu proszta cherne, y pepelnaszte farbe opravu oblekle, laszi razchesauszi ternove korune na nyc posztavivsi, vu iedne ruke Chiszlo, vu druge Mertvechku glavu ieszu na proczessiah noszile. Za nymi hodileszu Muske persone vu ostrch faklyeh oblechene, glave z-pepeloni polzipane imaiuchi, z-disciplinami ie izusze do kervi tepli; niti drugo ni bilo po uszem Varassu

Jonass
c. 3. v. 4.

Ibidem
v. 7.

vide-

videti, nego pokoru, drugo ni bilo chuti nego plach, y milo zdihavanie yu nebo k. G. Bogu. Vezdasnie pak nesrezchno vreme, kadasze ne szamo chuiu nazveschatи kastige, Bosic, negosze pache iur z ifsttinum zpoznavaui; ter gdesze gdo vidzi za grehe pokoru delati? gdesze gdochuiie yu nebo k. G. Bogu zdihavati? ah nitisze nemiszli zato! ar szadsniega vremena lyudi uszeh ztvari bolyesze boic, bolyeic lyube neg G. Boga: Odkud tusisze y vezda proti Kerschenikom G. Bog po szvoiem Sz. Iisaiassu Proroku govorecisi. *Babilon dilecta mea facta est mibi in Miraculum.* Kako dabi hotel *a. 1. v. 45* rechi. Za chudo veliko dersim da moie drago Kerschansztvo tak malo zame mara, koteroszem ia tak iakolynabil, y za lyubav niegovu tulika vuchinil; za koia dobrochinenia kadabime moralo hvaliti y Chaſztiti, onda naibolye mene psani, y bantue z-grehi szvoiemi. *Ipsi autem preverunt me.* Oh! termoreliszekai na szvetu Chudnessega izmiszlii, chuti, ali videti?

Cistem *In Vitis Patrum.* Toieto yu sitkeh szvetch Otczev *In vitis patrum* od iednoga mladoga Redovnika koi buduchi iako traplyen od nechitstoga Ducha z-nechisztemi poscelenyi, koie traplyenie onic odperl, y ochituval szvoiemu Klosterszkому Poglavaru, proszecigza pomoch, y navuk kakbisze mogel boriti, y oszloboditi. Odgovorimu Opat, illi Glavar niegov da nai ima domalo vremena poterplenie, y nai nedvoi, ar bude proszt od niega: Megytemtoga zapovedalie Opat drugem Redovnikom da ovoga mladoga Redovnika trape, psane, preganaiu, y usze kaiznaiu, y mogu na szramotu vuchiniti, damu nai chinè, kai oni tulikai niszni mankali vuchiniti. Chez nekuliko dan od potlam opitalie Opat ovoga Redovnika mladoga, ieli iosche od oneh nechisztek posceleny traplyen? koicemu odgovorilie Redovnik. *Oh Pater! vivere non licet, & quomodo fornicari licebit.* Oh Otec Duhovni! siveti ni szmeti, niti szlobodno, a kak bude szmetilotruvati? Vezdasze ia k-vam obracham o N. N. y velimi ovak, Vilze zpoznavate muchene, y traplyenc od

talikeh teskoch , nevoly , y pregonov , ter vendar iosche
gressiti neprefztaiete ? iedvai dafzte sivi , ter iosche lotru-
iecte , pianchuiete , po tatbinah , y vsurah blago szpravly-
ate ? Oh ternili to velikoo Chudo ? nili ieden szadasnich vre-
men Mirakulum ?

Naidesze morebiti gdo zmegy vasz N. N. koimi recse ;
Vezdasnie tusno vreme Szvetie na to dossal , y tak hudobno
lyuczto poftallo , da szkoro ni mochi ni dihati presz gre-
ha , unogo menye kai chiniti , govoriti , ali miszlti : Tomu
takovomu ia tulikai odgovariam rauno onak , kotie negda
ieden pobosnimoiega Reda Frater Laicus odgovoril bil ied-
nomu Prokoratoru , kadamuszeie tusil na hudobnozt , y him-
benozt szveta ovoga rekelnauie adda ovak . Moy Goszpo-
ne budete vi dober , y Bogaboiech Kerschenik vu vassem
Szveteczkom , a ia vu moiem Redovnom sztalissu , y vam obe-
chem da za nafz dveh bude Szvet dobro sztal , Szvet od nasse
sztrane bude dober , y Bogu drag . Tak rauno velim y ia
vam N. N. ako hochemo mi da ov Szvet , ov Orszag Horvat-
czki , ov Varas N. bude Bogu drag , povolyen , y od Boga
Blagofzlovyen ! naifze uszaki vu nyem sivuchi Kerschenik
terfzi dobro siveti , greha chuvati , y Bogu szlusiti , iednum
rechium nai budu lyudi na szvetu sivuchi dobri , y Szvet
bude dober .

Ali kaiti unogisze na ovom szvetu lyudi nahagyaiti , koij
hvalemir , lyubav , pravichnozt , pobosnozt , milofzerdnozt ,
vu lyuczkeh hisah , a vu szvoieh oveh dobroth nechte imeti :
Nekojj pak govore , ni Chudo da tulike kastige na ov Szvet ,
Orszag , ali Varas dohagiaiu , pokehdob da vu nyh tuliki
grehi Goszpodare ; a szami pak koij tak govore ieszu naive-
xi gresniki . G. Bog possilya kastige za grehe . Propter per-
verja , veniunt adversa . Megy kojemi grehi morebiti twoij
ieszu naivexi , y naiodurnessi ; kadasze adda govoril od szve-
ta daie zlocheszt , hudoben , gressen , tosze govoril od uszeh
zkupa , y uszakoga zoszeb Chloveka na ovom szvetu sivuche-
ga koij uszenaglavce tekù proti pogubleniu yekovechnomu ,
ter

ter vefdar gdoie on koibisze za grehe saluval, szpovedal, y pokoru chinil? gdoie on koibisze terszil szvoy gresni sitek pobolsati, Bogu szlusiti, nyega lyubiti, y nyegasze bojati?
Ah non est, non est qui faciat bonum, usque ad unum; Omnes de. Psal. 13. v. 3
clinsverunt simul inutiles facti sunt. Govori Sz. Kraly David, naehnien od Duha Sz. daga naimre ni niednoga sivuchega Chloveka na szvetu presz greha.

Nai bude ovde povedana iedna fabula, illi pripoveszt, krito prikladna na czily ovoga moiega govoricienia, od iedne naimre lischicze, koia buduchi vlovlyena od kmetov koiemie pri kokosseh skodu chinila, y za tulike skode vuchiniene biliae na szmert oszugienna, razumevssi lischicza szmertnu. Sentencziu, vuchinilaie napiszati Suppliku, vu nye proszeck Szudcza za miloschu zadniu, da kadaiu popelyaiu na szmert, naibiju vuchinil pelyati po one Vulicze, kadeszusze kokossi, y pischeniczi prodavalii, usfaiuchiize da patem iduch bude mogla iosche koiu kokos, ali pische zgrabiti, kadesze vidi da tia na szkradnie vure ni hotela szvoie zle navade esztaviti. Rauno tak znamisze pripecha, ar videchina sz G. Bog vu tulikeh grechh, y hudobe siveti, poslyenam one szmertne betege, y glavnè pregone; kadabisze mi morali pobolsati, za grehe kaiati, Boga za oproschenie prosziti, mi toga nechini-mo, nego tia dozkradnie vure vu oneh navadneh grechh si-vemo. On pak, koji tak hudobno do szmerti sive, kakfze uffa szrechno iz ovoga szveta preminuti, pred Szudcza nebeszkoga doyti, y od nyega vu nebo oszngien y poszlan biti?

Dafze pak nevidi meg Kerscheniki pobolsanie sitka, pod tulikemi Bosiemi bichi, y kaftigami, drugi zrok tomu ni, nego ov kaitisze neveruic dabi ove kaftige od Boga poszlane bile zaradi grehov: Vmeriekoiemu Otezu iedini Szin, takisze pochne szerditi, y tufti na Doktora daie on kriv, arganiznal, ali hotel izurachiti; a nemiszlisze nikai na one krievicze z-koiemiszce ono blago szpravlya za osztaviti Szin bogatoga, ah *Qui habet aures audiendi, audiat.* Koigod ima vaha na poszluscanie nai poszlussa kaiju velim, da naimre.

*Propter perversa veniunt adversa. Tu si ze szam Odkupitel nas
po Sz. Janusu Evang: si non venissem, & locutus non fuisssem
eis, peccatum non haberent, nunc autem excusationem non ha-
benit de peccato suo. Dabi ia nebil dossel na ov szvet, y gres-
nikom dabi nebil govoril, y povedalnym kak moraiu siveti,
grehasze chuvati, moie zapovedi obdersavati; greha nebi
imeli, ali ne szamo ia, nego y moy Apostoli, za Apostolmi
Prodekatori nemankaiu krichati, nazveschajuch moy Sz.
Evangelium, vucheck, nagovariaiuch, karaiuch, grozecchi-
sze, da gdogoder nebude hotel dobro siveti polek navukov
y zapovedih moieh, tatakov uszaki hoche na ovom szvetu,
vremenitne kaftige; a na drugom vekovechni muke peklen-
szke zaszlussitiszi, y zadobiti. Qui ergo habet aures audiendi,
audiat. Koi ima vuha na poszlussanie, nai poszlussa kai ia po
moieh namesztnikeh Prodekatoreh govorim (veli Christus)
kak vuchim, kak zapovedami, kak sze grozim, ter kak-
goder seli od mene plachen na ovom, y na
drugom szvetu biti, takse do szmer-
ti nai terszi siveti.*

Amen.

NEDE-

NEDELYA QUINQUAGESIME.

Kuliku kriviczu ove Fassenszke dneve
Kerscheniki Ztvoritelu szvoiemu chinè,
nyegov Bosanszki Kip z-Piansztvom
premeniaiuch na Bestinzki.

Ecce ascendimus Jerosolymam &c. Lucæc. 8.

Ovo idemo gore vu Jerusalem, &c.

Nigà zmegy uszega szveta naimudressh lyudi , koibi
znal , y mogel dosztoino iztomachati vrednoszt , y
prestimanie Nature Chlovechanszke ; koiu poklambi dugo
vremena , marlico razmislyaval bil Sz. Krály David , lepse ,
bolye , vrednie , prestimaneie niu znal izpiszati nego z-
ovemi rechmi . *Minuisti eum paulo minus ab Angelis : Gloria, Psal. 3. v. 8.*
& honore coronaisti eum. Hotelie reesi Sz. Korunieni Protok.
G. Bose , tifzi Chloveka natuliko prestimaval , dasziga izvi-
szil zverhu uszeh nemeh ztvari , y malo mensega od Angielov
vuchinil , kadasziga naimre na tvoy Bosanzki Kip vuchinil ,
z-razumom , pametium , y szlobodnum volym okincsil ,
vu to ime , dabi ou tebe za Ztvoritela szvoga zpoznaval , te-
besze zahvalnoga izkazuval , pobosno tebe szlusech , y za-
povedi twoic verno obdersavaiuch , y tako z-tobum vu dike

twoic nebezke vekoma veszelitisze mogel. Chlovek pako zafzlepyen od gresnich poseleny, y vrasich zkussavany zpozablyuſiſe ne ſzamo iz Ztvoritela ſzvoiega, nego y iz plemenschine nature ſzvoie, na Bosiu ſzpodobu vuchiniene, teriu na beſtinzu ſzpodobu z- pianztvom ove Faffenzke naimre dneve premenia, y premeniaiuch Ztvoritelu ſzvomu ſpotchinì, Odkupitelu pak muke ponavlya, ſzamomu ſzebe zdravie, y ſitek zkratchuie, k- tomu y duſlu pogublyuie, kada naimre on razum, koi niega od neme ſivine razluchuie, z- pianztvom pogublyuie. Koi greb Pianzta kakie velik, zpoznatisze more iz one grosnie z- koiumſze G. Bog po Sz. Iſaiaffu Proroku uſzem pianczem grozi. *Va vobis, qui potentes eſtis ad bibendum; Va vobis qui conſurgitis mane ad Abrietatem ſectandam, & potandum uſque ad uesperum.* Jay vam koijszte moguchni na pitie; Jay vam koijsze vu iutro ſztaicte na pianchuvanie, y vu niemſze zadersavate tia do vechera. A kteroic pak chesz czelo leto vreme vu koiembi lyudi bolye pianchuvali, neg pianchuiu ove Faffenzke dneve? Kteroic velim to takovo neszrechno vreme, ako ne ovo Faffenzko? vukterom vremenu vſzifze ſpoti G. Bogu chinè, y Christuſſu Odkupitelu naſsemu nyegova Muka ponavlya, ako ne va ovom Faffenzkom? ar veli Sz. Auguſtin. *Lingua per Violentiam armatur ad maledičta, & Juramenta.* Jezik z- pianchuvaniem poſztaie oborusen na blaznofſti, kleteve, y priszege, z- koiemi grchi naivekſſi ſpot Ztvoritelu ſzociemu chinè gresniki Pianczi. Dafſe pak Christuſſu Odkupitelu naſsemu niegova Muka ponavlya, tonam denesni Sz. Evang: ſzvedochi z- onemi rechmi. *Ecce ascendimus Jerosolymam & consumabuntur omnia quaſcripta ſunt per Prophetas de Filio Hominis.* Sz. Mati Czirkva naglaſzt ie odluchila ov Evangelium ſzpomenka Muke Christuſſeve za ov den, kaiti ove dneve Pianczi z- onem gusztem napianiem ponavlyaiu onu Mukukojuie Christus chutil na vertu kadascie kervavem potom potil, videchiszi ponuiati ſuhke Muke kelib. Ponavlyaiu Bichuvanie z- onem ſzlacheniem oprave na nechisze

Maike
c. 5. v. 11.

S. August:
I. de fal.
dec: 97.

chisze poszle. Ponavlyaiu Ternovo Korunenie z- poszta-vlyaniem na obraze szvoie, one kaikakve druge y bestin-zke, y vrasie obraze. Ponavlyaiu razpinianie na krisno drevo, kadasze ukup zesztaiu vu oneh tmiczah po kuteh nechiszo poviachech, y messiach: Oh! nesrechno adda vreme Fassenszko, vukoterom Kerseheniki tulike spote. Ztvoritelu, tulike Krivicze Odkupitelu, a tulike skode szamem szebe na zdraviu, posteniu, y Dusnom zyelicheniu chinc. Kai ulze obilniec pokazati ieszem nakanil.

Negdasni ztarliyudi, kadaszu hoteli izmalati Pianczza, malaliszu iedno Dete presz pameti, ko iosche nezna pravo govoriti, vu rukah derseche ieden Jagarszki Rog, à naglave noszecze iednu zteklenu Korunu, hotechi dati tem na-chinom na znanie, da Pianecz ie kot iedno Dete, koteroye nezna kai govorit, nitimusze more pravo razumeti ono kai govorit: Po Rogu pak velè dasze razumeti mora on mer-zek glasz koicga Pianecz ima, daga nigror rad neposzlussa, kakti niglasza Jagarszkoga Roga, kadasze vu niega pusse: po zteklene Korunc pak hote dati na znanie, da kakti zteklena Koruna na vigyeniestimasze daie kai, à vendar vu szebe nikai ni; tak y oni kadaszu naibolye piani, stimaiu daszu naimudressi, y naivuchenessi, odkud navadu imaiu govoriti. *Dum bibo vinum mea lingua loquitur latinum. Si bibo bis, vel ter, sum qualibet arte Magister.* Zakaizato motese recsi da uszaki Pianecz ie iedno ztrassilo, tuliko chudnisse, koteroga ovak izpisui Sz. Innocencius Papa. *Quid inebiente turpius. Ebrioso? cui factor in ore, tremor in corpore, promit stulta, pandit occulta, cui mens alienatur, facies transformatur.* Kaisze more mersessega recsi od Pianczza? koteromu ie vonyba na vusztek, derhtanie na telu, goni norie, od-kriva otaina, pamet pogublya, obraz premenia.

Ali unogo bolye izpisui unogi Sz. y Mudri Navuchi-teli velike skode, koie pianszto Pianczem na dusse, y na telu zaudiae, zmegy koich naipervo Sz. Ambrosius ovak go-vori. *Ebrietas fomentum libidinis, incitativum insania, venenum lib. de Ejia infipiet. & Jejunie.*

insipientia. Pianszto ie hrana nechisztosze, podsiganie
norie, chemer neszpametnoszti. Sz. Augustin pak Pian-

S. Angust:
fer. 238
de temp.
S. Basilius
hom. 14
in Ebri.

sztvo ovak izpiszui. *Ebrietas est flagitorum Mater, Radix
Criminum, Origo vitiorum, hanc qui habet, hominem non est; hinc
qui facit, peccatum non facit, sed ipse totus est peccatum.* Pianszto ie Mati, koren, y pochetek uszeh grehov, y Chlovek
koi pianchui, nemoresze recsi da ie Chlovek, niti greha
nechin, nego uszaki pianecz ie szam greh: k-ovem dvem
Sz. Navuchitelom pridrusuiesze Sz. Basilius, povedaiuch y
on szvoiu miszel kaisze nyemu od Pianszta vidi, y veli.

*Ebrietas est Daemon voluntarius animis nostris inditus : Ebrietas
malitia Mater est, & inimica virtutis.* Pianszto ie Vrag,
koga Pianecz hotoncze k-szabe puscha, y pri szebe zader-
sava; Pianszto ie priatelszto zeuszemi grehi, y nepria-
telszto zeuszemi dobrotnami. Oh neszrechno Pianszto!
kulikeh grehov ono ie pochetek, kulikem skodam ono ie
zrok, ter vendarsze na usza ova nemiszli; Vidisze, y zna
vu kulike obsanoszti, szironastva, betege, y nagle szmerti
unogcie napelyalo, natuliko da unogi mogu odszebe recsi
ono, kai Poete od Pianczev popevaiu.

*Dives eram dudum, fecerunt me tria nudum
Alea, Vina, Venus, tribus his sumfactus egenus*

Bilszem negda bogat, alimeie troie dugovanie na zloszpravi-
lo, y vu veliko szironastvo napelyalo, koczkanie nai-
mre, Pianszto, y Lotruvanie; koju isztnu gdogod fel, y
hoche ochiveszto zpoznati, nai poszlussa, hochumu z-pel-
dami pokazati.

Povechtemi naipervo N. N. kada gdo poskalivissze
opada na zemlyu, kaksze dersi? nili isztnina da taki ztegne
ruku szvoiu na onu ztran, na koju opada? ztranoviò iè, ali
zakai to chini? nili za zdersatisze, y neprepusztiti opa-
szti? ali ako sze y opade, konche za nepobitisze na telu.
Vezda velim pak ia ovak, kadasze koi zmegy vasz videl, y
zpoznaval bude vu kakovom goscheniu, ali meg y Vinszkemi
tojarussi, posztavlyenogavu pogibeli opasztu vu pianszto, y
akoli

akoli nesche vu nye opaſzti, kai morachiniti? nai podigne pred ochi fzvoiu ruku, nai rassiri perſzte, y nyhova imena nai dobro premiszli kai znamenuju, koia ieszu ova. *Polex, Index, Medius, Anularis, Auricularis.* Pervi perſzt veli, kaiszi obechal, drugi kase kulikoszi pogubil, treti poveda nakaiszi doffel, cheterti kaiszi zaſzlusil, peti naizadai, y naimensi pita, kaiszi vuchinil?

Posztavemo adda oyoga naizadnyega na naipervo meſzto, y od nyega pochnemö govoriti, koisze zove *Auricularis*. Toieto z-koiemisz vusſeszaſznase, ov ifſti perſtecz uſzakomuj Piancu prisęptava k-yuhu *Quid fecisti?* Kaiszi vushinil? Akoli neznaas kaiszi ti vu Pianofzti vuchinil, pitai twoich tovarusſev, twoich fzuszedov, twoich domarov, kaiszi vu pianofzti vuchinil, ali govoril, y hoteti povedati kulike kletve, blaznoszti, priszege, y nechiszte rechi iesz zbyluval, kakſzi psanil fzuszeđe, preganial drusinu, y na nechiztochu hlepel, tak daszi uſzem uycztu na fzpaczenie bil. Ova razumenissi nebudelite G. Boga ztrah, y predlyudi izitiszram? budesli tak odpertoga presz szrama chella dasze budes znowich fzmel zopiti, y vu perve grehe povernuti? kai ako vuchinis, nebudesli gorsi od uſzakoga nainerazumneszegi psza, y machka? iftanovito budes; ar gdo nezna, daako pesz, ali machek navagyen okol lōnecz hoditi, koi lōnecz razbie, terga ſzsluga, ali dekla dobro na onom mesztu pretepe, y ob Chrepinie gubecz natuche? ni pesz, ni machek nepusztesze vech tak lehko pri lonczeh videti: Kuliko pak bolye moralbisze uſzaki Chloyek Piansztya bojati, iz koiega tulika zla pohagiaiu.

Takszeie negda bojal on nori Nabal, kadaie od Senné razumel, kakie vu piansztyu Davida Kralya zbantuval, y raziniszlyaiuch vu kulikeie pogibeli bil, malo da od velikoga ztraha, y faloszti ni vumerl. *Et factus est velut lapis.* Veli Sz. Piszmo, daie posztal kakti kamen zamertev. Od velikoga Kralya Alexandra pak nahagiam zapiszano, da on vu pianozti buduchi, z-kopiem naidragsegia priatela fzvoiega

Klētusſa ie prebol, y zarazil, poklambisze pak bil pretre-
zail, y naiduchi iosche kopię vu telu mertyvoga priatela
szvoiega, doznaviſſi daie on ono lyudomorsztvo vuchinil,
izpuknuvſſi iz mertyvoga tela ono kopie, obernulic spiczú
proti szerczu szvoiemu, hotech i od velike faloszti szamoga
szebe preboszti, y vumoriti, y bilbi vuchinil, dabimu
zabranieno nebilo. Naibolse adda szuproti pianſtvu.

Pitagoras. Vrachtvo ie ono kainam daie Mudri Pitagoras. *Si quo
per Ebrietatem fecisti, frequens animo volvas.* Akoszi
kai zlogá vu pianſtvu vuchinil, gusztokrat premisly-
vai.

Drugi perfzt zovesze *Anularis*. Na kojemsze Perfzteni
szreberni, yzlati, z-dragem kameniem nakincheni nosze,
ov pita. *Quantum perdidisti?* Kulikoszi pogubil? kadaszi-
sze zopil, niszili pogubil miloschu Bosiu? z-koium kakti
zlatem perfztenom twoia dusſa ie bila G. Bogu Zaruchena;
nili pak to vexi kvar, neg pogubiti miloschu onoga Go-
spodina, ali priatela, koi j tebe primariaiu pitti, vech neg
natūramore nosziti? poszlussai Sz. Augustina kaiti govor.

*S. Augusti:
ubi supra.* *Non sit tibi Amicus, qui te DEI vult facere Inimicuſ,* qui
& tuus est Inimicus: *Si te, & aliam inebriaveris, habebis hominem*
Amicum, & DEUM Inimicum. Nedersi za priatela onoga,
koj tebe hoche vuchiniti nepriatela Bosiega, koi y twoy, y
szvoy ie nepriateli: akoli tebe, y drugoga zopies, budes
imel Chloveka priatela, à Boga nepriatela. *Atque adeo,*
dokancha szvoie govorenie Sz. Augustin, *sapienter considera si iustum sit ut te à DEO separares, dum te ebrioſo conjungis.*
Zakaizato szpametno premislii akoic pravo y dosztoino,
daſze ti od Bóga twoiega razluchis, kadasze z-pianczem
ukup szpravlyas: Akoic iednomu Chloveku ſal, akoprem
naipriproftessemu, kadaga za norcza derſis, y bestium imen-
nies, à kuliko bolye bude G. Bogu ſal, kada nyegov Bo-
sanszki Kip koteroga natebe noszis, po pianſtvu na ſivin-
szki, y bestinszki premenias? Zverhu toga, premislii kai
vech pogublyas? nepogublyasli naimre zdravia, y neszkrat-
chuiſes.

chuesliszi sitká? togami ni potreba tverditi zrokni, ar to
szami nekoij po szebe, nekoij po drugch dobro znau, y
uszakidan zpoznawaiu, kak naimre nekoij vu piansztyu,
zatuchenj, nekoi od vina za dussen iefzu poginuli, a nekoij
do denesniega dneva pogiblyu od prekorednogapitia, y pian-
chuvania uszagdasnia, buduch da szadasnic vreme go-
schenia nikaisze neprestimavaiu, akosze vu nyh usze pou-
fze nepie, krichechi, y truczaiuchisze piti. *Quicumque vult
esse Frater; bibatter, aut quater, Bibas semel cum secundo, do-
munc nihil sit in fundo.* Gdogoder hoche bit Pobratin, nai pie
trikrat, ali chetirikrat. Nai pie ienkrat z-tovarussem iz-
pehara, da nadnu nikai neosztanc. Pochnu zdrevicze na-
piati, y presz uszakoga razloga unogiy pod moras piti, ar
vele. *Et pro Bano, & pro Rege, bibatur vinum sine lege;* Y
za Bana, y za Kralya naisze pie vino presz mere: y tako
presz mere, y prefz razloga piesze vino usze poufze, do-
klam Chlovek szam iz szebe norcza presz razuma, y pameti
vuchini; y on Kip na Bosanszku szpodobu ztyorien, na si-
vinzki, y bestinzki premeni.

Oyde profizim dami poveszte N. N. kaifze vam vidi?
dabi gdo Preszvetloga Czeszara, ali Kralya Kip ospotal!, y
oszramotil, niega po blatu hitaiuch, na niega kaikakveh
norszkeh, bestinzkeh, ali vrasicz szpodob Kipe na obrasz
sztavlyal, nebili ta takov *Crimen Læsa Majestatis*, vuchinil?
nebiliszi z-ovakovem spotom Czeszarzkomu Kipu vuchinic-
nom-szmerti zaflusil? oh presz niedne dvoine sztanovito
dabi: A kuliko pak vexigrehchini, y z-vexem grehom
vexe kaltigeszi zaszlusue uszaki on Chlovek, koi on Bosan-
zki Kip, y szpodobu, koga na szebe noszi ospota, oszramo-
ti, y gorsega ne szamo od norcza, negoy od nemoga sivin-
cheta vuchini? kadasze naimre zopie, y ove neszrechnie
dneve vu kaikakve oprave preoblachi, na obrasz szvoy kaika-
ke druge spotlyve obraze, y szpodobe posztavlya, ter ovak
szimo tam o po vuliczah teche, uszemu lyucztyu szebe na-
szmeh, y spot davaiuch, vechkraty po blatu, y po mjakahsze
ka-

kalyaiuch kot drugo nemo svinche. Nadalye hochu dami poveszte, dabivi videli koga, vu iedne lepe, y okinchene Kralyevszke Pálache, kakti vu iednu stalu, ali vu ieden kotecz, szvinie, y drugu nemu svinu zapirati, kaibi od toga takovoga rekli? nebili rekli, da on ie ne szamo Chlovek presz pameti, nego y smertne kastige vreden? Akoli to ie ifsztina, a kaisze bude moglo recsi, y szuditi od oneh Pianczev, koij szameh szebe, y druge zopiaiu? ar kai ie telo Chlovezanszko? akogdonezna, nay opita Sz. Paula Apost: koi

*T. Corinth: Nescitis inquit quoniam membra vestra
sunt spiritus?* Neznate morebiti da kotrigi vasli ifszu Czirkva Duha Sz.? Ako adda on koi Kralyevszku Pálachu tak na malo prestimava, y iz nyé takov spot chini, vredenie szmertne kastige, a kakove kastige vreden bude on, koi Czirkvu Duha Sz. toieto telo szam Izvoie, ali blisniega szvoiega z-prekorednem pitiem vuchini iednu stallu, y ieden kotecz uszeh naiodurneszech grehov, koij iz Vina, y pianiszta izhagiáiu: kulike adda kastige pianecz ie vreden; nai uszaki szebe, szudi, doklam od osztalech persztov nadalye govoril budem.

Treti preszt zovesze *Medius*, toieto Szredni, y pitá *Quid evasisti?* kaiszi posztal ò Chlovek kadaszisze zopil? hochen znati kaiszi, y kakovszí, kadaszi pian? poszlussai Sz. Kralya Davidakoi govorio od pianczev, daszu naimre *Sicut Equus, & mulus, quibus non est intellectus.* Kakti kony, y Meszg, koij razuma nimaiu: ar Chlovek pian nezna kai chini, niti zna kai govgri, nego kot iedno drugo nemo svinche sive, od koich pianczev Poëta Mantuanus ovak popeva:

*Quisquis enim vivit sine lumine mentis, & usu?
Fert hominis vultum, Ingeniumque fera.*

Gdgoder preszt razuma sive, noszí Chlovechi obtasz, à pamet bestinszku. Adda pianiszto premenia lyudi na nemu svinu; ali ako ia recsem daszu pianczi gorsi od neme svinie, krivo nerechem: Ar koteroc ono nemo svinche tak nerazumno,

nerazumino, dabi ono poselelo, y za onem hlepelo, kai zna
damu skodi? Kteroie ono sivinche, koterobi vech pilo,
neg seia? pretepi ienkrat psza, ali Machka sibum, ali pali-
czum; potlam pak podavainu vu iedne ruke kruha, a vu-
druge paliczu, y hoches zpoznati da hoche raissi od glada
poginuti, neg po kruh polek palicze poszehi. Poszipavai
pred pticzami fito, ali konoplye, pak presztirai y Mres-
cze daie videle budu, hochetie lehko y z- periem poieszti
kulikojih vlovis: Ravno tak barachi z- drugum némum sivi-
num, y hoches zpoznati, daszu usza raszumnessa od pianca
Chloveka. Ar Chlovek od Boga raszvetchen, z- razumom,
y pametium nadelyen, vu Sz. Vere podvuchen, znauich-
dobro kulikomu, pianchuvanie na zdraviu telovnom, y Zve-
licheniu Dusseunom skodi, ter vendar tak iako za vinom-
hlepi, nye presz uszakoga razloga pie, vech negoga natura
potrebuie, y nosziti more.

Chudanikai mensega, neg y spota ie vredno ono kai-
sze cste od Kralya Sardanapala, koizpozabivissze iz szvoie
Kralyevzke Chazti zaszleplyen od nechisztek poseleny, y
lyubavih proti Sennam, koicie vu szvoiem Kralyevzkom
dvoru dersal, megy nymi uszekuntinoma prebivaiuch, nav-
chilszeie od nyh preszti kudelyu, y zapusztivssi Kralyevzku
Korunu, y Opravu, oblastilszeie vu senszke halye: Chuda
sztanovito y spota vredno pripechenie ie ovo. Ali unogo
vexegachuda, spota, y szramotè ie vredno, da Kerscheno
Lyucztyo, kakti tuliki Szini Kralya nebeszkoga, na szpo-
dobu koiega ieszu ztvorieli, z- kerium koiega ieszu od-
kupljeni, y koiegà miloschum odvetniki dike nebeszke ieszu
vuchinieni, ter vendar gorie, y nespametnie od ovoga po-
ganina sivu, zpozablyuiuchisze ne szamo iz chaszti szvoie,
nego pache zpozablyuiusze iz Boga, neba, y dusse szvoie,
sivuchi gorie od neme sivine, vu uszakoiachkeh odurneh-
grecheh, vu koie po pianstvu prepadaiu. Odkud izpitava
Sz. Job. *An potest aliquis gustare, quod gustatum affert mor-tem.* Moreli gdo kostati, kai kostano zavdaie szmert.
Kako dabi hotel recsi, budeligdo tak nespameten, koteribi

hotel piti, ali ieszti ono, kai zasztanovito zna da iè z Chemerom zmessano? ali kakovoie to tvoie izpitavanie ò moy Sz. Job? morelisze gdo takov nayti? buduch da Narod Chlovechanzki szadasnie vreme, ter naimre ove Fassenszke dneve ie natuliko obnored, da ifstina vekovechna szvedochi, da szadasnie vreme vech lyudi yumira od pianstva, y lakomoszti, neg od Mecha.

Cheterti perszt zovesze *Index ab indicando dictus*. Perszt z-koiemsze kase kadasze kai poveda. Ov ifsti adda perszt poveda uszakomu piancu *Quid meruisti*. Kaiszi zaszlusil. Arkaiszi zaszlusuiu oni pianci drugo, nego to da unogi, y unogi vu onom szvoiem bestinzhkom ztalissu szvoy sitek, zkonchavaiu, y szmert telovnu z-dusseunum premeniaiu? iednum rechium dusse szvoie presz uszake szpovedi, y pokore vragom peklenem izruchain. Kotszeie negdasnie ztaro vreme pripetilo Holosernesu, Balthasaru, Amonu, Atile, Zenonu, y unogem drugem velikoga, y pomensega ztalissa pianem Lyudem *Quid meruisti*. Hoces znati ò Pianecz! Viszi ti z-pianzvom tvoiem raszlusunes ne szamo pred szmerti, nego y po szmerti? Oh neszrechno zaszlusenie! ar ni drugo nego spoti, obsanoszti, betegi, neszreche, y vekovechnemuke peklenzke, vu koich budes napian z-razczvertem olovom, sveplom, szmolom, y drugem goruchem szmiradom peklenzkom, kotoro pitie budeti utzidar vexu muku, y sciu zavdavaloo. Kot szvedochi Thomas Cantipratanus od iednoga Herczega, koi vu pianstvu be premiinul na drugisvet, presz uszake priprave za takov put, y zato niegova dusza be izraven od vragov vu pekel odnesena, koie dusse taki na prissesztu be napit od vragov jeden pehar, koterogaie izpiti morala, koiega berseliye pochela piti, taki chesz ochi, nosz, vussesza, y vuszta pochelie iznyegoruchi plamen van plaszati, y izhagiati. Rauno tak-szcie pripetilo z-Lausssem Landgraviussem, kot pisze Czesarius. Tak tulikai naigusche pripechasze Fassenszke dneve pianczem, da naimre vu pianoszti unogi, y unogi od nagle szmerti

szmerti ieszu zgrablyeni, y vu muke peklenizkevekovechne nyhove dusse od vragov odnessene. Kot mudri Origenes tu isztnu mene potverguie govorecs. *Quicumque Ebriosus penitentiam de ebrietate sua non erit, sed usque ad mortem in illa permanebit? in aeternum peribit.* Gdogoder za pianchu- vanie szvoie nebude pokore delal, nego do szmerti bude. pianchuval, naveke poginuti hoche.

Peti perszt zovesze *Pollax, à pollicendo.* Ov iszti perszt pita uszakoga Chloveka, a naimre pak piancza *Quid promissi?* Kaiszi obechal? Toieto kaiszi na Sz. Kersztu obechal odgovoritisze Telu, vragu, y szvetu,nym nevgaiati, niti po volye hoditi. Niszili obechal Szpovedniku tuliko krat pianstvasze chuvati? a kak pako obdersavas to kaiszi obechal? kakgoder obdersavas, takovetze plache nadeciai, ar ov perszt tulikai tebe obecha sziromastvo, betege, obsanozzi, kratko sivlenie ovde, à na drugom szvetu muke veko- vechne, ako nebudes obdersaval ono kaiszi obechal, toiceto akosze nebudes vina habal, y od pianchuvania zdersaval, koterio ie naidraxe nepriatelu dusse twoie vragu peklenomu, polek szvedochanzta Sz. Ivana Chrysostomusfa. *Nibil ita est Daemoni amicū, sicut Ebrietas & lascivia; ubi enim ebrietas, ibi Diabolus est.* Nikai nitak dragoga vragu peklenomu, kak Pianszto, y nechisztacha, arkadeie pianszto, ondeie'vrag, koi pianoga Chloveka naileglyc na uszaki greh napelya, a naimre pak na nechisztachu, y Lotriu, zakaizato opomina Sz. Pavel Apost: uszakoga Chloveka. *Nolite inebriari vino in quo est Luxuria.* Ephes. c. 5. v. 18. Ne zopiaitesze z- Vinom, vu kojemie Lotria. *Ob quam grave peccatum est Ebrietas! quæ hominem ejicit à Regno D[omi]ni.* S. Bernard: Krichi Sz. Bernard, oh kak ztraßen, y velik greh ie pianzto! koterio Chloveka piancza chinì pogublyati Kralyevszto Nebeszko: Oh kuliko, y kuliko ove Fassenzke dneve, pianszto prekoredno hoche dusz vu pekel poszlati? kada uszaki stima damuie szlobodno do gerla piti, y freti, pache unogifzi chinè szlobodno y unoge druge odurne grehe chiniti.

Nut d N. N. lepeh 5. Nayukov za ofszloboditisze tulikeh vremenitneh neszrech, y vekovechnich muk peklenzkeh: Gdogoder adda nešel, y nesche vu pianzvto opaszti, iz grehov vu tulike neszreche prepazti? nai uszidgar ima pred ochima szvoie perszte, nai dobro premislyaya nyhovo oponianie, kaksze naimre uszaki vu prilike opianitisze, od vina zdersavati mora: Kai ako nevuchini, termusze kai gorsega iosche pripetl, negszeie pripetilo onomu piancu od koiega pisze Gotscalcus Halensis, nai nikoga nekrivi, nego szamoga szebe.

Gotsalcus *ackoi vecher idachi szam domov ofszlepyen vech od vino* *szkoga dima*, neg od skure noch, kadabi mimo jednoga Czintoroma ifsel domov iz goschenia popikavajich, y zadevaiuch, ar uszi puti biliszum teszni, opaduchi nekaikrat pochelie popevke, na blaznoszti, y kletve obrachati, y usze vrage iz pekla zezavati, kot y vezdasnie vreme imaiu navadu chiniti pianczi, od koich govoris Sz. Iasias Prorok. *Præ vino*

Ias. c. 28. v. 7. *nescierunt, & pra ebrietate erraverunt.* Pred vinom neznaiu kai govore, ali chinè; y pred pianosztium neznaiukud hode: Zaiduchi vendor ov neszrechniak vrezkoro do hise szvoie, kadeszeie nai zadnich za jedno drevo žadel, y na tla opal, kade kot nemo sivinche valyaiuchisze, gorie neg nieden Poganin pochelie kleti G. Boga, B. D. MARIU, y usze Szwetze nebezke, kole blazne iz prokletoga gubca szvoiega bluiuchi, ter vrage iz pekla na pomoch zazavaiuchi, nut vu onom ifstom hipu pokazalmuszeie ieden peklenzki Duh, vukruto ztrasne, y odurne fzpodobe, koiega ov neszrechniak pianz zagledavissi, preztrassiloszeie, y od velikoga ztraha napol pretresnil, koteroztrassilo peklenzko opitalie piancz, gdoic, kaije, odkudic, y kai onde ische? Odgovrilimue pekleni Duh. *Sum talis, qualis tu propediens eris.* Ja ieszem takov, kavot tina zkorom budes. Obatrivesze ov neszrechniak, kot on koi pameti nima, y pozove ovo peklenzko ztrassilo k-szebe na vecheru, koteromu odgovori. *Non faliam,*

Iam, me hospitem habebis. Nechuti zmankati, negoti budem goszt, pochelgaie nad tem odgovernom usze vesi ztrah preuzimati, y treznessega chiniti doklamie y domov dossel, kade taki zapovè usze drusine da marlico zaprù vrata, oblukie, y nyc prepoveda odpirati, dabi neznam gdo dossel kuchit; zevszem tem nisze stimal szegurnoga, zato popalic za orufie, puske, szablye pripravilie na sztol, gotov za pobitisze ako bude potrebno, kai videchi Senna, ydrusina, od ztraszhu derhtali, nenadciaiuchisze nikai dobroga, ioschesze pravo ni oborufil, daie dossel Goszt, y zachne na vrateh kuchiti z-batom ienkrat, drugoch, y tretich, ali nitiszce usfal, nitije szmel gdo odpretimu; Chetertich tak ztrasnoie pokuchil, daszeic usza hisa ztreszla, y zapertemi vradi nuter vu hjsu ic dossel, vu one iszte perve szpodobe, koteru ztrassilo peklenzko zagledavissi drusina, iz hise ic pobegnula, y szimo tam raztekla, Duh pak reklicie onomu, piancu Goszpodaru. *Invitasti me, en habes presentem.* Pozvalszime, nutme ovo pred tobum, onda on od ztraha zamuknnlie, nitigale szmel vech gledati, nitimu kai goroviti; Duh pak nechiszti reche nyemu. *Vicissim & ego te ad tertium ab hinc diem volo invitatum.* Ja tulikai tebe do tretiega, dneva pozavam k-mene vu goizti, y ova zrekuchi nefstalogaie. Drugi den zevszema pretresnien ov neszrechniak pochelszeie szpominati, y razmislyavati vcherasnie pripechenie, od velikoga ztraha zbetesalisecie, y neznaiuchi za szvoy beteg bolsegia vrachtva od Sz. Szpovedi, pusztsi dozvati Redovnika, koiemusze Szpoveda iz uszeh grehov, poklam pak po Szpovedi pochnetulikai uszu szvoiu Comediu povedati, Redovnikusze preporuchati vu Sz. Molitve, za navuk, y pomoch, koi ni mankal vu uszem nyemu lyubavi izkazati. Treti dan zgrablyen iz posztelye vu iednom ochnom megneniu be zapelyan pred peklenzka vrata, koiemu naipervi nyegòv Goszt ic naproti dossel, termu poche kazati neizbrojene dusse vu onom peklu ztrasne muke terpeche, koteru zbok szamoga pianistva tamо ieszu zasle, pochnemu pak on nycgov/

gov Gofzt ponuiati ieden pehar onoga peklenzkoga szmarda, dabiga popil, govorczimu. *Ades dum ergo, nunc una mecum hoscè quos vides serpentes depasce, & ex hoc Calice ardentissimum ebibe sulphur cum pice.* Jcszi adda dossel, nu vezda pomozimi poieszti ove kache koie vidis, y iz ovoga pehara izpitil goruche sveplo, y szmolu. Vukulikom ztrahu, y kakoveh ztiszka oy neszrechniak iesze onde nahagial, puscam uszakomu koime chuire govoriti, da premisli; Szrecha pak niegova daszeie pervo toga bil szpovedal, ar buduchi presz... szmertnoga greha Duh peklenzki ni imel zverhu nyega oblaszti, y tako po milosche, y prepuscheniu Bosiem bilic nazad na posztelyu doneissen, alitak szlab, daie vech mertev nego siv bil, y akoie rauno mlad bil vu letah, od ztraha vendar taki ofstalar, y szed posztal bil, kakti ieden naifzedessi ztarecz, y pochevssi k-szebe dohagiati, nigdarze vech ni opil, nego pache nepresztańczezie fuhko za szvoie grehe plakal, y ostru pokoru do szmerti szyoic delal, y tako pobosno vumerl.

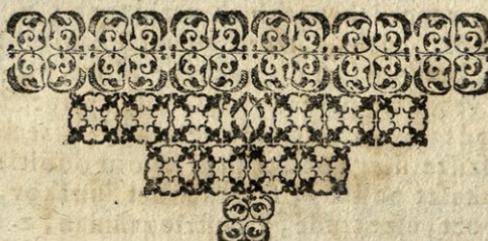
Nu kadeszte vezda ò Pianci! kai niiszlite? kai odgoveriate? imateli iosche volyu zopiatisze? potlam pak vassa pian-

¶ Coriath: e. 6. v. 10. sztvra na vekre vu pecklu plachati? ali pak morebiti da neveru-
ite Sz. Paulukai on govari, da naimre. *Ebrios Regnum DEI non possidebunt.* Pianci vu Kralyevszto nebczko nigdar nedoydu: Nego budu priszilyeni poyti vu pekel, kade budu plachali z-drugachessem pilisseni szvoia pianstvra, od koich

¶ Fal: 30. v. 7. Sz. Kraly David govari. *Ignis, & sulphur, & Spiritus procellarum pars calicis eorum.* Ogeny y sveplo, y uszakoioachke naiodurnesse duhe, y smahe buduszenym napiale. Vezda naira-
zmissle oni, koijsze hvale da mogu unogo piti; Oni tulikai, koijszi za diku dersè kada mogu koga zopiti; y oni koijszi-
le, y truczaiu druge povsze piti, doklamsze y zopiù: arti uszi
za planeze od Szvetcev Bosich ieszu dersani, y kaije iosche
vech, ovi takovi, koijs druge zopiaiu nyh truczaiuch piti, G.

¶ August: fer. 131. Bogu za nyh odgovariati budu morali, ar veli Sz. Augustin.
*de Temp. Quicumque ad bibendum pronus fuerit, vel in Convivio suo alias ad-
jurare, vel cogere voluerit? & prose, & pro illis in die Judicij reus erit,*

erit. Gdogoder na pianchuvanie nagnien bude, ali na gescheniu drugoga szili bude, zasze, y za druge na szudu Bosiem krivecz bude: y vendar szadasnie vreme usze puno ie teh takoveh szilnikov, ar Sz. Augustin vesz tusen, y saloszten krichi. O Infelicitas generis humani! quam multi inveniuntur qui Ebriosos plus quam oportet cogant bibere; & ante osium pauperibus potentibus vel unicunq; Calicem dissimulant dare. Oh neszrecha prevelika natoda Chłovechanzkoga! kakie unogo oneh, koij piancze truczaju piti, vech neg mogu, y negbi potrebno bilo; a pred vrati peklyaram prolifechem nit fztekacz, nit kaplicze nehte podeliti. Ex pergiscimini ergo Ebrij, & flete, & ululate omnes qui bibitis vinum indulcedine. Zbudeszze adda pianczi, y plachetesze uszi vi koij piete vino vu szladkoche, opominavas G. Bog po Sz. Joelu Proroku. Ja tulikai opominam uszeh vafz N. N. z-rechmi tak dobro ovemi Sz. Joela, kak onemí Sz. Paula. Nolite inebriari vino. Nezopaitesze z vinom, Nolite, naite Bosanski Kip koga naszebe noszite pospotavati. Nolite, z-ovum miloschum Bosium, kouvamie dal vu vinu szebe sitka zkratchuvati, y vckovechnch muk pekleniszkeh zadobivatiszi. Amen.

Idem
IbideqJoët
G. I. V. L

PERVA NEDELYA KORIZMENA.

Kakſze more, y mora uſzaki Boſi Kerſchenik ſzuproti zkuffavaniam vraſiem boriti, y voiuvati :

Ductus eſt JESUS in desertum, &c.

Matth. c.4.

Pelyan be JESUS vu puschinu, &c.

ON koi ie kada po ſzvetu, a naimre pak po voifzkah ho-dil, zna dobro povediti od preiakeh Gradov na viſzokeh bregeh, y tverdeh pechinah zeſidaneh; z- preiakemi poſtaniami obzidaneh, z-ſzerchenemi iunaki obiacheneh, y z- uſzakoiaſkem oruſiem oborusnch: More, y zna povedati ono kaisze vechkrat pri takoveh Gradēh pripecha, da naimre kada pod takov Grad doide nepriatel, uſzemimoduſſi y nachini terſzisze niega pod oblazt ſzvoiu dobiti: Ako pak zpoznava iakoszt poſtanu, ſzerchenozt iunakov, y ſzam-ſzvoiu ſzlaboſt, uſze trüde, y mestrie zahman, z- dugem no-ſzom, y ſzramotium mora odsztupiti, y putom kemic dossel povernutisze nazad. Takovem rauno ſpotom y ſzramotium moralscie nepriatel pekleni povernuti od preiakoga Grada Christuſſa Szina Boſiega vu puschine buduchega, koiega

koiega akobisze bil povifal obszefsti, y uſzako iachkemi na-
 chini szvoieh zkuffavany ſturmati, polek ſvedochanzta-
 denesniega Sz. Evang: *Ductus eſt JESUS in deſertum, ut ten-*
taretur a diabolo. Pelyan be JESUS vu puschinu, dabi zkuf-
 savan bil od vraka; ali Duh pekleni poznava iuchisze ne
 szamo ſzlaboga, nego y ſpotom pretiranoga, z-onemi re-
 chmi. *Vade Satana, ſcriptum eſt enim, Dominum DEUM tuum*
adorabis. Odhagiai Szotona, ar ie napiszano, G. Boga-
 twoiega molil budes, y onda z-velikem ſpotom moralgaie-
 osztavit, y z-dugem noszom nazad va pekel povernutisze.
 Buduch pako ifztina da *Omnis Chrifti actio, noſtra eſt inſtruclio.*
 Uſzako Christusſevo dello, nas ie navuk. Tak velim ia da
 twoia duffa ò K. C. ie on preiaki Grad zezidan od mudrozti
 Bosanzke zverhu preiake pechine Christusſa Zvelichitela,
 naſſega, od koiega Sz. Pavelgovori. *Petra autem erat Chri-* 1. Corinth.
sus. Pechina pako bilie Christus. Ov Grad duffe twoie c. 10. v. 1.
 obzidanie tremi poſtaniami Vere, Uffania, y Lyubavi: Obia-
 chen z-iakemi Szoldati, Sz. naimre Angelmi Chuvari. *An-* Pfal.
gelis suis mandavit de te, ut cuſtodian te. Angelom szvoicm 96. v. II.
 zapovedalię, da chuvajte tebe. Oborusenie z-oruſiem Sz. Sacramentumov. Szuproti adda ovomu Gradu duffe bore-
 fze 3. Nepriateli Telo, ſzvet, y vag, od koich pervi, toicto
 Telo borisze proti poſtanje uſfania, vag radbitē mentuvati
 Vere, ſzvet pako lyubavi, ponuia iuchi tebe bogaczyta-,
 chaszti, y naſzladnoszti, dabi naimre nye bolyelyubilla neg
 Boga twoiega, tomu pak uſzemu imamo lepu peldu, y navuk
 vu denesniem Sz. Evang: kogananam Christus ie osztavil, kada-
 gaie naimre Duh pekleni na iednu viſzoku goru za neszczel, y
 vexi del ſzveta pokazal govorecſimu. *Hæc omnia tibi dabo, ſi*
eadens adoraveris me. Ova uſza tebe dam, ako pokleksi budes
 mene molil, ali Christus nato oſtronuie odgoveroil. *Vade*
Sathana. Odhagiai Szotona odkudafzi doffel, y netentai
 ti mene ovde, y moralie od onud z-noszom odit. *Et reli-*
quit eum diabolus. Y osztavilgaie vag. Kem nachinom-
 dalnam ie Christus lep navuk, kaksze y mi moramo z-nepria-
 telmi

telmi naſſemizponaſſati, kadaſe od nyh chutimo zkuffava-
nich, da naimre misze nemoramonym podavati, nego pa-
che verno, y ſchercheno proti nym boriti, ako hochemo y
ſelimo korunu dike nebeszke zadobiti, ar veli Sz. Pavel

1. Timoth. Apost: *Non coronabitur, niſi qui legitime certaverit.* Nebude
c. 3. v. 4. korunien nego on koisze bude ſztalno harcuval. Kak ad-
da mimorem, y moramo ſzuproti nepriatelom dufficz naſ-
ſeh voiuvati, ako ſelimo vu dike nebeszke vekoma koru-
nienibitti, obilnieie hochu pokazati.

Ako rauo ſitek Chlovechanzki vidisze na pervi mah
daie veszel, naſziadlyv, y vu goden, tak da lyudi zaſlep-
lyeni od poſeleny, y naſzladnosztih telovneh nebiga mara-
li nigdar premeniti, dabym moguche y dopuscheno bilo:
Ja vendar kuliko od moie ſztrani, y nedvoim da vexi del
zmegy vaſz ò N. N. zpoznavamo ukup z-Sz. Jobom, da ov
ſitek ni drugo nego iedan uſzagdasni, y uſzekuntinzki
harcz, y voiuvanie. *Militia eſt vita hominis ſuper terram.* Voi-
ſzka ie ſitek Chloveci zverhu zemlye, y pravo, arga ni dne-
va niti nochi, vure niti hippa, vu koiemſznebi ſzuproti
nam borili, y voiuvali, nepriateli naſſi, Telo, ſzvet, y vrag

1. Peter c. 5. y z bog toga opominanaſz Sz. Peter Apost: *Fratres ſobrij eſto-
te, & vigilate, quia ad versarius veſter diuſulus circuit, quaerens
quem devoret.* Brattia trezni budete y zkoznuite, ar ne-
priateli vas vrag obhagia, isehuchi kogabi poserl, terſzech-
ize uſzemimoduſſi y nachini proti nam boriti, naſz zkuffa-
vati, y na vekovechno zkonchanie naſz izkati. Odkud Sz.

S. Bernard. Bernard Opat iz puſchine ſzvoie potlambinaſz opomenul
bil, da ſitek naſ ni drugo nego iedna tentaczia, y zkuffava-
nie. *Ut non immerito vita noſtra ipſa tentatio debeat appellari.* Y bolyesze prisztoi tentaczium, neg ſitkom imenuvati, zakai-
zato. *Hoc præmonitos vos eſſe volo, neminem ſuper terram
absque tentatione vieturum.* Tovaſz opomenienich imeti ho-
chu, niednomu zverhu zemlye prez zkuffavania ſivetim omo-
ci, toicto nigdor nebude nigdar prez kakve takve napaseti
na zemlye ſiyel. Ar ona peklena Szotona neſſonafſte tentati

Kralyc

Kralye y Czeszare , Papu y Cardinale , Gospodu y Kmety ,
 Ztare y Mlade , Redovne y Szyetczke , Muskoga y Ser-
 zkoga ztalisa Persone , y to ne szamo vu hisah , vulicnah , ali
 piaczeh , nego tia vu naifszveteſſeh mesztah , kodſzu Czirkyc ,
 y puschine .

Ali zakai vrag pekleni nasz tuliko nazlobuie , y tenta ,
 gdobimi tomu zrok znal povedati ? Recse morebiti gdo da
 zato , dabinaſz mogel naveke zkvariti ; toic ifſtina , ali io-
 sche vexi zrok tomu ia nahagiām , kaiti naimre on zna da .
 G. Bog radbi nasz uszeh zvelicheneh vu nebu pri ſzebe imeti ;
 Vrag pako tulik naſtzor , y nazlob imaiuchi proti G. Bogu ,
 dagaē iz tak lepoga Angelā na tak odurnoga vraka premenil ,
 y iz neba uſzega dobra punoga , vu tak ztraſſne muke pck-
 lenzke hitil , feli takai , y terizisze dabisze ova volya Boſia .
 neizpunila , y tako moreſze recſi da naſz on vech iz nazloba
 proti G. Bogu tenta , neg iz naſtzora proti nam : Buduchi
 pako tomu tako , potrebaie recſi da kadasze mi ſzuprotri .
 zkussavaniam vrasiem borimo , to mi chinimo za izpunienie
 volyc Boſie , akoie pak to ifſtina , kak nebude ifſtina da .
 G. Bog ſzvoium Sz. Miloschum nam priponase uſze nyhove
 nāpaszti , ſzrechno obladati , oszebuinem pako nachinom .
 kada mi naſſe uſfanie vu niega poſztavlyamo , y pomochi nie-
 ga proſzimo , y z-niegovem prez: y prezmosnom Imenom
 uſzigidar oborusni ſivemo .

Ovu ifſtinu nainam poſzvedochi , y potverdi on harez
 kogae David z. Goliatom imel , od koiegafze Knige Kra-
 lyevzke Sz. Piſzma ſzponinaiu , kadesze cte kakie Goliat
 veſz gizdav vu iutro , y vu vecher van izhagial na maidan .
 czeſch 40. dan , zpod fatora ſzvoga ſzuproti lyucztyu Izrael-
 ſzkomu , koicie y van na harcz zezaval . *Procedebat verò Phi-*
liſthaus mane , & veſpere , & ſtabat 40. diebus . Izhagialie pak
 Filisteus vu iutro , y vecher , y ſztalic 40. dan . Koiega kada
 szamo Izraelczi ieszu obrasz zagledali , ali glaſz niegov za-
 chuli , od ztraha derhſchuch ieszu dalko besali ; ſzam David
 iesze obatrivel , y z- uſfaniem vu Boſiu pomoch ſzuproti nye-

1. Reg.
c. 17. v. 16.

mu iesze podignul, y to prez uszakoga orusia, zvun szame
 iedne pasztirszke preche, y nekuliko kamenczev, koicmu
 naproti iziduchi mladi pasztiricz David, pochelmuie ovak
 govoriti. *Tu venis ad me cum gladio, hastâ, & clypeo; Ego
 venio ad te in Nomine Domini.* Tiò Goliat ides nad me z-
 chem, z- halapardum, y oklopni; Ja pako idem k-tebe vu
 imenu Goszponovom, y hittechiszega z- kamenom iz pre-
 che, na szredi chella iega zadel, na tla hitil, y obladal.
 Rauno tak N. N. pekleni Goliat vu 40. dneveho Sz. Koriz-
 me nakanilie prez uszake dvoinoszti szuproti nam izhagiati
 nasz tentat y zkussavat, akobinasz mogel kak y zkonchati,
 ali naiszega nigdor nesztrassi, niti neboi, nego uszaki zmegy
 vasz naisz obatrive, y szercheno szuproti nyemu podigne,
 zazavaiuch presz: y prezinosno ime JESUSSEVO na pomocs,
 koie preszlavno ime kada on bude chul od vasz na pomocs
 zazavati, bude on bolye, y z- vexem ztrahom od vasz be-
 sal, negszu Izraelczi besali pred Goliatom: Nitibi Goliat
 bil mogel Davidu kai naskoditi, doklamusze David nebi
 bil priblisal, ali David nifze hotel szam hotoneze vu
 pogibel posztaviti, nego iz dalka ieszega iz preche
 z- kamenom hitil, y z- pomochium imena Bosiega iega
 obladal.

Vezda hodmo na nas czily, premislyaiuch dasze po
 ovom Goliatu tak ztrassnem more, ymora naibolye vrag pe-
 kleni razumeti, koi nasz na zkonchanie ische, po Davidu
 pako razumetiszemoraiu usziori, kojsze szercheno voiuiu
 proti nepriatelu dussicz szvoich, na polyu adda ovoga szveta
 potreba dasze harczuiemo, y voiuiemo szuproti Nepriate-
 lom nassei Telu, szvetu, y naibolye vragu, ako felimo za
 plachu korunu dike nebefszke zadobiti, ar veli Sz. Otec-

S. August: Augustin. *Non potest quisquam coronari, nisi vicerit; neque
 potest quis vincere, nisi certaverit; neque potest certare nisi ini-
 micus & temptationem habuerit.* Nemore gdo korunien bit-
 ti, ako neoblada; Niti more gdo obladati, akosze nebude
 voiival; Nitimore gdo voiuyati, ako nima nepriatela, y
 zkussa-

zkussavania. Mi pako imaiuchi nepriatela glavnoga dussicz
nasseh vraga peklenoga , koisze utszemi modussi , y nachini
zkerbi nasz tentati, tentaiuch obladati, obladaiuch korunc
dike nebeszke mentuvati. Aliszega potom nai nigdor ne-
boi , z pomochium Imena Bosiega naifze verno y marlivo
proti nyemu bori, voiue, y to iz dalka , kakti David z-Go-
liatom , ar veli nadalye Sz. Augustin. *Diabolus latrare potest,*
mordere omnino non potest, nisi volentem, quia non cogendo, sed
persuadendo nocet. Vrag pekleni more lajati na szpodobu
iednoga psza na lanczu privezanoga , ali igrizti nemore, ne-
go hotechega , toieto onoga koimutze priblisa , y hotoncz
ugriztzi prepuszti , ar on neskodiszilum , nego z-nadussava-
niem ; y vu drugom mesznu ov Sz. Oteczi od niega ovak szve-
dochci. *Alligatus est tamquam innexus eamis catenis & neminem*
poteſt mordere, niſi eum qui ſe illi mortifer & ſecuritate conju-
nit. Privezanie kakti peszk-lanczu , y nikoga nemore ugriz-
nuti, nego onoga koisze preuzetno k- niemu priblisa. On
pekleni nepriatela dussicz nasseh , ako raunosze nam groz ,
akorauno nasz na zkuchanie ische , ako rauno nasz na boi
y harcz zezava? neboimoszega , ar orusia , y iakoszti zverhu
nasz nima ; niti nam naskoditi more , akomusze mi szami ne-
priblisamo , y nepodamo , onie tak sztraslyy da na jedno
szamo zlamenie Sz. Krisa koie mi zverhu nasz vuchinimo ,
na dve ali tri Kaplicze Sz. Vodè , z-koiumsze mi poskropi-
mo , na ieden naitihessi glasz , z-koiem mi presz: Imena
JESUSSA , y MARIE na pomoch zazovemo , sztrassifze , y
besi boyle neg nieden pesz od palicze , z-koiumie vechkrat
dobro pretepan bil : Ako adda gdo kada vu kakov greh
prepade , gdoic tomu zrok ? znam da uszaki kriuniu szvoiu
lasztovitu vragu pripissuie , ali krivo y nepravdeno , ar on
Non cogendo, sed persuadendo nocet. Ne szilum , nego z-na-
govarianiem , podfiganiem , y zkussavaniem nam skodi:
Kaiti mi puschaiuch vuzdu chuteniam nassem , po volyc
hodech poseleniam nassem , hotoncz privolyuiuch k-zkus-
savaniam niegovem , posztavlyaiuchisze vu ochiveszte pogie-
beli,

Idee
Domin. r.
post Peat.

beli, yprilike, danaſz on rani, y umaria. nifzmoli mi ſzamí ſzmerti naſſe y pogublyenia naivexi zrok?

Uzememoszi za peldu naſſu perva Matter Eva, koiaſzeie vu iſtom Paradisumu puſtila od peklenzke kache pretentati, y od nedosztoinoga ſzvoga poselenya obladati, poszluhnemo kak? Prepovedalie bil G. Bog Adamu y Eve, dasze mogu ſzlobodno od uſzega drevia ſzadom hraniti, zvun ſzamoga iednoga dreva, koicte na ſzredi Paradisuma rafzlo, y ovo drevo ieden kruto lep ſzad ie rodilo, pod koicte drevo doi-duchi Eva, pochelaie razgledati on ſzad, dabi ia bil onde, y ono znal kai ſzada znam, bilbi rekel Eve, da nai zapre-ſzvoie ochi, nai zatifsne vufſeſza, y nai besi od dreva ono-ga, ar ie megy onem ſzversiem peklena kacha, vu onom ſzadu chemerna ſzmert. Ali kaiti Eva doslaie ne ſzamo bli-zu, neg tia pod drevo, puſtilaie vuzdu poseleniam y chutieniam ſzvoiem, gledech ſzad, poszluſſaiuch peklenoga Tentara govorechega. *Ne quaque moriemini, eritis sicut DIJ.* Neschete umreti, budete kakti Bogi. Oh Eva! besi, besi, neposzluſſai, niti neglei ono kai tebe ni ſzlobodno poseleti, da neposeles ono cheſza tebe ni ſzlobodno uſivati; Eh ter zakaibi besala? G. Bog ni prepovedal gledati, nego lisztor ieszti onoga ſzada, nemara Eva za moic rechi, nego ſze tem bolye pribliſuie za videti tem bolye, y naſzladuva-tiſze vu lepote onoga ſzada, y ſztobi zamislyena biliszega mogla y ſzmela doteknuti, y utergnuti? zakai ne, govorit ſzama ſzobum, G. Bog prepovedalgaic ſzamo ieszti, a ne gledati, niti dotikati; poszeglaiac adda y utergnulaic Jabu-ku, pòd nosz takai doneſzla (ohoh iurie on lepiſzad iz ruk y pod nosz blizu vuzt doſſel, bude vezdai kai drugo) podi-haya onaſzad koije bil *Pulchrum visu.* Y po niegove vu-godne duhe zpoznava, da mora biti *Ad vesendum ſzave.* Kruto ſnahen: Eva pochelaie nadalye miszlit na Bosiu. Zapoved koia ie ova. *Ne comedas.* Nai ieszti. Adda ne-prepoveda grifzti, nego ieszti, hochu adda zagriznuti za zpoznaſzlaszt y ſmahu niegoyu, ali ieszti, y posreti nesch-, nego

nego van izplyunem : Zagriznulaic, y megy zubmi svécha-
la, ali on preveliki apetit koiegaie od one duhe y smahe do-
bila primoraliuie on zalosai y posreti, z-koiem szmerti tul-
kai ie poserla, szebe y nasz uszeh Szine szmerti vuchinila.
Oh neszrechna Eva ! kaiszi vuchinila, nakaiszi szebe y nasz
napelyala? Nut szada preuzetnoga usfania twoiega kak ne-
szrechni ie konecz. *Eh lubrica spes est, quæ interfomenta pec-
cati salvare se sperat.* Pogibelnoic usfanie onoga, koisze vu
prilike greha zvelichiti usfa.

Dabi vezda mene szmeti odperto govoriti, hotelbi-
pokazati veliku szlepotu y neszpametnozt uszeh oneh, koij-
sze gresne prilike, y zkussavania vrasiega neboie, kadayh
tenta, na one poglede, tertsze usfai razgledati one obraze,
ne szamo po piaczcu, vuliczah, vu hisah, nego y vu izteh.
Czirkyah Bosich, koie razgledaiuch naszladuiusze vu nyho-
ve lepote, za pogledom doide hotenie zpoznatisze, y pria-
telszta lyubavi kazati z-dotikaniem, ruk, vrata, obraza,
usza ova nedersechi za grehar Bosia Zapoved ie *Non Macha-
beris.* Ne Praznui. Za dotikaniem y opeckzayaniem doi-
desze na kussuvanie, y to posztavemo da (kod unogi stimaiu
prez greha) lisztor iz lyubavi kerschanzke, nemiszlech na
kakovo zlo dello; ali ia tem takovem velim, da ako oni io-
sche nemiszle kakovo nechisztu dello vuchiniti, miszli on
nyh na nie napelyati, koi do kussuvania nyh ie napelyal,
kodie napelyal naiszvetessegä Davida Kralya, koi netusisze
proti vragu, kod Eva govoreczi. *Serpens me decepit.* Ka-
chacie meukanila; Negosze David tufi proti oku szvoiemu.
Okomoie porobilo ie duszu moiui, toieto mentuvalomeie-
milosche Bosie, ar dabi ia zaperte ochi moie bil dersal, Ber-
sabee nigdar nevidel, snyum takai nebi bil pregrefil, niti
milosche Bosie pogubil.

Hodmo vezda jednomalo po szvetu gledat, y premis-
lyawat kak sze five, y kak Kerscheniki z-nepriateli mi szvoie-
mi voiuiu? razmiszlemo sztare y mlade, uboge y bogate,
Gospodu y kmete, muskoga y scenzkoga szpolalyudi, y naiti
hoche.

hochemo da uszi do iednoga szami hotonczè podlasusze ne-
 priatelu dußicz szvoich, y nyemu priliku kakti iedno orusie
 davaiu, z- koiem on nyh na pogublyenie vekovechnò ische.
 Argdó szili onoga mladencza paidassitise z- onemi nechis-
 temi tovarussi? pohagiati onu malo postenu hisu? Gdo szili
 onu divouku ne szamo chesz oblike his szvoich po vuli-
 zah, nego y vu Sz. Czirkvah zbrivati z- ochima po oneh
 mladenczech? Gdo iedne, y druge primaria vu takova me-
 szta, y Czirkve hoditi, kadesze mogu videti, y zlamenia
 lyubavi izkazuvati? Gdo zapoveda nym possilyati, ali prij-
 mati one kiticze, liszteke, y kipicze vechkrat z- goruchum
 keruium podpiszane? Gdo opeckavati, lotruvati, y praz-
 nuvati te takove szili, y primaria? Recses morebiti da vrag
 pekleni, ali krivo recses, nego ako pravo recsi hochen, tak
 reczi datebe nato napelyuie twoia zlocheszta pamet, twoia
 chutenia y poselenia, koia ti nesches na vuzde dersati, ne-
 go nym vuzdu puschaiuch daies moch y iakozt peklenomu
 duhu tebo raniti, y umoriti, koi prez twoie pomochi, y pri-
 volyenia tebe nemore nigdar naimense skode vuchiniti.
 Gdo szili one fzerditce tuliko vremena proti blisniemu
 szvoiemu iàl y nazlob dersati, zlo seleti, pod nym iamukopati,
 niemu na telu, blagu, y posteniu skoditi? Gdo ied-
 num rechium druge uszakoiachke grehe chiniti? Recsete
 morebiti daie usze to vrasia zduha; Nai bude kod stimate, y
 krivite, ali ovde hochu dami povelzte, odkudaie Vragu tu-
 lika moch y iakoszt? Nemoresze recsi daie od Boga, ar Sz.

1. Timoth. Pavel Apost: veli. *DEUS vult omnes homines salvos feri.* G.
 c: 2. v. 4. Bog hoche usze lyudi zvelichene imeti: Akoie pak o to iszti-
 na, tak Duh pekleni nima od Boga tulike iakoszti dabi on
 nasz mogel prisziliti na kakov greh, ako pak od Boga te ia-
 koszti nima? tak ie potreba, daiu od naszszamch ima, za-
 kaizato Sz. Gregur Nanzianzenszki ovaksze na nasz kara.
*Quid culpam in hostem semper vertimus, cum nostra praestent robur
 ipsi crimina.* Zakai nepriatela krivimo, pokehdob da nassi
 grchi niemu iakoszt davaiu,

Nekanam budu na peldu ieden Sz. Jerolim, Sz. Benedik, Sz. Bernard, Sz. Ferencz Serafinzki, Sz. Anton Opat, y unogi drugi szvetczi y szveticze Bosie, koi od vragov peklench ieszu bili nasztorieni y zkussavani, ali vragi od nyh, a ne oni od vragov ieszu obladani osztali; buduch da Jerolim vu daleke puschine Sirie megy lyutem zveriem szvoiu szigurnozt ie nassel, Bernard vu iznegu, beleszsi od sznega ie osztal, Benedik, y Ferencz na szred bodechega ternia kakti dve bele nebeszke lilie ieszu czveli, Anton iz vragov iesze oszmehaval, od koich kadaie vu uszakoiachkeh iztrassnek kipeh y szpodobah bil tentan y traplyen, onie uszakomu od nyh ovak govoril. *Si habes potestatem a DEO in me, exere, ecce ego: Si non, quid frustaconaris me hisce monstruosis phantasmatibus terrere, qui nihil potes.* Akoli imas oblazt od Boga nad menum, dai naskodimi, nutni ovo, akoli pak nimas kaisze zahman trudis mene z ovemi sztrassilami sztrassiti, koi nikai nemores. Ovoga peklenoga Tentara szlaboszt, premislyaiuchy Sz. Bernard ovak ic Bratia szvoie govoril. *Videte fratres quam debilis est hostis noster, qui non vincit nisi volentes.* Vigyte y premiszlete Bratia moja draga, kakie szlab nepriatel nas, koi neobladuie, nego hotechega.

Pisse Rodriqyez ono, kaisze tulikai vu sitkeh Sz. Iavitiss PP. Otczev ste, od iednoga Redovnika sztrasno zkussavanoga od nechiszteh poseleny, koi utekelszeie za pomoch y navuk k-Sz. Otczu Teodoru, kakbiske naimre on onoga nechisztoga duha mentuvati mogel, koiegae Sz. Teodorus Opital, povechmi moi Szinko sztoili na twoie volye vuchiniti ali nevuchiniti, on nechisztigreh? privolitimu ali neprivoliti? Odgoyori dasztoi, ondamu recse Opat Teodorus, neboisze adda, nego dobre volye budi niti tebe drugoga orusia, ali navuka ni potreba nego iedna szama recs. *Nolo.* Neschu. Toieto kadagoderse tribudes chutil tentati y podfigati na nechisztodello, izglubine szercza tvoga zdehni k-G. Bogu, y reczi *Nolo.* Neschu. Termi chez 8. dan doidi povedit kakiske budes chutil, koi navuk obdersavalic marlivo

on mladi Redovnik, ali za malu haszen, ar ie zkussavan kod y pervo zato povernulszeie vesztusen y faloszten k. Sz. Opatu, povedaiuch da iosche nima mira niti pokoa, ondagaic pochel Sz. Opat batrivedi onemi Sz. Bernarda rechmi; ne-

S. Bernard. boisze Szinko. *Molesta quidem est lucida, sed fructuosa; quasi de domo habet penam, habet & coronam; Non nocet sensus, ubi non est consensus; immo quod resistentem fatigat, vincentem coronat.* Priteskie harcz, ali ie hasznovit; arakoie muka, ie y koruna; Neskodi chutenie, ako ni privolyenie; pache kai voiuiuchega trudi obladavaiuchega koruni. Akoli adda koga zmegy vafz N.N. nikai drugo genuti nebi moglo na szercheno voiuauie szuproti uszem vrasiem tentacziam, Naiga gene on yelik dobichek Korune Blasenztva vekovechnoga.

Ar ako negdasnia sztafa vremena bilaie navada koruniti glave z-Venczi iz Laurussevoga ali Lorberovoga l szta koie uszigidar zeleno sztoi, oneh vitezov koijszuze szercheno szuproti Nepriatelom borili, y nye szrechno predobivali: Unogo bolye ova navada obdersavasze vu Nebu z-onemi, uszemi koijsze na ovom szvetu szercheno bore szuproti tentacziam Nepriatelov dussicz szvoich vragov pekleneh, ar veli

a. Timoth. Sz. Pavel Apost: Non coronabitur, nisi qui legitimè certaverit.
e. a. v. s. Nebude korunien nego on koisze bude pravichno boril. Ako Kraly Saul tulike dare y milosche ie obetal onomukoib godet Nepriatela Goliata obladal, naimre daga hoche pod fizobum naivexega Herczega vuchiniti, hochenu kcher szvoiu za Zaruchniczu dati, hoche Otcza y uszu hisu niegovu od haracha oszloboditi, niega polek szebe chiniti szedeti. Szpdobnem nachinom obecha ov nebeszki Kraly Saul Christus JESUS uszem onem Kerschenikom koigod peklenzkoga Goliata obladaiu: Obechanym Herczesiu vu nebu, obecha za Zaruchniczu MARIU Dev. obecha oszloboditiga od haracha muk y ognia ne szamo peklenzkoga, nego y Purgatoriumzkoga: Odkud Sz. Ambros nasz lepo opomina. *Corona proposita est, subeunda certamina;* & ideo tentationem numquam timere

s. Ambros. de Abrah.

timere debemus, est enim causa gloria, materia Triumphorum.
 Koruna ie napervo posztavlyena, addaszeie potreba harczu-
 vati; y zato zkussavania nigdarsze nemoramo boiati, arieszu
 zrok dobichkov vekovechueh vu dike nebeszke.

Dokancham govorienie moie z. rechmì koicie negda.
 Crateus velikomu Kralyu Alexandru govoril, y ieszu bile
 ove. *Marte Alexander pro Regno, cum Leone pugna.* Z. oru-
 siem Alexander za Kralyeztyo, z-oroszlanomisze voiuy. Rau-
 no tak nassz Sz. Angeli Chuvari uszakoga zmegy nasz, ia pak
 uszeh zkupa vasz ò N. N. opominam dasze vi morate yerno,
 marlivo, y sztalnobaoritiszuproti onomu peklenzkому oro-
 szlanu koi obhagia okol naft ischuchi kogabi posreti mo-
 gel. *Diabolus tanquam Leo rugiens circuit, quarens quem de-*
voret. Ali kakovem orusiem nibisze morali proti niemu
 voiuvati za zadoblyenie Kralyeztya dike nebeziske? z-onem,
 y onakovem rauo z-kakovem ie Christus niega obladal,
 naimre z-puschiñum, toieto da ta takov nai nepohagia-
 onch his, naisze nepaidassi z-onemi personami, kade, y
 z-kolemi zna, daic vechkrat Boga szvoiega zbantuval.
 Drugoch z-traplyeniem szvoiega tela, naimre z-Sz. po-
 sztom, zdersavaiuchi na vuzde chutenia szvoia, ochi da
 negledaiu ono cheszta ni szmeti poseleti. Vuha, da ne-
 poszlussaiu ono, od cheszta ni szmeti miszlti; Vuha,
 da negovore kai proti lyubavi Bosie, y blisniega szvoie-
 ga; Nego pache da z-Christussem na uszaku vrasiu tenta-
 cziu odgovore *Vade Sathanam.* Odhagiai Szotona odmene,
 ar ia Nolo. Neschu vu naimensem k-tebe privoliti, pache
 Volo. Hochu raissi uszako zlo, y iztu szmet podnezti, nego-
 k-tebe privoliti.

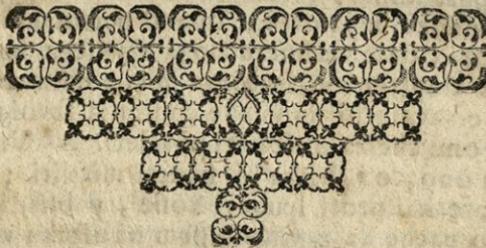
Akolisze komu vidi, daic prevech tentaczijh nadnym
 tomu takovomu odgovariam z-rechmì Sz. Anselmusa. *Ten-*
tationes non sentire, Angelicum est: Tentationes sentire, & S. Anselm
vincere, Christianum est: Tentationibus consentire, & ex ma- apud Drex.
litia delinquare, diabolicum est. Tentaczijh nechutiti, An-
 in Palestir: gelzko p. 2. c. 5. §. 2.

gelzko ie: Tentaczie chutiti, y obladati, Kerschanzko ie: Tentacziam privoliti, y iz hudobe gressiti, vrasicie. Ako adda N. N. vi niszte Angeli, nebudete niti vragi, negosze izkasete daszte Kerscheniki, y kod takovi pravi Christussevi naszledniki, naszleduiuch niega vu harcuvaniu szuproti nepriatelom vasem, ako kochete da y vam Angeli Bosi na zkradnie vure vase, kakti na koncu ovuvania vasega doidu na szlusbu, kodzsu dosli bili Christus vu puschine kadaic vraga obladal, y pretiral.

*Et accesserunt Angeli, & ministrabant ei. Veli
denesni Sz. Evang: y prisztupisse Ange-
li, y szlussisse niemu.*

Amen.

†

DRU-

DRUGA NEDELYA K O R I Z M E N A.

Szuproti Trem nepriatelom dussicz naſ-
ſeh, z-troie fele oruſiem voiuvatisze mora
uſzaki on, koi ſeli ſzvetlozt licza Boſiega
vuſivati, y naipervo ie prava ſalozt.

Resplenduit facies ejus sicut Sol. Matth. c. 17.
Preſzvetiloszeie licze niegovo kakti
Szuncze,

OH Nebo, Nebo! kakszi viſzoko y ſiroko, kakszi lepo
y ſzvetlo, kakszi veſzelo y vugodno, kakszi ſzrechno
y vekoma blaseno; Oh Boſe! ter gdoie on, koibi znal y
mogel doſzechи viſzinu, preſzechи firinu, ali iztolmachit
ſzvetloſzt, lepotu, y veſzelye niegovo? buduchi Nebo ied-
no uſzeh naſladnoztih iczerische, ieden uſzeh ſzvetloſtih
zvirainek, iedno prebivaliſche uſzega veſzelya, iedna do-
movina uſzega dobra puna: Koiega lepotę y ſzvetoszti ied-
nu ſzamu izkriczu zagledavſi Peter na gore Taborszke ò vre-
menu preobrasenia Christusſevoga vu preſzvetlom liczu nie-
govem, od koiega denesni Sz. Evang: ſzvedochi govorecs.
Resplenduit facies ejus sicut Sol. Preſzvetiloszeie obrasz nie-
gov

gov kakti Szuncze. Koius szvetloszt zagledavsi Peter poche-
lie na vesz glasz krichati. *Domine, bonum est nos hic esse.* Go-
szpone, dobroie nam ovde biti, y ovè szvetloszti ieden kru-
to kratek chasz vusivaiuch Sz. Peter na one gore Taborzke,
takiseie szam iz szebe zpozabil, da za ono vekovechno ve-
szelye ni vech miszlil, negoie na one gore sclel, y hotel
osztati. Ova pako dika nebeszka, y meszto vekovechno-
ga veszelya od unogeh mudreh, y Sz. lyudih, a naimre od
Sz. Dionisiussa Areopagite unogem sztvaram y dugovaniam-

*¶ Timoth. fse priszpodablya, koiega rechi ieszu ove. Gloriam celestis di-
citur Corona, ergo presupponit certamen, cum dicat Apostolus :
Non coronabitur, nisi qui legitimè certaverit. Dika nebeszka
velisz Koruna, adda znamenuie boi, govoreci Apostol:
Nebude korunien nego on koisze bude pravichao voiuvan.
Velisz daie Pochinek, polek onch Davida Sz. Kralya rechi.*

*Psalmi: Hæ Requies mea in sæculum faculi. Ovoie Pochinek moi na
13. v. 15. usze veke vekoma, adda znamenuie trude, y pote. Gdogoder
adda nebudesze ovde verno y marlivo borily voiuvan
szuproti nepriatelowi szvoiem telu, szvetu, y vragu, naisze
neuffa nigdar korunu dike nebeszke dobiti; Oni takai koij-
sze oyde netrude y nepotè vu zatiraniu grehov, vu zado-
bivaniu dobroth, vu podnassaniu dobrovolynom uszeh te-
skoch y nevoly, Pochinka vekovechnoga vu dike nebeszke
naisze nenadeiaiu, niti neuffaiu vusivati. Delectet ergo ma-
gnitudo præriorum, sed non deterreat certamen laborum. Nai
adda uszakoga naszladuie, y veszeli velikocha, y unosi-
na Naimov, ati nai nikoga nesztrassli voiszka, y trud, koisze*

*Matth: 13. v. 12. Regnum Cælorum
vim patitur, & violenti rapiunt illud. Kralyeszto nebeszko
szillu terpi, y szilniki nie dobivaiu. Gdogoder adda
zmege vafz N. N. feli vekoma vu nebu szvetlozti Licza Bo-
fiega vusivati, ovde doklam goderie dussa vu niem dusen-
fzieie boriti y voiuvati szuproti nepriatelowi szvoiem, koij-
ga na zkonchanie vekovechno ischu; Ovdebiske pako gdo-
god morebiti znassel koibime rad opitati, y od mene sclel
znati,*

znati, kakovem nachinom, y orusiem bisze mi mogli szu-
proti boriti, za vredni mochi doiti gore vusivat szvetlosze
Licza Bosiega, y chuiem dame pitaiu z-rechmi Sz. Kralya
Davida. *Quis ascendet in montem Domini, aut quis stabit in*
loeo sancto ejus? Gdo zaide na goru Goszponovu, ali gdo
bude sztaval na niesztu szvetom niegovom? Tem takoveni
odgovariam z-rechmi iztoga Sz. Kralya Davida. *Innocens*
manibus, & mundo corde. Szam on hoche na goru dike ne-
beszke zaiti, koiti bude imel pravichne ruke, y chiszto
szercze od uszakoga greha. Szercke pak chiszto zadobiva-
sze po pravom zverffenom pokaianiu za grehe, y chiszte-
szpovedi. Pravichne pako ruke zadobivaiusze po zadovo-
lyschine za grehe, y rauno ovo troie ie ono naioszebuinesse
orusie z kojem mi moremo nepriatele nasze predobiti, y z-
predoblyeniem nyhovom na goru dike nebeszke zaiti szvet-
loszti Licza Bosiega vusivat, od koicga uszakoga zoszeb na-
kanilszem ovo Sz. Korizmeno vreme govoriti, y naipervo od
prave saloszti pochiniam.

Uszaki adda Bosi Kerschenik, koigod seli vu nebo zaiti
szvetloszti Licza Bosiega, y pokoia vekovechnoga vusivat,
ovde potreba dasze bori, y voiuiie z-nepriatelni dusse szvo-
ie koijsze uszemi nachini zkerbe preprechuvati pute, koij vu
nebo pelyaiu, dabinasz lisztor mogli szobum vu pekel zap-
lyati; Naipervo pako orusie nasze mora bitti pravo sferche-
no zkrusenie za grehe, koie Sz. Tridentinzko Szpravische
ovak izpiszuie. *Confitatio est dolor animi, & detestatio de pec-
cato commisso, sum proposito non peccandi de cetero.* Zkrusze-
nie ie jedno sfercheno pokaianie za grehe, na nie merze-
nie y odurienie, z-tverdnem nakaneniem vu niesze vech
nepourachati. Ovo pako zkrusenie ie dvoie fele; jednoje
zverffeno, drugo nezverffeno, pervosze zove diachkem
iezikom *Contritio.* Drugo *Attritio.* Pervo zatosze zove
zverffeno, kaitie negda moguchno szamo od szebe nam od
preti vrata nebeszka: Drugo zovesze nezverffeno zato, kaiti
szamo od szebe prez Sz. Szpovedinam nemore odpreti dike
nebes.

Psalmus.
13. T. 3.

Confessio Fridi
Sess. 14. c. 4.

nebeszke. Od pervoga zkruszenia vidimisze danaszie Sz. Jeremias Prorok hotel z- iednum priszpodobum podvuchiti , kakovo mora bitti , ovemi rechmi. *Magna est velut mare Conditio tua.* Velikoie kakti morie zkrusenie twoie , toieto hoche recsi , da uszakoga gresnika mora bitti velika saloszt y zkruszenie za grehe kakti iedno morie , y to ne prez zroka , ar kaktigoder morie szlape szvoje podise negda viszoko proti nebu , negda pak oni ifzti szlapa videfze kakti vu morszku glubinu prepadati : Rauno takomora uszaka gresna dussa na szvetu sivucha chiniti , podigati naimre szvoje miszli negda proti nebeszke viszine k. G. Bogu , negda pako ponizuiuchiize proti cherne zemlye , y glubine niftara szvoiega , iz koicgaie od G. Boga tak lepem Chlovekom sztvorieni , kakti takai y vu glubinu nepreszesnu grehov szvoich . Morie ie szlano , y suhko , takovo y zkrusenie nasse moraszlano , y suhko bitti . Vu moriu zadersavasze vech vode , neg vu uszeh uszega szvera zdenczech , potokeh , y ieserischah ; tak y saloszt nassamora bitti za grehe vexa , negszu usze druge saloszti szveta ovoga .

S. Anton:

Padu. ser.

fer. 3. post

Domin.

Quadr.

Ali pak reczemo z-Sz. Antonom Paduvanskem dasze pravo zverissenno zkrusenie za grehe priszpodablya moriu zavoly toga , kaiti morie chin Chloveka salosztnoga vu sztrahu hu siveti , seludcze burka , lyudi chin blyuvati , apetit y volyu k icelisu oduzeme . To usze chin takai pravo zkrusenie , chin velim uszaku gresnu dussu uszigdar vu sztrahu y turobnozti siveti , Conscienciu burka , chin van blyuvati sznirad onch szmertneh odurneh grehov na Sz. Szpovedi , mrazi y odurne chin usze telovne nasladnozti . Oh magna ! magna velut mare fai conditio tua . On veliko ! veliko ! kakti morie nai bude zkrusenie twoie o gresna dussa govorimti ia na szpodox Sz. Jeremiasz Proroka , ar veli Sz. Gregor Papa daje zahman szpovedniku grehe szpovedati prez pravo ga zkrusenia , konche nezverissenoga , akobisze zverissen no moglo imeti . Qui enim confiteratur peccata sua & non deflet , perinde est , ac si vulnus detegeret medico & sanari nollet .

S. Greg. 1.8.

moral.

Gdogod

Gdógod szpoveda grehe ízvoie, y za niesze nekaia, szpodenie onomu koi ranu szvoi kase Doctoru, ali izurachen nesche bitti. Nikai nepomase szpoved prez pokaiania za grehe, ar moreszce gdo szpovedati gusztokrat, y chisztakak naibolye zna, ako saloizti za grehe nima, milosche Bosie nedobiva; y koi prez saloszti vu mira, szvetloszti Licea Bosiega nevusiva. Kainam y Sz. Otecž Augustin potvergiuie. *Nisi de his quæ facta sunt doleat, & satisfaciat DEO S. August: per penitentia dolorem, per humilitatis gemitum, per contriti cordis sacrificium, vana est ejus confessio.* Ako za vuchinicne grehe gresnik nebudesze saluval, y ako G. Bogu zadovolyschine nevuchini z-pravum pokorum, z-poniznem zdihavaniem, y alduvaniem zkruszenoga szercza, zahmanie takovomu szpoved niegova.

Ovo adda Pervo zverffenie zkruszenie koiesze zove *Contritio*. Mora bitti ne szamo iz glubine szercza naturaliszko, nego y zverhunaturaliszko; zkruszenie naturaliszko biva onda, kadaszce Chlovek saluie lisztot za grehe, daie naimre tak merszke ne szamo G. Bogu, nego y lyudeni vuchinil, z-koiemi daszcie lyudem na zube, da uszi od niegagovore, uszi za nym z-persztoni kasu; pache saluiesze, kaitiske boi od G. Boga ne szamo, nego y od pravicze kaſtigan bitti, kakti na peldu saluiesze ona deklich daszcie pusztala na nechisztodello napelyati, iednum rechium daic lotruvala, alisze nesaluie ona tuliko zato, daie proti G. Bogu zagressila, kuliko zato daic velik terbuh dobila, zavoly koicga bude morala veliku obsanofzt y kaſtigu podneszti: Ova ovakova saloszt ni prava, niti G. Bogu draga, ar ie lisztot naturaliszka: Nego mabitti zverhunaturaliszka, toieto daie Chlovek G. Boga tak dobroga, milosztiunoga y uszeh dobroth punoga ízvoiemi grehi zbantuval, obsanil, y kriviczum u vuchinil, kadbiga moral bil hvaliti, chászstiti, y moliti.

K-tomu uszemu potrebnoie imeti pravo y tverdno usfanie vu G. Boga, da naimre on nam more, y hoche rad grehe nasse oprosztiti, ar miloszerdnozniegovaie nezgovorna,

S. Leo Pap: y neszmerna , od koe Sz. Leo Papa ovak govor. *Miserere cordia DEI nec mensuram possamus ponere, nec tempora definire, apud quem nullus patietur venire moras conversio.* Milotzernozti Bosie niti moremo mere posztaviti , niti vremena pre-piszati , koi nekeszni obernutisze k-gresniku , y niega vu-miloschu szvoiu prieti , kadagagod gresnik zkruszenem-szerezem za nyu proszi : Kodgaie David proszil krichech. *Miserere mei DEUS secundum magnam misericordiam tuam : Tibi enim soli peccavi, & malum coram te feci.* Szmiluisze mene G. Bose , polek prevelike miloszernozti twoie ; arszem Tebe Szamomu zagressil , y zloszem pred tobum vuchinil , y ni zahman proszil , ariuie napunom y zadobil . Cain pak o zdvojusi vu milosche Bosie , govorilic. *Major est iniqutas mea, quam ut veniam merear.* Vexaie hudobamaia , neg dabi oproschenia vreden bil . Judas takai zpoznaic y szpovedal szvoi greh govorecs. *Peccavi tradens sanguinem iustum.* Zagressilizem izdavaich pravichnu kerv , alikaiti obodva nifuszse usfala vu miloschu Bosiu , nitie niszta proszili kod David , zato obodva naiperva ieszu vupekel zaszla , Cain na pochetku sztaroga , Judas pak o na pochetku novoga Testamentuma . Odkud vszaki szpoznati more kak po kaianie za grehe mora bitti zkupnieno y szlozeno z-uffaniem vu miloschu Bosiu , dasze naimre nad nami szmiluic , y grehe nam nasse milosztiuno oproszti .

Naizadnia lasztovitotz zverffenoga za grehe zkruszenia , ie merzenie , y odurenje grehov : z iednym sztalem namenieciem nigdar vech vu niesze povrachati , tak dasze Chlovek od nikakvoga nailyublycnessega nagovariania , nai-vexeh darov , y naszladnosztyh oberania ; niti od sztraha nikauch naitesesesseh muk , pache y ifzte naichemerneesse-szmemerti , nepuszti na greh napelyati . Ovo ovakovo nakanie-nie gdogod nima ; rechisze nemore dabi takov na grehe-merzel , y nycoduriaval , ariosche nezpozniava nyhove smichkoche y odurnozti ; Koi pak o voga nima - kakkie moguche veruvati dabi pravy saloszt imel ? Zakaizato Sz. Thomas Angelszki *In suo Quodlibeto* veli , da ieden za grehe szvoic pravo

pravo zkruszen, mora bitti gotev y pripraven raissi uszaku muku, y szmert podneszti, neg z-naimensem grchom ter-nainire szmertnem, znaiuch, y hotonczè proti G. Bogu zاغressiti, buduchi uszaki dusen bolye G. Bogi, neg szamoga fzebe lyubiti.

Za uszem tem dusenie uszaki ne szamo grehe, nego y usze gresne prilike, meszta, tovarustva, y priatelsztva oduriti, z-tverdnem y sztalnem nakanieniem chuvatisze uszeh prilik, ogibatisze oneh melszt, nepaidassitisze vech z-onemi personami, unogo menie snymi vech kakovo priatelstvo imeti.

Effe unde sicut aquam cor tuum. Veli Sz. Jeremias Prorok: Izlei kakti vodu szercze twoie toiceto izpraznicie od uszake gresne, ne dosztoine, y kakovegod prekoredne lyubavi, kade Hugo de S. Victore lepo gorovi. *Cateri enim liquores, vel sapores infesta vasa relinquunt; qui ergo peccatum omnino, sed non peccandi affectum ejiciunt; in ut se cordis saponem adhuc noxiuni servant.* Druge maszti, smah, y duhe zaszmagiene poszude osztavlyaiu za szobum, kadaszce iznyh izlevaiu: Tak tulikaio ni, koij na Sz. Szpovedi iz poszude szercza szvoga izlevaiu one szmradne y odurne grehe; ali ako uszeh prilik, paidastvih, y priatelsztvih neosztave, y neodore, vu poszude szercza szvoga iosche gresni duhu, y G. Bogu odurnu sinahu osztavlyaiu, y chuvaiu, koia nyh niepuscha G. Bogu dragek; y prietneh bitti. Sz. Isidorus takai pomasemi vuchiti vafz N. N. kaije, y kakovoie zversseho zkruszenie za grehe. *Lavatur & mundus est, qui præterita plangit, & futura non admittit: Lavatur & non est mundus qui plangit quod gesit; nec deserit.* Oh kak lepo! Perefze y chilztic, koifze za presseszne grehe plache, y vuna predek vech negressi. Perefze y ni chiszt, koifze plache za grehe vuchiniene, y nyh nezapuscha niti neoduriava, y toie zadofsta uszakomu znati od ove prave, y zverssene saloszti koifze *Contritio zove.*

Thren.
c. 2. Vig.

Hugo 4 8
Vist: in
hunc locum

S. Isidoris
c. 34. in
hunc locum

Vezda vigymo kaije, y kakovoie ono drugo nezversseho zkrusenie koifze *Attritio zove*, y kakfze ove dve saloszti

Concil:
Trident:
fess: 14. c. 4.

megy szobum razluchavaiu? Ono iſtzo Sz. Tridentinſko Szpravische ovo nezverſſeno zkrusſenie ovak izpiſſiuie. *Il-
lam verò Coartitione imperfictam; qua Attritio dicitur, quo-
niam, vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehenna
ſeu pœnarum meiu communiter concipitur, si voluntatem peccan-
di excludat cum ſpe venia, declarat Sacra Sinodus, donum DEI
effe, & Spiritus S. impulſum, quo homo penitus adjutus vians
ſibi ad iuſitiam parat.* Ono pak o zkrusſenie nezverſſeno
koiesze Attriczia zove buduch da biva ali iz premislyavania
odurnoszti greha, ali obchinzkiem na chinom iz ſztrahamük
peklenzkeh; ako gdo ima pravo nakanenie vech negreſſiti,
y uffanie tverdno grehov ſzvoich oproſchenie dobiti Sz.
Szpravische govorí daie to ieden dàr Bosi, y pomoch Duha
Sz. z-koiem Chlovek obiachen, pùt ſzebe k-pravichnozti
pripravlya. Velim ia ovak odpercie dame uſzaki leglye ra-
zme, da naimre Attritio illi zkrusſenie nezverſſeno onda-
ſze chinì, y biva, kadati gresnik razmislya iz iedne ſztrani
odurnoſt grehov ſzvoich, z-koiem i eſzebe na blagu, zdra-
vju, y poſteniu naskodil: Posztavemo ná peldu fednoga
piancza, koi zopiuſiſze pogubilie zdravie, ar drugi den-
chuti veliku glavnú bol, y ſeludecz z-burkan, polek zdra-
via pogubilie moſniu penéſz na vinu, igre, y morebitti lo-
trie, onak pian chinilie kai ali govoril nedosztoinoga, za-
kai bilie dobro z-palichiem tepen, y morebitti vu temniczu
poſztavylen, drugi dan pretreznen pochnesze ſaluvali zver-
hu onoga pianzta zbor tulikeh neſzrech, nie oduriava, y
obecha vech nezopiatiſze; iz druge ſztrani pak o premis-
lyavaiuch daie ſzmertni greh vuchinil, z-koiemſzie nebo
zaperl, y pekel odperl, y tako boiechiſze kaſtige Bosie ſalu-
iesze za ſzvoie grehe, a nesaluiſze daie tak dobroga y mi-
loſztiunoga G. Boga zbantuval. Ovakova ſalofſt zovesze
nezverſſena zato kaiti Chloveka nechinì pravichnoga, nitiga
pouracha vu miloschu Bosi, akosze prez Sz. Szpovedi
chinì. Nego akosze Chlovek z-ovakovem nezverſſenem
zkrusſeniem iz grehov takai chisztó ſzpovè, y tverdno na-
kani.

kani pobolsatisze, onda zversieno posztaie, Chloveku, miloschu Bosiu, y grehov oproschenie dobiya, ar vele, diaki da onda biva *Ex Attrito Contritus*. y ovo budi zadoszta povedano od nezversienoga zkrusenia, da naimre z-Szpovedium zkupa ie dobro, y more Chloveka vuchiniti iz gresnika pravichnoga; y iz nepriatela, priatela Bosiega: Szamo pak od szebe, toieto prez Sz. Szpovedini kai nepomase.

Zkrusenie pako zversieno szamo od szebe, y prez Szpovedi negday negda ie zadovolyno k-zvelicheniu, toieto onda, kada Chlovek na szmertne pogibeli buduchi, ali nemore Szpovednika na ruku imeti, ali pak akoga y ima, temusze nemore Szpovedati, ako pravu saloszt ima, y snyum prez Szpovedi umre, zvelichen bude: Ako pak Szpovednika na ruku ima, y szpovedatisze more, terze ne szpove, zeuszem szvoiem zkruseniem ako prem naizverssenessem naveke k-vragu poide, y ptoklet bude.

Na ovakovo zversieno zkrusenie za genuti szercze Chlovechanzko unogi ieszu zroki, megy osztalemi vendar ieszu naioszebuinesse one rechi koieie negda Moyses nezahvalnomu lyucztyu Sidovszkomu vu ochi posztavlyal za odvernutie od grehov, y na zkrusenie genuti. *Numquid non iis est Pater tuus? qui possedit, fecit, & creavit te.* Nili on (toieto G. Bog) Ottecz tvoi? koije z-tobum ladal, tebe vuchinil, y sztvoril. Ako adda o G. D. dobro premiszli dobrotu, dare y milosche, koieszi priela, y nepresztancze prijmyles od milosztiunoga Otcza Boga twoiega; y kakfse ti proti niemu nezahvalna izkasuies, oh kakie moguche dasze szercze twoie nebi obmekchalo. Premiszli adda dobrotu niegovu z-koumiec on tebe iz nistara na szvoi Bosanzki Kip sztvoril, y na Sz. Kerzt doiti vuchinil. Premiszli kuliko icerz dufs za mense grehe goru vu peklu, negszu grichi twoij, koic niszu imele milosche y vremena posaluvatisze za grehe szvoie, kodzsi ti do ovoga hipamela. Premiszli dobrotu niegovu z-koumionie tebe do szada vuzdraviu chusal,

val, z-hrannym provigiual, z-opravum ozkerblyuval, vu tulikeh pregoneh, y pogibelyah szmertnehi branil. Nitise nezpozabi iz tulikeh Prodekatorov, Szpovednikov, y Redovnikov, koij tebe vuchè kaksze moras grehov habati, kak zapovedi Bosie obdersavati, kak Boga tulikoga debrochinitela twoiega lyubiti. Nezpozabisz takai iz one oblaszti koiaic od nezgovorne lyubavi y miloszernoszti Bosie proti nam nevolynem gresnikom, Szpovednikom dana, da oni nasz mogu od grehov nasseh odvezati, y nasz iz gresnikov pravichnhch, iz nepriatelov priatele Bosie vuchiniti, iednum rechium iz szusniev vrasieh na Szine Bosie premeniti.

Povechtemi proszimvasz N. N. Dabi vi koiega vassgea priatela, y dobrochinitela, koivaszic hranil, opravlyal, y lyubil kakti bratta, ali Szina szvoiega vu nszem ozkerblyaval, dabi velim vi niega zbantuvali, y onbisze na vasz raserdil tak davasz nebi vech hotel ni gledati, unogo menic pomagati, kulika saloszt bi bila vassla nad tulikum nefrezchum? Oh Pater! toie veliko pitanie, na koie ni mochi pravo odgovoriti, ar ieto iedna takova saloszt koia nepuszti Chloveka szpati, piti, niti ieszti, negoga chinì dan y noch plakati, salosztitisze, y turobiti. Oh! hvala Bogu, toszem selel y chakal rauno od vasz za odgovor imeti, koicem pak ia nato velim ovak, akoli Chlovek more tuliku saloszt pochutiti vu szerczu szvoiem nad pogublyeniem milosche y lyubavi iednoga Chloveka, kuliku saloszt, y kakovo zkruzenie moralabi uszaka gresna dusza pochutiti zverhu pogublyenia milosche y lyubavitak zmosnoga y dobrega G. Boga z-pogublyeniem zkoicem, pogublyaiszce uszi naimi vu nebu, pogublyaize izto nebo, y szam G. Bog. Scito ergo & vide quam malam & amarum est reliquise Dominum DEUM tuum.

Opomina Sz. Jeremias Prorok uszaku gresnu duszu, Znai y poglei kuliko ie zlo, y kakova suhkocha pogubiti G. Boga twoiega. Scito & vide. Znai y prestimai iz kulike szreche vu kuliku nefrezchu; iz kulikoga bogaczta vu kulikou sziro mastvo;

maſtvo; iz kulikoga veſzelya vu kuliku ſalofſt ti prehagias, kada ſzmertnem grehom gretſis, y gretſech Boga tvoga pogublyas, y pod oblaſt vrasiu opadas; y tem takovem za odpreti nyhove ſzlepe ochi Sz. Auguſtin ovak krichi. *Sciat se peccator culpabiliter reum, si deflet damna rerum, & non deflet animam suam perditam peccatis.* Nai zna uſzaki gresnik da ni prez greha akosze plache za kakovum vremenitnum ſkodum, a neplicheſze zverhu pogublyenia duſſe ſzvoie z- ſzmertnemi grehi obterifene. Ah! ter koieie ono tverdelleſſe od bruncza y mramora ſzercze, koiega ovi zroki nebi mogli zbuditi, y na jedno zverſeno zkruffenie zagche genuti? Gdo bude tak neszpameten y tverdokoren, koji tulike krivicze Boſie, y neszrečne duſſe ſzvoie razmislyaiuch, nebude ſzam naſze merzel, y grehe ſzvoie oduriaval? Zaniesze iz glubine ſzercza ſzyoga ſaluval, iz nyh marliv ſzpovedal, y zanic oſtru pokoru delal, ter den y noch G. Boga ſuhkemi ſuzami za oproſchenie proſil.

Takovu ſalofſt ie imel, y pokorn ie chinil on Mlade- Cesar
Anno 1190
necz od koiega piſe Czeſarius, da naimre letta 1190. vu Kralyevzkom Varaffu Parisu buđuchi ieden plemenit Mlade-
necz, koji ie vu unogeh ſztrasneh greheſ ſivel, iz koieh ſzramuvalſzeie ſzpovedati, ali gresna Conſcientia niegova iega nepreſtancze muchila, doklamga ie vuchinila preobladati ſzrameslyvozt, ne prez oszebuinoga miloſzerdia Bo-
fiega, zato poſſelie vu ieden Kloſter izraven vu komoriczu Glavara Kloſtra onoga veſz tusen, ſalofſten, y ſuzami po-
leian, terie pochel proſziti Glavara dabisze doſztoial ſnym
poterplyenic imeti, y ſzpoved niegovu poſzluhnuti, k- che-
mu privolilie Glavar, y taki ſzedec ov, poklekne on, ali takova, y tulika ſalofſt preuzelač bila Mladeneca onoga, da od
placha y zdihavania ni mogel rechi prereci, koiega veliku ſalofſt, y zkruffenie ſzercza videchi Szpovednik zapovedal-
mujie da ide donrov, y da uſze ſzvoie grehe na paper napisſe,
ter drugi den dasze ſnymi poverne na Szpoved, y tak be vuchi-
nieno, doide nazad Mladenecz ne menie negy pervo zkrus-
ſen,

S. Auguſtin:
Ser. 3. de
Nat: Dom:

sen, y hotechisze szpovedati, ali kod y pervo ni mogel od placha y saloszti rechi prerecsí, zato potrebuvalic Szpoved. nik od niega paper na koiemic grehe napiszane imel, koi gamuie y podal, nut chuda! kadaic Szpovednik odperl paper za steti grehe nassfie grehe usze izbriszane, y na meszto grehov ove rechi napiszane. *Delevi ut nubem iniquitates tuas, & quasi nebulam peccata tua.* Izbriszalszem kakti oblak hudobe twoic, y kakti meglu grehe twoic: Recse adda Szpovednik Mladenczu, Szinko zakaiszimi dàl paper na koiem niednoga greha ni napiszanoga, ter pokase Mladenczu rechi na meszto grehov napiszane, kai videchi Mladencec, y szponausi miloschu Bosiu zverhu szebe pokazanu, kúlikoic pervo szùz od saloszti, tulikoijcie potlam od veszelya iztoshil, y zahvaliusszise Szpovedniku odisselic zpred niega, sitekie premenil, y szveto do szmerti sivel.

Nut vezda N.N. gdo nezpoznava ochiveszto kakie dra-gó G. Bogu pravo szercheno zkruszenie za grehe, da y prez Szpovedi dobiva oproschenie, gdogoder adda zmegy valz sceli zaiti vu nebo preszvetloga licza Bosiega vusivat, naisze uszigidar terfzi saloszt pravu y zverslenu za grehe Izvoie vu-szerczu szvoiem imeti, y suhkemi szuzami G. Boga za oproschenie grehov prosziti, ar veli Sz. Ivan Chrisostomus. *Nemo ad DEUM aliquando flens accessit, qui non quod postulavit, accepit.* Nigdot k. Bogu nigdar plachuch ne prisztupil, koi nebi bil kaije proszil, dobil. Adda o Gresniki, o Gresnica! prisztupemo y mi k. ovomu razpetomu odkupitelu naſtemu, hitemosze pred niega na kolena naſsa, ter iz glubine zkruszenoga szercza naſsiga reczemo.

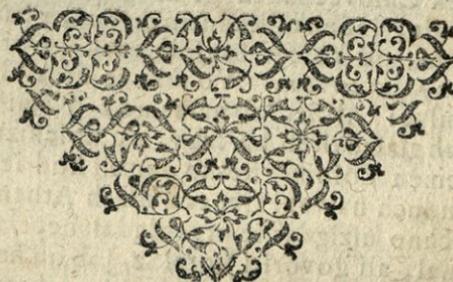
S. Joani:
Chrysost.
hom. 1.3. ad
popul.

*Aetus Con-
tritionis.*

O uſzamoguchi G. Bose! Sztvoritel neba yzemlyè, y moi Zvelichitel selni, nut ovo ia twoia nezahvalna sztvaf, tulikokrat iefzem tebe zagressila, y twoic Sz. Zapovedi prekersila, tebesze neboiechi, y tebe neprestimavaiuchi; valuem ovo pred tobum y szpovedam usze grehe moie male y velike, znane y neznâne, szpovedane y neszpovedane, y zaniesze kaiam, y saluiem od szercza moiega, y togamieszal dalze nemotem

nemorem bolye za nie kaiati y saluvati, y to od lyubavi twoje Bog moi y usze dobro moie, arszi ti vreden dabisze tebe szlusillo, y dabisze ti od szercza lyubil: Zato nameniam y kanim tverdno dasze neschu nigdar vech vu grehe naimre szmertne povrachati, y volym uszako zlo ovoga szveta preterpeti, negoze vech vu nyc povernuti, da pache z- pervym prilikum hochutze iz nyh pravo szpovedati, y za nyc pravu pokoru vuchiniti, y to usze odlyubavitvoie Bog moi, y usze dobro moie. Ali kaiti znam o miloszerni G. Bosc! glubina uszega pomiluvania, dasze ia neznam niti nemorem zadovolyno za grehe moie kaiati, y saluvati, zato klechch ovo pred tobum y perzsi moie tukuch poniznosc proszim da nai nadoprienesze y nadomeszti Muka, kerv y szmert twoia, kai pokaianiu manka moiemu. Amen.

N.B. Ova Moliticza posaluvania za grehe moglabisze uszaki Szvetek z- lyuczstvom u Czirkve moliti.

TRETA NEDELYA K O R I Z M E N A.

Drugo Orusie szuproti nepriatelom duhovnem, ie pravo chiszta Szpoved.

*Erat JESUS ejciens Dæmonium. Luc. c. II.
Izganiasse JESUS Vraga.*

JUrie-dobro uszakomu zmegy vafz N. N. znano, da ov nas sitek Chlovechanzki ni drugo kak iedno uszagdasie voiuvanie, ieden uszekuntinzkiboi, y harcz z-nepriateli nassemi, od koiega Sz. Job. ovak govor. *Militia est vita hominis super terram.* Voiszka ie sitek Chlovechanzki zverhu zemlye: Ali Sz. Job nerazine z-ovemi rechmi govoriti od oneh glaszoviteh harczov, vu koiehszusze negdasni sztareh vremeni Voiniki vitesko dersali kod ieden Focio koi 45. leth buduch najvexi General uszeh Athenianzkeh seregov, szrechno uszigidar ie preobladal nepriatele szvoje. Nitie razmel, ali govoriti hotel Sz. Job od harcuvania glaszovitoga Marka Servilia koi buduchi 25. krat na polye zevzan od nepriatelov szvoieh, y nye uszigidar szercheno obladaniszrechnoszeie nazad pourachal. *Semper Victor redijt.* Sztòi od niega zapiszano ioscie do denesniega dneva, toieto, uszigidarszeie Obladavecz pourachal. Niti stimam daie Sz. Job kanil govoriti od viteskoga zponastania Marka Marcella vu uszeh harzech y voiszkah, daszumu pripisane bile

bile k-chászti ove dve rechi. *Gladius Populi.* Mech Lyncz-tva. Niti veruiem daie lisztormiszlil Sz. Job govoriti od Vitestva Czeſzara Dictatora koi 50. krat szamie dossel vu Tabor, z-nepriatelmisze harczaſval, y nye obladal. Natu-liko daie szam od szebe govoril ove 3. rechi. *Veni, Vidi, Vici.* Dosselszem, Videlszem, Obladalszem. Ni, velim ia-nigdar Sz. Job od oveh ovakoveh harczov kānil govoriti, z-onemiſzvoiemi rechmi. *Militia est vita hominis.* Voifsz-kaie ſitek Chlovečhanzki, negoie on hotel razumeti voifzku duhovnu, koiega ſechi Sz. Augustin tolmachi ovak. *Tenta-tio est vita hominis.* Napászt y zkuffavanie ie ſitek Chlovečhanzki, at doklam Chloveck ſive na zemlye, ima uſzigdar polek szebe tentara peklenoga, koiga na zkonchanie ische. Zakaizato dusenszeie uſzigdar proti niemu boriti, kodnamie szam Christus lep navuk, y peldu dàl na pochetku ove Sz. Korizme, voiuiuchisze vu puschine z-peklenum. Szotonum, doklamgaie y obladal govorechim. *Vade Sa-thana, scriptum est, Dominum DEUM tuum adorabis.* Od-hagiai Szotona, at ie zapiszano, G. Boga twoiega molibudes. Da pache ne szamio vu perve, nego y vu denesnie. Nedelye Sz. Evangelium dalnamie navuk, y peldu, izgania-iuch peklenoga duha iz iedne obſzedene persone. *Erat JESUS eiicens Daemonium, & illud erat mutum.* Izganiale JESUS Vraga, y on besse nem. Koiega potlambi iz onoga nevolynoga obſzedenoga Chloveka bil iztiral. *Locutus est mutus, & admirata sunt turba.* Pregovorilie nem, y za-chudiloszeie lyuczvo. Christus adda Zveltchitel nas bo-rilszeie uſzigdar szuproti szvoiem, y duſſicz nafſeh od niega z-prefz: Keruim niegovum odkuplyench, nepriatelom-naivexem, terſzechisze uſzigdar nyhove chine zatirati, y nyh preganiati, kod Sz. Janus govoril. *In hoc apparuit Filius DEI, ut diffolvat opera diaboli.* Zatoie dossel Szin Bosi, dabi za-terl chine vrasic, zakaizato opomina y nafz Sz. Pavel Apost: *Eſtote imitatores DEI, ſicut Filij chariſimi.* Budete nafſled-niki Bosi, kakti Szini naidraſi, toieto da mi moramo nafz. 1. Joan. c. 3. v. 8. Ephes: c. 5. v. 1.

leduvati Christusſa vu izganiāiu vragov iz duſſic̄z naſſeh izganiāmo, kadati mi pred Szpovednikom chifſto gr̄ehe, naſſe ſzpovedamo. Kaksze adda yz-ovei Oruſiem, toieto Sz. Szpovedi, moramo proti nepriatelom boriti, ako ſelimo vekoma ſzvetlozt licza Boſiega vu Nebu vuſivati? odperto hochu pokazati.

Z-unogemi uſzakoiachkemi imēni, iefzu imenuvāni nepriateli duſſic̄z naſſeh vragi pekleni, kodie ime Belczebub, Afzmodeus, Bekemot &c. ali uſzi Sz. Otczi iednakō govorē, da nailaſztovitesſe vrasie ime ie greh, ar megy oſtale-

Hug: Card:
falm. t. 6.

tr. 25.

peccatum, primo à Dāmone inventum. Vrag ie greh naipervo od Vraga naiden: Ar vu nebu buduchi Lucifer nailepsem Angelom, izmiszlilie y naſſel naipervi greh Gizdofſti, koga pervo nigdar nibilo, zarādi koiega greha iz nailepſega Angela, naiodurneſſem vragom ie poſtal, y iz neba vu pekel be hitchen, koi videchisze iz tulike Izreche vu tuliku neſrechu hitchenoga naveke, pochelie nazlobuvati, y nenavideſti naſſe perve Ottce Adama, y Evu zverhu nyhove ſzreche, doſſelie iz pekla van k-nym vu ſzpodore kachie y do-neszelie ſzobum iz pekla van naipervi greh Nenavidnoſti, y dotehdobie tental yzkuffaval naſſe Otcze vu onom Paradiſumu doklamieie y pretental. Ovde oſztaviniſi zgora re-chenoga Hugona Cardinala na ſztran, potreba da drugoga Cardinala Sz. naimre Bonaventuru poſzluhnemo kai on zver-hu denesniega Sz. Evang: od onoga mutaſztoga y nemoga,

S. Bonav. in Vraga govorí, y rechi niegove iefzu ove. *Dāmonium eſt Lucæ c. 13. peccatum, quod facit hominem ſurdum ad veritatem audiendam, cæcum ad videndam, mutum ad confitendam.* Vrag ie greh, koi chinì Chloveka gluhogha na poſzluffanie iſtine, ſzlepo-ga na vigenie, nemoga na ſzpovedanie, hoche recſi dà po onom Vragu koi onoga Chloveka be oſzel, razumetisze mora uſzaki ſzmertni greh, ar Chlovek kada ſzmertnem gre-hom gressi, onda Vraga vu ſzvoiu duſſu puschia, koi ſnym lada y Goſpodari kak hoche: Ali kakovoie naioszebuineſſe Go-

Goszpodarienie niegovo? Je ovo, da najmrechinì Chloveka y gluhogha na poszlussanie ifstine, koiasze od prodekatorov poveda; Chinì szlepoga, na vigienie y zpoznanie gresnoga nelzrechnoga sztalissa szvoiega; Mutesztoza na Szpovedanie chisztogrechov svoiech: Ako adda selimo iztitati, y mentuvatisze tulikoga nepriatela nassegę, kaiszmo mi chinechi? Eb ad arma, ad arma miles! K-orusu priszkochete Junaki, za orusiesze primete, ali kakovo orusie ie naipotrebnešte, y naihasznovitessę od pravoga zkruszenia, y chiszte Szpovedi.

Ali kaije Sz. Szpoved? uszi vuchenii Teologusii nyu ovak izpisuu. *Confessio Sacramentalis est accusatio peccatorum suorum coram Sacerdote, ad veniam virtute clavium obtinendam.* Sz. Szpoved ie lasztovito tusenie grechov svoiech pred Szpovednikom za zadoblyenie oproschenia, po iakoszti klyuchev odvezania. Ova Szpoved Sz. iz grechov pred Redovnikom ie potrebna uszakomu Chloveku nadobu razbora illik-pameti doiduchemu koisze vu szmertnom grechu nahagia (akosze lisztormore Szpovedati) za zadoblyenie dike uebeszke, y to Jure Divino. Tako daic ovo ieden oszebuini Articulus, y kotrig nasse Sz. Vere Katolichanzke dokonian od Szpravischia Tridentinkoga z-ovemi rechmi. *Si quis negaverit Confessionem Sacramentalem vel institutam, vel ad salutem necessariam esse Jure Divino: aut dixerit modum secretum confitendi soli Sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper observavit & obseruat, alienum esse ab institutione & mandato Christi & inventum esse humanum, Anathema sit.* Ako gdo tail bude Sz. Szpoved ali odluchenu, ali k-zvelicheniu potrebnu pod Zapoved Bosiu: ali pak recse da nachin Otainoga Szpovedania izandomu Redovniku, koiegae Sz. Matti Czirkva ie uszidar obdersavala, y vezda obdersava, ni iznaiden, y zapovedan od Christusza, negoie izmislyenie Chlovechanzko, nai bude proklet: Adda Szpovedati grehe pred Szpovednikom ie zapoved Bosanzka, koia dusi Chloveka kerschenoga szpovedatise pred Redovnikom pod szmerti greh, konche-

Concil:
Trident:
Sess. 14.
Can. 6.

ienkrat cheſzletto, y to okolvuzma, kai y Sz. Matti Czirkva
ie zapovedala chiniti.

K-ove pako Szpovedi dasze dobro, y zverſſeno vuchini, potrebuiſſe unoge Condiczie, koie niu G. Bogu prietnu, y nam k-dusnomu zvelicheniu hasznotitu chinè; nekoie lisztor iz vexega, koie potrebneſſe, y hasznovitſſe ſzudim, hochu napervo doneſzti, y velim naipervo ovak; Da naimre uſzaki Kerschenik koifze miſzli Szpovedati, mora per-vo neg pred Redovnika doide verno, y marlivo obchiniani Conſciencziuſzvoiu, y ovo obchinianie tem duglyeſſe mora chiniti, chim duglye niſſe ſzpovedal, ter naimre oni to morau chiniti, koij vu kaikakveh chafzteh, poſzleh, y gres-nah prilikah ſivu, à redkokratsze ſzpovedai. Jednum re-chium da recsem vu ovom obchinianiu Conſcienczie naſſe pervo neg k-Sz. Szpovedi prisztupimo moraſſe ona marli-vozt vuchiniti, koiubi koi od naſz vuchinil vu kakovom ve-likom dugovaniu, toieto kadabiszce gdo ali kakove velike kastige, ali velike plache nadejal; kodnaſz to vuchi Sz.

S. August: *Panitens consideret qualitatem criminis in loco, in tempore, in praesentia, in persona; Cu-jus fuerit sapientia, ordinis, & conditionis, quali hoc fecerit tentatione, & ipsius vitij multiplici executione.* Gresnik (poſztavemo nechifzti) nai razniſzli pervo neg k-Sz. Szpovedi prisztupi kakov greh ie vuchinil (toieto ieli praznoszti, ali Lotrie, ali drugi kakov) vu kakovom meſztu iega vuchinil, (toieto ieli vu Sz. meſztu, ali drugom) kakovo vreme, ieli vu petek, ali vu ſzvetek? Pred kem, ieli pred deczum, ali maturnem iyudm? z kakovum personum, ieli Szveczkum, ali Redovnum, ſzlobodnum ali zakonzkum? Jeli znalda ic, y kakovic greh? Jeli poſzille, ali pak iz dobre volye vuchi-nien, y kuliko krat? Jednum rechimm dusenie premiſzli, kai, kak, kada, kade, z-kem, y kulikokrat ie zagressil, y toie dusen uſze Szpovedniku ochituvati, zvun ſzamoga toga da persone z-koiumie gressil pred Szpovednikom imenuvati neſzme.

Ovde

Ovde budimi dopuscheno na peldu posztaviti iednoga
 Officziala koiega velikoga Goszpodina, koije dusen uszake
 Quatre, alikonche uszako letto rachune davati: Ovznaiuch
 priblisavatisze vreme rachunov marlico razgleda szvoie Re-
 gistre, y premislyava kai, y kulikoie nuter vzel, y van däl,
 nakai ie kai potrossil, dabi kai nezabil, y tako dusen neza-
 sztal. Kaifzmo pak Kerscheniki nego podlosniki y szluge
 Goszpodina usze Goszpodę Boga uszamoguchega, koinamie
 ztuchil Grad dusse nasse, da snym Goszpodarimo, dalnam-
 ie petera chutenia, dalnamie razum, pamet, y volyu, dalna-
 mie szvoie Zapovedi polek koiehbiszze morali raunati, y si-
 tek nas pelyati. Vezda okol yuzma dohagia terminus ra-
 chunov koie od nasz potrebuie po Sz. Szpovedi, kakfzmo z-
 nassemi chuteny Goszpodarili, y kakfzmo Zapovedi niego-
 ve obdersavali? Register ie Conscienczia nassa, vukoie mi-
 ieszmo dusni usze nasse grehe male y velike popiszane imeti,
 y pred Szpovedium dusni ieszmo ov Register Conscienczie
 dobro razgledati, y premislyavati vesz sitek nas y usze dne-
 ve kakfzmo sivelii, y zapovedi Bosie obdersavali, da morebi-
 ti na szpovedi nebi znali poveditati, y tako bi dusni zaosztali
 z-kakovem szmertnem grehom G. Bogu nassemu, koibinasz
 za ovakov dug oszudil vu temniczu peklenzku, y sitka veko-
 vechnoga mentuval. Zakaizato opomina Sz. Isidorus usza-
 koga Bosiega Kerschenika. Codex rationum conscribendus est, S. Isidorus
 hic codex conscientia nostra est, in hac peccata nostra magna & parva Clar. orat.
 tanquam in libro conscribenda sunt, & ea etiam singulatim recen-
 senda. Register rachunov moraszze popiszati, ov Register
 ie nassa Conscienczia, vu nie grehi nassi veliki y mali kakti
 vu iedne Knige moraiusze popiszavati, y oni pred Szpoved-
 nikom razluchno szpovedati: Akolisze tulika zkerb ima
 od Chafztnikov za neupashti vu kakov mal dug, y vreme-
 nitnu kaftigu; kuliko vexu zkerb mora uszaki Kerschenik
 imeti obchiniaiuch szvoiu Consciencziu, y pripravlyaiuchi-
 szek-Sz. Szpovedi, za neosztati G. Bogu z-kakoyem grehom
 dusen,

dusen, y za nebiti oszugin vu temniczu peklenzku, y szmert vekovechu.

Poklakam iur razmiszlis usza twoia mislyenia, chinenia, y govorienia, z koiemiszi proti G. Bogu tvoiemu zagressil; Onda zpoznavissze krivczem Bosiem, moras onu pravy saloszt za grehe zbuditi vu szerczu twoiem, kodszemite presesztu Nedelyu navchil, y onak zkrussen uszum poniznoscium moras prisztupiti, pokleknuti pred Szpovepnika, koiemu poniznem, y zkrussenem szerczem pochni povedati grehe twoie usze od naivexega do naimensega prez uszakoga izprichavania, zakrivania, a unogo pak menie zataienia kiega naimensega szmertnoga greha, ar tak ni saloszt, ni szpoved nebi nikai pomagala k dusnomu zvelicheniu, ar veli

S. Thomas Aquinas: *Impossibile est per penitentiam unum peccatum sine altero remitti. Ni moguche po pokore*

q: 86. v. 3. ieden greh prez drugoga od pusztiti, hoche recsi, naisze gdo tak saluie za szvoie grehe damu bude od saloszti szercze puczalo, nai ne szamo suhke, nego y kervave szuze tochi, naisze poszti, y merczvari kak hoche, more, yzna; nai pak na Szpovedi hotonicze zbok szrama, ali sztraha ieden szam naimensi szmertni greh zamuch, a druge usze nai pravo y chisztu szpovet, zahmanszumu usza, ar ieden greh prez drugoga nemoresze oprosztit.

S. Antonin: Na potvergienie ove ifsztine, nai bude ona pelda, koiu poveda Ersek Florentinzki Sz. Antonin, kak naimre ieden izveti y Bogaboechi Szpovednik buduchi vu Szpovedalnicze, videlicie predsze na Szpoved itti iednu Goszpu uszu chednu, pobosnu, y zkrussenu, kodie y vechkrat dohagiala; aliye po Bosiem prepuscheniu videl takai iednoga odurnoga vragna okolu nie obzkakuvati, tanczati, y szmciatisze, zachudilisze ie zverhu toga Szpovednik, y zaklelicie z- Bosiem imenom. Vragna damu povet zrok onoga szvoga szmeha, y veszelya; Odgovorilmuiie Vrag. *Quonodo non rideam, si haec jejunans, & plorans descendit ad inferos.* Kak hoches dasze ja nebi szmeal, videchi ovu Senu tak pobosno moliti, tak ostro poszitit, tulika

tulika almustva chiniti, takſe za grehe saluvati, y iz nyh tuliko krat ſzpovedati, y vendar zeuſzem tem vu pekel pre-padati; zakai to? pita Szpovednik, zato odgovaria Vrag, kaiti ona pred nekulikemi letmi vu divoiachtvu ſzvoiem. imelaic iednu nechisztu miszel, vu koieszeie hotonczè naſz-laduvala, y k- nie kakti privolila, aliez- deltom ni izpunila, iz koje miszli onaszeic uſzigdar ſzramuvala ſzpovedati, y ta-ko naichini pokoru kuliku more, naifze ſalutie kuliko ho- che, naifze ſzpoveda kulikoie drago, zvelichena vendar. nigdar nebuđe, zbor zamuchania one miszli gresne: Razme-te o Gresniki, y Gresnicze kaije to? Hochu da chuiete y Sz. Otcza Avguſtina daako Vragu veruyati nebihoteli, nie-mu konche da veruicte, koiega rechi iefzu ove. *Eige quod s. Augustinus, si non confessus lates, in confessus damnaberis.* Izberiſzi o ^{sup:} Psal: gresna duſſa kaiti drago, alitie ſzpovedati uſze chiszt do ^{ap. T. V.M.} Conf. iednoga grehe, y zvelichitisze, ali neszpovedati, y zkva-ritisze.

Koiu iſztintu ſzvoitum vekovechnum ſkodum ie zpozna-la ona Gospodichna, od koie piffe Martin Delrio daic bila vu Indiah pri iedne velike Gospode za Divoiku iedna pleme-nita y dobro odkoiena Gospodichna, koiazbor ſzvoie, chednoszti y dobrote bilaie lyublyena od Gospode, ali uno-go boyle lyublyenae bila od dvorianikov zbor ſzvoie lepo-te, koie zlamenia lynbavi nyhove proti nye kazaszeie nepre-fszancze, y kaiti ni moguche okol ognia hoditi, tersze ne-fztopiti, taky ona megy tulikemi zalyublyencmi, prez lyu-bavi ni mogla obſztati, z koiumszeie nye szercze vugalo, górelo, doklamszeie doslo y na dello, ali vendar prez oz-krunieno divoiachtva ſzvoiega, koichnechisztel lyubavih, y naſladnoztih neposteneh nigdarsze ni ſzpovedala, y to zbor ſzrama, boiechisze, y ſzramuiuchi pred iednem Chlo-vekom povedati one nechisztiche, koichisze tulikokrat, ztulikemi, y pred tulikemi ni ſzramuvala chiniti, vu koich ie y preminula iz ovoga ſzveta, koieduſſa po Bosiem prepuscheniu cheſz nekuliko vremena pokazalafzeie one Gospode,

Martin
Delrio.

usza vu ogniu, koie ruke dva z trasna psza ieszu grizla, boki z-repom iednoga sztrasnoga pozoria prepaſzani, koi takai nye perszi ie grizel, licza dve kraszrave peklenzke fabbe ieszu mierzvarile, y vu ovakveszpodobe pred Goszpum zto-
iecha pochelaie povedati, daic dusla nye divoike, vekoma zkariena zavoly nekoieh sztanoviteh nechisztih naszlad-
noztih, iz koichszeie szramuvala szpovedati, yzbok szra-
ma zataiuvala na szpovedi, to izrekuchi nefztaioie zpred
ochijh Goszpineh onoga sztrassila peklenzkoga; ali iz pame-
ti yszercza nigdarie ni moglo izpaszti, nego pache ieu gen-
nulo na iednu chisztu obchinizku szpoved, ar y ona iosche vu
mladozti szvoie ie miszlila y chinila, iz chesza szpovedati
do onoga vremena iesze szramuvala; pravoie adda negda
rekel Plutarcus. *Persæpe fumum ignominia& fugientes, in ignem ruimus.* Naigusche dima szramotè besech, vu ogeny pre-
padamo, toic govoril pogarin koi ni znal za ogeny ve-
kovechni peklenzki gresnikom pripravlyen, za koiega
dabi on bil znal, prez uszake dvoinoszti vechbi bil go-
voril.

Odkuda vrednaije zaifzto kervavemi szuzami izplakana
bitti szlepota, nespametnozt, y vekovechna neszrecha
unogeh y preunogeh, koij obchiniaiuchi marlico Conscien-
cziu szvoiu pred Sz. Szpovedium, vendarsze nespovedaiu
pravo chisztu y dobro, y tako vekomasze zkvariuiu, ne za-
to da morebiti nemogusze iz miszlii iz koiega szmertnoga
grehu, ar tako negresse, nego zmiszlechisze na niega, vendar
szramuiuch iz niega nespovedaiu, y tako vekoma zkvariuiu-
fze, ô ludozt! ô nespametnozt!

Gdo adda mora zrok one szrameslyvoszti bitti? ieli
zrok Szpoved, ali Szpovednik, ali pak szam gresnik? Ne-
moresze recsi daie Szpoved, ar ako ni nikakov spot kazati
ranu szmertnu Barberu, dabiu izurachil; ako nikakov ni
spot blyuvati pred Doctorom, on popit chemer, proti ko-
iemu Doctor ie dal vrachtvo. Ako pak ovo iedno y drugo
spot

Plutarchus
lib. de Ye-
recundia.

spot ní nikakov vuchinitiza vuyti y oszloboditisze szmerti telovnè, kakov bude mogel bitti spot kizati Barberu duhovnomu ranne gnyle, y szmerdlyve oneh odurneh grehov; pred onem Doctorom duhovnem blyuvati van chemer oneh szmertneh grehov, adda Szpoved tomu zrok nemore bitti: Kakti pak goder Szpoved szrameslyvozti zrok nemore bitti, tak tulikai nebi morali bitti, niti vi szami, ar imate naipervo znati, y potrebnoie da kruto dobro zapametite kaivam vezda povem, y velim ovak.

Da naimre kada vi koi naimensi szmertni greh vuchinite, oniszti hip iz milosche Bosic iz padete y pod oblaszt vrasiu opadete, oniszti hip kada iz milosche Bosic izpadete, usze naime tulikai vu nebu pogubite, tak dabivamsze pripetilo vu takovom ztalissu vmyreti, vassa dussa bi izraven vu pekel odnessena bila od onoga ifztoga vraga, yod oblaszt koiega ieszte opali, kadaszte on szmertni greh vuchinili. Velim vech, da naimre doklamgod vi vu szmertnomi grehu sivete, ako neznam kai dobra vuchinite, usza vassa dobradèla, kakti molitve, poszti, almustva &c. *Non sunt meritoria vita æterna.* Nikaivam nehaszne, niti nepomasu k-dussnomu zvelicheniu, y tako doklam godervi vu kakovom akoprem szamom iednom, y onom naimensem szmertnomi grehu sivete, ieszte nepriateli Bosi, szusni vrasi, ztrassilla peklenzka, zakaizato nagovaria Sz. Augustin govoteysi. *Fædus eris, confitere, ut sis pulcher.* Merzegszibil, S: August: szpovechsze da budes lep, y ako Sz. Augustin neveruiete, veruite konche Sz. Kralyu Davidu. *Confessionem, & decorum induisti.* Kadasze Chlovek gresni szpoveda, po Sz. Szpovedi dobiva lepotu, dobiva nazad one naihe nebeszke kocieszie vu nebu szvoiemi dobremi dèli bil zadobil, per vo negie vu szmertni greh prepal; dobivaszi G. Boga priatela.

Nekoi mudroga Socratessa Vuchenik zaiduchi vu iednu malo postenu hisu, videchi mimoiti, Skolnika szvoga Socratessa

tessa zkrilszeie, ali Socrates doiduchi na vrata one hise po-
 chelmuie govorit mirovno y lyublyeno, hodi van Szinko,
 ar van iziti iz ove hise nikakov nispot, spotie bil nuter-
 idti. Rauno tak govorim ia z-onemi szrameslyvemi gres-
 niki, y gresniczami, koijsze neszramuiu gressiti, a szramu-
 iusze pak szpovedati, zpodoblaszti y szusanztva vrasiega-
 van iziti. *O crudelis infania!* krichi Sz. Otecz Augustin,
De vulnere non erubescit, & de ligatura vulneris erubescit. O
 Lyuta bedaztocha! Nad rannum neszramuiesze, a szramu-
 iesze z-vracheniem. Noria velim daic velika neszramuva-
 tisze gressiti, a iednomu szpovedniku szramuvatitze szpo-
 vedati, boiechisze dobro ime y prestimanie pri Szpovedni-
 ku pogubiti, à neboiechisze pogubiti milosche, y lyubavi
 Bosie. Znaite adda y veruite da nieden 1zpameten Barber
 nescheszze raszerditi, niti szpachiti, kadamusze koi betes-
 nik vu ruke da, ako prem ima neznam kakve szmerdlyye y
 odurne ranne, negofsze pache veszeli, da ima priliku po-
 mochi, y tak tesek beteg usfasze izurachiti, y toszi takov
 Barber za Chafzt, y gracziu dersi, da Chlovek vu niéga
 szvoie usfanie posztavi, Rauno tak rechisze more y od Szpo-
 vednika, da naimre chim vext gresniki pred niega doidu, y
 niemu ranne szmertne, dusse szvoiè zauffaiu, ztemsze bolye
 on veszeli, usfaiuchisze nyh izurachiti, y vu miloschu-
 Bosiu povernuti, pri Bogu y Szvetczech Bosich szebe chaszt
 zadobiti.

Naidusze nekoij, a naimre nekoje betesne persone,
 koij y koie imaiu vu otaineh mesztah tela szvoiega kaikak-
 ve ranicze, koichsze szramuiu y neuffai Barberu, ali Do-
 toru pokazati, kadamu kasu one zvunzke ochitne ranne,
 koie ranicze bivaiu zrok szmerti nyhove. Rauno tak pri-
 pechaſze vu duhovnom nachinu, da naimre unogi szpove-
 daiuch kasu one zvunzke ochitne ranne, toieto greheszpo-
 vednikom szvoiem, ali oneh otaineh szramuiusze povedati,
 ako prem znaiu da od nyh moraiu vekoma vmbreti. Moras
 adda znati, y tverdno veruvati ò gresna Kerschenia dussa,

da kada ti koi naimensi szmertni greh na szpovedi pred szpovednikom zatais, onda tebe uszi twoij grehi osztaiu, kako dabijh nebila szpovedala; pache zverhu uszeh twoich grehov, za dobivas novi szmertni veliki greh, koisze zove *Sacrilegium*, y tako on greh bude zrok szmerti twoie vekovечne, y twoie szpovedi budu tebe na vexe zkvarenie, neg na zvelichenie.

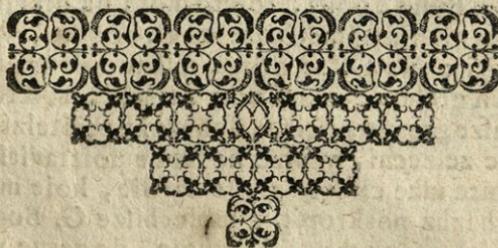
Dokancham govorienie moic z- iednum prilikum Sz. Pisza. Reg. c. 13
 ma, kade stem vu tretieh Knigah Kralyevzkeh od Sz. Eliassa Proroka, kak naimre on Sz. Chlovek kadaie hotel G. Bogu al-dov alduvati polek navade oneh vremen, nachinilie naipervo jeden Oltar, zverhu koiega velik kup dervi ie posztavil, zatem zatukelic iednoga vola, niegaiac na drobne fallacze zeszekel, y one usze do iednoga fallate, y fallacze na Oltar zverhu dervi ie posztavil; potlam uzelie vodę, zkoiumie poskropil ono meszo y derva, y zachelie moliti G. Boga, na koiega molitvu dosselie ogeny iz nebesz zverhu onoga Aldova, y niegaiac zesgal, na znamenie daie G. Bogu drag, y prieten. Ovem nachinom mora baratati uszaki on koi huche miloschu Bosiu dobiti, toieto mora na praviti Oltar pravoga nakanenia pomeritisze z-G. Bogom, y gresnoga sitka osztaviti; Na Oltar ovoga nakanenia mora nalositi dervi szvoich grehov; mora vola zatüchi, toicto zatrechi y osztaviti usze gresne prilike, lyubavi y priatelzvna drobne fallacze zeszech, y usze na Oltar posztaviti, szpovedaiuch naimre usze chiszt grehe szvoie, koie mora z-vodum suhkeh szüz poskropiti, molechisze G. Bogu dabi iz nebesz poszlal ogeny milosche szvoie, da zesge y zkoncha one grehe szvoie, y tako chinechi naiste szlobodno uszaki usfa vu miloschu Bosiu, ar veli szam G. Bog po mudrom Salamonu. *Qui absconderit sclera sua non dirigerur; qui autem confessus fuerit, & reliquerit ea, misericordiam consequetur.* Koi zakrival bude grehe szvoie, toieto ha szpovedi, nepoide pravem putom vu nebo; koi pak nie szpovedal

vedal bude , zapuschal , y oduriaval , oh ta takov . Misericordiam consequetur . Miloschu hoche dobiti , y dussu izvoiu zvelichiti .

Adda o gressna Dussa ! Elige quodvis . Izberiszi kai houches . Si non confessus lates , in confessus damnaberis . Izberiszi velimti z-Sz . Otczom Augustinom alisze pravo neszpo-vedati , y k-vragu na veke poyti : Ali pak chiszto y pravichno usze do naimensega grehe tvoie naimre szmertne pred Szpovednikom , kakti pravem namesztnikom Bosiem valuvati , ter vek vekoma vu nebo szvetlozti licza Bosiega vusivat doyti . Elige . Izberiszi , ali ovde pred iednem szamem Chlovekom , iedno kratko zacherlenenie , y pokoru podnezti ; ali pak vu vekovechni pred uszem szvetom , nebom , y peklom spot , obsanozt , y muke opaszt .

Elige . Izberiszi , ali Szpoved y Nebo , ali
pak Grehe y Pekel .

Amen .

CHE-

CHETERTA NEDELYA K O R I Z M E N A.

Tretie Orusie, szuproti nepriatelom duhovnem, ie Sz. Pokora, zkoiumsze mora G. Bogu zadovolyschina datiza grehe.

Distribuit Discubentibus. Joan.c.6.v.ii.

Razdelilie dole szedechem.

AKO prem usze laztovitozti Bosanzkè vu G. Bogu ieszu tulike y takove, dasze od razuma ne szamo Chlovechankoga, nego niti Angelzkoga preszehi zadovolyno mogu, vu niemszu tak iednak dasze razluchiti nemogu, koiabi vexa ali mensa bila; Nistarmanie mi Kerscheniki valuvati moramo; dasze zmegy uszeh Bosanzkeh laztovitoztih naivechy naibolye na szvetuszveti, y nad uszemi sivuchemi lyudmi oszebuinem nachinom Goszpodari lyubav, Dobrota, y Miloszerdnozt Bosia, odkuda vuchenii Franciscus Labata ovak govorii. *Multa quidem DEO propria sunt, sed misereri & parcere sic DEO proprium est, quasi inter reliqua omnia Attributa Divina, hoc magis proprium esse videatur.* Unoga iztiniae G. Bogu laztovita ieszu, ali szmiluvatisze y oprosztiti takie G. Bogu laztovito, da kakti megy oztalemi Laztovitotmi Bosanzkemi ovosze yidi damuie nailaztovi-tesse;

Franciscus
Labat:
Tom: 3: de
Misericor:
DEI prop: 3

tesse; y kak ni, akoga ia chuiem iavkati y zdiliavati pri Sz.
 Isaias Isaiassu Proroku na velsz glasz. *Hec! consolabor super hostibus
v. 1. v. 24. meis, & vindicabor de inimicis meis?* Jai mene! budemlisze
ia mogel veszeliti zverhu nepratelov moich, y nadnymi fan-
titi, koie Bosanzke rechi premislyavaich Postuvani Hugo,
govori. *Gemit, quod minatur.* Zdihava, zato dasze gro-
ziti mora, Sz. pak Ivan zlatovuzti pridaie. *Quia quasi vio-
lenter cogitur perdere aliquem.* Ar ic kakti priszylen zgubiti
koga. Zakaizato opominanasz lepo po szvoiem Jeremiaszu
Proroku na pokoru, da nebude imel zroká nasz kastigati y
pogubiti polek szvoie Bosanzke Pravicze. *Si penitentiam
egerit gens illa a malo suo: Agam & ego penitentiam super malo,
c. 18. v. 8. quod cogitaveram ut facerem ei.* Ako pokoru bude chinilo
lyucztvo ono za grehe szvoie: Ja takai budemsze saluval
zverhu zla, koieszem miszlii dabimui vuchini. Adda po-
kora koiu mi gresniki za grehe chinimo, salozt G. Bogu
zavdaie? takoie, ali szrechna y blasena za nasz gresnike ie
ova salozt, ar kadasze mi premeniam po Sz. Pokore iz
gresnikov na pokornike, G. Bog takai premeniasze iz sferdi-
toga na miloziunoga, y vu one miloziunozi saluiesze
kakti daie bil nakanil nasz zkronchat. *Mira DEI dignatio!*
 Sleaster. krichi Oleaster. *Quem queso non peniteat peccatorum, cum
DEUM videat penitere penarum.* Onezgovorna, y prechud-
na miloszerdnozt Bosia! Oh Kerschene gresne Dusse! ter
gdo bude tak tverdokornoga szercza dasze nebude hotel za
grehe szvoie kaiati, y pokoru za nie chiniti, chuiuch od
tulike dobrote, miloszerdnozti, y lyubavi Bosie proti nam
nevolyinem gresnikom, koemu niegova Bosanzka pravica
ie zapovedala kastigatinas, y zkronchat i licza zemlye;
Ali miloszerdnozt niegova zapovedamu nasz chakati na po-
koru, y szmiluvatisze nad nami. Koi akoie tuliko miluval
ono lyucztvo, koieie iz dalka po ostreh puteh, glad y seiu
terpeche za nym hodilo dabiga videti moglo, y vu szvoich
potrebochah pomoch od niega dobihlo, daszeie nym za hranu
zkerbel. *Unde euenimus panes ut manducent hi.* Odkud kupimo
Kruha

Kruha da ovi ieli budu, y od glada nepomru, ynicie z-petremi hlebczi Kruha nahranil, okrepil, blagoszlovil, y z-miloschami koieszu od niega proszili nadelil. Kuliko, velim pak vezda ia, sztoiczero krat miluic, y zkerbisze on za nasz nevolyne gresnike, za one velim gresnike, koihti za nym hode po ostreh puteh Sz. Pokore, trapechitelo szvoiez-gladom y seium; Ah kakti onde *Distribuit discubentibus*. One malec hlebcze Kruha ie blagoszlovil, y nym razdelil, snymi nyh nahranil, tak tulikai Milosche y Blagoszlova szvoga Bosanzkoga zkratiti nesche, nego pache inyum napuniti nahraniti, y od szmerti vekovechne oszloboditi. Pokazavš adda preseftne dve nedelye kakova salozt, y kakova szpoved ie potrebna uszakoi gresne dusse, koia feli za Christussem na goru dike nebezke zaiti, y szvetlozt licza negovoga vekoma yusivati, danasz kanim govoriti od Sz. Pokore, po koie Pokore razmem onu zadovolyschinu kouie uszaki on dusen ovde Bosanzke pravicze za grehe szvoie dati, koi nesche nyh ostro na drugom izvetu plachati.

Dobroie adda zkruszenie za grehe, szvetoie nyhovo chizto szpovedanie, ali y Sz. Pokora ni ssala, pokora velim ona, zkolum dusen ie uszaki gresnik zadovolyschinu G. Bogu dati za tulike krivicze z-grehi niemu vuchiniene, y ova Pokora zovesze *Satisfaction*. Zadovolyschina; Koia potrebnaie uszakomu Kerscheniku tak dobro k-dusnomu zvelicheniu, kodzu potrebna Zkrusenie, y Szpoved, y tonam Sz. Tridentincko Szpravische zapoveda veruvati pod proklecztvo, kakti uszaki dragi Articulus nasse Sz. Katolichanske. Vere ovak govorecisi. *Si quis post acceptam iustificationis gratiam cuiilibet peccatori penitenti, ita culpam remitti, & reatum aeterna pena deleri dixerit; ut nullus remaneat reatus pena temporalis exolvenda vel in hoc, vel in futuro saculo in purgatorio, antequam ad regnum cœlorum aditus pateat, Anathema sit.* Ako gdo po zadoblyeniu pravich nozti milosche uszakomu gresniku kaiaiuchemu, tak grehe oprozititi, y kastigu muke veko-

vechne izbriszati, daie mochi, recse; tak da nikai vech necoztane muke vremenitne plachati na ovom, niti na drugom szvetu vu purgatoriumu, pervo negsze vu Kralyeczvo nebezko zaide, nai uszaki takov proklet bude kot uszaki heretnik. Natuliko da akosze rauno more negda pripetiti, dasze z-iednem szamem zkruszeniem, y pokaianiem sfercheinem za grehe oduzeme uszaka krivnia, y dusnozt kakove kastige vremenitne, ali vekovechni, kodisce pripetilo vu Sz. Magdalene, nistarmanie vechkrat akosze prem odpuzti greh, oztane vendor dusnozt kastige vremenitne za niega, y to zato, kaiti ono akoprem zversteno zkruszenie ukup z-chisztum Szpovedium vuchinieno nimatulike mochi, y iako zti za oduzeti od nasz, y oszloboditi nasz od uszake dusnozti kakove pokore vremenitne podnassfania, z-kojumiszmo dusni Bosanzke pravicze naplatiti, y zadovolyschinu dati.

Ovu iztinu za potverditi imamo unoge pelde tulike vu Sz. Piszu, kulike po drugeh Knigah, ali iz Sz. Pisza sza medve doztami budi napervo donezti, Davida naimre Kralya za muski Szpol, a Migdalenu pak za senzki, koia oboda buduch velika gresnika, kodie to iur uszakomu dobro znano, obodva tulikai ieszusze neszamò saluvala, za grehe y szpovedala, negoszu tulikai polek toga y z-ostrum pokorum hoteli G. Bogu zadovolyschinu dati na ovom szvetu, za nemoratin davati na drugom szvetu.

2. Reg: David chuinich Natana Proroka szebe karati, pochelie krichati. *Peccavi Domino. Zagressilzem G. Bogu, y Natan taki od sztrani Bosie odgovorilie Davidu. Dominus quoque transfluit peccatum tuum.* G. Bog preneszelie takai grehtvoi, ovde potreba dobro zapametiti onu rech. *Transfluit.* Prenezselie, zakaimu ni rekel prikazalie, ali oproztilie grehtvoi, negoszamo veli, prenezselie, addamu ni bil greh oproschen? bil ie prez uszake dvoinozti greh Davidu oproschen, ali kastiga doztoina za on greh ni bila oproschena, negomu ie preneszenna bila na ovu kastigu naimre, da on Szin koga ie praznuiuch z-Bersabeum dobil moralic umreti. *Filius qui natus*

c. 12. v. 13.

Ibid: v. 14.

natus est tibi morte morietur. Szin koitiszeie narodil szmer-tium hoche umreti. David ako rauno chulie da greh niegov ie prenessen na kastige Bosie, koieie iur y nad szobum zpo-znaval, vendar usze to nimusze videlo zadozta, nego pache y on szam szvoiem telom hotelie G. Bogu zadovolyno vuchi-niti, za naplatitimu tulike krivicze vuchiniene, ar potlam-bimu obzanieno bilo od Natana Proroka da G. Bog zna za negov greh, ondaie David pochel szam szobum miszlti, holà, adda ne szamo G. Bog, nego y Natan znaiu za moie grehe, koieszem ia tak zakrival y muchech chinil, y kai io-sche vecs, grozimisze G. Bog daie hoche uszemu szvetu zna-ne yochitne vuchiniti, armi veli. *Tu fecisti haec in abscondito, ego autem faciam in conpectu solis.* Iiszi vuchinil ova mu-chech, ia pako hochu vuchiniti pred Szunczem. Ah potre-baic adda premeniti sitek, y zato odhitilie David od szebe barssunzku opravu, y oblekelszeie vu oster Cilicium, poszi-palszeie z- pepelom, poztiszeie obszuhom, szvoi kruh mes-falie z- pepelom, y pilis szvoi szuzami. *Cinerem tamquam panem manducabam, & potum meum cum fletu miscebam.* Oh! kulika y kak lepa pelda Sz. Pokore uszem muskoga Szpolla lyudem ie Sz. David, od koicga Sz. Cirillus Jerusalmezki ovak govorci. *Beatus David quamvis audierit DEUM transflus.* Cyrilus lise peccatum suum, non abstinuit tamen à penitentia. Blaseni Jerofolime David ako rauno ie chul daie G. Bog preneszel greh niegov, *Cathec: 2:* ni vendar prezta od pokore, toicto ni prezta szam szebe kastigati.

Kai pako szada recsi hochu od Magdalene? znanoie do-bro kai Sz. Lukach Evang: od nie szvedochi, daie naimre. *Mulier in civitate peccatrix.* Gresnicza ochita vu Varassu. Ova kak berscieie zpoznala szvoi gresni sztalis, y kak ztraßno szvoiemi grehi ona ie zbantuvala Zvelichitela szvoiega, oh kak saloztna ie poztala! y zato berscieie ona doznala da-ie on dossel vu hisu iednoga Fariseussa, takitzeie k- niemu odpravila, kupiusi ieden pehar drage mazti. *Ut cognovit quod*

JESUS acenbuiſſet in domo Simonis Pharisæi. Usza zkrusſena y ſaloſtna, uſza chedna y ponižna, doſlaie vu onu hiſu, hiti- laſzeie pred noge Zvelichitela dufle ſzvoič, ter ſuhke ſzuče tochech pochelaie ſnymi oblevati, y prati noge niegove preſzvete. *Lachrymis cepit rigare pedes ejus.* Potlam pak z- laſzmi ſzvoiemi nie brifzati. *Et capiſſis capitis sui tergebat.* Zatem uſzem nie miło kuffuvati, y z-onum dragum maz- riūm pobosno mazati. *Et osculabatur pedes ejus, & unguen- to ungebat.* Nut ò Gresnicze! vam pelde, y zarczala pokore Sz. Magdalenu, koia ovém nachinom dotehdob onde polek nòg Christusſeveh ie klechala, plakala, zdihavala, y za oproſchenie grehov proſzila, doklamie y dobila, chuiuch iz ſzameh Christusſeveh preſz: vuzt. *Remittuntur tibi peccata tua.* Opraschajuſze tebe grehi twoij. Oh ſzrechna Magdalena! ſzrechnne budete y vi ò Gresnicze, akoiu bu- dete vu pokore naſzleduvale, ar ako rauno nebudete chule iz laztovitech Christusſeveh vuzt, oproſchenie grehov vafſch, budezcie chule iz vuzt Szpovednika vafſega kakti laztovitoga nameztnika Christusſevoga, govorecſega. *Absolvo te à peccatis tuis.* Ja tebe odvesuem od grehov two- ich. Budelivam pako zadoztato? Ne, nego budete dusni iosche dalye Magdalenu naſzleduvati, ar Magdalena ako- prem ie chula, znala, veruvala daszuiie nie grehi oproſche- ni, vendar za oproſchenie kaſtige vremenitne, z-koiumie uſzka gresna duſſa dusná Bosanzke Pravicze, ali na ovom, ali na drugom ſzvetu vu Purgatoriumu zadovolyno vuchini- ti; Zato Magdalena nigdař ni preztała pokoru za grehe de- lati doklamie goder ſivela, natuliko da ona po Christusſe- vom vu nebo zafſtuplyeniu ode ſlaie vu puschinu Marſilic, kadeſzeie ona vu iednu pechinu zaperla, y tia do ſzmerti, toiezt czelež zo. leth oſtru pokoru ie delała, z-koiumie ov- de Bosanzke Pravicze naplatila, da na drugom pak ſzvetu ni bila dusna kai plachati, nego duſſica nie Sz. od Scrafi- nov nebezkeh izraven vu nebo pred licze Boſie ie bila od- nesseha. Zakaizato Sz. Augustin leponaſz opomina govorecſi.

Non

*Nec sufficit mores in melius commutare, & a factis malis recede-
re, nisi etiam de ijs quæ facta sunt satisfaciat DEO per pa-
nitia dolorem, per humilitatis gemitum, per contriti cordis sacri-
ficium, cooperantibus eleemosynis. Ne zadozta pobolsati siv-
lenie, y od zloga chinenia odztnupiti, akofze y od oneh zleh
chinov G. Bogu zadovolyno nevuchini, po pokore salozti,
po poniznem zdihavaniu, y zkrusenoga szercza alduvaniu,
z- pomochium almoustvih : Ar po ovakovom putu hoche G.
Bog szvoic zebrane vu nebu imeti, koieh nesche na veke-
muchiti, goveri nato lepo Sz. Gregur Papa. Ab electis suis S. Gregorii
iniquitatum maculas studet temporali afflictione tergere, quas in Pap: lib: 9:
eis perpetuo non vult vindicare. Od zebraneh szvoich gresne
makulicze terszisze z-vremenitnemi kastigami ovde briszati,
koie vu nyh vekoma nesche plachati ; od kudasze ochivezto
vidi, y zpoznava da ni dozta szamo kaiatisze za grehe, y iz
nyh szpovedati, negoie potreba za grehe Bosanzke pravicze
z-pokorum y dobremi deli ovde zadozta vuchiniti.*

Potrebnoie adda y drugach nemore bitti, nego da gres-
nik mora na ovom, ali na drugom szvetu Bosanzke pravicze
zadovolyno vuchiniti, zbor tulikeh krivicz z-grehi szvoiemi
G. Bogu vuchiniech, tonam ochitoszvedochi Sz. Augustin.
*Peccata sive parva, sive magna impunita esse non possunt, quia autem S. Augustin:
homine penitente, aut in iudicio DEO vindicante plectuntur. in lib. Sent:
Grehi tuliko mali, kuliko veliki prez kastige nemogu bitti,
ar ali od Chloveka po Sz. Pokore, ali od Boga na szudu budu
kastigani. Cessat autem vindicta Divina, si conversio praecurrat
humana. (govori nadalye Sz. Otecz.) Amat enim DEUS con-
tentibus pacere, & eos qui semetiposos judicant, non judicare.
Preztaie pak o kastiga Bosia, akoiu preteche pokora, y po
pokore k. Bogu obernenie, ar ie drago uszigidar G. Bogu,
oproziti grehe szpovedalichem gresnikom, y oneh kojisz-
meh szebe na kastige oszugiuiu, niemu ni drago szuditi.
Gdagoder adda neseli, niti nesche od Bosanzke pravicze
na vremenitne, ali na vekovechnemuke oszuginet bitti, nai-
te szamterszi ovde doklam vreme, y iakozt ima z-doztoi-*

S. Augustin:
I. 50. de Pecc-
nit: hom:
50.

num pokorum kaſtigati, muchiti, y trapiti, ali kakſze more ova doztoina pokora vuchiniti?

Hodmo k- Sz. Januſſu Evang: y vu oneh niegovch zkrov-
neh vigieniah hochemo lep navuk, y regulu od Duha Sz. do-
biti, koiega rechi ieszu ove. *Quantum glorificavit se, & in*
delitijs fuit, tantum date illi tormentum. Kulikoszeie dichil,
y naſzladuval, tulikumu daite muku: Ove rechi mogusze-
razumeti od pokore telovne y dusſevne, ovoga y drugoga
ſzveta: Velim ovak nakratkom, ako tiò gresna duffa do
ſzada vu oneh chazteh, bogacztvah, opravah, prekoredno, y
gizdavo zverhu drugeh, ieszisze izvifſavala, vezdasze ponizui
pred uſzem, tebe za naigorsu, y naivexu gresniczu dersechi.
Akoszisze do ſzada naſzladuvala vu czifrazteh opravah, vu
proxeneh ieſtvinah, y nechiztom ſivleniu twoiem chuteniam
ugaiala, ſzadaie trapi z- priproztum opravum, z- poztom, y
drugemi kaſtigami, ar veli Sz. Iſidorus od Sz. Pokore ovak.

S. Iſidorus. *Penitentia nonen sumit a pena, quâ anima cruciatur, & mor- tificatur caro.* Pokora ime iemlye od muke y kaſtige, z- ko-
iumszeduffa trapi kadasze gresnik ſaluie za grehe, y telo mu-
chi zvunzkemi kaſtigami. Postuvani pako Hugo piſluchi od

Hugo de
modo poe-
nitendi.
prave pokore ovak vuchì dasze chiniti mora. *Perfecta peni- tentia est, ut cor doleat, os confiteatur, manus operetur, oculus ploret, venter jejunet, & sicut omnia membra in peccando DEUM offendunt, sic satisfaciant penitendo.* Zverſſena pokora ic,
dasze ſzercze ſaluie, kodſzem ia vu druge nedelye pokazał
od zverſſenoga zkruffenia govorech; Da yuzta ſzpovedaiu
chizto uſze grehe, kodſzem preſſeztnu nedelyu navchil; Da
ruka delablisniemu pomasuch y ſzebe kaſtigaiuch, dasze-
ochi plachu, koieszu tuliken grehom naipervi zrok bile-;
Dasze terbuḥ poztikoiemuszeie do ſzada ugaialo, y kakti zev-
ſzemi kotrigi ieszmo Boga zbantuvali, zato ie potreba takai,
da zevſzemi ovde pokoru chinimo, y Bosanzke pravicze-
zadovolyschinu damo, ako neschemo na drugom ſzvetu ali
vu peku, ali vu purgatoriumu morat chuti glafz Bosanzke
pravicze. *Quantum se glorificavit, & in delitijs fuit, tantum*

date

*E*tate illi tormentum. Zaka i zato opominá mudri Novarinus
kruto lepo uszakoga zmegy naſz. Nunc age penitentiam, ne Novar: 1:3.
penitentiam omisſe aternum te peniteat. Szada chini pokoniu-
ru, akosze nesches vekoma kaiati, daszi oztavil, y prepuztil n. 3:19:
ovde pokoru chiniti.

Ov veliki haſznoviti y potrebni navuk obdersavalisu
z-fzvoium vekovechnum haſnum unogi gresniki y gresni-
cze, oszebuinem vendar nachinom od Arseniuffa Sz. pusche-
nika stem daje on tak fzvoia chutenia naimre nosza y vuzt-
trapil, daje imel takova navadu, dakaigoderie dobil za ie-
zti, ali piti, dotehdobie vu fzvoie celicze dersal doklamie
napol gnilo bilo, y fzmerdelo, y buduchi ienkrat opitan-
zakaitakov fzmrad vu celicze dersi, y kakga terpeti more?
onic odgovarial. *Lubens fetorem hunc excipio, in locum odo- In vita
ramentorum quibus in palatijs Regum sui obiectatus.* Rad ov
szmrad podnassam, na mezto onch duh, zkoiemiszemfze-
vu Kralyevzkeh palachah naſzladuval, z-ovakovemi ieſtvi-
nami potreba da hranim moic proxeno telo, koiemuszem-
culiko leth z-kaikakvemi zebranemi ieſtvinami ugaial, y nie
proxil.

Takovic bil Sz. Guilielmus Herczeg, koi povernuchi-
ſze iz gresnoga fztalissa na pravi put pokore, y ſzpovedavſi-
ſze z-velikem zkruſſeniem za grehe, seleiuchi ovde za nie
Boguzadozta vuchiniti, poſſelic k-iednomu puscheniku-
proſzit navuka kakbiu mogel doztoino vuchiniti, od koic-
gaije ov navuk dobil. *Modus puniendi secundum modum pra-
teriti delicti debet extendi; melius est enim ad momentum tempo-
raliter cruciari, quam supplicijs torqueri aternis.* Nachin po-
kore, polek nachina grehov bitti mora; ar boleye ieden kra-
tek chaſz ovdesze trapiti, neg vekoma vu peklu muchiti, y
ov navuk do fzmeti fzvoie Herczeg ie obdersaval vu ofſre
pokore ſivuchi, na chudo uſzemu lyucztyu, a na fzvoiu ha-
ſzen vekovechnu.

Takovaie bila ona velika gresnicza Maria Epipriaka ko-
ia zpoznaysi fzvoi gresni neszrechni fztalis, pobegnulaic vu *Surius fit
vita ejus
pu-April*

puschinu, uzemsi szobum szameh 5. hlebczev kruha, koic
potrossivsi, od potlam szamem i travami, y korenem szvoic
perve nechizte telovne nasladnozti 45. czeleb leth ie kasti-
gala, niti vu uszeh oveh letah sive Chlovechanzke dussi ni
videla, polek szvedochanzta Suriussa.

Takova pokornicza ie bila Sz. Pelagia, nechizta, y ochi-
tna pervo gresnicza vu Varassu Antiokenzkom, koiu pot-
lambi Sz. Nonus Biskup bil od greho vodvernul, y na poko-
ru obernul, odpravilaszeie Pelagia na goru Olivetanzku, y
ondeszeie zaperla vu iednu Celiczu, kade dalko od lyudi, y
uszake Chlovechanzke pomochi, tak ostro, szveto, y pobos-
no ie sivela, daiuie Sz. Nonus Biskup ovemi rechmi pohvalit.
Pelagia, ex pelago vitiorum, pelagus virtutum effecta est. Pelagia iz glubine grehov, glubina dobroth ie posztala, koia Sz.
Pokornicza vu one puschine premenilaije bila szvoie senzko
ime Pelagia, na musko Pelagius, y to, dabi tem mirovneic
mogla siveti, y dabi nie pervi priateli za niu nedoznali, y za
niu nedosli, kod pisze Surius.

Kadeszu szada oni, koij ne szamo nechine ostre pokore
za szvoie grehe, niti davau na ovom szvetu Bosanzke pravi-
cke kakovu zadovolyschinu za grehe szvoie; Nego ono,
ono, kaijegorie da neradi priymlyu pokoru od Szpovednik-
kov, koiaszenym nevidi po volye, ali y kuliko ostra vidi:
Nai uszi ti takovi marlivu poszluhnu Sz. Bernardina, kai on

B. Bernard: Senen de Burg: ser. 15,

nato govor. *Si Corfessor dat parvam penitentiam, & non tan-
tem, quanta est condigna pro satisfactione tuorum peccatorum;
tunc tua anima vadit ad purgatoriū, ibique stat donec purgetur, atq;
deo gaudeatis quando datur vobis magna penitentia.* Ako Szpove-
dnik daie malu pokoru, y ne tuliku, kulikaic potrebna na
zadovolyschinu tulikeh twoich grehov; tak twoia dussi poide
vu purgatorium po szmerti plachat Bosie pravicze, y ondesze
budemuchila doklamsze izchiszti. Zakaizato Sz. Thomas An-
gelzki veli. *Videtur quod multum noceat Sacerdos penitenti le-
rem penitentiam injungens.* Vidisze da unogo skodi Szpo-
vednik gresniku naszpovedi malu za nie pokoru davauchi.

Adda

Adda N. N. naifze nigdor nesztrassí pred ovoga ali ono-
ga Szpovednika doiti na szpoved, zaradí pokore, da reksí
veliku daie, ar on toga nechini iz nazloba, niti za vasse zlo,
nego iz prave lyubavi, y za vexe dobro vasse, koi zna kai
vam haszne, y kaivamie potrebno: Da pache ako on vam iz
kakovoga respectuma dà malu pokoru, nemorate zato misz-
liti da vexe niszte vredni, ar unogi Szpovedniki dersefze-
navuka Sz. Augustina govorecsega, daie bolye gresnika z-
malum pokornm vu purgatorium poszlati, neg z- velikum vu
pekel, akolifze adda komu mala ona pokora vidi koju Szpo-
vednik dà? nai gresitik szam od szebe vexu vuchini, ali kon-
che onu malu tem pobosnieie nai izpuni, y ovo dozta nai po-
vedano bude od zadovolyschine koiasze mora G. Bogu za-
grehe dati.

Szadaic potreba kai povedati od Zadozta chinenia Blis-
niemu nassemu, prez koiega ni zkruszenie naiszerchenesse, ni
szpoved naichiztessa, niti pokora naiostressa nikai nepomasu-
k. dussnomu zvelicheniu. Ovo pako zadozta chinenie za-
dersavasze vu pourachaniu lyuczkoga blaga, y postenia, koia
doklamgodszé nepovernu, greh ni oproschen, ar veli Sz. Au-
gustin. *Si res ablata reddi possit, & non redditur, penitentia* S. August
non agitur, sed simulatur. Akoli ti ò moy Chlovek ieszi blis-
niemu twoiemu kai ukral, szilum uzel, ali z- cziganium niega
ukanil, y cheszta mentuval. Ako twoiemu drusinchetu, Me-
sterzkomu Chloveku, ali Kramaru ieszi doztoinu plachu od
nyh kervavemi sulij za izlusenu zkratil, ter ovem ako ti mores
zadozta vuchiniti,nym nyhovo povernuti, ter nevuchinis,
twoia pokora,ako neznam kakouchinis, grehov twoieh neo-
balya. Ar *Non dimittitur peccatum, nisi restituatur ablatum.*
Neodpuschasze greh, doklamiszé nepouracha lyuczkó pokri-
vicze zadoblyeno blago.

Szpodobnem nachinom razmetisze mora od postenia,
koie akoszi ti blisniemu twoiemu uzel, z- twoiem ogovorom,
doklamgagod nepovernes, vu ochivezte pogibeli vekovech-
noga zkvarienia tives. Zakaizato pervo neg na Sz. Szpoved

S. August
Epist: 54.
ad Macedon.

242 Cheterta Nedelya Korizmena.

ti ides, moras y na ovu dusnozt marlivosze izmifzlii, pache
akoie moguche niu pred Szpovedium izpuniti, ar akoli Szpo-
vedniku poyes za ovakve krivicze blisniemu twoiemu vuchi-
niene, on tebe bude moral zapovedati da povernes; ako neo-
beches, on tebe neodvese, akoli obeches y nevuchinis, odve-
zanie niegovo tebe vech bude skodelo neg hasznelo.

Adda N. N. opominavasz z-rechmi Sz. Lukacha Evang:

Lucæ. Facite fructus dignos penitentia. Chinete szad vredni pokore, kade Sz. Thomas Angelzki govor. *Eft autem triplex fru-
ctus dignus penitentia.* Je pako troie fele szad vredni pokore,

S. Thomas re. *Primus est ut puniat in se quod commisit. Secundus est ut fu-*

Aquin. in c. *giat peccata, & occasionem peccati. Tertius est ut tantum studient*

3. Lucæ. *ad bene agendum, quantum studuit ad peccandum. Naipervi*
szad vreden pokore, G. Bogu drag, y prieten ie ov, da gresnik
szam naszebe kastigie ono kaije zagressil. Drugi szad ie vre-
den Sz. Pokore dasze chuvamo greha, y od uszake gresne
prilike da besimo. Treti szad ie ov, dasze mi uszemi nachini
terszimo y zkerbimo tem bolye y pravichnie siveti, chimisz-
mosze pervo bolye vu greheh kalyali, toieto chimiszmo bolye
y verneie pervo telu, szvetu, y vragu szlusili; Tem da bolyey
pobosnieie Bogu od szada szlusimo. Chimiszmo do szada
menie Boga, y blisniega naszega lyubili, od szada dajk tem
szercheneie lyubimo, lyubechnym szlusimo, da tako

nyh lyubech, y nym szlusech snymi ukup ve-
felitisze budemo vek vekoma mogli
vu dike nebezke.

Amen.

+

*

PETA

PETA NEDELYA K O R I Z M E N A.

Gresniki vu Svmertneh greheh sivuchi,
kuliku kriviczu G. Bogu, szebe pak
kak veliku skodu chinè?

Tulerunt lapides ut jacerent in eum. Joan. c. 8.
Doneszofse kamenie dabie hitali vu niega.

A Ko rauno ie vecs neg iztinzko govorenje diachko. *Ve-
ritas odium p̄rit.* Iztina nazlob poragia; Zato vendar ni maral on Sz. Czarigradczki Biskup, y Sz. Matti Czirkye zlatov. ihti Navuchitel Ivan Chrisostomus, koiega Sz. Sivlyenie izpiszuiuchi vuchenii Simeon Metafrastes, obzanuieda ov Sz. Chlovek z-Czeszariczum onoga vremena Eudoxium maloka daszu zkupa dobri priateli bili, y to zbok toga, kaiti ov Sz. Chlovek nisparal rechih, nitiszeiesional, ali ztrassil Czeszariczu guztokrat ostro kirati, y pred nyum iztinu govoriti, pacse y duhovnemikaftigami nyu pregnaniati zbok nye gresnoga sivlenyi: Ona pak zbok iztine koiwie on nye povedal usza szerdita, lyuta, y chemerna kod kacha proti niemu ie bili; zakaizato poszlalaie k- niemu iednoga Poszla, poruchaiuchimu da ako nepreztane Biskup nyu k- rati, y z- ostremi liztmì nyu bantuvali, bude moral nyeszet-

ditozt zpoznati; kai razumeuli od Czeszaricze Poszel, odgovorilie nye, Vassa Szvetlozt kaimi zapovedate kod verna 1zluha izpuniti hochu, akoprem znam, y veruiem da ja nikai neopravim, poznaiuchi ia dobro naturu, y sivlenye Chloveka onoga, koisze drugo nikai neboi odlok szamoga greha, y zato rekacie Czeszaricze ove rechi. *Frustra illum hominem terres, qui nihil nisi solum peccatum timet.* Zahman onoga Chloveka ztrafis, koisze njchesza neboi neg greha, kako dabilo hotel bil recsi, morete Vas: Szv: onoga Chlovika iz chazti iz vrechi, on nikai nebude maral, moretega iz Varassa Frustrati kod naigorsega hudodelnika y onsze bude szmeial, moretega preganiati y muchiti kak y kulikovam drago, y on usza veszelo bride podnassal, ar on *Nihil nisi solum peccatum timet.* Nikaisze drugo neboi nego szamoga greha. Lepa hvala ie bila ova onoga Sz. Chloveka. Ovakove hvale vredenie bil Odkupitel naſſondakadaie nevernem Sidovom iſtinu povedal, y nye karal zbok gresnoga nyhovoga sivlyenia, kada naiſtre on ienym govoril. *Si veritatem dico vobis quare non creditis mihi?* Ako iſtinu povedam vam, zakai neveruitemene? *Qui ex DEO est, verba DEI audit, propterea vos non auditis, quia ex DEO non etsis.* Koi od Boga ie, rech Bosiu poszlusſa, za to vi neposzlusſate, kaiti od Boga nizte. Kai neverni Sidovi chuiuch Christussa govoriti, y szebe karati, kaiszu vuchinili? *Tulerunt lapides ut jacerent in eum.* Doneſzliszu kamenie dabię vu niega hitali. Oh nezahvaluozt prokleta! Ovakovem nachinom zponassaloſzeie negda lyuczto Libie, koi je, kadaie vu intro videlo iz zorię iz hagiati preszvetlo Szuncze, y szvoie szvetlozt trake po szvetu puschatyi, snymi usze ztvari rafszvetchuati, kaije vuchinilo? oh poszluhnete N.N. y zachudeteſze, ondaie ono neszpametno ne menie neg y nezahvalno lyuczto pochelo po zemlye pobirati kamenie, za hitatice vu farko Szuncze, ali ieden chern oblak jesze pokazal, y szvetlozt Szunchenu ie zakril, nepuztechitulike krivicze Szunczu chiniti. Szpodobnem nachinom N. N. ovo Szuncze Prvacze Christussa JESUSSA videchi neverno lyuczto

tvo Sidovzko trake szvetozti, y iakozti szvoie Bosanzke iz
szébe puschati, pocheloic pobirati kamenie za hitacie vu
niega, ali JESUS abscondit se. Zkrilseie JESUS. Ovu Ce
remoniu y Sz. Matti Czirkva do danasniega dneva obdersa
va, pokrivalich Razpela, koiu Ceremoniu ako duhovnem
nachinom mi premiszlimo, naidemo da szadasniega vremena
kerschanzko lyuczto unogo vexu kriviczu ovomu Szunczu
Pravicze chini, negmuie lyuczto Sidovzko chinilo, ar veli
Glossa zverhu denesniega Sz. Evang: *Quoties quis peccata mor
alia comittit, toties in DEUM quantum in se est, lapides mittit.* Ku
likogod krat gdo szmertnem grehom za gressi, tulikokrat na
Boga, kamenie hita, Sz. pako Iisaia Prorokuvalie unogo per
vo od ovoga Szuncza, negie iz Zoriè MARIE Dev: szvetusze
pokazalo, govoreci. *Peccata vestra absconderunt faciem eius ad Isa:c.59.v.2
vobis.* Grehi vassi zakriliszu Obraz niegov pred vami. Ku
liku adda gresniki ne szamo G. Bogukriviczu, nego y sze
be skodu chine, kad szmertnem grehom gressi, pokazati
hocru.

Znanoie ne szamo uszem szpametnem, nego y napri
proztessem lyudem, da nimoguche vuiednom meztu dabi
mogla szvetlozt y tmicza, zima y vruchina zkupa prebivati;
Ni moguche dabi vuiednom zdenczu mogla szladka y fzla
na, chizta y mutna voda bitti: Kakgoder pako ova niszumog
guchna zkupa prebivati; rauno tak, y unogo menie ie mogu
che veruvati dabi Bog y Grehukup vu iedne dusse moglisze
terpeti, y ztanuvati; premislyavaiuchi adda ia z- pripro
ztem razumom moiem nezahvalnozt y hudobu onoga never
noga Sidovzkoga lyuczta, noszechega kamenie za hitacie
vu Christusa Szuncze nebezko Pravicze, od ztraha vesz der
schem, y od velikoga chuda zvun mene poztaiem, da naimre
G. Bog tulike hudobe ni hotel kastigati ali z-ogniem iz ne
ba, kodie kastigal gresnu Sodomu y Gomoru, ali dasze nì
podnym zemlya razpuchila y ne vu pekel poserla, kodie
vuchinil z-Datonem, y Abironom, koiehuszeh y unogove
xeh kastig biloie ono gresno lyuczto vredno, kod ono koie

ne ienkrat, nego vecskrat Szina Bosiega na zkonzha nie ie izkalo, yszebe proti niemu hudobnesse od ictoga peklenoga duba pokazalo, od koiega Sz. Ivan Chrilostom ovak szvedochi.

S. Jean.
Chrysoft.

Crudeliores feris, dæmonibus aequales, inq. & his deteriores.
Nemiloztiunessi od zveria, vragom iednaki, pacsey od ovek gorsi, ar vrag pakleni szamemirechmi Christussa ie zkussaval, kadagaie naimre na ieden verhuncz gorè bil zaneszel,

Matth: c. 4.

govorecsmu. *Mitte te deorsum.* Puztisze dolle. Sidovi pako zapelyaliszu bili Christussa na goru. *Ut præcipitarent eum.* Dabiga iz verhuncza gorè dolle naglaveze hitili, y zkonzhalo; Vrag pekleni zkussavaiuchi Christussa vu puschine govorilmui. *Dic ut lapides isti panes fiant.* Reczi da ovo

S. Hierony.

kameniekruhom poztane, Sidovi pako. *Tulerunt lapides ut jacerent in eum.* Donezszossekamenie dabie vu nyega hitali. *Horribile & nefandum Deicidium meditantes.* Veli Sz. Jeronim, Na zkonzhanie Bogi ieszu czilyali y ssetuvali, oh! ter morelisze kai ztrasnelsegal licztor po miszli od razumi Chlo-

S. Ambros.

vechanzkoga? y zato nikrivo rekel Sz. Ambros. *Peior magistro, discipulorum hereditas.* Toieto hotelie ov Sz. Navuchiteł reczi da Sidovi ieszu gorsi bili od vraka kod preceptora y skolnika szvoga.

S. August.

JESUS autem abscondit se. JESUS pako zkrilszeie, zveri hu koich rechi govoriti Sz. Augustin. *Abscondit se JESUS non à lapidibus, sed à lapideis Iudeorum cordibus.* Zkrilszeie JESUS ne pred kameniem, nego pred kamenitemi Sidovyzke-mi szerczi, ali govoriti nadalye Sz. Otecz. *Sed vœis à quorum lapideis cordibus se abscondit DEUS.* Ali iay onem od koich kameniteh szercz zkrivasze G. Bog. Ov pak iay ako recsem dasze vecs dotiche Kerschenikov neg Sidovov, krivo nerecsem, ar Sidovi Christussa niszcu dersali niti zpoznavali za Szina Bosiega, kodga mi Kerscheniki veruiemo y zpo-

I. Corinth.
c. 2. v. 8.

znavimo. *Quia si cognovissent, Regem gloria numquam crucifixissent.* Ar dabi bili poznali, Kralya nebezkoga nigdarnebi bili razpelili. Kerscheniki pako koij zaau, y veruiu da Christus ie pravi Szin Bosi, Kraly neba y zemlye, y vendar

ðar tak nemiloztiunch, y nezahvalnch proti niemusze iz-
 kasuiu, daga y dan danasni po dnev u po nochi, tako re-
 kuch uszaku vuru y hip nepreztaiu z-kameniem grehov szvo-
 ieh na zkonzhanie izkati, ar kodzem na pochetku z. Glos-
 sum rekel. *Quoties quis peccata mortalia comittit, toties in
DEUM, quantum in se est, lapides mittit.* Kulikokrat gdo
 szmertni greh chini, tulikokrat na Boga kamenie hita kuli-
 ko naszebe ztoi: *Zakaizato Sz. Hilarius na vesz glasz kri-
chi.* Oh peccator! quanto tu nequior es Judæo, *lapides ille in S. Hilarius,*
 corpus levabat, tu in Spiritum: ille in hominem, tu in DEUM.
 Oh gresnik! kulikozi ti gorsi od Sidova, on ie kamenie
 zdigaval na telo, ti na Duha, on na Chloveka, tina Boga.
Quid enim est peccatum nisi Deicidium, & Christicidium. Go-
 vori mudri Cornelius à Lapide: Kai drugo ie greh, illi szmer-
 ni greh chiniti, nego kuliko na gresnom Chlojeku ztoi,
 Boga y Christussa umariati, kai y Sz. Ivan Chrysostom pot-
 vergiuie. *Vere omnis homo malus, quantum ad voluntatem* Joan.
Suam pertinet, manus mittit in DEUM, & occidit eum. Zta-
 novito uszaki zlochezt Chlovek, kuliko na volyc szvoie
 ztoi, ruke poztavlya na Boga, y umaria niega, oh! hudoba
 vecs neg Sidovzka, vecs neg vrugometna, ulzake Kerschene
 gresne dusse; proti kojemize tufi G. Bog po szvoiem Sz.
 Davidu Kralyu govoreczi. *Si inimicus meus maledixisset mi-
hi, sustinuisse utique.* Kako dabi hotel recsi, ako Scisma-
 tiki mene bantuiu, ako Turki proti mene blazne, ako po-
 ganini vu druge szvoie malike veruiu, akome heretniki y Si-
 dovi kunu, zato usze tuliko nemaram, to usze kak tak pod-
 nassam, nego da moy Kerscheniki szvoiemi grehi, kod tulik-
 em kameniem mene preganiaiu, mene bantuiu, muche, y
 na zkonzhanie ischu, oh! toga mene ni moguche podnastati,
 zakaizato *Abscondam faciem meam ab eis, & considerabo no-
vissima eorum, generatio enim perversa est, & infideles filij.* Ah Deut.
 hochu zkriti moy obraz pred nymi, budem miszlil zverhu
 myhovoga zkvarienia, kod zverhu hudobnoga lyucztva, y
 never,

Cornel: à
Lapid:Joan.
Chrysost.Psalm.
54. v. 12.Deut.
c. 52. v. 20.

neverneh szinov ; razmete gresniki , y gresnicze kaivamsze od ovoga tazpetoga Odkupitela vassega napia ?

On odicheni nameztnik Apostolzki Sz. Polikarpus Bis^{cop} buduchi pod szvoie ztare dneve pozvan , y potegnien pred Proconsula Poganina za podieti , y podnezti ztrasnu muku , y szmert , ako nezatai pravoga G. Boga szvoiega , y malikom nyhovem klanial , k-chemu ov Sz. Chlovek ni hotel privoliti , zato rekemuie poganin , ako toga nemores ali nesches szerczem vuchiniti , konche iezikom y rechini vuchini , akoli pak ni ktomu privoliti nesces , ztrasna mu ka y szmert tebe chaka , akoli vuchinis ? velikemi darmi , y chaztmì nadelyen budes : Ova razumeusi dobrí , y Bogaboechi Ztarecz podignussi szercze , y ochi szvoie vu nebo , pochne ovak szam szobum gororiti : Oszemdeszet y sezt leth ia moiemu Bogu Ztvoritelu szlusim , y vu oveh uszeh letah on mene ni nigdar vu nichem z bantuval , nego pacse uszigdar szvoiemi Bosanzkemil miloschami y darmi mene ie nadelyeyal , kakie adda moguche dabi ia szada mogel niega oduriti , zataiti , y malikom sze klaniaiuch , tak nezahvalnogalze nymu za tulika dobrachinenia izkazati ? Oh nikai menie nego to ! Ova izrekuchi szam iz szvoie dobro volye hitilszeie vu goruchu germadu za nyega pripravlyenu , raissi iezerokrat szmert podnezti , neg proti G. Bogu szvoiemu zagressiti .

Szadsze pako ia k- vam obracham ò Kerschene gresne dusse ! k- vam velim ò gresniki , y gresnicze , koij noszite kamenie oneh uszakoiachkeh szmertneh grehov na szerzah vasseh , za kamenuvati snymi ovoga dobrogia y miloziunoga Odkupitela vassega , y tem nachinom nevernozt , y nezahvalnozt vassu proti niemu za tulike dare , milosche , y dobrochinenia izkasuietc , proszivasz da premiszlite dobro pervo ako on od vass tuliku kriviczu prieti ie zaszlusil ; da pacse niega szamoga poszluhnete kaivam gorori po szvoiem Sz. Mikeallsu Proroku . Popule meus quid feci tibi , aut quid molestus fui tibi ? responde mibi . Lyuczto moie drago Kerschanzko kaiszem ia tebe zla vuchinil , ali vuchemszem ia tebe z bantu-

zbantuval? povecsmi, odgovorimi, morebitisze zato proti mene poztavlyas daszem ia tebe iz nistara na moy Bosanzki kip ztvoril, y vui naruchaiu Sz. Mat: Czirkve poroditisze vuchinil? tulikemi darmi y miloschami nadeliil, tulike pres gone, spote, y muke od neverneh Sidovov zate preterpe!, akoli z-ovem iuszenii ia ieszem tebezbantuval, y tebe kakokovu kriviczu vuchinil? eh *Ulciscimini vos contra me citid*, Joel: c. 3: v. 4.
 Fantetefze vi nad menum hitro, akoszem vam ia kai kriv, chinete iz meni kai vam drago. Akoli adda o gresne kerschene dusse! od tela, szveta, y vraga natuliko iezte zaszlepljeni, y szercza vassa ieszu tverdesza od kamenia, dasse nemarate za ovo lyublyeno Odkupitela vassha govorenie, y opominanie, niti od gressenia prezlati hochete, y z-kameniem grehov vassh niega kamenuvati prezlati neschete? Tak ia vassz proszim, molim, y zakliniam, da tu vassu vecs neg Sidovzku, vecs neg bestinzku, y vecs neg vragometnu nemiloztinozt, y nezahvalnozt idete chinit, y izpuniavat tamo, kade naidete kakovo mezto, koie od miloziune Bosanzke dareslyvozti za vassz ni bilo vuchinieno; ali kam poydete? kade na szvetu takovo mezto naidete? poydete morebiti na viszoke gore? ali onde hochete naiti uszakojachke rudek kod szrebra, zlata, y dragoga kamenia, y uszakoiachke zverine koiaie usza mudroz Bosanzka za vassz ztvorila. Morebiti poydete na rauna y siroka polya? ali ona naidete rodna z-kruhom y szadiem za vassu hranu, obilna z-travami y koreniam za vrachtva vu betegh vassh. Morebiti poydete gressity bestinzkeh vassh poseleny izpuniavat po oneh kuteh y zakutkeh kade nebudete ne szamo od oka chlovechanzkoga vigieni, nego ni videti nebudete mogli szvetlozti Szuncza, meszecza, y zvezd, ali vendar, gde goder budete, prez zraka nebudete, koiegaiac za vassz G. Bog ztvoril, prez koiega, oduhe imeti, y siveti nebi mogli: Poyte addia poyte kam znate, y hochete, y uszigidce naidete zlamenia dobrote, y dareslyvozti Bosie proti vam

izkazane, ar Misericordia Domini plena est terra. Miloszernoztibofie pana ie zemlya.

Nu kaimi szada nato odgovariate ò kerschene gresne dusse! kai miszlite iz predragoga Odkupitela vassega, y iz milich dussicz vassch vuchiniti? hocheteli velim gressiti preztaati, ali pak vu navadneh greheh vassch obztati? *Eh ipsi duri ut lapides.* Vidim ia vassz tverdessa szercza imeti od mramorzkoga kamenia, pokchdob adda neschete, y neschete drugach, neg z-kameniem grehov vassch miloziunoga. Odkupitela vassega da hochete znevernemi Sidovmi kamenuvati. *Tulerant lapides ut jacerent in eum.* Doneszuchi tia vu ovo Sz. Mezto Czirkveno na szerczah vassch kamenic oneh Jalov, gizdozti, zkupozti, nechizteh poseleny y oztaleh izmertnch grehov za hitatie vu Odkupitela vassega Razpetoga na krisnom drevu, ali obztoite ò kervoloki prokleti doklamvamga odkriem, da budete videli, y znali kam, y vu koi niegovoga Presz. Tela Kotrig kamenic vasschitati (*N.B. Odemora Concionator Razpelo vu ruke uzeti, y odkriti, ter vu rukah dersech govoriti.*) Nutvamiga ovo ò gresne dusse! Nutvam ovo niegove Sz. Noge z-ostremi chauli pribite, koieszusze tuliko trudile ischuchi dussicz vassch zvelichenie; Nutvam ovo Sz-Ruke niegove ovde prikovane, koieszu vassz z-blagoslovni uszigdar nadelyavale, nitivamisze szada brani chiniti iz niega kaivamgoder drago: Nutvam ovo niegovu Sz. Glavu dole proti vam nagnienu, dav od zdolla tem leglye vu nyu zadeti budete mogli kamgodervam volya bude; Nut ovo presz. Rebro niegovo odperto, Perszi odkrite, da y nadnymi luytu szerditozt vassu izpuniti budete mogli, dayte adda podignete gresne ruke vassc na ovoga Razpetoga Odkupitela vassega, fantetesze nadnym szlobodno, akozte kada koiu naimensu kriiviczu od niega prieli.

Ali pervo negvi ovu vassu nemiloszernozt y nezahvalnozt izkasete proti tak dobromu y miloziunomu Odkupitelu vassemu, obztoyte malo, y pervo dobro premiszlete kai i z-ka-

z-kameniem grehov vassch napravite, y opravite, kai akolisze
 domiszliti nemorete, mene poszluhnete, y ia vam povem,
 ter dobro zapametete, y k- szerczuszi uzemete, naimre one
 Sz. Jeremiasza rechi, z-koiemisze ov Sz. Prorok od ztrani,
 lyuczta Izraelzkoga tusi. *Conclusit vias meas lapidibus quadris.* Thres
 c. 3. v. 9.
 Zaperlie pute moie z-kameniem na chetiri vngle,
 rezanem, ali kamisz pelyali oni puti? k-Sz. Czirkve Je-
 rusalemzke, po koie Czirkve razumetisze naibolye more, y
 mora Dika nebezka, proti koie mi usz'i putuiemo, puti pak
 po koieh putuiemo ie nas sitek telovni, kamenie pak z-
 koiemisze ovi puti preprechu u, y zapitaiu ieszu szmertni gre-
 hi: Ali ovde potrebaic dobro zapametiti rechi Sz. Jeremias-
 fa, naimre da oni puti k-Czirkve Jerusalemzke zapertiszu-
 bili kameniem ne kakovem god proztem, ali okruglem, neg
Lapidibus quadris. Kameniem na chetiri vngle, ar velika-
 razlika ie megy kameniem okruglom, y kameniem vuglatem,
 buduchi unogo leglye iz puta vugnuti kamenie okruglo, neg
 vuglato.

Rauno tak velika razlika ie megy gresniki, ar ieszu ne-
 koij, koiemie put vu nebo preprechen z okruglem kamen-
 iem, nekojem pak z-vuglatem; z-okruglem kameniem imaiu
 preprechen put vu nebo oni, koij iz kerhkoche opadaiu vu
 kakove grehe szmertne, y ovakovi grehi kod okruglo kamenie
 toieto grehi iz kerhkoche vuchinieni, unogo leglyesze iz puta
 odvaliti, y odmeknuti mogu, neg grehi po hudobe vuchini-
 ni, velim leglye, toieto z-iednu berzo vuchinienu saloztium,
 y prez velikoga szrama szpovedium: Szuprotiunem pak o na-
 chinom ieszu drugi gresniki, koij ne iz kerhkoche, nego iz
 hudobe greise, y vu greheh dugo vremena sivu, kodszu nai-
 mre oni iadni, szerditczi, zkupczi, pianczi, lakomczi, praz-
 niki, lotrissi, y oztali ovem szpodobni, odulachech szvoiu
 pokoru, szpoved, y pobolsanie sitka od meszecza do mesze-
 cza, od leta do leta, doklam vu oneh greheh, y gresnich na-
 vadah otverde, y od miranora kamenatyerdesi poztanu, do-

klam y vuzdvoinozt opadu. Ovi takovi zapiraiuszi pute
kameniem chetverovuglatem teskem y smehkem, tak datem
takovem kruto tesko, ali zkoro y nemoguchno ie doysti vu
nebo.

Takovem kamenom chetverovuglatem ie szebe zaperl
put vu nebo Kain, koi ne iz kerhkoche, nego iz hudobne,
nenavidnozti zarazilie nemilo pravoga Bratta szvoga Abela, y
nemaraiuchisze za pokoru, zdovilie vu milosche Bosie, go-
vorccsi szam szobum. *Major est iniquitas mea, quam ut veniam*
merear. Vexie moy greh, neg dabi ia miloschu dobiti mo-
gel; Szuprotiunem pako nachinom David zagressiusi iz
kerhkoche, y z-grehom szvoiem kakti okruglem kamenom
zaperlszie bil put vu nebo, aliiednem hitrem y kratkem. *Pec-*
cavi Domino. Zagressilszem G. Bogu, kruto lehko odverge-
lie ov okruglikamen greha izvoiega, kodga ie vu tom szigurno-
gaga vuchinil Natan Prorok. *Dominus quoque transtulit pec-*
atum tuum. G. Bog takai preneszelie greh tvoy, toieto
oproztilmuie greh niegov.

Niti szamo vu ztarom, nego y vu novom zakonu imamo
peldu takovu vu dveh gresneh Apostoleh Petru y Judasshu,
kojjszuszi z-kameniem preprechilí bili put vu nebo, Judas
zaperlszigaiac bil z-kanienom chetverovuglatem naipervo
zkupozti, potlam prodania Mestra szvoga Christussa zatem
tyerdokornozti, y k-zadniemu zdvoinozti vu milosche Bo-
sie, ar veli Sz. Matth: *Abiens laqueo se suspendit.* Iziduchi
obeszilszeie. Peter pako iztinaie daie do tretiega Mestra
szvoga zatail, y szmertnem grehom zagressil, ali ov greh bi-
lie ieden okruglikamen, kaiti iz kerhkoche, toieto iz ztra-
habilie vuchinien, lehkogaiac Peter odmeknul.

Exiens foras flevit amare. Iziduchi van Peter zpoznalszeie daie za-
gressil, y za greh szvoy pochelszeie suhko plakati, y szvoiem
suhikem plachem odperlszie put vu nebo. Takise more re-
cisi od oneh dveh Tolyaiev polek Christussa na gore Calva-
rie na Kriseh viszeczech, zmegy koieh, iedenie issel vu nebo,
drugi vu pekel.

Nut N. N. kak lehko iz oveh peldih y ozataloga moiega
do szad govorenia, zpoznati morete kuliko zlo chinè oni
hudobni gresniki, koij uszaki dan, da nerecsem uszaku vu-
ku y hip gressè, a za pokoru, szpoved, y pobolsanie nit ne-
miizle, negò vu oneh navadneh greheh tverdessi od kamena
sivu, y tako sivuch, Oh! kuliku kriviczu G. Bogu, y dussic zam
szvoiem chinè, proti koieni tusisze G. Bog po Sz. Iisaiassu
Proroku govoreczi. *Audite Celi, & auribus percipe terra,* Iisaias
Filios enutrivi, & exaltavi, ipsi autem spreverunt me. Po-^{c. 1. v. 2:}
szlussaite nebesza, y ti cherna zenlya primi vu vuha two-
ia kaiti povem chudnoga, iaszem Szine odkoil, y izviszil,
oni me pako za nistar dersè, mene preganiaiu, mene na-
szmert ischn. Kada naimre vu greheh sivuchi, gressiti ne-
preztaiu, oh! neverni Szini, y nevredna tak dobroga Otcza,
Decza, Kerschene gresne dusse! Povecstemi proszimvasz,
kaibi vi szudili, y rekli od iednoga Szina, koi potlambi bil
od Otczaszvoga vu detinztvu z-tulikum lyubavium odhra-
nien, z-tulikemi trudi na noge poztavlyen, y potlam opa-
duchi vi szusanztvo nepriatelzko, tulikemi ztroski odku-
plyen, ter on zabiussze iz uszeh oveh dobrochineny, ponf-
falbisze na mezo zahvalnozti, szvoic proklete ruke na tak
dobroga Otcza szvoiega poztaviti, y niega na szmert izkati,
kaibi pitam ia vi ò N. N. od toga takovoga szudili, y rekli?
Jaztanovito veruiem dabi uszaki naipriproztesi zmegy vasz
szudil y rekel da ta takov nezahvalni Szin ie gorsi od nemo-
ga, akoprem nailyutessegia zveria, niti krivo nebi rekel, arszu
pune knige Historijh koje szvedoche kak neme ztvari proti
dobrochinetolom szvoiem ieszusze zahvalne izkazuvale.

Szadsze k vam obracham ò gresne kerschene dusse! y
pitam ia vasz gdoievias Otecz, gdo vaszie ztvoril, gdo na ov-
szvet dal, y zpod szusanztva vraga peklenoga oszlobodil, y
odkupil? Ah! gdo, gdo drugi ako ne ov mili razpeti JESUS.
Ipse fecit nos, & non ipse nos. Veli Sz. Kraly David izam G. Psalms:
Bog ie ztvoril nasz, a nemiszameh nasz: Sz. pako Pavel Apostol: 99. v. 3.
szvedochi. *Empti enim eftis pretio magno.* Odkuplyeni ie-^{c. 1. v. 18} Corinth.
ztczenum velikum, ali kakovaie pako ta velika cena bilac. z-ko-

z-koum ov razpeti JESUS kod miloziuni y lyublyeninas
 T. Petri Otecze ie nasz odkupil? Odgovaria Sz. Peter Apost: *Non cor-
 ruptihilibus auro, vel argento redempti esis; sed pretioso sanguine
 Christi.* Imate znati adda ò gresne dusle da vi izízusanztva
 vrasiega niszte odkuplyene złatom ali szrebrom, nego z prez:
 y predragum Kervium ovoga razpetoga Christussa Szina Bo-
 siega, koiuie on uszu do kaplicze iz one velike lyubavi ko-
 juie proti vam noszil, za odkuplyenie, y zvelichenie vase
 na krisnom drevu iztochil, ò lyubav lò dobrota! ò milo-
 sferdnozt nezgovorna predragoga Otcza y Odkupitela nasse-
 ga Szina Bosiega! Szuprotiunem pako nachinom ò hndoba!
 ò nezahvalnozt! ò nemilosferdnozt vecs neg prokleta ie
 twoia ò gresna kerschena dussa! pokehdob da ti kadabimu-
 sze morala zahvalna izkazuvati, onda twoje proklete ruke
 nepreztaies na niega poztavlyati, kada naimre nepreztaies
 gressiti, y ztwoiemi szmertnemi grehi gorie od Sidovov nie-
 ga preganiati, Judas iega szamo ienkrat z-iednem Kusczem
 izdal, y szamo ienkrat za 30. Szreberniakov prodal, a ti ne
 ienkrat, nego zto, y ztokrat z-onem nechiztem ne szamo
 kussuvaniem, nego y kaikakvemi odurnemi nechiztemi gre-
 higorie neg Judas izdaies, y za menie neg Judas prodaies, ar
 vechkrat za menie negie gyukez vreden zlo govoris, krivo-
 priszeses, y uszem vragomisze izdaies, y tako z-twoiemi grebi
 od tebe Boga twoiega tiras, da on tebe oztavlya, y pod ob-
 laztium vraka peklenoga puscha, ar veli Sz. Fulgenczius.

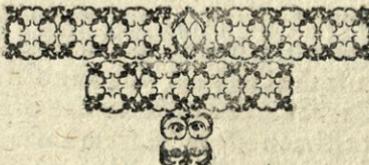
S: Fulg: de Juste deseritur à DEO, qui deserit DEUM, & quia homo deserens
 dupli: præ-DEUM peccat; Dserens peccatorem DEUS, justitiam suam servat.
 sep: c: 15. Pravichnosze zapuscha od Boga, koi zapuscha Boga, y kai-
 ti Chlovek zapuschaiuch Boga gressi; zapuschaiuch gresnika
 G. Bog, praviczu szvoiu obdersava.

Dokancham adda govorenie moie z-iednem ztareh vre-
 men pripecheniem, kak neimre Rimzkoga Senatussa Able-
 gatus imenom Orilius buduchi poszlan k nevernomu An-
 tiokussu, pred koiega doiduchi potlambimu bil napervo do-
 neszel spote y kriticze koieie Rimzke obchine vuchinil, iz-
 nelic

nelie iz nosnicze szvoy mecs y snymie na zemlye okolu Antiockussa ieden kolobar vuchinił, rekuchimu ove rechi. *Hic stans delibera.* Negiblysze iz mezta na koiemztois, nego ovde ztoiech dokoniat alifse podati Rimzke obchine, ali pak suhku izmert podieti. Rauno tak y ia akoprem nevredni Poszel Bosanzkoga Senatessa, poztaviu si tebe denesni den ògresna dussa velike krivicze napervo, koie ti Bosanzke obchine z-grehi tvoiemi ieszi vuchinila, szada adda vu ove Sz. Czirkve megj chetiremizidmi, kakti vu jednom kolobatu ztoieche tebe krichim. *Hic stans delibera.* Ovde ztoiechi nakani, y dokoniat uszaki z negy vasz szam szobum pervo neg van izides, alifse podati Bosanzke obchine z-iednum pravum saloztium, iednum chiztum szpovedium, y ztalmem pobolsaniem sitka, ali pak poyti na veke vu pekel kaftig zaflusenich prijmat. *Hic stans delibera.* Alifse pomeriti, z-onemi nepriatelmi, povernuti lyuczkò, oduriti, nechizto priatelzvo y paidastvo, ali pak za ova hipna muke vekovechne podnassati, ar veli Sz. Ambros. *Aut arden-S. Ambros dum, aut penitendum.* Alitie ovde kratku pokoruchiniti, y vekomasze veszeliti, ali pak hipneh ovde nasladnoztihtamo vusivati, y za nye potlam na veke vu peklu goreti. *Hic stans delibera.* Ovde szada izberiszi nakani, y dokoniai zpokoritisze, y pobolsati raissi, neg na veke od licza

Bosiega odversena, y vu muke peklen-
zke hitchena bitti.

Amen.

SE-

SEZTA NEDELYA K O R I Z M E N A.

Kakovum pripravum uszaki Kerschenik
mora priztupiti k- Preszvetomu
Pricheschaniu?

Ecce Rex tuus venit tibi. Matth: c. 21.

Nut ovo Kraly tvoy ide tebe.

NAtulikoje Gospodu, Herczege, Kralye, y Czeszare, ovoga szveta szrecha izviszila, da ne szamo ono, kaisze nyhovoga puta, y tela dotiche, mora uze lepo chiszto, y czifraszto biti; nego tulikai y usze ono kai oni szvoimi ochima gledaiu, telc, y hote imeti, da niedne nechisztoche vu szebe nezadersava; y zato uszigdar hote imeti chiszte sznasne, z-kipl, y zerczali okinchene Palache, szreber nem, y zlatem stukom pokrivenie Komore, vu koich ztavaiu: Lepe, y friske Gospoczkoga pokolenia Mladencze vu szvilneh opravah oblechene, koijnym na szlusbu dvore: Lepe zelene, y uszakoiachkem vugodno dissechem Czvetiem napuniene Czvetniake, po koichsze prehagiaiu; uszakoiachkem naiprestimaneessem szadiem zaszagiene Ternaczce vu koichsze na szladuiu, y szvoje Rekreaczie imaiia. • Zrok pako uszemu tomu daie nekoi mudri Navuchitel Sankczius imenu-

imenuvani, ov: *Quia Regum, ac Principum oculi sunt adeo de-
cicati, quod si quid occurerit fedium, as distortum, quasi inau-
spicium quid abhorrent.* Kaiti Kralyev, y Czeszarov ovoga
szweta takoveszu nature ochi, da akojni kai pred nye ne-
chisztoga, ali krivioravogasze pripeti doysti, kakti zlame-
nie kakove priduche neszreche oduriavaju. Oh akoie tak
delicate ochi natura Kralyem y Herczegom ovoga szweta
dala, da usze lepo, chiszt, y nakincheno felē videti; y
ako kai merszkoga, szmradnoga, y nechisztoga zagledaiu,
takise nadnym presztrasse, y za neszrechu dersé. To szta-
novito moremo z-vexum iezerokrat ifsztinum, y praviczum
recsi, daie unogo y nezgovorno vexem nachinom ovomu
nasemu Kralyu, y Goszpodinu usze Goszpodę, Bogu uszamo
guchenomu natura dala, da kaigoder nyegove Bosanszke
Ochi vide, mora usze chiszt, lepo, y nakincheno biti; ar
Oculi ejus sicut Columba super rivulos aquarum. Szvedochi
od nyega Zaruchnicza Sz. Piszma. Ochi ima Golubichi-
ne, zrok pako tomu daie Postuvani Beda ov. *Quia Colum-
ba super rivulos aquarum, propter loci amanitatem, ac mundi-
tium residere solent.* Kaiti Golubicze nairaissze zadersa-
vaju pri bresainkeh biztreh, y chiszteh Vodicz zbogh le-
potę y chisztosze takovoga meszta. Od ovud biva da
Szveti Zakarias Prorok previdechi vu Dubu prihod ovoga
Kralya Nebeszkoga vu Varas Jerusalemszki, kogaie na de-
nesni den Czvetnichku (kot mi zoveno) Nedelyu moral
vuchiniti, pochelie na vesz glasz krichati po Varassu. *Ecce
Rex tuus venit tibi.* Ovo Kraly tvoy ide k-tebe, kako dabi
bil hotel recsi, Vigy dobro, o Kchi Sionfzka, y marlico
pazi o lyuczvo Jerusalemszko da usze Chiszt, lepo, sznas-
no, y nakincheno vu twoiem Varassu nayde tvoy Kraly Ne-
beszki, Szin Sivoga G. Boga, koivezda k-rebe ide vesz tih,
krotek, lyublyen, y ponizen. *Venit tibi mansuetus sedens
super pullum Afine.* Szvedochi Sz. Mathei Evang: vu denes-
niem Sz. Evangeliumu, ide veli ponizen szedechi zverhu
Oszleka, seleuchi prebivati z-tobum, zato pazi dobro da-

Cant:
c. 5. v. 12.

V. Beda.

mu pripravis dosztoien sztan, damu osznasis pute, dagá z-chiszem szerecze primes, y da usza kutgoder poyde, y kamgoder zayde, budu lepa, chisza, y okinchena, ar on ima Ochi iednechiszte Golubicze, koia nikaiszmradnoga y odurnoga videti nemore, y kadegod kai takvoga szmradnoga nayed, od onud besi. Rauno tak y ia denesni den z-vami barachem ò N. N. krichechi uszem zkupa, y uszakomu zoszef zmegy valz *Ecce Rex tuus venit tibi.* Nut ò K. D. ovo Sz. Vuzmeno vreme Kraly tvoy Nebeszki k-tebe ide pod krusnen kipom, pazi adda dobro, kakga primes, da naimre ti naipervo nyemu pripravis za ztan, y prebivalische twoieszercze, y twoiu Dušu; imai szkerb dasze vu nyh nenaide kakovo blato, gnoy, ali szmrad, nego pervo uszekute, y zakutke osznasi, izmeti, yochiszt z-metlum Sz. Szpovedi, operi usze kai nechisztoga zpozna sz-vodum saloztneh szuzicz, obrissi z-platnom tverdnoga nakanenia pobolsati gresni sitek tvoy; Vsze pute tulikai potreba da poszna si, one naimre pute po koiehszi ti do szada hodila, vu one hisc, megy one tovarusze, z-koiem, y vu koieh tuliko odurneh grehov ieszi vuchinila: Kak adda uszaki Kerschenik polek zapovedi Sz. Matere Czirkve mora ovo Sz. Vuzmeno vreme po Sz. Pricheschaniu Kralya Nebeskoga k-izebe na ztan prieti, hochu ovde pokazati.

Naibolsi, nailepsi, y naiprestimanesi modus, y nachin, kakbi mi mogli Kralya nebeszkoga knam na ztan prieti, y nemupri nasz dosztoino prebivalische pripraviti, ia nahagiam vu Evangelium Sz. Lukacha Evang: toieto, rauno on iszti z-koiemie on szam szvoiem Vuchenikom negda zapovedal Gosztilniczu ili meszto za vuchiniti zadniu Vecheriu, pripraviti, szvedochi adda Sz. Lukach ovak. *Et misit Petrum, & Joannem dicens eis; Euntes parate nobis Pascha ut manducemus.* Poszalie Petra, y Janussa govoreci nym; Poyte, pripravete nam Vuzmenu Vecheriu, da budemo ieli; Nato odgovorisse Vuchenika ova dva Peter, y Janus. *Ubi vis ut parvamus?* Kade hoches, da pripravimo? Odgovorilie nym Chri-

Christus. *Ite, inquit, incivitatem, & occaret vobis homo leganam aquæ portans.* Poyte vu Varas, y hochetesze zeszstati z-iendnem Chlovekom barilecz vodè noszchem, y nyega opitaite za takovo meszto, koterovam on pokase, tamò poyte, y onvam hoche pokazati iednu veliku Gofstilniczu, toieto Palachu za goszti pripravlyenu, y onde pripravete tucassu Vecheriu.

Vezda potreba da uszaki zmegy nasz dobro premiszli rechi Zvelichitela naszega, y iz nyh navuksz uzeeme, kak mora uszaki nyemu vu szvoie Dusse dosztoino Prebivalische pripraviti: Naipervo veli Sz. Lukach daie poszla JESUS Petra, y Janussa ovoga meszta izkat: kade pitam ia, zakai rauno ovdava, a ne koie druge Apostole ie poszla? Ako vi neznate N. N. tomu zroka, poszlussaite mene, y moy zrok, koga ia desim za iztinszkoga, daie naimre on to vuchinil za vexi nas Navuk, da naimre y mi kadaga hocemo knam na ztan po Presz: Pricheschaniu prieti; moramo Petra y Janussa dozvati, ter siymi ukup damu Prebivalische dosztoino pripravimo. Znate pak N. N. kakovuchaszt, y oblaszt Sz. Peter od Mestra szvoiega ie zadobil? koju chaszt y oblaszt do denesnrega dneva Namestniki Petrovi obdersavaiu, Je chaszt, y oblaszt, odvezati od grehov na Sz. Szpovedi: ar ie Christus rekel Petru. *Tibi dabo claves Regni Cælorum, quod-
eunque solveris super terram, erit solutum & in Cælis.* Peter tebe daiem klyuche Kralyevzta Nebeskogakaigoder odveses na zemlye, odvezano bude y na nebu. Petrus ergo Celi Sebastianus claviger, id est Confessarius, claves Celi habens, locum Christo parret. Krichivszoko Postuvani Sebastianus Baradius. Peter adda Klyuckar Nebeskzi, toieto Szpovednik, klyuche nebeszke imaiuchi, Christusu Kralyu Nebeskому vu szerczah nassch meszto nai pripravi.

To rauno uszakomu zapoveda vuchiniti Sz. Pavel Apost: vu iednom szvoiem litztu kogai szvoiem Korintianzem pisal, kade ovak govori. *Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat.* Nai pak zkussa uszaki Chlovek szam szebe, y

Matth:
c. 16. v. 19.

Baradius.

1. Coriath:
c. 16. v. 23.

tako nai on kruh iè. Koie rechi Sz. Apostola mudri Corneius à Lapide ovak razlase y tolmachi. *Hoc est, ut examinet, an sibi sit consciens alicuius peccati maxime mortalis, illudque expurgeat contritione, ac confessione.* Nai zkussa, toieto, nai izpitava, y obchinia dobro uszaki szam szebe, y szvoiu Conscienciu, ako morebiti vu nyc naide koi szmertni greh, y niega nai van izmete z-pokaianiem pravem, y Sz. Szpovedium, nai neosztavi nutre hotonczè ne szamo kakovoga velikoga blata, ali szmrada szmertnoga greha, nego usze do naimense pavuchine nai osznaſi z-metlum Sz. Szpovedi, da Kraly Nebeszki doyduchi knam na ztan nikakve naimense pavuchine, ali liſztor kakvoga praha nenaide, nego usze lepo, chiszto, szvetlo, dasze zalyubi vu nafz, prinaz, y znamen prebivati. Ar gdogoder drugach vuchini, toieto gdogoder szercza, y dusse szvoie neosznaſi, y neochishti oduzakoga szmradasz mertnoga greha, ter tak vu nesznasno meszto Kralya Nebeskoga prime, naisze nadieie za plachu na meszto Milosche, oster szud, y vekovechne muke dobiti, ar veli nadalyc Sz. Pavel. *Qui enim manducat, & bibit indignè, Judicium sibi manducat, & bibit.* Koi iè, y pie nevredno, y nedosztoino, szud szebe iè, y pie. Oh! kakie adda potreben Peterza pripraviti Kralyu naszemu vu szerczah nassch vredno y dosztoino prebivalische.

Ali neszamo Sz. Peter, nego y Janus mora snym biti, y zrok ie ov, kaiti Sz. Janus tak iako ie Chisztochu lyubil, y divoiachtvo obdersaval, dasze nigdar z-nikakvum naimensum nechisztocium ni utepel nitzamazal, zaradi chesza zverhu uszeh oztaleh Vuchenikov bilie od JESUSSA Lyublyen, kot Sz. Mati Czirkva szvedochi. *Diligebat eum JESUS, quoniam specialis Prærogativa Castitatis ampliori dilectione fecerat eum dignum.* Lyubilic pako nyega JESUS, ar oszebuini dar Chisztoche, vexe lyubavi vuchinilie nyega vrednoga. Nu adda kadaie Christus poszjal Janussa dabimu Prebivalische pripravil, kainamie drugo hotel datirazumeti? nego daszakion, koigod selecje vu Presz: Sacramentumu G. Boga k-szebe

szebe na pricheschaniu prieti, ima pervo Sz. Janussa naieti, toieto da ima veliku Chisztchu ne szamo dusse, nego y tela tulikai imeti mora toieto ne szamo od uszakoga nechisztoga della zdersatife, nego tulikai y od uszake naimense nechisztne miszli, y nedosztoinoga poselenia mora chiszt biti; ar drugach chinech, nevredno, y nedosztoino ov Nebeszki kruh bude icl, y na szvoie oszugycie pod krusnem kipom k-szebe uzeme, y na szvoi fztan prime kralya Nebeszko.

Radbi iosche nadalye znati drugi zrok, zakai Zvelichi-chitel nas pred szobum ie poszal dva Vuchenika dabimu meszto pripravili za vuchiniti zadniu Vecheriusnymi, nebili zadoszta bil szam ieden koibi Goszpodaru hise napovedal, da hoche k niemu na Vecheriu Christus doyti. Ali akoj-hic vech bilo potreblno k tomu, zato morebiti dabi pomagali Goszpodaru pripravlyati Vecheriu, zakaijh nì vech poszal, dabi tem berse pripravilibili? Ja znam da dabi ovde bil megy vami N. N. Sz. Lukach Evang: bi taki rekel, dafze nad tem nikomu ni potreba chuditi, buduch daie Christus uszigidar imel tu navadu, daie pred szobum dva Vuchenika possilyal, kamgoderie hotel poyti, y komugoderie hotel doyti, kotszem ia vu moiem Evangeliumu pusztil zapiszano. Designavit Dominus & alios septuaginta duos; & misit eos binos ante faciem suam in omnem civitatem, & locum, quo erat ipse ventus. Odluchilie G. Bog y drugeh szedemdeszet y dva: y possilyalie po dva pred szobum vu uszaki Varas y meszto kamoie imel szam doyti; ali zakaije po dva, ili dva y dva possilyal? zakaini iednoga y iednoga? ali pak tri y tri?

Nato Odgovaria lepo Sz. Gregur Papa, y veli daie Christus zato uszigidar possilyal pred szobum dva Vuchenika, katiszu dve Zapovedi. Perva Zapoved ie Lyubiti G. Bogazevszega szercza szvoga; Druga pak ie Lyubiti Blisniega, kakti szebe szamoga. Ecce binos in Prædicationem Discipulos mittit: quia duo sunt Præcepta charitatis DEI videlicet amor, & Proximi. Nut dva possilya na Predekuvanie Vuchenika: arszu dve Zapovedi Lyubavi, Bosia naimre Lyubav, y blisniega nassegia.

Odkud lelikosze razumeti more , zakaije dva Vuchenika . Christus poszlal pred szobum, da naimre ni zadrugo , nego dabi po tom dàl razumeti, da on koi nyega po Sz. Pricheschaniu hoche vu szvoiu dussu prieti , mora dvoiu lyubav imeti , lyubav proti G. Bogu , y lyubav proti blisniemu szvoiemu . Da mora uszaki Bosiu lyubav imeti , y niega iz pravoga szerca lyubit , togami ni potreba unogo tverditi ; at znam da kaibigoder rekcl , menebi tverdno veruvali , y velim ovak , ieli moguche veruvati dabi koi zmosen Goszpodin vu vasshe hise , pri vassz , y zvami rad prebival , y sztanuval , koibi znal daga vi nelyubite , neradi imate , y z-lepem okom niega negledate ; ali da od vassz to ifszto recsem , bili vi k-takovomu isli vu goszti , alinaztan ? koibi vassz nelyubil , rad ncimel , niti bi lepem okom vassz gledal ? Ja sztanovito veruiem , y za tverdnu ifsztinu dersim , da niti on Gozpodin bi rad k-vam issel ; niti vi pri takovom Chloveku nebi unogo meszta sztopili .

John. c. 14 v. 23. Rauno tak y ov Kraly Nebeszki , y Goszpodin usze Gospodè , nemore vu onom szerczu sztanuvati , vu koiem nenhagia prave lyubavi , kot szam po Sz. Janussu Evang: szvedochi . *Si quis , inquit , diligit me , sermonem meum servabit , & Pater meus diligit eum , ad eum veniemus , & mansio nem apud eum faciemus .* Ako gdo (veli Christus) lyubi mene , rechmoiu obdersaval bude , y Otec moy nyegalyubil bude , k-nyemu doidemo , y ztan pri nyem vuchinimo : y rauno zato one szvoie zadnye Vecherie ni hotel vuchiniti pri Kaifassu , Annassu , Pilatussu , Herodessu , ali pri koiem drugom Popglavniku Popovszkom , kaitije znal daga nelyube , nego da na nyega merszko gledè , y kakti nepriateli nyemu na szmert szile . Polek onoga pak koterogae znal damuie priatel , y dagaie kot priatela lyubil , ie onu szvoiu zadnyu Vecheriu vuchinil : ar ako rauno toga takovoga Christussevoga priatela neimenuiu , nitisze od lyubavi nyegovekai szpominaiu . Mudri Cornelius à lapide vendor veli od nyega ovak . Vide-

Amicus, & Discipulus Christi fuisse. Vidisze daie moral Corn:lap:
priatel, y Vuchenik Christushev biti. in c. 22.
Luez.

Potrebaie adda N. N. da uszaka ona dussa, koia hoche Zvelichitelu, y Zaruchniku szvoiemu Nebeszkomu vugodno prebivalische pripraviti, mora usza vu lyubavi Bosie goretii, toieto, moraga zverhu uszeh ztvari lyubiti, y daie pripravna pervo usze ztvari oduriti, y nymse zameriti, nego nyemu. Ova lyubav ako rauno ie potrebnia, szama vendor presz lyubavi blisniega ni zadovolyna, ie potreba y blisniega lyubiti kakti szamoga szebe, tak da nikavoga naimensega iala, ali nazloba proti nyemu nima, nitimu kakovo naimense zlo felj.

Nitiszeie nad tem potreba komu chuditi veli Sz. Hieronimus. *Si enim munera nostra absque pace non possumus offerre, quanto minus poterimus Corpus Christi accipere?* Ako mi nemoremo kakov dar, ili kakov dobro dello vuchiniti, y G. Bogu alduvati, ako vu ialu, y nazlobu sivemo, kuliko menye budemo mogli vu Prefz: Sacramentumu Telo Christussevo k-nam uzeti? z-kojem Sz. Navuchitelom dersi drugi Navuchitel Sz. naimre Chrysostomus, y potvergiuie ovak govorecs. *Hoc Mysterium non à rapina tantum, verum & ab omni vel tenui inimicitia purum esse jubet, est enim pacis mysterium.* Ova zkrovnoszt koiasze zadersava vu Sz. Pricheschaniu mora biti ne szamo od tatbine, y tolvayztva chisztai, nego yod uszakoga naimensega iala, y nepriatelsztva, ar ie zkroynoszt Mira: toieto da on koi hoche vredno, y dosztoino G. Boga vu Sz. Pricheschaniu k-szebe na sztan prichti, mora biti chiszt, ne szamo od tatbine, vsur, tolvayztva, y osztaleh drugeh szmertneh grehov, nego y od uszakoga naimensega iala, nazloba, y zloga szercza proti blisiemu szvoiemu. A vezdasnie pak vreme dabi ovi Sz. Navuchitel na ov szvet chiesi, kaibi rekli od onch Kerschenikov koij tulik vremena, tuliko leth vu ialu y nazlobu sivu? koij-sze megy szobum grizu, y kriyicze gdo komu vexe more, chinie.

chiné. Kaibi velim ia, oni od teh takoveh rekli? Oh! prez uszakoga dvoienia ia veruiem dabi oni rekli ono, kaije ov nas predragi Zvelichitel rekel vu Sz. Evangeliumu. *Nolite dare Sanctum canibus.* Nedavaite Szveczta pízom, toieto Presz: Tela Bosiega, gresnikom: Oh! ter bilisze koi takov Chlovek na szvetu nassel, koibisze pouffal to vuchiniti? y akolibisze nassel, kteribi drugi moral biti, ako ne on iálni, nenavidni szerditecz? koi tuliko vremena vu iálu y na zlobu szvoiem blisnyem sive, miszlech uszaki den y noch, y iz ižkavaiuch usze modusse y nachine kakbi mogel blisniemu szvoiemu na telu, blagu, y posteniu naskodeti. On nechiszt Lotris, y Praznik, koterisze tuliko leth vu one nechisztocah gorie od uszakoga nemoga sivincheta kalya. On Zkupecz, y Vsuras, koi po kriveh nachineh tuliko blagaieszu szpravili, za koiem y den denesni milo vu Nebo zdihavaju one szirote, koiemszue pograbilo, à oni za pourachanye niti nemiszle. Ah ovszu, ovo, yuzi drugi ovem szpodobni gresniki oni pszi, koiemsze nebi moralo Presz: Telo Christussevo davati, y akolie rauno iedù, to nym navek zkvarienie, neg zvelichenie bude.

Stem vu Sz. Piszmú, vu Knigah Izhoda, da kadabi G. Bog na Goru Sinaiszkmu Moysesza Proroka bil dozval, dabi onde snym govoril, y szvoie Sz. Zapovedinyemu dàl; pero pak negoie nyega predsze na Audienciu pusztil doyti, 6. czeleh dàn chinilgaie chakati, szedmi pako dàn pusztalgae predsze doyti. Operuit Nubibus montem, & habitavit Gloria Domini super Sinai, tegens illum Nube sex diebus, septimo autem die vocavit illum de medio caliginis. Veli Sz. Piszzo, daie G. Bog bil pokril Goru Sinai z-oblakom da Moyses ni videl kud, kamo poyti, y to 6. czeleh dàn, szedmi pak dan zvalgaie zmegy oneh oblakov predsze; koie pripechenie menesze kruto chudno vidi, daie naimre G. Bog szvoicza tak vernoga Kapitana, y velikoga priatela, tak dugo chin brundati, kaimu ni mala muka bila.

Match:
c. 7. v. 15.

Exodi:
c. 24. v. 16.

Nili naivexa dobrota Kralyev y Czeszarovovoga szvetá, ova, da onoga koi seli siymi govoriti, taki na Audien-cziu predsze puschaini doyti? tako hvali Plinius Traiana Czeszara ovemi rechmi. *Nulla in audiendo difficultas, nulla in Respondendo mora.* Nikakve vu poszlussaniu teskoche nì izkazuval, niti vu od ovarianiu nì keszen bil. Takoie Lampidius Alexandra Severa hvalil govoreczi. *Tanta moderationis Alexander Severus erat, ut omnibus se blandum affabilemque præberet.* Takove dobrote ie bil Alexander Severus daszeie uszem lyublyenoga izkazuval. Takoie Sz. Ambro-sius hvalil Sz. Kralya Davida. *S. David, quammitis, & blandus, humilis spiritu, sedulus corde, facilis affatu.* Sz. David, kakietih, y lyublyen, ponizen, szerchen, y lehkek tuliko na poszlussanie, kuliko na odgovarianie uszakem koije selel siym govoriti. A G. Bog pako, koije iedna pelda, y zav-ietyek uszeh dobrót, koie uszega szveta Poglavniki vu szebe zadersavaiu, vendarga vidim da Moysesza priatela szvoiega nepuscha predsze, kakov mora tomu zrok biti? ieda morebiti zato dabi Moyseszu tescha dika nedosla; ali pak zato, dabi on ovu Miloschu, kotie z- Bogom govoriti, na unoge ne prestimaval? ar ona ztvar koiasze lehko dobiva, neprestimavasse tuliko, kuliko ona koiasze tesko imeti more. Isztinaie to govari mudri Tostatus Biskup daszu mögla ova obodva zroka prava biti, ali vendat ieden drugi menesze pravichnessi vidi, y iè ov: *Fecit eum expectare per 6. dies, quia oportebat eum esse multum abstractum à curis terrenis.* Hoche recsi ov mudri Navuchitel, videlicie G. Bog da Moyses ima punu glavu miszlih, y zkerbih zemlyszkeh, videlicie dasze Moyses vech zkerbzalyuczto szvoie, koterioie pod gorùm ofztavil bil, y vechie na nyc, y za nyc miszlii, neg na nikai drugo, zatoiszto ni hotel czeleh 6. dàn nyega predsze pusztiti, doklamgoder ni izpraznil glavu, y fizercze, od miszlih, y zkerbih zemlyszkeh, y onako vredensze vuchinil z-G. Bogom govoriti.

Ovde pak ia vezda ovak govorim , aкоie G. Bog od iednoga tak velikoga Szvetcza , y priatela szvoiega to potrebuval , daie czeleh 6. dan moral szvoiu dussu chisztiti , ne iur od kakoveh velikeh szmertneh grehov , nego lisztor od miszlih , y zkerbih zemelyzkeh , a kuliko bolye to potrebuie od uszake Kerschene Dusse , dasze naimre pravo y marlivo izchisztiti od uszeh naimenseh grehov , ako hoche da on - k - nye doyde ; y szercze od uszeh prekoredneh lyubavi , nedosztoineh poseleny , y zkerbih zemelyszkeh da ochisztiti , ako

Cyrillus
Alexandr: hoche da snyumi , pri nye , y vu nye prebival bude . *Praparari ergo permundari que oportet omnes , qui DEO conjungi student.*

Govori Sz. Cirillus Alexandrinzki , daszeie potreba uszakomu Bosiemu Kerscheniku pripraviti , y ochisztiti , koigoder fel , y hoche G. Boga po Sz. Pricheschaniu k - szebe

Ester c. 2. uzeti . Ar akoszeie morala czelo leto pripravlyati , prati , mazati , y lepu chiniti ona koiaie hotela Assverussa Kralya Zaruchnicza posztaati : Ako Sibaritanskoga lyucztya Senne nisz szmele na koie goschenie nigdar doyti , akosze pervo

Plutarchus. czelo leto dan nisz pripravlyale , y kinchile , kod pisce Plutarkus . Ako pred Kralya Nabukodonozora nieden Mlade-

Daniel: c. 1. necz na szlusbu ni szmel doyti , ako ni bil zeuszema lep , sznasen , y akosze pervo tri leta ni vuchil kakse mora Kralyu szlusiti ; Oh kuliko bolye , y marliveie potrebnoszeie chisztiti od uszakeh naimenseh gresneh Makulicz , y kinchiti

szercze , y dussu szvoiu z - Sz. Dobrotami , uszakomu onomu , koi hoche pred Kralya Nebeskoga doyti , y nyega k - fzebe na sztan prieti vu krusnom kipu Presz: Oltarszkoga Sacramentuma . Oh ! kakse uszaka takova Kerschena Dusza mora pripravlyati za posztaimu draga , y povolyna Zaruchnicza , y od nyega ako fel Nadelyena biti z - darmi , y miloschami Bosanszkemi ? zatoisztro krichi Sz. Ivan Chrysostomus .

Quapropter oportet te in omnibus vigilare , quia non parva pars proponitur indignè Communicantibus. Potrebaic uszakomu zverhu szebe dobrozkoznuvati , kak naimre , ili kakovum chisztogum szercza , kakovum pobosnosztium , kako-
vum

vum poniznosztium, lyubavium, Verum, y Vffaniem konomu Oltarszkomu Sztołu prisztupi? Atsze daie ne mala kastiga onem, koij nedoztoino prisztuplyniu, kakova kastigu ſedobila, y z-vekovechnum skodum szvoium zpoznava nekoiega Gofszpodina velikoga duſſa vu peklu; Od koiega piffe Thomas Cantipratanus.

Dafzu naimre vu Varassu Cordube bila dva Gofszpodina, koijszusze dugo vremena megy szobum nasztorili, vechkrat od Prodektorov, Szpovednikov, y Redovnikov opominani, y karani buduchi, ali usze zahman, zbetesavſiſze ieden zmegy nyh na szmert, priateli, y Redovniki koijszuga pothagyalı, videchiga vu pogibeli, opominaliszuga dabiza duſſu providel, ali zahman; Videchi Szpovednik nyegov, da beteg raszte, pochelga ie opominati dasze szpovè, y Izviem Nasztornikom pomeri, ali nehasznivſi prośnie szpovednikove, pochelmie ostro govoriti, y grozitisze da naimre akosze neszpovè, y szvoiem bliſniem nepomeri, nyegovo telo na gnoiu, a duſſa vu peklu budu zakopani; kai razumeuſi betesnik y vech preſtimavaiuch postenie telovnò, neg duſſnò zvelichenie, privolilie da hoche uſza vuchiniti, y taki szpovedauſsi grehe, y on drugi Gofszpodin dozvan za pomeritisze sny, od koiega pochelie proschenia proſziti, y kriviezé opraschatı, ali usze to szamem ies'kom, a neszer. czem, ar kotie uſzigdar tverdo, y ledveno bilo takie y do szmerti osztalo; kada ov drugi Gofszpodin iz pravoga szerca nyemu ie opraschal, y bratinku pravu lyubav proti nye mu izkazuval, ſtimaiuchi Szpovednik da on neszrechniak iz pravoga szerca ono chini, kai chini, y kai z-iezikom govari, vuchinilgaie prichesztiti, y po Sz. Pricheschaniu taki ie premiul iz ovoga szveta, ſtimaiuchi Szpovednik z-oftalemi okolu ztoiechemi da szrechno, pobosno, y szveto; ali vendar usze drugach, ar potlambi z-velikum popmpum nyegovo telo pokopano bilo vu Czirkve, onu ifstu noch doydosse dva Mladencza z-goruchemi dupléri pred vrata Collegiumszka, ter vuchine dozvati Szpovednika onoga pre-

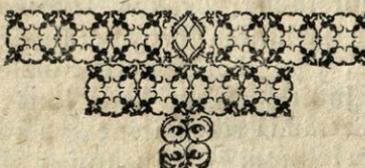
minuchega Goszpdina, koi taki be dotekeł, koiega oni
 Mladenczi za ruke ieszu prieli, y odpelyasfega vu Czirkvu,
 doyduchi zverhu groba kadeie on neszrechniak pokopan
 bil, pochnumu govoriti, dobro znas da ovde lesi telo ono
 ga Goszpodina, kogalzu vchera pokopali, y koiegaſzi tiszpo
 vedal, y ſtimal daie on szrechno iz ovoga szveta preminul,
 ali znati moras daie naveke proklet, zbor toga da ono kaije
 z-iezikom govoril, iz szercka ni chinil, niſe iz szercka za
 grehe szvoie ſaluval, kotbi bil moral, nitije iz szercka bliſ
 niemu opraschal, y od Bosanszke pravicze ie doszugieno da
 niegovo tulikai telo z-duffum zkupa mora vi peklu goreti
 hodi adda y uzemi iz Tabernakulum van Kelih vu komſzu
 Sz. Hostie, da onu Hostiu z-koiumie vchera pricheschen
 bil, iz vuszt iznemes, y megy oształe Sz. Hostie posztavis, ar
 ni vredno dabi Bosanszto vu pekel islo: polek zapovedi
 uzelie van Kelih, y poſſel ſnym k-grobu, po koiem ieden
 zmegy oneh Mladenczev vudrilie z-nogum, y takiszeie od
 perl, y ono mertvo telo kot ſivo dabi bilo, goreszeie podig
 nulo, vushta odperl, y na ieziku van iz vufzt Sz. Hostiu po
 dalo, koiu uzemſi Szpovednik, y vu Kelih posztavil, onda
 ie drugi Mladenecz nogum po zemlye vudril, y z-velikem
 ropotaniem y potreszom ono telo vu glubinu peklenszku
 prepalo, Szpovednik od Mladenczev zprevagyan do Oltara,
 kade Kelih z-Hostiami szvetemi vu Tabernakulum nazad ie
 posztavil, y zaperl, iz Czirkve domov doyduchi Mladenczev
 z-dupleri ie nesztalo, a iama cheſz koiwie ono neszrechno
 telo vu pekel prepalo, y do denesniega dneva ie odperta za
 vekovechni szpomenek, nemoguchifze nikakvum Chlove
 chanskum Mestrium zapreti. Oh! kak pravo adda govorí

S. Cyprian: Sz. Cyprianus. *Quibus unus est panis, unum est corpus, si
 fer: de Cœn: omnium unum cor, & anima una, uni Christo adhærens.* Ko
 Dom: iemie ieden kruh, y iedno telo, nai bude tulikai iedno szer
 cze, y iedna duffa iedinomu Christusſu prikloplyena.

S. August: Zakaizato opomina Sz. Otecž Augustin. *Quantum pos
 fer: i. de sumus, cum DEI adjutorio laboremus, ut cum sincera, & pura Con
 temp: ficiemus.*

scientia, mundoque corde, ac casto corpore ad Altare Domini possimus accedere; Et Corpus Domini non ad judicium, sed remedium anima mereamur accipere. Zkerbemofze kai naivech moremo z-pomochium Bosium, da chisztum Conscienczium, szerczem, y telom k-Sz. Oltaru budemo vredni prisztupiti, y telo nye-govo Presz: ne na szud, nego na zvelichenie dosztoino prie-ti budemo mogli. In Christi enim corpore vita nostra consistit; mutet ergo vitam, qui vult accipere vitam; nam si non mutabit vitam, ad judicium accipiet vitam. Govori nadalye Sz. Augustin. Vu Christussevom telu sitek nas zadersavasse: nai adda pre-meni sitek, koi hotche uzeti sitek; ar ako nepremenisti, na oszugienie uzeme sitek. Gdogoder adda hoche veko-vechni sitek dobiti vu nebii, nai dobro pazi kak ovde sive, kak sivuch Kralya Nebeskoga, koi ie sitek duslicz nassch, k-szebe na ztan prijmye, kakovum pripravum nyemu naproti ide? Probet seipsum homo, & sic de pane illo edat. Veli Sz. Pavel 1. Corinthe Apost: Nai uszaki Chlovek szam szebe probuie, izpitava, y c. 11. v. 28. szvoiu Consciencziu dobro obchinia, y vii nye ako kai szinra-dnoga, y utepenoga nayde, nai ochishti iednem sferchenem pokaianiem, chisztum szpovedium, dosztoinum pokorum, y zadosztachineniem G. Bogu, y blisnyemu, kotszem presesztne Nedelye navuchil: ter tak z-poniznem y chisztom szerczem Kralya Nebeskoga nai k-szebe na ztan prime od koiega za plachu kinche Nebeszke, y sitek yekovechni zadobiti hoche. Amen.

Idem
Ibidem

NA

NA VUZMENU NEDELYU.

Kakov, y kulik Szvetek ie denesni Sz.
Vuzmeni dan, y zakainaſz Sz. Mati Czir-
kva danaſz na veszelye pozava :

Hæc dies quam fecit Dominus &c. Psal: 117.
Ovo den kogaie vuchinil G. Bog &c.

OD unogeh veszeleh dnevov szpominasze Sz. Piszmó,
kakti od onoga, kada Moyses ie obladal Faraona Kra-
lyya zeuszum voyzkum niegovum, y niegávu kervavom mo-
riu utopil kodſze cſte vu Knigah Izkoda. Kakti kada mladi
Paztiricz David ie obladal Goljata, y lyucztrvo Izraelzko od
pogibeli szmertne oszlobodil, kodſze cſte vu perveh Knigah
Kralyevzkeh vu 18. dělu. Kakti kada mlada Judita Vdova
ie obladala Holofernessa, y rukum szvoium niegovu glavu
odszekla, y tem nachinom szvoy Betulianzki Varas od ne-
priatelzke szille, y pogibeli szmertne oszlobodila, kodſze
cſte vu Knigah Judith. Kakti kada Jonas ie izessel iz ter-
buha morzkoga ztraſila ribe Balene, vu kojemie 3. dni, y
3. noch i kakti vu iednom grobu zakopan bil, kodſze naha-
gia vu Knigah Jonassa. Kakti kada Josef Szin Patr: Jakopa
ie izessel iz temnicze y na pervu chazt Krályevzta Egipton-
zkoza

Exodi:
c. 14:

3. Reg:
c. 13.

Judith
c. 13.

Jonas c. 2.

zkoga izvissen, kodsze cste vu Knigah Poroda. Kakti (da neizbroiene druge veszéle dneve na ztran oztavim) kada Sampson pourachaiuchitze nazad domov iz Orszaga Filisteonkoga nasselic bil széth meda vu gubcu mertvoga Orofzlana, kogaie on ubil bil, kadaie ramo issel, koiega meda onszieie szam naiel, y domövgae iosche szvoiemu Otczu y Matere zanessel. Kodsze nahagia vu Knigah Szudczev : *Judic. 14.* Veszel i dnevi da ieszu bili uszi ovi, vu tom niednoga dvenienia ni, ali ovo veszelye ni bilo obchinzko, nego liztor nekoich Orszagov, Varassev, nekoich naradov, nekoich ludii; Ali danasni preszrechni y preszveti Vuzmeni dan, ie dan obchinzko uizega firokoga szveta veszelya, na koie veszelye Sz. Mati Czirkva usze Kerschanzovo pozava govoruci. *Hac dies quam fecit Dominus, exultemus, & latemur in ea.* Ovo dan kogaievuchinil G. Bog, veszelemosze y raduimo vu nyem, arzgora rechene dneve ieszu razveszelili lyudi szvoiem viteskemi chini, dan pako danasni razveszelilie szam G. Bog szvoiem preszrechnem od szmerti gore ztaieniem, po obladaniu ypredoblyeniu uszeh nepriatelov szvoieb, od koiega presz: Dneva govari Sz. Prosper. *Dies Resu-* 5. Prospl. in *rectionis Christi, defunctis vita, peccatoribus venia, sanctis est Psal. 103.* gloria. Dan od szmerti ztaienia Christussevoga ie mertvem sitek, gresnikom oproschenie, Szvetczem dika, zakaizato *In Resurectione tua Christe Celi, & terra latentur.* Popeva Sz. Mati Czirkva: Vu od szmerti gore ztaieniu twoiem o Christe JESU nebo yzemlya naifze veszele; Kak adda y mi danasni dan imamo oszebuini zrok veszelya na koienasz Sz. Mati Czirkva pozava, polek moguchnozti pokazati hochu.

Kai adda za ieden dan, ie dan danasni? znam dami uszakomalo dete odgovori, y povè, daie Vuzmeni dan, ali gdoie on koibi mi znal povedati, kai hoche ova rech. Vuzem recsi? odkudie ova rech izesla, y megy nasz kerschenike dosla? Naidusze koijski rekù daie dosla od G. Boga, polek onch Sz. Kralya Davida rechih. *Hac dies quam fecit*

fecit Dominus. Ovo ie dan kogaie vuchinil G. Bog, ali raitisze takai nemore dabi G. Bog na pochetku szveta nebil usze dneve ztvoril, polek szvedochanztvá onéh drugeh Davidoveh rechi. *Tuus est dies, & tua est nox, tu fabricatus es auroram.* Tvoj ie dan, y twoia ie noch, tilzi napravil zoriu.

Toie usze pravo, y prava iztina, ali vendar danasni Sz. Vuzmeni dan naibolyesze recsi mora daie od G. Boga, vuchinien y ovoie naivexi y naioszebuinessi Szvetek zverhu uszeh czeloga letta Szvetkov, kodga Antiokenki Biskup y Muchenik Sz.

S. Ignat: Ignaczius imenuie. *Diem festum celebrat omnis Christianus Mar. Episc. Dominicano Resurrectionem, Regalem, eminentissimum omnium ad Magnes dierum.* Den Szvetechni obizlusava uszaki kerschenik Nedlyu Vuzmenu, kakti den Kralyevzki, y naivissessi megy uszemi czeloga leta dnevi; y Sz. Leo Papa hvalechi danasni

S. Leo Pap: Szveti Vužmeni dan govari. *Inter omnes dies quos multis fer. 1 o. de modis honorabiles habet Christiana devotio, nullus est excellentior Quadrag: festivitate Paschali.* Megy uszemi dnevi koie unogemi nachini chazti kerschanzka pobosnozt, nieder hi veki od Szveteka Vužmenoga, od koicga y Sz. Gregur Papa govari. *Festivitas Paschalis solemnitas solemnitatum est.* Szvetek Vuzmeni uszeh szvetechnek obszlusavany naioszebuinessi obizlusavanice.

Iztinaie da unoje Goszponove veszele dneve Sz. Mati Czirkva chez leto szvetech velezelo obiszlusava z oszebuinum pobosnoztium, ali niednoga bolye od današniega preodichenoga Christussevoga od izmerti gore ztienia, ar vu-uszakom szvetku, akoie kakovo veszelyc, prez salozti vendartak ui kakovetakoveni, denesni pako Vuzmeni dan nikake naimense salozti vu szebe nezadersava: Veszel dan ie dan Boſichni, vu koiem G. Bog vu nature Chlovechanzke ie na szvet megy nasz lyudi dossel, ali prez salozti ni bil, ar *Vagit infans inter arcta conditus presepia.* Ono premilo Deteče JESUS plakaloszeie vu iaszczah, na zime, y bodechem ſzenu lęsechi. Veszel dan ie bil on dan, kadaszmu

Sz. 3. Kralij dare bili doneſzli temian, zlato, y plemenitu mazt, ali MARIE szercze biloie usze tusno y faloztno razumeusi ona da Herodes nye miloga Szinka na zkongchanie ischie, ar veli Sz. Matei Evang: *Herodes quarebat Puerum ad Matth: c. 22 perdendam eum.* Vefzel dan bilie on dan kada Christus z-tulikum chaztium od lyucztva fidovzkoga tak veszelo ie bil zprevagian vu Jerusalem kadagaie lyucztvo blagoszlavlya-lo govorecſi. *Benedictus qui venit, Hosana Filio David.* Blagoſzlovlyen koije dossel, ali kak dugo ova chazt ie terpela? kak dugo iesze ono lyucztvo veszelilo? doklam naimre, chez mal chafz on vefzeli. *Benedictus qui venit, na Crucifige, Crucifige ie premenilo, krichechi uszi iednem glaszom proti niemu Razpniga, Razpniga, y kogaszu malo pervo blagoſzlavlyali, chez mal chafz ieszuga preganiali, doklam szuga na krisno drevo fazpeli, y umorili, ockuda potreba da uszaki zpozna, da kod ni Rose prez ternia, ni Oreha prez kore, niti ribe prez kozti, tak tulikai pred danasniem prezrechnem, preodichenem Vuzmenom dnevom niednoga Szvetka ni bilo prez kakve takve falozti, danasni pako dan ie on ieden iedini dan kogaie G. Bog vuchinil prez usake falozti, punoga radozti y veszelya, y zato nagovarianal Sz. Mati Czirkva, y pozava na veszelye. *Hac dies quam fecit Dominus, &c.* Raduimosze y veszelemo vu ovom prezvetom y prezrechnom dnevu, y Sz. Eutimius naizadni zrok nam na pervo poztavlya zbok koiega veszelitisze danasz moremo, y ie ov. *Si Pascha non foret, nulla festivitas Christi prodeſſet.* Dabi Vuzma nebilo, nieden Szvetek Christussev nam nebi hasznel, arkai biло hasznelo Szinu Bosiemu roditisze na ov szvet, kai mukuterpeti, y umreti? dabi on na denesni den nebil od szmerti gore zta, zakaizato den denesni ie nai-vexi Szvetek, ar naiszrechnessi, y kod takov z-naivexem veszelyem, y pobosnoztiu obſzlusavatisze mora.*

Negdasni ztari Rimlyani imaliszu navádu koiuszu ver-
no obdersavalı, daszu naimre uszigdar na pochetku novo-
galeta poztavlyali vu ztanovito mezto his szvoieh dve pe-

fzude, y polek nyh unosinu beleh, y chernch kamenczev, y
 to zato, da kadaszugod chez leto koi szrechen, y veszel
 dan imeli, uszigdarszu posztavlyali vu iednu poszdu beli
 kamenhecz, szuprotiunem pako nachinom kadaszu zlo-
 chezt, neszrechen, y falozten den imeli, posztavlyalizu vu
 drugu poszdu cherni kamenhecz, na koncu pako leta ie-
 maliszu van one kamencze bele y cherne, y nieszu broili,
 za znati kulikofsu chez leto veszelech dnevov usli, y kuliko
 faloztneh preterpeli. Pri petiloszeie pak daie ieden od nyh
 dugo vremena za iednum szrechum hodil, koië doklam
 god on ni dobil, uszakidan poz tavlyalie kamenecz cherni
 vu poszdu, prestimavaiuch on usze dneve za neszrechne,
 doklam god ni dobil onu szrechu koiue izkal, y selel dobiti:
 Neki dan pako chez nekuliko let poszluslamuie szrecha
 koiue izkal y selel dobiti, y onda ztoprav poz tavilie vu pra-
 zau poszdu ieden beli kamenhecz, y ovo pri pechenie
 puztilie on izmalati, naimre dve poszude na iednom ztolu,
 iednu punu chernem kameniem, vu druge pako poszude
 szam ieden beli kamenhecz, y polek ovch dykh poszud vu-
 chinilie ove rechi zapiszati. *Evacuat migras, candida sola dies.*
 Izpraznuie cherne, beli szam dneve, hotechi dati na zna-
 nie akofzem premia unoje reske, faloztne, y neszrechne
 dneve preterpel, y presivel, kuliko naimre chernoga ka-
 menicha ie vu ove poszude, ieden vendar szam dozpelnie
 danasz koime chinì zabitisze iz uszeh perveh neszrechne
 y faloztneh dnevov, ov szam beli kamenhecz vecs vase vu
 moicm szerczu, neg uszi oni cherni kamenhecz saloztneh
 dnevov.

Szada pak ako hochemo mi govoriti od Odkupitela nasse-
 ga, da dabi on usze szvoie five dnì od narogenia szvoga tia
 do szmerti z ovakovemi kamenczi broil bil szvoie szrechne,
 y neszrechne, veszele, y faloztne dneve, oh! kuliko prez
 kraia y konca bilobi vecs cherneh, neg beleh kamenczev,
 ar on mallo koi dan ie imel szrechen, dober, y veszel, y kai-
 ti yesz niegov sitek ie czilyal k. Odkuplyeniu naroda Chlo-
 vechan-

vechanzkoga, usze niegove zkerbi, y trudi ieszu na tom pu-
tu bili, za odkupiti Chloveka, kaiza vuchiniti y izpuniti,
moralszeie boriti z-nepriateli telom, szvetom, y vragom,
doklamicie y obladal, ter z-obladaniem nebo y zemlyu, Angele y lyudi razvesztil; adda rechisze more da on do ono-
ga vremena niednoga dneva szrechnoga ni imel, arszu uszi
bili muke y terplyenia puni. Danaiz pako more on beli ka-
menecz pozaviti, y recsi. *Evacuat nigras, candida sola dies.*
Ar danasz ie on preszrechni pun radozti y veszelya dan, vu
koiem nasselic kaije izkal, dobilie kaije selel, naimre daie
szmert umoril, vraka nalanez privezal, vrata paklena raz-
bil, y od onud duszu szvoga Hranitela Josefa y oztalek szve-
teh Otczev oszlobodil, y szebe diku neumertelnozti dobil
z-koumic odichen od szmertigorezta, y ov dan chini po-
zabitisze iz uszch perveh cherneh, saloztneh, y puneh muke
dnevov. *Evacuat nigras candida sola dies.* Oh ! ovoie adda
on preszrechni y veszeli dan Gozponov. *Hac dies quam fe-
cit Dominus, vu koiem pozavanasz Sz. Mati Czirkva na ve-
szelye oszbeuino Exultemus & latemur in ea.* Veszelemofze
y raduimo vu nyem, y Sz. Augustin nagovaria usze kerschan-
ztvo na veszelye govoreczi. *Surexit Christus, exultet mundus* S: August
*universus ; par enim est, ut sicut onnis creatura lugubri doluit fer. de Re
ploratu in morte Redemptoris sui, nunc triumphalem ab inferis
reditum lata suscipiat resurgentis.* Ztalie od szmerti Christus,
naisz vesz firoki szvet raduie, ar ie vredno y doztoino da
kakti uszaka ztvartaloszcie zverhu muke y szmerti Od-
kupitela szvoicga, szadsze nai raduic y veszeli na niegovom
odichenom od szmerti gore ztaieuui.

Oddebisze moglo iedno pitanie napervo donezti koia
zvar, ali da bolye recsem gdo zmegy uszega szveta lyudi ie
naipervi ovo veszelye pochutil ? Naidusze koiymi odgovore
da on komuszeie Christus po szvoiem odichenom od szmerti
gore ztaieniu pokazal, to pak znamo iz Evangeliuma Sz.
Marka, da *Apparuit primo Maria Magdalena.* Izkazalsziee Marci
naipervo Marie Magdalene, y pravo, ar veli Sz. Antonin. c. 16. v. 9.

S. Antonin: *Ut qua plus omnibus doluit, citius & magis consolaretur.* Da
par. 1. c. 7.
Pt. 5. koiaszeie vecs od uszch drugch lyudi nad mukum y szmet-
tium Odkupitela saloztila, naiberse, y naivech vrednaije bi-
la razvezelyena bitti, y takovaie bila Magdalena. adda Mag-
dalena ie naiperva pochutila radozty veszelye, nai bude to-
mu tak doklam ia iedno drugo pitanie napervo poztavim,
y ie ovakovo.

Kadaszu one 3. Marie Salome, Cleofa, y Magdalena vu
iutro rano dosle bile k-grobu vu koiem Odkupitela naszega
mertyvo telo ie bilo pokopano, nili iztina daszu nasle pri onom
Sz. Grobu iednoga Angela, koijenym rekeli. *Quem quar-
tis surexit non est hic.* Koga ischete, ztalszeie gore, niga
ovde, gdeie adda bil Christus kadaie od szmerti gore ztal-
reces morebiti gdo daie bil pri Apostolek? ne, at Angel re-
Marci 6. 16. kelie onem trem Sz. Sennam, *Ite dicite Discipulis eius, & Pe-
tro.* Poyte povecste Vučenikom niegovem, y Petru; ka-
deie adda moral bitti Christus, y kogaic moral naipervo
razveszeliti po szvoiem odichenom od szmerti gore ztaie-
niu? Unogem mudrem y szvetem Lyudem vidisze, z-koic-
mi y ia dersim polek zgora rechenoga Sz. Antonina rechih,
daie naipervich bil pri predrage Mayke szvoie MARIE, ar
ona koiaie Szinka szvoga lyubila z-lyubavium nezgovor-
num kakti szama szebe, y iosche bolye, veruvatisze lahko
more dagaie ona naibolye takai mertvoga saluvala, ako pak
to ie iztina, tak budu vu MARIE iztinckone Sz. Antonina
rechi *Ut qua magis doluit, citius & magis consolaretur.* Ar-
kakti god kadaie Bosi Poszel Arkangel Gabriel MARIE na-
zveztil da hoche prieti po nadehneniu Duka Sz. vu Vutro-
bu szvoiu Szina Bosiega, on izti hip ztupilie iz neba vu nye
prechiztu Divoiachku Vutrobu. Tak takai on izti Arkan-
gel Gabriel na danasni dan on izti hip kadaie zapopeval
pred nyum onu veszela Popevku *Regina Celi Latare Alleluja*
&c. Kralicza nebezka veszelisze &c. pokazalszeie vesz odi-
chen y szvetel nye lyublyeni Szinek, govoreczi nye *Ave dul-
cissima Mater mea, Virgo MARIA.* Zdravo preszladka May-
ka

ka moia MARIA. Oh ! kuliku ic radozt ona vu szvoiem
szerchu pochutila, iahkosze szuditi moie.

Ar ako Sara Mati Isakova zagledausi Szinka Isaka nazad
sivoga doiduchega iz gorè na kojuic odpelyan bil od Otcza
szvoga Abrahama za bitti alduvan polek zapovedi Bosic,
veliko veszelye ic pochutila.

Ako Matti Tobiasseva od velikoga veszelya ie szuze
tochila kadaie zagledala Szinka szvoga iz dalekoga puta nazad
pourachaiuchega ? oh kuliko vexe veszelye moralaic
chutiti MARIA Dev. zagledausi Szinka szvoga po tulike
ztrasne muke uszega odertoga y kervavoga mertvoga iz kri-
fa vzetoga, y vu grob polosenoga, treti dan uszega odiche-
noga, szvetloga, y veszeloga predsze doyti.

Ako one Rimlyanzke Senne vu vremenu kadaszuse
Rimlyani z-Kartaginenczi voyuvali vu Afrike, y Rimlyanov
unosinu na polyu mertveh oztallo, kadaszusze nazad domov
pourachali,nym naproti ieszu izisle bile gledat, y izvedat
ako nyhovimusi, y szini domov idu, alisz u pako tamo oz-
talli? megj koicmi nasleszusze dve Matere koieszu milo-
zdihavale y suhko plakale za szvoieni Szinmi, y uszakoga ko-
gaszu videle iz voyzke pourachatisze za nye ieszu pitale ie-
szuli sivi, ali mertvi ram oztalli? y nut iedna opaziusi Szi-
na szvoga sivoga y zdravoga z-dobrem dobichkom poura-
chatisze domov, ona od velikoga veszelya nemoguchi na-
onem meztu dochakati, negomuie naproti potekla, niega
obiela, y hotechiga kusnuti, od velikoga veszelya duszu ie-
zpuztila.

Jedne pako druge od onch sen buduchi povedano daie
nye iedini Szin na voyzke mertev oztal, ona usza saloztna
plachuch, y iauchuch Szinka szvoga kod mertvoga, pover-
nulaszeie domov, koju ni bilo moguche nikak utasiti nitra-
zveszelti, nut dosselic pred nyu Szin siv, y zdrav kogaic
ona kod mertvoga saluvala, y plakala, koicga ona naglo za-
gledausi, od velikoga veszelya na tla mertva ie opala pervo
negie Szina pozdravila.

Nut N. N. kulika lyubav ovch Materih ie bila proti szinom szvoiem , daijkie y sitka mentuvala , à kuliko berse y bolye bi moralabila MARIA Dev. od velikoga veszelya . umreti , kadaie zagledala Szinka szvoga sivoga , zdravogi , szvetloga , y veszeloga predsze doyti , kogae pred tremi dnevi videla ztrasno bichuyati , z-terniem koruniti y uszega odertoga na kris nemilo razpiuiati , onde z-ocztom y suchium napaiati , y dussu szvoiu Sz. zpuschati , koiegae ona lyubila vecs neg szamu szebe z-lyubavium nepreszenum , y zverhunaturalszkum , ar tako rekuch Bosanzkum : Oh ! kuliko veszelye ie chutila MARIA vu szerczu szvoiem kad Szinka szvoga ne fzamo ie zagledala , nego y od niega szrechne novine ie razumela , kakie naimre on predragoga Zaruchnika szvoga Josefa , y oztaleh Sz. Otczev dusse iz temnicze Limbusza oszlobodil , vu koieszu tuliko leth zaperte bile : Kakie kachu peklenzku , koiaie Mater Evu prekanila y na greh napelyala ; na lancz privezal : Kakie szmert koiaie zverhu naroda chlovechanzkoga gozpoduvala umoril , y pokopal , usza ova velim y unoga druga razumeusi MARIA od Szinka szvoga , oh ! kuliku radozt y veszelye ona vu szerczu szvoiem ie pochutila , gdoie on koibi dopovedati znal , y mogel ?

Szpominasze Sz. Lukach od iednoga Paztira , koi pogubiisi iednu Ouchicz szvoiu , oztavilie 99. Ouchicz na passe , y posselie za onum koiamuie peginula bila , y naiduchiu z-velikem veszelyem ie nyu domov donefzel , y pochelie zezavati priateley szuſede szvoie govorecſinym . Congratulamini mihi , quia inveni ovem meam quæ perierat . Razveszeletesze zmenum arſzem nafſel ouczu moi kiaie peginula bila , po koiem Paztiru uszaki dobro zna dasze . razme nas predragi Odkupitel koi szam od szebe govor . Ego sum Pastor bonus . Jaszem Paztir dobri , po Oucze pakogublyene y naidene razmesze Narod chlovechanzkki po grehu pogublyen , koiu Ouczu dosselic on nebezki Paztir . iz neba na zemlyu izkat , y po puschine ovoga szveta izkaliuic

linie trideszeti y tri leta , vu koieh letah kulikosze on ni
 trudil , y potil , kuliko ni terpel , doklamiuie ove dneve na
 gore Calvarie nassel , koiu naiduchi akoprem tesko y smeh-
 ko po tulike muke , y szmerti tak suhke , veliko vendar
 veszelye onie pochutil , koie veszelye dabi y drugi niego-
 vi priateli , y szuszedi pochutili , *Convocat amicos & vicinos*
zezvalieie zkupa dicens congratulamini mihi. Govorecſi-
 nym razveszeletesze zmenuem , ar on po szvoiem od szmerti
 gore ztaieniu posselie naipervo k- predrage szvoie Mayke
 MARIE , potlam pako k- szvoie naidragse priatelicze Ma-
 gdalene , y oztalem pobosnem Mariam , kakti y szvoiem
 Apostolom kadszu zkupa zaperti ztali vu iedne hise , *Pro-*
ppter metum Iudaorum. Uſzech z- radoztiu , y veszelyem
 napuniuiuch. Oh ! *Hæc ergo dies est quam fecit Dominus,*
exultemus, & latemur in ea. Ovoie adda ovo on preszrech-
 ni y blaseni , pun radozti prez uszake salozti , pun vesz-
 lyu dan , veszlemosze adda ò N. N. y raduimosze vu nyem.

Ali prob dolor ! prob dolor ! Oh tuga ! ò salozt ! kaije
 to za iedno zdihavanie , kaifzu to za iedne rechi ? koie-
 chinimisze da iz vuzt Sz. Bernarda izhagiaiu , zakai adda
 ò moy Sz. Bernard iz twoich medveneh vuzt tak suhke re-
 chi izhagiaiu vu iednom tak szrechnom y veszelom dnevus
 ab prob dolor ! prob dolor ! chuiemga da odgovaria. *Quia*
peccandi tempus facta est resurrectio Salvatoris. Gressenia vre-
 me ie pozталlo Christusſevo od szmerti gore ztaienie. *Ex S. Bernar-*
boc nempe commissiones, & ebrietates redundunt; impudicitiae re-
petuntur, & concupiscentiae frana laxantur. Oh Bose ! (ho-
 telie recſi Sz. Bernard) nakai szvet ie dosſel ? korizmeni
 pozti , premeniausze ovo vuzmeno vreme na gozti , trez-
 nozti na pianzta , korizmena pohagiania Sz. Czirkvih na
 pohagiania bürdelticz y kerchmih , poszlussania Sz. Pro-
 decstvih na poszlussania neszramneh rechih , y popevkih , tra-
 plenia telouna premeniauſze na nechizta poselenia na-
 lotric y praznozti . Ab prob dolor ! prob dolor ! Oh tuga , y
 salozt ! pogublyasze ztrah y lyubay Bosia , arſze ponauſyaiu
 meg

*ferm: de
Resur. Di*

megy nepriatelmi vu korizme pomertenemi , noví iáli y nazlobi , szuprotiunem pako nachinom megz nechiztemi priatelzvì vu korizme razdrusenem , nova ukip zhagiania , lyubavi y pervi nechizti grehi . *Prob dolor ! prob dolor !* Vidim ia one ochi koieszu ovu korizmu suhke szuze za grehe szvoie tochille , y od gresneh pogledovsze zdersavale , vidimie ia znovich zbrivati na vulicah y vu Czirkvah po oneh obrazeh ; vidim ona vuzta , koiaszu na veliki Petek z- tulikum pobosnoztium Sz. Christusseve Ranne kussuvale , szadaic pak vidim kussuvati ona szmerdlyva licza chlovechlovezhanzka . *Ad hoc Christus surrexit , & non propter Justificationem nostram .* Vidisze yzpoznava da zato ie Christus od szmerti gore ztal , a ne za zvelichenie nasse dokancha szvoie govorenie Sz. Bernard , pokedob da vu oveh Sz. Vuzmeneh dneveh koiebi lyudi morali z- oszebuinum pobosnoztium veszelo obszlusavati ; nye obszlusavai vu gregeh veszelisze y naszladuiuch .

N. N. Dokancham govoriение moie y velimi vam' one
Coloft. 8. 3. Sz. Paula Apostol rechi . *Si consurrexis cum Christo , quæsurum sunt querite .* Akozte z- Christussem gore ztalli , tak ona koialzu gore , toieto vu nebū , ischete , za nye miszlete , za nycze zkerbete , ali kaiti troie fele ie od szmerti gore ztaienie . Pervo ie da kada chlovek osive onak , kodszu negda sivi poztaiali oni mertveczi , koieie Simon Magus od szmerti obugiaval , koij videliszusze lyudem daszu sivi , a vendar bilitzu mertvi , ar na mezto dusse vu uszakom tel bilie pekleni duh , koi zkotrigmi onoga mertvoga tela ie gibal , y iz niega gorobil . Rauno tak Bog bi hotel ! dabisze nemoglo recsi od vnogeh kerschenikov ove Sz. Vuzmene dneve , koi dobiusi od Szpovednika odvezanie grehov , y pri cheztiussisze ochitto , uszaki koije nyh videl , mogelic recsi daszu od szmerti gore ztalli , ali kaiti morebiti unogi alisze nifzu pravo szpovedali ali pak nifzu pravoga nakane nia imali pobolsati sitck , oduriti ona nechizta paidastva , siveti

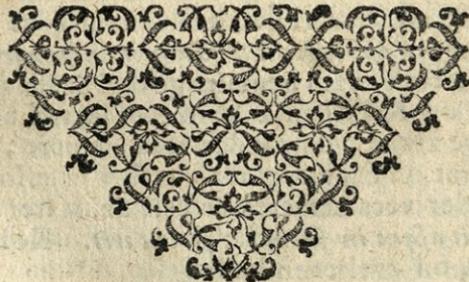
siveti vu miru z- protiuniki szvoiemi, povernuti ono lyu-
czko blago y postenie &c. Ufzi ti takovi videsze daszu-
sivi , aliszu mertvi , y peklenoga duha vu szebe nosze ny-
hova pak dussa lesi mertva vu gnoiu onch navadnch gre-
hov.

Drugo od szmerti gore ztaienie ie na szpodobu onoga Lazarussevoga , koi z-iztinum od Christusfa ie bil obugien od szmerti , kadagaie van iz groba zval krichecs. Lazarus veni foras . Lazar hodi van , & prodiit ; y izeszelie ; ali ie izissel tak daie pak drugoch umerl chez nekuliko vremena. Tak-sze pripecha z- unogemi koij ztai od szmerti greha z-doztoinum pokorum , ali za umreti znovich vu greheh ; Zakaizato akolije koij takov Lazar megy vami N. N. koibi z-pomochium , y miloschum Bosium izissel bil iz groba greha siv , nai pazi dobro dasze szam znovich neumori , y vu grob greha nezakopa , ar Lazar potlambi drugoch bil umerl , vecs ni od szmerti gore ztal , tak ako koi zmegy vasz N. N. vu grehu umre milosche Bosie , boiatiszeie da vecs gore neztane , y daga nepripravna szmert vu glubine peklenzke zakopa.

Tretie od szmerti gore ztaienie ie onakovo , kodie danasnie Odkupitela nassegia , koi na danasni dan ztavsi ienkrat gore od szmerti siv , ztalie za nigdar vecs umreti. Christus resurgens ex mortuis , jam non moritur. Christus Rom. ztavsi od mertveh , vecs neumira govoril Sz. Pavel Apost: Bla- c. 6. v. 9. seni uszaki on Kerschenik koicze ovak z-Christussem od szmerti gore ztane , da nigdar vecs neumre , toieto , koi ztavssi ienkrat od szmerti greha , ztalen vu milosche Bosie five , y nigdar vecs neumre , ar veli Sz. Matei Evang: Qui Matth: perseveraverit usque in finem hic salvus erit. Koij ztalen budec. 24. v. 13. do koncza , on zvelichen bude.

Szpominasze Maiolus od iednoga Paganina , koiega Senna oduriusi veru poganzku , poztalaie Kerschenicza , kai nye Musu bioloic kruto sal , yszuprotiuno , zatoter szil- N n fzeie

szeie uszemi nachini nyc panet premeniti dobrem y zlem,
 ali usze zahman, biliuic y tukel kakti kachu, ali nikai ni,
 opravil, zato posselie vu Delfo szvoiega Malika pitat, ako
 niegova Senna oztane vu vere Katolichanzke ztalna, ali
 sze pak nazad poverne? Na kai Vrag iz onoga Malika ie
 nyemu odgovoril ove rechi. *Citius in aqua scripsit.* Ho-
 techimu dati na znanie, leglyie tebe na vode piszati, y
 Litere na szredi vodè poznavati, neg twoiu Sennu od vere
 Katolichanzke odvernuti, y zopet nazad vu twoiu pogani-
 zku obernuti, Oh Bogbi hotel! Bogbi hotel! dabisze
 y od uszakoga zmegy vasz N. N. recsi moglo, daie leglye
 na vode piszati, y littere poznavati, neg onoga gresni-
 ka, ali gresniczu koijszusze ovo Sz. Korizmeno vreme
 po Sz. Pokore k-Bogu szvoiemu obernuli, neg dabisze
 oni puztili vecs od Vraga prekaniti, y vu perve grehe
 povernuti, Blaseni takovi ztalni, od koie Ztal-
 nozti vu zutrasnem Prodestvu budem
 obilnie govoril, za szada
 nay bude. Amen.

NA

NA VUZMENI PONDEL YEK.

Nikai nehaszne dobro pocheti siveti ; y
zlo dokonchati : potrebnaie adda Ztal-
nozt k-dobromu sivlyeniu, y k-duss-
nomu zvelicheniu.

*Non nè cor nostrum ardens erat, dum loque-
retur in via. Lucæ c. 24.*

Nili szercze nasse goruche bilo, &c.

On glaszoviti Piszech Valerius Maximus piszuchi od sitka Chlovechanzkoga veli, da dva dneva ieszu naive-xega prestimania vredna. *Primus & novissimus*, pervi toie Valetius to y naizadni, koiega rechi ieszu ove. *Conditionem vita humanae precipue primus & novissimus dies continent*. Ztalis sitka Chlovechanzkoga naibolye pervi y naizadni dan vu-szebczadersava: y zrok tomu daie. *Quia plurimum interest, quibus auspiciis inchoetur, & quo fine claudatur*. Arie naipotrebnie paziti z-kakovem pochertomisz pochinia, y kakoveni konczomisz zapira, illi dokancha. Sz. pako Hieronim pervi dan sitka Chlovechanzkoga za nikai dersi, y prestimava, nego liztor zadni, govoreci. *Non queruntur s. Hieronim i. e. contra in Christianis initia, sed finis*. Neischusze megy Kerscheniki po-Joyimian,

pochetki, nego konecz; arsze zna kak szu unogi dobro pocheli, y zlo dokonchali, szuprotiunem pako nachinom kak szu unogizlo pocheli, y dobro dokonchali sivlyenie szvoie,

S. Gregor. zakaizato veli Sz. Gregur Papa. Ideo necesse est ut unusquisque l. i. moral. nostrum in bono quod incipit, perseveret, atque usque in finem operis, in ea qua inchoavit intentione permaneat. Zato potrebbe noie da uszaki od nasz vu dobro mkoicie pochel ztalen obztoi, y tia do koncza della, vu onom pochetom dobro.

S. Hierony: nakaneniu ztalen bude. Ar Cepisse multorum, ad culmen loco cit: pervenisse paucorum. Govori recseni Sz. Hieronym: Unogi pochiniain, dobro toieto siveti, alijhie malo koibi verhuncz zverszenozti doszegli, toieto do koncza sitka dobro siveli, y vu vifzinu d'ke nebezke zasli. Tak maloie hasznelo Izraelczem daszu iz Sz. stanztva Faraona Kralya izpelyani szrechno proti zemlye obechane putuvali, da pak na putu zneveriussze G. Bogu po puschine neszrechno ieszu poginuli. Nikai ni haiznalo Judassu, Sampsonu, y Salamonu dobro pochetisiveti, kad sitka szvoiega nisz uznali dobro dokonchati, y zatorecheni Sz. Gregur Papa veli.

Incassum loco cit: bonum agitur, si ante vitae terminum deferatur; quia frustra currit, qui prius, quam ad metam venerit, deficit. Zahmansze dobro chini, aksze pred konczem sitka zapuscha; Ar zahman hitro tecse, koi pervo neg na metu zatecse, opesta. Malo adda ali zeuszema nikai nehaszne dobro pocheti siveti, ako Chlovek vu one dobrote ni ztalen tia do izmerti; kakti kada koie polye leposze obdela, poszeie, y obroczi, malo haszne Gospodaru akoie tucha potuche; kai hafzne da koie drevo na protyletie lepo czvete, ako szada nikakvoga nero-di. Rauno tak morefsze od lyudih ovoga szveta recsi, danym nyhova pokora koiu vu Sz. korizme, ali vu koiem god vremenu Sz. Proshenia chiné, doklam naimre chuiu Prodekatore od Sz. Pokore krichati nikai nehaszne, ako vu ono dobró sivlyeniu, y Sz. Pokore do izmerti nesivu; Kai hafznic iedau rechiú da unogi govoré z onemi dvemi Christussevemi Vucheniki vu Emaus iduchémi. Nonne cor nostrum ardens erat, dum te-

que-

queretur invia. Koieh zeztausi Christus na putu pochelie sny-mi govoriti, y nezahseg a zpred nyh, pochehsze oni govoriti. Oh! kakie szercze nasze gorelo vu nasz kadanamie on govoril. Tak y unoge Kerschenikov vusisuzsze szercza kada chuiu Prodekatora govoriti od Sz. Pokore, na koiusze onigenu, pochnuiu delati za grehe, y iz nyhsze szpovedati, pobolsanie obetati, pochnu szveto sveti; Ako pak ti takovi iz ztraha y lyubavi Bosie zpozabesze, y vu perve grehe po-vernu, akoje po Vuzmu, ali po Prosheniu ona nyhova gorucha szercza ugafse? nai znaiu y tverdno veruiu da ako ztal-ni vu pochetom dobrom sivlyeniu sitka szvoiega nedokon-chain, licza Bosiega videli nebudu. Kuliko adda ie potrebna y hasznowita Ztalnozt vu pochetom dobrom sivlyeniu, pokazati hochu.

Imamo addat tak dobro vu ztarom, kak y vu novom zakonu Sz. Piszma ochievezte pelde kuliko Ztalnozt vu dobrom pochetom ie potrebna, y hasznowita; Neztalnozt pako kakie uszidgar skodliva, ova iztina zpoznavasze naipervo iz ztaroga zakona vu onom Izraelzkom lyucztvu, koicie G. Bog po Moysesu iz vuze Egyptonzke, yzpod oblazti Farao-na Kralya izpelyal, y pelyal po puschine proti zemlye obe-chane, koie lyucztvo videchisze oszlobogieno od tulikeh nevoly, koicie vu szusanztvu terpelo dobróvolyno glad y seiu terpech naszleduvaloie Moysesa po puschine, ieszuli pak zasli, y vlezli vu onu zemlyu obechanu? po nieden put, zakai ne? zato kaitisu mermali proti Moysesu, y proti Aronu Brattu niegovomu, zato daszui izpelyali iz velike nevolye *Et murmurati sunt contra Moysen & Aron cumdi filij Israël, dicentes, utinam mortui essemus in Ægypto.* Mermali-szu proti Moysesu y Aronu uzi Szini Izraelzki, govoreczi, barbi pomerli bili vu Egyptumu. Nut nezahvalnozti velike proti G. Bogu ovogalyuczta, koicie tak miloziuno iz tulikeh nevoly oszlobodil, kou nezahvalnozt videchi Moyses opomenulie nye. *Nolite rebelles esse contra Dominum.* Szinki moij dragi nebudete tak nezahvalni, y neverni, tak do-

romu G. Bogu vassemu, ali zahman, lyuczto ní preztao
zlo chiniti, y govoriti, to videchi G. Bog, rekelic k- Moy-
sesu. *Usque quo detrabet mibi populus iste?* Kak dugo dude
proti mene mermralo lyuczto ovo? *Usque quo multitudo*

V. 11. *haec pessima mursurabit contra me? quarelas filiorum Israël au-*
divi. Kak dugo ova unosina hudobnega lyuczta bude me-
ne prigovariala? chuiemie dobro ia, y razmem, zato izto
ð Moyses! *Dic ergo eis.* Povech od ztrani moie tomu gres-
enju y nezahvalnomu lyucztu, da ia nyc hochu kastigati.

V. 12. *Teriam igitur eos pestilentiam, atque consumam.* Kastigati hochu
nyh z-kugum, y zkonchati, y tako besse vuchinieno, da
zmegy uize one unosine lyuczta nigdoni zassel vu zemlyu
obechanu, zvun szameh dveh Josue, y Caleba, drugo uize
lyuczto po puschine raztresseno, neszrechno ie pog-
nulo.

Szadasze kvam obracham N. N. koijsze ovo Sz. Kor-
zmeno vreme po Sz. Vuzmene szpovedi szrechno iz vuze
szmertach grehov, y zpod oblati peklenoga Faraona izisli,
y protl'zemlye obechane dike nebezke po ostreh puteh Sz.
Pókorec szrechnosze odpravili, oh! szrecha velika vassa, aif
pazete dobro davasz usfanie vase nevkani, y ova szrecha na
vekovechnu neszrechu vamsze nepremeni, ar veli Christus
pri Sz. Mattheiu, da ne on koi pochne dobro siveti, nego

Matth: *usque in finem, hic salvus erit.* Ta takov szam zvelicheni
s. 10. v. 22. bude, toieto koiti do konca sitka szvoiega bude za grehe
szvoie pokoru dečal, grehasze chuval, y vu dobrota hivel,
szam uszaki takov zvelicheni bude: Ni adda dozta szpoveda-
tisze iz oneh blaznoztih, kletvih, prizbeg, gizdoztih, iakov,
y nechiztoch uszakoiachkeh, nitije dozta vu szpovedalnicze
plakatisze za grehe, perszi tuchi, y pokoru od Szpovednika
halosenu izpuniti; Negoie k- uszemu tomu potrebno iedno
tverdno ztalno nakanenie nigdar vech vu one grehe pover-
nitisze, y zato ovo nakanenie izpunitisze mora z-dellom,
oduriti naimre y zapuztiti ono gresno paidastvo, y ona me-

zta, ali hise, vu koieh, yz-koicmi, tuliko vremena fesze,
vu odurneh grechh svelo, kai usze akolisze iz pravoga szercza
nevuchini, nego pache znovich vu perve grehesze gdo pou-
rachal bude? vu zemlyu obechanu dike nebezke nezaide,
nego z-onem gresnem, y nezahvalnem lyucztvom Izraelzkem
z-naglum szmerti, y z-mukami vekovechnemi kastigan
bude, ar veli Sz. Bernard. *Virtus boni operis, perseverantia est.* S. Bernard
Krepozt dobrogia della, ztalnoztic, y Sz. Augustin govori. Non est magnum inchoare quod bonum est, sed consumare, hoc solum S. August
perfectum est. Niveliko dugovanie pocheti kakovo dobro,
nego izpuniti, do szmerti toieto vu onom dobru siveti, ovo-
ie ona naivexa zverffenozt, koia chini Chloveka vu zemlyu
obechanu dike nebezke zayti.

Iz ztaroga zakona Sz. Piszma, hodmo vu novi, y onde hochemo
pri Sz. Mattheiu naiti peldu nekoieh Deviczkoiehie od Zaru-
chnika nebezkgoga bilo deszet pozvano na szvadbu, vu palachu
dike nebezke alijh ni nego pet puscheno bilo, drugeh pak pet
moraloie vane oztati: Koi zrok tomu mora biti? iedne y
druge bilefzu chizte divoichicze, iedne y druge noszileszu
lampasse yrukah, y snymi prihod Zaruchnika chakali, izti-
naie ulze to, ali vendar nijh nego szamo pet za Zaruchni-
kom na szvadbu zaslo, toieto oneh pet, koietisz u punc-
lampasse olya imele, druge pakonimaiuchi olya vu lampas-
seh, zato moraleszu vane oztati, zverhu koiega pripechenia
Sz. Salvianus Biskup ovak lepo govori. *Virgines illæ fatua* S: Salvian.
habuerunt quidem aliquid olei, & luminis sed quia oleum illud Epist: 2. ad
non duravit usque in finem, idè & oleum in vasis suis non ha- Roman:
buisse, & à regno exclusa dicuntur. One neszpametne Devic-
zeimeleszu nekai olya, y szvetlozti vu lampasseh szvoich,
ali kaiti ono olye niterpelo do koncza, zato govorefze prez
olya, y od dike nebezke odtugiene. Komu pako bolye
ove neszpametne Devicze priszpoboditisze mogu, kak onem
Kerschenikom koij pochiniaiu negda dobro siveti, ali ne-
buduchi ztalni do koncza sitka szvoiega, dober pochetek-
nym nikai nepomase: Nosze unogi goruche lampasse punc
olya

olya dobreh del, y peldih, zkoiemi szvete blisniem szvoiem, ali akosze lampassu uszaki den olya neprileva, mora ugaznutikada naibolye bude potreben. Rauno tak y ia tebe govorim ò K. D. malo tebe pomase, y haszne, daszisze ti oye Sz. Korizme vusgala vu lyubavi Bosie, y vu nye morebiti do szadagoris; malo tebe haszne, akoszi napuniła tvoj lampas z-olyem one Sz. Pokore, szpovedi, y nakanenia, pobolsati pervi gresni sitek, chuvatisze uszeh gresnch prilik, y paidastvih, malo velim ia usza ova budu pomagala k-dusnomu zvelicheniu, ako ti lampassu twoiemu nebudes prilevala olya, toieto uszaki dan ponavlyala ono dobro nakanenie, raissi umreti, negosze vech vu nove grehe pourachtati, ar ako tebe szmerti naide prez olya dobreh del, z-lampassem ugaznienem, toieto prez ztraha, y lyubavi Bosie, neuffaisze na szvadbu dike nebezke zayti, nego na veke vu muke peklenzke doyti, ar veli ochivezto ova lztina veko-vechna, koia legati nemore. *Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.* Ne on koi pochne kada kai dobra chiniti, szveto, y pobosno fiveti, nego on koiti vu ovakovom dobrom szvetom, y pobosnom sivlyeniu do szmerti obztoi ztalen, zvelichen bude.

S. Hieronym nam napervo pozlavlya kakti za zerczal-
 S. Hierony: lo dva Christusseva Vuchenika y Apostola, govorecſi. Non
 lib:1 Cont: quaruntur in Christianis initia, sed finis: Paulus enim male cepit,
 Jovinia: sed bene finivit: Jude verò leudentar exordia, sed finis perditio-
 ne damnatur. Neischusze vu Kerschenikeh pochetki, nego
 konecz: Ar Pavel zloie pochel, alije dobro dokonchal:
 Judas pakò dobroie pochel, alije zlo dokonchal. Unogi
 zmegy vasz N. N. pochelisu Paula naszleduvati, za tulikemi
 grehi doyduchi na pokoru; alisze boim davasz vech bude na
 zkradnie vure Judassev, neg Paulov, koij naimre oztaviussi
 Sz. Pokoru, povernusze vu perve grehe, y na konchu sitka
 z-ugaffeniem lampassi naiduchisze, toieto prez ztraha, y
 lyubayi Bosie, vu one temnozti gresne Conscienczie szvoie,
 nebudusze znali kam genuti, priszilyeni buduzdvoiti, vu
 milo-

milosche Boſie , y tako budu primorani za prokletem Ju-
dassem vu muke peklenzke poyti. Oh ! dabi tak ne, kak-
ſze hoche to unogem na nyhove zkradnie vure pripetiti , y
G. Bog bi hotel dabifze od unogeh kerschenikov nemoglo
onak recſi , kodie negda Sz. Athanasius od zkvarenia ne-
ſzrechnoga Judassi govoril. *Infelix Judas propter unius no-*
s. Athan-
dis impietatem, omni prateriti temporis labore privatus est. Ne- *in vita S.*
ſzrechni Judas zbor greha vu jedne nochi vuchiniſenoga *Antonij,*
uſzeh preſſeztneh trudov , y dobreh del bilie mentuvan.
Jeden Judas na tuliku chazt izviſſen, ztulikemi darmi zver-
hunaturalzemi od G. Boga napunien, tak neſzrechno ie *—*
poginul, kaiti do koncza Christusſa ni naſzleduval ; Judas
za ſzam ieden iedini greh vu nochi vuchiniſen, na veké ie
zkvarien. Oh Boſe ! a kuliki grehi ieszu vassi o gresne *—*
duſſe, koie ne ienkrat nego zto , y zto krat ieszte ponovi-
li ? Judas ſzamo ienkrat Christusſa ie prodal, ſzamo ienkrat
iega izdal, ſzamo ienkrat na znamenie izdania iega kusnul;
a kulikokrat z- vafſemi uſurami krivo terſech prodali iezte
Zvelichitela vafſega , y onch kriwichneh dobichkov niigdar
povernuli nifſte, morebiti nitifſe ſzpovedali iz nyh iezte, kai
vendar Judas ie vuchiniſil, ar Judas valuvalie ſzvoi greh, govo-
recſi. *Peccavi, tradens sanguinem justum.* Zagreſſilſzem iz-
davaiuſh pravichnu kerv, potlam pakо povernulie nazad
peneze po kriwieſe uzete , *Et projectis argenteis, recessit.* Y *Matth: cap.*
hitiusi ſzreberniake nazad, odifſelie, kamie odifſel ? na *27. v. 4.*
galge. *Et abiens laqueo se suspendit.* Y odiduchi , obefſil-
fzie, zakaiszcie obefſil ? zato kaiti ni bil-ztalen vu naſzle-
duvaniu Christusſa ; adda neztalnozt vu dobrom iednoga
Apostola , ie vuchinila obefſiti na galge telo , y duſſu vu
pekel poſzlati.

Kaimi ſzada natō odgovoriate o gresniki y gresnicze !
koij ne ſzamo po nochi, nego y po dnevu tulike nechizte *—*
kuscze daiete , y prijmyete , y z- tulikemi uſzakoiaſhemi
odurnemi nechiztemi grehi, izdaiete , y muchite Odkupi-
telā vafſega. Vi, koij yechkrat za mensu plachu neg Judas

niega prodaiete tersze iz vafseh izdavany, prodavany, y dolbichkov nigar pravo neszpovedate, unogo menie za grehe vasse kaiete, naimenye one krive dobichke pourachate; kai, kai iz vafz bude? neznate morebiti kai Sz. Pavel govoriti? *Voluntarie enim peccantibus post acceptam notitiam veritatis, jam non relinquitur hostia pro peccatis:* Da naimre oni, koij debiusi ienkrat oproschenie grehov po sz. pokore, hotonczesze znovich vu nyc pourachau milosche vech vredni nizsu: kai adda iz nyh biva? *Sed terribilis quædam expectatio judicij, & ignis æterni amulatio, quæ consumptura est adversarios.* Oh! teh takoveh neszrechneh neztalneh gresnikov chaka oster szud Bosi, yogeny peklenzki, koi zkonchatи hocha protiunike Bosie: Odkud y szam Duh Sz. grozisze po mudrom Syraku uszem neztalnem gresnikom vu chinenui

Ecli. c. 1. za grche prave pokore. Væ his qui perdidérunt sustinentiam, & qui dereliquerunt vias rectas, & diverterunt in vias pravas. Jay uszem onem koij pogubili ieszu poterpeslyvozt, y koij oztavili ieszu pute raune vu nebo pelyaiucheh, y poslyizu po pûteh gresneh vu pekel pelyaiucheh.

Kai dasze y vam ò N. N. nepripeti, opominamvasz zrechmi Paula Apost: *Fratres nolite deficere benefacientes.* Bratia moia naite preztaiatи dobro chiniti, ono izto dobro pocheto sivlyenie z- goruchem szerczem G. Boga szamoga lyubiti zverhu uszeh ztvarih, y za lyubav Bosiu grehovsz habati; ter vu podnassaniu uszeh teskoch, y nevoly razpetoga Odkupitela dussicz naszeh, naszleduvati, koinamie dal lepu peldu, y navuk na krisnom drevu viszchi, onda naimre kadatiszumu fidovi govorili. *Si Rex Israël est, descendat nunc de cruce, & credimus ei.* Akoie Kraly Izraelzki, nai dole ztupi iz krisa, y budemo veruvali niemu, nai ztupi dole iz krisa, y budemoga za naszega Kralya zpoznavali, y za pravoga Messiassa chaztili, y prestimavalii; ali Christus nesche zato nichuti, ni znati, unogo menie iz krisa dole ztupiti. Christus moy predragi chuiies kaisze to govoril, Tifzi tri leta prodekuval ovem Sidovom, snymi y pri nyh ti ieszi

Matth: c. 27.

ieszi unoga chuda chinil, koij szada obechu veruvati' nize-mu onomu kaiszi nyh vuchil, y vu te daszi ti pravi Szin Bosi, ako lizror dole iz krisnoga dreva ztupis, dai adda ztupi dole, da oszlobodis tebe od szmerti, y onu unosinu lyuczta Sidouzkoga od proklecztva vekovechnoga: Christus nesche zato ni chuti. Nut ò moy mili JESUS szerchenu Maiku twoiu, z- predragem Vuchenikom Janussem omiliache, y napol mertve od falozti prevelike, nad pogublyeniem twoiem, ah! szmiluiszé konche nad nymi, y za lyubav nyhovu ztupi dole iz toga krisnoga dreva; ali Christus nikai nemara, niti hoche iz krisa dole, odgovariaiuch, nai govore Sidovi kainym drago, naisze falozti Janus kulkohoche, nai omila Mayka MARIA ako tia do szmerti, ia za nichiu volyu neidem vecs iz krisa dole, kogaszem ia scel z-tulikem hlepeniem, kogaszem tuliko leth tak marlivo izkal, zbog koiega ieszem iz neba na zemlyu dossel, na nyem adda hochu do koncza sitka moiega ztalen obzati. Jaszem dal navuk. *Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.* Koi obztoi dokoncza ztalen, on zvelichen bude, adda potrebnoe da ia ov navuk z-dellom y peldum pokasem. Jaszem rekel *Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.* Pelduszem dal vam, da kodszem ia vuchinil, tak y vi chinete. Dabi adda ia vezda dole ztupil, kakbi szvet vu me, y navukom moiem veruval? vuchembi mene naszleduval? ah nebude nikai iz toga ne.

Ovo dobro premislyavaiuch Sz. Bernard, ovak vu Chri-stusseve persone gorori. *Ideo quia sum Christus non descendam de cruce, ut homines doceam in fine debere firmiores esse & constantiores in sublimi perfectionis quo ascenderunt, permanere, & in cruce quam semel suscepserunt, toto decursu vita, perseverare.* S: Bernardus de Rebus suis: de Religione Christianorum, cap. 10. sec. 10. Kako dabi hotel recsi, Buduchi ia Christus, imam y pe-lyam ime moie od krisa, zato neprztoisze dabi ia moy czi-mer oztavil, nego pacse da ia na nyem ztalen obztoim, negledech niti na dragu Mater moi, unogo menie na Sidouzkó gororienie: Da tem nachinom uszaki kerschenik

od mene peldu uzeme y navuk, ter vu onc pokore, koju ienkrat pochne delati, ztalen oztane do szmerti, nesonaiuchisze lyudih, niti maraiuchi za nyhova nagovariania, ali razgovariania, dasze vu nyem izpune one rechi. *Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.* Koi ztalen bude dokoncza, on zvelichen bude.

Zakaizato N. N. opominavasz uszeh zkupa, y uszako-

S. Bernard: ga zoszef Sz. Bernard z- malemi rechmi, naimre. *Si Christum induisti, Christum ne exuas.* Akoszi ò kercheni chlovek

Christussa oblekkel, Christussa neszlachi, Tiszisze szpovedal iz twoieb grehov, y za nye pokoru vuchinil, nye oduril, y usze gresne prilike zapuztil, y ovem nachinom zpod oblazti vrasic oszlobodil, Tiszi Christussa oblekkel polek na-

Rom: 13. Rom: 13. vuka Sz. Apostola Paula. *Induimini Dominam JESUM Christum*, toieto hotelie recsi Sz. Apostol dasze mi nemoram

v. 14. ienkrat, ali dvakrat oblechi vu Christussa, y iakozt milosche niegove na nasz vzeti, negda y negda niega naszleduiuch vu dobrota, nego ie potreba da ztalni obztoimo

Cornel: Cornelius a Lap: ibi. vu Christussu, y milosche niegove. *Nam Christum induere, est Christi virtutes in se exprimere, idque copiosè, & perfekte.*

Veli mudri Cornelius a Lap: Ar Christussa oblechi, ie utze jedno kakti Christussa naszleduvati vu dobrota, y to ne ienkrat ali dvakrat, nego uszigdar ztalni moramo bitti vu dobrota, kodie Christus ztalen bil na krisu za lyubav naszu tia do szmerti pribit.

Incognitus pisze od one Halye Christusseve, koiumuic MARIA Dev. iosche vu detinzyu zedkala bila, koiaie potlam nanym, snym raszla, da naimre buduchi od Tiberiuissa Ceszara, Pilatus vu Rim pozvan, za uzeti od niega rachun zverhu krive sentenczie szmertne proti Christussu dane, za po volye vuchiniti nevernem Sidovom, y zpoznavauchi szke krivcza, boialszeie pravichne kastige Ceszarove, y chuiuchi od unogeh velikeh chud povedati, koia chuda iz oprave Christusseve ieszu izhagiala, oblekelie on onu Christussevu halyu koiesze igla nigdar ni doteknula, pod oprava

yu szvoiu , y onakie possel pred Ceszaram , koiegaie Ceszar vesz szerdit chekal za fantitisze nadnym zverhu kriticze Christuslu vuchiniene , ali doiduchi Pilatus pred Ceszara ; takiszeic Ceszar uszega premenil iz szerditoga , na tihoga y miloziunoga , y takoszeic pripetilo drugoch , tretich , y uszidar doklamgod halyu Christussevu Pilatus naszebe ie imel , k- zadniemu pouffalszeie Pilatus vu miloschu Tiberiussevu , ter poztavivsi dole iz szebe halyu Christussevu , y onak prez nye posselie pred Tiberiussa , zato Ceszar onda-gaie pochel ostro gledati , y taki oszudilgaie na szmert ztokrat pervo od niega zaszlusenu , *Tertio revocatus Pilatus* , *Ineognitum* in rechilzu mudroga Incognita , *cum dicta tunica Christi esset exutus* ; *Psal: 37.* *n. 1.* *sic presentatus accepit sententiam capitalem* , *quam non resepisset* , *si Christi tunica induitus perseverasset*. Tretich do-zvan Pilatus pred Tiberiussa , y buduchi iz halye Christusseve izszlechen , prichie szmertnu sentencziu , kou nebi bil priel , dabi vu Christusseve halye oblechen bil obztal. Nut kai hote recsi one Sz. Paula Apost: rechi. *Induimini Dominum JESUM Christum*. Obleczete Gozp: JESUSSA Christus-sa , y one Sz. Bernarda. *Si Christum induisti, noli Christum exuere*. Akoszi ò moy kerschenik oblekel Christusseva , y niega pochel ienkrat naszleduvati ; Akoszi premenil gizdozt na poniznozt , zkupozt na dareslivozt , szerditozt na milo-szerdnozt , pianzvto na treznozt , lotrie na chiztochu , y tako oztale grehe na dobrote , oh ! szrechenfzi , y blasen vekoma budes , ako ovak do szmerti z- Christussem oble-chen , y obiachen budes.

Takszeie ienkrat oblekel vu Christusseva Sz. Pável Pervi Puschenik vu 16. létu , pokriusi telo szvoje vu daleke ostre puschine z-liztiem od palme , kade onak oblechen do zto y trinaiztoga leta ztalen ie G. Bogu szlusil . Tak Sz. Anton Opas , od koicga szvedochi Athanasius daie bil od vrakov zkussavan , y preganian , bien , y vu uszakoiachkch ztraffnch szpodobah ztraffen , ali on oblekuchi Christusseva vu 18. let-

tu, ovak oblechen do zto, y petoga letta ztalen ie usze szu-
protiuchine dobrovolyno podnassal.

Taksze cste od iednoga Vuchenika Sz. Antona Opata
koiszeie zval Paulus Simplex, od koiega pisce Palladius, koi
selechi bitti naszlednikom Sz. Antona, y proszechisze od
niega priet bitti megy szebe podlosne puschenike, Sz. An-
ton puztilgai 3. dni, y 3. nochi pred urati szvoiemi sztati
pervo negomuie iednu rech odgovoril, koiega ztalnozt vi-
dechi Sz. Anton, prielgaie, ov pak videchisze megy pus-
cheniki, akoic kada koiu rech prez potreboche rekel szam-
szie pokoru zaudal da 3. leta za onu iednu rech, ni nikakve
naimense rechi pregororil. Niti mensega chuda ie vredna
ztalnzt Simeona Stylite, koi vu 13. letu zassclie do Klostra
Timotheussa Opata, proszechisze vu Sz. Red priet bitti, ali
zbok tenke y szlabe mladozti Opat zato ni hotel ni chuti,
on pak mladenecz legelie pred Klosterzka vrata, 5. celeh
dan y nochih ondeie lesal prez iceri y piti, govoreczi da ho-
che raissi onde od glada peginuti, neg nakanenie szvoie
premeniti, koiega dobru volyu, y ztalnozt videchi Opat,
prielaie, oblekelgaie, y do leta dan oszebuina zlamenia
szvetozti na nyem ie zpoznaval, koi mladi puschenik chez
mal chasz zapuztilie Kloster, y zebralszie za prebivalische
ieden viszok ztup, na kogaie zlezel, y 48. let na niem ztalen
po dnevnu y po nochu, po letu y po zime, pod szarem ne-
bom, prez uszakoga drugoga krova ie prebival. Znanaie
ztalnozt Alexiusa Sz. pod stengami Otcza szvoiega, odkud
onie odissel bil pervu noch szvadbenu, zapuztisi Zaruchni-
czu, Otcza, Mater, hisu, domovinu, bogacztvo, veszelya, na-
szladnozti, ter ie oblekel Christussa vu peregrinzke oprave,
y vu nye nekuliku let po szvetu hodech, k-zadniemu pover-
nulszieie nazad nepoznan vu hisu Otcza szvoiega, kade zpro-
szilszie za prebivalische ieden kuticz pod stengami, kade
czeleh 17. leth ie sivel szamomu G. Boguznan, a drugem
uszem nepoznan, od koieh unoge spote, y krivicze prijm-
lyuch dobrovolyno tia do szmerti ie podnassal, y ovakoveh
Zer-

Zerczal ztalnozti pune ieszu knige, ali prazne hise, arga ni naiti, koibisze ztalno proti ztrassillam peklenzkem boril na peldu Sz. Antona, negosze uszakem zkussavaniem podaiu lyudi; Niga koibi po Sz. Szpovedi liztor ieden dan znal szvoy ieszik za zubmi dersati, da nebi ne szamo koju rech prez potreboche prerekel, nego sentaval, blaznil, priszegal, ogovarial. Niga koibi Zaruchniczu szvoiu zapuztil, nego ieszu unogi koi polek szvogieh Zaruchnicz, y zakonzkeh tovarussicz, vu tulikeh lotriah y praznoztiah sivu, iz koieh akopremse kada szpovedaiu, y pobolsati obechuiu, ztalni vendar vu szvoiem obechaniu nisu. Oh! kai haszne, kai haszne, da twoie szercze o K. D. danasz vu lyubavi Bosie gorì, ako zutra iz Boga zpozablyeno, gorelo bude vu nechizte lyubavi, vu ialu, y szerditozti; kai haszne danasz pocheti telo trapiti, y proti urasiem tentacziamsze boriti, zutra pak y telounem poseleniam ugaiati, y zkussavaniam urasiem privolyevati. *Nemo mittens manum ad aratrum, & respiciens re-Lucie c. 9.
tro, aptus est regno DEI.* Govori szam Szin Bosi pri Sz. Luka-v. 6z. chu. Nigdor, nigdor ni vreden Ktalyeuztva nebezko^gaga^g koigod vu pochetom dobru, do koncza sitka ni ztalen, ar ve- li Sz. Isidorus. *Non inchoantibus premium prouittitur, sed S. Isidorus
perseverantibus, sicut scriptum est, qui perseveraverit usque in fi- lib. 2. secundum c. 7.
nem, hic salvus erit.* Koruna y placha obechasze ne pochetnikom, nego ztalem, kodie zapiszao, koi ztalen do koncze bude, on zvelichen bude.

Vszaki adda zmegy vafz o N. N. koigod scleie za Christussem vu nebo zaiti, naisze snym obleche, y niega na krisu razpetoga vu ztalnozti naszleduic; Vi pako o Gresnieze naszleduite Magdalenu polek razpetoga Christussa kakti k-krisu privezanu, koia akoprem-chulaie iz vuzt szamoga^g Christussa oproschenie grehov, vendarga oztaviti nigdar ni hotela, arie nyc szercze vu lyubaviniegove uszigdar gorelo, doklamie za nym y ona vu diku nebezku zasla. Amen.

NA VUZMENI TORK.

Poztaulyaiusze napervo nekoij zroki, koij
mogu uszakoga kerschenika genuti
na mirovno sivlyenie z-blis-
nem szvoiem.

Dixit eis, Pax vobis. Lucae c. 24.

Rekelienym, Mir vam budi.

Paulus Aresius lib. 3. **M**lidri negdašni ztareh historijh Pisczi, na hagiam vu kniga vuchenoga Paula Aresiuſſa, da iednako piſſu, y vu piſzaniu ukup ſzlasu od Indianzkoga Kralyeuztva Kine, daszcie naimre tak na dalko y ſiroko raztegnulo, da nikai ni mense od naſſe Europe chetertoga dela Izveta, vu koiem Kralyeuztvi broie petnaſt velikeh y glaszovit Provincijh, vu koieh zeſidanoie dve zto, cheterdeszet, y ſzedem ve- likeh Varasſev, maleh pako iezero, zto, petdeszet y pet Varasczey: Vu oveh pako Varasſeh velikeh y maleh tulikaie vnosina lyucztva dasze prebroiti nemore, niti broy drugach more znati nego iz dache, koiu Kralyu szvoiemu tifzako leto daiù petdeszet y oszem millionov gotovoga novcza. Szrecha pako y bogacztvo Kralyeuztva onoga ſzvoy pochetek od nikud drugud nima, nego iz toga ſzatno da ono lyucztvo megy ſzobum vu miru, lyubavi, y ſzlosnoſti ſive, koi mir, lyubav, y ſzlosnoſt vu onom Orſzagū Kine

Kine lada y gozpodouie. *Hac nimirum est amabilis illa & per-* Cicero de
humana Deo Pax govori Cicero, *qua nuptias, festa, cognatos, leges ad*
liberos, divitias, sanitatem, annonaem, vinum, omnemque vo- Pup: cont:
luptatem parit hominibus. Ovoie ona milohtiuna Bosicza Rull.

Mir, lyubav y szlosnozr, koiaie zrok uszeh veszeleh szvetechne y szvadbenec dnevov, ova poraggia iz szebe rodzinu, priatele, deczu, zdravie, bogaczto, hranu, vino, y usze naszladnozti : Zakaizato ovu Bosiczu Sz. Mira unogemi lepemi titulussi ne szamo poganzki mudri, nego y Sz. Matere Czirkve Navuchiteli chazte, y hvale, megy koiem i Pindarus nyu imenuie Materium Pravicze : Seneka zo-
 veiu Mirouna Szloboschina : Sz. Ivan Chrisostomus veli da-
 ie Zvirainek y pochetek uszega veszelya y naszladnozti Sz.
 pako Augustin zeuszem szvoiem glubokem razumom nezna
 kak bolye pohvaliti nego ovemi malemi rechmi. *Tale do-* S. August:
num est bonum pacis, ut in rebus creatis nihil gratiosus soleat au- de Civit:
diri, nihil delectabilius concupisci, nihil utilius possideri. Ta DEL.
 kov dar ie Mir, y iedno tuliko dobro, dafze nikai na szvetu povolynessega nemore chuti, nikai naszladnessegi poseleti niti kai haiznovitessega ladati. Zakaizato ni prez zroka Odkupitel nas po szvoiem od szmerti gore ztaieniu szvoiem Vuchenikom szobum ov nepreszesni, y nigdar zadozta hvalyeni dar Mira doneasz, kadije naimre oposzred nyhztal, govoreczinym *Pax vobis.* Mir vam budi Vucheniki moij dragi, nimaiuchi on vu uszoy szvoie nebezke komore kinca vexega y prestimanessega Dara, negie dar Sz. Mira, koienga hvalu, iakozt, y moguchnozt nakanilszem vam, y ia N. N. vu ovom gororieniu moiem napervo donezti, za genuitivasz na mironou lyublyeno, y szlosno sivlyenie z-blisniemi vassemi, kai pervo nego pochnem, profizim za ieden miroven poszluh.

Tuliko y takovo dobro ie dar Sz. Mira koiegiae Szin Bosi kakti *Princeps Pacis.* Herczeg mira szobum na zemlyu iz Neba doneasz, chinechiga nazveschaty po Angelu szvozem vu zraku uszemu szvetu. *Gloria in excelsis DEO,* & in terra

terra pax hominibus. Dika na vilzine Bogu , y na zemlye, mit lyudem. Potlam pako zapovedalie szvoiem Apostolom , da kadagod vu koiu hisu doidu , Mir Bosi nye , y vu

Ibid: c. 10. v. 5. nyc prebivaiuchem nai podele. *In quacumq[ue] domum intraveritis, primum dicite Pax huic domui.* Vu koiugod hisu doidete, naipervo reczete, Mir ove hise. - Hotechi pak Od-

Joan: c. 14. v. 27. kupitel nas iz ovoga szveta preminuti, oztavilnamie dar za szpomenek Sz. Mira. *Pacem relinqno vobis, pacem meam do-*

vobis. Mir oztaulyam vam , mir moy daiem vam. Danasz pako po szvoiem odichenom od szmerti gore ztaieniu pokazausiske Vuchenikom szvoiem , oposzred nyh ztoiech pozdravilie nye Sz. Mirom , govorecs. *Pax vobis.* Mir vam. Oudebi morebiti gdogod opitati hotel , zakai Christus tuliko krat szvoi Sz. Mir nam nazveschuie , y preporucha , pokehdob da na pochetku szveta Ztvoritel neba , y zemlye , ztvariaiuch 4. Elementume zrak naimre y zemlyu , ogeny y vodu , vu nyh tuliku neszlosnozt ie ztvoril dafze megy szobum terpeti nemogu , kak ogeny naztori vodu , voda ogeny zrak zemlyu , zemlya zrak ; ako adda G. Bog selli dabi lyudi megy szobum vu lyubavi , miru , szlosnozti , y iedinozti sivel ; zakai on szam tak neszlosna megy szobum ztvorenia ztvaria ? Menesze vidi polek priprozte pameti moie , dabi bolye bil vachinil , dabi uszcz ztvari megy szobum szlosne bil ztvoril.

Oudemisze napervo pozaulya Sz. Ivan Chrisostomus y mene uputchuiuch zrok ovakov napervo pozaulya. *Elementa sibi invicem sunt infesta, ut omnes sciawus, quod, quae bello impetunt, & impetuntur, Dii esse non possunt.* Elementumi ieszuszi megy szobum naztorni , da uszi poznamo , y znamo da ona koiasz megy szobum voiuiu , Bogi nemogu poztati , y tako uszaka ztyar koiagod vu miru , lyubavi , y szlosnozti nesive , Bog bitti nemore , nitisze G. Bogu priszpodobiti more ; ar kadeie mir , ondeic tzlosnozt , kadeie Mir y szlosnozt , ondeic y Lyubav , kadeie pako Lyubav , mir , y szlosnozt , ondeic G. Bog , ar veli Sz. Janus Evang:

vu szvoiem pervom liztu. *DEUS charitas est, & qui manet
in charitate, in DEO manet, & DEUS in eo.* G. Bog ie lyu-
 bav, y koi prebiva vu lyubavi, vu Bogu prebiva, y Bog vu
 nyem, y tako uszaki kerschenik koi vu miru y lyubavi sive,
 ne szamo priblisavasze k- G. Bogu kod Sz. Ivan Damascen
 vuchì. *DEO, ac Divinis rebus propinqui sunt, quicunq; pa-*
cis bonum implexari dicuntur. G. Bogu priblisavaiusze, koi j-
 god vu miru sive, ne szamo velim ia, mirouni lyudi ieszu
 blizu Boga, negoszu vu G. Bogu, y Bog ie vu nyh, ar veli
 Sz. Augustin *DEUS tuus pax.* Bog tvoj ie mir, Chlovek
 pak o koi vu miru sive, y vu mirounozti G. Boga nafzleduie,
 morefze G. Bogu priszpodobiti, kipom y szpodobum usze-
 ga Presz: TROIYZTVA imenuvati, kodga y imenuie mudri,
 y vuchenii Mansius, govoreczi. *Homo pacificus est quidam ty-*
pus Sanctissima TRINITATIS, in qua sunt tres Persona, una tam-
tum Deitas, una voluntas, unus amor, unus omnium consensus. Cklovek miroven ie szpodoba Presz: TROIYZTVA, vu ko-
 iem ieszu tri Persone, a jedno liztor Bosanztvo, iedna vo-
 lya, iedna lyubav, iedno uszeh treh hotenie, y privolyenie,
 kai usze szvetisze y vu oneh mirouneh lyudeh sivucheh vu
 miru, lyubavi, y privolyeniu z. G. Bogom, z-blisnyem,
 y z-dussum szvoium, ar veli Iisidorus Pelusiota. *Pax, si ad-*
nexam Justitiam habet, Divina quadam res est. Mir, ako ima
 szobum Pravichnozt, nekai Bosanzkoga vu szebe zadersa-
 va, y Chloveka Bosanzkoga chini, ar kai goder takovomu
 chloveku mirounomu ukup y pravichnomu dobroga ali zlo-
 cheztoga, szrechnoga ali nefszrechnoga possilya, usza ied-
 nako prijmlye; kaigod povolynoga ali szuprotiunoga od
 niega potrebuie, k- uszemu iednakem szerczem privoly-
 ie; Kaigod blisni profzi, ali seli, ter szuproti Bogu ni, usza
 chini, y izpuniue; Kaigoder zna daie szuproti pravicze,
 y zapovedi Bosie, to oduriava, y tako sivuch vu miru y lyu-
 bavi, z-Bogom, blisniem, y dussum szvoium, iosche oude
 na zemlye Presz: TROIYZTVU szpodobnogasze izkasuie, oh!
 ter nili to ieden zrok tak velik, y tak moguchen, da da-
 bisze

bisze pravo razmiszlii, mogchenbi bil uszako naitverdesse, y naifzerditesse szercze na mir, szlosnozt, y lyubav Kerschanzku genuti.

Iz ovoga zdencza szlosnozti toieto mira, y iedinzta Bosanzkeh Person, pohagia mir y iedinzto megy Dvorianiki nebezkemi, koij akoprem *specie differunt*. Kod Sz. Thomas Ang: govari dasze megy szobum razluchavaiu arszu nekoij Angeli, nekoij Arkangeli, nekoij Kerubini, nekoij Serafini, od uszeh vendar zkupa govari Sz. Isaias da ieszu

Isaiae c. 33. Angelici pacis. Angelici mira, y pravoszu takо zvani veli Sz.

v. 7.

S. Bernard. *Exhibent enim Angelici iustitiam DEO, pacem inter serm: 2. dese, gaudium sibi.* Ar izkasuiu praviczu Bogu, mir megy szoverb: Apostolum, veszelye szamem szebe. Kaisze pakо Szvetczev, y

Szveticz Bosich doztoi, nemoresze menje od y nyh recsi, zbor mira y szlosnozti, negie od Angelov Sz. Isaias rekkel, arie szam Szin Bosi Angelom priszpodaibla govorecs pri Sz. Matth: c. Mattheiu. *Erunt sicut Angelii DEI in celo.* Budu kakti Angeli Bosi vu nebu, kade tuliko oni blaseni Angelzki Duhi, tuliko Szvetczev y Szveticz Bosich blasene duslicze vusivaiu y vekoma vusivale budu ono naioszебuinesse veszelye Sz. Mira, kade ie, y bude *Summa eternaque pax omnium.* Naivexi y vekovechni mir uszeh zkupa Blaseneh Duhov nebezkeh, ar veli nadalye Sz. Isaias, da pache szam G. Bog po Sz. Isaiassu.

Isaiae c. 32. Sedebit populus meus, in pulchritudine pacis, in tabernaculis fiduciae, in requie opulenta. Szedelo bude lyuczto moie vu

v. 18.

lepote mira, vu prebivalischah szigurneh, y vu pochinku obilnom. Oh! blaseno mezto takovo, oh! szrechna szto iezerokrat uszaka ona dusza koia vu nye zaide: Gdoie adda on, koga nesche genuti na mir y szlosnozt, lepotas, szladkocha, y szigurnozt onoga mira y pokoi, lyubavi y szlosnozti, koiega vusivaiu pri Bogu, vu Bogu, y z. Bogom vu dike nebezke oni blaseni Duhi nebezki, ako iakozt y moguchnozt Sz. Mira nam od Odkupitela nassega tuliko krat preporuchenoga premislyaval dobro bude, y onu plachu kou on szam uszem mironem ic obechal pri Sz. Mattheiu.

Beati

Benti pacifici quoniam Filij DEL vocabuntur. Blaseni Mirovni, *Matthe
arsze Szini Bosi ozavali budu.*

Ali kaiti lyudi szadasnie vreme vecs, y bolye paze na vremenitne interesse, y dobichke, neg na vekovechne, y ni ztvari, ali dugovania akoprem neznam kak teskoga, koiega Chlovek nebi vuchinil, kade vidi kakou hafzen ali dobichek szvoy telovni. Zato akokoga pervizrok hafzne vekovechne do szada pokazan nemore genuti na mirovno y szlosno sivlyenie z-blisniemi szvoiemi; naiga gene ona velika hafzen y dobichek telovni, koi iz mira, y szlosnozti izhagia.

Chulizte N. N. nedvoim vecskrat, kakie nekoi Otecz szvoiem szinom kadaie umiral one mudroga Seneka rechi na koncu szvoiega Testamentyma za navuk oztavil. *Cos. Seneca cordid, res parva crescunt; Discordia, maxima dilabuntur.* Szlo- Epis 14. snoztiu dugovania mała raztu; Neflosnoztiu, naivexasze raztreszaiu, kako dabijm hotel bil recsi: Szinki moij ovovam oztavlyam malo blaga, koie, ako vi budete megy szobum mirovno, lyublyeno, y szlosno siveli, budesze pove-xavalо, ako pak budetesze megy szobum naztorili, preganiali, pravdali, dabivam neznam kuliko blaga, y kincsa oztavil, onbisze raztreszel, iz koich rechih moreszi uszaki pametni lep navuk uzeti, koi seleie bogat ne szamo na ovom, nego y na drugom szvetu szrechen bitti.

Vuztareh historiah cstem, da kadabi ienkrat Lacedemoncibili v uelike pogibeli pogubiti od nepriatelzke szille szebe, y szvoy Varas, vuchinisse megy szobum tolnach kabisze obraniti mogli, y dokonalisz Varas z-iakemi postaniami obzidati, kade gore ztavsi nekoi mudri Soffista imenom Iseus, pochelie pred Senatussem ove mudroga Homerussa rechi govoriti. *Scutum, basit scuto; galea, galea; atque vir, viro;* Sic state Lacedemonij, & muris cincti sumus. Schitie ztal polek schita, Oklop polek oklopi, Chlovek polek Chloveka: Tak mi ztoyte Lacedemonczi, y postaniami obzertsi budemo, y szille nepriatelzke boialisze, nebudemo.

Iseus

To tulikai lepo, y ochivezto pokazalie negda Kraly
 Plutarc. in Scitie imenom Scilurus, koi na szvoie szmertne poztelic
 Apothegein vuchinilie predfsze doysti usze szvoie Szine koiehie unoſnur
 imel, y za oztavitim navuk kak morai vu szlosnoſti ſiveti,
 vuchinilie napervo donezti ieden pufſely precz velik, y do-
 bro zvezan tenkeh palichicz, y recſe ztareciemu Szinu da nai
 prelomi na ienkrat prek on pufſely palichicz, kai on nemo-
 guchi vuchiniti, opitalie potlam oztale Szine, akosze koi od
 nyh uſſa on pufſely palichicz na ienkrat prelomiti? y odgo-
 vorissemu dasze nieden neuffa toga vuchiniti; Onda Kraly
 pochelienym palichicze deliti, uſzakomu ſzvoiu, y zapove-
 däl da nai uſſa uſzaki ſzvoiu prelomiti, kai vu ochnom meg-
 neniu od uſzakoga zmegy nyh kruto lehko biloie vuchinie-
 no, to videchi Kraly pochelienym ovak govoriti. *Si concor-
 des eritis Filioli mei, validi, invictique manebitis: Contra si diſſi-
 diis & ſeditione diſtribemini, imbecilles eritis, & expugnatu faci-
 tes.* Szinki moiſ dragi ako vi budete ukup dersali, y megy
 ſzobum szlosno ſiveli, hochete takiaki poztati, davaiz nig-
 dor nebude mogel obladati: Szuprotiunem pakonachinom
 ako nebude megy vami szlosni, hochete poztati ſzlabi, y od
 uſzakoga nepriatele lehko obladani.

Rauno ia tak morem recſi, dabi Poglavniki Kerschan-
 zki megy ſzobum szlosni bili, y vu miru ſiveli, ohkak lehko-
 bi usze nepriatele Vere Katolichanzke obladali. Dabi vu
 oneh Varafseh obchine vu szlosnoſti, miru, y lyubavi ſivele,
 nebi tulikeh Bosich kaſtig nad ſzobum zpoznavale. Dabi vu
 oneh hisah zakonzki, y rodbina megy ſzobum vu miru, lyu-
 bavi, y szlosnoſti ſiveli, nebi tulike bogate, y poglavite
 familie na petlyariu dozpevale; Kodſze usze to ſzadasnie
 tusno vreme ochima vidi, y rukami tiplye, arſze pravichae,
 y iztinzke zpoznavaju one rechi. *Rara concordia fratrum.*
 Redka szlosnoſt brattinzka, arkodgoder Concordia res par-
 va crescent. Szlosnoſtium dugovania mala raztu: tak tulikai
Discordia, omnia etiam maxima dilabuntur. Z- nefzlo-
 snoſtium uſza ako rauno neznam kak velika bogacſtva na-
 nistar

nistar dozpevaiu; y tonam ieszam Szin Bosihotel obznani-
ti pri Sz. Lukachu rechmi ovemi. *Omne Regnum in seipsum*
divisum, desolabitur. Iiszako Kralyevztvo megy szobum ra-
zdeleyeno, hoche opuzteti: Kade Glosa moralis ovak tol-
nachi. *Per quod significatur omnis congregatio carens concordia,*
in qua sunt duo Sathanæ, quorum quilibet nititur partem suam
augmentare, ut sic possit alteri prævalere. Po koiem Kralyeuztvu
znamenuiesze uiszaka obchina neszlosna; vu koicszu dva.
Szotone pekleni, zmegy koich uiszaki terszisze ztran szvoiu
povexati, dabi tak mogel drugoga preobladati.

Takova obchina mora po izille na nikai doyti: poket-
dob da szlosnozt imasze na izpodobu Vapna, koie hisne-
zidine ukup szpravlya, iedina, y zkleniedasze ukup dersè,
ter hisu iaku chine; Oduzemi Vapno, y kamenie hisneh
zidin, hochesze obo dvoie raztepzt, y hisu vuchiniti na ni-
star doyti: Tak takai oduzemi szlosnozt iz onoga Varassa,
szella, grada, dvora, hise, y hoches videti da taki one ob-
chine, familie, y drusina hotesze raztrezti, raztepzt, y po
zlu poyti, odkuda tem takovem govoril Sz. Pavel Apost: *Quodsi Ad Galat*
invicem mordetis, & comeditis, videte ne ab invicem consumamini. c. 5. v. 15.
Akolisze megy szobum grizete, y iezte, pazete dasze megy
szobum nezkonchate; koici rechmi vidimiisze daie Sz.
Pavel neszlosne Kerschenike dvem szerditem pszom prispo-
dobiti hotel, ovako govoreczi; Vi nemirovni, nepokoini y
neszlosni lyudi, koij neschete vu miru siveti, negosze megy
szobum kod tuliki ztekli pszi kolyete, grizete, y preganiate,
z-onem ogovarianiem, y na zochi pszovaniem, ieden
drugomu navidech, zlo selech, y polek moguchnozti chi-
nech, dobro pazete dasze megy szobum nezkonchate. *Vi-*
dete ne ab invicem consumamini; ar znaite, da kakti dva psza
kolyuchisze megy szobum, koszmaiuch, y grizuchi, akoli
ieden drugomu nebude hotel hengeduvati, hotesze megy
szobum tak zgrizti, y na zlo szpraviti, da budu morala obo-
dva y peginuti: Tak y vi nazlobni, nenavidni Kerscheniki,
kojjsze megy vami naztorite, kolyete, y grizete tia do szercza,
akoli

akoli ieden drugomu hengeduvati nebude hotel, hochete-
sze naipervo na blagu, potlam na telu zkonchaty, y k-zad-
niemu naveke dussc vasse pogubiti, kodszuie pogubili ona
dva Goszpodina od koiich vu ztareh historiah nahagiam
zapiszano.

Da nainire letta 1570. bilaszu dva Goszpodina vu Span-
zke zemlye koijszusze unogo leth megz szobum naztorili,
skodech polek moguchnozti ieden drugomu na blagu, y po-
stenu, doklam ieden zmegy nyh zbetesavszise na szmerti, y
polek naputchenia Szpovednikovoga pochelszcie k-dobre
szmerti pripravlyati, kchemuie potrebno bilo pervo z-pro-
tiunikomsze szvoiem pomeriti, neg Sz. Sacramentum k-sze-
be uzeti, zato poszlalie bil po onoga szvoiega protiunika za
pomeritisze stym, y od niega proschenia prosziti, koi doi-
duchi, y chuiuchi onoga betesnoga Goszpodina tak poni-
zno od szebe proschenia prosziti, obernulszeie k-iednomu
megz okolu ztoieche Goszpodè, y rekeliie nyemu, nut ovo-
ga kak szada proszti proschenia kod vidite dami vecs skodeti
nemore, y da na zkorom umretimora; Ove pak o kaika-
kve druge spotlyve rechi chuiuchi on betesni y umiraiuchi
Goszpodin protiunika szvoga od szebe govoriti, zato vus-
galaszeie kerv pri szerczu niegovom od nove szerditotzi, y
taki szvoiou rech nažad ie uzel govorecs, neopraschamt ne-
vernike, niti proschenia od tebe neproszim, niti hochu-
dabi ti mene proztil, nego ako ozdravem, y kak iz ove po-
sztylic ztanem, hocheszme ztoprav zpoznati gdo szem, y kai-
szem ia, odhagiai adda neverni pasz zpred obrazä moiegä, y
ova zrekuchi zanemelie on neszrechniak, zvun iz szebe-
poztał, y neszrechnu düssu zpuztil, stimaiuchi onde okolu
ztoiechi daie on to iz fantasie govoril, zato zkerbeliszuze
uszi mertyo telo niegovo do Czirkve zprevoditi, y pokopa-
ti. Chez nekuliko vremena ov drugi Goszpodin buduchi vu
goztech pri iednom Goszpodinu priatelu szvoiem dobre vo-
lye, y kadabi k-iednomu zmegy one Goszpose za sztollom
szedecze ov neszrechniak rekel bil, hvala G. Bogu daszemisze
teda

teda negda moiega nepriatela mentuval ; Nut iz nevarczè odperlaszusze naglo vrata one palache vu koicie ono goschenie bilo , vu koiue iedno ztrassillo doslo , y izraven k. onomu Gozpodinu poslo , koie ztrassillo davaloc iz ochijh goruche plamne , iz vuzt pako ove rechi na vesz glasz ie izgovarialo , z- velikem ztrahom uszeh okolu ztolla szedecheh ; Zarad goruche szerditoszti , y neugassene neavidnozti , koiaszu mene sivuchemu telo moie trapila , y sgala , vezdasze moram vu peklu sgati , muchiti , y trapiti , gore ztani od toga ztolla y ti moi protiunik neszrechni doztafzi na ovom szvetu pil , y iel , ar Szudecz nebezki kadaie mene szudil , ondaie iednu iednaku Sentencziu chez obodveh nasz vekovechnoga proklecztva dal , tak da kod goderni dva na ovom szvetu ieszmosze naztorili , y pre-ganiali ; tak takai na veke dasze vu peklenzke glubine naztorimo , y zgrabiustiga od ztolla , pod obodvemi od perlaszeie zemlya , y vu peklenzku glubinu ieie poserla , oni gozti uszi oszupnieni y zamertyi od ztraha ieszu oztali , potlam pak vuchinili grob onoga mertvoga Gozpodina odpreti , za videti akoie mertvo telo vu nyem , y ne-haichiga , lehkoie szuditi bilo , da ona neszrechniaka obodva z- dussum y telom vu peklu gore . Oh ! neszrechna szmert takova , oh ! kak pogibelno ic vu naztoru , ialu , y naszlobu siveti do szmerti .

Zakaizato Sz. Bonaventura uszakoga zmegy Kerschenikov ovak lepo opomina , y nagovaria , na mirovno , szlosno , y lyublyeno sivlyenie . *Hanc , id est pacem , qui accipit , teneat ; qui perdidit , repeatat ; quoniam qui in ea non fuerit inventus , abdicatur à Patre , exhaereditatur à Filio , à Spiritu Sancto efficietur alienus .* Mir Sz. gdogodergaie dobil , nai-ga chuva ; koigiae pogubil , naiga ische ; ar akosze gdo naide prez niega , ta takov odrusuieszze od Otcza , od-tugiuiesze od Szina , y Duha Sz. dalko chini odszebe ztati , kakti ztranzki od ztranzkoga , po szmerti pak neszrech-

nu dussu szvoiu posilya na veke vu muke peklenzke , kod-
fzuie ne szamo ova dva Gozpodina , nego y vnogi neiz-
broieni drugi poszlali . Nut N. N. Kuliko zlo y kak velika
neszrecha ne szamo vekovechna , nego y vremenitna na ovom
szvetu ie naztor , nemir , y nefzlosnozt .

Ovde poszluhnemo Sz. Thomasa kai on od neszlosnoz-
ti megy Zakonzkemi lyudmi govari . *Si uxor, maritus, &*
de V. N. infilij, atque domestici in concordia sunt, quid est domus illa nisi
Concio: ad Celum? Si autem discordia est inter illos, quid est nisi infernus?
Relig:

Ako Senna , Mus , Szini , y drusina vuszlosnozti sivu , kaije
hisa ona nego Nebo ? Ako pak ie megy nymi neszlosnozt ,
kai drugo ie hisa ona nego pekel ? Adda oni koij na ovom
szvetu sivu vu miru y szlosnozti z- blisniemi szvoiemi , mo-
resze recsi da iosche na ovom szvetu vsvivai onoga blasen-
tva koicie Zvelichitel uszem mirounem obecjal *Beati pacifi- ci* . Blaseni mirouni , y to ni dozta , nego iosche vecs pri-
daie . *Quoniam filij DEI vocabuntur* . Arsze budu Szini Bosi
zvali : Oude Sz. Otczz Augustin razmisllyaiuch kuliko do-
bro , y kak velika haszen ie vu miru siveti ; szuprotiunem
pako nachinom kulikae skoda y pogibel siveti vu nemiru y

S. August: neszlosnozti , ovakie govoril *O Pax! beatus qui te habet; ma-*
ser de verb: leditus qui te odit, qui te impedit, & frangit inter homines.
Domini.

O Mir ! blaseni koi tebe ima ; proklet pako on koi tebe
oduriava , y koi tebe zapachuie , unogo pako bolye on koi
tebe prelamlya , y zatira megy lyudmi : Sz. pako Gregur
Papa premisllyavaiuch one zgora rechene Christusseve pri Sz.
Mattheiu rechi *Beati pacifici, quoniam filij DEI vocabuntur* .
Blaseni mirouni , aruze Sziai Bosi ozavali budu veli ovak.

S. Gregor: *Si filij DEI vocantur qui pacem faciunt; proculdubio filij Satha-*
Papa. *na sunt, qui pacem confundunt.* Akosze Szini Bosi zovu oni ,
koij mir chine , y vu miru sivu , prez uszake dvoinozti Szi-
ni utasi ieszu oni , koij mir zatiraiu , y oduriavai , zato od
tch takovch mogusze po pravicze recsi one Christusseve re-
chi , *Vos ex patre diabolo estis, Vi od Otcza Vraga iczte.*

Immitando pridaic Sz. Augustin, *non nascendo vu Naszleduvaniu, ne vu rogienu, y tomu mudri Cornelius à Lapide* zrok ovakov daie. *Quia scilicet diaboli opera faciunt, fugestiones & instinctus sequuntur, & re ipsa exequuntur.* Kaiti ri takovi nepriateli mira naszleduiuch Otcza szvoiega Vraga, kakti naivexega nepriatela mira, polek niegovoga napuchavania, y naduszavania izpuniuu z-dellom ono kai on hoche, toicto megy onemi mirovniemi priatelmi naztor, y nazlob chinechi, kulikoie pako teh takoveh Vrasich Szinov na szvetu ! Oh Bose !

Ali dabisze szadasnie ureme premislyavalal bolye haszen velika Sz. Mira, y skoda neszlosnozti, y nepokoja, oh ! kakbisze drugacs na szvetu sivelo, oh ! kakbisze pak nazad poyernulo ono negdasnie zlato ureme, vu kojem megy onemi pervemi kerschenikibilo ie *Cor unum, & anima una.* Szercze jedno, y dussa iedna : Nebisze po uszeh hisah chule tulike karke, szvade, prade, naztori y nazlobi, nebisze videla tulika keruna prelevania. Kuliko, oh ! kulkobijh moglo recsi z-Pompeussem po pravicze. *Numquam cum Matre in gratiam redij.* Niszemsze nigdar nazad vu miloschu Materem moie pourachal, ariz nye niszem nigdar iz-pal, z-koium akoprem 70. leth sivem, nigdariu vendar vu nichem zabantuval niszem. Bogbi hotel N. N. dabi tak mogel uszaki zmegy vasz recsi od szebe y blisnich szvoich, on Mus zakonzki od szvoie senne, ona senna od musa ; on brat od szeztre, szeztra od bratta ; on rod od roda, on szuszed od szuszeda, on priatel od priatela. *Numquam in gratiam redij.*

N. N. Dokancham govorienie moie proszchi vasz z-rechmi Sz. Paula. *Obsecro vos fratres mei charissimi per Nomen I. Coenit Domini nostri JESU Christi ut non sint in vobis Schismata, sed si- tis omnes perfecti in eodem consensu.* Proszim vasz bratia moia draga za Ime Christussevo nai nebudu megy vami zmutnic, nego sivete vu miru, lyubavi, y szlosnozti zverisseni, ako

Scelite poztati szpodobni Angelom, Szvetezem nebezke, y iztomu Presz: TROIETVU kodszemvam na pochetku po-kazal: Ako scelite Szini Bosi ozavatisze, vu miru sivete: Ako scelite kastig uremenitneh y vekovechneh oszloboditi-fze, Mir Bosi nai bude megy vami, vu vasz, y z- vami, y zeuszemi blisniemi vassemi.

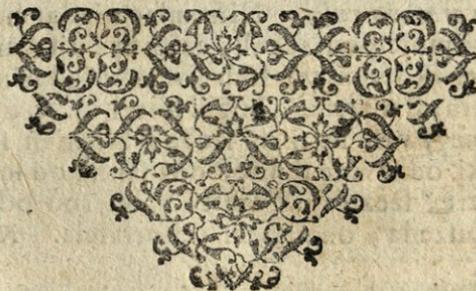
Habrazor:

G. 12. v. 14. & sanctimoniam, sine qua nemo DEUM videbit. Mir obder-savaite zeuszemi, prez koiega nigdor nebude Boga videl. Opominam na pokonez koncza uszakoga da nai zeuszemi oude na miru five, ako sceli vekoma vu miru y pokoiu vu, dike nebezke z- Blasenemi Duhi siveti, prez koiega mira,

Nemo DEUM videbit. Nigdor nebude Boga videl. Ah!

pacem ergo habete, & DEIIS pacis & consolationis sic
cum omnibus vobis Amen. Mir adda imaita,
y Bog mira, lyubavi, y veszelya
nai bude zeuszemi vami.

Amen.

PERVA NEDELYA PO VUZMU.

Glubinu tverdokornozti Chlovechanzke;
Glubina Miloszerdnozti Bosanzke,
nazava na pokoru.

Noli esse incredulus, sed fidelis. Joan: c. 20.
Nebudi neveruvan, nego veren.

Zare Rimzke historie chudno pripetchenie izpiszuiu od globuke mudrozti, iednoga zmegy mudressch lyudih szveta ovoga, imenom Chrisipuffa, da naimre ov mudri chlovek vozechisze ienkrat po moriu, y premislyavaiuchi tulike vode, koiesze iz uszeh kraiev szveta vu morie ztechu, kod y mudri Sirak to valuie. *Omnia flumina in Ecli: c. 12.* Ufszi potoki tekù vu morie, *Et mare non redundat.* Y vendor morie nizato vexe, niti sirsse, ali viszesse: Zakaizato miszlilie szam szobum, da morie mora imati iednu nezgovorno veliku glubinu, vu koiusze velike vode ztechu; koiu glubinu terszilszeie on szvoiem razumom preszechi, ali nemoguchiu ni doszechi, zato on iz one barke prignien z- glayum proti morzke glubine, poczelie krichati. *O Abyss ! cum te capere non valeam, tu me recipe.* O Glubina ! pokedob da ia tebe razumom moiem preszechi nemorem, ti mene vu te uzemi, y ovako govore-

Psal: 50.

Psal: 41.

csí hitilszeie szam iz barke na glaucze vu morie. Po ove
 pako morzke glubinc kaisze bolye razumeti more, kak ied-
 na iedina nepreszesna Miloszerdnozt Bosia? koiu uszi ovo-
 ga fizeta naimudressi razumi preszechni nemogu, niti ieziki
 izrecsi; ar kaktigoder negda on veliki Pop Esdra njimogel,
 kodie hotel, ogeny vagati; tak niti glubina Miloszerdho-
 zti Bosie nikakvem nachinom nemoresze iz meriti, y zato
 Sz. Mati Czirkva popéva. *DEUS cuius misericordia non est
 numerus, & bonitatis infinitus est thesaurus.* Bose koiega
 miloszerdnozti ni broy, y dobrote nepreszesen ie kincs,
 odkud Sz. Thomas od Aquina premislyavaiuch one Sz. Kra-
 lya Davida rechi. *Miserere mei DEUS, secundum magnam mi-
 sericordiam tuam.* Szmiluisze mene Bose, polek velike mi-
 loszerdnozti twoie, opitalie Davida govoreczi, ò Sz. Pro-
 ruk povecsmi iedno malo za moi navuk, kulika to mora-
 bitti miloszerdnozt Bosia, koiu ti veliku imenues? nut-
 odgovora, korunienoga Sz. Proroka. *Abyssus, abyssum in-
 vocat.* Glubina glubinu nazava, toieto, hotelie recsi, ka-
 ktigod glubina morzka nemoresze razumom chlovechanz-
 kem preszechni, tak tulikai niti Miloszerdnozt Bosanzka:
 zato pak priszpodableya moriu, kaiti kodgoder morie ra-
 zlevasze po uszeh porokeh, tak y Miloszerdnozt Bosia po
 uszeh gresnikeh, y kaktigod morie usza tverda razmacse,
 y omekchava, tak y Miloszerdnozt Bosia omekchava nai-
 tverdesza gresna szercza; koia iztina zpoznavasze iz da-
 nasnieza Sz. Evangeliuma vu neveruvanom Vucheniku
 Christussevom Thomasu Apost: koij po nieden put ni hotel
 veruvati vu Christussevo od szmerti gore ztaienie, koicmu
 povedaiuchi oztali Apostoli. *Vidimus Dominum.* Videli-
 szmo Gozpona nassega, ali on nyam ni hotel veruvati, ne-
 goie odgovarial. *Nisi videro, non credam.* Ako ia szam z-
 ochima moiemi nebudem videl Sz. Ran niegoveh. *Non cre-
 dam.* Y doklam nepoztavim perzta moiega vu ranne nie-
 goveh ruk, y ruke moie vu rebro niegovo, *Non credam.*
 Nebudem veruval. Nut N. N. Glubine tverdokornozti
 gresno-

gresnoga Thomása, Nad koium szimiliuvalaszeie Glubina Miloszertnozti Bosanzke, pokasuchi y niemu mili, y miloztiani JESUS szebe uszega odichenoga, y szvetloga, z-5. Rannami okincsenoga, govorechimu. *Vide manus meas*. Vidis Ranne Ruk moich, poztavi perzt tvoj vu nyc, *Affer manum tuam, & mitte in latus meum, & noli esse incredulus sed fidelis.* Dai szimo ruku twoiu, y poztaviju vu rebro moie, y nebudj Neveruyan, nego veruyan: *Oh ! Abyssus abyssum invocat.* Nut kak Glubinu tverdokornozti neveruvanoga Thomasa Glubina miloszertnozti Bosie nazava, na pokoru, y zato Thomas pochelie krichati *Dominus meus, & Deus meus.* Gozpon moy, y Bog moy. Oh! ovde vezda zachudetesze nebesza, y vi Angeli nebezki razveszelete-sze, pokedob (veli Sz. Thomas od Aquine.) *Abyssus pieta-tatis, scilicet Christus, Abyssum obstinationis scilicet Thoman invocat miserando.* Glubina miloszertnozti, naimre Christus, Glubinu tverdokornozti, naimre Thomasa, nazava miluich. Po koiem Thomasu razumetisze more uszaka gresna dussa, koiu miloztiani JESUS na pokoru ne szamo chaka, nego y uzemi nachini zove, seleuchi usze zvelichene-imati, kai rauno y ia kanim obilneie pokazati.

Né szamo Sz. Thomas od Aquine, nego y Sz: Bernard premislyavaiuchi nezgovornu y nepreszesnu Miloszertnozti Bosiu, neznaiu nyu k- nichemu drugomu bolye priszpodo-bit, kak k- iedne nepreszesne glubine, y vele dasze nahagia dvoja glubina, iedna glubina hudobnozti chlovechanzke, druga pak miloszertnozti Bosanzke, y zato Sz. Bernard gororilie negda ovak z- G. Bogom. *Abyssus abyssum invocat, id est abyssus profundissima miseria mea, abyssum profundissima misericordiae tuae.* Glubina hudobe moie ô G. Boze nazava na pomocs glubinu miloszertnozti tvoie: Ali z-dopushcheniem Sz. Thomasa, y Bernarda, ia velim dasze vecs glubin Miloszertnozti Bosie nahagia, neg szama iedna, koich glubin nikakva mestria ni broiti,

Naipervia adda Glubina Miloszernozti Bosic, ie puschatisze od gresnikov bantuati, koiu glubinu ako mi se limo znati, kulikaie, y kakovaie ona, hodmo k mudrem Theologussem, y hochemo naiti kai megy oztalemi mudri

Leffius lib: Leffius gorori; Poztavemo na iednu ztran Vage ieden
13. de per-szam szmertni greh; Na drugu pako ztran Vage poztave-
fect: Divi-
mit: c. 16.

szveta bila vuchiniena G. Bogu, y budu naveke chinienia od uszeh lyudih na zemlye, od uszeh Szvetczev na nebu, od uszeh korussev Angelzkeh, y od izte Presz: y Preodich: MARIE Dev. Jeden szam szmertni greh ie smehks, y vecs vase, od uszeh zgora recheneh chaztih, y posteny, ar vecs salozti, zbante, y spota G. Bogu ieden szam szmertni ako prem naimensi greh zaudaie; negmu zaudaiu radozti y postenia, uszeh zgora recheneh hvale, y chazti, Oh adda ztrahota prevelika szmertnoga greha! Zrok pako tomu ie ov, kaiti ie urednoy doztoino dasze Ztvoritel od szvoich ztvorenny chazti, y postuie; a ni pak vredno niti doztoino dabiise on z-kakovem ne szamo szmertnem, nego y kojem god naimensem grehom bantuval; Ter vendor G. Bog terpi, y podnassa ov greh, ali kai velini greh, potrebnoie recsi, neizbroiene grehe, koie on od nasz gresnikov podnassa, nekaftigaiuchi nasz polek szvoie Bosanzke Pravicze, z-mukami peklenzkemi vekovechnemi: Niti szamo nekaftigie, nego dugu vremena nasz chaka, y podnassa, Oh! ter nili to iedna pregloboka Miloszernozt naszega dobroga G. Boga? *Expestat, ut misereatur.* Chaka nasz, dabinamsze szmiluval, szvedochi od niega Sz. Isaias Prorok; Za veliko Miloszerdie Bosie moraszte uszaki hip dersati vu kojem G. Bog gresnika na pokoru prez kaftige chaka, a kuliko pak vexe Miloszerdie Bosie ie chakatinasz czele tiedne, meszceze, leta, y leta?

Na potvergienie ove iztine nai-bude uszakomu znanou Rosveid: in ono prechuchno Pripetchenie, koie Rosveidus izpiszuie vit: PP. L. S. vu sitkeh Sz. Otczev, od iednoga naintre Puschenika, koi za-

žabiussze iz G. Boga , y tulikeh Bosanzkeh milosch zkoie-
 mi ie nadelyen bil daie y unoga chunda chinil , zapuztilie
 puschinu , izłekelie Redovnichku opravu , podafsezie vu
 grche , y tak gluboko vu nielzeie zakopal , daszeie iur bil
 y utrudil snymi G. Boga bantuvali , ali miloszernozt Bosia
 nisze utrudila niemu opraschaty , y niega na pokoru chakati :
 Ov neszrechniak puztisi vu vuzdu uszem szvoiem chutemiam,
 y poseleniam , sivelie vecs bestinzki , neg chlovechanzki , k-
 žadniemu zalyubilszeie bil vu jednu divoichiczu poganzko-
 ga Popa Kcher , koiuie on selel , y potrebuval za Sennu szvo-
 iu imeti , ali Pop odgovorilie niemu , da on nemore , niti
 neschie Kchere szvoie niemu dati , doklam nebude malika
 szvoiega tolnachä pital , yzato posselie pred malika Boga
 szvoiega , pitaiuchiga , hochnli dati Kcher moiu onomu , koi
 nyu ža Zaruchniczu potrebuie ? Na to odgovorilmuike duh
 pekleui iz onoga kamenitoga malika , daimu szlobodno
 Kcher , akoti obecha dasze nesche vecs vu puschinu pover-
 nuti , y ako Boga szvoiega žatai , povernuchisze nazad Pop od
 malika szvoga , rckelic Puscheniku , moy Bog veli , da ako
 hoches Kcher moiu imeti , Boga twoiega moras pervo zataiti ,
 y nigdarsze vecs vu puschinu povernuti , za redovnichtvo niti
 miszlit , kchemu uszem on neszrechniak ie rad ne szamo
 priztal , nego G. Boga , Sz. Kerzt , y Veru szvoiu ie zatail , za
 nechiztu lyubav iedne merczine . O Pravicza Bosia ! kade-
 szu twoie goruche ztrele , dasze snymi nefantis nad ovem pro-
 kletem ogorkom peklenžkem ? gdo teberuke vese , y pachi
 kastigati tak ztrasne grehe ? Poszlusſaite dalye N. N. pre-
 chudnoga pripetchenia : Ražumeusi Pop da Puschenik ie
 usza vuchinil , kaimuie zapovedano bilo , posselie znovich
 maliku szvoiemu povedat , y pitatga , hochelmu Kcher dati ,
 pokehdoe daie zatail Boga , Kerzt y Veru szvoiu ; Odgo-
 vorilie malik , nè , nedavainu po nieden put Kchere twoie ,
 až akoprem onie Boga szvoga zatail , vendor Bog niegov ,
 niega ni oztavil , nis zapuztil . Oh ! Kerscheni Bosi Lyudi
 zachudetesze , oh ! pechine y mramori puczaitesze odchuda ,

G. Bog iosche ni oduril , niti zapuztil onoga , od kogaic on zapuschen , tulikemi ztrásnemi grehi tulikokrat nemilo žbantuvan , y naizada tak odurno zataien bil , y vendar toga takovoga on iosche nezapuscha ? Povernuchifze y drugoch nazad Pop od malika szvoiega , povedalie onomu novomu paganinu damu Kchere szvoie neszme dati , zbok toga da akoprem onie Boga szvoga zapuztil , y zatail , Bog vendar niegov niega ni oztavil . Ovo razumeusi on neszrechniak , pochelie premislyavati hudobu szvoiu , y grehe szvoie , polek toga y nezgovornu miloserdnozt Bosiu , omekchalomuszeie szercze , pochelie suhke szuze tochiti , y ovak szam szobum govoriti . *Si tantam bonitatem ostendit in me DEUS , cum ego infelix negaverim ipsum , & baptismum , & monachizmum .* Ako tuliku dobrotu proti mene izkazalie moi miloziuni G. Bog , kogafzem ia tak odurno zatail , niegov Sz. Kerzt , y Redovnichtvo poplyaval , oh ! neszrechni ia , oh ! szercze moie zakaisze nepuczas od salozti , oh ! ochi moie , zakai netochite potoke ne szamo suhkeh nego ykervaveh szuz ? *Bonus autem Dominus etiam malum nunc usque adjuvat me , & non recessit a me , eur ego recedam ab eo ?* Moy dobri y miloziuni G. Bog mene hudobnoga nezapuscha , negome pacse pomase , ah ! ter kak budem mogel ia niega zapuztiti , ah ! nebude nigdar iztina dabi ia tebe zapuztil tia do szmerti moie , y tako vesz zkruffen odiduchi zpred Popa , zabiussisze iz nechizte lyubavi zkoumje malo pervo vesz gorel proti Kchere , niegove , povernulszeie nazad vu puschinu , y tia do szmerti za grehe szvoie ostru pokoru chinechi , sitek szvoy szrechno ie dokonchal , y dussu vu nebo poszlal ; Nut N. N. kakszu iztinzke one zgora rechene Sz. Isaiassa rechi , da naimre G. Bog . *Expectat ut misereatur .* Chaka gresnike , dabisze nadnymi szmiluval , oh nepreszesna Glubina miloserdnozti Bosie !

Ali ia nahagiam iednu drugu unogo glubsu glubinu miloserdnozti Bosie , negie ova Perva , da naimre G. Bog ne szamo chaka gresnike na pokoru , nego pache on nyh miloziuni

ztiono k szebe zove, govorecſi. *Reverttere, revertere.* Po-
vernifze, poverni; kakodabi hotel recſi, iztinaie ò gresna-
dussa, da ia od tebe potreboche nikakve nimam, y dati usza-
kem twoiem naimensem szmertnem grehom bolye mene
bantuiſe, negme uszi blasenſi duhi moij nebezki z-peszma-
mi szvoiemi chazte, y veszel, vendar ioscheie mene tebe
milo, ioschete ne szamo chakam, negote y profzim dasze po-
vernes nazad po Sz. Pokore, y pobolsanuſitka kmene ober-
nes, y morebiti nafselbiſe gdogod koibime hotel opit-
tati, kak, y kem nachinom G. Bog zove gresnike na pobol-
sanie, y pokoru? tomu takovomu ia odgovariam z-rechmi S. Augusti
in Psalm.
102.
Sz. Augustina, naimre da on zove. *Miris sed veris modis.*
Chudnemi, ali iztinzkemi nachini. *Vocat undique ad corre-
ptionem, vocat undique ad penitentiam.* Zove poszud na po-
bolsanie, zove poszud na pokoru, y zove ne izamo iednem
nachinom, nego unogemi, y unogemi, ar nekoie zove po
cteniu pobosnch Knig, nekoie po poszlustianu Sz. Prodig,
nekoie nuterniem nadehavaniem, nekoie zyunzkem traplyc-
niem, nekoie z-dobro chineniem, iednum rechium. *Miris
sed veris modis.* Unogemi chudnemi, ali iztinzkemi nachini,
seleinchi on usze zvelichene pri szebe vu dike nebezke imeti.

Takszeie szmiloval, y miloszerdnoſt szvoiu ic pokazal
nad gresnem Mattheussem krivichnom Harticzu, nad Za-
keussem Vsurassu, nad Saulom pregonitelom Kerschanke
Vere, koie usze tri kadabi bil moral kaſtigati, y na dno pekla
dusſe nyhove poſlati, on toga ni vuchinil, nego pacſe nye-
ie miloſtiuno na pokoru y pobolsanie zval, govorecſi per-
vomu *Sequere me*, naſzledui mene; drugomu *Fefinans de-
scende*, hitro dole hodi; tretiemu *Saule*, *Saule cur me perse-
queris?* Savel zakai mene preganias? Takszeie zponeſzel z-
onum gresnum Samaritankum, tak z-Marium Magdalenum,
tak z-neizbroienem drugemi velikemi gresniki y gresni-
czami, koie usze kadabi on polek oſtroche szvoie Bosanzke
pravicze bil moral kaſtigati, ondaszeie iz glubine szvoie
Miloszerdnoſti nad nyai szmiloval, nyh ne szamo na pokoru

y pobolsanie chakaiuch, nego za nymi hodech , y nye miloztino k-szebe zovuch, koiu nepreszesnu glubinu Miloszernozti Bosanzke premislyavaiuch Sz. Paschafius ovak gavori. *O mira omnipotentis DEI dignatio! qui etiam non querentes se quarit, & noientes ad se venire, ad eos misericorditer venit.* O prechudna uſzamoguchega G. Boga lyubav y miloszernozt! koi ische one, koi jnie ga neischu , y nehoteche k-szebe poyti, knym on miloztino dohagia.

Ovu iztinu naimi pomore poszvedochiti on lizt Sz. Dionisiusa Areopagite , koiegaie Damofilu Redovniku piszal , obznaniuchimu vu nyem daie on szam chul od nepreszesne miloszernozti Bosic proti gresnem lyudem povedati , kak iuie naimre ochituval y pokazal Sz. Biskupu Karpo imenovanomu , koi Sz. Biskup Karpo nigdar ni szlusil Sz. Messe , dabi kakovga takvoga ochituvania iz neba neimel , ov doznavsi da ieden paganin iednoga Kerschenika od Sz. Vere ie odvernul , y na szvoiu poganzku veru obernul , natulikosze ie raszerdil bil na ona dva , daie selel , y od Boga proszil , dabisz pod nymi zemlya razpuchila , y five z-duſſum y telom vu pekel poserla , govoreciſi . *Non est aqum homines impios vivere.* Niszv vredni gresniki da sivu , y nut kadabi on Sz. Biskup ienkrat na molitve od toga miſzlil , zakai naimre G. Bog prepuscha takove gresnike siveti , y nut zagledal ie oberh szebe vu zraku na preszvetlem tronussu Szina Bosiega szedeti obzrenoga od feregov Angelzkeh ; pred szobum pakо zagledalie zemlyu odpertu iz koic peklenzkoga ognia plamen ie van izhagial , y peklenzki pozoij szvoie ztrasne glave kazali , pred koiem peklenzkem srelom klechalaszu ona dva , ztari , y novi paganin , z-velikem ztrahom y pogibelyum prepazti na glavcze vu onu iamu , onda Biskup Karpo podigsi szvoie ochi gore vu nebo , y hotechi proſziti dopuschenia ona dva gresnika rinuti vu pekel , ali zagledalie Szina Bosiega zpuschatise dole iz neba , y stimalie za ztanovito da szam Christus ide zato dole , dasze on szam nad nymi fanti , y nye vu pekel porine , aliszeic ukanil , ar Christus doiduchi

duchi nazemlyu , y priblisausisse k- onem dvem pogani-
nom , podalyenym szvoic preszvete raniene ruke , z-koie-
mije on nyh od one iame potegnul k- szebe , nyh miloziu-
no obiel , y k- szebe pritiznul , govoreczi Biskupu Karpu.
*Carpe , extenta jam manu tua persecute me , quia paratus sum ite-
rum pro peccatoribus pati.* O Karpo ! dai pretegai ruku two-
ju , y vudri mene , arszem gotov znovich za gresnike ter-
peti , Oh ! dabi ti znal kulikoie iedna dussa vred-
na , nebi ti selel nye pogublyenic ; vidis ovc moie Ranne,
koieszem za dusse priel , y znai da ia tuliko lyubim chlove-
ka , daszem gorov znovich za uszakoga zoszeb muku terpe-
ti , dabi znal da ove ranne nisz u zadovolyno vuchinile Bo-
sanzke pravicze : Oh ! adda nezgovorna y nepreszesna
Glubina Bosanzke Miloszerdnozti , *Qui etiam non querentes
se querit , & noientes ad se venire , ad eos misericorditer venit.*
Koi szebe neischuche ische , y nechotekem k- szebe doyti ,
k- nyum miloziuno dohagia.

Ali ni oude ni konecz glubine miloszerdnozti Bosie ,
ar ia nahagiam iosche iednu tretiu unogo glubokessu od
pervyh obodveh , pokhdob da nas dobri y miloziuni G.
Bog nasz ne szamo chaka , yzove , nego pacse gresnikom
kakti izprichavasze , y tako rekuch od gresnikov prosche-
nia profzi , govoreczi . *Popule meus quid feci tibi , aut in-
quo contristavi te ? responde mibi.* Lyuczto moic kaiszem ia
tebe vuchunil , ali vuchemszem tebe zbantuval , y rasalo-
ztil ? od govorimi , povecsmi , y hochufze tebe pobolsati ,
hochu od tebe proschenia profziti ; Ti ò dussa ! tulikemi
tvoiemu odurnemu grehi mene tulikokrat da ni broia , nit
koncza , mene ielzi zbantuvala , povecsmi zrok zakaiszi ti
to vuchinila ? Ja znam daszem tebe tulikemi darmi nadel-
il , ar kaigod imas lepoga , dragoga , y dobroga , usze od
mene imas : Akoliszemte kada kakovum nesrezchum pohod-
il , ali betegom ? toie bilo zlamenie lyubavi moie proti
tebe , a ne iala ali sferditozti , ar ovem nachinom kanil-
szemte odvernuti od puta pogublyenia , y pripelyati na-

put zvelichenia , nemoguchi tebe twoie gresne pameti pre-obernuti z-dobrochineniem. *Popule ergo meus quid feci tibi ? responde mibi.* Lyuczto adda moic drago , zebrano-kerschanzko kaiszem ia tebe zla vuchinił , da ti mene tak nemilo psanis , ranis , y bantuię ? Oh tuga , y falozt ! ò szlepota , y neszpametnozt , naroda kerschanzkoga ! Pokenhod da chim nas dobrı G. Bog lyublyenessi , y miloziu-nessi izkasuiesze proti neszrechnem gresnikom ; Tem gres-niki gorsi , y hudobnessi proti niemusze izkasuiu ; Chim on nyh bolye k-szebe zove ; temsze oni gluheſſeh chinę , y dalye od niega besę ; Chim on bolye za nymi hodi , y nyh z-dartmi , y miloschami szvoiemi nadelyuie , tem oni tverdokornessi , y nezahvalnessi proti niemusze izkasuiu , oh nezahvalnozt prokleta !

Audite Celi , & aribus percipe terra ; filios enutrivi , & exaltavi , ipsi autem preverunt me. Poszluhnete nebesza , y ti cherna zemlya twoia odpri yuszesza ; Szine-szem odkoil , y odhranił , oni pak zame nisz marali , negoszume oduriavali , y za nistar dersali , ieszem z-tulike-mi miloschami , y darmi nadelil , y napunil , *Ipsi autem preverunt me.* Kadabimisze zahvalneh morali izkazati , ondaszu nainezahvalnessi , onda oni mene naibolye preganiaiu , muche , psae , y bantuiu .

Da ieden chlovek pregania drugoga chloveka , niega nemilo muchi , y umaria , toie veliko zlo : Da ieden Bras zarazuie nemilo bratta szvoga , y toie veliko zlo , da ieden Szin pregania Otcza szvoga , y niega kani blaga , chazti , y sitka mentuvati , oh toie naivexe zlo ; Da pak ieden szuseny oszlobogien iz vuze , y szusanzeva , ter od onoga szvoiega odkupitela , zverhu uszega toga y za Szina vzet , y odvetnikom vuchienien uszega niegovoga blaga y imania , akolisze szuprotri ovomu szvoiemu tulikomu , y tak dobro-mu , dobrochinitelu poztavi , y niega na szmert ische , morilisze

szelisze vèxa y odurnessa nezahvalnozt od ove izmiszlii ,
naiti , y izrecsi ?

Vezdaszcz tebe obracham ò gresna kerschena dussa !
y ztobum govorim ovak , Tifzi on szuseny odkuplyen od
ovoga predragoga Odkupitela twoiega Christusza Szina Bo-
siega , zplachum kruto velikum . *Empti enim estis pretio ma-*
gno. Veli Sz. Pavel Apost: ali kakoyaie ova placha velika ?
Odgovaria Sz. Peter Apost: *Scientes quod non corruptibilis* S. Petr:
autem vel argento redempti estis , sed pretioso Sanguine Christi Corin: c. 6.
Ep: 1. c. 1.
Znaite da ne zlatom ali szreborom , nego z - preszvetum ker-
vium Christussevum odkuplyeni ieszte : Tulikum adda y
szakovum plachum odkuplyen , y zpod oblazti Vraga pe-
klenoga oszlobogien , ne szaimo , nego y Szinom y odvet-
nikom ne iur iednoga Kralya , y Kralycuztva zemelyzko-
ga vuchinien , nego Nebezkgoga vekovechnoga ; Ter ti o
nezahvalni szuseny , Szin , y odvetnik kakie moguche da-
sze mores iz tulikoga dobrochinenia zpozabiri , y proti
tak dobromu y miloziunomu Dobrochinitelu twoiemusze
podigati , niega preganiati , muchiti , y pfaniti , ztulikemi
twoici grehi ? oh nezahvalnozt prokleta !

Kain umoriusi nemilo ni krivoga , ni dusnoga bratta
szvoga Abela , gdo bude mogel taiti da ni greh velik vu-
chinil ? izardinaie , ali tulikai ie izardina daie Kain za ov szvoi
greh salozt veliku pochùtil , daszije szam vèxu kaftigu zau-
dal , negbimuiu G. Bog bil dal , prestimavaiuchisze nevred-
noga oproshenia za tak velik greh , *Major est iniquitas mea,* Gev: c. 4.
quam ut veniam merear. Vexie moy greh , neg dabi opro-
shenia vreden bil ; Ti pako ò gresna dussa ne za ieden sza-
mo , neg za tulike neizbroiene grehe kakse saluics ?

Judas prodausi Mestra szvoga nevernem Sidovom , nili
y on velik greh vuchinil ? prez uszake dvoinozti , ali komai
ie priel plachu za niega , daszeie pochel saluvati za szvoy
greh , y peneze nazad pourachati , *Penitentia duxus retulit*
30. argenteos . Y razmisllyaiuch bolye ztrahotu greha szvo-
iega , od velike salozti , ztraha , y szrama , ni znal kai za-
cheti

cheti negofzeie szam zagerlil , y obesil . Abiens lqueo se
 suspendit . Zloie iztinae to vuchinil dasze ie szam zkonal
 chal : A ti ò gresna dussa ! kuliko y kuliko kрат ieszi proda
 la za mensu plachu neg Judas , ar za lebud kakovgod mal
 dobickek onoga iztoga miloztiunoga Odkupitela twoiega ,
 koiye tebe zpod oblazti peklenzkeh nepriatelov szvoium
 presz: kervium , mukum , y szmertium odkupil , y vendar
 nikakve naimense salozti , ztraha , niti szrama nechutis
 vu szerczu twoicem , unego menie zvunzkem nachinom po
 Sz. pokore izkasuies , nego pacse uszaki dansze igras , go
 ztis , noruies , tanczas , veszelis . Ter z- neveruvanem To
 masem odgovarias *Nisi video non eredam* . Kada chuius
 Prodekatore iz prodekalnicz krichati od ostroche szuda Bo
 siega , od ztrahote muk peklenzkeh , y ztizkikh szmertnei ,
 na usza ova velim drugo neodgovarias nego *Non eredam* ;
nisi video . Neveruiem dabi usze iztina bila kai Prodekatori
 govore od ostroche szuda , y ztrahote muk peklenzkeh .
Non eredam . Neveruiem dabi G. Bog bil tak nemiloztiven
 dabi on mené hotel pogubiti prez uszake miloszernosti ,
 koi doztoialszeie za lyubav y zvelichenie moie na zemlyu
 iz neba doyti , chlovekom poztati , kerv szvoiu preleiat ,
 muku terpeti , y szmert podnezti , y od teh takoveh rauno
 Sz. Kraly David hotelie recsi , *Dixit inspiens in corde suo non
 est DEUS* . Rekelie neszpameten vu szerczu szvoiem ni Bo
 ga , koie rechi postuvani Hugo ovak razlasc . *Est DEUS qui
 condonet ; sed non est DEUS ; qui puniat ; est DEUS qui scit .
 segmentum nostrum , sed non est DEUS qui sumat vindictam de
 peccatis nostris ; est DEUS qui vult omnes homines salvos fieri ,
 sed non est DEUS qui iniquitates retribuat* . Je G. Bog koi o
 prascha , ali ni Boga koibi kastiguval ; ie Bog koi pozna
 szlabozt y kerhkochu naszu , ali ni Boga , koibisze fantil
 zverhu grehov naszeh ; ie Bog koi hoche usze lyudi zveli
 chene imeti , ali ni Boga koibi nasz za grehe nasze zkvariti
 hotel . Zakaizato *Coronemus nos rosis* . Korunemosze z- ro
 kczami , toieto vusvaimo naszladnoztih telounch doklam
 vremet

vreme imamo , iecsmo , pimo , dobre volye budemo , poseleniam nassem po volye hodemo , ioschenasz y nebude , doide vreme da mi z - Thomaseim neveruvanom budemo krichali. *Dominus meus, & DEUS meus.* Gozpon moy , y Bog moy , y kod Thomas szebe , tak mi nam Boga nassegia miloztiunoga vuchinimo , y tako ussaiuchisze lyudi vu Miloszernozt Bosiu , nepreztaiu G. Boga szvoiega ztrasnemi y odurnemi gregi siزوiem bantuvati.

Ali uszi ti takovi naisze dobro paze , daszenym nepripeti , kaiszeie pripetilo nekoiemu Grossu Egmontu , koi zneveriussze Filipu II. ovoga imena Kralyu Flandrie , y zna-iuchi dobro veliku naturalzku miloszernozt Kralya szvoiega , koiuie uszigdar izkazuval proti podlosnikom szvoiem , razgovariaiuchisze ienkrat z - nekoiem usfanom priatelom szvoiem , kak naimre on ie proti Kralyu zneverilsze , y zaggresil , ali pouzsem tom dasze neboi od Kralya zato kastigan biti , nego pacse kadagodsze prednym ponizi , oprosche . nie hoche dobiti , *Salvabit me Clementia Regis.* Oproziti hoche mene moi nevernozt , miloszernozt kralyeva . Nato pak odgovorilie niemu priatel , y pravichno prorokuval , govorcs . *Perdet te Clementia Regis.* Pogubiti hoche tebe miloszernozt Kralyeva , y takie vuchinieno bilo , ar on neszrechni Grof kadaic naimenie miszlil , ali nadeialsze kakov neszreche , ondaie Kraly zapovedal Grossa uloviti , y taki od Henkara glavumu odszechi , kodie y vuchinieno bilo .

N. N. Pokazalszamvam Glubinu Miloszernozti Bosie , ne iednu , nego troiu , ali ako vi budete naszleduvali Thomasa vu nevernozti , krichecs *Nisi video , non credam.* Neveruiem ako videl nebudem , a nebudetega pako naszleduvali vu pokore krichecs hym . *Dominus meus, & DEUS meus.* Gozpon moy , y Bog moy , y to morebiti iz prevzettoga usfania vu Bosiu miloszernozt , govorili budete , ali konche miszlili *Salvabit me Clementia DEI.* Zvelichiti hoche mene Miloszernozt Bosia ; Ja kod priatel vas odgovariam vam *Perdet te Clementia DEI.* Pogubiti hoche tebe Milos-

Rom: c. 2. fzerdnozt Bosia, ar veli Sz. Pavel Apost: *An ignoras, quoniam benignitas DEI ad penitentiam te vocat?* Kai neznas ò gresna dussa, da miloszerdnozt Bosia na pokoru tebe zove, a ne na grehe, zverhu koich Sz. Apostola rechi u'szakomu onomu kojsze prevzetno vu Bosiu miloszerdnozt ussa, Sz.
 v. 4. 3. Chrysoft Ivan Chrisostomus ovak govari. *Mansuetudinem presertim hom: s. ad DEUS, ut a peccatis te eximas, non ut peccata peccatis accumuleris.*
 Rom: Miloszerdnozt Izvoiu kase tebe G. Bog ò gresna dussa, dasze ti grehov oztavis, a ne da grehe grehom pridaies, *Quod si non feceris? terribilius certe te manet judicium.* Kai akoli ti nevuchinis, nego tverdokorna vu greheh obztois, y grehe grehom pridavala budes, znati, veruvati, y za szigurno nadeiatisze moras, tem ostressega szuda Bosiega, y ztrasnesh muk peklenzkeh. *Noli ergo contemnere Misericordiam* dokancham z-rechmi Sz. Bernarda govorenie moie. *Noli contemnere misericordiam, si non vis sentire justitiam.* Nezamechi Miloszerdnozti Bosie, ako neches zpoznati pravicze niegove.
 Amen.

DRUGA NEDELYA PO VUZMU.

Kuliko od kerscheneh duſſ vu nebo doy-de ? y kakova znamenia ti takovi zvelichenia szvoiega imaiu?

Cognosco meas, & cognoscunt me, meæ. Joan: cap. 10. v. 14.

Poznavam moie, y poznavaiu mene,
moie.

ON mudri, vuchení, pobosní, y Bogaboiechi Ladicus Bloſius, piſſuchi od chetireh szveteh Sen, szponinásze oszebuinem nachinom od one velike priatelicze Boſie Mektilde, da naimre ova buduchi neki put pri Sz. Maſſe koiaszeie pochiniala ovemi rechmi, *Venite benedicti Patris mei.* Hodete blagofzouljeni Otcza moiega, y premislyavaiuch veliku szrechu oneh blaseneh duſſicz od Szudcza nebezkoga vu nebo zvaneh, pochelajie y ona vu nebo k. Zaruchniku szvoiemu krichati Oh! dabi ia bila iedna zmegy oneh! y nut zachulaie taki veszeli glasz od Zaruchnika szvoiega, ovak govorecsega. Znai za ztanovito y verui ò Zaruchnicza moia daszi y ti iedna od oneh, kai razumeū Blas-

na Dev: Mektilda , kuliku radozt , y veszelye ona vu szer-
 czu szvoiem pochütila ic , oh gdobi to dopovedati znal , y
 mogel ? Ali iosche vesc veszelye vu szerczu szvoiem chut-
 titi ic morala ova Sz. Devicza na szmerti szvoic , kadaie
 pohogiena bila od Zaruchnika y Szudcza szvoiega , chuiu-
 chi niega szebe gororiti , one od czukora y meda szlaisse
 rechi *Veni benedicta Patris mei.* Hodz blasena Otcza moie-
 ga nebezkoga . N. N. Nedovoim nikai , nego tverdno ve-
 ruiem dabi uszaki zmegy vasz selel znati , ako bude duszica
 niegova , iedna zmegy oneh blasenec Ouchicz na desznu
 ztran od Szudcza nebezkoga zebranch , y vu Nebo zvaneh
Venite benedicti. Hodete blaseni : Kakti takai nedvoim ,
 dabi uszaki zmegy vasz veliko veszelye vu szerczu szvoiem
 nepochütil , dabimu iz neba obznanieno bilo da niegova
 dusza bude zvelichena ; dabi velim koiemu Paztir nebezki
 obznanil , da dusza niegova bude megy onemi zebranemi
 ouchiczami od niega vu Nebezkou oucharnicz zvana , y za-
 zapelyana , oh ! ter gdobi mogel dopovedati kulikobi ve-
 szelye uszaki takov pochütil ; arako od moiega Sz. Serafin-
 zkoga Otcza Ferencza ia estem , da potlambi y on od G.
 Boga dobil bil glasz , y szigurnozt za zvelichenie veko-
 vchno dusse szvoie , zabilisce bil iz iclissa y pilissa , tak
 da czelech 8. dan nikai ni pil , niti iel , nego pun veszelya
 pozatalie zvun szebe , drugo ni bil chuien gororiti , nego
 szame ove dve rechi , hvala G. Bogu , hvala G. Bogu : Ovu
 ovakoyu miloschu malogdoie negda zadobival , a szada
 pako boimsze da nidor , zakaizato nakaniszem ia danasni
 dan N. N. napervo donezti , kulikioie oneh Kerschenikov ,
 koie dobri Paztir za szvoie oucze poznava , govorechi . *Ego*
sum Pastor bonus, & cognosco oves meas. Jaszem Paztir dobri ,
 y poznavam oucze moie , od koiega Sz. Pavel Apost: szve-
 dochi . *Cognovit Dominus, qui sunt ejus.* Poznalie Gozpon
 kojjszu niegovi . *Et cognoscunt me mea.* Y poznavai me
 Hugo Cardinalne moie , koie rechi Hugo Cardinal ovak tol machi . Ita
 noverunt vocem meam , ut praecantem morigerat sequantur , jussis
 meis

meis obtemperent, & imitentur exempla. Tak poznavaiu glasz moy, da napervo iduchega naszleduiu, zapovedam moiem ieszu pokorni, y naszleduiu pelde moie, nut zlameny zvelichenia, od koich bude obilneie govorenie moie, iz koich uszaki poznati bude mogel akoic vecs onch koiyu nebo poydu, ali pak onch, koy prokleti budu, to doklam pokasem proszim za poszluh.

Radbi kruto znati od wasz N. N. akobimi gdo znal povedati pravo, kakovaie naivexa Miloscha, koiu G. Bog proti nam Kerschenikom ie izkazal? y nedvoim dasze nai-du koiym reku, daie onda naivexu miloschu szvoiu proti nam izkazal, kadanaszte na szvoi Bosanzki kip ztvoril; ali ia velim da ova miloscha ni naivexa, aric tak y usze poganine ztvoril: Recse morebiti gdo drugi, daie onda naivexu szvoiu miloschu G. Bog proti chloveku pokazal, kadaic Szina szvoga na zemlyu poszlal, y z-kervium niegouvum presz: Narod chlovechanzki odkupil; ali ia y na to odgovariam, daie on ne szamo nasz Kerschenike, nego usze pogane, y turke odkupil; y takounoge druge milosche mogelbimi gdogod napervo donezti, ali ia oude negovorim, niti neseleciem znati od obchinckeh proti naru-chlovezhanzkomu izkazanech milosch, nego od zoszbeh, koie naimre G. Bog uszakomu zoszreb chloveku deli, kakovabi adda ova miloscha mogla biti? Ja polek priprozte moie pameti morem recsi, da naivexa, y naioszebuinessa miloscha Bosia, koiu on proti uszakomu gresnomu chloveku izkasuie, ie miloziuno zvanie niegovo za szobum vu nebo po putu Sz. Pokore, y ovo zvanie ie naipervo zlame-nie zvelichenia polek szvedochanzta Sz. Paula Apost: *Quos autem praeſinavit, hos & vocavit, & quos vocavit, hos & iuſtificavit.* Koicie pak odiuchil (toieto za nebo) oveic y zval, y koicie zval, oveic y zvelichil, y tako akoprem uszi drugi dari, y milosche ieszu veliki, dar vendor y miloscha zvania ie naivexa koiega, kakti dobrogia Pzrtira milo-ziuni glasz gdogod poszluſſa, y niega naszleduiie, naifze

Rom: c. 6

uffa tverdno peklenzkem vukōm vuyti, y od niega vu Oū-
charniczu dike nebezke zapelyan bitti.

Kuliko pako bude teh takoveh, koij vu nebo poydu?
to szam G. Bog znay drugi nigdor, kainam Sz. Mati Czirkva obzhanaie popevaluch. *DEUS, cui soli cognitus est numerus eleborum in superna felicitate locandus.* Bose, koiemu szamomu znan ie broy zebranch vu dike nebezke poztau-
lyeneh, kai uszeidno ie recheno, kako dabi rekel; ztano-
vit ie broy izvolyeneh, tak da kaibi liztor ieden vecs, ali
menie, nedoide vu nebo, negie od veka znano, y izvo-
lyeno od Boga, oveh pako zebranch, y izvolyeneh szam
G. Bog zna broy, y nigdor drugi.

Kulikosze pak iz Sz. Piszma znati more, ov broy dvo-
iem nachinom poznati moremo, naimre *Absolute*, toieto
prekorubczē, y *Comparative*, toiezt zprispodobum: akosze
razme *absolute* toieto zeuszema, y prekorubcze tak? nai-
demo da broy izvolyeneh ie velik, ar znamy lyudmi mora-
iusze napuniti oni prazni ztolczi vu dike nebezke, iz ko-
iehszu izpalli Angeli y vu pekel prepalli, y tako kulikoie
vu peklu vragov, tuliko duß Kerschanzkeh poyde vu nebo.
Drugocs, pokehdob da G. Bog tuliko lyudi na ovom szve-
tu ie ztvoril, y ztvariati neprezaie, y usze za diku nebez-
ku, af veli Sz. Pavel Apost: *DEUS vult omnes homines salvos fieri.* G. Bog hoche usze lyudi zvelichene imeti, y po Sz.
Ezekielu Protoku govorci. *Numquid voluntatis mea est mors impij?* Je morebiti moia volya dabi gresnik umerl, y zkva-
rillze? y tako veruvatisze more, da akoprem uszi lyudi vu
nebo nepoidu, broy vendar ie velik, y nepreszesen onch
koij tamо zaidu. Tretich, Szin Bosi dosselie na ov szvet
ne za lyubav, y volyu nemeh ztvari, nego zarad nasz lyu-
dih. *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem de-
scendit de Celis,* popeva, y nam veruvati zapoveda Sz. Matti
Czirkva: Koi zarad nasz lyudih, y zarad naslega zveliche-
nia ztupilie dole iz nebesz, y ovde onie muku terpel, ker-
tochil, y szmert podiel, ne za nekoje szamo lyudi, nego
za

1. Tim:
c. 2. v. 4.

Ezech:
c. 18.

za vesz narod chlovechanzki. *Ut vitam habent, & abundantius habent.* Dabi naimre lyudi sitek imeli, y vu dike nebezke vekoma sivel, *ut salvetur mundus per ipsam.* Veli Sz. Janus, zatoie naimre on iz neba na zemlyu dossel, dabifze zvelichil szvet po nyem. Chetertich buduchi pak vrednozt, y zaflusenie Odkupitela naslega prez kraia y koncza veliko; adda y placha zaflusena od niegovoga. Otcza Boga nebezkoga niemu moraliae bitti dana velika, ova pako placha zadersavasze vu nasz kerschenikeh. *Dabo tibi gentes in hereditatem tuam.* Dat i tebe narode hochu za vekovechinu twoiu, reklicie negda Sz. Kraly David: od ovoga pako broia chinimise daie razumel Sz. Janus vu oneh rechch, szyoich zkrovneh ochituvany. *Vidi turbam magnam quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus stantes ante thronum.* Videlszem, veli Sz. Janus, unosinu veliku koju prebroiti nigdor ni mogel zmegy uszeh narodov ztoiechek pred tronussem, iz koieh rechih zpoznarisze more daie neizbroiena unofina oneh, kojszu vu nebo odlucheni.

Oude poszluhnemo Sz. Gregura Papu, kai on szudi, y govori od oneh, kojszu za nebo odlucheni, y zebrani, illi koij vu nebo poidu, koiega rechi ieszu ove, *Tot erunt electi, quot Angeli, qui non peccaverunt.* Tuliko bude zebraueh, kuliko ie Angelov, koij niszta zagreffili; Oni pako koij ove Sz. Gregura rechi premislyavaiu, ovak szude, y govore, da naimre vu uszakom korusu Angelskom zadersavaeze seft iezer, seft zto, seftdeszet y seft Legionov, toieto Seregov Angelzkeh; y tako vu uszakom korusu Angelskom zadersavasze cheterdeszet y chetirikrat iezero iezer; chetiri zto, trideszet y pet iezer, pet zto pedeszet y seft Angelov: Usze pako zkupa broiech nahagiasze vu deveteh korusseh triztoiezer millionov, devetdeszet y deverkrat iezero iezer, devetzto dvadeszeti y chetiri iezerà Angelov. Sz. pako Dionisius Arcopagita kodzce menevi di naipravichneie gorovi. *Tantum esse numerum Angelorum, ut soli DEO sit cognitus.* Tulik ie broy Angelov, da szamo-

S. Dionysius
Arcop: de
Coelestij
Hierarch:

mu G. Bogu ie znau, a niednomu chloveku, oh! szrechné addá pune radozti y veszelya rechi Sz. Otcza Pape Gregura, koie uszem gresnikom usfanie daju zvlichenia veko-vechnioga po Sz. pokore, y tem vexe usfanie more uszaki-kerscheni chlovek imeti vu nebo doysti, kuliko za iztin-zkeesse rechi dersatisze mogu Sz. Ambrosa Navuchitela Czir-kvenoga ovak govorecsega. *Homines tantum esse centesimam partem numeri Angelorum.* Lyudih ovoga szveta liztor ie-ztotina dëla broia Angelzkoga, iz koiel rechi iedneh y drugich izpelyatibiszé moglo, da uszi ovoga szveta lyudi bi mogli doysti vu nebo, akobi liztor hoteli.

S. Ambro:
in luc.
B. 15.

Szada potreba da premiszlimo onu drugu rech *Comparative*, toieto ako mi hochemo priszpodobiti one koij vu nebo poydu, onem koij zkvariensi budu, zpoznati hochemo da kulikoszunász obatrivele, y razveszelile zgora recheinoga Sz. Gregura rechi, tulikonaasz preztrassiti y rasaloztiti hote rechi Sz. Otcza Augustina, koi premislyavaiuch tak dobro one koij vu nebo, kakti y one, koij vu pekel poydui, govoril. *Arbitror tres mundi partes esse damnandas.* Stiam, y szúdim (veli Sz. Augustin) da tri ztrani szveta bu-du zkvariene, y krivo negovori, ar tri ztrani szveta ieszu pune krive paganinze vere lyudih, znanoie pakò da *Sine fide impossibile est placere DEO.* Prez vere ni moguche dabi chlovek drag bil G. Bogu, kaibi pak od cheterte ztrani szveta recsi moral? szam dvoim, veli Sz. Augustin, nego znam kai Sz. Janius govoril. *Totus mundus in maligno positus.* Vefszvet vu greheh lesi. Kakò dabi hotel recsi, da zvùn paganinov, y od kerschenikov malo gdò vu nebo doide; polek oneh rechi Iztine vekovechné Szina Bosiega pri Sz:

Matth: 6.
20. v. 16.
Ibid: c. 7.
W. 12.

Mattheiu. *Multi sunt vocati, pauci vero electi.* Unogoijhic zvaneh, malo pak izebraneh, y vu drugom meztu *Intrate per angustam portam, quia lata porta est, & spatiosa qua ducit ad perditionem,* & multi sunt qui intrant per eam; Terfzeszce vlezti chez vužka vrata, ar siroka vrata y proztrana-ieszu koia pelyaiu na pogublyenie, y ynogi ieszu koij chez nya

niya idu. Auguſta autem porta eſt & arcta via , qua ducit ad vitam , & priuci ſunt qui inveniunt eam . Vuzka pako vrata , y teszen , put ie koi pelyā vu ſitek , y maloijhie koijbiga naſli , y takо vu pekel ſirokem putom , y chez ſiroka vrata uſze na- trupe duſſe tekū ; vu nebo pak ieden po icdnom , buduch- vuzek put , y teſzna vrata .

Vu ſitku Sz. Antonia Opata eſtem , da kadabi on veliki ſzluſa , y priatel Boſi premiſlyaval ſzam ſzobum , ako vecs kerscheneh duſſide vu pekel , ali vu nebo ? pokazalie niemiu G. Bog uſzeh kerscheneh lyudi Conſcienczie , daie on uſzakoga zoſzēb kakti vu iednom zerczalu videł uſza miſlye- nia , chinenia , y govorenia , y zpoznal vu kulikeh y kak od- turneh greheh uſzi ztari , y mladi lyudi , ſzveczkoga neſzamo neg y redovnoga ztalissa persone , ieszu zamotani , y ukaly- ni , podigſi Sz. Otec z ochi ſzvoie vu nebo pochelie govoriti k G. Bogu . O DEUS ! quis ergo ſalvabitur ? Oh Boſe ! gdo adda zvelichen bude ? y nato zachulic Bosanzki glasz iz ne- ba govorecſi . Sola humilitas Antoni ; sed pauci admodum earum ſequuntur . Szama ſzamehna poniznozt omoj Anton ie ona koia duſſe vu nebo podise , alijhie kruto malo koijbiu imeli , y vu nye ſivel ; Zakaizato kaktigoder Gizdozt Luciferova - treti del Angielov ie za ſzobum iz neba vu pekel potegnula ; Tak tulikai Gizdozt ne ſzamo tri ztrani ſzyeta , nego y iz che- terte ztrani , tri dele duſſ Kerschanzkeh za ſzobum vu pekel vleche ; koieszu pako ove ſzpoznatisze more iz zlameny ſzu- protiuneh onem , koia imiau oni izvoljeni , y zebrani za di- ku nebezku , kakovaszu pako ova ? poſzluffai uſzaki , y pove- dati hochu .

Piſſu Historikusſi od Kralya Francuzkoga Lauffa XII. ovoga imena , da on poztavſi Kralyem , zapovedalie damusze morau uſze Gofzpodę , Dvorianikov , y Officerov ſzvoiegä Kralyevzkoga dvora , imena na paperu popiszana napervo donezti , za videti y poznati gdosze kak dersi , y ponassa vu dvoru niegovom , koia imena kadabimu napervo doneſena , y vu ruke podāna bila , na nye marlivoie pazil , y premiſlyaval

dobro usze od pervoga do zadniega , y vrednese zlameniem jednoga krisicza imelie navadu zlamenuvati , y to zbok toga dabi vu napredek mogel znati vrednese povisziti . Kak Kraly Lavs szvoiem vernem i dvorianiki ie chinil ; rauno tak Kraly neba y zemlye izkasuiesze proti nam Kerschenikom szlugam y dvorianikom szvoiem , zlamentie on nasz uszakoiachkem zlameniem , pazechi on marlivo na nasz , ako mi ieszmo poszlusni , y ako mi rechi niegove ne szamo poszlussamo , nego y obdersavamo .

Naipervo adda zlamenie ako gdo zvelichen bude , ali pak proklet ? ie poszlussanie , ali neposzlussanie rechi Bosie , y

S. August: tomi potvergiuie Sz. Augustin govoreczi . Sicut nullum m-
de Prædest: jus signum prædestinationis aeterna est , quam audire libenter ver-

ss. c. 24. bum DEI : Sic nullum majus signum aeternæ reprobationis est ,
quam nolle audire verbum DEI . Kaktigod niedno vexe zlame-

nie zvelichenia vekovechnoga ni , kak rado poszlussanie rechi Bosie : Tak niedno vexe zlamenie vekovechnoga zkva-
renia ni , kak nerado poszlussanie rechi Bosie ; Ar veli Sz. Ja-

John. c. 8. nus Evangelista . *Qui ex DEO est , verba DEI audit .* Koi od Boga ie , rechi Bosie poszlussa , ali kaiti ni dozta poszlussati rech Bosiu , toieto hoditi k - Sz. Prodekam marlivo , negoie potreba rech Bosiu , toieto , onokaisze od Prodekatora kakti Bosiega nameztnika chwie , dobro zapámetiti , y marlivo ob-
dersavati . Ar veliszam Christus . *Beati qui audiunt verbum DEI : & custodiunt illud .* Blaseni koiij poszlussaiu rech Bosiu , y obdersavaiu nyu : Iz koieh rechi izpeliatise more , y recsi ovak , ako adda Blaseni ieszu oni , koiij poszlussaiu rech Bosiu , y nyu obdersavaui . Tako prokleti budu oni , koiij rechi Bosie neposzlussaiu , nitne obdersavaui . Od oveh takovch

Prov: c. 21. mogusze recsi z - iztinum one mudroga Salamona rechi . *Vir,*
qui erraverit à via doctrina , in catu gigantum erit . Chlovek koi zablyndi od puta navuka , vu drusbegoliatov bude , ne-
koij Tolmachniki Sz. Piszna cstu na mezto gigantum goliatov ,
demoniorum vrakov , in catu demoniorum erunt . Vu drusbe
y tovarustvu vrakov pekleneh vekoma budu uszi oni , koijsze
nema .

nemaraiu za rech Bosiu, od koich y ov dobrí Páztir govorí.
Oves mea vocem meam audiunt, & sequuntur memea, & ego vi- Joan. c. 10.
 tam aternam do eis. Ovchicze moie glasz moy poszlussiu, y
 naszleduiu mene moie, y ia sitek vekovechni daiemnym,
 znanoie pak da ovcza, koia neposzlussa glasz páztsira szvoga,
 niti niega nenaaszduie, lahko zablyudi, na vukasze nameri,
 y pogine: Tak y Kerschena Dussa, koia neposzlussa glasz pa-
 ztsira szvoga, zablyudi lahko od puta pravoga pelyainchega
 k. Ovcharnicze dike nebezke, namerisze na peklenzke vuks,
 y na veke pogine.

Drugo zlamenie vekovechnoga zvelichenia, ie obder-
 savanie glasza, y rechi Bosie, kakovie pak o v glasz, y rech?
Diligite inimicos vestros, ut sis filij Patris vestri qui in celis est.
 Lyubete nepriatele vase, da budete Szini Otcza vasega koi
 ie na nebeszeh, ar lyubiti nepriatele, y nym z-dobrem, zlo
 pourachati, ie dello vecs negzemelyzko, nekai nebezko, g
 pacse Bosanzkoga vu szebe zadersayaiuche, ar po ovom zla-
 meniu odpiraiuie nam vrata nebczka, kodzu odperta bila
 Sz. Stefanu, ar kada ie on za szvoie nepriatele Boga molil, on-
 da naimre na zkradnie vure szvoie pochelie krichati. *Ecce
 video celos apertos.* Nut ia vidim nebesza odperta.

Od Marka Antona cstezze, da naimre on po szmerti Au- Vulca*nus*
 gustussa poztafsi Rimzkiem Ceszarom, opitanie bil ienkrat Gallican*s*
 od szvoie Ceszaricze Faustine (kod Vulcacius Gallicanus
 pisze) budeli on kaftigal Marka Acida, koiszeie niemu na spot
 razglaszil bil Ceszarom szunchenoga izhoda? Odgovorilie
 on ovak. *Nihil sic commendat Imperatorem, aut clementia, hac
 enim Casarem Deum fecit, bac Augustum consecrabit.* Nikaituli-
 ko nehvali Ceszara, kuliko dobrota y miloszerdnozt niego-
 va, ar ova ie pred menum Juliussa Ceszara Boga vuchinila,
 ova ie Augustussa poszvetila. Rauno tak y ia velim, da nikai
 ni, kaibinasz berse vu nebo zavleklo, y blasenec vuchinilo,
 kak lyubav proti nepriatelom, y dobrovolyno podnassanie
 uszeh krivicz, y to falliti nemore, ar szam Christus pri Sz.
 Matthieu ic rekeli. *Besti qui persecutionem patiuntur, quoniam* Matth. c. 13.
ipsa-

ipſorum eſt Rēgnū Calorū. Blaseni koij pregone terpē, ar
ie nyhovo Kralyevzvo nebezko, y pak. *Beati pacifici quo-*
niam filij DEI vocabuntur. Blaseni mirovni, arsze Szini Bosi
budu ozavali, odkud moy Sz. Serafinzki Bonaventura govo-
ri. *Non eſt evidentius prædestinationis argumentum, quam man-*
suetum eſſe, & pacificum. Niga ochiveztnessega zlamenia
zvelichunia, kak tihomu bitti, y mirovnomu. Ako pak oni
ieszu blaseni, koij krivicze od nepriatelov szebe vuchiniene
dobrovolyno podnassaju, y nepriatele szvoic lyube, snymi vu
miru sivu, zovusze Szini Bosi, y kod takovi imaiu za szigurno-
diku nebezku? Naiszudi uszakikai bude iz oneh, koij ne-
mogu iedne rechi ne szamo salne, nego niti salne podneztí
dobrovolyno, unogo menie kakov spot, ali kriviczu prez-
szerditozti, iala, y zloga govorienia? kaisze od teh takoveh
more drugo recsi? nego da ako oni ieszu blaseni, ovi ieszu
prokleti, ako oni zovusze Szini Bosi, ovisze zovu Szini Vrasí,
ako oni ieszu szigurni za diku nebezku, ovi ieszu szigurni
za muke peklenzke.

Tretie zlamenie vekovechnoga zyelichenia ie dobro-
volyno podnassanie, uszeh traplyeny, teskoch, y nevoli koié
G. Bog nad Chloveka possilya, ar veli B. Laurencz Justinia-

B. Laurent: *Tribulatio futura beatitudinis præfigium, & prædestina-*
Justin. *tionis signum eſt.* Traplenie priduchega blasenztva, y izvo-
lyenia za diku nebezku ie znamenie; po Trapleniu pako ra-
zumetisze mogu nesvreche, pregni, betegi, szironastvo,
y oztale ovem szpodobne szuprotiuchine, koié G. Bog na
Chloveka possilya, za datimu priliku grehasze chuvati, vu
nebu naime y koruneszi zadobivati, kodie to hotel datina

2. Corinth: znanie Sz. Pavel Apost: govoreczi. *Id enim quod in præsenti*
c. 4. v. 17. *eſt momentaneum, & leve tribulationis noſtra; in sublimitate*
eternum gloriae pondus operatur in nobis. Ono kai ovde ie hip-
no, malo, y lehkotraplyenia nassegia, na viszine vekovech-
nū smechinu dike nam pripravlya, ali kaiti ni dozta traplye-
nia chutiti, y terpeti, negoie potrebno nye z- veszelyem
od ruk Bosich prijmati, kod tulika ochivezta zlamenia lyubavi
Bosie,

Bosie, kodieie prijimal Sz. Job, vu uſzeh szvoieſ ſzuprotiuchinah, govorecs. *Dominus dedit, Dominus abſtulit, ſit nomen Domini benedictum.* Gofſponie däl, Gofſponie uzel, nai-bude Ime Bosie blagofzlovlyeno, y tako potrebnoie uſze ſzuprotiuchine yeszelo y dobrovolyno podnaffati,

Od Akileſſeve halaparde piſſu Historie, da ona vu iednom iztom vremenu, y hipu, rani, y vrachi. *Vulnere, vulnera sanat.* Z- rannum, ranne vrachi. Alisze to unogo bolye more recſi od halapardih oneh traplyeny, koia nam naffa ſzercza prebadaiu, ali z- ranieniem izercz naſſeh, nam dusſe naſſe vrache. Szada nai uſzaki premiſzli, kak terpi y podnaſſa one betege, pregone, ſziromaſtva, neszreche? ako naimre yeszelo y dobrovolyno, ali pak ſzerdito y zlovolyno? y od ovud bude lahko zpoznati mogel, ako zvelichen, ali zkvarjen bude?

Cheterto zlamenie zvelichenia Kerschenoga Chloveka ie Miloszernozt proti ubogem, ar govorí Sz. Ivan Chrifostomus. *Ars omnium artium quaſtuoſiſſima eſt elemoſyna.* Meſtria uſzeh mestriju naipreſtimanefſia ie almufvvo, y tonam poszvedochiti mogu one Christuſſeve rechi koie on zpochi- tuval bude miloszernem, y nemiloszernem, naimre milo. ſzerdinem govoril bude, gladenszem bil, y iezte mene na- hranili, ſcienſzem bil, y ielſte mene napoili, golſzem bil, y mene iezte odelli, putnikſzem bil y na ztan iezteme prieli, bilſzem vu temnicze y iefzteme pohodili, hodete adda y vi blaseni Otcza moiega vu diku vam pripravlyenu. Onem pako nemiloszernem ſzuprotiunem nachinom govoril bu- de, gladenszem bil, y nizſte mene nahranili; ſcien, y niſteme napoili; gol, y nizteme odeli &c. Odhagiaite adda prokletivu ogeny vekovechni: Odkud y Sz. Augustin govorí.

Ante fores gehenna ſtat misericordia, & nullum misericordem permittit in carcerem illum mitti. Pred vрати peklenzkemi ztoi miloszernozt, y niednoga miloziunoga nepuscha vu onu temniczu hittiti: k-:zadniemu y Sz. Hieronym ſvedo- chi, *Non memini me legiſſe mala mortua mortuum, qui operapie-* in Psal: 40. tatis,

tatis libenter exhibuit, habet enim multos intercessores, impossibile autem est multorum preces non exaudiri. Ne szpominamsze dabi kada cestel daie zlum szmertium umerl, koi je rad dareslyv bil, ar takov imau noge koi jza niega mole, ni moguche pak dabi unogeh molitve nebile uszlissine. Jednum rechium doztami budis recsi. Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiane consequentur. Blaseni miloszerdni, ar oni miloschu zadobiti horre: Ako pak miloszerdni ieszu blaseni, addas nemiloszerdni ieszu prokleti, y ako miloszerdni na fzudu Bosiem miloschu dobivaiu, adda nemiloszerdni prez uszake milosche vu pekel poyti moraiu.

Jeszu iosche zvur oveh y unoga druga zlamenia zvelichenia naszega koie hmi ni moguche uszakoga zo zeb naper-

L. 19. v. 17. donezti, ne go akome gdo bude selel opitati, kodie negda ieden Christussa izpitaval govoreczi. *Quid bonifaciam ut vitam aeternam possideam?* Kai dobra moram chiniti, da sitek veko-
vechni budem mogel dobiti: y kod Christus niemu na kratkom ie odgovoril, tak y ia odgovariam uszakomu Bosiemu Kerscheniku. *Si vis ad vitam ingredi serva mandata.* Ako hoches vu sitek vekovechni dike nebezke doysti, *serva mandata obdersavai Zapovedi Bosie,* koie gdogod obdersava, y do konca sitka telovnoga obdersaval bude, nai za szfigur-
no znamenie dersi, y veruie, da zvelichen bude: Ako fze
pako za Bosie Zapovedi nemara, nai zna, y
veruie, da licza Bosiega nigdar
videl nebude.

Amen.

TRE-

TRETA NEDELYA PO VUZMU.

Kulikoie vredno, y prestimano Vreme
od G. Boga Chloveku dopuscheno,
k-zadoblyeniu vekovechnoga
veszelya.

Modicum, & non videbitis me. Joan. c. 16.

Jednomalo, y nebudete videli mene.

IE navadno govorienie, da neztòi, nitisze nezadersava usza dobrota, iakozt, y lepota, vu iednoi velikoche, vele diaki. *Quod parvum, rarum, quod rarum, charum.* Kaije malo, ie redko, kaije redko, toie dragi, y prestimano, malie dragi giungy, malie dragi kamen, obodva ieszu. *Modicum quid.* Jedno malo dugovanie, alisz u velike vrednozti, y vega prestimania, neg ieden veliki mramorzik kamen, neg velik falat mida, aliszrebra : Tak pissu Historie od onoga velikoga Rimzkoce Cezara Carolusfa V. ovoga imena, daie naimre on imel ieden Kunsten y prestimani perzten, na koiem perztenu bilie ieden dragi kamen, y vu kamenu icedna vura tak lepo, y mudro izrezana y napravlyena, daie tak dobro kazala kulikoie vur, kuliko uszaka druga naivexa vura, okolu onoga pako perztena izrezane szubile ovetri rechi.

Gymno

Gemmā pretiosū omni. Od Gemanta uszakog i prestimanesſa, toieto, hotelie dati za znanie Ceszar, da on niegov mali perzten, zbor onoga akoprem maloga dragoga kamena vreme vu szebe žadersavaiuchega ie prestimanesſi od uszakoga naivexega, y naifzvetlessegā Gemanta. Ovo pak unogo bolye, y pravichneie rechisze more od uszake vure vremena, daie naimre ona *Gemmā pretiosor omni.* Toieto uszaka nai-kraſſa vura, pacse uszaki fertaly vure, uszaki hip vremena ie prestimanesſi od uszega ovoga szveta dragoga kamenia, ar usze vreme tulikeh leth, vu koieh na ovom szvetu sivemo ie ieden *Modicum.* Jeden mal hip, pacse ieden nikai, naproti vekovechnozti, kod Sz. Augustin govoril. *Modicum est hoc totum ſpatium, quod praesens pervolat ſaculum.* Maloje usze ovo vreme, koie mi na ovom szvetu sivemo, alikulikoje menſe, tulikoje prestimanesſe, koie izti poganzki Filosofussi niszu kak preczeniti znali, ar Democritus ie rekel. *Omni auro pretiosius est tempus.* Od uszakoga zlata prestimanesſe ie vreme. Plinius pako ie rekel. *Quis est qui pretium temporis ponat?* Gdoie on koibi znal y mogel czenu vremenu poztaviti? Y k-žadniemu mudri Seneca od vrednozti vremena ovak ie govoril. *Quem mihi dabitis qui pretium temporis ponat, aut qui diem affimet?* Kogami pokasete, tak mudroga toieto, koibi czenu vremenu poztavil, alikoibiden znal prestimati, kulikoje vreden? Akoprem mudri poganzki Filosofussi stimaiu daga ni naſzvetu Chloveka koibi znal vreme preczeniti, y kulikoje prestiman ov *Modicum.* Malo toieto ov *Nunc.* Szada; vu koiem mi ovde sivemo, od koiega vecs nikai nimamo kodie rekel Meander. *Nihil habemus de tempore nisi nunc.* Nikai nimamo od vremena, nego ov hip vu koiem sivemo, at vreme pressezno ni nasse, ar ie iur preslo, vreme priduche ni takai nasse, arszega morebiti sivi nedochakamo, y veridar ovo tak malo y kratko vreme, koic nam G. Bog dopuscha dabisi vu niem mogli miloschi niegovu, y sitek vekovechni žadobiti, lyudi neszpametni vreme ovo tak ludo, y neszpametno tross, gube, y na meztó dike y fitka

S. August:
tract: 101.
in Joan.

Democrit:

Plinius.

Seneca
Epist: 1.

fitka vekovechnoga , zafslusiuszi muke peklenzke veko-
vechne , kai obilniec pokazati hochu.

Kulikoie prestimanesza ztvarkakova , tem vexa szkerb
morasze na nyu imati , y tem bolye chuvati dasze nepogu-
bi ; Tako ieden koi vu iednom faklichku noszi peszek ,
malo mara , alisze zkerbi dabimu koie zerno van neizpal-
lo , y nepogubilosze : Szuprotiunem pako nachinom on
izti , koi dragi giungy , ali drago kamenie noszi , ima ve-
liku zkerb damu koie naimense zerncze , ali kamenchecz
neizpade , y nepogubi ; Jeden Spolyar , ali Kotlar nezker-
besze , niti nemarau kada selezo , ali kotlovinu pile , da
ono kai odpile , odpada na zemlyu , y po niceze ne szam-
mo raztresza , nego y nogami tepcke ; ali ieden Zlatar ,
ieden Szrebernar , kada zlato , ali szrebro pile , za uszak-
um naimensum droptiniczum paze , y zkerbesze da nepo-
gine . Vreme pako koieie *Auro & gemma pretiosius omnis* .
Od uszakoga zlata , y gemanta prestimanesse , mi moramo
zkerbetisze , da od niega niedne naimense minute , ali hi-
pa nepogubimo , kodnasz szam Duh Sz. po mudrom Sal-
amonu opomina govoreci . *Fili conserva tempus.* Szinko Eccl: c. 4.
v. 23.
chuval vreme tuliko prestimano , y tebe tak haszmovito , ko-
ieie tebe od G. Boga dano , dabiszti ti vu nyem oprosche-
nie grehov , y diku nebezku zadobitii mogel , ar naivexa
y naioszebuinessa zkerb , y poszeli vrasi ie , kakbi on mogel
ovo tak prestimano , y k-dussnomu zvelicheniu naihaszno-
vitesse vreme ukrazti , kod Sz. Peter Chrisologus gorori . S. Petr:
Attendite qua savitia , quis furor , qua rabies demonum erga Chrysol:
genus humanum , breve tempus hominum ferre non possunt , con-
tentri non tantum homines mori , sed vivos eos gestiunt sepelire.
Nut kakova szerditozt , y nenavidaozt ie vrajta proti na-
todu chlovechanzkomu , da nemogu terpeti naikraissiga .
vremena dabiga chloveku neukrali , y mentuiuch vremena
iedne kerschene dusse nyu umaria , tiraiuch iz milosche .
Bosie .

Ali koi zrok tomu mora bitti , dasze uragi naibolye
U u zker-

zkerbe kakbinam mogli vreme vkratzi ? tomu ieszu unogi
zroki, zmegy koieh ia ova dva naioszebuinessa zpoznavam.
Nenavidnozt naimre , kaiti oni po pregresseniu izvoiem
niszu imeli uremena pokoru delati , kod imamo mi lyudi,
y kaiti znaiu da mi vu uszakom malom vremenu moremo-
fzi ne szamo miloschu Bosiu , y diku nebezku , nego pacse
y vu nebu neizbroiene korune zadobiti ; zakaizato uragi
pekleni prispodabliyaisze tatom , kaiti kaktigoder tati y
tolvajj kada vudre na koiu hisu , vu nye pobetu y pograbe,
ne kaigod malodobra , nego kai naiprestimanessegia naiti

Joan: c. 10. mogu , potlampak y Gozpodara hise umore , *Fur non venit,*
nisi ut furetur , & mactet. Veli Christus. Rauno tak chine
y peklenzki tolvajjz- nevolynem chlovekom , koijsze
naibolye terfze , y zkerbe kakbiga mogli vremena mentu-
vati , kod naiprestimanessegia kincsa , odkud Sz. Bernard

S. Bernard: opomina ušakoga zmegy nasz fivucheh gresnikov. *Vide-*
fer. 4. post peccator temporis pretiositatem , quia modico tempore potest homo

Dom: 1. Quod: 1. lucrari veniam gratiam , & gloriam. Vigy y prestimai ò gres-

ni kerscheni chlovek ! vrednozt , y prestimanie uremena,
ar vu malom uremenu moreszi chloyck zadobiti oprosche-
nie grehov , miloschu Bosiu , y diku nebezku. Koie ure-
me dabi mogle imeti one dusse koiesze iur na drugom szve-
tu nahagiaiu oh ! kakbie one znale prestimati , y dobro po-
trositi , naimre one mile purgatoriumazke dussicze , ztrasne
muke terpeche , koieh za oszloboditisze dabijm iedna szama
minura uremena dopuschena bila za chinenie pokore ,
oh ! kai one nebi chinile ? dalebi prez uszake dvoinozti
dabi iezero tél , y sitkovimele , uszebi rade y veszele na-
muke y szmert dale , kerv , y szuze kervave od falozti bi to-
chile , dabisze liztor oneh muk oszlobodile.

Kaisze pak more recsi od neszrechneh dusz prokletch ,
kuliko one szad prestimavaiu ono ureme , koieszu one tak
ludo , y neszpanetno potrosisse ; Humbertus Redounik Sz.
Humbert: de 7. dominis. Dominika poveda od iednoga szvoiega Redda pobosnoga
redounika da naimre ov na molitve buduchi zachulic bil ie-
den

den saloztni glasz , y milo zdihavanie , y opitansí gdoie
on koi zdihava ? odgovorimu glasz, iaszem iedna nesztrech-
na , y vekoma prokleta dussi peklenzka , y imas znati nai-
vexu muku moiu y uszeh prokletch duss da druga niedna ni
vexa , nego razmislyanie , ludo vu greheh pogublyenoga
uremena. *Noveris me, & omnes averni incolas nibil acerbius*
flere, nil amarius deplorare, quam inter vanitates facili, pra-
viasque illecebras, dilapidati temporis fasturam. Znai da ja
zeszemi peklenzkemi dussami nikai boyle nesaluiemo , ni-
kai suhkeie neplachemo , nego vu chalarnoziyah ovoga
szveta, y vu greheh pogublyeno ureme. *Grato animo omnes*
erogarent opes, honores, delicias, & quidquid voluptatis est pro
unica horula. Govori B. Lourenz Justinian Koiem dabi do-
puscheno bilo na ov szvet doysti uszivat do szudniega dneva
bogacztyih , chaztih , naszladnoztyih uszeh koie szvet dati
more , usza ova onebi rade odurile , y zapustile za szamu
iednu naimensu vuriczu vremena , vu koiebi mogle pokoru
za grehe szvoie chiniti , vu koie vuricze oh ! kakova go-
rucha-zdihavania , oh ! kuli suhke szuze , oh ! kai za
iedne pokore , oh ! kak dnge szpovedi videlebisze one
chiniti.

Nitisze nad tem ni potreba nikomu chuditi , pokch-
dob da izti urag pekleni akoprem Oteczi lasi , vendar bu-
duchji ienkrat iz iedne obszedene persone izganian moralie
ovu iztinu valuvari , kod pisze Paulus Barij. Dabi mene ,
(rekelie urag) Bog po szudniem dnevu ieden szam kratek
chasz hotel dopuztiti szvetlozt licza szvoga vusivati , hotel-
bi ia k- chazti Bosie ne szamo vecs dobra chiaiti negszuga
uszi lyudi vuchinili , negobi hotel usze betege , usze muke ,
y bolli , koieszu od pochetka szveta uszi lyudi na szvetu ,
usze dusse vu purgatorium y vu peklu preterpeli , y terpeli
budu da koncza szveta , usza ova hotelbi rad , veszelo , y
dobrovolyno podnassati vecs millionov leth negie kaplicz
vu moriu , pezka na zemlye , liztia na dreviu ; Naibisze
napravil ieden ztup tak viszok dabisze od zemlye do neba

dotikal, okolu vesz z naiostressemi britvami naperil, y mene naibi dopuscheno bilo telo chlovechanzko name uzeti, ovak kod chlovek dobrovolnobi hodil po ovom ztupu gore, ter dole, do koncza szveta, y onu muku veszelobi terpel dari liztor teda negda miloschu Bosiu dobriti mogel, y licze Bosie videti. Ovakie govoril peklenzki Duh, y nedvoim dari uszaka prokleta dussa ovak govorila, akoprem prez haszni, ar iednomu y drugomu nebude nigdar dopuschen naimensi hip uremena za pokoru, unogo menie za vigienie licza Bosiega.

Vu Persianzkeh historiah nahagiasze zapiszano da doiduchi ienkrat Josephus Venetus od Benetachke obchineskakti Poszel k Kralyu Persianzkomu, koiega zapelyausi Kraly vu szvoiu od kinesa komoru, pokazalnuie onde ieden mali dragi kamen imenom Carbunculus, y opitalgai kaibi stimal y szudil od niega kulikobi mogel vreden bitti? odgovorilie da zbor niegove oszebninae lepote z niednem naibogatessem Kralyeuztvom platitisze nemore, pacse nitimusze kakova czena poztaviti more. N. N. Ako pak iadanasni dan opitam koiega zmegy vasz kulikoje uredna uszaka naimensa vuricza uremena, boimsze dami nigdor nebude znal odgovoriti, znaiuch dobro dasze od vatx nikai menie prestimava neg ureme, akoprem od uszega dragoga kamenia ie prestimanesse y od zlata, *Gemma & auro pretiosior omni*, pacse od uszeh ovoga szveta Kralyeuztvih, y kincsev, moguchisze vu iedne vure, vu iednom hipu dobriti Kralyeuztvo nebezko, poszluhnemo adda uszi zkupa Sz. Bernarda kai on od uremena szudi y govoril, nut rechih

S. Bernard: niegoveh. *Momenti maximi vel unicum momentum temporis loc: cit: est, in quo Petrus veniam, Paulus gratiam, Latro regnum, & gloriam comparavit sibi.* Prestimania nezgovornoga uredenie uszaki hip uremena, vu koiem Peter oproschenie, Pavel miloschu, Tolvai Kralyeuztvo y diku ieszi zadobil, y premislyavaiuch ov Sz. Chlovek szadasnie lyuczta kerschanzko, kak ono na malo ureme prestimava, vesz szuzam

mi poleian milo zdihavaiuch na vesz glasf Krichì. *Nihil pre-*
tiosus tempore, & eheu! bodie nihil vilius eo repertur, Idem ad
Scholares.
transcunt dies salutis, & non recognatur, nemo sibi perire
diem, & numquam redditum perpendit. Nikai ni prestima-
 nessfega, y oh tuga! da szadasnie ureme nikaisze menie,
 prestimava od uremena, prehagiau dnevi zvelichenia, y
 natosze nigdor nezmislya, nigdor nemiszli zverhu pogu-
 blyenia dnevov sitka szvoga, koijsze nigdar governuti na-
 zad nchte, y kaitisze nato nemiszli, zatosze ludo, nemilo,
 y neszpametuo trossè, y gubè dnevi vu manguvaniu,
 vu goscheniab, igrab, noriah, y uszakoiachkeh odurnek
 grechek, y zato nadalye rechèni Sz. Bernard izpitava. *Quis*
considerare valeat quanta mala per momenta temporum perpetra-
mus, & quanta bona negligimus? Oh! gdoie on koibi znal
 y mogel premiszliti kulika zla mi uszaki hip chinimo, y ku-
 lika dobra chiniti zamugiyamo? ali nai uszaki zna, y ve-
 ruic, da *ficut capillus de capite, sic nec momentum peribit de*
tempore, de quo non exigatur ratio. Kakti lasz iz glave, tak
 niti hip pogine, ali potrossen bude od uremena, za koiega
 nebi znal G. Bog, y od nasz ostroga rachuna pital, kak-
 szmoga potrossili, ar veli Sz. Jeremias Prorok. *Vocavit ad-*
versum me tempus. Zvalic G. Bog szuproti mene ureme, da-
 me naimre ono tusi y proti mene szvedochi kakszemic po-
 trossil, tak rauno y od uszakoga zmegy nasz na szmertne
 vure nasze Szudecz nebezki bude od nasz tenek rachun
 potrebuval od vremena tulikeh leth, vu tulikeh letah, tu-
 likeh dnevov, vu tulikeh dneveh, od tulikeh vur; vu tu-
 likeh vurah, od tulikeh fertalyev, minutov, hipov, kak-
 szmoje naimre potrossili? Ako naimre niemu szamomu-
 szlusech, ali pak bolye telu, szvetu, y vragu, neg nie-
 mu? Ar veli Sz. Hieronim. *Omne tempus in quo non virtu-*
tibus servis, sed vitiis, perit, & quasi non fuerit, reputabitur
in nihilum. Uszako ureme yu koiem ti dobra nechinis,
 nego gressis, pogublyasze, y kako dabiga nebilo, tebe

hasznelo nebude k- dussnomu zvelicheniu twoiemu , nego pacse bude skodelo , y vu pekel oszugiavalо.

Ecclesiastes 3. v. 1-4. 7. Oudefsze naide morebiti gdo , koimi recse one mu- droga Siraka rechi. *Omnia tempus habent.* Ufza ureme imaiu , y uszaki poszel ima ureme savoie, vu koicmfsze opraviti more , *Tempus flendi , & tempus ridendi , tempus plan- gendi , & tempus saltandi , tempus tacendi , & tempus loquen- di.* Vremecie plakatisze , y ureme szmeiatи ; ureme tuguvati , y ureme pleszati ; ureme muchati , y ureme goroviti ; Mi imamo nasse poszle , zkerbi , y trude po dnevu , y po nochi , za nassu hranu y druge potreboche szveta ovo- ga , danam pako nebi szmeti pochinutisze , razveszeliti , ssaliti , y kakovum postenum igrum ali norum okrepliti , y neckuliko uremena potrossiti , gde zto si to zapiszano da toga nebi szmeti chiniti ? Eb donec pertranseat tempus , donec per- transeat hora . Za kratek chasz , za vuru iednu , ali dve igrati- sisze , ssaliti , noruvati , tanezati , ni , niti nemore bitti . greh , ar gdo hoche czel dan Boga moliti , uszaki dan po- ztitisze , alispovedati ? potrebnoie y telu kada teda ugo- ditи ; ako mi budemo ezel dan chiszlo vu rukah ponassali , y vu czirkvah szedeli , terbuhi nassi budu glad terpeli , eb *omnia tempus habent.* Vremecie za molitvu , ureme za po- saluvanie , ureme takai mora bitti za pochinek y veszelye , tonam szam Duh Sz. dopuscha po zgora rechenom mudrom Siraku .

Iztinaie da Duh Sz. po mudrom Siraku ie gorovil *omnia tempus habent.* Ufza ureme imaiu , ali nerazme on niti ne- gorovi od norijh y goscheny , od zkerbih za blagom , y bo- gacztvom ovoga szveta , dabi mi vu nyh , snymi , y zbor nyh G. Boga zabantuvali , ali takai po mudrom Salamonu

Proverb: v. 10. v. 19. *In multiloquio non deerit peccatum.* Vu unogom go- vorenju nesche mankati greh , negorovili szam Szin Bosi **Math: v. 12. v. 36.** pri Sz. Mattheu *Quoniam omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines , reddent rationem de eo.* Ar od uszake rechi prez potreboche reckene rachun davali budu lyudi na szu- du

du Bosiem : Ako pako od uszake rechi prez potreboche , y haszni potrossene budemo morali G. Bogu rachun davati , a kai bude od oneh drugeh grehov koi jze chinè vu onom uremenu kadabisze moral y mogel G. Bog chaztiti , y uszaki kerschenik za szvoie dussnò zvelichenie zkerbeti , odkud nadalye krichì Sz. Bernard Oh ! donec pertranscat tempus , do-
 nac pertranscat hora , quid faciendum , quid faciendum ? Oh ! doklam preide ureme , doklam preide vura , kaisze mora chiniti , kaisze mora chiniti ? donec pertranscat tempus , quod tibi ad agendum penitentiam , ad obtinendam veniam , ad aqui-
 rendam gratiam , ad promerendam gloriam miseratio Creatoris indulget . Doklam preide ureme , koie tebe za chinenie pokore , za zadoblyenie oproschenia , y milosche , za zaszlusenie dike nebezke miloszernozt G. Boga Ztvoritev
 tvoga tebe dopuscha . Bosz uszamoguchi ! za zadoblyenie iedne tasche chalarne chazti , ali kakovoga maloga bogacz-
 tva , za vgoditi szvoicemu telu y poseleniam niegovem , za priaznozt y priatelzvto iednoga chloveka , kuliko oh ! kulikosze uremena vu iednom dnev , kuliko dnevov vu ied-
 nom tiednu , kuliko tiednov vu meszczu , kuliko Meszcz vu letusze potrossi , à kuliko pako leth za sivota szvoga . Za zadoblyenie pako oproschenia grehov , milosche Bosic , y dike nebezke , kuliko uremenasze uszaki den potrossi , szam G. Bog naibolye zna .

Tusilszcie negda Vespasian Ceszar , drugach pog-
 nizke krive vere chlovek , dvorianikom szvoiem , kadaie videl koi dan preiti , vu koiem on nikomu nikakve milos-
 che ni podelil , ar on dan za pogublyen ie dersal , govo-
 recsi . Amici diem perdidli . Priateli pogubilszem denesni den , oh ! kuliko z- vexum iztiaum unogi , y unogi kers-
 cheniki moralibiszce saluvati , y tusiti , da oni ne ieden dan , tieden , meszcz , ali leto pogubili , nego paesc tuliko leth sitka szvoiega prez haszni , y napredka dusselnoga potrossi-
 li ieszu , oh ! kak budu ti takovi na nyhove szmertne vure milo zdihayali z- onem neszrechnem Secretarom y Krichali

S. Ceszar
 de triplici
 Custodia

In felix ego homo! Nefzrechni ia chlovek! koiszem 24. Rizme papera na liztov piszanie potrossil, à niednoga pakonaimensega foliuscza na piszanie grehov moiech, za vuchiniti iednu pravu chiztu, unogo menie obchinazku iz uszega sitka szpoved: Tak, tak velim ia budu unogi Kerscheniki krichali na szmertne poztelye, oh! tusni ia y nefzrechni, koiszem sivel 20. 30. 40. 50. y morebiti 60. leth, y vendar vu uszeh oveh letah niszem iednoga liztor na chazt Bosiu, y na moie duffsnò zvelichenie potrossil; Jedno leto ima vu szebe 12. Meszczow. 52. tiedna. 365. dnevov. 8760. vur. Oh! ter iz uszeh oveh neszpominamsze za iednu vuru dobró potrossenu na chazt y diku Bosiu, Bogbi hotel dabi ovak unogi od vasz N. N. na szmertne poztelye szvoium vekovechnum skodum valuvati nemorali. Budu, budu, dabi tak ne, unogi na szvoiem szmertnom uremcnu akoprem prez haszni krichali z-onemi gresnikom od kiega pisse Sz. Gregur Papa.

S. Gregor.
lib: + dial:

Daie naimre ieden gresnik bil, koiјe vesz szvoi sitekne szamo vu uszakoiachkeh odurneh grehesh potrossil, nego tulikaisse y vreme vu koiembi bil mogel, y moral G. Bogu szlusiti, pohagiaiuch Sz. Czirkve, y vu nyh poszlussaiuch Sz. Messe, y Prodeke, toga ni on chinil, nego ono izto vreme vu noriah, pianchuvaniu, y goscheniu ie potrossil, doiduchi, pak na zkradniu vuru, y naiduchisze z-praznemi rukami prez dobreh del, pochelszeie, ztraffiti, od ztraha potiti, ochi prevrachati, y na vesz glasz krichati *inducias usque ad mane, inducias usque ad mane.* Vreme iosche do zutra, vreme iosche do zutra, ali vremena vecs ni bilo, nego onak ruchecs nefzrechnu szvoiu dusu ie zpuztil. Oh! kak pravo adda ie krichal y govoril on Angel Bosi kiegaie Sz. Janus videl obztrewnoga vu iednom oblaku, korunienoga z-iednum Pugum, szvetlem kod szuncze obrazom, iednum nogum ztoiechega na moriu, z-drugum na zemlye, y desznu ruku imaiuchega vu nebo podignieu, chulgaic ovak krichati *Tempus non erit amplius.* Vremena nebu-

de

de vecs, y ovu ižtinu zprisegum ie potverdil. *Et juravit Apoc.*
per viventem in sacula sacerdotum, qui creavit celum, & ter- c. 10. v. 6.
rām, & omnia quae in eis sunt, quia tempus non erit amplius.
 Y priszegelie z-sivuchem na usze veke vekoma, koje ztvo-
 ril nebo, y zemlyu, y usza koiatsu na nyh, da vremena
 nebude vecs.

Rauno tak y ia velim ztoiechi na ovom Sz. meztu, y NB. Hic ac-
 dersiechi ovo Szuncze Pravicze razpetoga Christussa Szina cipiat C on-
 Bosiega, priszesem po sivuchega nausze veke vekoma G. Bo- cionator
 ga da doide ureme, kad uremena nebude vecs; ureme ve- Crucifixum
 lim szmertno kad, unogi budu seteli ieden szam fertaly, mi ad manum
 nutu, ali hip, za pokoru. *Et tempus non erit amplius.* Y sinistrum.
 ureme onem takovem nebude dopuscheno, koij ureme tu-
 likeh leth tak ludo y neszpametno potrossili, y pogubili ie-
 szu. Oh! ureme, ureme, od uszega szveta kincsey presti-
 manesse, szamoga G. Boga uredno kod Sz. Bernard puztil-
 szeie szvoicem medvenem izeikom chuti govoriti. *Tantum S. Bernard:*
valet tempus, quantum valet DEUS, quia tempore bene impenso loc: supra
comparatur DEUS. Tulikoie uredno ureme, kulikoie ure-
 den G. Bog, ar uremenom dobro potrossenom kupuiesze,
 y zadobiva G. Bog. Buduchi adda tomu tak da vremie tu-
 liko valya, y uredno ie, kulikoie ureden szam G. Bog, ov-
 de potreba da mi razmiszlimo dobro na szpodobu Terscev,
 y Kramarov Luerum effans, & dannum emergens. Dobich-
 ek heniainch, y skodu izhagiainch, ar kada ieden Kra-
 mar, ali Tersecz poznavafsze kvarnoga vu szvoiem terstu, y
 kanisze po kvaru naplatiti, toieto kvar nadomezti, tak
 dobro premislyava Luerum effans, & damnum emergens.
 Dobichek, y skodu. Rauno tak moralbi uszaki Kersche-
 nik mszli, ar veli Sz. Gregur Nanzianzenus. *Vita nostra S. Gregor:*
est quasi mercatus, cuius dies cum abierit, tempus non erit Nazian:
emendi, quae velis. Sitek nas chlovechanzki ie kakti ieden
 szeniem, kojega den kada preide, ureme vecs nebude ku-
 puвати, koiabi hotel.

Velik kvar, y skoda, iztinaie to, da ie tersiti, y nikai-

nedobiti, ar vesz trud ie zahman , ali unogo veva skoda ie
Dannum emergens. Kvarnomu bitti , illi vu terstu zgu-
 bichek chutiti. Jeden Kramar saluiesze kada zamudi koi
 szeniem , na koicbi bil kai dobiti mogel premislyavaiu-
 chi on szvoy *Lucrum cessans.* Alifze unogo bolye saluie,
 ako doide na szeniem , ter na mezto dobichka , kvaren-
 oztane , N. N. Doklam sivemo na ovom szvetu , pazemo
 dobro kak , zkem , y zakai tersimo , da na nasse szmertne vu-
 re , kakti na koncu szenyma ne szamo zpraznemi rukami
 prez uszakoga dobichka dobreh dèl , y vu nebu naimov ne-
 oztanemo , nego pacse da z- grehi nassemi nepochutimo
Dannum emergens. Skodu vekovechnu , z- pogublyeniem
 Boga , y neba , y zadoblyeniem pcklenzkeh muk vekovech-
 neh ; zakaizato opomina uszakoga zmegy nasz Duh Sz. po
 mudrom Siraku. *Ne defrauderis à die bono , & particula bo-*

Eccl: c. 24. v. 14. n& diei non te pratereat. Pazi dobro o chlovek , da ne szam-
 mo koi dan sitka twoiega , nego pacse niti naimensega hi-
 pa dneva nepogubis , y prez dobichka nepotrossis , koieti
 ie od miloszerdnozti Ztvoritela twoiega dano , y dopus-
 cheno dafzi ti neizbroiene dobichke , y kincze vu nebu za-
 dobis y szpravis , koie vek vekoma vusivati budes mogel.

Dokancham govorienie moie z- rechmi Sz. Paula A.
Ephes: c. 5. post: Videte itaque fratres quomodo canite ambuletis, redimentes
tempus. Vigyte adda bratia moia draga da chedno , y szpa-
 metno hodite , odkuplyuiuch ureme. Koie rechi Sz. Gre-

S. Greg: lib: gur Papa ovak razlasc , y tomachi. *Tunc tempus redimimus,*
g. moral: quando anteactam vitam , quam lasciviendo perdidimus , flendo
e. 28. reparamus. Onda mi odkuplyavamo , y nazad dobivamo
 pogublyeno vreme , kada mi presseztni sitek nas gresni ko-
 iegaszmo vu uszakoiachkeh szmertneh odurneh gregeh si-
 vuch potrossili , y pogubili , z- pokorum y szuzami popravlya-
 mo , y pobolsavamo.

Pazi adda uszaki dobro doklam vreme imas dobro chini-
 niti , naime y kincse vu nebuszi zadobivati , y dusno zve-
 lichenie zadobiti , da naimensi hip uremena ludo y neszpa-
 metno ,

metao, uanego menie greslech, nepogubis ; vu koteromu uremenu nai tebe bude uszigidat namiszli *Lucrum cef-sans, & damnum emergens.* Ar kadagod ti od Boga nemiszlis, y na chaztniegovu kai dobra nechinis, onda prezraies naimc vu nebu zadobivati : kada pako ti gressis, onda *damnari emergens* zadobivas, arsze urednoga chinis na mezto naimov nebezkeh, mik peklenzkeh. Akoliszi pak do szada nad tobum takovu skodu zpoznał, y kvar pochutil, eh ! losche szenymu sitka tvoga ni konecz, loscheic vreme dobichka, zpokorum, szuszami, chiztum szpovedium, y sitka pobolsaniem, uzemi navuk, y peldu od Eze-kiaffa Kralya govorecsega na koncu sitka izvoiega. *Reco-Isaiae c. 32.*

gitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anima mea. Hochu premislyavati usza letta sitka moiega, vu salozti v suhkoche dusse moiè, toieto razlase Petrus Blesensis. *Recogi-tabo dies prateritos in amaritudine anima mea, residuumque an-norum meorum studiis immolabo & paei.* Hochu premislyayati saloztium szercza, y suhkokum dasse moie usza leta, y dneva sitka moiega, y oztala leta kojami bude dopuscheno oude sveti, hochusze tersziti vu pokore, pobosnozti poniznozti, lyubavi y vu miru z-Bogom moiem, z-dussum moiim, y blisniem moiem izpuniti ; Tak miszli, tak chini, tak sivi ò Kerschanszka dussa do szmerti twoic, ako po szmerti scleies, y hoches za plachu G. Boga dobiti, snym, y pri nyem vekoma vu dike nebezke veszelitisze.

Amen.

Petrus
Blesen:
Epist: 14.

CHETERTA NEDELYA P O V U Z M U.

Kak szadasniega vremena Glavari szvetczki Praviczu delè, gledaiuch na obrazey na mosnie, bolye neg nadusse szvoie.

Arguet mundum de Justitia, & de judicio.
Joan. 16. v. 8.

Karal bude szvet od Pravice, y od szuda,

H Vale velike, y szpomenka oszbuinoga vrednoie bi-lo ono goschenie od Kralya Egyptonzkoga Ptolomeussa Poszlom chetirem vuchinieno, toieto Rimzkomu, Kartaginenzkomu, Sicilianzkому, y Lacedemonzkому, kojjszu k-nemu od Poglašnikov szvoieh poszlani bili za opraulyat ztanoviteh Kralyeuzkeh poszlov: Ali unogo vexe hvale, y szpomenka vekovechnoga szudimia, dafsu-uredni bili oni razgovori, koieszu z-Kralyem Ptolomeussem za ztollom szedechi oni Poszli imeli, od koich seleiuchi Kraly znati, kaksze po szvetu, à naimre pako vu nyhoveh orszageh five? y kakovesze zapovedi pri nyh naibolye obdersavaiu? Za izpuniti adda Kralyeuzku selyu, y volyu-nai-

naipervi Rimzki Poszel pochelie povedati, da vu Rimzkom
 Varassu naivexe zapovedi ieszu, Czirkve, kod hise Bosie
 vu oszebuine chazti, sznage, y postenin dersati; drugo to,
 da podlosniki szvoiem Glavarom szveczkem, y duhouinem
 vu uszem y uszigdar podlosni, y pokorni moraiu bitti; Ne-
 pokorne pako podlosnike, y oszebuinem nachinom pre-
 kerstitele zapovedih nyhoveh, da ostro kastigani ieszu. Za
 Rimzkom Poszlam yuchiniusi Reverencziu Kralyu Poszel
 Kartaginenzki pochelie on od sseg orszaga szvoiega pove-
 dati, kak naimre onde zapoved ie velika, da nieden ple-
 menit chlovek nikakvem nigdar terstvom terfiti neszme_,
 kmetom pak nigdar ni dopuscheno manguvati; Preceptori,
 y Skolniki moraiu marlivi bitti vuchechi Mladencze ne sa-
 mo navukov, nego y dobreh sseg. Za ovem odperlie vu-
 zta szvoia Sicilianzki Poszel, pochevsi hvaliti zapovedi,
 navade, y ssege Kralyeuztva Izvoiega govorech. Interes
 y Vsura pri nasz mezta nima, Gozpodre prepovedasze giz-
 dozt, y Bogatczem zkupozt, y zapoved od Kralya, ali od
 obchine dana, y prezvana, od nikoga vecs nigdar preme-
 nitisze nemore, nitisze od nye obdersavania gdo izpri-
 chati more. K-zadniemu Lacedemonzki Poszel nekai no-
 voga ie povedal, naimre da vu Lacedemonie Jal y nena-
 vidnozt negozpodue; Iztina y Pravicza pouzud gozpo-
 dari, y lada: Gozpoda ztranzka vu szpravischa nigdarsze
 nepuschaiu: Doctori, y Prokoratori nemoraiusze terpeti,
 niti dersati, kaiti Doctori unoje zdrave chinè betesne_,
 betesnem pak na mezto zdravia szmert zaudavau; Proko-
 ratori pako vecs pravichneh chinè krivichneh, neg kriv-
 ichneh pravichne; Koia usza razumeusi mudri Kraly Pto-
 lomeus z- velikem yeszelyem, pohvalilie nyhove zapovedi,
 ssege, y navade, kod y ieszu hvale, prestimania, y szpo-
 menka vekovechnoga vredne usze do iedne, ali naibolye
 Lacedemonzke, zbor gozpoduvania naimre Iztine, y Pra-
 vicze, ar y Sz. Augustin Navuchitel Sz. Mat: Czirkve ie re-
 kel. *Tolle Justitiam, & quid erunt Regna, nisi latrocinia?* lib: de civiis

Nalize odvzeme iz koiega Orszaga Pravicza , kai bude v
onem orszgu drugo , kak iedno tolvayztvo ; Zakaizato
ochivezto govari danasni Sz. Evang: *Arguet mundum de Ju-
stitia , & Judicio* , da naimre G. Bog na szudni dan bude
karal , y ostro kastigal usze Glavare koij proti Pravicze
oszugiuiu pravichne za krivichne , y krivichne za pravich-
ne , dasze pako takoveh krivichneh Szudczev szadasnie vre-
me vecs na szvetu nahagia , neg Pravichneh , y kakove pla-
che , za krivichne szude nadciatisze ti takovi moraiu ? po-
kazati hochu .

On Sz. y Bogaboechi Protok Habakuk videchí nezgo-
vorne krivicze , y szude nepravichne , koieszu izvoiega
vremena Szudczi , Glavari , y Magistratissi lyuczta fidouz-
koga chinili , vesz szuzami poleian na vesz glasz G. Bogu
milo zdihavaiuch ie krichal ovako .

Hab: c. 1.

v. 3.

v. 4.

*Quare ostendisti mibi ini-
quitatem , & laborem , videre prædam , & injustitiam ? Zakai-
fzimi ò G. Bose pokazal budobu lyuczta razboiztvo , y kri-
vichnozt ? Lacerata est lex & pervenit usque ad finem judicium ,
quia impius prævalet adversus justum , propriea egreditur ju-
dicium perversum . Kako dabi on Sz. chlovek bil hotel recsi .
Oh uszam : G. Bose ! cheszaszemise ia moie dni dochakal ,
da usze zmeteno y naopak ide , ò kulike krivicze ia vidim
dasze po szvetu chinè , ne lizztor megy nevernemi poganz-
kemi narodi , koij zate , niti za twoie Sz. zapovedi nikai
nemaraiu , ar niti neznain ; nego megy iztem zebranem
Izraelzkem lyucztvom , y to ne pri kakovem god priprosztem
y zaversenem , nego pri onch koieszi ti natè odluchil , y po-
z tavil , dabi praviczu naztaiali , y branili , dabi zakone
twoie obdersavali , y pravo szudili , toieto onc Magistra-
tusse , Szudcze , y Glavare ; Ter vendor ovoszu oni , od-
koiehsze naimenie zakoni obdersavaia , y koij naivecs
proti pravicze gresle , tak daie pri nyh zeuszema pravicza
poginula *Lacerata est lex* . Zapovedi twoie ieszu usze zatre-
ne *Et impius prævalet adversus justum* , y gresnik predobiva
pravichmoga , toieto , on koije bogatesfi , y zmosnesli prau-
du*

du dobiva, da bolye recsem , koij bolye Szudcza y Praudasse podmasuie , iz naikrивichnessega naipravichnessi poztaie ; Ubogi pako y szirote ako premi pravichni, praudu, postenie, y vecskrat sitek pogubiti moraiu , ovakszeie negda tuſil G. Bogu Sz. Habakuk Prorok , proti krivichnem Szudczem fidouzkoga Lyucztyva.

Räuno ovakove tusbe uredni ieszu zadasniega uremena Kerschanzki Szudczi , ar dabi gdo szadasnie ureme poszvetu pogledal , y premiszlil kakfsze *vñ onch Obchinah y Vechniczah* praudie szude , y dopitavaiu , deliberacie , y sentenczie davaiu ; kakfsze hudodelniki kastigaiu , videlbi ztanovito na szpodobu zgora rechenoga Proroka , da *Lacerata est lex* , prelomlyenae zapoved , raztergana y na nistar zpraulyena ie pravicza , po krivom szugieniu , y tolnacheniu pravichneh zrokov na krivichne . Videlbi , da *Impius praevaleat adversus justum* . Krivichen dobiva , a pravichen zgubiva : Videlbi , *quod non perveniat usque ad finem judicium* . Dasze oneh pravichneh praudih terminussi uszaki dan na dalye odulache , doklamise kakovi novi krivichni zroki naidu , ali pak doklam szironah pravichni chlovek uszegaszte ztrossi , opeſſa , y morebiti vumre , iednum rechium *Quod non perveniat usque ad finem judicium* . Nedohagia k-koncu szvoiemu szud : kakovie pak konecz Szuda? odgovaria Sz. Ambros. *Judicij finis est Justitia* . Szuda konecz , ic Pravicza . Kaije pak Pravicza ? uszi mudri Theologii odgovariaiu *Justitia est virtus , quæ unicuique quod suum est tribuit* . Pravicza ie dobrota , koia uszakomu kai niegovoga ie , daie : Oude potreba dobro vpamet uzeti onu rech *unicuique uszakomu* , budiszi on Gozpodin , alikmet , budi ubogh , ali bogat , *unicuique uszakomu priatelu* , y nepriatelu ; domachemu , y ztranzkomu ; Robbiny tuine , iednum rechium uszem y uszakomu iednakos dasze pravicza szudi , y dopitava , kodie to y Sz. Otecza Papa Innocentius III. ovoga imena *In extravaganti de eensi* . Zapovedal ^{de eensi} _{in extravag}

Ut Judex non attendat ad passiones sed secundum

dum conscientiam & leges judicet. Da Szudecz nai nepazi na dare, priatelztyo, rodbinztvo, niti na obraze, nego polek conscienczie, y zapovedih nai szudi.

Znanoie y morebiti od unogeh zmegy vasz N. N. vpa-
met uzeto kak Pavuk vu zraku iz pravch szvoich Chrev mre-
su plete, za zadobitiszi snyum hranu, koiu, kad dokon-
cha, zkriesze na ztran vu kakovugod lukniczu, y onde-
chaka zverine; pripetisze adda da doleti vu onu mresu ko-
ia mala muha, y vu nyesze zamota dozkochi taki Pavuk iz
kuticza szvoiega gdeiuic ztrasil, pochneiu ztizkati, szvoie-
mi chrevi nyu vezati, y vuziti, potlam pak y kerv iz nye
szeznuti, y onako kervium one muhe hraniti; doleti dru-
ga, tretia, y chetarta, z-uszakum iednako chinì, akoprem
niedna muha, mrese niegove naimeñse skode nevuchini.
Pripetisze pak da iedna velika muha debrenchi, ali koi-
zterssen zabussifze vu onu mresu, predereiu, y preleti, pa-
vukse vendar ni negene iz mezta, nego iz duplya szvo-

Guliel: Pe. ga gledi. Sic hodie dicendum est de Justitia, & Ministris eius,
pini Sab: sicut de aranea, & tela ejus. Veli nekoi glaszooviti Prodeka-
Quadra. tor Gulielmus Pepini. Tak denesz rechisze mora od Pra-
vicze y Szudczev, kakti od Pavuka, y mrese niegove; kai-
ti kakgoder Pavuki z-malemi muhami chinè, tak Szudczi,
y Glavari chinè, z-nizkoga ztalissa lyudmi, toicto kada oni
doznauj, ali zapaze dasze koia szirota vu mresu nyhoveh
prepovedi neszpametno zaleti, y proti zakonu, ali zapove-
di kai vuchini, oh taki prizkoche, tekù na vechnizu,

pochnuiu ztizkati z-vuzum, y z-birsagi iz nye kerv sze-
nuti, y akosze nima chim odkupiti, na szmert nyu oszu-
giuñ, y nad tum takovum Praviczu szvoiu izkasniu: Nai
pako koia kakova velika muha, ali zterssen zaletisze vu
mresu, toicto, nai koia velika Gozpa, ali Gozpodin ne
szamo govari, nego y chinì kai proti zapovedam, nai si-
ve kak hocbe, nai gressi akoprem ochivezto; muchisze, iz
dalkasze gledi, terpisze, y podnassa, nigdor vuž na poka-
ranie, unogomenie ruk, ali nog, na kaſtiganie teh fako-
vek

veh negiblye, y teh takoveh Szudcev y Glavarov oh Bosc!
kulikoie na szvetu? zatoy veli mudri Sylveira. O quam fre-
quenter *bujusmodi perversitas in Judicibus invenitur!* Oh kak
gutzokrat ovakova hudoba vu Szudcehsze nahagia.

Pisze Sz. Janus Evang: vu 8. delu, da kadabi ncko iutro Christus Szin Bosi vu Czirkve lyucztvu prodekval; Nut iedna trupa oneh Piszmoznanczey Sidovzkeh dohrupelai k-nyemu, megy szobum natezuch iednu szitomasku Prazniczu, tusechii nyu daszuiu nasli prazuuich, y zato govorisse-mu. *Magister haec mulier modo deprahensa est in Adulterio, in legge autem Moyses mandavit bujusmodi lapidare, Tu ergo quid dicas?* Meester ova Senna szadaie zapopadena vu prazonzti, vu zapovedi pako Moyses zapovedalie ovakove kamenuvati, Ti adda kai velis? Holya Piszmoznanczi, polahko, vivelite od ove praznicze daie szada vu prazonzti naidena. *Modo deprahensa ist in adulterio.* Akoie tomu tak? pravoie dasze polek Moysesse zapovedika stignie, y kamenuie; Ali per-vo negsze to vuchini, povechtemi iednomalo kadeie Praznik? Akoie tomu tak kod vi velite daszte ova Sennu *In fligranti.* Na dellu nasli, kadeie nye Praznik? zakai nizte naipervo niega prieli, y szimo dopelyali? Jeda morebiti neznate *Deute. c. 22* kai zakon zapoveda? *Si dormierit Vir cum uxore alterius, uterque moriatur, id est adulter , & adultera.* Ako bude szpal Chlovek z-lyuczkom Sennum, obodva nai umru, toieto Praznik y Praznicza. Nitisze morete izprichati, kodszusze izpricha-vala ona dva ztarcza, koijszu Susannu krivichno obtusli da-ie lotruvala, y dalatra niszta mogli vloviti, kaitije bil iaksi od nyh. *Quia fortior nobis erat, & apertis oculis exilivit.* To-
ga velim vi o Piszmoznanczi Sidovzkinem morete recsi, aitisze ztem izprichati, bnduch daie vaszunofina bila kadazte nyu vlovili, moglizte adda iosche pervo niega popazti neg nyu, zakai pak toga vuchinili nizte? Vidim ia da vi neschete vasse pszine povedati, hochu adda ia, ali y ne ia, nego mudri Lyranus. *Quia forte Adulter dives erat, vel aliquis vir magnus & potens, & ideo pretio se liberavit;* *Adultera vero pauperula* Nicol: d.
Lyra apud Sylver. e.

mulier, qua non habuit, unde illis solvere. Kaiti morebiti. Praznik bogat ie bil, alikoi Chlovek velik, y zmosen, y zato iesze odkupil, y oszlobodil; Praznica pak o moralie bitti sziomaska Senna, koja ni imela kai platiti, y zato ona szirota moralie vassemu zakonu, y kaftigam podveršena bitti, akoprem morebiti ni kriva, ni dusna, ar obszilyena.

N. N. scelbi, y hotel, dabisze y szadasnie vreme nesivel, y Pravicza nekraiala gledechi na obrale: ali oh! kulinokrat one sziomasko deklina z-chernem obrazom pri berlinu, ali vu terliczah pripete ztoie, y iz Varassev szramotnosze frustaiu, raditoga da po kerhkoche od darov omite, ali pak po szlabozti zeuszema obszilenye ieszu *Infraganti*, vu lotrie, toieto, ali vu praznozti, naidene, agde szulotri kojiszue premamili? kade Prazniki od koichszu obszilyene blile? Kaimi nato odgovariate vi Profozi, Sergi, Grabanti, y oztali szlugi Pravicze? Kai vi Gospoda Glavari, Magistratussi, y Obchine? Odgovorite morebiti szlugi Pravicze. *Quia fortior nobis erat*, Da on loter, on Praznik iakki ie bil od nasz: Eh! yechkrat ieszu takova y ona decharia, koiaszu komai zpod fibia vusla, oni Diachichi, Kramarzki, y Mesterzki Detichi, koichbitreh szam ieden Grabant obladati mogel, odnezti, y pred Praviczu dopelyati. Vi pak o Gospoda Glavari, y Szudczi, znate dobro davie pregressil z-onum; znate, y vidite da uszaki dan zhangiajusze vu onu hisu kaikakvi potepuhi, znate kaisze autre chinì, y vendarmuchite, chez perzte gledate, ki zrok tomu? Eh onaie poglavita Senna, ali pak ie Senna koiega bogatoga Kramara, koi nam dozta dobra chine, ne szamo na verudaiuch, nego y prikazuiuch, nebisze adda priztoialo takove obsaniti. Ona druga ie Gospoda velika, ali Gospoczke Familie, y rodbine, koiebisze miako zamerili, dabi takove polek Pravicze kaftigali. On loter je na usfaniu da denesz ali zutra bude Chlovek iz nyega, nam, y obchine nasze na veliku haszen, mentui Bog takoyomusze zameriati, nego pacse

pacse potrebnomuic dobre, y maszne rechi davati? Je moribitikoi Goszpodin on Praznik? oh gdobisze niemu mogel, y hotel zameriti? y tako moia Goszpodo Chaztniki, Szudczi, Glavari, vidim ia da imate vi druge Pravicze za Goszpodu, y bogate; a drugu za uboge y szironiame, ako rauino ia toga vu nikakveh Knigah nenhagiam; znam pako dobro da tuliko Sz. Piszmo, kuliko Knige Pravdih zapovedaiu ostro, dasze tak dobro Prazniki, kakti y Praznicze iednak kaftigati moraiu.

Vidimisze dati takovi Szudczi, y Glavari szpodbobi iesz u onem lyudem, koij polek velikich potokov imaiu szvoie hise, y vu vremenu kakove povodnie, kada vide da velik potok teche, y po vode uszakoiachko malo y veliko drevie plava, onda iztekà van z-drevenemi, y sciezneni nadugeh stangah kvakami, ter ono malo dreseje k-szebe na krai potesu, veliko pak bukevie, ali koie drugo drevie puschaiu zmitom po vode plavati, znaiuchi dobro da dabi po nyc poszegali vecs zla, neg dobra, y vecs skode, neg haszni bibili, y szami szebe vuchinili. Rauno tak chine y Szudczi zeuszemi szlugmì Pravicze, ar pripetisze da on szironiak mìs vkradne kai, ali kakov kvar szuszedu szvoiemu vuchini, oh! kvakaie taki gotova, takisze zapoveda dasze nai takov vu temniczu poztavi, z-palichiem dobro prehari, tatbinu poverne, skodu naplati. Pripetisze pak da on Goszpon, ali Szini niegovi tulikokrivicz, pszin, y tatbin chinè, da nigdon ni sziguren pred nymi, uszi na nyc z-perzjom kasu, szama Pravicza zavezane ochi ima. Pripetisze da tucha letina potuche, kruha y vina, lyudi mentui, povesze Pravicze da vu takvom y takovom szellu, takova babina to, y to bilaie vi giena chiniti, oh! gdeszu kvakve, krichi on Glavar, on Szudecz, hitro po nyu Grabanti, naisze potegne vu temniczu, naiju henkar nategne na vuse, naisze zesge takova hudo delnicza. Povè pak ova, y povedaiu unoge druge na muke, y zvun muke na ovu ali onu Goszpù, daie y ona vu nyhovom tovarusty, oh! ovoie iedna klapa, iedno veliko drevo, za

koje ni kvàk drevneh, niti sclezneh, zkoicmibisze poteg-nula na szùd, miruiu szlugi Pravicze, chez perzte gledè Szud. czi, miszlech, ovoie prevecs velika klada, velike Familie Gospà, pred nye rodbinum nam nebi bilo oztanka, y tako szadasne vreme Praviczasze obdersava szamemiliztor proztemi, y szironaskemi lyudni, z- Goszpodum pakoy premoguch-nemiyudni szlepafze izkasuie, ô! ali iay, y pomagay uszem tem takovem Szudczem, y Glavarom, arkodszu vu izpunieniu zapovedih, naszledniki nevernoga Kralya Saula, takmu szpodoxni budu y vu kastige.

Od koiega szpominaíze Sz. Piszmo damuie G. Bog zapovedal bil voizku veliku zpraviti, y szuproti Amalecitom podignuti, nye od ztaroga do mladoga Muse y Senne, zeuszum nemum sivinum pomoriti, potlam pako vesz orszag zeuszem blagom posgati, y na pepel obernuti, zarad nekoich krivicz koieszu G. Bogu vuchinilibili. Vade, & percute Amalec, & demolire universa ejus, non parcas ei, & non concupisces ex rebus ejus aliquid; Hodi, y udri Amaleka, y zateri usza niegova, neproztimu, niti neposeli od blaga niegovoga kai; *Sed interfice à viro, usque ad mulierem, bovem & ovem, camelum & asinum.* Nego vubi, y pomôri od Chloveka do Senè, vole y ovce, gamile, y oszle. To razumeusi Saul szpravilie voyzku, vudrilie na ov narod, pochelie rasati, y sgati, doiduchi pak do Kralyevzkoga dvora, y zagledavsi Kralya daie kruto lepa persona, szmiluvalszeie nadnym, videlic lepu fivnu okolu grada pañzuchu, zapovedalie dasze nai nekolye, nego szobum odrene, videlic vu Kralyevzkoga dvora komorah yelik kincs, y lepo pohistvo, zapovè dasze y ono naiszpraví vu tarna kola, arbiga kyar zesgati. *Pepercit Saul, & populus, Agag, & optimis gregibus ovium, & armentorum, & vestibus, & universis quaepulchra erant, nec voluerunt disperdere ea: quidquid vero vile fuit, & reprobum, hoc demoliti sunt.* Oproztilie Saul, y lyucztvo, Agagu, y naibolse fivine, y opravam, y uszem u kaigoderie lepogabilo, niti nisz hoteli zkonzhati ova, kaigod pako proztogaie bilo, yzlocheztoga, to zaterli ieszu.

¶ Reg: 6. 13. v. 3.

Ibidem.

Ibid: v. 9.

ieszu. Tak y szadesniega vremena chinè Glavari, koicem
 G. Bog zapoveda da kaftigai one gresnike, koij tak ztras-
 no gresè z-iezikom, rukami, y oztalemi kotrigi. *Percute*
Amalec. Glavar! Szudecz! vudri, kaftigai gresno lyuczt-
 vo, y niednomu neprozti, budi ztar, ali mlad; ubog, ali
 bogat, Goszpon, ali szironah. *Et non concupiscas de rebus*
ejus aliquid. Y neposeli blaga niegovoga, toicto negledai
 na blago, nego polek pravicze kaftigai uszakoga: Oni pak o
 naszleduiu Saula vu nepokornozti, opraschajich *Gospode*,
 y bogatczem, vu nyhovo blago zalyublyuiuchisze, oprascha-
 ju takovem szuproti Pravicze, ter szame prozte y szirote
 kaftigai. Ali kakgoder niegovi naszledniki ieszu vu
 nepokornozti, taksze rauno nai nadciaiu bitti delnike vu
 kaftigai.

Ar G. Bog raszerdilszeic bil na Saula, y dozvausi k-szebe
 Samuela Proroka, ovakmuie po niemi poruchil. *Pro eo quod* ^{Ibid. v. 25.}
abiecisti sermonem Domini, abiecit te Dominus ne sis Rex. Zato
 kaitifzi zaverzel zapoved Bosiu, zaverzelie tebe Goszpon
 da nebudes vecs Kralyem: Ovakove kaitige Bosie naisze na-
 deiaiu uszi neverni Szudczi, y Glavari. Koij nemaraiuchisze
 za Bosiu zapoved, koia ie, da polek Pravicze usze gresnike
 kaftigai, kaiti pak oni oyu zapoved Bosiu pod vuho po-
 ztavlyaiu, zato y G. Bog hoche nyh zavrechi, pod oblazt vra-
 gom peklenem dati, y Kralyevzta nebezkoga nyh mentu-
 vati, ar falliti nemogu one Sz. Paula Apostola rechi. *Anne-* ^{1. Corinthe:}
scitis quia iniqui regnum DEI non possidebunt. Gresniki Kra- ^{c. 6, v. 10.}
 lyevzvom nebezkem nebudu ladali: Ako adda Sz. Pavel
 Apost: od uszeh krivichneh lyudi to govorida nigdar nedoi-
 du vu Kralyevzvo nebezko; kuliko bolyemorefze recsi, da
 on to razme, y govorinaibolye od Szudczev, y Glavarov, ar
 ako veli Sz. Pavel. *Neque fornicarij, neque idolis servientes,*
neque adulteri, &c. Niti Lotrissi, niti krivem bogom izluse-
 chi, niti Prazniki, niti tati, niti blazniki, niti zgrablyv-
 czi, Kralyevzto nebezko dobiti nehte, unogo menie nye-
 dobe oni Szudczi y Glavari, koij za ovakoye gresnike zna-
 iuch

iuch nyh prez kastige puschau vu grecheh siveti, ar veli Sz. Bernardinus Senensis. Facinoris proculdubio culpam habet, qui, quod potest corriger, negligit emendare. Greh prez uszake dvoinozti ima, koi, kaibi mogel pobolsati, zamugiava, y nemara; ar dabi Szudczi, y Glavari podlosnike szvoie pokarali, y kastigali, onibisze od greha zdersaval, y pobolsali, kaiti pak toga oni nechinè, y ako chine, to liztor z- nekoiem, ali ne zeuszemi, y tako poztaiu delniki grehov nyhoveh: Sz. pak to Bernard govor. *Participes in culpa, consortes sunt in pena.* Delniki vugrehu, tovarussi ieszu vu muke.

Nai addaznaiu uszi Glavari, y Szudczi, da akoszu rauno drugach szami dobroga fitka, ako rauno neznam kulika dobra dela chinè, ter ako polek pravicze neztoiè, ako iednakobogate kakti y uboge, Gospodu kod y kmecte ztranzkè kakti y domache nekastigain, y neszude, naifse niesen zmegy uszeh teh takovch krivichneh szudczev, nigdar neussa licza Bosieg videti, y zato Sz. Ivan Chrysostomus premislyava iuch ludozt, y nemarnozt Szudczev y Glavarov ovoga szveta vi izpunianiu chazti szvoie polek dusnozti y Pravicze govor ove rechi. *Miror si fieri possit ut aliquis ex Rectoribus salvus fiat.* Chudimse ako bitti more, dabi gdo zmegy Szudczev zvelichen bil, znaiuch dobro ov Sz. y mudri Chlovek kai G. Bog po Sz. Ezekielu tem takovem govor, naimre ove rechi. *Si impio locutus non fueris, ut se ab impietate cufediat, & ille perierit, sanguinem ejus de manu tua requiram.* Ako gresniku govoril nebudes, dasze greha chuva, y on ako pogine, kerv niegovu od ruk twoich budem potrebuval, ovde adda od uizakoga gresnika tak dobro bogatoga kak ubogoga, tak dobro Gospoda kak szironaha govor, da ako uszeh iednak Glavar neopomina, nekara, neszudi, nekastiguje, koi godisz od tch takovch zkvari, Szudczi, y Glavari, zkvarienia niegova delniki budu.

Hodmo k-Sz. Janusu vu niegova zkrovna vigienia, y hohemo naitivu 7. delu dasze on szpomija, daie videl usza pokolenia szinov Izraelzkeh. *Ex tribu Juda duodecim millia signati, &c.* Nigdersze pak to neszpomina iz Dana, ar nigder neveli.

3. Jean:
Chxsoft:
in epist. ad
Heb. tom. 4

Ezech: c. 3.

Apoc. c. 7.

Ex tribu Dan. Iz pokolenia Danovoga, ali zakaine? buduehi daic on bil Szin Patriarke Jakopa, iedaga morebiti ni videl zdrugem i vu dike nebezke? Takoic, veli neki mudri Piszczecz, dagan i videl, ar dabiga videl bil, nebisze zabil y iz niega. Szpomenuti: Kakovbi pako zrok tomu mogel bitti? kai takovoga moralie Dan vuchiniti? dragi zrok nenahagiasze, nego ov, kaitie Dan bil Szudecz, koiu chazt Otecz niegov Jakop na szmertne poztelye szvoie niemuco ztavil govorochi. *Dan a-tem judicabit populum suum.* Dan pako szudil bude lyuczto szvoie, y zato kaitie on Szudecz bil, Sz. Janus niegan i vu nebu videl, odkud zpoznatisze more da tesko koi Szudecz vu nebo doide. *Quid aliud inde colligere possumus, nisi quod de grege Cibo in Judicium vix salvetur aliquis?* Veli mudri Cibo. Kai drugo *Psal. Psal. Psal.* odtud zpoznati moremo, nego da zmegy Szudczev malo gdo vu nebo ide, kaiti malo gdo chazt szvoiu, kodbi moral, obnassa, y zato nasz opomina denesni Sz. Evangelium. *Arguet mundum de peccato, de justitia, & de judicio.* Da naimre Szudecz nebezki bude karal gresnike zbok greha, zaradi Pravicze, y krivoga szugienia.

Nisze takovoga szuda Bosiega boial Moyses, Szudecz, y Glavar lyucztva Izraelzkoga, od koiega Sz. Gregur govari. *Moyses sic amavit eos quibus praeeruit, ut pro eis nec sibi parceret; tamen delinquentes sic persecutus est, quos amavit, ut etiam Domino parcente, eos prosterneret.* Moyses takie lyubil onc nad koiemije bil, da zarad nyh nit szebe ni praschal; vendar gresnike takie preganial, koieie lyubil, day one, koicmie G. Bog opraschal, on prez kaftige ni prepuztil.

Szpomenka vekovechnoga ie vreden bil on Szudecz, od Valerius koiega Valerius Maximus pisce, da naimre neki Szudecz imenom Zelevcius dalie bil zapoved van, da koi god zmegy podlosnikov szvoich zapopaden bude vu prazonsti grehu, pres uszake milosche damusze moraiu obodve ochi izbozti, pripetiloszeie pak da rauno ieden niegov mladi Szin vu ovom grehu zapopaden iebil, zapovedalie damusze taki ochi van izpehnu, ali kaiti od usze obchine bilie profica za miloschu, zato

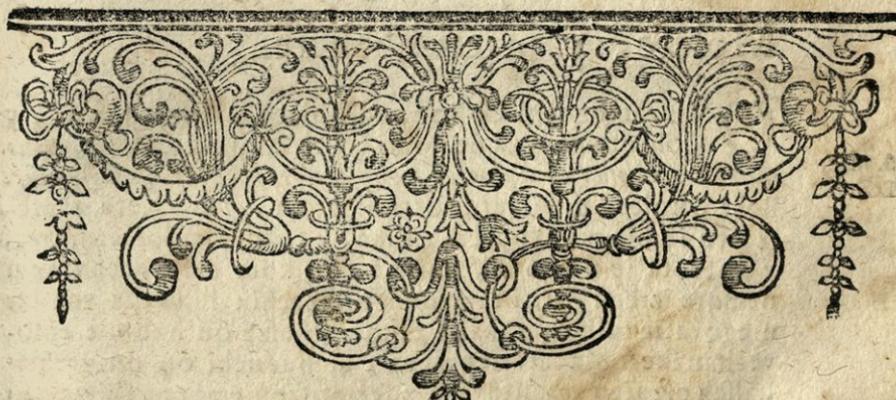
zato za izkazatise miloziunoga, y pravichnoga zkupa; Ot-
cza y Szudcza, zapovedalie damusze polek Pravicze iedno
ako izbode, drugo polek miloszerdnozti primiru puzti; Nut
ovo Szudczem y Glavarom zerczalla, alioh! kak malo szad-
asnie vreme nahagiasze na szvetu takoveh, nego unogi, y
prevnogi, da nerecsem uszi, bolye szameh szebe lyubech, neg
podlosnike szvoie, iemlyuch dare, boiechisze zamera, nebo-
iesze dusse szvoie, y dusse podlosnikov szvoieh vu pekel posz-
lati. Bose moy uszamoguchi! Ako Kraly Akab oproztiuš pro-
ti Bosie zapovedi Kralyu Benedaduszmert, taki zachulic od

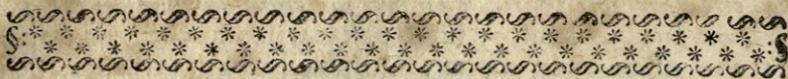
S. Reg: Boga kaſtigu szvoiu, y ie ovakova. *Quia dimisisti virum dignum
morte, de manu tua erit anima tua, pro anima ejus.* Kaitiszi oproztil Chloveku vrednomu szmerti, dusſa twoia iz ruk two-
feh za dusſu niegovu bude potrebuvana; Ako adda G. Bog za
iednoga szamoga gresnika potrebuie od Szudcza dusſu, chim,
y kak budu plachali Szudczi tulikeh gresnikov dusſe, koieszu-
ſte po nyhove nemarnozti zkyarile? kak budu odgovariali
za one, koieszu eni krivo y nepravdeno blaga ne szamo, nego
y sitka mentuvali? oh! kak tesko, y smehkotem takovem Szud-
czem na nyhove szmertne vure bude, ali unogo tese na Szudu
Bosiem, koie, oh! kak ostro karal, szudil, y oszugiaval bude.
Arguet eos de peccato, & de justitia, & de judicio. Budeyh pital ra-
chuna od uszeh grehov nyhoveh, y podlosnikov nyhoveh, ko-
iemszu oni zrok bili, ali po zpacheniu, ali po muchaniu szvo-
iem, pital bude rachuna od pravicze, y od szuda, kakszu naj-
re szudili, pravo ali krivo, uszeh iednakso ali pak nekoie li-
ztor, a nekoiem opraschali zbog darov, priatelzvta, ali ztra-
ha kakovoga nepriatelzvta?

Sapiens: Zakaizato dokancham govorienie moie z-rechmi mudroga
c. 6. v. 2. Salamona. *Audite ergo Reges, & intelligite, discite Judices finium
terrae.* Poszluhnete Kralij toieto uszi Glavari, y Poglavniki, y
razumete, vucheteszce Szudczi usze siroke zemlye. *Quoniam
eum essetis ministri Regni illius non recte judicatis, nec custodistis le-
gem justitia.* Kaiti buduchi nameztniki niegovi na zemlye,
V. 5. nizte pravo szudili, niti chuvali zapovedi Pravicze. *Horrende*
V. 6. *& cito*

¶ cito apparebit vobis , quoniam judicium durissimum bis qui
 prasunt fiet. Ztrasno y hitro pokazatisze hoche vam , ar-
 rachun oster bude onem , koijszu prepoztaulyeni , illiti
 nad drugemi pozlavycni , kodszu uszi Glavari , y Szudeczi ,
 koich na onom preztaassnom Szudu szvoiem bude tenko ra-
 chunov pital , y potrebuval kak zu podlosnike szvoie rau-
 nali ? kak praviczu delili , y prade szudili ? Arguet mun-
 dum de peccato , & de justitia , & de judicio . Karal , szu-
 dil , y oszugiaval bnde ostro Szvdecz nebezki szycet
 zbogh grehov , pravice , y szudov . Kakgoder adda
 uszaki zmegy Glavarov , y Szudeczev seleie na szndu
 Bosiem pravichensze naiti , y Sentencziu blasenztva veko-
 yechnoga od niega prieti ; taksze nai szad oude terfzi y
 zkerbi vu pravichnozti prez greha siveti , na szu.
 du pravo szuditi , y Sentenczie pravi-
 chne dopitavati .

Amen.

PETA NEDELYA PO VUZMU.

Kak iaka, y moguchna ie obchinzka vecs
zkupa zpravlyeneh, Molitva ; na koiu-
sze za obchinzke potreboche ove kriseuz-
koga tiedna dneve od Sz. Mat. Czir-
kve uszi vernikerscheniki pozavaiu.

Petite, & accipietis. Joan: c. 16.

Molete, y prieti hochete.

Onuszamoguchi G. Bog, od koiega miloszerdnozti, y
dobrote Popeva Sz. Mati Czirkva ovak. *DEUS, cuius
misericordia non est numerus, & pietatis infinitus est thesaurus.*
Bose, koiega miloszerdnozti ni broia, y dobrote nepre-
szesen ie kincs, akoprem tulika, y takova miloszerdnozt,
y dobrota ie niegova, dasze z- ieszikom chlovechanzkiem
nemore izrecsi, niti razumom preszechci: Pravicza vendar
niegova ie tulika, takai y takova, dasze od hudobe chlo-
vechanzke obladati nepuscha, ar buduchi on od grehov
nasseh psanien y bantuwan, zdersatisfze nemore dabisze nad
nami neraszerdil, y z- kastigami proti nam nepodigal, kod
od niega mudri Salamon szvedocsi. *Accipiet armaturam ze-
lus illius, & armabit creaturam ad aliquem inimicorum.* Hoc
che

S. Mat.
Eccl:

Sapiens.
5. v. 18.

chē vzeti orusie, y oborusiti hoche ztvorenie, na fantcheinie zverhu nepriatelov, *Et pugnabit cum illo orbis terrarum, v - contra insensatos.* Y vojuval bude snyim szvet szuproti nespametnem gresnikom. Oh! ter gdosze nebi moral preztrassiti, y boiati iednoga tak zmosnoga Kralya chez usze Kralye, Gozpodina zverhu usze gozpodē naivexega, od nasz gresnikov ne ienkrat, nego iezero, y iezerokrat zban-tuvanoga : Koiega Bosanzka Pravicza kulike vu zraku pri-praulya desgie, tuche, y goruche ztrele, za mentuvatinasz hrane k. sitku telounomu potrebne? Kulike na zemlye nepriatele, y prade za pograbitinam usze kai pod nebom lepoga, y dragoga imamo? Kulike nesvreche, betege, y szmerti na lyudi gresne, y blago nyhovo, za poszlati pripravlya Bosanzka Pravicza niegova za fantitisze nad nami gresniki, za spote y krivicze niemu vuchiniene *Et pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos.* Y voiual bude snyim vesz sirokì szvet szuproti nespametnem gresnikom : Koiemu kaksze mi obraniti, y pravichnh kastig niegoveh oszloboditi budemo mogli, gdoie on koibi znal povedati, y nam navuk dati? Ja kuliko od ztrani moje dersimsze rechih mudre Praudassev, koij govore daie szlobodno *Vim, vi repellere.* Szillu, Szillum pretirati. Pravicza Bosanzka podisse proti nam gresnikom orusie uszakoiachkeh kastig; Potrebaie adda dasze y mi nye szuproti poztavimo z- orusiem uszakoiachkeh szveteh, y pobosneh Molitvicz, ar veli Sz. Ivan Chrisostomus. *Magna arma sunt Oratio.* Veliko orusie ic S. Joani: Molitya. Sz. pako Ambros govorci. *Anima sine oratione, est Chrysostom. lib: 2. de similis militi nude, qui praliatur.* Dussa prez molitve ic szpodobna Szoldatu prez orusia voiuiuchemu. Zakaizato N.N. viduis.

ako mi selimo, y hochemo Szillu Bosanzke Pravicze oblati, potrebnoie dasze mi z- orusiem Sz. Molitve proti nye podignemo, potreba dasze mi na szpodobu verneh y razumneh Szoldatov zponeszemo y pokasemo, koij vu boiu ukupsze szprave y szkupa iednako voiuiu, a ne raztresseni, y razdruseni, ar *Virtus nostra fortior.* Jakozt ukup dersecha

biva y poztaie iaksa. Rauno tak Sz. Mati Czirkva zezava szvoie kerschanzv ove kriuseukoga tiedna dneve, dasze ukup zpraulya na Processe, da naimre. Na Processiah uszi ukup z orusiem Sz. Molitve boresze y voiui proti Bosanzke Pravicze, znauchi dobro Sz. Mati Czirkva da *Multorum preces impossibile est non exaudiri.* Unogeh ukup zpraulyeneh molitvu nemoguchaoie nebiti poszlubnienu y zato Christus takai vu danasniem Sz. Evang: opomina nasz govoreczi *Petite, & accipietis.* Proszete, toieto ukup zpraulyeni, moletesze Otczu moiemu Nebezkomu, y dobiti hocchte, kai proszili budete: Kulike adda iakozti ie Molitva unogeh ukup zpraulyeneh, pokazati obilniec hochu.

Lepo, zpametno, y znania vredno izpitavanje dava. Jisz u negda unogi mudri lyudi napervo; zakai naimre natura Matti uszeh ztvarih izkazala sie miloziunum uszem nemem ztvaram, szamomu pak chloveku izkazala sie zku-pum, y nemiloziunum Machahum, provideusi usze neme ztvari z orusiem, szamoga pako chloveka puztilaie prez uszakoga orusia roditisze na ov szvet; Ar pricza dalje klyune, y parklye, ielenom roge, medvedom czape, oroszlanom repe, vukom zube, y tako od oztaleh: Ovoie chiniilo unoge mudre glave chuditisze, y zrok toga premislyavati, megy kojemi Plato, y Plutarkus stimaiu, daie naturakanila chloveku na mezto drugoga orusia dati razum, zkojembisze znal rautati vu potreboche, y nepriatelom braniti. *Mentem naturae fuisse, ut homo loco armatur et uteretur prudentia.* Pamet nature ie bila, dabi chlovek mezto orusia rabil pametium, y razumom. Sz. Ivan Chrysostomus szudi, daie G. Bog chloveku polek razuma, y ruke dàl na poszluvanie, dabifzi naimre on z razumom izmiszlil, y rukami napravil orusie, z kojembisze znal, y mogel braniti

Plato &
Plutar:

S. Joan: szuproti nepriatelom szvoiem; *Hominis datus fuisse manus, quibus sibi omnis generis arma confidere possit, ac parare.* Lepo y szpametno ie ovo izmislyenie mudreh lyudi: Ali kczilyu govorienia moiega unogo pravichnessa vidimisze miszel

Chrysost: 1.
2. de orat:

miszel Sz. Gregura Pape, koi szudi, y govor, daic G. Bog hotel chloveka oborusiti, z- orusiem izeika, z- koiem on more usze szvoie zvunzke, y nuternie, teloune, y dussevne nepriatele obladati, potreboche szvoie vu Sz. Molitve napervo donassaiuch pred licze miloziunoga Boga, morega genuti na pomiluvanie, pravichuu szerditozti niegovu obladati, y szebe od kaftig telounch y dusseuneh, vremenitneh y ve-kovechneh oszloboditi; ar veli Sz. Bernard *Oratio vincit S. Bernardus invincibilem, ligat omnipotentem.* Molitva obladuie neob-ladanoga, vesc uszamoguchnoga. Ar akoprem nas dobri, y miloziuni G. Bog ie uszigdar pripraven nasz vu nasseh-teskochah, y nevolyah pomocsi, vendor, Sz. Thomas de Villa Nova veli, da hoche od nasz prossen y molen biti, *Licet ille paratus sit subvenire nobis, attamen supplicari vult à nobis, ut faciat quod scriptum est; clamabis ad me, & erum de V. N. te.* Akoprem on uszigdar ie pripraven pomocsi nasz, pros-sen vendor hoche bitti od nasz, dabifze izpunilo kaije za-piszano; krichal budes k-mene, y ia pomorem tebe.

Iztinaic prava koiasze od niednoga szpametnoga ker-schenoga chloveka taiti nemore, da G. Bog more szvoium Bosanzkum uszamoguchnozium uszakoga chloveka yu uszake niegove toskoche y nevolye pomoci, od uszeh ne-priatelo^v obraniti, yu uszeh betegeh ozdraveti, y szmerti oszloboditi, polya y goricze z- blagoszlovom szvoiem na-puniti, y plodna vuchiniti, kodie negda vu ztarom zako-nu ovu szvoiu uszamoguchnozit izkazuval, szada vendor-to-ga on nesché chiniti, zakai pako ne? zato, *Quia sup-plicari vult à nobis.* Kaiti on hoche prossen bitti od nasz, y zato o pominanasz vu danasniem Sz. Evang: *Petite, & ac-cipietis.* Proszete, y kaigoder bndete protzili, dobiti, y prieti hochete. Oude pak chuiem Sz. Chrisostomussa go-vorecsega. *Si omnis oratio tantam vim habet; longe magis eam, quæ ex ore multorum provenit, valere consentaneum est; plus enim in ea nervorum est, & multo major audientia, quam in domestica illa & privata.* Ako uszaka molitva tuliku ia-

S. Joana Chrysostoma de oratione

koet ima, da naimre usze kai proszi, izprossi; unogo bolye, y berse dobitisze more y izprosztiti z- obchinzkum unogo szpraulyeneh molitvum, arie vech iakozti vu takove molitve za genuti G. Boga na poszluhnenie, y pomiluvanie, nego koia zoszebna vu koiem hisnom, ali czirkvenom za kutku molitva. Kako dabi hotel recsi, znanoie dobro uszakomu naipripreztessemu chloveku, da unogo bolye more zvezati y zadersati iednoga iakoga chloveka iedno debelo vuse iz unogeh verbchic和平 zpleteno, neg iedna szama verbca ali snora, ali uszaka poszebe spaga; Rauno tak y Sz. Molitva z- unogemi izeziki ukup vuchinienca iaksaie y moguchnessa, neg szamoga iednoga chloveka izezik, ar *Vincit invincibilem, ligat omnipotentem.* Obladuie zmosnoga y nigdar obladanoga, vese uszamoguchega G. Boga. Tomu pako zrok daje Sz. Zlatovuzti Navuchitel ov. *DEUS enim frequenter reveretur multitudinem unanimem, & consentientem in preceando, ut veluti victus, non illis possit negare.* Ar G. Bog chazti vecskrat y prestimava unosinu szlosnu vu Sz. Molitve, y hakti nemorenym zataiti ono, kai od niega prosze; y Sz. Cyprianus govari ovak. *Orationes à fidelibus communiter recitatas suscipit DEUS, & per eas quid quid petitur, libere concedit.* Molitve od verneh kerschenikov obchinzkem nachinom, toieto zkupa zpraulyeneh na Processiah, y vu Czirkvah vuchiniench, prijalye G. Bog, y suymi kaigoder ie prossen, rad dopuscha.

Za vexega veruvania radi ove iztine, szpomenemo sze kaiszeie pripetilo, kadaie Christus pri Kraiu Tyra, y Sidona vu iednu hisu na ztan bil dossel, nut doslaie bila taki iedna Senna kcher od uraga obszedenu imaiucha pred Christus, y klechech. *Rogabat eum, ut demonium ejiceret de filia ejus.* Proszalaie niega, dabi uraga iztiral iz khrene nye, Christus pako niti odgovoril ni nye, na nyenu prosniu, negoie liztor rekeli. *Non est bonum suuere panem filiorum & mittere canibus.* Ni dobro iemati kruh chlovechanzek szinoy, y poztaulyati pszom. Szpodobnem nachinom pri-

S. Cypria:
serm: de
Orat:

Marci c. 7.
v. 26.

v. 27.

pripetiloszeie y onomu Kraliczu, koiega Szin na szmert ie
bil betesen, ov proszilie Christussa dabisze potrudil do
niegovoga szina, y niega ozdravel. *Rogabat ut descendaret, Joah: c. 4.*
& sanaret, filium ejus. Ali zahman, ar y niemu Christus ni v. 47.
pravi odgovor dal na prosniu niegovu, nego liztor ie re-
kel. *Nisi signa & prodigia videritis, non creditis.* Ako zla- v. 48.
menia, y chuda nebudete videli, nebudete veruvali, y ta-
ko niegova molitva, y prosnia tak ni imela pri Christussu
mezta. Pri Sz. Marku pako nahagiam, da lyuczto dop-
lyaloie bilo k- Christussu iednoga nevolyniaka gluhogu-
ukup y nemoga. *Et deprecabantur, eum ut imponat illi ma-* Marcic, v. 52.
nnum. Y proszasse niega dabi na niega szvoiu Bosanzku ru-
ku poz tavil, y niega ozdravel, kai Christus taki ie vuchinil
na prosniu nyhovu; Ako pak gdo ove zkrovnozti nezna,
y nerazme, nai ide zmenu k- vuchenomu Silveire, koi
zverhu nye ovak govor. *Sola erat tunc oratio; pro surdo Sylveira* in v. 7.
vero & muto, consociata erant multorum preees. Szama ie, Marcii.
bila onda molitva, toieto szame one sennè, y szamoga ied-
noga Kralicza, za obszedenu kcher, y betesnoga Szina;
Za gluhogu pak y mutatzoga ie vech person molilo, ar veli
Sz. Marko Rogabant. Prosziliszu, y zato kodfszu proszili,
ieszu dobili, *Nam quidquid simul à cunctis petitur, DEUS pa-*
cis, pacificus exhibet. Ar kaiszegoder zkupá od uszeh proszí,
Bog mira miložtiven dopuscha, y kako ne?

Ar ako Christus pri Sz. Mattheu vu 18. dèlu govor. *Di-* Matthi: 18. v. 12.
ce vobis quia si duo ex vobis consenserint super terram, de omni
re quamcumq; petierint, fieri illis à Patre meo qui in Cœlis est. Goyorim vam, da akosze dva zmegy vasz szlose na zemlye,
(toieto vu Sz. Molitve) kaigod proszili budu, dobiti ho-
te od Otcza moiega koije na nebeszeh; Ako pak, velim ia
szada, szameh dveh molitva ie moguchna usza koiasze pro-
sze, izprosziti, kuliko moguchnessa ie molitva, kadeyh na
ztotine person na glasz moli, y popeva na Processiah? Pra-
vo adda pravo govoru mudzi Salmeron *Plurinum concors* Salmer:
ratio efficit, ut efficacius imperarent, quod volant à Domino. tom: 12.
Nai- trac, 12.

Naivecs szlosna molitva opraulya , dasze tem berse y bo-
lyc zadobiva kaisze hoche , seleie , y proszi od G. Boga ,
szlosna pako molitva velisze ona , kadati usze lyuczvo na
glasz.moli Sz. Chiszlo ; ali Litanie B. D. MARIE , y uszeh
Bosich Svetczev popevaju:

Oudem i nai dopuscheno bude napervo donezti iednu
Peldu od Theodosiusa Ceszara , koi raszerdilszeie bil ien-
krat , y zeuszema zeuzel szuproti Antiokenzkому lyuczvu
zaradi nepokornozti , daszu naimre kip niegove naivexe
priatelicze Placille na tla hitili , y poteptali , kaiszije Ceszar
za velik spot dersal , y zato dokonialie szam szobum da Va-
ras Antiokenzki , y z- lynczvom zkupa prez uszake milos-
che zkochati hoche : Flavianus omogo uremena Biskup
Antiokenzki , doznausi za ouu veliku Ceszarzku sferditozt ,
y pogibel vu kojemszeie Varas Antiokenzki z- lyuczvom
zkupa nahagial , izmiszlilie y zkomponoval iednu saloztnu
popeuku , y nekulikò mladenczev zbral , koicie onu po-
peuku navuchil popevati , y onak zvuchene dopelyalie
pred Ceszara kadaie za sztollom szedel pri obedu , ykadaie
Ceszar zlatu kupu z- vinom vu ruke vzcl , y k- vuztam po-
ztaulyal za napitisze , ondaszu pocheli oni Mladenczi uszi
zkupa onu turobnu popeuku popevati , tak milo , y salozt-
no , da Ceszara niszpu puztili napitisze , niti kupe zlate z- vi-
nom do vuzt doneeszti ; nego naszloniussiu na perszi , nemo-
guchisze od placsa zdersati , szuze koieszumu iz ochijh te-
kle , kapalefzu vu kupu , doklam Mladenczi popeuku ieszu
dokonchali , y onda obernulszeie Ceszar k- Biskupu Flavia-
nusu , y recklmie , ova saloztna popeuka , y mili g. sz
oveh mladenczev genuliszmoie szercze na szamo na izu-
ze , nego y na pomiluvanie zverhu lyuczvra Antiokenzko-
koga , koemu usze kriticze mene vuchiniene , y usze ne-
pokornozti oprascham , y znovich nye vu miloschu moi
iemlyem , ar nemorem od mienie vuchiniti , buduch da z-o-
vum popeukum szercze moie ie zyczano , y obladano .

Vczda

Vezda pak nai bude dopuscheno mene ovo Szveczko
pripechenie, na duhovno obernuti, y recsi; Da Ceszar nebe-
zki v szam : G. Bog videchi nas Horvatzki Orizag lynczvom
tulike spote, y krivicze szebe chiniti , vu tulike nevernozti y
nepokornozti proti szebe siveti, prekersuich nepreztancze
zapovedi niegove, raszerdilszeie zverhu nasz , y tverdno na-
kanil, y dokonial kastigati nasz z-kugum, gladom, y voizkum,
z-ogniem, szfum, tuchum, y povodniami, iednum rechium
miszlinasz zkochati, y zatreći, kodie iur zaterl unoge ztare
pog'avite Familic, y unoge Gozpoczke na laszu visze, kaismo
adda chinechi za nepoginuti konche uszi do iednoga? Ah!
kai drugo, kai drugo, nego dasze puztimochuti ove Sz. Kri-
sevzke dneve uszi zkupa na Processiah popevati zkruessenem, y
faloztnem szerczem Popevknu Sz. Chisla, y Sz. Litanijh, koic
ako mi budemo uszi zkupa prednym popevali, ah prez uszake
dvoinozti usfatisze moramo dasze szmiluvati on hoche nad
nami. *Quoniam bonus, quoniam in sacerdum misericordia eius.*
Szvedochi od niega Sz. Kraly David: Ar ie on dober, y veko-
vechnie miloszernozti pun, hoche on nam usze spote, krivi-
cze, nevernozti, y nepokornozti oproziti; Hoche usze kasti-
ge zkoieminaszie nakanil bil kastigati na ztran odvrecsi, y
znovich vu miloschu szvoiu Bosanzku uzeti.

Niti vu tom more gdo dvoiti, ar ako prosnia unogeh Po-
ganinov zkupa proszechch moglaie dobiti, kaije profzila od
G. Boga, kuliko bolye vernch szvoich kerschenikov, y szlug
G. Bog molitvu poszluhne?

Nai poszvodochi to ona Historia koju pisce vuchen, y
postuvani Pater Drexelius libro de Oratione od neverneh Tata- P. Drexel:
rov, koij buduchij od szvoiega Generala imenom Karge vu lib: de orat:
iedno teszno mezto zapelyani, kadeszusze vu ochivezte
szmertne pogibeli nasli, ar iz iedne ztrani biloie morie, iz
druge pak o ztrani bile icszu viszoke pechine; zato zapove-
dalie General uszem Szoldatom da na koleni pokleknu, y ne-
zpoznanoga Boga na pomoci nai zazovu, proszecs dabijh iz
one pogibeli szmertne oszlobodil, y szvedochi ov glaszoviti

Pitzeez, da ono Tatarzko krive vere lyuczto devet krat onu molityu ie chinilo: Nut chuda Bosiega berseli dan ie poztal, zapaziliszu, daie morie devet korachaiev odzdupilo na ztran tak daszu mogli lehko preiti, y szmerti vnyti; Nut moguchnozti Molitve ne szamo od verneh Kerschenikov, nego y od neverneh Poganinov vuchiniene.

Ali kai velim Poganinov? ielli, da ne szamo Kerschanzka, nego y poganzka molitva od G. Boga ie poszlahnien, kadaie od unogeh zkupa zpravlyeneh vuchiniene. Velim vecs, da naimre G. Bog ne szamo Kerschanzku, y Poganinzku, nego takai y Vrasiu molitvi prijmye, y poszlussa, ar ja nahagiam pri Sz. Lukachu Evang: vu 8. delu, da ienkrat dopelyanie bil pred Christus nekoi nevolyni Chlovek od unofine vragov obszedan, vu to ime dabiga Szin Bosi oneh peklenzkeh goztor ofzlobodil, koiem pochelie taki Christus zapovedati da van nai idu, oni pak nemoguchisze zapovedi niegove szuproti poztaviti, obechaliszutaki da hote van iziti, ali prosiliszuga uszi zkupa dabijm nezapovedal vu pekel poyti.

*Luke e. 8.
y. 31.* Rogabant eum ne imperaret illis, ut in abyssum irent. Nego prosiliszuga dabijm dopuztil vu iedno kerdello szviny vlezti. Sed ut permitteret eis in pores ingredi. Koiem taki dopuztlic Christus. Et permisit illis. Y dopuztilyenym, veli Sz. Lukach.

Nut szada N. N. uszaki zmegy vasz ovachuiuch, kakova szercza, y pameti on bude, koifze nebude terszil uszigdar vu obchinzkeh potrebochah, na obchinzke Processe, y molitve popaschiti, y szebe lyuczkeh molitvih delnika vachiniti? pokehdob da obchinzke molitve bolye, y berse giblyu G. Boga na pomiluvanie, neg zoszgebne, toieto uszakoga zoszeb, ar vecs czevih vu orgulah, vecs ztrun vu czimbalah, guszlah, y harpah, lepsu musiku chine, nego iedna szama: vecs zvonov vu turnu zvonecheh glasz dalye doszese, neg iednoga szamoga: vecs globussev iz bombih hitcheneh berse ieden Varas oblada, neg szam ieden; y tako reczemo od Sz. Molitve, da naimre chiam vech izezikov zkupa moli, tem berse od—

G. Bo-

G. Boga ieszu poszluhnieni, tem bolye szerditozt niegovu
obladuiu, y szercze niegovo na pomiluvanie giblyiu, ar veli
Sz. Ambros. *Amat DEUS ut multi rogent.* Lyubi G. Bog da-
ga unogi mole, y veliko veszelye chuti kada vidi, y chui uno-
ge ukup zpravlyene proslitisze za kakovu miloschu.
de pœat:

Toie dobro znal on Sz. y Bogaboiechi Aureliancki Bi-
skup imenom Anianus, od koiegafzè Sz. Gregur Biskup Tu-
rona Varassa szpominada kadabi naimre od Attila Kralya ^{S. Gregor.}
Hunov podszeden bil y obszeden Francuzski Varas Aurelia ^{Turoner.}
imenuvani, koiega Varassalyucztvo videchisze vu ochievezte
szmertne pogibeli, utekloszeie k- Biskupu szvoiemu pobos-
nomu y Bogaboiechemu tolnacha proslit, koi zapovedalie
taki dasze po uszeh Czirkvah chine obchinzke molitve, y od
Czirkve do Czirkve Proceslie, na koie molitve y Proceslie, uszi
ztari y mladi, ubogi y bogati, gozpoday petlyari, musko-
ga y senzkoga spolla lyudi ukup zprave, zkupa iednem gla-
szom vu nebo kriczech G. Boga mole, y niega na pomocs ^{Loco eis}
szvoiu zazavaiu, ussiauchisze tverdno vu dobrotu, miloszer-
nozt, y obecchanie Bosie, buduch da Szin Bosi ie rekely obe-
chal pri Sz. Mattheu. *Si duo ex vobis consenserint super terram de omni re quamecumque petierint, fet eis.* Akoliztor dva
budu ukup proslila, y molila, kaigod seleli, y proslili bu-
du, dano, y vuchinieno nym bude, y takò ako liztor szameh
dveh molitva ie tak moguchna, kuliko moguchnessa ie uno-
geh? z. koium, y ono lyucztvo kai ie selelo, y proslilo, toie
dobilo, arszeie iedna velika megla od zemlye gore podign-
nula, doklamie lyncztvo na molitve bilo, koin zagledavsi
Biskup tem bolye pochelye lyucztvo nagovariati, da nai ne-
preztaie od molitve, arszeie iur pomocs Bosia nadnymika-
zati zachela: kaifzeie pripetlio? kadabiszè Huni podignuli
bili za sturniat Varas, ieden tak ztraffen desgy iz one meglé
pochelie czureti, dasze nisz uffali iz mezta genati, megy
tentoga nadoslisu po Bosiem napucheniu y prepuscheniu
Theodoricus Kraly Gotczki, z tremi drugeh Herczegov Ge-
nerali, y Regimentmi, koij uszi zkupa vudrisse zyuna, Aure-

lianeczi pako iz nutra na Hunę, koieszu nemilo perasali, y potukli, daie malo koi siy oztał, y takę Varas Aureliu od nepriatelske szille oszlobodili. Nut mocsi y iakozti Sz. Molitve, kada naimre lynczto zkupa zpravlyeno G. Boga moli, y napomoceszazava, prez uizake dvoinozti kai profzi, izprofzi, ar Amat DEUS, ut multi regent. Dragoie Bogu chuti kadaga unogi mole.

Ovoie rauno on zrok zakai Sz. Mati Czirkva zapoveda chiniti ove tri dneve krisevzkoga tiedna Processie, y na Processie obchinzke molitve, kaiti iz iedne ztráni vidi kerschanzto vu velikeh greheh siveti, zaradi kioeh grehov boisze a velikeh kaſtig Bosieh; Iz druge pako ztráni zna kulike iakozti, y moguchnozti ieszu obchinzke molitve, zato marlivo pozava usze szvoie verne, dasze ove tri dni marlivo zpravlyan na Processie, y onde pobosno mole uszizkupa, y molecs fzerditozť Bosiu proti gresnomu szvetu tase, y na pomiluvanie giblyu. Ali ako rauno to Sz. Mati Czirkva chini, unogilze nistar menie nahajiau, koijsze izprichayau da nemogu na obchinzke Processie, y molitve doysti, govoreči *Orare domi possumus.* Moliti doma moremo. Kai premislyavaiuch Sz. Ivan Chrisostomus ovak zdihavaiuch krichi.

S. Joan.
Chryſost:

Orare domi possumus! ò frigidam excusationem! quam à pluribus reddi audio; Te homo decipis, & in magno errore versaris, nam et si domi detur quoque orandi facultas, feri tamen non potest ut domi tam bene ores, quam in Ecclesia, ubi clamor felici societate excitatus ad DEUM refertur. Doma moliti moremo? ò merzloga izprichania! koič od unogeh napervo davati chuien; Tebe ò Chłoyek ukaniuies, y vu velike falingesives, ar akoprem doma daiesze moliti prilika, bitti vendar nemore dabi doma tak dobro molil, kak vu Czirkve, kade vecs zkupa zpravlyeneh na molitve glasz podignien nebesza prebia.

Nai adda uszaki paži damusze nepripeti, kodszeie pripetilo po Bosiem prepuscheniu za vexinas navuk iednomu. Musu vu Bavarie, koi, kadaie videl da drugi lyudi idu na Processie od Plebanussa odluchenuyu iednu Czirkvu, onic onda

onda issel Chresteny na jedno drevo zobat, koiega videchi na Chresnie ieden szuszed niegov, opomenulgaije daie vreme na Processiu poyti, koiemuie on iz dreva odgovernil, ne bude denesni den moic noge vu one Czirkve, nut chuda! on izti hip odpalamnie deszna uoga, kako dabimuiu gdo odszel, y pod Chresniu iemu opala, kadeie rauno ieden pesz lesal, koiuie zgrabil pesz, y vu gubeczu na Processiu donezel, y napervo pred uszem lyucztyom iduch *tia* vu Czirkvu ieiu donezel, onde na zemlyu polosil, koia noga za yekovechni szpomenek kaftige Bosie do denesniega dneva czela na zidu obessena vu one Czirkve viszi, za peldu uszem onem koij na obchinzke Processie szramuiusze, alinemaraiu hoditi.

Nai adda uszaki zna, y veruie ono kai Sz. Gregur vuchi da naimire. *DEUS vult rogari, vult cogi, vult quodam importunitate vincet.* G. Bog hoche bitti prossen, hoche bitti szilyen, hoche zvantum bitti obladan, y to. *Uno corde, ore, & voce.* Jednem szerczem, vuztmi, y glaszom. *Petite ergo & accipietis.* Veli vu danasni em Sz. Evang: Szam Szin Bosi, proszete, y molete, toieto uszizkupa, a ne uszaki zoszef, ukup zpravlyeni na Processiah z-iednakem szerczem, iednemi tako rekucs vuztmi, iednem glaszom uszizkupa krichete vu nebo k-Otczum moiemu nebezkomu, y vam obechem dakaigod proszili burdete, izprosziti, y zadobiti hochete.

Amen.

SEZTA NEDELYA POVUZMU.

Kak Iztina nigder na szvetu ztelnoga,
mezta nima : y on koi nyu govori,
pred pregonmi komai five-
ti more.

*Cum venerit Paracitus, quem ego mittam vo-
bis à Patre, Spiritum Veritatis. Joan. 15.*

Kada doide Veszelitel, koga ia poslyem
od Otcza, Duha Iztine.

NEznam ielmisze szenialo , aliszem pak zameknien vu
duhubil , chinilomiszeie vendar da szem videl iednu
ztaru , chernu , naguzanu , kermeslyvu Babinu , vu iednom
szvetlom , viszokom kralyevzkom tronussu pošzaienu szede-
chu , koiaie oblechena bila vu kosuhu iz kerznih lezichich ,
naglave noszilaie Kralyevzku korunu , vu deszne ruke der-
salaie bat , vu leve imelaie seleznilancz ; pod nogami pa-
ko ove Babine odurne lesalaie iedna kruto lepa y mlada
Gozpodichna , imaiueha szvoia vuzta z lokotom zaklenie-
na , da ni mogla goyoriti . Okolu tronussa one Kralicze-
zta-

ztalaie unosina uszakoiachkoga ztalisa person na dvorbu,
 megy koiem biliszu ztari y mladi, gozpora y kneti, ubogi
 y bogati, Herczegi y Ceizari, koij uzi ieszusze nye ni-
 zko klaniali, y nyu za jedna Bosiczuzemelyzku molili. Szu-
 protiunem pako nachinom onu prelepu Gozpodichnu uszé
 ieszu preganiali, nekoij na nyu plyuiuch, nekoij nyu za-
 laszi zkubuch, nekoij z-nogami drukaiuch, nekoij z-pali-
 czimtukuch, nekoij z-mechmi nyu ranech y prebadaiuch,
 daie na usze kraie iz nye beloga kaktiszneg tela, rumena
 kakti rosa kerv plyuschala; jednum rechium ona mila y pre-
 lepa Gozpodichna kakti naivexa nepriatelicza od uszeh bi-
 laie pregniana, y nato zpravlyena daie od izarda kamena
 pomiluvana bila vredna bitti: Miszlechi ia zverhu ovoga
 pred chudnoga vigienia miszliszem szam szobum kaibi ovo
 zlamenuvati moralo, y nut zagledalfzem oberh tronussa na-
 piszane ove rechi. *Falsitas regnat.* Krivicza Kralyuiie, pod
 tronussem pako. *Veritas exultat.* Iztinaie pregniana, y
 zpoznalszé dasze po one ztare Baburde vu tronussu szedeché
 razme Krivicza, Las, Czigania, Selymaria, koia szadasnie
 vreme po uszem szvetu Kralyuiu, y Gozpodare: Po one pa-
 koe lepe Gozpodichne, razmesze Iztina, koia po uszem szve-
 tu, od uszake verzti, ztalissa y ztana lyudi ie oduriavana, y
 oni koij nyu govore ieszu pregniani y na szmert izkani.
 Oh prelepa Gozpodichna Iztina! Kchi Szina Bosiega, y Za-
 ruchnicza Duha Sz. kakie mene tebe milo, kad premislyavam
 lepotu, y plemenschinu twoiu, buduchi ti nam iz neba na
 ov szvet pozlana, polek szvedochanzta denesniega Sz.
 Evang: ar odhagiauchi Zvelichitel nas iz ovoga szveta na-
 zad vu nebo k-Otczu szvomu nebezkomu obechalie bil vu-
 chenikom szvoiem. *Mittam vobis à Patre, Spiritum Veritatis.*
 Poslyem vam od Otcza Duha Iztine. *Et decebit vos omnes
 veritatem.* Y bude vasz vuchil uszaku Iztinu. Vendar od
 szadasniega vremena lyudi nikai menie ni prestimavano
 neg Iztina, y nikai bolye oduriavano neg Iztina, nigdor-
 gorie ni pregnian nego on koj Iztinu poveda, kai rauno y

ia vu vezdasniem govorieniu moiem pokazati ieszem
nakani.

Daszeie negda na szvetu mahagiala ona prelepa Gozpodichna Kralya nebezkoga Kchi Iztina, vutom ni dvoiti, od lepote koie Sz. Gregur Nanianzki ovak govor. *Incomparabiliter pulchrior est veritas Christianorum, quam Helena Graecorum.* Prez uszake prizpodobe lepsa ie Iztina Kerschanzka, neg Helena Gerchka: Da pako iur zdavnia na szredi piacia szveta ovoga ie frustana y pregnana, to takai ie vech neg Iztina, y akobisze tokomu krivo videlo, naisze potrudi vu Sz. Piszmo k Sz. Isaiassu Proroku, y hoche naiti vu 59. delu Knig niegoveh dasze on szpomina od treh prelepeh Divoichic, koieszu bile iz neba na zemlyu posle prebivat, zmegy koich perve lme ie bilo. *Judicium.* Szud, druge *Justitia.* Pravicza, tretie *Veritas.* Iztina. Ovedoiduchi iz nebablizu zemlye, daszu moglo videti kak lyudi na ovom szveta sivu, y barachu, y zapaziusi perva Divoichicza *Judicium.* Szud, toieto daszu lyudiovoga szveta zeuszema nye nature szuprotiuni, reklaie, kak hochu ia na szvetu pri lyudeh na zemlye, tak neszpametneh, koijkakovugod malyahnu rech ostreie szude, neg nas nebezki Otecz, zakaizato ia neschu megy tak nezpametnem lyucztvom ztanuvati, iedem raiissi nazad vu nebo. *Et eversum est retrosum Judicium.* Po-

Isaiæ 13. v. 14. vernulszeie nazad Szud. Druge dve Divoichicze Pravicza, toieto y Iztina, priblisavfisze bolye k zemlye, pochelaic Pravicza razgledat Vechnicze, poszlussati Prokoratore kak Alleguiu, Szudcze, kak szude, y uzemsi vpamet da uszi bolye dare lyube, nego nyu, iz pravichneh krivichne chinecs, iz krivichneh pako pravichne, zakaizato pochelaie y ona szama izobum miszlti, kakbi mene moguche bilo megy tulikemi krivichnemi lyudimi siveti, y ztanuvati? kojbi morebiti y mene za lebudkai prodali, eh bolye zame bude, ako ia zdalka ztala budem. *Et Justitia longè stetit.* Pravicza dalko ie ztala. Tretia Divoichicza imenom *Veritas.* Iztina, imelaic yech musko, neg senzko szercze, doslaic zeuszema dole

S. Gregor.
Nanziapist:
ad Hieron.

dole na zemlyu, y odebralaſzije za Prebivalische Varas Je-
rusalemzki, Sz. Zakarias szvedocſi. *Et vocabitur Jerusalem Zachar.*
civitas Veritatis. Zvalfze bude Jerusalem Varas Iztine. *c. 8. v. 5.*
Doiduchi ova prelepa Goszpodichna vu Jernalem, posla-
ſzie vu Oſtarie ztana izkat, ali nieden Oſtarias nyu ni ho-
tel pod krov szvoj puztiti, nego z-merzkemi rechmi nyu
psanech od urat iefzui tirali; Od Oſtarassev poslaie k-
Purgarom, ali y ovde zahman ar y Gozpodari, y decza, y
drusina na nyu, kakti pticze na szovu iefzu krichali, y pa-
lichiem y kameniem kakti iednu naivexu hudodelniczu ie-
ſzu od szvoich his tirali, y frustali. Nimaiuchi pri hisah
oztankę poslaie na piacz, kade zagledauſſi Tersczi, y Kra-
marı, boiechisze dabi vu nyhove staciune nedosla, izte-
klisz uſzi nad nyu, y kakti iednu kurvu od oberlina, z-ve-
likem spotom iz piacza, y zpred staczunov szvoich iefzui
odegnali. Videchisze ni krivu, ni dusnu tulike spote y
pregone terpeti, poslaie na Vechniczu pred Magistratus za
pritusifze, y zadovolyschinu od pravicze proſziti, alisze-
je y oude golla vu koprive utekla, ar zagledauſſi nyu Sz-
decz, Senatori, Notarius, y Prokoratori, niſzuic puztili
ni vuzt odpreti, nego szvoie Protokolle iefzu vu nyu hita-
li, pocheliszuiu szvoiemi Spichaztemi permi bozti, y cher-
num tintum polevati, daie vech iedne peklene urasicze,
neg nebezke Divoichicze szpodobna bila, zapovedausi szlu-
gam pravicze, daiu ali zkonchaj, ali van iz varassa spot-
lyvo frustaiu, y dalko od szebe pretiraiu, koij zgrabiuiſ
nyu pocheliszuiu natezati y tuchi kakti naivexu hudodelni-
czu, natuliko dalzuiu na vulicze y zkonchali, ar veli Sz.
Isaias *Corruit in plateis veritas.* Opalaie na Vulicze Iztina,
koiſzu vu ſedno otaino mezto zakopali, dabifze lyuczto
zeuſzema iznye zpozabilo. *Facta est veritas in oblivionem.*
Oh tusna Divoichicza Iztina! Hotelbi ia y ſelelbi, dabifze
ſzadasnie takai ureme vu varassch naſſega Horvatckoga.
Orſzaga nebaratalo y nechinilo z-prelepum, y Plemenitum
nebezkum Gozpodichnum Iztinum, y dabi unogi vecs z-

chynom , neg z- rechmi negovorlli one rechi koie ia na-
 hagiam vu 28. delu knig Sz. Isaiaffa Proroka zapiszane. Po-
 v. 15. suimus mendacium yem nostram , & mendacio protesti sumus.
 Poztavilisimo Las usfanie nasse , y lasum branieni ieszmo.

Savedra
Iibi Symb: Filip Kraly Spanzki imalie veliku usfanozt z- nekoiem
 chlovekom Joanelлом , koemu kadabi Kraly pokazal bil
 szvoie kince , szvoiu zmosnozt , veszelya , y naszladnozt .
 Odgovorilie Joanelius Kralyu , ia Vasse Szvetlozti vu uiszem
 tom niszem nenaviden , velikaic szrecha Vasse Szvetlozti ,
 vu tom ni dvoiti , ali kada ia moy niszki , y sziromaskizta-
 lis premislyavam , zpoznavamsze unogo szrechnessga od
 Vasse Szvetlozti Kralyeuzke , ar vu ovom Vassem Kralyeu-
 zkem Dvoru troie dugovanie - manka , naimre. *Res cara ,*
res praelata , res rara . Dugovanie vnogo uredno , dugova-
 nie unogo prestimano , dugovanie redko . Dugovanie
 unogo uredno ieszu verni dobrí priateli , ar *Amico fidei nub-*
la comparatio . Priatelu vernomu nikaisze nemore prizpodo-
 biti . Kralyi pako y Herczegi malo kada takove priatele
 imaiu . Lepo y prestimano dugovanie ie rumena Zoria ,
 koie lepotę Kralyi y Herczegi nigdar nevide , nit ne usiva-
 iu . Redko dugovanie ie Iztina , koiasze vu Kralyeuzkei
 Dvorch nigdar neszme pokazati , zrok pako tomu ie , kaiti
Veritas odium parit . Prelepa Nebezka Gozpodichna Iztina
 poraggia iz szebe peklenzko ztrassilo Nenavidnozt , kak pa-
 ko to ? z- iednum lepum peldum pokazat morem , y ho-
 chu , y ie ova .

Herodatus
apud Ande:gi z- iednakem perom pissu od Kralya Persianzkoga Camby-
Eboren: 1. 3. se , koi imainichi za Cancelariusla iednoga vrednoga zpa-
Petr: Crini: lib: 6. 6. 2. metnoga y vernoga Gozpodina imenom Prexaspes , koiega
 izpitavaiuchi ienkrat Kraly , kai chuire gororiti lyuczwo
 od niegovoga Kralyuvania , y Kralyeuztva raunania ? Ko-
 iemu odgovorilie uszum doztoinootium Cancelarius , ima-
 te znati Vassa Szvetlozty tverdno veruvati davafz usze-
 lyuczwo hvali , y lyubi , tak da nigdar bolsegaka Kralya ne-
 feleic

seleie imeti , uszi hvale razumnozt z-koium ravnate , uszi
 praviczu , zkoium gresnike kastigate , pravichne braite ,
 uszi miloszerdnozt , z-koium uboge pomasete. Potlambi
 Kraly bil raznmel od Cancelariusu dobrote , y kreposche
 szvoie tuliko hvaliti , rekemu ie. *Nemo sine criminе vivit.*
 Nigdor prez kakve takve fallinge nesive , zato ia hochu da
 ti mene takai poves moie fallinge vu koich ia sivem , na
 ovu zapoved preztrassilszeie Cancelarius zdajuch dobro on
 da *Veritas odium parit.* Iztina nazlob poragia , izprichaval
 szeie kakfscie znal y mogel , ali k- zadniemu primoran od
 Kralya , kod verni iztinzki szluga Kralyev povedalmuije Iz-
 tinu , govoreczi. Dabisze Vassa Szvetlozt iednomalo od
 Vina zdersavali , y tuliko nepili , takobi uszega szveta
 Poglavnikov iedno zerczalo bili , Vino , y preveliko pitie
 vina , y podlosniki kude. Dobro , odgovorilie Kraly , ia
 ovo opomenienie iemlyem za miloschu , y budemsze znal
 pobolsati ; Ti pako moy Cancelarius verni zutra z- tvoiem
 Szinom zkupa doidete k- mene na obed , koij doiduchi
 prez uszake szumnie kakovoga neizrechnoga pripechenia , y
 po obedu buduchi od Kralya na vert za recreacziu zapelyan-
 ni , kade Kraly pochelie Cancelariusu zpochitati ono nie-
 govo govorienie zbok prekorednoga pitia vina , potlam pa-
 kozapovedalic Szina niegovoga k-iednomu drevu priveza-
 ti , luke , y ztrele szebe napervo donezti , uzeli szam Kra-
 ly luk vu ruke , na koiega poztavilie ztrelu , potlam pako
 napelgaie , oprusil , y z-ztrelium privezanoga k- drevu Szi-
 na vu Szercze ranil , y umoril , obernuchisze k- Cancelariusu
 rekemuie , szadasze vuchi Herczegom fallinge nyhove
 zpochitati ; o rumena , y nedusna kerv ! o prelepi mlade-
 necz ! kaije vu Szercze tvoie onu ztrelu hitilo ? morebiti
 nevernozt Otcza tvoja ? morebiti kakova pregreska tvoja ?
 Odgovaria Andreas Eborensis , y ov zrok daic. *Cum audien-*
di veritatem patiens non esset , in amicum adeo crudeliter dese-
viit. Nechuiuchi Iztine szebe povedane rad , szuproti pria-
 telu Cancelariusu koimuije nyu povedal , iesze lyuto raszer-

dil. Nut kakſusze vu ovom Cancelariuſſu izpunile one
rechi *Veritas odium parit, & qui veritatem loquitur, repletur
amaritudine.* Iztina nazlob poragia, y koi iztinu govorí,
ſuhkochumsze napuniuic.

*Sceſea de
iral. 3. e. 15* Takovum suhkochum napunienie bil Filoſofus Caliſte-
nes, koi povedaiuch Iztinu Macedonzkemu Kralyu Alexan-
dru, daie jodvis velika preuzetnozt niegova, daszeie on-
dersal za Szina Boga Jupitera, y kod takovoga zapoveda-
lie uſzemu lyucztyu da moliza Boga; y Alexander zapo-
vedalie Filoſofuſſu Calistine uſſesza, y Vuznicze odre-
zati z-noszom zkupa, y onak obrezanoga z-iendem zte-
klem komuszem zapreti, od koiegiae nefsrechno bil zkon-
chan.

*Baierlinsk
Theat. v. H.* Takovum suhkochum napunienie bil Anaxarkus, koi
povedalie Iztinu Kralyu Nicreontu poganiu, danusze ne-
priztoi tak lyutomu y fzerditomu biti, koiegiae zapovedalie
Kraly vu ieden selezni musar sivoga poztaviti, y na prah
vu nyem ztuchi. Takszu plachali Poganini one koijszu-
nym Iztinu povedali, y ovakovemi suhkochami ieszuijih na-
puniavali.

*3. Reg.
e. 22.* Takoveh peldih nemanka y vu Sz. Pifzmu ne ſzamo zta-
roga nego y novoga Testamenta, ar ia chtem, da Prorok
Mikeas povedaiuchi Iztinu gresnomu Kralyu Akabu, bilic
od Sedeciaſſa ztraſſno plyuzkan, y vu gluboku temniczu
hitchen. *Ut fufentaretur pane tribulationis, & aqua angustia.*
*a. Paral:
e. 24.* Dabisze zdersaval yn ſitku z-kruhom traplyenia, y vodum
ztizkih. Poyedalie Iztinu Zakarias Szin Joiade, Kralyu
Joaffu nazochi, zbok toga daie krive Boge molil, y vuchi-
nilgajie Kraly vu Czirkve Bosie kamenuvati. Takszu uſzi
Sz. Proroki Iztinu branech unoge pregone tia do ſzmerti
moralni terpeti. Da pache y uſzi Sz. Apostoli z-Mucheniki,
y Mucheniczami Szytemi, za nazveschanie y valuvanie Iz-
tine ztrasne muke ieszu terpeli, kerv prelevali, y ſitek na
ſzmert davali. Da pakto to iosche bolye zpoznamo, pre-
miszlemo ovu iztu vekoyechnu Iztinu Szina Bosiega, koi
ſzam

szam odszobe govori. *Ego sum via, veritás, & vita.* Ja ie-
szem Pat, Iztina, y Sitek. Y vu drugom meztu govori *In
hoc natus sum, & ad hoc veni in mundum, ut testimonium per- Idem c. 58.
bibeam veritati.* Zatoszemse rodil, y na ov szvet dossel,
dabi Iztinu povedal, koi nevernem Sidovom marlivo po-
vedaiuch Iztinu, y nyhovu szlepotu karaiuch, kaije za pla-
chu dobil? spote, obsanozti, pregone, muku, y britku
szmet na krisnom drevu. Niszuli Sidovi Christusla dersa-
li za vragometniaka, kadaszumu govorili. *Demonium habes.* Joan: c. 8.
Ti moras imati Vraga vu tebe., koi tebe vuchì govoriti y
nam tak odperto zpochitatí usze chine nasse, poszluhne-
mo Christuslev odgovor *Ego à demonium non habeo, quia veri-
tatem dico vobis.* Ja nimam Vraga, ar iztinu povedam vam:
Nego vi uszi icerz tuliki Vragometniaki, ar iztinu oduria-
vate, y preganiate. *Vos ex Patre diabolo estis.* Vi, vi ò ne-
verni Sidovi iczste Szini Vrasí *Non natura sed imitatione.* S. Epiph:
tolmachi Christusseve rechi Sz. Epifanius Szini Vrasí ne na-
turalzki, nego po naszleduyanju koije Pater Mendaciorum.
Otecž uszeh lasih. Y kod Sz. Bafililius govorí. *Mendaci- S. Basil:
um est frutus diaboli.* Las ie plod Vrasí, y tako uszaki on. S. Basil:
koi iztine negovori moresz y mora za plod y odvetek Vra-
si dersati.

Dabi pakó szada hoteli ne szamo ztare poganzke, y
Sidovzke narode razmislyavati, nego pache y lyucztyvoker-
schanzko, 'oh Bose! kuliko y kuliko naslobisze Vrago-
metniakov meg y nymi kod nepriatelov protiunikov, y pre-
gonitelov Iztine, lyubech lasi y kriticze, zatiraiuch Iztinu,
y praviczu. *Corruit ab corruit in platea veritas.* Zatrenaie y
zkonchanaie na yulicze kerschanzta Iztina, tak daie vech
nider naiti ni mochj. Kai morebiti ako mene gdo toga
veruvati nebi hotel? nai szam ide kùd hoche, y kamgo-
dermu drago Iztine izkat nai ide po uszeh kerschanzkeh
Varasseh, y Gradeh, naiju ische meg y Purgami, y meg y
Gozpodum. Nai po szelah meg y kmetmi; y naiti hoche
da pri Gozpode on ie naiprestimanessi, koi naibolye zna

lagati, y lasuch prilizavatise; szuprotiunem pako nachinom on koinym Iztinu poveda Repletur amaritudine. Napanuiiesze suhkochum, niti vechkrat szmerti vuyti more.

Mart: Delrio pag. 2. Ovu iztinu potvergiuie Martin Delrio z- Turzkem Sul-
tanom, ar ov mudri Pilzecz pisze od iednoga pobosnoga
adag: szluge Bosiega, koi selechi z- korunum Muchenichtva iz
ovoga szveta preminuti, posselie bil vu Siriu megy ono
lyuto Turzko lyuczto, y buduchi dopelyan pred velikoga
Sultana, odkoiega opitanie bil, pokaije dossel, y kai ische
vu Turzke zemlye? odgovorilie, dosselzem Iztinu Sz. E-
vangeliuma nazveschat, y za Iztinu szmerti izkat, to chu-
iuch Sultan Turzki Czar, Tifzifzi mogel prisparati tulikoga
puta y truda, ar kai vu Turzke zemlye isches, to doma-
megy kerscheniki naiti mores. *Ito ergo ad Principes tuos, &
mortem quam apud me quaris, apud illos invenies, si veritatem
ris locutus fueris.* Hodi moy Szinko nazad k- Herczegom y
Poglaunikom tvoiem y szmert koiu pri mene isches, pri nyh
naides, akonym Iztinu povedal budes: oh! kak lep y ra-
zumen odgovor ie ov iednoga takovoga paganina; Akoie
pako ov Turchin gravo, ali krivo govoril, koi to hoche
zpoznati? nai ide pred koiega Herczega, ali Poglannika,
naimu zpochitnie fallinge niegove, naimu povet izti-
nu, y bude videl kai za plachu y zahvalnozt od niega-
dobi.

Poyte N. N. iz Kralycuzkeh, y Herczeskeh dvorov, vu
dvore, y hise oneh chaztnikov Pravicze, kodzu Vice-Co-
messi, Szudczi, Prokoratori, poyte velim knym izkat Pra-
vicze, y Iztine, ali nehodete, y netrudetesze po hisah ny-
hoveh, nego szamo opitaite onc Uboge szirote, y Uldovi-
cke, koie vechkrat pri takoveh ieszu izkali Iztinu y Pravi-
cze, y onevam buduznale povedati, daie nigder naiti ni-
szu mogle ar *Corruit in platea veritas.* Zkonchanaic pri teh,
y od teh takoveh Iztina, daie ni torra, ni szleda. Y od
teh takoveh zateri Iztinu govari Hugo Cardinalis daszu-
unogi y preynogi zmegy Szudczev, y Prokoratorov (po-
stuiuch

ftuiuch dobre) gorsí od nevernoga Judasfa, koi szamo lenkrat prodalic onu vekovechnu Iztinu Szina Bosiego. Oni pak ne ienkrat nego szto y szto krat iczu prodali Iztinu, iedni krivichno Alleguiuch, drugi Deliberuich. Judas uzemsi upamet daiekriwo vuchinil, Iztinu vekovechnu prodavaiuch *Retulit triginta argenteos*. Povernulic nazad kriwo uzete peneze. Oni pakó ne szamo nepourachaiu nigdar, nego usze bolye kriche *Quid vultis mihi dare, & ego vobis tradam*. Kaimi daszte davaſz budem branil, branech marlivio lagal, lasuch Iztinu preganial? Kaimi daszte, kriche Szudczi y Chaztniki nepriateli Iztine, da polek vasz budem szudil, y deliberacziu krivu daval? od koeih Sz. Gregur Papa govari. *Sapientia bujus mundi est cor macbinationibus tege-
re, sensum verbis velare, quæ vera sunt, falsa demonstrare*. Mu-
drozt ovoga szveta ie ſzercze z-cziganiami pokriviati rech-
mi farbati, y pravichna koia ieszu, krivichna izkazuvati.

Sz. Cesarius pakó pisse od iednoga takovoga, koi unogokrat na vechnicze Iztinu z-lasmi ie pokrival, kadabi bil ov takov umerl nasliszuga prez iezika, y zato rekelic od niega Sz. Cesarius ove rechi. *Merito linguam perdidit mo-
riens, qui illam vendiderat vivens*. Doztoinoie iezik pogubil umiraiuchi, koi niega prodalie bil ſivuchi, odkud po prave pravicze Bosie na ſzvoie zkradnie vure hote zanemeti, kako dabi iezika nimali, dasze nebudu mogli iz grehov ſzvojch ſzpovedati, koij z-onem iezikom doklamszu zdra-
vi bili Iztinu vu pravdah ieszu prodavalii, y z-lasmì baratali, iz pravichneh krivichne, y iz krivichneh pravichne chinech.

Naisze ische Iztina po Staczuneh pri Tersczech, y Kra-
march, ieda morebiti dasze onde naide; ali chuiem Sz. Salvia-
nusza Biskupa govoriti. *Quid enim est aliud negotiatio,
quam doli meditatio, & tritara mendacij*. Kai drugo ie Ter-
ſtvo, kak izmislyavanie cziganie, laſih, y ukaniavania.
Nemiszlech po dnevnu y po noči drugo Tersczi, nego kak-
bi mogli lehko kupuiuch, y drago prodavaiuch blisniega-
ſzvo.

S. Gregorii
1. 10. moral
e: 16. in a.
12. Job.

S. Cesark

S. Salviani

izvoiega ukaniti, hvalech blago izvoie, y da nyh tuliko, y
tuliko ztòi. a kò prem ni poloviczu onuliko za nye nisu da-
li, y tako z. lasmì barachuch, Iztinu prodavau.

Naisze ische Iztina pri kmeteh, alisze boim da oni nit
neznaiu kaije Iztina, buduch dasze malo kada chuiu iztinu
govoriti, zato rekelic negda ieden dasze chudi Kraleyem y
Ceszarom da nisu zpametnosti, buduch da za zadoblyenie
penez z- tulikemi stibrami obtersluiu podlosnike, pokehdob
da dabi na szame lasi poztavili stibre, tak da koi deszet lasi
omekne ieden novecz plati, oh kakbi berzo obogateli z-
peniezi ! bolye ztanovito neg szada zeuszemi stibrami y har-
miczami, odkud lepoie negda rekel Sz. Niceforus.

Veritas, veritas multi dicebant mibi, & numquam in eis est veritas.
Iztina, Iztina unogi ieszu govorili mene, y nigdar ni bila
vu nyh iztina. Oh ! ter kadeszu szada otia zlata uremena,
vu koieh Iztina tulikoie prestimavana bila, lasi pako tuliko
oduriavana, y oni koijszuiu govorili, tak ostro kastigani
ieszu bili, kod naimre pissu historie od Filipa Kralya Fran-
cuzkoga, daie on iednu ostru zapoved van bil dàl, toieto,
da akofze neznam gdo naide koibi krivo kai govoril nai-
mre pred Praviczum, ali pak k-skode blisniega szvoiega,
proti koiemu akofzeie szvedochanztvo znslo, moralie prez
uszake milosche icerik pogubiti ; kakova zapoved dabiszce y
szada od Preszvetloga Ceszara nassegia van dala, y od pod-
losnikov zverseno obdersavala, oh kuliko y kulikobi me-
nie na szvetu lasczey bilo, y kulikobi menie pregonov ter-
peli lyudi iztinu govoreci, *Quia odium parit veritas.* Ar-
nazlob poragia iztina, natuliko dasze od szadasniega vre-
mena lyudi mogu po pravicze one Sz. Paula Apost: rechi re-
cisi.

*Cum sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria
coacervabunt sibi magistros prærientes auribus, & à veritate qui-
dem auditum avertent, ad fabulas autem convertentur. Govo-
rilie Sz. Apostol da hoche doyti vreme, kad kerscheniki ne-
busuze marali za dobre y hasznovite navuke, nego polek
poscleny busuzi izkali skolnike, toieto Prodekatore y
szpo-*

szpovednike, hote zapreti vuha szvoia Iztine, y hotcie
odpreti na poszlussanie fabul y pripoveztih.

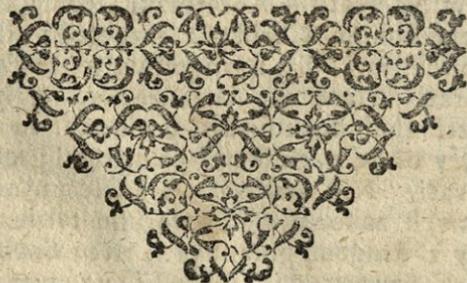
Dokancham govorienie moje z Sz. Piszmom, koiesze
szpomina od dueh Szusniev, koijszu branili chiztochu y po-
stenie, iedenie bil Josef vu Egiptumu, drugi Ivan kerzti-
tel vu Judee; Josef zbor toga kaiti ni hotel szvoium Go-
zpum pražnuvati, kodie ód' nye vablyen, y primarián bil;
Ivan piko kaitije prepovedal Herodessu z- neveztum pra-
žnuvati: Kakszu pak ova dua izisla iz vuze? Josef ie iz-
vissen bil na Hercesiu; Ivan pak ie glavu pogubil, oh ter
kak, zakai, y odkud to? odgovaria Sz. Peter Chrysolo-
gus. *Somnia Joseph cum revellat, evasit ex morte: Joannes ut filius DEUM revelaret, suscepit & mortem.* Josef kaitije po-
vedal Szenie, na Hercesiu bilie izvissen, hvalyen, y pre-
stiman. Ivan pako kaitije povedal da ima doyti prava Bo-
sancka Iztina na szvet, y kaitije Iztinu ne szamo nazochi,
nego tia iz temnicze povedal Herodessu govoreci Non li-
cet tibi habere uxorem fratris tui. Niszlobodno tebe imeti Sen-
nu Bratra twojega, zato izto rauno bilie oduriavan, preg-
nian, y na szmert oszuzien: takise y szada na szvetu hve:
Nai doide koi Prodektor na Prodekalniczu, nai pripove-
da Senye, fabule, y norie neprikladne za tak Sz. mezto,
toga ztakovoga nemogu zadozta prehvaliti. Nai pako doi-
de koi pravi Nameztnik Apostolzki, nai pochne z onem
Apostolzkem duhom Christussa razpetoga, Iztinu veko-
vechnu prodekuvati, Sz. Evangelium tolmachiti, gresnike
odperto karati, krichecs. *Non licet tibi.* Ni szlobodno te-
be ó nechizti Mladenezc hoditi po nochu vu one malopo-
stene hise, y onde z- tulikemi odurnemi grehi Boga two-
jega bantuvati. *Non licet tibi.* Ni szlobodno tebe ó za-
konzki chlovek zakonzkому tovarussu twoiemu veru pre-
lamlyati, y z- drugemi praznuvati. *Non licet tibi.* Ni szlob-
odno tebe ó Szudecz dare prijmati, y za nye praviczu pro-
davati: Niti tebe ó Prokorator ie szlobodno za dare y mi-
te, krivichne braniti, y pravichnem skoditi. *Non licet tibi.*

S. Petri:
Chrysol:

Ni szlobodno tebe, o Kramar, o Tersecz z-tulikemi usuram
mi tersiti, y lyudi ukaniuvati. NB. Sic discurre per alia vi-
tia oh toga takovoga budu uszi oduriavali, proti niemu-
uszi mermirali, od niegovoga Prodeestva besali, y dalko
ztali, &c. *Odium parit veritas.* Nazlob porraggia iztina.

Oh prelepa nebezka Divoichicza Iztina, kamszi, y na-
kaifzi dosla? chuiem dami Sz. Augustin na pitanie moie-
odgovaria. *Falsa est veritas in aversionem, quam omnes utrem
fatidam aversantur.* Požta laje Iztina uszem (szadasniega,
naimre uremena lyudem) Izuprotiuna, koiu uszi kakri kai
szmerdechega oduriavaiu. Tesko adda onomu, koi odu-
riava, y pregania Iztinu, ali zto y iezerokrat tese onomu,
koi Iztinu negovori, y nepoveda, ar bude na szvoie zkrad-
nie vure priszilyen krichati. *Va mibi quia tacui.* Jai mene
daszem muchal, kad szem mogel bratta moiega opomenu-
ti, pokarati, zagovoriti, y niszem vuchiniš: Zakaizato
Ecli. c. 4. zkleniuiem z-rechmi mudroga Siraka. *Pro animatua ne con-
fundaris dicere verum.* Kaktijetvoia dussa draga o kersche-
ni chlovek! nesonalize povedati blisnicemu twoiemu
Iztine, kadga vidis zlo siveti, y proti veko-
vechnem mukam putuvati.

Amen.

NA TROIACHKU NEDELYU.

Kulika, y kakova ie Miloscha, y Dobrota Duha Szvetoga.

*Veni S. Spiritus, reple tuorum corda fidelium.
S. M. Eccles.*

Hodi Duh Sz. napuni tvoich Szerca verneh.

Ni tuliko zvezd na nebu, niti jevu moriu kaplicz, na zem lye travicz, na dreuiu liztia, nitisze na pticza peria, ali na zveriu dlak tuliko nazhagia, y zadersava, kulikosze zadersava dobroty krepoztih, vu milosche y lyubavi szame Tretie Bosanzke Personae Duha Sz. Kai pak o hoche recsi Lynbav y miloscha Duha Sz. ? Dabi ia imel vu moieh vuztah onakov iezik, kakouszeie danasni dan zverhu uszakoga Sz. Apostola pokazal iz nebezke viszine, y dabi moia pamet bolye raszvetchena bila, y szercze vusgano od szvetlozti, y uruchine ognia nebezkoga, negie na danasni dan onogeny raszvetil pameti, y szercza vusgal Sz. Apostolov; Ja vendornebi znal, niti mogel od Milosche, lyubavi, y Dobrote Duha Sz. recsi, nego ove szame tri recchi. *Domum DEI altissimi.* Dar G. Boga visnycia: Jedno razleianie Bosanzke

dobrote, ieden zviraniek pravichnozti, iedna cena y placha dussnoga zvelichenia, ieden proztran y sziguren put proti dike nebezke, iednum rechium Miloscha y lyubav Duh Sz. ie iedno tuliko, y takovo dobro zverhunaturaliszko, naproti koiemu usza ovoga szveta naizverssenessa dobra, kincsi, y szreche vñ naimensem prizpodobitisze nemogu, ar kot Sz. Thomas Aquinas govor. *Bonum gratia unius major est, quam bonum natura totius universi.* Dobro Milosche Bosanzke szame Tretie Personc Duh Sz. toicto, ie vexe, negszo usza naturalzka dobra ovoga szveta, zakaizato naifze po uszeh Indiah izkapaiu usze rude szrebra, zlata, y dragoga kamenia, y ova usza zeuszem kincsi Krályja Salamona, y velikoga Alexandra, Pompeffa, Luculussa, Crassussa, y Czressussa, zeuszem bogacz tvi Kralicz Sabbe y Cleopatre, uszi ovi kincsi naifze na ieden kup poztave, ovi vendor zeuszem oztalemi uszega szveta kincsi, naproti naimense milosche, y daru Duh Sz. ieszu iedno sziromastyo, iedno blato, szmrad, y kakti tenia, ar to szam Duh Sz. po mudrom Salamonu ie obznanil szvetu ovemi rechini. *Omne aurum in comparatione illius arena est exigua, & tamquam lutum estimabitur argentum in conspectu illius.* Usze zlato ovoga szveta naproti milosche Bosie ie kakti peszek, y kakti blato usze szrebro. Ter vendor ò Bose ! kaisze szada od lyúdih ovoga szveta na menie prestimava ? kaisze berse pogublya ? kaisze menie ische ? zakaisze lyudi menie zkerbe ? kak za miloschu Duh Sz. ? ar gdesze gdo chuiie zazavati na pomoch Duh Sz. z-rechmi Sz. Matere Czirkve *Veni S. Spiritus.* Zrok pak ove velike ludozti naroda chlovechanzkoga da neprestimavaiu Milosche Lyubavi, y Dobrote Duh Sz. drugi ni, nego kaiti neznaiu kaije, kulikaie, y kakovaie, zakai-zato zazovemoga uszi zkupa szad napomoch z-Sz. Materium Czirkvom. *Veni S. Spiritus, reple tuorum corda Fidelium.* Hodí, hodi knasi Duh Sz. y raszveti szercza y pameti naista, da naipervo ia raszvechen budem znal miloschu lyubav, y dobrotu tyoiu N.N. napervo donezti, vi pako polck navuka mo-icę

iega siveti, sivuchi Kralyevzvo nebezko zadobiti, y pochadem.

Danasz adda pochinia Sz. Mati Czirkva obszlusavati z-velikum pobosnoztium prihod na zemlyu Tretie Bosanzke Personae Duha Sz. zbor zvelichenia naszega, y zato gdoie on na szvetu sivuchi Chlovek, koibiznal, y mogel dopovedat, pravo prestimati, y doztoino zahvalnogafze izkazati za tuliku miloschu y lyubav proti nam izkazanu od ove Tretie Bosanzke Personae Duha Sz. ? Obszlusavalisimo y chaztili prihod na oy szvet Druge Bosanzke Personae Christusza Odkupitela naszega, od perve Nedelye Adventa, tia do niggovoga odichenoga vu nebo zaztuplyenia, szpominaiuchisze pobosno izlyubavi proti nam izkazane, y milosche nam vuchinienc z-terplyeniem muke y szmerti za odkuplyenie nasze. Ali ia nemorem pravo znati, y razluchiti, koia miloscha y lyubav ie vexa bila, ieli naimre Christusza Odkupitela, ali pak Duha Sz. kakti Zvelichitela duszicznasze? Rechemi morebiti gdo, daie prez kraia y koncza vexa lyubav y miloscha Druge Bosanzke Personae, neg Tretie Duha Sz. ar Druga Persona uzemsi naturu Chlovechanzku nasze z-tulikum kervium, mukum, y szmertium nasz milo-ziuno ie odkupila od szmerti vekovechne; kaisze od Tre-tie Personae nemore recsi. Ar dabi ieden Poglavnik szironaha Szusnia odkupil iz poganzke vuze z-velikum czenum, potroskom, trudom, y mukum: Brat pako onoga Poglavnika, dabi ovoga Szusnia oszlobogienoga vu lepe halyne ob-lekel, yz kincsi nadelil, koizmegy oveh dveh proti onomu Szusniu bi vexu lyubav izkazal, y oszebuinessu miloschu niemu vuchinil? Nedvoim da uizaki szpametni recse, da on koije szusnia iz neszrechne poganzke vuze odkupil y oszlobodil, ako pak to iztina ie, tak tulikai iztina mora biti, da odkuplyenie, illitilyubav, dobrota, y miloscha koiuie Druga Bosanzka Persona proti nevolynomu Chloveku pod oblaztium Vraga peklenoga sivuchemu pokazala, muku terpech, y kerv tochecs, ter z-kervium, mukum, y szmer-

tiuum szvoium niega odkuplyuiuch, mo:asze recsi daie vexa,
neg danasnie poszlanie Duha Sz. Vendar zeuszem tem mene
nai bude szlobodno danaasz meriti ovo dvoie poszlanie Bo-
sanzkeh dveh Person na ov szyet, kakti takai dare, y milosche
nyhove prestimati.

Maeth: c. 12 Poszluhnemo naipervo Odkupitela nassegaa Christussa
Szina Bosiega kai on szudi , y gorori od Tretie Bosanzke
Personae Duha Sz. ? y hochemoga chuti pri Sz. Mattheiu
Evang: gororiti ove rechi. *Quicumque dixerit verbum contra
Filiu[m] Hominis, remittetur ei ; qui autem dixerit contra Spiri-
tum Sanctu[m], non remittetur ei neque in hoc saculo, neque in
futuro.* Gdogod gororil bude proti Szinu Chlovechemu,
oproschenomu bude ; Gdo pak ogororil bude proti Duhu
Sz. nebudemu oproscheno niti na ovom szvetu , niti na
drugom : Ovdeszad ia velim ovak akoic veki greh, koisze
chini proti Duhu Sz. negie greh koisze chini proti Szinu Bo-
siemu ? Vexa tulikai miloscha, y dar, morasze valuvati da
ie , poszlanie Duha Sz. neg Szina Bosiega, ar Szinu Bosiemu
daicze Titulus. *Sapientia aeterna Patris.* Mudrozt vekove-
chna Otcza Boga nebezkoga. Duhu pak Sz. pripissuiesze
da ie *Sanctificator operum nostrorum.* Szinsze dichi z-Mud-
roztium ; Duh Sz. z-Lyubavium : Odkud razumeti more-
mo iz rechih Sz. Paula Apost: koie on od oveh dveh Bosan-
zkeh Persona, Titulusiev, y lmen , gorori, kadsze naimre-
szpomina od darov koie Presz: TROIZTVO deli lyudem ,
toieto od Sz. Vere , Uffania , y lyubavi . Otezu Bogu Sz.
Apostol pripissuic Veru , z-koium verum Otecz Bog nebe-
zki chini lyudi delnike szvoie Uszamoguchnozti ; Szinu
Bosiemu pripissuie Uffanie, z-kojem uffaniem chini Szin Bosi
lyudi ovoga szveta delnike uszega nebezkoga dobra , ko-
icie onnym szvoium presz: Kervium, mukum , y szmertium
zadobil . Duhu Sz. pripissuie lyubav , zkoium on zasise-
szerca Chlovechanzka da lyube uszeh dobroth naivexe-
dobro Boga uszamoguchega iednoga vu nature; troiega vu
Personah.

Szada premiszlemo, y prestimaimo mi, koiaie vexa dobrota od ovch treh, toieto Vere, Uffania, y Lyubavi, kai ako selimo, y hocheimo doznati, tak potreba da poszlubnemo Sz. Paula Apost: koi veli. *Fides. Spes, Charitas, tria*^{t. Coriath: c. 12.} *hac, major autem horum est Charitas.* Vera, Uffanie, y Lyubav, troia ova, vexa paço od nyh ie lyubav. Tako daieszc Oteczu Bogu Zmosnozt, Szinu Bogu, Mudrozt, Duhu Sz. Bogu, lyubav. Bog Otecza dalniamiczvoiu Mudrozt, kadic Szinka szvoga knam poszlal, da Chlovechánzku naturu nassu nasze uzeme: Dalniamicz Otecz y Szin Bog szvoiu Lyubav, kad namie poszlal Duha Sz. Akoie pak vexe vrednozti Dar y Miloscha Lyubavi, neg mudrozti? takze more recsi, daie vexi Dar, y miloscha poszlanie Duha Sz. negie Dar y miloscha poszlania Szina Bosiega.

Jedno veliko y pritesko pitanie dalié negda Christus Odkupitel nas Sz. Petru Apost: y to pervo iosche negoie, za nasz muku terpel, y szmert podiel govorecs. *Petre, quem dicunt homines esse filium hominis?* Peter, koga povedau, lyudi Szina Chlovechega? Y Peter takije pogodil iztinu odgovorecs nyemu. *Tu es Christus Filius DEI vivi.* Ti ieszi Christus Szin szvoga Boga, za koie valuvanie Christus takije povalil Petra. *Beatus es Simon Barjona quia caro & sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus.* Blasen ieszi Simon Barjona, armeszo y kerv ni obznanila tebe, nego Otecz moy, da paese, ne szamo hvalu, nego y plachu veliku prijmyce Peter zaovo ovakovo valuvanie, armu Christus odgovaria. *Tu es Petrus, & super hanc Petram adificabo Ecclesiam meam.* Ti ieszi Peter, y Oberh ove pechine zidal budem Czirkvu moi. Zatem ioscze iedno drugo lepse, y vexe pitanie dalié bil Christus Sz. Petru, potlamie iur od szmerti bil gore ztal, y ie ovakovo. *Petre amas me?* y ovako pitalgaie do tretiega, koiemu Peter uszigidarie odgovoril. *Etiam Domine tu scis quia amo te.* Goszpone ti znas da ialyubim tebe, y Christus odgovorilie Petru. *Pasce oves meas.* Paszi Ovcze moie, kade potrebaie dobro premiszli ova izpitavania, y odgo-

odgovore, na nye : Pred szmertiem pitalie Christus Petra kaiſze niemu vidi od Szina Chloveckiegā gdoie, y kaije on ? potlam pako izpitavaga zalyubav, kade Christus neobeche, niti nedacie szamoga liztor usfania Petru, da bude imel pervo mezto, y chazt megy Apostolmi, negoie iur on izti chasz Petru dana z-onemi reehmi. *Pasce oves meas.* Paszi ovčze moie, y to zbok valuvania prave lyubavi. *Dominne tu sis quia amo te.* Goszpone ti znas da ia lyubim tebe : Odkuda vidisze y zpoznava Mudrozt Bosanzka, daie navech prestimavala lyubav, neg znanie, zakaizato ako y mi hochemo zpoznati dare y milosche Bosie, moramo valuvati da na danasni dan Troiachki z-vexem darom, y miloschum ieszmo nadelyeni, z-prihodnium Duha Sz. knam, negszmo nadelyeni bili na Sz. Bosichni dan, kadie k-nam Szin Bosi szvoium Bosanzkum vekovechnum Mudroztium dossel bil.

Polek togā poszlanie bil nam Szin Bosi kakti Odkupitel, y Zvelichitel szveta, y uszega naroda Chlovechanzko-ga, ali ov izti ie on ko uza zna y vidi chizto y odperlo, koia mi miszlimo, chinimo, y govorimo, koia mislyenia, chinenia, ygovotenia kodiegōd on žna y vidi, tak tulikai bude ie szudil, y polek zaszlusenia plachal : Na ovom pako szudunimamosze kai bojati Duhā Sz. dabi naimre on nasz szudil, dabi od nasz rachunov potrebuval, y nasz na muke vekovechne oszugiaval, kod on Bog lyubavi, koifze uszigidar poztavlya za branitela, pomochnika, y zagovornika uszeh gresnich duss. Zatoic na Gora Taborzku dossel bil vu szpodobe oblaka, dabi pokril neznanie, y fallinge Petrove : Zatoszeic na denesni dan pokazal vu szpodobe ie-zikov, dabi on govoril za nasz rechi lyublyene, y miloztiane : Zatoszeic pokazal vu szpodobe Ognia, dabi on usze grehe nasse, y gorucha telouma poselenia z-ogniem lyubavi szvoie zesgal, zkonal, y na nistar zpravil : Pokazal szcie na szpodobu vetra, za dati na znanie, da on vu szeruzah nassch ugassuie usze plamne szerditozti, y ialnozti, y da

da szusì szmradne Conscienczie nasze. Pokazalszcie na-
szpodobu Golubicze vechkrat, koia Golubicza nimaiuchi
vu szebe fuci, tak y on prez uszake suhkochę, prez szerdzi-
tozti, y szuprotiunozti lyubav y miloschu razleva vu szercza
chlovechanzka, dabi nasz szvoium Bosanzkum szladkochum,
y veszelyem napunil, Darmi y Miloschami nadelil.

Mudri, y vuchenii Piszeccz Maldonatus iemlye upamet
da vu uszem Sz. Piszmu, Kadegodzce szpomina od szuda Bo-
siega, nigdersze necste, niti nenahagia dabi Duh Sz. na szu-
du szedel, kod szedi Otec Bog nebezki z- Szinom szvoiem
Christussem JESUSSEM, kada koju dussu iz ovoga szveta pre-
minuchu szude, kako dabisz ova chazt szamem duem per-
vem Personam prztoiala, y doztoiala. *Animadverte in sa-
eris litteris nusquam Spiritum S. sed solum Patrem, & Filium di-
ci sedere, quod sedere, ut dixi, gubernare est seu judicare.* Upa-
met uzemi, dasze vu Sz. Piszmu, nigder neszpomina od Du-
ha Sz., dabi on na szudu szedel, nego szam Otecz z-Szinom,
koje szedenie, kodszem rekel, razmesze raunanie, aliti
Szudenie ; Neszedi pako Duh Sz. na szudu zato kaiti on ie
nas Zagovornik, Prokorator, y Pomochnik, à ne Szudecz ;
Neszudi Duh Sz. gresneh duss, ar ie ta chazt od Oteca Boga
nebezkgoga szamomu Szinu szvomu dana. *Pater omne judi-
cium dedit filio.* Otec vesz szud ic dal Szinu, koi polek szvo-
ie Bosanzke pravicze szudech, unogem y neizbroienem ic
vuchinen, y poztaulyen na zkwarenie, kodie od niega neg-
da sztaracz Simeon prorokuval govoreczi. *Ecce positus est hic
in ruina n, & in resurrectionem multorum in Israël.* Nut poz-
taulyenie ov na zkwarenie, y na gore ztajenie od szmerti
unogeh. Alisze to nemore od Duha Sz. recsi, koije na ov
szvet dossel kakti lyubitel, y predragi priatel za nadehavat,
y opominat nasz, kakfsze moramo zla chuvati, y vu dobrom
napreduvati, razlevaiuch dare szvoie Bosanzke milosche,
lyubavi, y dobrote po szerczah chlovechanzkeh, y nassa do-
bra dela poszvechuiuch, dabi Szudecz nebezki nenassel ni-
kai takyoga zakäibi koju dussu oszuditi mogel y zkvariti na-

Maldonat
in c. 16;
Marcii.

veke vu pckel moral. Dosselic iednum rechium Duh Sz. na pomoch nassa vuto im e , dabi szvoium Bosanzkum lyubavium, y miloszernoztium zvelichil one dusse, koiebi Otecz, y Szin Bog szvoium praviczum zkvariti morali.

Spec:
Exempl:
dist: 10.

Hochete N. N. davam ovu iztinu potverdim z- iednum prechudnum Historium , kak naimre nepreszesna ie lyubav, y miloszernozt Daha Sz. ? Jezte morebiti chuli kada povedati od oneh dveh Gozpoczkeh Szinov hodecheh vu Skolu, vu Parisu Varassu Francuzkom, koij bilituszi szpodobni vu obrazu, vu telu, y vu navnkeh, ali zeuszema razluchna vu dersaniu , y sivlyeniu , ar ztaressi Mladenez podal'seie bil vu lenozt ne szamoskolnu, nego y duhouunu, zatem vu zlo tovarustvo, koiegaie napelyalo vu nechitzoche, y uszakoiachke odurnozti gresne , tak da on koije pervo bil zer-czalo uszeh dobroth, chez malo vremena pozta lie zpachenie uszega Varassa : Videchi to mlaissi Brat, pochelgaie opomnati, y karati, prosziti, y nagovariati dabifze zpoznal vu kakovomsze ztalissu postenia , y zvelichenia nahagia , da premiszli szvoy neszrechni ztalis , ter dasze pobolsa , ako nesche neszrechno sitka szvoga zkonchati , y dussu vekoma zkvariti ; ali usze zahman, gluhomuie prodekuval, szleponuie put vu nebo kazal, ar on ztem gorsi ie poztaial. Videchi ov dobri Mladenez da prihudobnom Brattu szvoiem nikak nikai nemore opraviti , pochelszeie G. Bogu za niega moliti , pochelgaie Presz: TROIZTVU zasgano preporuchati, koiega suhke y tople szuze , mila zdihavania, y goruche prosnie niszu bile zahman , ar G. Bog poszlalie ieden ztrassen beteg onomu gresnomu Mladenczu, dabiga z-urachtvom betega onoga izvrachil , y od vekovechne izmerti niega oszlobodil , ali kai , chimgaie bolye beteg trapil , temie on gorsi poztaial, vexe zlo govoril, pacse , chim vexu muku ie chutil , tem tverdokorneissi ie oztaial , y ono kaije iosche gorie , razmislyaiuch on unosinu , y ztrahotu grehov szvoieh , zdvoilie vu milosche Bosie , govoreczi z-Kainom Major est iniquitas mea , quam ut veniam mirear . Vexi ieszu grehi

ki moij, negie Bosia miloscha, y tako blaznech proti G. Bo-
gu, zagledalie vu tverde nochi, szebe pred ochi doyti ied-
noga lepoga szedoga Ztarcza, tak szvetloga, daszeic od
szvetlozti niegve uſza komora raszvetila, koi Ztaracz niega
ostro y szerdito ie gledal, zverhu koiega vigienia preztras-
filszeie neszrechniak, y pochelie ne szamo derhtati, nego
y od ztrahafze potiti, vendar chez nekuliko uremena oba-
trivelszeie, y Ztarcza ie opital gdobi on moral biti? y kai
ische, ali potrebuie od niega? Odgovorilmuie Ztarecz. Ego,
ut scias sum Cœlestis ille Pater qui te, & omnes creaturas ad servitium
& utilitatem tuam creavi. Jaszem on Otecz Bog nebezki,
koiszem tebe, y uſze ztvary na szlusbu, y pomocs twoiu iz-
nichezsa ztvoril, vu to ime dabi ti mene szlusil, y za tuliku
miloschu zahvalnogasze izkazal, a ti usze drugacs chinis, ar
zgachi tvoiemi mene pſanis, y bantuies, mene zapuschajuch
Vragu szlusis, y zapovedi moie prckersuiuch, niegove ob-
dersavas, zakaizato ia tebe takai oduriam, z-miloschum
moium zapuschem, y pod oblaztium uraga peklenoga ozta-
vlyam, ova izrekuchi on Ztarecz Otecz Bog nebezki, nezta-
logaie, betesnik pako vesz oszupnien vu velikom ztrahu
buduchi, unogo bolye od nuterniek ztizkik, neg telounch
bollih traplyen ie oztal. Drugu noch pokazalamuszeie
iedna druga Persona mlaissa, z-iendem sinehkem krisem na
plecheh, y ternovum korunum na glave, koia Persona opi-
talaie betesnoga Mladencza, poznaslime gdoszem? Odgo-
vorilie mladenecz, nepoznamte, negomisze vidis szpodo-
ben onomu Ztarczu koi ie presseztnu noch pri mene bil; Iz-
tiniae, pravo govoris daszem ia niemu szpodoben, arie
on moy Otecz vekovechni, zaraditebe pako ieszem chlove-
kom poztal, y na krisnom drevu ieszem moi kerw preleial,
y umerl; kaiti pakot i muku moi ieszi poplyaval, kerw moi
i poteptal, y za tuliku lyubav moi tak nczechvalnogasze
do szada proti mene izkazuval, mene znovich tvoiemi gre-
hi, gorie neg fidovi szvoiemi rukami bantuval, y muchil,
zakaizato moia kerw naibude tebe na zkvarienie, koiu ti ne-

maras imeti nazvlichenie, y tako ona druga Bosanzka Persona uzemsi faku keryi iz Rebra szvoiega ie hitila vu obrasz onoga neszrechniaka , y neztaicoicie. Oh ! kulika tuga y falozt, kulik ztrah moralic bitti na szerczu onoga neszrechniaka, kuliko derhtanie na telu ? Drugi dan doiduchi brat niegov k- niemu , nasselgaie uszega od ztraha bledoga , derschuchega , y plahogledaiuchega, koiegaie opital kai zlame-nie, ykoizrok mora bitti onoga tulikoga niegovoga ztraha ? koimu odgovori, oh ! ter kakse nebi moral ia ztraffiti, y falozten biti , budnchi damie na zkorom umreti , y vu pe-kel poyti ; Nato recse zdravi brat betesnomu , neboisze bratte moy ar miloscha Bosia ie velika , koiu uszako zkrusse-no szereze lahko zadobiti more , kadagodsze gresnik k- Bogu szvoiemu po Sz. pokore oberne. Oh ! bratte moy dragi zdvoienoie zmenum R. ar Otec Bog nebezki, y Szin niegov ieszu primene bili , y proklecztvo name poztavili. Akoprem bratte moy dragi obode Bosanzke Personae Otecza naimre y Szin tebe ieszu oztavile , y proklecztvo nate poztavile, ioscenii zdvoieno zvlichenie twoic , doklamgod y Tretia Bosanzka Persona Duh Sz. k- nym neprivoli , zakaizato doklamie dusza vu telu , uszigdar ie mezto milosche Bosie, uszem pokoru chinechem akoprem neznam kak velikem gresnikom , preporuchisze adda bratte moy dragi Duhu Sz. da on tebe nai raszveti , y lyubavium Bosium vusge , da budesnal y mogel tvoy gresni ztalis zpoznati , oduriti , y k- Bogu twoiemu po Sz. pokore obernutisze , kai y ie vuchinil , toieto Duha Sz. napomocs zazval , iz grehovsze szpovedal , y iz szercza posa-lival : Tretiu noch pokazalamuszeie iedna Persona szvetla vu bele oprave do zemlye oblechena , koie na ramenu feden beli Golubek ie szedel , koia Persona onoga betesnika miloztium nem okom ie gledala , da betesnik vesz veszel poztausi opitacie, Gozpone ! gdoszi ti ? R. znai datzem ia Tretia Bosanzka Persona Duh Sz. razveszelitel uszeh faloztneh vu me usfanie szvoic poztauylaiucheh , koi pravichnu szerditozt Bosiu , na lyubav , y miloszerdnozt premeniti morem ; Daiemti adda

na znanie daszu tebe grehi tvoij oproscheni, lyubi G. Boga,
y pripravisze ar do tretiega dneva budes moral iz ovoga vre-
menitnoga, vu vekovechni blaseni sitek preminuti, y tak
biloie vuchinieno.

Zakaizato N. N. opominam ia uszeh zkupa z-rechmi mu-
droga Petra Besseussa govoreczi. *Animas vestras disponite, di- Petr: Bel-*
gnos vos ad Spiritum Sanctum recipiendum reddite, locum ei hodie feus Coac:
in corde vestro concedite. Dusse vase pripravete, vredneh vasz de Spir: S.
Duha Sz. prieti vuchinete, mezto niemu denesz vu szerczu
vaszem dopuztete: tojeto *peccata auferte, conscientias expurgate.*
Odhitez od vasz grehe ne szamo szmertne, nego y male-,
ochiztete Conscienczie vase z-iednum chiztum szpovedium,
iednum pravum szerchenum saloztium, tverdnem, y ztalnen,
nakaniem pobolsania sitka vasega, naszleduiuch vu po-
kore rechenoga malo pervo Mladenca, kogazte do szada
naszleduvali vu greheh, ako felite od Duha Sz. pohagiani,
raszvetcheni, y obiacheni bitti, grehov oproschenie dobiti,
y vu diku nebezku zanym doysti. Ar ni moguche dabi Duh
Sz. mogel pri vasz prebivati, y vu szerczah vaseh ztanuvati,
doklamgod koi greh, ter naimre szmertni vu nyh nahagialsze
bude: *Quamdiu enim pridaic vuchenii Besseus, intrinsecus vi- Idem ibid:*
rulenta illa pestis delituerit, Spiritus S. eodem divertere non digna-
bitur. Ar doklamgod nutre, tojeto vu szerczu y dusse vase
zelena y chemerna kuga szmertnoga greha prebivala bude,
Duh Sz. tamo navernuti doztoialsze nebude. *Pensate igitur*
fratres charissimi, Krichi Sz. Gregur Papa, quanta dignitas sit s. Greg:
ista habere in cordis hospitio adventum Domini. Premiszlete ad-
da Brattia moia draga kulika chazt ie ova, imeti vu szerczu
na ztanu Boga Duha Sz. y zato potrebenioie dasze uszaki zker-
bi uszum moguchnoztium pripraviti doztoino prebivalische
Duhu Sz. vu szerczu szvoiem.

Ar ako nadeiaiuchisze gdo zmegy vasz N. N. koiega ve-
likoga Gozpodina k-szebe na ztan, prez uszake dvojnozti
izmete, ochizti, y osznaſi usze kute, y zakutke hise szvoic-
ne szamo od blata, y szmrada kakovoga, nego y od uszako.

ga naimetusega praha , y pavuchine , da novi gozt nikai ne-naide kaibi ochi niegove zgyptuyati , szercze zburkat , y niega chiniti dalko od hise szvoie ztati ; da pacse terfsifze uszaki z- novemi szagi szvoie ztolle , szvilnemi popluni poz-telye pokriti , ztene y zidine z- karpiti , ali konche kipi pokriti , y okinchiti , usza iednum rechium chizta , usza lepa moraiu bitti , zakai to ? zato , dabisze on Gozpodin zalyubil vu Gozpodara od hise , y niega z- miloschum szvoium , y darmi nadelil . Oh Bose ! Akosze chlovek chloveku ovak izkasuie , za zadoblyenie kakove chalarne lyubavi , y milosche , ali kakovoga maloga dobichka ? Kai nebi moral chiniti , y kakfze nebi dusen bil izkazati , na prihodnie Duh Sz. koi naiduchi chizto chlovechanzko szercze , zalyublyiesze vu niega , z- darmi , y miloschami szvoiemi Bosanzke-mi nadelyuiega ovde , y na drugom szvetu szvoiech vekovech-nch Bosanzkeh kincsev delnikachini vu dike nebezke .

Hitemosze adda mi uszi na kolena nassa , ter zkrussemeni szerczi nassemi ponizno , y pobosno zazovemoga Sz. Materiaum Czirkvum knam , govoreczi . *Veni Sancte Spiritus , repletuorum corda fidelium , & tui animoris in eis ignem accende .* Hodj Duh Sz. napuni twoich szerca verneh , y twoie lyubavi vunyh ogeny vusgi , da napunieni z- miloschum , y vusgani z- lyubavium twoium , oude tak siveti budemo mogli ,

date pak naveke vu dike twoie chaztiti , y
chaztech vusivati budemo vredni .

Amen.

NA

NA TROIACHKI PONDELIEK.

Kuliku, y kak nezgovornu lyubav ie iz-
kazal G. Bog proti narodu chlove-
chanzkomu.

*Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium suum
Unigenitum daret. Joan. c. 3.*

Takie G. Bog lyubil szvet, daie Szina
szvoga iedinorogienoga dàl.

Lepe ztanovito y uszake hvale vredne navuke davaliszu negdasnich ztareh vremèn Kralyi, y Ceszari, naimre, da gdogod selè za velikoga y prestimanoga od oyoga szveta lyudi dersan bitti; takovogasze z-dareslivoztium ie dusen izkazati, delech naimre szvoie milosche, y dare, ne szamo onem, od koiehszu na nye prosseni, nego y onem, od koieh niszsu prosseni, da pacse govorimudri Democritus, da Go-zpoda oyoga szveta moraiu hitressa bitti na delenyè milos-chih szvoieh, neg na obetanie. *Ad largiendum, quam ad pro-mittendum promptiores.* Takvogaszeie pokazal negda Titus. Ceszar onem dvem Senatorom koijszuga na szmert izkali, zaszedaiuchimu po dnevu, y po nochi, dabiga zkonchatyi, mogli,

Democritus

mogli, koic on doznausi, nym ne szamo ie oproztil, nego-
ie kakti naivexe priatele szvoie lyubil, goztil, y chaztil:
One pako dneve, vu koich nikomu nikakve milosche ni vu-
chinil, videlomuszeie da ni Czeszar, y zato tusilszeie szvo-
iem dvorianikom gororecs. *Amici perdidimus diem.* Pri-
atelj pogubiliszmo danasni dan, vu koiem dobra nikavoga
niszmo vuchinili, ar milosche nasse Ceszarzke nikomu ni-
szmo izkazali. Severus Alexander Kraly dersalszie za ie-
den veliki spot, kadaic videl koiega podlosnika predsze-
doyti, akoga za kakovu takovu miloschu ni proszil, govo-
recsimu. *Quid est quod nihil à me petis?* kai to mora bitti,
da nikai od mene neproszis? Niti Adrianus Ceszar ie me-
nie nagnien bil na dareslivozt, od zgora recheneh Pog-
launikov, koi ni hotel dabiga gdo za miloschu proszil,
negoie on szam uszem, y uszakomu nyu ponuiat. *Amicos*
non petentes locupletavit, & potentibus nihil negavit. Priatele
neproszeche obilnoe nadelil, y proszechem nikai ni zakra-
til. Iztinaic prava da uszi ovi Poglauniki uszake chazti, y
hvalc uredni ieszu bili zbok nyhove velike dareslivozt, ko-
iuszu oni podlosnikom szvoiem izkazuvali: Alilayubav, mi-
loschu, y dareslyvozt, koiuie izkazal Kraly neba, y zemlye
Vszam: G. Bog proti szebe podlosnomu gresnomu narodu
chlovechanzkomu, z- kakovem ieszikom ne szamo chlove-
chanzkem, nego y Angelyzkem doztoino, y zadovolyno
prehvaliti budefze moglo? koinaszie natuliko lyubil, daie
nam, y za nasz szvoiega iedinorogienoga Szinka dal, polek
szvedochanzta denesniega Sz. Evangeliuma. *Sic DEUS di-
lexit mundum, ut filium suum unigenitum daret.* Takie lyubil
G. Bog szvet, daie Szina szvoga iedinorogienoga dal. Vche-
ranaszte vabil y sznubil na lyubav szvoiou z-onemi Sz. Evan-
gel: rekmi. *Si quis diligit me, sermonem meum servabit,* &
14. v. 23. *Pater meus diligit eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud*
eum faciemus. Ako gdo menelyubi, recs moi obdersaval
bude, y Otec moy lyubil niega bude, y knyemu doidemo,
y prebivalische pri nyem vuchinimo. Danasz pak iosche
vexem

véxem zrokom terszílze on genuti nasz na lyubav proti szébe, z-lyubávium naimre szvoium Bosanzkum, kojuie on proti nam izkázel akoprem nepriatelom szvoiem, dauchi niam, y za nasz Szinka szvoga icedinorogienoga. Akoli adda ucherasnie niegovo zvanie, y sznublyenie na lyubav genuti szercza nassa ni moglo, niti nemore, nainasz gene daniastie. *Et si, govari Sz. Augustin, amare DEUM pigebat,* ^{S. August:} *saltem redamare non pigeat.* ^{de Cathoec:} Akolízse komu gruzti lyubiti Bo ga szvoiega, lyubav koncse z-lyubávium naisze nikomu ne gruzti povernuti. Od velike adda y nezgovorne lyubavi zkoiumie G. Bog nasz gresnikelyibil, govoriti kanim, y hochu, da uszakibude znal, y mogel zpoznati, kak, y kulikoie dusen G. Boga szvoiega lyubiti.

Velikuztanovito y nezgovornu lyubav imelie od veka G. Bog proti szbeszpodobnuomu kipu, koiega pervo negoie ztvoril, y naszvetlo dál, hotelmuie za doztoino mezto, y prebivalische prezkerbeti, y provideti, y vu ztvorianiu ovakovoga mezta preunoga ieszu znamenia lyubavi, koinie G. Bog pokazal proti Chloveku, pokehdob da za niega, y zaradi niega ztvorilie ov siroki szvet, vu niem ztvorilie vu zraku pticze, vuvodah ríbe, vugorah zverinu, dabimu na hranu bila, ztvorilie usza sivucha ztvorenia na zemlye, dabi nadnymi gozduval, y fnymi gozpodaril. *Omnia subjecisti Psal: 8. v. 9.*
Sub pedibus ejus. Govori Sz. Kraly David. Ztvorilie nebo y na nyem ztvorilie Szuncze, meszcz, y zvezde, dabimu po dnevu, y po nochi szvetile; ztvorilie vu nebu Angele, zapovedaiuchnym dabi Chloveka chuvali, y branili od uszake pogibeli, vu uszakom meztu, y vremenu. *Angelis suis man- Psal: 90.*
davit de te, ut custodiant te in omnibus vijs tuis. Angelom ^{v. 12.} szvoiem zapovedalie G. Bog da tebe vu uszakom meztu, putn, y katu chuvain, od uszakoga dla brane, y na szlusbu dvore. Oh! kulika ovo ni lyubav, miloscha, y dareslyvozt G. Boga Vfzam: proti nevolynomu Chloveku?

Ali ovde G. Bog lyubavi, y bobrote szvoie ni koneza vuchinil, negoinie iosche z-vexemi darmi, y miloschami potverditi, y povexati hotel, kada naimre pripraviuissimu za prebivalische iedno tak lepo, okineseno, y uszem dobrom napunienco mezto, kod Sz. Piszmo szvedochi.

Gen. c. 2. *igitur DEUS hominem de limo terræ. Tergaie ztvoril na szvoy Bosanzki Kip, y szpodobu. Ad imaginem quippe DEI factus est homo.*

Niegaie zverssenoga vuchinil natuliko, da kaigod naturalzta po drugeh szvoich ztvoreniah na pochetku szveta ie razdelil, usze vu iedinoga Chloveka ie poztavil, daduchimu bitie iednako z-kameniem; sitek z-koreniem, y dreviem; chutenie z-bestiami; razum z-Angelmi; neu-

Aristot: mertelnozt dusse iednaku z-neumertelnoztium szvoium Bosanzkum, natuliko daga Aristoteles imenuie. *Finis, & epilogus omnium creaturarum.* Konecz, y zavietek uszeh ztvorenij; toieto uszeh zverssenoztih, koiesze po uszeh ztvoreniah razdelyena nahagiaiu.

Trimegisti. Trimegistus imenuiega. *Miraculum magnum naturæ.* Chudo veliko nature. Sz. Ambros pako govor iiae G. Bog iedno oszebuino zlamenie.

Jyubavi proti Chloveku pokazal, dagaie vu onakovu opravu oblekel, z kakovum onszam na ovom szvetu sivuchi oblechen ie hodil.

S. Ambros. *Quæ major dignitas, quam iisdem vestibus habili. de dign. minem indui, quibus ipsemet Dominus: juxta illud, Dominus animæ. regnavit, decorum induit.* Kakovaie vexa chazt, neg onum

iztum opravum Chloveku opravlyatisze, z-koiumszeie szam G. Bog opravlyal; polek onch Sz. Kralya Davida rechih Gospoñie Kralyuval, vu dike oblechen.

Ali ako ia usza ova zlamenia lyubavi prizpodobim k-lyubavi one, od koiesze denesni Sz. Evang: szpomina, daie naimre natuliko G. Bog szvet, toieto Chloveka lyubil, daie za lyubav, odkuplyenie, y zvelichenie niegovo poszlal iz nebezke viszine Szinka szvoga iedinoga. *Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret.* Koie rechi Sz.

S. Chryloß: Ivan Chrisostomus ovak tolnachi. *Non Servum, non Angelum, non Archangelum, non Cherubim, non Seraphim sed Filium suum*

hom. 26. in Joan.

suum unigenitum daret. Tak; y na tulikoic G. Bog lyubil ov
szvet, da ne szlugu, ne Angela, ne Arkangela, ne Kéru-
bina, niti Serafina ni hotel poszlati za odkuplyavatga iz
vuze, y zpod oblazti vraka peklenoga, nego iedinorogie-
noga Szinkaszwoga, koie rechi y mudri Sylveira ovak lepo
razlasec. *Sic, ideſt tantū amoris vehementia, & fuit tantus hic
amoris excessus, ut solā Christi infinitā sapientiā potuerit expli-
cari.* Tak, toieto tulikum iakoztium lyubavi, lyubilie
G. Bog szvet, da szama mudrozt Bosanzka preszechci, y iz-
tolnachiti nyumore, à drugi nigidor, kou preveliku nez-
govorni, y nepreszesnu lyubav Bosiu proti gresnomu nar-
du Chlovechanzkemu pokazanu, premislyava iuch Sz. Mati
Czirkva, na veliku Szobotu ovak popeva. *O mira circa nos 8. Mater
tuæ pietatis dignatio! O inastimabilis dilectio charitatis, ut ser-
vum redimeres, Filium tradidisti.* O prechudna proti nam
lyubav twoia Oteczi Bog Vszam: O nepreszesna dobrota, y
miloszernozt twoia, za odkupiti szlugu nevernoga gres-
noga naimre Chlovecka, doztoialszisze dati Szinka tvoga
iedinoga.

Szpomenka vekovechnogay hvale vredna je bila lyubav
Patriarke Abrahama proti G. Bogu, pokehdoz da na szamu
iednu proztu Bosiu zapoved gotovic bil Szinka szvoga Isaka
alduvati, y iur dersechi gol mecs vu rukah za odszechimu
glavu bilbiga rad y dobrovolyno za lyubav Bosiu umoril, dabi
G. Bog Angela nebíl poszla za ztegnutimu ruku od vudarcza,
y za obchuvati vu sitku Szinka Isaka. Ali to chuda nikak-
voga ni vredno da Chlovek za lyubav Bosiu Szina szvoga na
szmert daie, ar daie, y pouracha szluga Goszponu szvoiemu
ono kai od niega ie dobil: Nego to, toie chuda vredno da G.
Bog za szlugu szvoiega dalie na szmert Szinka szvoga iedinoga.
Sic Deus dilexit mundum. Takie G. Bog lyubil szvet. *Ut Filium
suum unigenitum daret.* Daie Szinka izvoga iedinorogieno-
ga dal, y prikazal; ne iur zato dabiga lyudi po szvetu vu Kral-
lyevzkeh hintoveh vozili, niemusze kakti Kralyu klaniali,
niega goztili, z kinca y bogaczty nadelyevali, y chaztili,

Sylveira
t. 2. l. 4. c. 3
n. 223.

Mater
Ecclesiæ
Sabi: San:

nè zato nè, nego dalié on niega zato, dabi on grehe Chlo-
vechanzkoga gresnoga naroda plachal, spote, obsanozti, pre-
gone, y muku za nye podnassaiuchi. Dalié Szinka szvoga →
Otecž Bog nebezki gresnomu szvetu iz one szvoie nezgovor-
ne dobrote, lyubavi, y miloszerdnozti, ne zato dabi on oyde
gresnike szudil, y vu muke peklenzke oszugiaval; nego da-
bi za nyh muku terpel, kerv tochil, y krisnu szmert podne-
fzel, y niega dabi on szvoium mukum y szmertiūm muk pe-
klenzkeh oszlobodil, y zvelichil, kodnam to Sz. Janus Evang:

Joan.

c. 3. v. 17.

*Non enim misit DEUS Filium suum in mundum, ut
judicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum.* Ni posz-
lał G. Bog Szina szvoga na szvet, dabi szudil szvet, nego da-
bisze zvelichil szvet po nyem; Isak Szin Patriarke Abraha-
ma malo pervo imenuvani niíze molil Otczu szvoiemu, da-
bisze nadnym szmiluval, y sitekmu prikazal, y vendar G.
Bog poszlaie Angiela szvoga, koi Abrahamu ie ruku zteg-
nul, y Isaka szmerti oszlobodil. Christus pakò Szin Bosi po-
techisze na vertu olivetanzkom kervavem potom, previgiu-
iuch vu duhu britku muku y szmert szvoiu, molilszeie Otczu
szvomu nebezkomu.

Matin:

c. 26. v. 19.

*Peter mi si possibile est, transeat & me calix
iste.* Otecž moy nebezki, akoie moguche, naifze oduzeme
od mene Kelih ov; Ali prosnia, y molitva niegova ni ime-
la mezta pri Otczu niegovom, negomuie liztor poszlał iz
neba Angiela, koigaiet batrivel na szercheno podnessenie →
muke y szmerti, za odkuplyenie, y zvelichenie naroda →
Chlovechanzkoga.

Lucx

c. 22. v. 43.

*Apparuit autem illi Angelus de celo confor-
tans eum.* Govori Sz. Lukach. Nut adda N. N. kulika, y
kakova ie ova lyubav Otcza Boga nebezkgoga proti nam ne-
volynem gresnikom, y nevernem nepriatelom szvoiem iz-
kazana. *Qui etiam proprio Filio suo non perpercit, sed pro
nobis omnibus tradidit illum.* Koi takai laztovitomu Szi-
nu szvoiemu ni oproztil, nego za nasz uszeh ie dàl nie-
ga, pisze Sz. Pavel Apostol vu liztu szvoiem Rimlyanom →
piszanom.

Ali

Ali zakaifze vu denesniem Sz. Evangeliumu Sz. Janus
 szpomina od szame liztor Otcza nebezkoga lyubavi , zbo^k DE Amore
 toga da on szvetu Szinka szvoga jedinorogicenoga ie dàl ; à
 neszpominasze nikai od lyubavi Szina Bosiega , koiuic on
 szam szvetu pokazal , ponuiuich y daruiuich Izamoga szebe
 gresnomu szvetu na pomocs , odkuplyenie , y zvelichenie
 polek szvedochanztva tuliko oneh niegoveh rechi koiesze
 pri Sz. Isaiass cstu. *Ecce ego , mitte me.* Nut ovo ia , posli
 mene ; Ar po pregresseniу nasseh perych Otczev Adamu y
 Eve prepaliszmo bili mi uszi , kod Odvetek nyhov vu greh,
 y po grehu pod oblazt szmerti vekovechne ; Dobrota pak
 y miloszerdnozt Bosanzka miluiuchinasz pogubiti naveke ,
 zato vuchinileszu Bosanzke Persone tolnaсs meg y szobum
 kakbisze moglo szvetu gresnomu pomoczi ? y dokonialcsu
 da iedna zmegy nyh mora na ov szvet doytz za odkuplye-
 nic , y zvelichenie nasse , y opitaussi Otecз Bog nebezki .
Quem mittam , & quis ibit nobis ? Koga poslyem , y gdonam
 poyde ov tak ieden veliki poszel opravlyat ? na koie pitanie
 Druga Bosanzka Persona takiszeie szama ponudila,govoreczi.
Ecce ego , mitte me. Nut ovo ia , posli mene . Odkud,toieto iz
 koich rechi pochetek lyubavi Szina Bosiega izvira , y zato
 Sz. Pavel Apostol govori . *Qui dilexit me , tradidit semet ipsum pro me.* Koije lyubil mene , dalie szebeszamoga za
 me . Odkud zpoznatisze more da lyubav Szina Bosiega ni
 bila mensa , negie bila y Otcza Boga nebezkoga proti gresno-
 mu szvetu , ar Otecz davalie Szina , Szin pak odaylie szamo-
 ga szebe dobrovolyno na szmert .

Iztinaie da lyubav oveh dveh Otcza Boga , toieto , y Szi-
 na niegovoga proti Chloveku gresnomu bilaie iednaka , ali
 kaiti buduchi iednaka volya Szina , z - volym Otcza Boga
 szvoga nebezkoga , polek oneh niegoveh pri Sz. Kralyu Da-
 vidu rechi . *In capite libri scriptum est de me , ut facerem volun-
 tatem tuam ; DEUS meus volui , & legem tuam in medio cordis mei.*
 Na pochetku Knige zapiszanoie od mene , dabi vuchinil vo-
 lyutvoiu ; Bog moy hotelszem , y zapoved twoiu na szredi-
 szercza

szercza moiega. Jednaka adda lyubav bilaie Otcza, y Szina Boga proti Chloveku ; nego Szinie hotel polek one szvoje lyubavi proti nam , pokornozt tulikaisce proti Otczu s szvomu nebezkому izkazati, dobrovolyno ponuiatuch izamoga szebe dati za odkuplyenie Chloveka. *Ecce ego, mitte me.* Kako dabi hotel bil recsi. Nut ovozem ia Otec moy nebezki on, koiszem gotov szvetu lyubav, y miloschu izkazati, ako tvoia szveta volya ie mene poszlati, szlobodnomie poslyes, ar adem iz pravoga szercza rad na muku y szmert, za oszloboditi od vekovechne szmerti, y muk Chlovcka na kip , y szpodobu nassu ztvorienoga.

S. Ambros.
Lib. de Spir: Sanct. c. 12. Szpominainchisze adda (veli Sz. Ambros) denesni Sz. Evangelium od lyubavi Otcza Boga nebezkoga, obznanuic takai y ochituite zkupa lyubav Szina niegovoga. *Eadem charitas quo Patris, etiam Filij est; qua eßenim charitas Filij; nisi quia se pro nobis obtulit, ut suo sanguine nos redimeret? Eadem autem charitas est in Patre, quia scriptum est; Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret; tradidit ergo Pater Filium, & Filius ipse se mundo tradidit.* Ona izta lyubav Otcza Boga , ie tulikai lyubav Szina niegovoga ; Ar kakovaie lyubav Szina , nego kaiti szebe za nasz ie ponudil, dabi nasz szvoium kervium odkupil ? Rauno pak ova kova lyubav ie vu Otczu, ar napiszanoie ; Takie Bog lyubil szvet, dabi Szina szvoga iedinorogienoga dal ; Dalie adda Otec, Szina ; y Szin szamszebe ie izvetu dal. Ohaddanezgovorna lyubav Otcza, y Szina Bosanzkeh Person proti gresnomu szvetu.

Valerius
Maximus
Lib. 6, 1. 3. Nemoresze zadozta prehvaliti lyubay , y vernozt nekoiega szluge proti Goszponu szvoiemu Panopioru , od koiiega Valerius Maximus pisze , da naimre on szluga razumeusi Goszpona szvoiega proscribuvanoga , y od Szoldatov na szmert izkanoga , premenilie opravu szvoiu , z opravum Goszpona szvoiega , vu koiulczie szluga oblekel , y perzten Goszpona szvoiega na perzt szvoy ie poztavil , odpraviusi skomczę , y otaino iz hiſe Goszpona szvoiega Panopiora , koicza

koiegá potlambi odpravil bil szluga, legelie onak oblechen na Gozponovu poztelyu, kade naiduchiga Szoldati, na meztu ieszuga nemilo zarazili, stmaiuchi Gozpona Panopiora, à ne szlugu niegovoga. Oh! kulika lyubav bilaic ova iednoga szluge proti Gozponu szvoiemu, kak on Gozpon bilbisze znal, y mogel zadovolyno zahvalnoga izkazati dabi bil oztal siv? Ali y ova lyubav nemoresze vu naimensem priszpodobiti lyubavi Bosie proti gresnomu Chloveku; ar G. Bog buduchi nas Gozpodin, pozlalie nam na szlusbu pravoga Szina szvoiega, koiszeie fzam dobrovolyno nam na szlusbu ponudil, y za lybuav nassu dosselie iz neba, y naru-chaja Otcza szvoga nebezkoga k-nam na zemlyu. *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de celis,* Ovde oblekelszeie vu opravu nasse Chlovechanzke nature, *Et incarnatus est, ex MARIA Virgine, & homo factus est.* Rodilszeie od MARIE Dev. y Chlovekom ie poztal. Vzelic perzten na obrezavaniu, znamenuichisze kakti kriyczem, y gresnikom; k-zadniemu polosilszeie na poztelyu nassu, krisa hochu recsi nam doztoinoga, ar od nasz zafzlusenoga, y na one tverde poztelye krisnoga dreva za nasz szluge, y podlosnike szvoie puztiszeie nemilo raniti, y umoriti, dabi on tem nachinom, muke naimre y szmerti szvoie nasz od vekovechne szmerti, y muk peklenzkeh oszlobodil. Oh! *Amor amorum, quo te deduxit amor?* Oh! Lyubav uszch lyubavih, kanteie zapelyala lyubav.

Niti mense hvale, y szpomenka ie vredna ona lyubav od Kodruffa Kralya Egyptonzkoga proti Varassu, y lyucztvu szvoiemu Athenianzkому izkazana, onda naimre kadaſzeie videl od nepriatelzkeh seregov na usze kraje obszedenoga, y vu ochivezte pogibeli pogubiti szvoie Kralyevzto, y dragolyucztvo Athenianzko, neznaiuchimu pako kak pomocsi, zato posselie bil pred kip szvoiega malika Apollo imenuvanoga, za opitatga akobisze moglo kak onomu lyucz-tvu pomocsi, dabisze nepriatelzke szille, y szmertne pogibeli oszlobodilo, koiemu odgovorilic malik Apollo; Imas znati

Valerius Maximus lib: 1. c. 6.

z nati ò Kraly da za oszloboditisze ove ochivezte pogibeli
 druge nikakve pomochi ni, nego szama iedna iedinatvoia
 szmert, da naimre ti tvoj sitak na szmert poztavis : Ov ma-
 lika Apollo odgovor dosselie vu vuha ne szamo lyuczta-
 Athenianzkoga, nego y nepriatelzkoga, zakaizato danaie
 taki bila zapoved van po taboru od Poglavnika nepriatel-
 zkeh seregov, da akobi gdo videl Kralya Kodrusa izhagiati
 van iz Varassa na polye za pobitisze, naisze nigdor proti-
 niegove Persone nepoztavlya, niti szvoieh ruk proti niemu
 nepodigne za umotitiga, ali liztor raniti. Doznavsi pako
 za ovu zapoved Kodrus Kraly, kaigdo stima, kaije on vu-
 chinil ? Ah ona velika lyubav, koiamuie vu szerczu gorela
 proti lyuczemu navuchilagaie kakie more on od
 szmerti oszloboditi, daie naimre premenil szvoiu Kralyev-
 zku opravu, z opravum iednoga proztoga Szoldata, vu ko-
 ie oprave izesselie iz Varassa vu szpodobe iednoga proztoga
 Szoldata, szuproti nepriatelom za pobitisze snymi, koiega
 zagledavsi Szoldati pocheliszuga gorlichemi globussi poz-
 dravlyati tia do szercka, z koiemiszuga ranili, y na tla hi-
 tili, ov pako videchisze ranienoga vu szvoie prave kervi le-
 sati, oberniulszeie profi Varassu Athene, ómochilie perzt
 szvoy, mezto pera, vu kervi szvoie mezto tinte, y onak
 z-kervavem perztomi naipissalie na zemlye ove dve rechi.
AMORE, MORIOR, od lyubavi umiram, kai doznavsi ne-
 priateli daie Kodrus Kraly na szmert ranien, y da iur na-
 polyu umira pred nyhovemi ochima, preztraffilisuzse, y
 od velikoga ztraha derschuchi vu beg ieszusze poztavili, y
 tako on glaszoviti Varas Athenu zeuszem orszagom, y lyucz-
 tvom, szmertium Kraleva szvoiega Kodrusa ieszu oszlobo-
 gieni bili.

Szpodobnem nachinom vidimisze daie baratal nas mi-
 lozioni Kraly Christus JESUS, ar on videchi nasz zeuszech
 ztran obszedeneh od peklenzkeh nepriatelov, y vu ochi-
 vezte pogibeli vekovechnoga zkvarienia; Iz one niegove
 neggovoraec lyubavi, y pomiluvania ni znal kai zacheti ;
 Optalic

Opitalie adda Otcza szvoga nebezkoga, kaibi chiniti moral za obraniti nasz szvoie drago lyuczto od nepriatelzke szille, y szmertne vekovechne pogebili; koiemu Otecь nebezk iе odgovoril; Szinko moy dragi imas znati da narodu chlovechanzkomu nemoresze drugach pomoci, nego szmertium twoium, *Oh! ecce ego mitte me.* Oh! nut ovo mene, posli mene, iaszein gotov umreti, za oszlobogienie od vekovechne szmerti, dragoga lyuczta moiga. Ali Szinko moy dragi (rekelie Otecь nebezk) imas znati da ova twoia szmert prevecs suhka bude, y ovo odkuplyenie oduisse drago bude moralo bitti; ar ti budes oduriavan, spotan, preganian, y vechkrat na szmert izkan; tebe ieden zmegy twoich Vuchenikov hoche nepriatelom twoiem prodati, y vu ruke dati; twoie presz: Telo bude moralo razmercza rieno do koztih z. bicsi, y sibiem bitti; twoia Glava usza od spichaztoga ternia zbodena, y prevertana, y k. zadniemu megy hudodelniki na krisnom drevu z. ostremi chauli pri bit, z. nezgovornum mukum budes moral umreti. Oh! uszeie to malo, uszeie to nikai, o Otecь moy nebezk, na proti one velike lyubavi koia vu moiem szerczu gorи proti nevolynomu narodu chlovechanzkomu, odgovorilie nas predragi Odkupitel Otczu szvoiemu nebezkому, y kaiti onie dobro znal, da akoga nepriateli poznaui, nebudusze usfali ruk szvoich na niega poztaviti; zato uzelie nasze opravu nature chlovechanzke *Formam servi accipiens*, veli Sz. Pavel, *in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.* Kip szluge uzemsi, na szpodobu lyudi vuchinien, y vu oprave naiden kod chlovek: Vukoie oprave pokazau ssze na ov szvet, y nepoznaisiga nepriateli za pravoga Kralya Nebezkoga, podignuliszusze proti niemu, y dotehdob ieszuga preganiali, doklamiszuga y na krisnom drevu umorili, y ovako predragi nas Priatel, Kraly, y Odkupitel Christus JESUS szvoium presz: Kervium, mukum, y szmertium, od szmerti vekovechne, nasz ie oszlobodil kod ed niega popeva Sz. Mati Czirkva. *Qui mortem nostram merien-*

do destruxit, & vitam resurgendo reparavit. Koi szmert nassu, umiraiuchi ie zaterl, y sivek vekovechni od szmerti gore ztaiuch nazad ie nam zadobil.

Nut szada N. N. premislemo dobro koiac vexa lyubav, ieli Kodrusza Kralya Athenianzkoga proti lyucztvu, szvoiemu; ali pak Christussza Kralya nebezkoga proti narodu chlovechanzkemu? y zpoznati hochemo da prez kraia y koncza Christusseva proti nam nevolynem gresnikom ie vexa, y prestimaneffa lyubav bila, od lyubavi Kodrusseve proti Athenianczem izkazane, natuliko da moy Serafinzki Doctor Sz. Bonaventura nyu ni znal kak izpiszati, nego liztor od velikoga chuda zverhu nyc ofszupnien ove rechi ie zapuztil napiszane. *Ob! quanta circa humanam salutem in stimulo dilectione servebat.* Oh! kulikum okolu chlovechanzkoga zvelichenia lyubavium ie gorel? *Undique me circunadat.*

c. 2. 2. P. amor tuus, o bone JESU! *& nescio quid sit amor?* Zeuszeh ztran mene obztira lyubav twoia o dobri JESUS! y neznam kai ie lyubav? Ar ia tebe nelyubim, kodbite lyubitimoral, y kodfszi ti vreden od mene lyublyen bitti.

S. August: Dilexiisti Domine me, plus quam te, quia mori voluisti pro me; ab! pudeat, pudeat me, non redamasse te. Lyubilszi Gozpone mene, vecs neg tebe, arfszi umreti hotel za me; ah! szram, szram nai bude mene, da ia tebe nelyubim, kodfszi ti vreden, y kodfszem ia dusen lyubiti tebe. Tifzi o moy mili razpeti JESUS za lyubav moiuz iz nebezke viszne na zemlyu dossel, chlovekom poztal, tulikem spotom, pregonom, y mukam dobrovolyno ieszisze podvergel, doklam uszu twoiu presz: Kerv do kaplicze ieszti iztochil, y na krisnom drevu umerl, za lyubav, volyu, odkuplyenie, y zvelichenie moie, ter kak ia tebe tuliku twoiu lyubav placham, y pouracham? *Ab! pudeat, pudeat me, non redamasse te.* Ah! szram, szram nai bude mene, da ia tebe konche kodbi mogel nelyubim, akot:

akote lyubiti nemorem kodbi moral tebe lyubiti. *Quoties
ego te offendebam, & tu me defendebas: ego te timebam, & tu
me custodiebas: ego & te recedebam, & inimico mes me exhibe-
bam, & tu ipsum ne me ariperet, deterrebas.* Oh! kuliko,
y kulikokrat ia ieszem tebe bantuval, y tiszi mene branil:
iaszemse tebe boial, y tiszi mene chuyal: iaszem od te-
be odztruplyaval, y besal, tersze nepriatelu pod oblazt-
daval, y ti ieszi niega ztrassil dabime nezgrabil; ter ia za
usze ove milosche, y za tak veliku lyubav twoiu, iosche-
proti tebe nezahyalen-sivem? *Ab! pudeat, pudeat me, non
redamasse te.* Ah! szram, szram naibude mene, da tebe-
konche lyubav, z- lyubavium nepouracham.

Kai Sz. Augustin szam od szebe ie chutil, y govoril, to
uszaki zmegy nasz more, y mora po pravicze od szeberescsi,
y valuvati, zpoznati naimre nezgovornu lyubav Otcza-
Boga nebezkoga, y Szina niegovoga iedinorogienoga, ar
Otec Bog dalnamie Szina: Szin pako dalnamie szamoga
szebe, koiu nezgovornu lyubav, y milofzerdnozt razmi-
slyaiuch! Sz. Anselmus Biskup pun chuda, ovak krichi.
*Quid misericordius intelligi valet, quam quod peccatori eternis. Anselm
tormentis deputato, & unde se redimeret, non habenti, DEUS libro cur
Pater dixit: Accipe Unigenitum meum, & da pro te. Et Fi- Deus hom-
ilius dixit; tolle me, & redime ic.* Kai milotzerdnescsiga-
moresze izmisliti, neg da gresniku na vekovechniogeny
oszuginomu, y odkudbisze odkupiti mogel nemaiuche-
mu Otec Bog ie rekel: Vzemi iedinorogienoga moiega,
y daiga za te. Szin pako ie rekel, uzemi mene, y odku-
pi tebe.

Ovu veliku lyubav oveh dveh Bosanzkeh Person-,
Otcza naimre y Szina proti gresnomu narodu chlovechan-
zkomu razmisyaiuch nadalye Sz. Augustin izpiszaliuic
ovak. *Audeo dicere, quod DEUS cum sit omnipotens, plus da-
re non potuit; cum sit ditissimus, plus dare non habuit; cum sit
sapientissimus plus dare nescivit.* Szinem recsi da G. Bog bu-
duchi

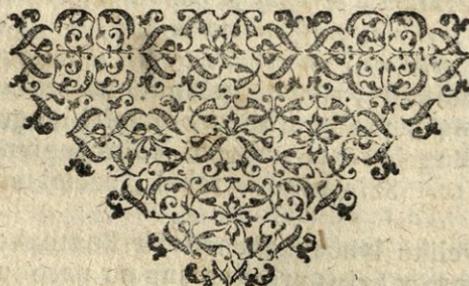
duchi uszamoguchen , vecs dati ni mogel ; buduchi on
naibogatesli , vecs kai dati ni imel ; buduchi naimudressi ,
vecs dati nam ni znal , negnamic däl , daiuchi nam Otec
Bog Szina , Szin pako szamoga szebe.

S. Ambros. Ovu veliku , y nezgovornu lyubav razmisiyaiuch Sz.
Ambros Biskup , nifze mogel na nogah zdersati , negoie
na kolena szvoia opal , ter klechech za tuliku lyubav , mi-
loschu , y där , G. Bogu ie hvalil , chaztechi , y blagofslau-
lyaiuchi niega. Tanto amoris pondere pressus , stare non po-
tui , govori szam od szebe Sz. Ambros sed genuflexi , & ado-
ravi . Tak y ti ò K. D. gresna , ako felis G. Boga twoie.
ga iz pravoga szercza lyubiti , y z- ovakovum lyubavium
zahvalnamuſe izkazati , niegovu lyubav proti tebe izka-
zanu razmisiyai : y ako seleies G. Bogu Zvoritelu , y Od-
kupitelu twoiemu draga , y do szmerti twoie od
niega lyublyena biti , Ama , & amaberis.

Lyubi ti niega , y od niega

lyublyena budes.

Amen.

NA TROIACHKI TORK.

Christus kakti dobrí Pasztir dosselie na ov Szvet izkat pogublyeneh szvoieh Ovchicz, za oszloboditi nye od vekovechné szmerti: Akosze pak koia hotonczé odbie, y pagine; on tomu zrok ni.

Ego veni ut vitam habeant. Joan. c. 10. v. 10.
Jaszem dossel dari sitek imeli.

On koi nigdar ni bil pasztir, videlic pak morebiti kada koiega vernoga pasztira szvoie Ovchicze paszuchega, akolje dobro pazil, mogelie lehkó vpamet vzeti, kak naimre on vu iutro berselisze dan pochne, taki szvoiem Ovchiczam ovcharnichna Vrata odpre, tersze pred nye poszta vi, y pred nymi na passu ide, koiega one marlivo naſzledui; Vezdae vodi po bregéh, vezda po ravniczah, vezda k-friske vodicze, vezda vu kakovu szeuczu; uſigdar pak y uſigder verno na nye pazech, y virosztuiuch, dari odkud nedossal nepriatel, terga koie ovczé nementuval. Pod vecher pak na Szunchenom zahodu pochne ovchicze na kup zpraulyati, y nazad vu Ovcharniczu na pokoy goniti, zime gy koieh ako kteru zgressi damuie kade vu koie huszte, ali

puschine osztala, osztavi usze Chredo Ovacz, ter ide za-
 onum zgressenum; Vezda teche na breg, vezda vu järek, vez-
 da po polyu, vezda po germiu, vezda k- potoku, pouſzud
 marlivo gleda, y ische zgublyenu Ovchiczu, z- velikem hle-
 peniem nyu naiti, doklam chesz nekuliko uremena naidu-
 chiu betesnu lesati pod kakovem zelenom drevu, prigesze
 k- nye, teriu milo gore zdigne, na szvoia plècha posztavi, y
 z- velikem veszelyem nyu nesze megy osztale szvoie Ovcze, y
 zkerbisze pripelyatiu z- drugemi szvoiemi ovczami vu Ov-
 channiczu na pokoy, y pochinez. Rauno tak N. N. ia mo-
 rem od Christussa kakti dobrega Pasztira recsi, kot on szam od
 szebe ie rekel pri Sz. Januszu *Ego sum Pastor bonus.* Ja ieszem
 Paztir dobrí; koi kakti Bög zapelyausz na pochetku szveta
 vu Zemelyszki Paradisus Naturu Chlovechanzku, toieto per-
 ve Otcze Adama, y Eve, dabifze onde naszladuvali: Chez
 nekuliko pak vremena videchi da Adama, y Eve vech ni na
 pervom mesztru, arszu pod figovom drevu lesali betesni, bu-
 buch od peklenzke Kache picheni z- prekerseniem zapovedi
 Bosie, krichalie za nymí *Adam ubi es?* Adam kadeszi? y ona
 velika lyubav koiamuie proti Ovchiczam szvoiem vu szerczu
 gorela, priszililagiae iz nebesz na zemlyu sztupiti. *Descen-
 dit de Cælis.* Kade ni presztal tekati, vezda po bregēh, vez-
 da po dolinah, terpech trude, y pote, glad y sciu, doklam
 vesz ranien y zmerczvarien na Gore Calvarie ieu nassiel,
 szvoium kervium nyu napoil, szvoium Mukum nyu okrepil,
 szvoium szmertiūm sitek vekovechni nye zadobil, kotsze-
 szam vu denesniem Sz. Evang: hvali, *Ego veni ut vitam ha-
 beant.* Kako dari hotel recsi (tolmachi Mudri Cornelius à
 Lapide) Jaszem dossel koi ieszem pravi Pasztir moich Ver-
 neh Kerscheneh Ovchicz, y kot takov dalszem za nye moiu
 dussu, ar *Bonus Pastor dat animam suam pro ovibus suis.* Dos-
 selszem dari moie Ovcze od szmerti vekovechnie z- moiium
 szmertiūm oszlobodil, y snyuni vu Miloschu Otcza moiega
 posztavil, ter sitek vekovechni nym zadobil. Pokehdob
 yu ucherasniem prodechtyu pokazalszem veliku lyubav Chri-
 stussa

ftussa Pasztira dussicz nassch proti nam Ovchiczam szvoiem, koije uszeh izkat, y za uszeh terpet dossel; akolisze pak koiia prednym zkiva, y zanyegov glasz nemara, akosze na peklenszke Vuke nameri, y vekoma pogine, nai nyega nekri-vi, ar on nemankaiuchi uszu szvoiu lyubav y zkerb vu chuvaniu, y izkaniu pokazati, nichiega pogublenia zrok neche bitti, kot rauno to nakanilszem pokazati, y potverditi.

Ztvioussi adda mudroslz vekovechna Otcza Boga uszamoguchega, iz cherne zemlye chloveka, dabi pokazal da chim priprostesse ie telo chlovechaniszko; ztem plemenitesza ie dussa koiumuie däl, y vu telo posztavil: Ar ztanzvito ie vech neg ifztina, da szvet nima za Angielmi pod Bogam nikai lepsega nit prestimanessiga, ali plemenitessega negie dussa, buduchi da dussa ne szamo vu iednom, nego vu vech dagovaniah priszpodablyasze szamomu G. Bogu. Ar G. Bog ie ieden vu Bosanztvu polek oneh Sz. Piszma rëchi, Audi Israël, Dominus DEUS nosler, Dominus unus est. Poszlu- Deuter. ssai Izrael G. Bog nas, Goszpon ieden ie; Dussa tulikai ie c: 6. v. 4. iedna iedina vu szvoiem bitiu. G. Bog ie Troij vu Personah; Tres sunt qui testimonium dant in Celo, Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus. Triszu koij szvedochanztro däiu vu nebu, Otec, Szin, y Duh Sz. Dussa nassa ie troia vu iakofstiah, toieto vu Razumu, Pameti, y Volye. G. Bog ie vekovechni, neumerteli, koiega chlovek szvoiemi telovnemi ochima nemore videti. Regi Saculorum Immortali, & Invisibili. S. Timot. Kralyu vekovechnomu, Nevmertelnomu, y Nevigienomu, c: 1. v. 15. veli Sz. Pavel Apost: Tak tulikai y dussa ie nevmertelna, nevigiena, y vekovechna. G. Bog ie vesz vu uszakom mesztu, oszebuinem pako nachinom nahagiasze vu nebu, ar on szam od szebe gorori po szvoiem Jeremiassu Proroku, Cælum & Jerem: 23. v. 26. Terram ego imleo. Nebo y Zemlyu ia napuniavam. Dussa tulikai nassa ie usza vu uszeln chloveku, y vu uszakom chlovechaniszkom kotrigu, oszebuinem vendar nachinom vu szerczu, Anima est tota in toto, & tota in qualibet parte Corporis. Polek szvedochansztyva Mudreh Filosofusley. Oh ple-

plemenschina ! o prestimanie nezgovorno uszake Kersche-ne Dusse !

Dvoiesze pak Dusse nahagiaiu na ovom szvetu ; Jedneszu one , koieszu Bosie priatelicze izvolyene za diku nebez-ku , y ovesze priszpodablyaiu od Sz. Matheia Evang: Ovchiczam : Druge szu pak one , koicszu Nepriatelicze Bosie , pre-vigiene na zkvarienie , ove pak Sz. Mathei Evag: Kozlichem priszpodablya , govoreczi od obodvoieh ovak . *Statuet quidem Oves à dextris, Hædos autem à sinistris.* Hoche posztaviti Ovcze na deszno , Kozliche pak na levo ; od oveh perveh Christus dobri Pasztir govori pri Sz. Januszu , *Oves mea vocem meam audiunt, & ego cognosco meas, & sequuntur me mea.* Ov-cze moie glasz moy poszlusszaiu , y ia poznavam nye , y na-szleduiu mene ; ali y to ni doszta , nego iosche pridaic , *Et vitam aeternam do eis.* Y sitek vekovechni nym daiem . Vu denesniem pako Sz. Evang: szam Christus ie rekel , *Ego veni ut vitam habeant.* Jaszem dossal na ov szvet , dabi mogel Ov-chiczam moiem sitek vekovechni zadobiti .

Nasselbisze morebiti gdo , koibime opital ; Budeli vech Ovchicz , ali Kozlichev ? toieto , hochelisze vech lyudi zvelichiti , ali zkaviti ? Na to odgovariam ovak : Akolime gdo opita od szameh Kerschenikov , Katolikov , moremo pobos-no veruvati , daszeijh hoche vech zvelichiti , neg zkvariti , y tosze more od ovud zpoznati ; da naimre Adam imelie tri Szine , Kaina , Abela , y Setha ; zmegy koieh szam ieden iesze zkvaril , toieto , Kain . Noie Patriarka imelie vu hise tri Szi-ne , Seim , Kam , y Jaffeta ; zmegy koieh szam ieden ie pro-klet , toieto , Kami . Vu Skole Christuseye biloie dvanaiszt Apostolov ; zmegy koieh iedenaiszt dosloie vu Nebo ; a ieden szam Judas vu pekel . Negdasnia ztara uremena z Sz. Basiliskum Deviczum seszt iezer Devicz za veru Katholi-chanzku ie Mukuterpelo , y usze zkupa ieszu vu Nebo zasle . Z. Sz. Ursulum Dev: iedenaiszt iezer Devicz za obchuvanie Chisztiche ie pomerlo , y zvelichilosze . Vu Rimu ieden szam den szedemnaiszt iezer Kerschenikov ie za veru Kato-lichanzku

lichanzku na mukah pomerlo, y zvelichilosze. O Vremenu Sz. Ambroſa, tuliko szveteh y Bogaboiecheh Devicz vu chisztoche, y pobosnoszti ie Bogu szlusilo, da za prehranitij czeloga Czeszarzta dohotki nisz bilizadovolyni.

Osztavemo ztara uremena, ter premiszlemo vezdasnia, y vu nyh tulike Redovne obodvoiega szpolla perfone, koie tak szveto ſivu. Tulike Puschenike koij vu traplyeniu tela Bogu szluse. Tulike Szveczke Lyudi z- Szvetemi Sacramentumi na szkradnie vure obiachene, tak lepo, pobosno, y szveto yumiraiuche. Iz cheſza uſzega moreſze zpoznati, y pobosno veruvati, da od Kerschenikov vech ide vu nebo, neg vu pekel. Akoli pak gdo obchinzkem nachinom mene pita, od uſzega szveta Lyudi, tomu odgovariam daie vech prokleteh, neg Blaseneh, ar buduch pochetek y fundamen-tum Blasenzta, y zvelichenia Sz. Vera Katholichanzka, prez koie nigdor nemore G. Bogu drag biti, nitisze zveli-chiti, polek Izvedochanzta Sz. Pavla Apost: *Sine fide impos-fibile est placere DEO.* Szvet pako razdelyevasze na 4. dèle, toieto Afriku, Ameriku, y Evropu. Vu szame Evrope zadersavaſze Kerschanszto, ali y ovde vexi dèl ie Lutoranov, Heretnikov, y drugeh krive vere Lyudi, adda vexi dèl lyudi ide vu pekel, neg vu nebo, vech k- Vragu, neg k- Bogu; Tiho! (chinimisze da chuiem glasz iedne trupe lyudi) poszluhnemo iednomalo kai govore, da iz nyhovoga govo-rienia budemo mogli zpoznati, kaiszu za iedni ti Lyudi, y kaibi radi chuti, znati, ali imeti.

Kakovoie chudo daszmo pogublyeni, ako niszmo bili zmegy Ovchicz twoich, o Pasztir nebeszki! Bog vekovech-ni, ali ktrivichni, y nemiloszlivni: Ar ti nehotechinasz, broiti niegy Ovchiczami twoimi, toie bilo ochiveszto zla-menie odversenia od Ovcharnicze twoie nebeszke. Ako-liszmosze zefstali z- Vukmi peklenzkemi, kojszunasz zgra-bili, y vu pekel odneszli, tomuic zrok Pasztirkoi ni hotel na nasz zkerb imeti, kakti na druge Oveče szvoie izebrane. Ako zaiduchi mi neszrechni, od pravoga puta, hodimo blyudech

Psal: 24.
v. 15.

po krivom pùtu , ter Pasztir za nami neyde kakovoie chudo akofze vu vekovechne pogibeli nahagiamo ? In summa sicut Oves in inferno positi sumus . Kakti zapuschene , y otugiene Ovcze vu peklu posztavlyeni ieszmo , kaiti niszmo bili vu broyu Ovchicz twoich izvolyeneh . Akosze adda na vekke zkvariuiemo , zrok ie szam ov , kaiti niszmo izebrani za diku nebezku : kaitiszmo previgieni , y preznani , zato ieszmo oszugieli vu muke vekovechne : Ar uszaki on koije bil postuvan z- imenom Ovchicze , akoprem gresnik kakti mi , imelie vendar kruto iake pomochi daie vlezet vu Ovcharniczu nebeszku . Kakti Peter Krivokletnik imelie tak oszbeuinu miloschu , y pomoch daszu bile alduvane Ranne Christusseve , dabimu pomogle szvoy greh zpoznati . Pavel pregonitel Kerschenikov imelie tak iako zvanie od visniega Pasztira , daszeie moral podati , iz zgrablyvoga Vuka Ovczum posztati , y vleszti vu Ovcharniczu malo pervo od nycga preganianu , y nazkonchanie izkanu . On Tolvay Dismas , akoprem ie sivel kakti lyuti vuk , imelie vendar miloschu vumreti kakti Ovchicza krotek , y ponizen , y to usze zbok toga szamo , kaitisu ti takovi bili odlucheni , y odebrani (akoprem prez vrednoszti , y zaszlusenia) vu broy izebraneh Ovchicz . Ali mi neszrechne kaiti niszmo bili , Ex Ovibus tuis . Zmegy Ovchicz twoich , toieto oneh izebraneh , akoprem z- mensemi grehi , nahagiamosze vendar od Ovcharnicze vekovechnoga pochinka , y veszelya odversene , chemu drvgi zrok , ni , nego ov szam , danamie miloscha , y pomoch twoia ò Bog nebezki ! zkratchena bila . Nibilo milosche koiabinafz pomogla ; ni glalza koiabinafz zval ; ni ruke koiabinafz podignula ; ni pasztira koiabinafz branil , y na nasz pazil ; ni Ovcharnicze koiabinafz zauiela ; ni passe koiabinafz nahranila ; ni milosztivnoszti koiabinafz pomiluvala .

A kajie to za iedne prevzetne , proklete , y vagometne tusbe N. N. ? Niñuli vech neg iztinzke one Duha Sz: rechi ? Rusillum & magnun ipse fecit , & aequaliter est illi cura de

Sapient:
E. v. 8.

omni-

ownibus. Vsze uszega szveta Lyudi G. Bogie ztvoril, y iednaku zkerb na usze ima, usze lyudi velike y male, vboge y bogate, Goszpodu y Kmets, ztvorilie G. Bog, y hoche dabi uszi za nym dosli vu Ovcharniczu nebezku vekovechnoga pokoyia, y veszelya vsivat, ar negovorili od nyega Sz. Lukach da on *Non venit animas perdere, sed salvare.* Ni dossel Lucas c. 5. v. 56. na ov szvet pogublyat dussicz, nego zvelichitish. Nefzvedochili on szam od szebe vu denesniem Sz. Evangeliumu govorecs. *Ego veni ut vitam habeant.* Jaszem dossel na szvet izkat moich Ovchicz, nyh branit od vukov peklenzkeh, nym puta kazat proti Ovcharnicze nebezke. Neprotestuelise on szam pri szvoiem Ezekielu Proroku naipervo vu 18.d. lu govorecs, *Numquid voluntatis mea est mors impij? ut non convertatur a viis suis pessimis, & vivat.* Jeli morebiti moja volya da gresnik vumre? ali dasze neodverne od gresneh putov szvoich, y da vekoma sive. Ah! ni, ni volya moja nigdar bila, niti nebude (veli G. Bog) dabisze lisztor iedna dussa pogubila, y szmertium vekovechnum vumreti morala, kai nam y Sz. Mathei Evang: potvergiuie govorecs, *Non est voluntas ante Patrem vestrum qui in Cœlis est, ut pereat unus.* Ni Matth. c. 18. v. 14. bila, niti ie vezda, niti nigdar bude volya Otcza Boga nebeszkoga, dabisze lisztor iedna iedina dussa zkvarila. Onoga reku dobroga, y milosztivnoga Otcza nebeszkoga koi nadalye pri Sz. Ezekielu veli, *Nolo mortem impij, sed ut magis convertatur, ut vivat.* Nechu szmerti gresnikove, nego paEzech. c. 31. v. 11. che dasze zpozna, zpokori, y po prave pokore k- mene oberte, ter z- menum vu dike moie vekoma da sive.

Tiho adda o-proklete dusse iur vu peklu pokopane, ze vszemi naszledniki vassemi, vu morguvaniu, y blazneniu proti Bosanzke Pravicze y Miloszernoszti, Gresniki na zemlye iosche sivuchemi; ar nas dobroi y milosztiuni G. Bog, kakoder *Solem suum facit oriri super bonos & malos.* Szunecze szvoie chini szeiatr zverhu dobreh, y zlocheszteh lyudi; Tak tulikai trake szove Bosanszke lyubavi, y milosztiunoszti raztese, y presztira zverhu dobreh y Boga boiecheh, ne

menie neg ý gresneh kerscheneh lyudi, niti nikomu szvoie
pomochi neszkrachuiie, negoju uszem ponuia zadovolynu
k-duschnomu zvelicheniu, utzeh za szobum zove vu Ovchar-
niczu szvoiou nebeszku; Akosze pak gresniki na niegovo
zvanie gluhe chiné, za niegovu miloschu nemaraiu, od nie-
gove Ovcharnicze besé, ter vu pekel prepadaiu, kakov mo-
re on tomu biti zrok? poszluhnemo Sz. Angustina, kai on

S. August: zverhu toga veli. *Qui tauto pretio nos redemit; non vult perire*
serm: *quos emit;* *Non enim emit quos perdat, sed quos vivificet.* On

de temp: koije nasz Odkupil za tuliku plachu, neche dabi puginuli,
koicie kupil: ar nikupil oneh koiebi pogubil, nego oneko-
iebi vekoma siveti vuchinil. Zakai zato tem takovem szvo-
iem lyublyenem Szinkom, kotszmo naimre uszi mi Kersche-
niki oszebuina zlamenia lyubavi izkasuie, veli Sz. Peter Chry-

S. Petrus fologus, koiega rechi ieszu ove, *Difendit membra, dilatat viscera, pectus porrigit, offert finum,* & Patrem se tanta obsecrationis Pass: Dom: demonstrat affectu. Raztese kotrige, podaie perszi, ponuia naruchai, y usza ochivefzta znamenia otchinsze lyubavi nam ponuia: ter kakie moguche veruvati dabi on sefel, ali hotel pogublyenie nasse? *Ah non est voluntas, veruitemi N. N. non est voluntas apud Patrem nostrum qui est in celis, ut pereat unus.*

Ni volya Otcza nassega dobroga, y milosztiunoga koije na nebeszeh, dabi niedinszki zmegy naasz puginul; ar dabi on hotel, ali sefel koiega zmegy naiz pogublyenie, nebisze vech mogel milosztivnem Oczem zvati, nego za naifzerditesiega Szudcza dersati. Oude chuiem kruto lepo, y pravichno

Euseb: Eusebiussa k-potvergieniu uszega moiega do vezda zagovariania Bosiega govoriti, *Certe ingentis Saerilegij est cogitare*
Gallican: *quod DEUS qui ipsa Bonitas est, & ipsa Justitia, vel jubeat ali-
Tract: ad quid, vel cogat fieri quod damnet.* Velik szmertni greh ie mi-
szliti lisztor (adda unogo veki govoriti) dabi G. Bog koi ie
iszta Dobrota, y Pravicza szama, kai takvoga zapovedal, ali
fzili nasz chiniti, kaibi nam bilo na zkvarienie, y veko-
vechno duschno pogublyenie: Akosze adda gdo pogublya, y
zkva-

zkvariue, to neprihagia od Bosie volye, nitije G. Bog tomu zrok, nego uszaki szam szebe.

Da tu isztniu iosche bolye poznamo, posztavlyam ovu peldu. Christussev Namesztnik na Zemlye, hochu recsi Sz. Otecza Papa, hotechi na Cardinalszku chafzt izvisziti iedno-ga Petra Damiana, ali Seraffinzkoga Bonaventuru; toie miszlil dabisze snymi Sz: Mati Czirkva, tuliko Sztolna Rimszka, kuliko ulza Katolichanszka povexala; a oni pak od ovch obodveh postuvani, y prestimani bili; kaisze komu vidi od zebrania na chafzt Cardinalszku oveh dvch lyudi? budeli gdo szmel recsi daie Sz: Otecza Papa bil priszilyen, y primoran nyh zebrati? ali pak bude moral z-isztnum recsi da toga Sz. Otecza ni bil primoran vuchiniti, nego daie nyh iz-szvoie dobre, szlobodne volye zebral, y izviszil, y pravo recse. Alikai? Je morebiti Sz. Otecza Papa nyh zebral yut van, da oni sivu hudobno vu uszakoiachkeh greheh, szvoiemu telu, y poseleniam po volye hode, Szvetu, y Vragu bolye, y verneie szluse neg Bogu Ztvoritelu szvoiemu? ne, po nieden put nemorefze recsi, niti veruyati dabi to bila miszel, y volya Sz. Otcza Pape: Nego pache dabi oni szvoiem Sz: Sivleniem, y szvoiemi navuki bili k-vexe Chafzti Sz: Matere Czirkve, y k-pomochi Sz: Vere Katolichanszke.

Ravno tak reczemo mi Kerscheniki od G. Boga nassegz koinaszic iz nistarara ztvoril, y od nikoga primoran, niti priszilyen, nego od szvoie dobré szlobodne volye ienasz vu Sz: Mater Czirkvu posztayil, puschavissasz na Sz. Kersztdoyti; Je morebiti niegova volya da mi zlo sivemo? da gressimo? z-grehi nassemi da blisnie nasse szpachuiemo? ter tako sivuch dasze zkvarimo? Ah ne, nemoresze prez velikoga szmertnoga greha recsi dabi to isztnina, y takova volya Bosia bila; nego pache dabisze uszaki Kerschenik terszil dobro siveti, Bogu szlusiti, y tako sitek vekovechni zadobitizi: y ovde ia chuiem Sz. Ambrosa tia iz Mediolana kri-chati na vesz glasz *Omnibus ortus est, omnibus venit, omnibus*. Ambrós: *pássus est, omnibus resurexit.* Christus Szin Bosyi zvelichitel, in Psalm.

y odkupitel nas predragi, uszemu szvetu iesze porodil, uszemmu narodu Chlovechanzkomu ie dossel, za uszeh ie muku terpel, zbor uszeh ie od szmerti gore ztal, dabi uszem sitek vekovechni zadobil; Nasz pako Kerschenike oszbuinem nachinom ie poviszil, y izviszil, ali zakai? ieda morebiti zato dabi mi polek nagnienia nature, y poseleny naszeh si veli? nyega z-grehi nassemi bantuvali? y vekovechno zkvarienie zafzlusavaliszi? Nikai menie nego to, ie veruvania vredno. Adda zkvarienia nigdor szvoieganiemu nemore, niti nemora zroka pripiszavati, nego uszaki szam szebe.

S. August: Od koiega Sz. Augustin govor. *Poteſt ſine meritis ſalvare, quia bonus eſt; Non poteſt ſine meritis damnare, quia iuſtus eſt.* G. Bog more chloveka prez urednoszti y zafzlusenia zvelichiti, ar ie dober. Nemore pak zkvariti prez zafzlusenia, arie pravichen: y vuchenii Lessius dokancha ovo govorienie, govorecs zverhu rechi Sz. Augustina ovak, *Tota dubitatio, & eventus ambiguitas eſt ex parte noſtra; Ex parte enīma DEI nobis nihil deeſt.* Usza dvoynoszt naszega zvelichenia, ali zkvarienia od nasze ztrane vifzi; Ar od ztrani Bosie nam nikai nemanka: Tojeto pri nasz sztoi akosze hochemo zvelichiti, ali zkvariti, kakfszi koi zafzlusi tak ima, y imel ve-koma bude ali vu nebu veszelye, ali vu peklu muke veko-vechne.

Szpoznavamsze prefzlaboga obilnecie od toga govoriti y dobrotu twoiu brani Christus Zvelichitel moy predragi; Ti adda od szada brani szam szebe kak naibolye znas, y more, znaiuch kruto dobro ia, da tebe vech bude veruvano nego mene. Vi pako ò tverdokorni gresniki z-iednem pobosnem szerczem, pripravetesze na tiho y marlivo poszluſanic Zvelichitela, y Odkupitela duszicz vasseh, koi yam ovak szam govor.

Jaszem dossel iz szvetloszti, y Sistine nebezke, vu tmiczu y tesznochu prechiszte Vutrobe Mayke moic MARIE Dev.; Jeszemszce gol, y szitomah od nye na szyet porodil, tugam,

Lessius

Sect: 7. de

Prædest:

tugam, y nevolyam, pregonom, y mukam podvergel; Pu-sztifszemsze na Krisno drevo z- ostremi chauli pribiti, iz koiega zevszech ztran, y kraiev szveta zvalszem k-mene lyudi, tuliko kerschanzke vere, kuliko poganszke, razpozla-vssi naimre moie Apostole k-nym, koich glasz, y zvanie chuloszeie po uszoi stroke Zenilye, *In omnem terram exivit sonus eorum, & in fines orbis terra verba eorum*, neoduzimly-
Psal. 18.
v. 5.
 uch nikakakveh naigorseh narodov, niti naihudobnesseh gresnikov, nego uszē prijmlyem z- velikem veszelyem vu moie Kralyeszvto nebeszko, negledech na Obraze, nego lisztor na dobra dëla. Isztinaie da ia daiem iednomu vech, iednomu menie milosche moie y pomochi za zvelichitisze leglye, toga netaim, ar niszemli Goszpodar ia to vuchiniti? nemoremli ia morebiti uszakoga priatela moiega obilneie z-miloschum nadeliti, nego nepriatela? sztanovito morem; ali akoprem moia miloscha, y pomoch vu unogeh Kerschenikeh ie iednaka, vendor nesivu uszi iednako, nego ne-kojjsze tersze z-pomochium moium dobro siveti, vu dobro-tah napreduvati; nekoij pak nemaraiusze za nyu; za do-brotu nemiszlech sivu polek nagnienia szvoieh gresneh po-seleny kakti nema sivina: Zato ia, nit miloscha moia niszmo, niti nechemo biti kriya. Ali nai bude y to isztina, da ia delim nekoiem vexe milosche, y obilnesse pomochi podaiem, kaimi zato mogu prigovoriti moij Kerscheniki? Hotesze morebiti tusiti daszem ia tak iako zval Petra, y Andraffa, *Venite post me. Govorechijm, hodete za menam.* Matheia *Sequere me.* Naszledui mene. Saula, *Cur me per-sequeris?* Zakaine preganias? koie rechi bileszu naivexe milosche od mene nym vuchinienie, y kaiti oni niszuij pod vuho vergli, nego berseliszuie zachuli, taki *Relictis omnibus secuti sunt me.* Zapusztaffsi usza koiaszu imeli, mene ieszu naszleduvali, zato iszto oni z-ovum malum miloschum veliki Szvetczi ieszu poztali.

Od vezda pak usze gresne dusse na szvetu sivuche, y vu peklu prebivaiuiche nai poszlussaiu, y razmislyaiu one-
tulike

talike neizbroiene milosche, z- kojemiszemie nadelyeval,
y do denesniega dneva nadelyavati nepresztaiem usze mo-
ie Verne Kerschenike. Niszemli ia vafz vuchinil porodi-
tisze vu naruchaiu Sz. Matere Czirkve? niszemli ia vafz
opral; y ochisztil od uszakoga naimensega greha na Sz.
Kersztu? niszemlivasz obiachil szuproti nepriatelom Sz. Sa-
ceramentumom Sz. Kriznie? niszemli osztavil tuliko Szpo-
vedalnicz, y tulikem Szpovednikom oblaszt dàl, davalz
odvesguu od uszeh grehov vasseh? niszemli poszlat tuliko
Redovnikov dabivasz karali, y vuchili ona koiaszuvam k-
zvelicheniu potrebna;

Jaszem szam tuliko krat kuchil na vrata szercz vasseh
z-onemi nuterniemi nadehavanyi, dabisze teda negda osz-
tavili greha; podvuchilszem tulike Prodekatore kakvasz
morau od puta pogublyenia odvrachati, y na put zveli-
chenia pripelyati. Kuliko Czirkvih ieszemvam vuchinil
zezidati, dabi vu nyh mene chasztilli, y mene za pomoch
proszili? Kuliko szvetkov ieszemvam dopusztيل dabisze vu
nyh od uszakoga della zdersavali, y na dusse vasse zkerb ve-
xu imeli? Josche vech, niszemlisze ia szam posztavil vu Sz.
Czirkvah Prefz. Oltarszkom Sacramentumu? niszemliszi
pusztيل tuliko Ràn na moiem Sz: Telu vuchiniti, dabisze vu
nye utechi mogli? niszemli uszu do kaplycze Kerv moiou iz-
tochil za ochischenie vasse? niszemli na Krisnom drevu
vumerl, za vuchiniti vafz vekoma siveti? Ah ter kaiszem
mogel vam vech vuchiniti, negszem vuchinil? *Quid ultra
debai facere Vinea mea, & non feci?* Kteri drugi narod ie-
dobil vexe milosche, y pomochi, neg narod Kerschanszki?
sztanovito nieden, ar *Non feci taliter omni Nationi*, koic mi-
losche, y pomochi dabi bile podelyene y drugem narodom,
nebilisze bili uszi Zvelichili? bi ztanovito. Kaksze adda
bude mogla koia Kerschena dusza protimene tusiti, da ni-
imela tulike milosche, y pomochi moiè, kuliku uszaki zme-
gy naidraxeh priatelov moichima?

Kakovszem adda ia zrok daszu oni poszluhnuli moy glasz , a vi za nechutiga ieszteszi vuha vassa zatizkali? Ako szusze oni saluiuch za grehe omekchevali , a vi vu grehch tverdokornessi iesztre posztajali ? Ako szusze oni vu moi miloschu uszali , a vi vu pobolsaniu sitka vassega zdvoicvali ? y tako akoszusze oni zvelichili , y sitek vekovechni dobili ; vi pak vekovechnye szmerti szusnyi posztali , ieli to moia krivnia , ali pak vassa ? Moia sztanovito ne , arszem dossel vszem gresnikom na pomochi za ozdraviti uszeh , y uszem sitek vekovechni z- moim mukum , y szniertium zadobiti . *Ego veni ut vitam habeant.* Jaszem dossel dabi si Jean: c.10. tek imeli uszi do iednoga . Ako lise pak koij nemaraiu za sitek vekovechnoga Blasenszta moiega ? Ja szilum vu nye ga nikoga vlekel nebudem , kakti niszem nikoga odegnał , niti odvergel od moich Ovchicz , nego pache kakti dobri Pasztir niszem miloval Dussu moi za moie Ovchicze dati . *Bonus Pastor dat animam suam pro omnibus suis.* Y akoprem unoje Ovchicze ieszusze odrusile , y odtuile od brovia Izebranch Pravichneh , odurile moy glasz , inoiu pasju , y Ovcharniczu ? Jedamorebiti daszemie oduril ia ? morebitiszemie osztavil klatitisze po puschine ovoga szveta ? morebitiszemie zruchil na hranu pekleneskem Vukom ? Ah ne , ne , *Ego veni ut vitam habeant.* Jaszem dossel k-nym y po nye ; Dosselszem izkat moich zgublyeneh Ovchicz ; dosselszem nyh paszt , dosselszem jih chuvat od pekleneskeh Vukov . Na hranu nyhovu dalszem moie Prez: Telo , y Kerv ; Nye ischuch razterganszem bil , y razmerczvarien od sibia , y ternia ; Za oszloboditi nye od lakomoszti pekleneskeh Vukov , pusztilszemsze vlovit , pfaniti , muchiti , od neverneh Sidovov . Jednun rechium za vuchiniti nye vekoma siveti pusztilszemsze vumoriti daiuch Dussu moiu za nyhovo vekovechno sivlenie .

Kaiszem adda vech znal , y mogel vuchiniti , negszem vuchinil ? ali kaiszem vexega , y preftimanessega imel dati

za Odkuplenie y zvelichenie duszic moich , od mene na
moy Bosanzki kip ztvioreneh , negszem vuchinil , y dàl ?
Akosze adda koia hotonczè od Chreda moich Ovchicz , ko-
ie za menuh hode , y mene naszleduiu po pravom pùtu
proti Ovcharnicze nebeszke , odbiaiu , y kaikut po kriveh
gresneh puteh hode , nemaraiuchisze za moie zvanie , terfsze
na vuke peklenszke namere , koij nyh zgrabe , y vu pekel
odvlekù , kakfsze bude mogel nyhovoga pogublyenia mene
zrok pripiszati ?

Ova usza razmislyaiuch Sz. Otec Augustin pomasemi
S. August: dokonchatи ovo goyerienie z- ovemi rechmi. *Non enim*
lib: de vera DEI relinquere est, nisi relinquentem; Gratia semper invita re-
& falsa pos- cedit, & numquam aliquem spontanea deserit. Presto semper est,
niten: quæ numquam deficit, nisi prius expalsa. G. Bog nikoga ne-
zapuscha , nego onoga , koi niega zapuscha ; Miloscha
Bosia uszigidar po szile , y nigdar hotonczè od chloveka ne-
odhagia , hitraie uszigidar na pomoch , niti nigdar nemanka ,
ako ni pervo odtirana . Zakai zato od uszakoga
zkvariuiuchega Chloveka morefsze , y mora recsi .

Perditio tua ex te Israël , Poguble-

nye tvoie iztebe.

A M E N.

SERMONES MISCELLANEI.

Pro diversis temporum necessitatibus, veluti
tempore Jubilæi; & Indulgentiæ Plenariæ
tempore Precum 40. Horarum: Item
tempore Dedicationum Ecclesiarum:

Tempore Primitiarum: Nec non
tempore quarumcumque publi-
carum necessitatum, apti, ne-
cessarij, ac à quam pluri-
mis Animarum Pastori-
bus exoptati, exorati,
proptereaq; huic IV.

Parti adjuncti.

RAZGOVORI ZOSZEBNI, Y OSZEBUINI.

Vu oszebuineh vremèn potrebochah, kakti vu
vremenu Jubileumzkoga ; ali 40. Vur Moli-
tve Obilnoga Proschenia : Vu vremenu
Poszvetilisch Czirkveneh : Vu vremie-
nu koie Nove Messe: y takài vu vre-
menu koielgod obchinzkeh, potre-
boch, prikladni, potrebni, y
od vnogeh Duhovneh Pazti-
rov selyni, y prosseni,
zbok toga k- ovoj
Cheterte Ztrani,
pridani.

***

VU VREMENU JUBILEUMZKOGA PROSCHENIA.

PERVA PRODEKA.

Kaije? y odkud szvoy pochetek ima, tak
Jubileumzko, kakti y uszako dru-
go Rimzko Proschenie?

Omnis fitientes venite ad Aquas. I.a.c.55. v.5.

Uszi seiaiuchi hodete k- Vodam.

VNogi mudri, y vuchenii Pisczi, od vnogeh zdencgeh vòd,
vnoga prechudna pissu, zmegykoieh naipervi on nai-
glaszovitesi naturalzkeh ztvari piizecz Plinius szpominasze Plin:lib.
31, c. 2-
vu szvoieh knigah od krepozti vodè fednoga zdencza vu-
Provinczie Toskane zpod iedne pechine tekuchega, y veli-
da ona voda ima vu szebe krepozt y iakozt, usze naicher-
nesse ovcze na naibelesse preobrachati, koiegod onu vodu
più, y zato pridaie ove rechi. *Ad quem, qui albas facere vo-
lunt oves, adducunt.* K-koiemu (toieto zdenczu) koij hotte
iz cherneh bele vinchiniti ovcze, nye napaiat knyemu pripe-
lyuiu. Elianus takài pisse od dveh zdenczev vu Orszagu Sicilie, Elianus,
zpod zemly è tekucheh, koieh vode imaiu ovu krepozt vu sze-
be,

Vu vremena Proschenia

be, da naimre iednoga zdencza voda kudgodersze razleva,
 iz neplodne zemlyè chini plodnu; drugoga pako zdencza
 voda iz plodne zemlyè chini neplodnu. Od drugeh dveh
 zdenczey szpominasze glaszoviti Piszecz Niceforus, y veli
 dasze nahagiaiu vu Boeczie Orszagu, koieh zdenczey vode
 ieszu chudne razlichite nature, naimre da voda iednoga
 zdencza ima ovu krepozt vu szebe, da kadaszeie gdo napie,
 kaigoderie pervo znal, taki usze pozabi, y kaigoder chuiie,
 ali cste vu knigah zapametiti nikai nemore; szuprotiunem
 pako nachinom drugoga zdencza voda davalae pamet onem
 koijszui pilis, tak da kaigoderszu cstelli, ali chuli zapame-
 tili ieszu, nitisz u vech pozabiti mogli. Od iednoga iosche
 drugoga zdencza szpominasze ov iszti vucheni Navuchitel
 dasze nahagia vu Emausu, koiega voda szuproti uszem bete-
 gom na pomoch ie hasznovita, tak da koigoder betesnik od
 kakovegoder nuternie boll traplyen, akosze vode onoga
 zdencza napie, bollisze mentuie; ako pak od kakove zvun-
 szke teloune ranne ie muchen, akosze z-onum vodum ope-
 re, zdrav zversio posztaie: Ovu pako moch y iakoszti
 (pisze recheni Niceforus) ima on zdenecz od Presz: Nog
 Christusseveh, koieszije Christus na zemlye sivuchi, y mimo
 onoga potoka iduchi, opral. Odkud za szrechnoszeie mo-
 glo dersati lyuczto takove zdencze pri szebe imaiuches:
 Ali prez kraia y koncza moremosze y moramo mi Kersche-
 niki za szrechnesse dersati imaiuchi mi pri nafz ne iedno-
 ga ali dva, nego 5. Zdenczey od koieh uszi drugi uszega
 Izveta zdenczi szvoie iakoszti, y kreposzti dobivaiu, y ovi
 zdenczi ieszu Ranne razpetoga Odkupitela y Zvelichitela
 naszega Christussa JESUSSA, od koieh unogo let pervo ie
 prorokuval Sz. Isaias Prorok negszu napraulyeni y odperti
 bili, govorecs. *Haurietis aquas in gaudio de fentibus Salvatoris.*
 Budeete pilis z-vezselyem vode iz zdenczey Zvelichitela,
 y rauno k-ovem zdeneczem Presz: Ran Zvelichitela
 naszega chinimisze da ov iszti Sz. Prorok usze sciaiuches po-
 zava pit, *Omnnes sitientes venite ad aquas.* Uszi sciaiuchi
 hode-

Ist. c. 12.

v. 8.

udem c. 35.

v. 3.

Pervia Prodeka.

3

hodete k- vodam. Sz. pako Zakarias Prorok' szpominasze od iednoga szamoga, ali oszebuinoga zdencza ovak govorcs. Erit Fons patens domui David, & habitantibus Jerusalem, Zachare: in ablutionem peccatoris. Bude Zdenecz odpert bise Davi- c. 14. v. 5. dove, y sztanuiuchem vu Jerusalemu, na ochischenie gresnika : Po koiem zdenczu odpertom unogi Sz: Navuchiteli Czirkveni razmeiu prefz: Rannu Rebra Christussevoga, ar ve- li Sz. Janus Evang: *Unus militum lancea latus ejus aperuit*. Joan: 10. v. 5. Jeden od Szoldatov szuliczum Rebro niegovo ie odperl. Po Hisce Davidove razumetisze more Sz. Marti Czirkva : Po sztanounikeh Jerusalemszkeh, usze Kerschanztvo, koie Ochischenie grehov szvoich zadobiva od vod koie iz ovo- ga Bosanzkoga szredniega, y da bolye recsem szerchenoga zdencza izhagiaiu, *Et continuo exivit sanguis & aqua*. Kadaie od Longinussa Szoldata szuliczum prebodenio Rebro, y odpert Zdenecz prefz: Szerca Odkupitela nassega bil, po- chelaie van techi Kerv y Voda, na ochischenie gresnika. Iz koiega rauno Presz: Bosanzkoga Zdencza szadasne Jubileumzko, kakti y uszako drugo Obilno Proschenie szvoi zvirainek ima, szvoiu moch y iakoszt zadobiva, kod rauno to obilniec pokazati hochu.

Sz. Hieronymus kakti naivexi Tolmachnik Sz. Piszma szudi y gorovi da Kerv y Voda koiae iz Presz: Ranne Szer- cza Christussevoga, kakti iz iednoga Zdencza van tekla, zla- menuvalaie Muku y Kerszt, muku Sz. Muchenikov koiuszu naimre oni za volyu, lyubav, y veru Christussevu preterpel, y szvoiu kerv precliali, Voda pako zlamenuie onu vodu- zkiumsze na Sz. Kersztu grehi odpiraiu y ochischuiu. *Lan- tus Christi percutitur lancea, & baptismi, atque martyrij Sacra- menta funduntur*. Veli Sz. Hieronym. Rebro Christussevo prebiasze szuliczum, y Kerzta kakti y Muchenichtva takai zkrounoztisze toche, toieto Sz. Sacramenti ; ali zakai vech Mukay Kerzt, neg drugi Sacramenti ? ovomu ni posztavil zroka Sz. Otecz, akoprem ie velik, y lahkosze nahagia : Ar ako dobro premiszlimo moch y iakozt Sz. Kerzta y Muchenichtva,

S. Hieronim
Epist: 83.

4 Vu vremenu Proschenia

nichtva, naiti hochemo daszu iednake iakozti, ali iakozti takove, kakove nien den drugi Sacramentum nimia, pokchdob da ova dvoia naivexeh gresnik w, dusse izraven vu nebo poszlati mogu, buduch prava Katolichanzka iztina da ova dvoia oszlobagiaiu y ochischuiu chloveka gresnika od uszeh, y uszakoga naivexega y naimensega greha, pache y od uszake kastige za grehe, tak da on hip kada koi akoprem naihudochnessi paganin, dabi premi uszega szveta grehe nadszobum imel, kada za veru y lyubav Christussevu podnesze muku, y kerv preleie, ondasze szvoium kervium kerzti, y niegova dussa ne szamo izraven prez uszakoga purgatoriuma vu Nebo od Angela ie odnessena, nego y meg Sz. Muchenike ie polosena. Tako rauno od uszakoga drugoga rechisze more, da on izti hip kadasze okerzti, dabimusze szmert pripetila, dussa niegova bi izraven vu nebo odišla; ovo adda zlamenuiu one zgora rechene rechi, *Baptismi atque Martyrij pariter Sacmenta funduntur.* Da naimre ona Voda koiaie iz prebodenoga Rebra Szerca Christussevoga tekla zlamenuvala ie Sz. Kerzt, Kerv pako ie zlamenuvala Muku, illi Muchenichtvo, koicie tulike iakoszti, kulike y Sz. Kerzt.

*Exodi e.
14. v. 29.*

Tomu imamo lepu peldu vu Sz. Piszmu, vu onom naimre lyucztyu Izraelzkom koieie izpelyano bilo iz szusanztva Egiptonzkoga, za bitti vpelyano vu Zemlyu obechanu, vu koiu pervo negoie doslo, presloie chesz cherleno morie, y chesz veliki potok Jordan, y chesz obodvoie szuhemi nogami, ar y morie, y potok takszusze raztupri bil, daie ono lyuczvo prez szmochenia naimensega szvoich nog pretyti moglo. Vezda premiszlemo zkrounoz pripechenia ovoga, kaisze naimre po Egiptonke vuze, kai po Zemlye obechanie razumeri more? kai po lyucztyu Izraelzkom, kai po cherlenoni moriu, kai po Jordanu potoku? Egiptus ie ov szvet, Zemlya obechana ie Dika Nebeszka, Izraelzko lyuczvo ie-szu Kerscheniki, Cherleno morie zljeniu Muchenichtvo, Voda potoka Jordana Sz. Kerzt. Kaktigoder pak ono Izraelzko lyuczvo ie preslo chesz cherleno morie, y chesz potok

čok Jordan prez szmochenia Nòg vu zemlyu obeckanu zaslo,
tak y uszaka dussa Kerschena ako premine iz ovoga fzveta
po Sz. Kerztu, ali po muke za Veru, prez greha, izraven,
vu nebo prez zmochenia Nòg, toieto prez uszake purgato-
riumzke muke ide. Velika y blasena szrecha teh takovch
duslicz.

Nai adda bude za Sz. Muchenike, y za one koie izra-
ven Sz. Kerzt nesze vu nebo, ovo do szada recheno, alikai bu-
de znamí, y zanaſz koij iſosche na zemlye z Sz. Kerztom oszta-
icmo y niemu zapachili ieszmo nekoij vecs, nekoij menie z-
grehi naſsemi, da ſnym ſzamē niszmo vredni izraven vu nebo
poiti. Vendat preſtimaite N.N. kai ia nahagiam daſze nai-
mre y zanaſz nekai vech nahagia, negsze vu ſzamom Kerztu,
y vu Sz. Muke zapira, kai naimre mi moremo prieti od zden-
ca koi izvira iz Perſzih Christusseveh, y zapirasze vu vezdas-
niem Jubileumu, kakti y vu uszakom obilnom Proscheniu.
Sz. Kerzt, y Sz. Muka malo ali nikai luchesze megý ſzobum
vu ovom dngovaniu, nai adda ovo obodyvoie osztane icd-
nako; Koie ako pak ia priszpodobim k- vezdasnicemu Sz.
Jubileumu, ali koicmugoder obilnomu Proscheniu. Naidem
y pokasem da Jubileum y uszako Obilno Proschenie ne ſza-
mo ie iednako Sz. Kerztu y Muke, negoie iſosche vexe od nyh,
kai pervo neg pokasem, potrebaie znati kaije Proschenie?
kaije Jubileum?

Jubileum ovak izpiszuu vuchenii Teologussi. *Jubilaum*
est privilegium extraordinarium procedens à summa benignitate,
et liberalitate Pontificum ob universales Ecclesiæ necessitates. Ju-
bileum ie Oblazt oszebuina prihagiaicha od prevelike mi-
ložtiunozti, y dareslyvozti Papinzke zbok obchinzkeh Sz.
Mattere Czirkve potreboch: Toieto oblazt oszebuina dopu-
ſchena od Sz. Otcza Pape uſzem Szpovednikom odvezati
od unogeh grehov, koijsze uszako Proschenie, y od usza-
koga Szpovednika odvezati nemogn. *Jubilaum dicitur* à
Jobel quod interpretatur Remissio. Jubileum govorisze od
Jobel kai hoghe rechi Odpuschenie; Ovo pako Jubileumzko
I ii osze-

oszebuinio Odpiszenie Sz. Otezi Pape imau nava lu dzevari Kerschanzvu zbor oszebuinch Sz. Mattere Czirkve potreboch.

Kaife pak Proschenie? Sz. Thomas Doctor Angel zeuszemi mudremi Teologussi nye ovak izpisuiu. *Indulgentia est relaxatio penae temporalis debita pro peccatis actualibus jam dimissis, concessa homini existenti in gratia a Prelato Ecclesiae per applicationem Thesauri Ecclesiastici.* Proschenie ie odpuschenie kastige vremenitne za grehe vezdasnie po Sz. Szpovedi oproschene Chloveku buduchemu vu milosche, od Glavara Czirkvenoga z- prileseniem kincsa Czirkvenoga. Odkud zpoznavasze, da po Sz. Proscheniu oszlobagiasze Chlovek od kastige vremenitne Purgatoriumzke, koiubi onde moral terpeti. Grehi pako niti veliki, niti mali neopraschaisze z-proscheniem, nego lisztor z-Zkruszeniem, y Szpovedium, ali pako z-Mukum, y Sz. Kerzom, kodszem malo peryo pokazal, da naimre Muka zalyabav y Veru Christuslevu podnessena, kakti takai y Sz. Kerzt zadobivaiu pri G. Bogu tuliku miloschu da Dusse dobivaiu oproschenie uszeh ghelyov, y kaftig ne szamo peklenzkeh, nego y Purgatoriumzkeh. Rauno to chini y uszako obilno Proschenie.

Ali ia nahagiam da Jubileum, y uszako Obilno Proschenie ie nekojem ztanovitnem nachinom vexe od Sz. Kerzta, y Muke, kaiti naimre zadobitisze more prez uszake muke, y kervi prelevania. Tak od Sz. Kerzta takai Obilno Proschenie ie vexe, ar Sz. Kerzt nemorefze nego szamo ienkrat zadobiti, Proschenie pako morefze vechkrat ponoviti, y zadobiti. Sz. Muka ifztinaie to daie naikraissi put vu nebo, y ieden Sz. Muchenik z-iednum nogum ie na zemlye, drugum pako ie vu nebu, ar berseli dusza iz niega izide izraven vu nebo prez uszakoga szuda, y davania rachunov od sitka szvoiega ide: Niegova muka obala, y izbrisze usze druge muke y kaftige za grehe dusne, akobiprem bil naivexi gresnik, on vendor hip poztane Szvetecz, oh kulika szrecha! Ali oni Sz. Mucheniki vu nebu Kralyuiuchi kojem putom ieszu tamozasli?

zasli ? nili ifztina da nekoij po goruchem Ogniu kakti Sz. Lovrenz, nekoij po tverdom kameniu, kakti Sz. Stefan, nekoij po spichazteh ztrelah kakti Sz. Sebastian, nekoij po kipuchem Olyu kakti Sz. Vid, y tako od osztaleh, nekoij po terniu bodechem, nekoij po ledveneh vodah, nekoij po szmerdlych temniczab, nekoij po ovom, nekoij po onom terplyeniu vu nebo ieszu zasli ? Koiega puta unogi drugi ieszusze preztrassili, y od ztraha velikeh muk ieszusze ogibali, zkrivali, y od ove tak velike szreche besali ; Nekoij pako oposzred traplyenia y muke ieszu pomankali, oszlabi, y kdrunu muke osztavili, y tako vu muke vekovechne zasli. Odkuda zpoznatisze more kak y kuliko ie leglye po Sz. Jubileumu y uszakom obilnom Proscheniu izraven zadobiti nebo, koie Proschenie nistar, niti nikakve nezaudaie muke, nego potrebuie jedno sfercheno zkrusenie, chiszu szpoved, y kratku molitvu &c.

Jeden Sz. Puschenik ifztinaie da izraven ide vu nebo, ali po tulikeh posztek, disciplinah, zkoznuvaniah na molitve, y drugeh telovneh ne szamo traplyeniah, nego y merczvarieniah : Vi N.N. kada zadobite Jubileum, ali koie Obilno Proschenie chinitesze vredni neba prez uszake muke, y zato Presz: Kerv kojaie iz Zdencza Rebra Christusse vogavan izvirala, ni izvirala doklani ie Christus sivel, y muka chutil, nego kadaie iur mertev bil, y muke nikakve ni chutil, y zato milosche koieszu izvirale, iz ovoga Bosanzkoga Zdencza akoprem imaiu oblazt Sz. Muke, vendar ieszu muka prez muke. Akoprem uszako Obilno Proschenie ima tuliku oblazt daie kakti Sz. Muka, vexe vutom vendar ni, daie prez muke, niti mense vutom daie kakti Sz. Kerzt, negoie vexe zbok toga zroka dasze more vechkrat ponoviti, y zadobiti.

Miloscha Sz. Kerzta ie vutom velika, y chndna dasze more tak lehko zadobiti, ar kai more bitti chudnessegia y lehkessegia, negoie Chloveka verztnoga, y unogemi szmertnemi grehi obtersenoga, muk vekovechnh vrednoga, z-

kulikemi kaplyami vode, od uszeh grehov mochi ochisztiti, y muk vekovechneh oszloboditi? Ali to szamo ienkrat vu sitku Chlovek more dobiti, y nigdar vech, ar Chlovek ienkrat kerschen, vechsze nemore nigdar kerzti. Zato vu sitku Sz. Augustina ia cstem da negda unogi Katekumeni, to ieto oni kojjszusze za Sz. Kerzt dersali, veruvali ieszu usza kai Sz. Matti Czirkva veruvati zapoveda, ali videchi ovo dasze nemogu vech nego szamo ienkrat kerzti, odulashili ieszu kerztitise tia do szmerti, ali konche do zadnie sztarosti, chuvaiuch ova miloschu Sz. Kerzta za vexu y nai-zadniu miloschu y potrebochu, koiyh lyudi toie bila jedna velika falinga, zatoie y zatrena.

Ali poztavemo dabisze mogel Sz. Kerzt vechkrat ponoviti, ovabi bila naivexa miloscha zverhu uszeh milosch, y zato ono kai G. Bog nedopuscha po Sz. Sacramentu Kerztu, dopuscha y daic tulikokrat po Sz. Jubileumeh, y Proscheniah obilneh, koia oszlobagiaiu kaktigoder y Sz. Kerzt ne szamo od uszeh grehov, nego y kaftig vremenitneh y veko-vechneh za grehe zaszluseneh. Zdenecz Sz. Kerzta kadize ienkrat Chloveku zapre, naveke zapert osztane: Zdenecz pako Proschenia vech y vechkrat uszako lettosze vu unogeh mesztah odpira, nitisze kada zapira, nego pache uszigdar od pert szttoi, kakti uszigdar odpert szttoi Zdenecz Rebra Christussevoga, y naveke bude sztal odpert, izkoiega Zdencza iz-hagiaiu usza Proschenia, y usze milosche.

Kaisze pako razme, *Per Thesaurum Ecclesiasticum?* Po Kincsu Czirkvenom? Kai, kakovie, y odkuda szvoi pochettek ima Kinca Czirkveni, iz koiega Sz. Otezi Papetulika Proschenia iemlyu, y nasz Kerschenike shymi tak obilno nadelyuiu. Ovde potreba da naipervo poszluhnemo Sz. Thomasa Angelzkoga Navuchitela ovak govorecsega. *Passio Christi non solum sufficiens, sed etiam superabundans fuit pro patientibus nostris.* Muka Christusseva ne szamo ie bila zadovolyna, naplatiti za nasz Pravicze Bosanzke, negoie takai y pre-vech obilna bila za grehe nasze. Ar Sz. Antoniu Erseg Florentin-

Perva Prodeka.

9

sentinzki veli , da nahagia *In extravaganti Sz. Otczà Pape Clemensa Seztoga*, ove rechi zapissane. *Unigenitus, qui in Extravag: atra Crucis innocens immolatus, non guttam sanguinis modicam, Clemens II quæ tamen propter unionem ad verbum, pro redēptione totius generis humani suscepisset, sed copiosè velut quodam profluvium nescitur effusisse.* Jedinorogieni Szin Bosi, koi na Oltaru Krisa pravichen ie bil alduvan, ni szamo kou malyahnu kapiez Kervi, koia vendar zbor zkloplyenia Chlovechanzta z-Rechium vekovechnum , za odkuplenie, uszega naroda Chlovechanzkoja bilabi zadovolyna, negojuie obilno na szpodobu potokov iz szvoiega Presz: Tela tochil.

Vezda velim ia ovak , ako iedna szama naimensa kaplicza Presz: Kervi Odkupitela naszega ie tulike vrednozti, da ie moguchna bila naplatiti Bosanzke Pravicze , za uszega szveta grehe , kamic adda dosla y doszpela vrednozti tulikej iezer kaplicz niegove Presz: Kervi , kouie on iztochil potechisze na Vertu Olivetankom Kervavem potom , vu dvoru Pilatusevom , pod onak sztrasnem bichuvaniem , y nemilem korunieniem , na pokoneczkoncza na gore Calvarie viszecz na krisnom drevu , kade iz niegoveh Presz: S. Ran , kakti iz tulike h zdenczev potoki Presz: Kervi ieszu van tekli : Kamo adda pitam ja vrednozti tulike Kervi ? kam zasluzenie tulike zterpiunostzi vu podnassaniu tak sztrasneh muk ? Je morebiti bilazahman ? morebiti zeuszema zgublyena , y za nistar dosla ? Nè , ni zahman ali za nistar dosla ne , nitie zgublyena bila , negoie posztavlyena vu Kines Czirkveni , za po-haszneti nam vu potrebochah nasseh. Poszluhnemo nadalye szvedochanztvo Sz. Otcza Pape zgora rechenoga Clemensa Seztoga . *Quantum ergo exinde, ut nec supervacuit, nec inanis, aut superflua tanta effusionis miseratio redderetur, Thesaurum militanti Ecclesia acquisivit, volens suis thesaurizare filii pius Pater, ut sic sit infinitus thesaurus hominibus, quo qui usi sunt, DEI amicitiae participes effecti sunt.* Dabi adda tulikoga preleiania Presz: Kervi dobrota y lyubav miloziunga Odkupitela naszega nebila zahman y prez haszni nasse ,

Kincs voiuiuiche Czirkve ie zadobil, hotech i miloziu ni. Otecь szvoiem Szinkom Kincs pripraviti, yzpraviti vrednozti nepreszesne, koiega Kincsa lyudi koijszu dobivali, delniki priatelzta Bosiega ieszu posztaiali. *Quem Thesaurum non in sudario repositum, non in agro absconditum, sed super Beatum Petrum Celi Clavigerum ejusque Successores, suos in terris Vicarios commisit fidelibus salubriter dispensandum.* Tak dokancha govorienie szvoie zgora recheni Sz. Otecь Papa. Da naimre Odkupitel nas Kincs szvoi za nasz pripravlyen y zpravlyen ni posztavil y zavil vu kakovo platno, nitigaic na polyu zakopal y zkril, negoga ie posztavil na Sz. Petra Klyuchara Nebeskoga, y Nameztnike niegove, szvoie na zemlye Vicariusse, zapovedausijm daga vernem Kerschenikom k-duhovne haszni, y pomochi vekovechne, delc.

Mudri Suarez pissuchi od Proscheny, ochito govorи, da dobra dela koia pravichni lyudi chinе, zverhu onch naimov nebezkeh, y zadovolyschine kou Bosanzke Pravicze napunom snyimi daiu, dozpevaiu vu Kincs Czirkveni, z-kojemi dobreimi deliprilenemi k-vrednozti Kervi, muke, y szmerti Christusse, Sz. Matti Czirkva ieden Kincs ukup szpravlya, iz koiega Kincsa pak usza Proschenia, ter naimre Obilna y Jubileumzka izhagiaiu k-obchinzke haszni, y pomochi uszega Kerschanzta. Akolisze to govorи od Pravichnehonch, koij szvoium pokorum, y dobreimi delieszu ne szamo Bosanzke Pravicze zadovolyno vuchinili za grehe Izvoie, y szebe neszamo od grehov, purgatoriumzkeh vremenitnch muk oszlobodili, y naimeszi velike vu nebu zadobili, nego pache ieszu tuliko dobra vuchinili, daie Sz. Matti Czirkva vrednoztyhoveh dobreh del vu szvoi Kincs poztavila; Kulikosze bolye to bude moglo recsi od Sz. Ivana Kerzitela, koi nigdar nikakvoga greha ni vuchinil. *Nefliens labens Nivei pudoris.* Popeva od niega Sz. Matti Czirkva, y vendar vu puschine tuliku pokoru y noizbroienia druga dobra dela

Perva Prodeka.

11

dela ie vuchinil ; kamo vrednozt nyhova ? vu Kines Sz. Mattere Czirkve.

A kai hochu recsi od MARIE prechizte Devicze , y Matere Bosie ? koia akoprem nigdar nikavoga naimensega grecha ni imela , za koiegabi bila dusna kai terpeti , za vuchinili zadovolyno Bosanzke Pravicze . y vendar onaie tuliko terpela daszeie zvala *Regina Martyrum*. Kralyca Muchenikov. Kamſuaddanye tuliki naimi ? tulika vrednozt nye dobreh del ? Ah ieszu vu Kincsu Sz. Materc Czirkve za naſsu haszen y pomoch vekovechnu , imaiuchi iz niega mi tulika Sz. Proschenia.

Adda o N. N. *Omnes fidentes venite ad Aquas*. Uszi seini hodete k- vodam. *Venite*, hodete , ali kam? k- ovo mu razpetomu JESUSSII , koi ie on pravi Zdenecz pun uszeh dobroth y milosch , od koiega Sz. Matti Czirkva poppeva : *Fons omnium indeficiens bonorum*. Adda hodete prez uszakoga sztraha y stentania. *Omnes fidentes Venite*. Uszi uszi do iednoga hodete kmene , koijgoder seiate milosche moie , *Omnes uszi gresniki* , y gresnicze , koij ako prem do szada ie zte ſivel nemiloztiunessi od Nerona , ne chiztessi od Komoduffa , lakomessi od Demetriuffa , sferditessi od Julianuffa , gizdavessi od Pompeuffa , zkupessi od Luculuffa poganzkeh Ceszarov , vendar prez uszakoga sztraha *Venite* , Hodete k- zdenczu ſzercza moiega za vasz uszidgar , à naimre pak y oszebuinem nachinom vu vremenu ovoga Sz. Jubileuma odpertom , y napitesze iz niega izviraiuche vode milosche moie. *Venite* , Hodete , ar ia nemiszlim , niti nekanim vaiz kaſtigati z- tmiczami , kodſzem kaſtigal Egiptoncze ; niti ſveplenem ogniem iz neba , kodſzem kaſtigal Sodomitancze ; niti z- cherne gladom , kodſzem kaſtigal Kananeancze ; niti z- kervavum voiszkum , kodſzem kaſtigal Assiriancze ; nitiz- vodami , kodſzem kaſtigal Faraona ; niti z- chemernum kugum , kodſzem kaſtigal Abimeleka ; Ne , ne , nikai takovoga nemiszlim vam vuchiniti , nego pache ako k- mene doidete po Sz. Pokore ,

vam hochu usze vase greke oprosztiti , y vasz z- miloschum
 moium napuniti. *Venite.* Hodete k-mene ò gresne dusse
 koie akozte prem do szada vase obraze , y ochi od mene
 odverniene, y k-ztvaram ovoga szveta oberniene imeli, ah!
 obernetesze szada vu vremenu ovoga Sz. Jubileuma po Sz.
 Pokore k-mene , y hocheteme naiti z- odpertemi zverhu
 vasz ochima , za ogledatise miloziunò zverhu vasz, kod-
 szemize ogledal na Petra , y Magdalenu gresirike. Ako do
 szada vassa vussesz , y szereze ieszte dersali zaperta na mo-
 ia miloziuna zvania , opominanina , y nuternia nadehava-
 nia. Ah *Venite.* Hodete szada k-mene , ar moie ochi ,
 vussesz , y szereze szroie odporta za ogledatisze na vassu
 poniznozt , za poszluhnuti vassu prosniu , za napoivavasz
 z-vodum milosche moie , y z- miloschum moium hochete
 zadobiti usza duhovna y telovna koiagoder od mene bude-
 te doztoino profzili , ar veli Sz. Thomas Ang: *Etiam si uni-
 versus mundus accedat, non consumitur gratia, neque virtus
 deficit, sed eadem semper permanet.* Ako rauno vesz szvet pri-
 stupi k- ovomu Bosanjzkoga szercza zdenczu pit vode mi-
 losche, zkonchatisze nesche, niti krepozt pogubiti hoche,
 nego iednaka uszidgar osztaic.

Mudri Herodotus Piszeccz ztareh Historijh , pisze od
 Kralyev Persianzkeh , da oni imaiu navadu uszako letto
 na dan nyhovoga Korunienia chiniti iedno veliko gosche-
 nie uszem szvoiem perwem Officzerom , y Herczegom , y
 vu vremenu onoga goschenia Kralyevzki dvor , y palacha
 sztoiè odporta , tak daie szlobodno uszakomu nuter doi-
 ti , y akoprem neznam kakov velik krivecz onda pred
 Kralya doide milosche proshit , uszeh krivicz y zleh chi-
 nov szvoich oproschenie puno , y miloschu Kralyevzku
 zadobiva , onda oneh tulikeh y tak dugeh pravidlih termi-
 nussi , y szudi , vu iednom lipu dokanchaiusze.

*Reges
 Persarum quotannis Regiam ceram instituant, in qua Rex Persa
 strenis donat, & quidquid oratus fuerit, concedere cogitur.
 Kralij Persianzki uszako letto Kralyevzku vecheriu davaju;*
 na koic

S. Thom:
 Aqui-
 in Joan.

Herodotus
 lib. 9.

na koie Kraly Persa nadelyuie szvoie gofzte, y kaigoder od-kogagod ie prossen, mora dopusztiti. Ako adda paganini koi neznai kulikoie G. Bogu draga miloszerdnozt, tak miloziuneh y dareslyvehsze izkasuiu proti szvoiem glavnem nepriatelom, kuliko szto icerzero krat miloziunessegafze izkasue ov izti Kraly neba y zemlye Szin sivoga G. Boga, odkoga popeva Sz. Matti Czirkva. *DEUS cuius misericordia, non est numerus, & bonitatis infinitus est thesaurus.* Bosc koi-ega miloszerdnozti ni broia, y dobrote nepreszen ic kincs, proti nam ztoreniam szvoiem, koiem onie pripravil jednu chudnu vecheriu, na koie posztavilie za hranu Presz: Telo szvoie, y Kerv za pilis, k-ove vecherie koigoder ako prem neznam kak velik gresnik ako zkruessenem szerczem prisztupi, szpovedavsi pred Szpovednikom, grehe szvoie, Obilno Proschenie grehov zadobi: Ako pak vu vremenu vezdasniega Jubileuma, kakti u szakoga Obilnoga Proschenia to vuchini, ne szamo oproschenie grehov, nego pache y kaftig na drugom szvetu zaszluseneh napunomsze oszlobodi, kod-szusze oszlobodili unogi Szweteci y Szweticze Bosie, koijsze szada vu nebu veszelè, ako rauno na ovom szvetu sivuchi vu unoge greh u kalyani ieszusze unogo leth naszladuvali.

Dusse Kerschanzke, ali gresne! z-vami dokancham moie govorienie, obznanuiuch vam od ztrani Bosie one rechi koiie szam G. Bog szvoiemu dragomu priatelu Moysesu govo-
ril. *Dies expiationum erit celeberrimus, & vocabitur sanctus.* Levit. c. 21. v. 27;
Den oproschenia bude naiprestimanssi, y zvalsze bude szvet. *Affligetisque animas vestras in eo, & offerteis holocaustum Domino.*
Na ov dan morate vi dusse vase poniziti z- iednem aldovom,
koga morate Gofszponu alduvati. *Ut propitietur vobis Dominus.*
Davamsze Gofszpon szmiluie. *Omnis anima que non fuerit af-
ficta die hac peribit de populis meis.* Uiszaka dusza koiasze ne-
bude trapila na dan ov, poginuti hoche od lyuczta moiega:
z-ovem pripecheniem koie ia na moy czily kanim pripeleyati
lepome vuchi pero Sz. Tho nasa Angelzkoga, koiie szam S. Thom.
Christus iz prodekalnicze Sz. Krisa hvalil, z-koiem perom l. 2. q. 20.a.
V. 29.

Onie píszal zverhu oveh rechi Sz. Píszma ovak, da naimre oy szvetek oproschenia bilie zapovedan k. iednomu vekovech-nomu szpomenku velike milosche Bosie, y dobrote, daie naimre G. Bog na prosnju iednoga Chloveka hoteloprosztitи onomu gresnomu lyucztyu, koieie vu puschine na meszto niegakod pravoga sivoga Boga, molilo iedno iz zlata telle, y niemusze kod Bogu klanialo. Po ovom pako gresnom y nevernem lyucztyu gdosze bolye razumeti more kak szadasnie-ga vremena kerscheno gresne dusse, koieie szvoiem grehi ieszu-sze zneverile szvoiemu G. Bogu, molechi, y klaniaiuchisze kaikakvem Bogom y malikom namezto pravoga G. Boga. Ztvoritela szvoga, koje kadabi on moral szvoium ostrum Bosanzkum praviczum kastigati, toga vendar on nechinì, nego pache nam po Nameztniku szvoiem Sz. Otczu Papum. *Dies expiationis, dies propitiationis.* Dneve ochischenia, dneve oproschenia, dneve ove vezdasnie Jubileuma daie, koij dnevi moraiusze za szvete, szrechnie, y blasene od nasz dersati. *Dies sanctus vocabitur.* Vu oveh pako Sz. Jubileumzkeh dnev-eh zapovedasze nam od Sz. Otcza Pape da mi trapimo dusse, y tela nassa, dusse z- iednum pravum szerchenum saloztium za grehe nasse, tela pako da trapimo z- poztom, poztechisze tri dni, toieto vu szredu, petek, y szobotu, kakti tulikai pohagiauchi Sz. Czirkve, y vu nyh molechi 5. Otecznassev, y tulikai Zdraveh Marijh polek nakanenia Sz. Otcza Pape, y ovo ovakovo traplenie razmesze po oneh recheh Sz. Píszma. *Affligetisque animas vestras in eo.* Trapili budete dusse vasse vu nyem toieto vu Sz. Jubileumu. Po oneh pako recheh. *Et offeretis holocaustum Domino.* Y budete alduvali aldov Goszponu. Razumetisze mora Sz. Almustvo, koiesze od Sz. Otcza Pape zapoveda uiszakomu Kerscheniku polek szvoie moguchnozti ubogem podeliti, koi seli, y hoche Sz. Jubileuma Proschenie zadobiti, y damusze G. Bog szmiluie, usze grehe, y kastige za nie zaszlusene oprozti, y szvoium Sz. Miloschum nadeli. *Ut propitietur vobis Dominus.*

Oni pako kojsze ove Sz. Jubileumzke dneye nebudu hoteli

Pervaprodeka vu vremenu proschenia. 15

telj trapiti na telu niti na dasse, nitisze budu marali za zado-
blyenie ovoga Sz. Proschenia, nai dobro paze, y boiè, dasze
nadnymi neizpune one Bosanzke rechi. *Omnis anima qua non fuerit afflita die hac, peribit de populis meis.* Uſzaka duffa ko-
jasze nebude trapila na dan ov, toieto vreme ovoga Sz. Jubileuma,
poginuti hoche od lyucztva moiega. Adda ò Kerschene gresne dusse! pozavamvasz znovich z-rechmi Sz. Isaiaſfa Proftka. *Omnes ftientes venite ad aquas.* Uſzi, uſzi do ied-
noga koi j god seiate milosche Bosie, hodete k-zdenczu szer-
chene Ranne ovoga razpetoga Odkupitelala nafsegay napitesze
polek volye vode milosche niegove Sz. da nigdar vech seiali
nebudete, at y on szam pri Sz. Janusu obeche govorecſi. *Qui biberit ex aqua hac quam ego dabo ei, non sitiet in eternum.* Gdo-
goder bude pil od vode ovè koiu ia niemu dam, nebu seial
vech nigdar. Ah krichi adda krichi ò gresna duffa k-ovomu
dobromu y miložtiumu JESUSSU naſpodobu one Samari-
tanke gresnicze. *Domine da mibi hanc aquam.* Oh moi dobrí
y miložtiuni JESUSS! Dai mene ove vode. Oh zdenecz uſzeh
dobrothy y milosch! Nut ovo mene pred tobum nevolynoga
gresnika od seie milosche twoie pogibainchega. *Da mibi hanc aquam.*
Podelimi napitek vodè milosche twoie Sz. yſnyum
okrepi, y obiachi pogibaiuchu dufficzu moi, ugaszi vu nie go-
ruche plamne prekoredneh, nedoztoineh, y gresneh pose-
leny proti ſztyvaram ſzveta ovoga, z-vodum milosche twoie
Bosanzke. *Da mibi hanc aquam, ut non sitiam.* Ah podaimi iz
nezgovorne dobrote, y miloszerdnooti twoie napitek vodè
milosche twoie, napoime ſzada vu ovom Sz. Jubileumu
tak ſnyum *Ut non sitiam in eternum.* Da nebu-
dem nigdar vech seial.

Amen.

KKK₂

DRU-

Joan.
c. 4. v. 13.

V. 15.

*****
VU VREMENU
PROSCHENIA.
DRUGA PRODEKA.

Koi ima vreme Miloschu Bosiu zadobiti;
 Nai nechaka vremena vu koiemu bu-
 de selel, ali nebude mogel vecs
 tak lehko imeti.

Ecce nunc dies salutis. 2. Corinth: c. 6.
Nut szada dnevov Zyelichenia.

DA uszaki verni, y szpametni Kerschenik koi pravu veru
 ima y pametmu nemanka, vu tom nikai nedvoi, dabi
 prilichno vreme zla oszloboditifze, y dobro vuchiniti, uszem
 y uszakomu nehasznelo, to tverdno veruiem, pokehdob da
 dobra prilika ie kakti iedna plodna Matti, iz koiesze pora-
 gajiu usze nasze szreche, y poselenia; ar vu nye usze kai seli-
 mo imati, ako liztor hochemo, lahko moremo zadobiti;
 Koiu priliku, y vreme ako gdopo lenozti, y nemarnozti za-
 mudi, y pretyi puzti, drngoga takovoga vremena ako vecs
 nedobi; szamoga szebe nai krivi: Kodfze rauno to y pripe-
 chta unogem ne prez velike nyhove skode, y falozti, koij-
 sze znaiu, y chuiu vecskrat ovak tusiti.

Veli on Tergovecz, on Kramar, eh! da ia niszem issel
 na on tak velik szenyem, kadebi dobichka konche zto rany-
 skov bil mogel dobiti, prez koieh szada, ia moram bitti ka-
 ko dabimic gdo iz sepa ukral.

Veli

Veli on Tesák, on Goszpodar Chlovek, eh! neszrecha moia, da ia nízem moiega vinograda obdelal, moiega polya nagoil, zoral, y poszeial, kadaie tomu vreme bilo, kod-tzu y drugi lyudi vuchinili, zkoiemibi bil obilno kruha, y vina dobil, prez koiega tesko siveti, y ztradati z-dru-sinum moiium od szada vu napredeku budem moral.

Veli on Knesz, on szíromah Goszpon, eh! gdeie moia pamet bila, dasze nízem za vremena prepeschal za onu chazt, y szlusbu, z-koiumbi lepo, y posteno bil mogel siveti, y do szmertisze dohraniti, szada pak moram prez-nye nevolyno siveti, y od nevolye pogibati.

Veli on Pravdas kada pogubi pravdu, eh! tusni ia, da nízema pervo oproszil onoga razumnoga Prokoratora: dasze nízem pervo prepeschil Szudcza; nebi bil ia na tak veliko szíromastryo dossel.

Veli on Mladencz, eh! da nízem ia pervo sznoboke poszlal, k-one bogate Devicze, ali Vdovicze, z-koie blagom bilbi mogel na ovom szvetu dobro do szmerti ztati, y na drugom vekoma szrechen bitti.

Veli ona Divoyka, eh! da nízem ia privolila, kadaszem dobru priliku vdatisze imela, kakbi lehko bila onoga dobrega, y bogatoga Mladencza dobila; Ovak pak Bog zna kak dugo budem partu noszila, kuliko spota, y nevolye do druge takve prilike, vusivala.

Veli k-zadniemu on Petlyar, eh! da ia nízem takovo vreme, vu meztu onom, bil kada y kadeszeie kruh, vino, y mezzo delilo, kakbi bil mogel dobro ztati; ovak moram seien y gladen druge ovakve prilike chakati, y Bog zna akoiu iosche kada dochakam.

Rauno tak unogi gresniki zdihavali budu, kadasze ovo Sz. Rimzko Proschenie dokoncha, ali iezero krat boleye zdihavali budu na nyhovom szmertnom vremenu, kad ztoprav, aliprevetskeszno zpoznavali budu one lepe prilike za sivota imaiuche oszloboditisze grehov, y zadobitiszi miloschu Bosiu koia vecs valya neg nebo y zemlyazeuszemi

kinesi y naſzladnoſtmi, koiaſze vu nyh nahagiaiu. Zakaſzato za neukanitſe tak ztrasno, vu dugovaniu tak pogibelnom nakanilſzem N. N. opomenuti z- rechmi Sz. Paula Apostola. *Ecce nunc dies salutis.* Nut ovo ſzada dnevov Zvelichenia; Vu koieh dneveh ovoga naimre Sz. N. Proſchenia naſ dobri, y miloſtiuni G. Bog naſz k-ſzebe zove, y miloſchu ſzvoiu Bosanzku naſ ponuia, akosze mi po Sz. Pokore ove dneve k- niemu povernemo; koiu dobru priliku, y dneve Zvelichenia ako mi prez pokore preyti prepuztimo, y nigdar vecs nedobimio, zkvarenia naſega ſzam i zrok budemo; Koi adda ima vreme miloſchu Boſiu zadobiti, kodje naimre ovo Sz. N. Proſchenie; Nai nechaka vremena vu koſembiu rad, ter nebude mogel imeti, kod rauno odtoga hochu obilniego govoriti.

Cicerone de Inventione Mudiři Seneka dika Diachkoga iezika govorecſi od dober prilike, ovakou izpiſſui. *Occasio, est pars temporis habens in se alicujus rei idoneam faciendi, vel non faciendi occasio nem.* Prilika, ie nekoie vreme imaiuche vu ſzebe ſzlobodnu priliku chinit ali nechiniti kai, dobra toieto ali zla. Ovo vreme, y prilika ovoga Sz. N. Proſchenia kak hasznotvito ie uſzakomu onomu, koisze zna za nye popaschiti, toſze more zpoznati iz onoga malania negdasnich ztareh Gerkov, y Latinov, koijſzu chinili malati na iedne table iednu Boſiczu na ſzpodobu iedne Divoichicze, koia na nogah imelaie peruti, po obrazu duge, y guzte laſzi ratache, iz druge pak otrani glave biliae plesſiva, na jednom kollu okruglom ſzedechu, pod nyum pako ove rechi podpiſali ieszu:

Sum Dea, qua raro, aut paucis, occasio velo,

Fronte capilata post hæc occasio calva.

Jeszem Boſicza, koia redko, ali malem, prilika letim,

Na obrazu laſzazta, odzada prilika plesſiva.

Z-koium Boſiczu kadabi mudri Ausonius bil govoril, kod izmislyavaiu Gerki y vele daiuie izpitaval zakai ſzedisna tekučem kollu? koiamuie odgovorila. *Quia stare nequeat.* Kaiti

Kaiti ztati zmirom na meztu nemorem , zato szedim na kol-
lu tekuchem. Zakai imas na nogah peruti ? *Quia volucris
sum.* Kaitiszem hitressa od uszake pricze , koia hitro dole-
tim , ali iosche berse odletim. Zakaiszi laszata na obrazu ?
Ut occurrens apprehendar. Zato , dame imia zakai popazti , y
dersati koiemu naproti doideni , y koi mene dochaka. Zakai
na zatilyku ieszplessiva ? *Ne tenear fugiens.* Zato , dame nima
gdo zakai besechu prieti , y zadersati , kod to usze zkupa .
mudri Alciatus z-ovemi malemi rechmi izpisuie :

Me semel alipadem si quis permittat abire,

Ne possim apparenso postmodum crine capi.

Alciatus.

Mene ienkrat z-perutaztemi nogami ako gdo puscha preyti,
Nebudemse mogla potlam za laszi vloviti.

Toieto hotelie recsi vuchenii Alicatus od dobre prilike
da vreme prilichno za dobro vuchiniti (kodie naimre
ovoga Sz: N. Proschenia) ie redko , kratko , y neztnalno ,
zatoizto kakfsze berse Chlovek na nye nameri , naiszega pri-
me , y naiga neprepuzti preyti , dabi vu nyem kai nehasznu-
val , ar akosze odmekne , y mimo preleti , vecsga nebude mo-
cni nazad dobiti , ar *Volat irrevocabile tempus , nec advertit pec-
cator quid amittat.* Govori Mudri Seneca , Da naimre leti
vreme , koiega ni moguche vecs nazad dozvati , y gresnik ne-
iemlye vpamet kai pogublya , zakaizato Marcus Tullius rekeli
In rebus agendis , tarditas & procrastinatio odiosa. Koi ima vre-
me , y priliku kai dobra chiniti , y hasznuvati , ter nechini ,
nego na drugo vreme odlulachi , akoga nedochaka , y nedob-
bi , pomiluvania vreden ni .

Seneca

Marc Tull

Ove mudroga Cicerona rechi dobroie zapametil veliki
Kraly Alexander , koi , kadabi zkoru velz szvet pod oblazt
szvoiu bil zadobil , y buduchi opitan kakie to on mogel vu-
chiniti , odgovorilie dvemiszamemi rechmi . *Nihil differen-
do.* Nikai odulachecs ; Koiega kadabi ienkrat bil pochel
naszleduvati Kraly Hanibal , kadaie razbil bil voyzku Kane ,
dabiga bil vu uszem naszleduval , toieto ne szamo yu unosine

Serc-

seregov, vu iakozti, y szerchenozti, nego ý vu neodulache-
niu prilichnoga szigurnoga vremena na neprilichno, dobil-
bi bil ne szamo Kanu, negobisze y Rimzkoga Varassa Gozpo-
darom vuchinil bil, niti nebi bil imel zróka potlam zdihava-
iuch govoriti. *Cum potui non habui voluntatem; & quando vo-
lui, non habui potestatem, capiendo Roman.* Kadaszem mogel,
niszem imel volye; y kadaszem hotel, niszem imel iakozti
pod oblast Rim dobiti.

Nekai szpodobnoga pisse Portugensis od Soariussa Ge-
nerala Portugalzkoga Kralya voizkè, koi polek zapovedi
Kralya szvoiega Emanuela podignulie bil veliku voyzku na
moriu, szuproti Turchinu, z-koiumie dossel bil pod glaszoviti
y preiaki Grád Eden, malo pervo od Turzke szille obsze-
den, y pod oblast doblyen, y kadabi Amaran Turzki Vi-
zer zagledal bil Soariussa z-tulikum szilum proti szebe idú-
chega, zpoznavaiuchisze prezlaboga za obranitisze, posz-
lalmuie vu Barku klyuche od onoga Grada Eden, y synym
klyuche uszega Turzkoga Czeszarzta, ar dobiussi niega pod
oblast, mogelic uszu Turzku zemlynuy morie dobiti, z-nez-
govornum hasznum Kralya szvoiega Emanuela, y uszega
Portugalzkoga Kralyevzta; Kai pak ie vuchinil General
Soarius? Vzelie klyuche, od izdanog a Grada Eden, ali
niedinhoga szvoiega Szoldata ni vu niega poztavil za chiu-
vatiga dabisze Turczi nepuntarili, negoie oztavil Amarana
Vizera nutre z-oztalemi Turczi, uzemsi od nyhnekai szam-
oga profunta vu Barke, z-koiemie odissel pod ieden dru-
gi Varas, z-nakaneniem da kadasze nazad poverne, onda
posse vzeme vu Gradu Eden: Videchisze Turczi oszlo-
bogieneh od one pogibeli, pocheliszu taki iachiti szvoj
Grad, koiegazszo dobro obsanczali, Szoldatmi, orusiem, y
profuntom napunili, y ovak pripravnii Soariussa chakali, ne za
podatimusze, nego za dalko odszebe chiniti ztati, megy-
temtoga Soarius razbitie bil na moriu, nekai od vihrov
morzkeh, nekai od puskih Varassa, koiegaei podszel bil
oztali Szoldati nekai od zime, nekai od glada ieszumu-
pomerli

pomerli vexem talom, y ova usza Turczem ieszu dobro znana bila; Kadabi pak Soarius nazad povernulise bil pod Grad Eden vesz Izlab, z- usfaniem vu nyem pochinutisze, y obia-chiti, aligae usfanie ukanilo, ar Turczi nisz hoteli vecs chuti, ni znati, za podavanie, nego ieszu proti nyemu obo-rili, y z-velikem spotom ieszuga pretirali, y tako Soarius z-velikem spotom, y saloztium mortalszeie nazad vu Gou po-vernuti, pokehdo da imaiuchi on onulepu priliku tuliku haszen szebe, y Kralyu szvoicmu vuchiniti, Grad naimre Eden kakti klyuch usze Turzke zemlye pod oblazt dobiti, ni hotel, kadaie pak hotel, ni vecs mogel ove haszni vuchiniti.

Rauno tak G. Bogbi hotel dabize unogem y preunogem Kerschenikom ovak nepripechalo, kojem G. Bog unoge uszakoiachke possilya prilike zadobiti pod oblazt Kralyev-z-tvo nebezko, kodie naimre ovo vezdasnie Sz. N. Proschenie, vu koiem vremenu uszaki akoprem neznam kak velik gres-nik, moresze od uszeh grehov oszloboditi, y diku nebezku za-dobiti, koiega Proschenia vreme, y priliku ako gdopeleno-zti, y ludozti szvoie prepuzti pretyi, druge nove ovakove prilike morebitisze tesko vecs dochaka, ar veli Sz. Gregur. *Sæpe dum oportune aliquid agere possumus, nolumus, paulo post dum s. Gregor. volumus, non valimus.* Vecskrat kada lehko moremo kai dobra vuchiniti, nechinimio, malo potlam kadabi hoteli, nemoremo chiniti.

Ni taklada, y lena bila Gresnicza Magdalena, od koie Sz. Lukach Evang: szvedochi. *Mulier quæ erat in Civitate peccatrix; ut cognovit, quod JESUS accubuissest in domo Pharisai.* Senna koiiae bila vu Varassu gresnicza; kakie doznala daie JESUS vu hise Fariseusseve: Kide potrebnoie dobro vypamet izeti one dve rechi. *Mulier peccatrix.* Senna gresnicza, y one druge dve. *Ut cognovit.* Kakberse ie doznala. Senna adda gresnicza Magdalena, koiaszvoium lepotum iesze dichila zverhu prelepe Gerchke Helene, vusgana od nechiztch poseleny, vu nefzramneh lyubauiah uszaie gorela, daiu pravo imenuie Sz. Ivan Chrysostomus vrasiu mresu, y vudiczu,

ar buduch ona prez uszakoga szrama vu pogledu, prez uszake chednozti vu hodu, prez uszake poniznozti vu opravlyaniu, prez uszake pobosnozti vu govorieniu, szlepa ; y nespametna vu sivleniu, mertvavu milosche Bosie, zakopana vu gnoiu neizbroiench odurneh grehov. Ova Magdalena, tulika y takova gresnicza potlakanie doznala gdesze JESUS vracitel nye mertve dusse nahagia. *Ut cognovit.* Kakie zpoznala daie ona szpachenie uszega Varassa bila, y daic tak iako pospotala szvoic gozpoczko pokolenie. *Ut cognovit.*

S. Augusti: Kakie zpoznala Magdalena *Quanto tempore tam gravi morbo laboraret, neverat.* Veli Sz. Augustin. Kuliko vremena vu tak velikom betegu ie bila Magdalena, zpoznala szcie gresniczum, y zato szama szobum pochela szcie opominati govorecs. Ah! Magdalena gresnicza nesrezchna, kak dugo budes vu tom szmerdlyvom gnoiu odurneh grehov lesala? Ztani adda hitro gore Magdalena, szadaie cobra prilika grehovszce oszloboditi, y miloschu Bosiuszi zadobiti, ar on koi oprascha grehe, ni dalko od tebe : Laszi moiij koiij do szadabili icerz tuliki lanczi, y vusinczi peklenzki, z-kojemi od vragov tulikeh neizbroieneh Mladenczey dusse bileszuszvezane ; Od szada budete mene privezanu dersalik-Nogam Zvelichitela moiega : *Oci moie,* koie do szada iz szebie icerz liszikale plamne lyubavi, od szada hochu da tochite suhkeh szuz, y kalin potoke : Vuzta moia, koiazte do szada bila kovachnicza nechizteh lyubavih; pripravetesze od szada za vanka davat vrucha zdihavania: Ruke moie, vi do szada icerzesze naszladuvale vu ponassaniu uszakoiachkoga smuka, dragoga naimre giungya, y kamenia, kakti y vu kaikaveh nechizteh greheh, za koie grehe od szada budete ponassal ostre discipline, y snymi ozoino, oholyno, y nechizto Magdalenino telo budete kastigale, y trapile : *Ut cognovit.* Berselie doznala Magdalena kadicie vrachitel nye grerne dusse, y Zvelichitel, ovak usza na szerczu, y telu premenienca poteklaie k nyemu, y naiduchiga, hitilaszeie na kolena szvoia pred noge niegove, pochelaie od ve-

like

Like falozti iz szvoieh ochijih potoke szuz tochiti , y Noge
niegove suymi prati. *Lachrimis caput rigare pedes ejus. Szuzam*
mi pochelaie oblevati Nogeniegove. Et capillis capitisi sui ter-
gebat. Y z Laszmi glave szvoie brifzalaie nye. Et osculabatur pe-
des ejus. Y Kussuvalaie noge niegove, doklamic y miloschu
od niega dobila, koiuie selela y izkala , kada naimre iz vuze
niegoveh Bosanzkeh on preszrechni glafz ie zachula. Remit-
tuntur tibi peccata tua, vade in pace. Oproschaiusze tebe grehi
twoij, hodi vu miru. Oh szrechna Magdalena!

Vezdasze pak ia k-vam obracham N. N. y pitam vasz vu
kakovom ztalissu nahagiatefze viz- G. Bogom va sem, y dus-
sum vassum? Bogbi hotel, dabi unogi unogi nebili vu unogo
gorsem ztalissu od Magdalene, akoic pako tomu tak, naszle-
duieteli vi Magdalenu? Magdalena, *U cognovit. Berselie*
doznala szama szebe, vu kak pogibelnom ztalissu onasze na-
hagia , y doznala kadeie on koi gresnike vrachi , takiseie
premenila iz gresnicze napokorniczcu. Kakovoie pako pre-
menie vasse ò gresniki y gresnicze vu vremenu ovoga Sz.
N. Proschenia, vu koiem vrachitel, y zvelichitel duslicz vaszeh
ie k-vam dossel ponuiat vam miloschu szvoiu szvetu, y po me-
ne nevrednem szlugum szvoiem vam porucha. Ecce nunc dies
salutis. Nut vreme, ovo dnevi zvelichenia, vreme naimre y
dnevi ovoga Sz. N. Proschenia, koiu priliku naiprelichnessu
zadobitiszi grehov oproschenie, y dusse zvelichenie; ako mi
szada prepuztimo prez pokore pretyi. Post hoc occasio calva.
Od zada prilika ie plesziva, nitiszce more , nitiszce ima zakaf
prieti, y zadersati dabi nevusla. Tesko adda y sinehko usza-
ke one gresne dusse, koiasze gluha chini na miloziuno zva-
nie Bosie , y na ponhianie milosche nematna , na pokorule-
na, usfaiuchisze uszigdar vreme za pokoru imeti , y miloschu
Bosiu mocsi zadobiti. Quasi DEUS in sua non magis quam tua
posuisse potestate, dies, annos, & tempora. Govorimoy Serafin-
zki Sz. Bonaventura: Kako dabi G. Bog na szvoiu ne bolye
neg na twoiu poztavil oblazt dneve, letta , y vremena, kako
dabi hotel ręcs, znai tverdno y verui ò gresna dusia , da na

szame Bosie volye ztoi uszako priduche vreme, à nikai na tvoie, gdaie pak tebe, y po koiem Angelu G. Bog obznanił dasze ti ne szamo priduchega vremena ovakovoga Proschenia, nego liztor zutrasniega dneva dochakas ? Nigdar, ztanovito.

Zakaizato opomina Sz. Ambros uszakoga gresnika go-
 S. Ambros. vorecsí. *Ne differas dicens cras faciam, ne amittas faciendi*
 lib. de Na- *copiam.* Neodulachi ò gresna dussa vreme, y priliku na prili-
 buz. c. 8. ku, govorecsí zutra vuchinim pokoru, da nepogubis vremena za vuchinitiu, neprepuzti preyti ovoga Sz. N. Proshenia, arsze morebiti ovakovoga, niti drugoga nigdar vecs nedochakas; y Sz. Augustina vidimisze da ti takovi leniaki naszleduiu, koi doklamie iosche vu gresnom ztalissu bil, ovakszeic puztil chuti govoriti, y pominati z- G. Bogom; Iztinaie G. Bose da ia nevolyni gresnik buduchi utoplyen vu fulikeh odurneh greheh, akoprem vecskrat ieszem od tebe, y od dobrote tvoie mitzil, uszidgar vendar ove moie dobre miszlibile ieszu od zleh gresneh navad odversene, nitisze niszumogle izpuniti, arsze niszem hotel oztaviti gresnoga sitka moiega; bilszem naszpodobu onoga koi szpi, y radbitize zbuditi ter nemore; chulszemte ò moy mili Bose krichati k-szerczu moiemu, zbudisze ò Augustin! y ztani gore izpotzelye tulikeh grehov, vu koiehsze neszrechno, y pogibelno valyas: Valuem ò dobri Bog da ia tebe onda niszem znal kai odgovoriti, arszembil vesz manen, govorilszem nekai, ali vecs iz szna, neg iz szercza; zpoznavam tvoia dobrachinea proti mene izkazana, y moy gresni ztalis; chuiemte kakme budis, y ztanovito hochusze zbuditi, alikeszneie negde, arszada ioschesze nemorem pravo predramiti, nitimisze nesche gore ztati, potlaj za ztanovito hochu. Augustin! Augustin nestentai! szada et tomu vreme, doklamie dobra prilika, doklam tebe miloschu moi szvetu poniam, pazi dobro, pazi dobro datebe ova prilika nevuyde, y da tebe toga potlam sal nebude, kadaiu budes selel imeti, y nebudes mogel. *Surge qui dormis.* Ztani gore zapanezz. *Mode, modo, sine adiuc paululum.*

Szada,

Szada, szada, hochusze gore ztati, liztor maiheno iosche pu-
ztime pochivati, govorilie Augustin z- G. Bogom. Sed modo,
modo non habebat modum, & sine paululum in longum ibat. Ali
on szada, szada ni imel pozpehe, puztime iosche maiheno na
dugoſeie vleklo, valuie szam od fizce Sz. Augustin.

Rauno tak y szadasniega vremena Kerscheniki govore
kada chuiu tulike Prodekatore kod namezni ke Bosie kricha-
ti. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. Nut vre-
me prietno, nut dnevi zvelichenia, dnevi naimre ovoga Sz.
N. Proschenia, vreme za chinenie Sz. Pokore, prilika za za-
doblyenie milosche Bosie, dnevi za dusna zvelichenie nai-
prikladneshi, y vendar unogi z-gresnikom Augustinom od-
govariaiu. Modo, modo, hochu denesz, hochu zutra, ali po-
zutra, sed modo, modo non habet modum, ali ni denesz, ni zutra,
ni pozutra toga nechine, ytako z-takovem neszrechnem
odulacheniem prilike na drugu prilikn, vremena na vreme
priduche, dneve na druge dneve, koichsze morebiti nedo-
chakaiu, nego onak neszrechno poginu, y teh takoveh pun ie
pekel, koje dabi koiemu zmegy naiz dopuscheno bilo chuti
videti, y opitati zrok nyhovoga pogublyenia, ia stimam y ve-
ruiem dabise zmegy zto dus' devertdeszet y devert naslo, koie
zbok odulachenia pokore, y prepuschenia dobreh prilik, Sz.
naimre Proscheny za oszloboditilize grehov y muk ne szamo
vekovechneh peklenzkeh, nego y vremenitneh purgatorium-
zkeh, vu glubine peklenzke lenozt szvoiu y nemarnozt, z-
kervavemi szuzami plachucs plachaju.

Unogipak ieszu nachini, kojemivrag pakleni ukaniuie
dusse, na greh napelyuie, y vu pekel zapelyuie, ali naiosze-
buinessi nachini ie odulachenie pokore, kak pako to on chini?
ovak. Nekoiem poztavlya vu szercze mladozt, nekoiem zdra-
vie, nekoiem szram, nekoiem ztrah, toieto, ioscheszi mlad,
friseg, zdrav, neboysze tak naglo umreti, ioschesze vecs.
Rimzkeh Proscheny dochakas, nai preide ovo, kadagoderse
Chlovek posaluie za grehe, y szpove Proschenie od Boga za-
dobiva, tosze pako more uszaki dan dobiti, adda uszaki dan

je Proshenie, kada adda Chlovek ie ztar; ali betesen; onda
to more vuehiniti, y dussu szvoiu zvelichiti, kai adda potreba
tulikokratsze szpovedati; Nekoic ukaniuie szramom; nekoic
ztrahom; daiuchi vu szercze, vidis tifzi tulik gresnik, takova
y takova gresnicza, akolise szada szpoves, y grehe twoie
valuies Spovedniku kodbi potrebno bilo, kai od tebe Szpo-
vednik miszli bude? Kak on tebe karal, y k alike pokore on
tebe nalagal nebude? On tebe polek usze pokore zapove-
dasze ri onoga nechiztoga paidastva oztavis, priatelzvo odu-
ris, vu perve nechiztoche nigdarsze vees nepovernes, pacse-
niti od nyh nemiszlis; k tomu tebe on zapove oprozititi kri-
vicze nepriatelom, pomeritisze snyim, y nye lyubiti; tebe
zapovè povernutilyuczko blago, y postenie, à kai tesega
nego to? ako obechas vuchinici ter nevuchinis, greh vexi
imel budes; ako pak neobechas usza ova izpuniti, on tebe
od grehov nebude hotel odvezati; ako pak y obechas, y
vuchinis, kai od tebelyudimiszli, y govorilibudu? Adda
inter tuo mala, minus eligendum. Megy dvoiem zlom, menye-
sze odebrati mora, da vu tulike nevolye neupades, bolyetic
szada dobre volye bitti, y od Szpovedalnicze dalko ztati, doi-
de vreme kada z posteniem usza ova vuchinis; Neverui,
neverui ò gresna dussa Szotone peklenomu, opominate
szam Duh Sz. po mudrom Syraku govoreci. *Repromissio hac*
nequissima omnes perdidit. Ovo ovakovo obetanie uszehie
pogubilo, toieto dusse nefzrechne vu peklenzke glubine, ko-
ic imaiuchi vecskrat priliku grehovse po Sz. Pokore oszlo-
boditi, y miloschu Bosiu zadobitiszi, ter nisz marale, nego
od vremena do vremena odulachile, doklamieie vreme y
ukanilo.

Thomas
Kantiprat.

Kodie ukanilo onoga neszrechniaka od koiéga pisse
Kantipratanus, koi si vuchi vu uszakotachkeh greheh, naim-
re pak vu zkupozti y pohlepnostzi za blagom, vu zadobivan-
iu koiéga y krivo, y pravo, prekerssevalic unoge zapovedi
Bosie, à za pokoru ni hotel niti chuti, zamugiuich po Szvet-
keh prepovedanech Sz. Masse, à niti nemiszlech na Prosheria
Rimzka;

Rimzka, k-zadniemu pohodilgai G. Bog z-iednem teskem bete gom, vu koiem buduchi pohagian od Redovnikov, y nagovalian na pokoru, koiemie uszigidar obetal da hoche vuchiniti, ali nigdar ni hotel pocheti, doklamgaie vreme, y usfanie ukaniilo, ar Pravicza Bosanzka nemoguchiga vecs podnassati, povexavssimu beteg, y zruchiussiga vragom, koi pod vecher doiduchi po dussu niegovu, y pochevssimu napervo donassati, y kazati usze grehe niegove odurne, on pak neszrechniak pochelie vesz od ztraha derhtati, plaho gledat, y kakic mogel na vesz glasz krichati. O Penitentia ubi es? de cetero penitere non valeo, hoc Jufo Judice judicante; quia dum facere te potui, nolui; oh! nunc velle, sed nequero. O Pokora! kadeši? od szada vecs nemoremte chiniti, po pravichnom szudu Bosiem; arkadaszemte mogel chiniti, niszem hotel; Oh! szadabi hotel, ter nemorem, ova izrekuchi neszrechnu dussu ie zpuztil; iz koiega neszrechnoga pripechenia moguszi unogi lepu peldu uzeti, y vu vexem prestimania dersati miloschu Bosiu, kou uszemi y uszakomu budi kakszi hoche velik gresnik, ali gresnicza, vu vremenu ovoga Sz. N. Proschenia ponuia nas dobri y miložtiuni G. Bog, dasze naimre uszaki popaschi po Sz. Pokore nyu zadobiti, da morebiti preiduchi ovo Sz. Vreme tak prietno, ovi dnevi zvelichenia, ova prilika ofzloboditisze grekov, oblazti, y vuze vraka peklenoga, y zadobiti miloschu Bosiu, da morebiti nedoide vreme, kad vremena ova vuchiniti nebude vecs, kod y mudri Cato opomina uszakoga govorecs :

Rem tibi quam noris aptam, dimittere nolis;

Ne rursus quaras, qua jam neglexeris ante.

Dugovanie koie znas tebe hasznovito, neprepuzti

Da nebudes izkal, koiaszi iur zamudil pervo.

Ali unogo bolye iosche DuhSz. po mudrom Syraku uszaku gresnu dussu opomina govoreczi. Non tardes couverti ad Eccl. GG
Dominum, & ne differas de die in diem, subito enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te. Nekeszni obernutiszek. G. Bogu twoiemu, y neodulachi od dneva, do dneva;

Drugia Prodeka.

ar taki doide szerditozt niegova, y vu vremenu fantchenia
zatere tebe; koie rechi Sz. Ivan Chrysostomus ovak razlasc.

S. Chrystosk: *Ne tardes converti, & nedierras de die in diem, nescis enim quid
hem: 12. in peritura sit superventura dies, periculum enim & metus est in dif-*
2. Corinth: *c. 10. in ferendo. Nekeszni povernutisze, y neodulachi od dneva do-*
merial: *dneva, ar neznaš kaiti doneſze priduchi dan, pogibel veli-
ka, y ztrah zadersavasze vu odulacheniu. Ne dicas, erit tem-
pus quando converti licebit, verba enim hac DEUM valde exasper-
rant. Negovori, bude vreme kadasze budem mogel pover-
nuti, ar ove rechi iako szerde G. Boga, rechiszu zlatovuztoge
Navuchitela Czirkvenoga.*

Zakaizato y ia dokancham govorienie moie z-rechmi,
koiemiszemie pochel. *Ecce nunc dies salutis. Nut prilike, nut
vremena, nut dnevov zvelichenia, ar Proschenia grehov, y
kastig, vu kojem vremenu, y dneveh nás dobri G. Bog naš
miloztiuno k-szebe zove. Omnes sistentes venite ad aquas. Uszi
scini hodete k-vodam Milosche moie, doklamvasz chakam, y
nyu vam poniam; Hodi adda ò gresna dussa k-Bogu tvoic-
mu naszleduiuch vu pokore gresniczu Magdalenu, vu vrem-
nu ovoga Sz. N. Proschenia, y vu chinisze vrednum chuti od*

Nameztnika Christussevoga on szrechni glafz. *Remit-
tuntur tibi peccata tua. Kodgaie chula Magda-
lena. Opraschajusze tebe grehi tvoij.*

Amen.

VU

VU VREMENU PROSCHENIA.

TRETA PRODEKA.

Vu kulike pogibeli vekovechnoga zkvarenia sive, koi prepuscha Sz. Proschenie preyti prez pokore; ter vu grecheh tverdokoren oztaie.

*Ego vado, quæretis me; & non invenietis, &
in peccato vestro moriemini. Joan.c. 8.v.21.*

Ja odhagiam, izkalime budete; y nenaide-
teme, y vu grehu vassem umreti hochete.

E Go vado. Ja odhajam, gdo, y kakto govoril? kaiszu to za iedne grosnie? Jefzu morebiti twoie o moy dobri razpeti JESUS? miszlis adda ti od nasz oditi? Akolie tomu tak, y drugach nemorebitti, nego da ti nasz kanis oztaviti, y odnafz oditi? Mi uszi tebe felciemo iz szercz naszeh szre-chen, y dober put. *Quæretis me.* Budeteme izkali; Kai? mi tebe izkali? Neznam ia zato, arszu chudni lyudi na szvetu, morebiti dasze naidu koi y zmegy na sz, koi te izkali bude-mo, ali tesko veruiem dabite uszi izkali. *Et non invenietis.* Y nenaide teme; Akai yre zato, ako te nenaide mo, kada te

mi izkali budemo? kaisze imamo iz ove twoie grosnie vuchiti? *Et in peccato vestro moriemini.* Y vu grehu vassem hohchete umreti; Oh! ovo, ovoie veliko zlo, y nefzrecha nassa naivexa, ne szamo suhkemi, nego y kervavemi szuzami vredna izplakana bitti: Ogresniki! ò gresnicze! razmete kaije to? ovoie ona preteska, y prefztrasna lekczia, koiusze vi morate napamet vuchiti, y iz nyc nigdar zpozabiti, koiu lekcziu ovakvam explicuie, razlase, y tolmachi Sz. Basilius

S. Basilius
in 2. Isaiae

Ego vado. Ja odhaiam. Nulla atrocior pena, ceteras omnes vincit calamitas hac deserit a DEO. Niedna fztrasnessa muka, od uzech naivexa pogibel y muka ie ova, bitti zapuschenomu od Boga. *Quaretis me.* Budeteme izkali, zverhu oveh

Hugo Card:
in Joa. c. 7.

rechi Postuvani Hugo ovak govoril od sztrani Bosie. *Querent me mali, & non invenient, quia exosum habuerunt disciplinam.* Budume izkali hudobni gresniki, y nebudume nasli, arszu oduriavali Sz. Pokoru. *Et non invenietis.* Y nescheteme naiti, ove takairechi, recheni Hugo ovak razlase. *Et non invenietis eum tunc propitium per gratiam, qui nunc ejus non curat nisi ericordiam.* Y nesherega naiti onda, toieto nazkradnie vure vasse, y na szudu niegovom miloztiunogu, koijsze szada za niegovu miloszerdnozt nemarate, kadavaju on ponuia, y ponuialuch vasz na pokoru zove, y chaka. Oh!

ovde, ovdeze za iztinckie zpoznavaju one Bosanzke rechi, z-kojemiszie G. Bog po Moysessu szvoiem Proroku grozil

gresnomu lyucztyu Izraelszkomu, y danasz po mene nevrednom szluge szvoiem uszem tverdokornem gresnikom ovaksze grozi. *Anima qua non fuerit efficta die hac, peribit de populo meis.*

Levij:
c. 23. v. 29.

Dussa koia nebude pokore delala dan ov, vreme ovo Sz. Jubileumzkoga Proschenia, puginuti hoche; Koic

S. August:
in l. Spec.
exempl.

rechi Sz. Augustin ovak tolmachi, y veli. *Anima qua non fuerit efficta per cordis contritionem, per oris confessionem, per penitentia satisfactionem, & morum correctionem, in praesenti tempore gratiae, post mortem non inveniet locum indulgentiae.* Dussa koiasze nebude trapila, z-szerchenem zkruszeniem, z-yuzt szpojedaniem, z-pokore zadovolyschinum, vu-

oyom

ovom szadasniem vremenu milosche , po szmerti nenaide
meszto oproschenia. Zakaizato grozisze po szvoiem ^o
Oseassu Proroku. *Vaeis? cum recessero ab eis.* Jainym, kada
odidem od nyh ; zverhu koich rechi Sz. Augustin ovak na ^{c. 9. v. 12.}
vez glaszkrichi. *Vaeis! à quorum lapideis cordibus se abscondit DEUS.* Jai onem ! od koich kameniteh szercz zkrivasze
G. Bog : Jai adda vam ò gresniki ! ò gresnicze ! akoszte ^o
koijoyde tak tverdokorni, daszte ovo Sz. Jubileumzko Pro-
schenie prepuzteli pretyi, daga niszte hoteli dobiti, neho-
techisze iz grehov zpokoriti, yszpovedati, y akolisztesze ^o
szpovedali vendor ne chisztu ypravo ; y akoli chisztu ypra-
vo, grehov vendor, y gresneh prilik ozlaviti niszte iz sfer-
cza nakanili , odulachech ovo na drugo vreme proschenia,
ali szmertne posztelye, vuchem kak iakosze unogi ukaniulu,
pokazati hochu.

Sz. y medveni Bernardus pogublyamedvenu szladkochu
iz szvoieh vuzt, ter ie suhkem chemerom napaniuie, razmis-
lyaiuch ludozt, y neszpametnozt unoge gresneh Kersche-
nikov, kojisse tak malo marau, y zkerbe za Sz. Pokoru, dok-
lam vreme imaiu nyu chiniti , y doklam G. Bognym szvoiu ^o
Sz. miloschu ponuia , negoiu odulache od Proschenia do
Proschenia, od dneva do dneva , do izte szmerti, usfaiu-
chisse uszigdar imati vreme za pokoru , y odpertu miloschu
Bosiu, za oproziti nyhove grehe , zato y krichi. *O ma- S. Bern: ser.
ledictam securitatem! omnium malorum causam.* O prokleta ^{de Uribul:}
szigurnozt ! uszch zál, y grehov zrok. Ovo preuzetno usfa-
nie priszpodableya Sz. Augustin jednomu Spichažtomu me-
chu, koi neizbroienem Kerschenikom vekovechnu szmert
zavdaie. *Ipsa est res quam multos occidit, dum dicunt cras, cras, & illico clauditur osium.* Uffanie preuzetno , ie jedno tako-
vo dugovanie, koie unoge umaria, kada govore zutra,zutra,
y takisze zapiraju vrata. Zakaizato opomina Sz. Ivan ^{ter. 17. de}
Chrisostomus užakoga tverdokornoga gresnika. *Nedicas, erit aliquando tempus, quando converti licebit, verba enim hac valde exasperant DEUM.* Negovori ò gresna dusza, bude ^{Verb. Dom.}
negda

negda vreme, kadasze k. G. Bogu povernuti, y obernuti po
 Sz. Pokore bude dopuscheno, ar ove rechi iako szerde G.
 Boga, yzbok toga rauno zroka Sz. Pavel Apost. opomina
 uszeh y nagovaria, govorech. *Adueratamini vosmetipos per*
 singulos dies donec hodie cognominatur. Nagovariaitesze, y opo
 minaitesze uszaki den na pokoru. Donec hodie cognominatur,
 Doklamze denesz zove; Toieto denesz doklamvasz vu
 ovom Sz. N. Proscheniu G. Bog na pokoru chaka, y milo
 schu szvoiu Bosanzku ponua. *Danec hodie cognominatur.*
 Denesz doklam vreme imate, ar vcherasni dan iurie proifel,
 zutrasniega pak neznate akosze dochakate, yako raunosze
 ga dochakate, vrata vendar one milosche vu koiubi danasz
 po Sz. Proscheniu vlezti mogli, zutra vam zaperta budu,
 odkud mudri Perinanderveli. *Omnia in tempore bona.* Usza
 vu vremenuieszu dobra, zvun pako vremena niedna ztvar
 ni dobra; Kakovo dobro dello bude onoga gresnika, koi
 prepuzriusi danasi dan Proschenia, y Zvelichenia, szvoiu
 pokoru odulachi na zutrasnidan, kada vecs Proschenia ne
 bude, y morebitifzega on fiv nedochaka: Ar ako Szveczke
 pravde govore. *Frustra tempus expectatur, cuius eventus nihil*
operatur. Zahmansze vreme chaka, vu koiemiszé nikai dobra
 nechini, kuliko menie duhovne pravde hvalile budu onu
 pokoru odulachenu na priduche vreme, koiegasze more
 biti nedochaka, ali ako y dochaka, milosche pako one za
 pokoru chiniti gresnik nebude imel; koiu ako y chinil bu
 de, G. Bogu tak draga, y prietna nebude, kodbimu biža
 dabiu do denesz, ali koncse denesz vu ovom Sz. N. Pros
 cheniu gresni Chlovek vuchinil, buduchi ovi dnevi Sz.
 Proschenia, dneyizvelichenia. *Ecce nunc dies salutis.* Vre
 me prietno za chinenie Sz. Pokore. *Tempus acceptabile.*
 Vreme prietno za zadoblyenie milosche Bosie.

Povecstemi proszim vasz N. N. ieligo zmegy vasz tak
 priprozt, y neszpameten, koi kadabi pochutil za nadri
 izvoicmi lyuticzu kachu plaziti, teriu nebi kai berse, to berse
 odszebe odhitil, y zatukel? Jeli gdo tak nemaren za stek
 szvoy,

szvoy, koi zadobiussze chemerne kuge, y nebikai naiberesse vracstva proti nye izkal, y iemal, za oszloboditisze szmerti, y ozdraveti? Jeli gdo tak bedazt, koibi znal da im a vu hise szvoie glavnoga nepriatela, y nebisze terfszil uszemi nachini niega oszloboditi, y mentuvati? Jeli gdo, koibi vu hise szvoie imel iednu szmerdlyvu odurnu merczinu, y hotonczè nebiszeie hotel zpred ochijb, y zpod nosza kam naidalye mentuvati? Jeli iednum rechium gdo, koibi videl pred szobuni ztrasnoga vraga szebe na zkchanie ischuchega, y nebisze preztraffil, krisal, krichal, y prezimosna imena JESUSSA y MARIE napomocszazaval? Ja toga nemorem veruvati dabisze gdo tak priprozt y neszpameten Bosi Kerschenik meg vami naiti mogel.

Szad pako poszluhaemo mudroga Corneliusa à Láp: govorecsega. *Peccatum mortale est viperæ, est pestis, est hostis, est cadaver, est damonium.* Greh szmertni ie kacha, ie kuga, ie nepriatel, ie merczina, ie vrag; pache greh szmertni ie chemernessi od uszeh lyuticzkacs, y kuge, arberseliga Chlovek vuchini, dussum umaria, polck szvedochanzta Sz. Ezechiela Proroka. *Anima quæ peccaverit, ipsa morietur.* Dussa Ezechiel koia zagressi, ona umreti hoche. Greh szmertni ie gorsi od uszega izveta tolvaiev, y nepriatelov nailyutesch, ar on berselisze vu hisu szercza, y dusse nasse zakerpa, nyu taki opleni, porobi, milosche Bosie, y snyum uszeh naimov, korun, y kincev nebezkeh, koiegoderfzie Chlovek pervo greha-pri Bogu zaszlusil, mentuie. Greh szmertni ie szmerdlyvessi G. Bogu negdabi vesz szvet pun bil gnoia, y merczinai odurnessch. Greh szmertni ie odurnessi G. Bogu od uszeh peklenzkeh vragov, tak da kadesze greh szmertni nahagia, onde G. Bog obztatinemore: Chuiesti, y razmesli kai ie to ðgresna dussa? koia ne szamo vu iednom, nego morebiti vu zto, y iezero szmertneh grcheh fives, koiehuszeh za oszloboditisze imas naiprlichnesse, y naiprietnesse vreme ovoga Sz. N. Proschenia. *Ecce nunc tempus acceptabile.* Vukoim vremenu zvalteie k-szebe mili JESUS po mene szluge szvozem z-rechmi Sz. Isaiassa Proroka. *Omnes sistentes venite ad*

Cornel:
à lapide

Ezechiel
c. 18. v. 43

Ecclesi 5.

*aqua*s. Ponuiach tebe Miloschu szvoiu Bosanzku : Cha-
kalteie do danasniega dneva, opominaiuchi tebe z- rechmi
mudroga Syraka. *Ne tardes converti ad Dominum, & ne diffe-
ras de die in diem.* Nekeeszni povernutisze, y óbernuti k-G.
Bogu, y neodulachi od dneva pokore za grehe chiniti. Da-
nasz pako obznanuie, da vreme Proschenia prehagia, y on
z- Miloschum szvoium Bosanzkum da odhagia, govorecſi.
Ego vado. Ja odhagiam, y vi uſzi tverdokorni gresniki koij
ove Sz. dneve Proschenia yzvelichenia iezte puztili prez po-
kore preyi, chinechisze gluheh na miloſtiuna zvania moia,
nemaraiuchisze za Miloschu moiу, zkerbechisze bolye za
ſzmerdlyva tela vassa, neg za dufficze vasse. *Quaretis me.*
Doide takovo vreme, kada vi mene budete izkali. *Et non
invenietis.* Y nebudeſteme nayti mogli. *Et in peccato vestro
moriemini.* Y vu greheh vaseh budete morali na veke umreti,
y poginuti.

Thomas
Blank lib. I.
c. 3. de mi-
litare Genera.

Kodie neszrechno umerl, y poginul ieden takov gresni
y tverdokorni Grof Francuzki od koiega piſce on glazoviti
Piszcz Szlavnoga Tovarustva JESUSSevoga Thomas Blank
da nainre letta 1644. bilie vu Francuzke zemlye blizu Parisa
Varassa nekoi zmosen Grof velik gresnik, iz Boga, y dusſe
szvoie zeuszema zpozablyen, koiszeie ienkrat z- iednem
drugem Grofom bil poszvadil, y van na orusie zezval, kade
ov gresni Grof na szmert ranien domov od ſzlug bilic doneſ-
ſen: Kuliko pak ov Grof iacſe uſzem grehom y hudobam ie
bil podversen, tem bolye niegova Grofficza vu uſzeh dobro-
tah G. Bogu ie ſzlusila, koia videchi Groffa szvoiega na-
szmert ranienoga, pervo, y bolyeszeie zkerbela za ozdrav-
lyenie dusſe, neg tela niegovoga, zakaizato poszlalaie taki
po iednoga ſzpanernoga Redovnika, koj dolduchi taki na
pomocs, y pocheusi napervo donassati ranienomu Groffu
pogibel szmertnu, y zato akobi telo moralno umreti, y vu-
zemlyu poyti, dusſu konchē potreba od szmerti vekovechne
obchuvati, y vu nebo poszlati, toſze pako drugacs nemore
vuchiniti, nego z- iednum pravum chiztum szpovedium, y
ſzer-

szerchenem posaluvaniem za grehe : Kasemu Razpelo dasze
 vu nyc ugleda, y premislya kuliko ie SzinBosi za lyubav, y zve-
 lichenie dussicx nasch preterpel, koiemu Grof ie odgovoril,
 vi moy Pater pravo, y dobro govorite dabisze vredno y po-
 trebno po Sz. Pokore k- Bogu obernuti, ali kterie on Szvetcz-
 ki Chlovek, koibi z-Davidom iz glubine szercza recsi mogel
Peccavi. Zagressilszem, y akolije na szvetu koi takov, koi
 toga nemore vuchiiniti, tak ieszem ia on izti, y tako zmenu-
 mic zahman, moja dussa iurie prokleta. Oh! ni takon, —
 odgovori Redovnik nikakva nemoguchnozt ni uszakomu-
 naivexemu gresniku posaluvatisze za grehe, y iz nyh szpove-
 dati, koi liztor hoche ; ali usze zahman, arsze szlepacz-
 farba kase, gluhomu govorit, szercze tverdo neschesze omek-
 chati. To videchi Redovnik odztupilie od betesnika vu
 drugukomoru, y onde pochelie vu nebo zdihayati, y G. Bo-
 ga zasgano moliti, y miloziune uszeh gresnikov Maike-
 MARIÉ vu Miloschu onoga gresnika preprouchati, za omek-
 chanie tverdokornoga gresnoga szercza niegovoga ; megy-
 te intoga obernulszeie on ranieni na telu, y na dusse Grof iz
 iedne ztrani na drugu, y kulikoie mogel na velsz glasz ie kri-
 chal. *Mi Pater, Pater mi, cito, cito, misericordia!* Moy Pa-
 ter, Pater moy, hitro, hitro, miloszerdnozt ! Priteche Pater
 k-poztelye z-velikem velszelyem, stmaiuchi daie betesnik
 k-izebe dossel, opitaga, kai zapovedate moy Gozpodine ?
 Odgovorimu Grof. *Video, video scripturam oculis meis obver-
 santem.* Ahnikai nezapovedam, negovam povedam da ia
 vidim vu zraku iednu Shediczu napiszanzu, kai vidite na nye
 napiszano? opitalie Redovnik, koiemue Grof odgovoril.
 Vidim napiszane ove rechi. *Dum tempus habemus operemur
 bonum.* Kad vreme imamo, chinemo dobro. Oh! ovdebi
 vredno videti, y chuti bilo onoga Redovnika pobosnoga,
 kakie on zasgano onoga Grofa opominal, nagovarial, pro-
 szil, zaklinyal na pokoru, doklamie iosche vreme, doklam
 G. Bog niega chaka, y miloschu szvoju ponuia, ali usze zah-
 man, ar betesni obetnulszeie od Redovnika na druguztran
kri-

krichecs. *Nolo, nolo.* Neschu, neschu. Vesz falozten. Redovnik poztavilszeic drugocs na molityu, iosche zasganie preporuchaiuch onoga neszrechaiaaka G. Bogu, y chez mal chafz pochelie betesnik krichati. *Ah Pater! quid iterum conspicio scriptum.* Oh Pater! kaipak vidim napiszano. Kai adda vidite moy Gozpodine, opitalie Redovnik, onda betesni Grof podigsi gore szvoie ochi, y pochelie kakti csteti ono kai napiszano ie videl, naimre. *Quaretiis me, & non invictis.* Izkalime budete, y naitime nebudete mogli; To chuiuch Redovnik pochelie z. Presz: Rannami, mukum, y szmertiū Christussevum zakliniatiga dasze zpozna, y omekcha, da nai szvoie usfanie poztavi vu Presz: Ranne, muku, y szmert Christussevu, y vu nezgovornu miloszerdnozt Boszu, koiamusze iosche ponuia, kai razumeusi Betesnik pogledalie biztro Redovnika, y pochelmanie ovak gororiti: Pater, vidim ia daszte vi ieden zlochezt Szoldat, ar dober y szerchen Szoldat nemorasze ztraffiti, y boiati szmerti, niti na nyu unogo miszlti, pri mene ni nikakve pogibeli, y zato nitije szilla tulika szpovedatisze kod vi stimate, y gororite. Zpoznavsi Redovnik da pri onom betesnom Grofmu tverdessem od mramora kamena nikai opraviti nemore, oztavilgacie, y od Grficze uzemsi proschenie odpravilszeie vesz falozten domov vuszvoy Kloster, iedvai iziduchi iz komore, y hise, pochelie betesni Grof pitati za niega gdeie Pater, gdeie Pater? povedavsimu daie odissel domov, zapovedalie dasze nai hitro nazad dozove, zazvan potekelie nazad usfauchiye dobre novine od Groffa chuti, pred koiega doiduchi rekelic, kai zapovedate, kai hochete, kai seleiete? Odgovorilie nikai nezapovedam, neschu, niti neseleiem, negovam obznanuiem da pak y tretich vidim shedu. *Iterum conspicio chartam, & lego.* Pak vidim paper, y cstem ove rechi. *In peccato vestro moriemini.* Vu grehu vassiem umreti hochete, ovo izrekuchi neszrechnu duslu ie zpuztil. Ono pako mertvo telo takitak merzko, odurno, y szmerdeche ie pozhalo, da ni vecs Chlovek u bilo szpodobno, y zato nitie gdo h otel

hotel priztupiti blizu , niti od dalka gledati , naslaszusze vendor dva Chloveka komai , kojizu onu merczinu komai vu iedno platno zavili , y na pokop neszli , megytemtoga on Redovnik Grofficz u ie batrivel , zkoum doklamie on govoril , pochulaszeie iedna velika larma , y halabuka po Gradu , arszu dosla bila dva ztrassna psza cherna naproti onem kojizu onu merhu na pokop neszli , y szuproti nym ielzusze pozlavili , onu merczinunym szillum odteli , y chez dimniak vu zrak odneszli , y vu pekel prez uszake dyoinozti z- dussum ukup zaneszli .

Razmete gresniki ? gresnicze ieszteli zapametile ovo pfeztrasno , y nesrechno pripechenie ? povecstemu szada vi uszikoijzte ovo Sz. N. Proschenie prepuztili prez Sz. Pokore preiti , kaisze vam od vasega duifnoga zvelichenia vidi ? Pater Concionator na ovo pitanie lahkosze odgovori , da naimre . Non est abreviata manus Domini . Nizkratchena ruka Bosia , ar on izti Bog ie y szada vu nebu , koiszeie szmiluval nad gresnem Tolvaiem Dismassem na niegove zkradnie vure , koi Tolvay akoprem nigdar nikavoga dobroga della ni vuchinil , tulika pako razbojtvá y ludomorztrva ie pochinil , niti za grehe szvoie kada za svota szvogá pokoru kakou ie vuchinil , na zkradnie vendor szvoie vure z- malemi rechmidiku nebezku ieszi zadobil , adda on izti dobrí y miloztiani G. Bog od koiega Sz. Kraly David szyedochi vu vecs metzeh kacie on miloszerden , naimre vu Soltaru 32. Misericordia Domini plena est terra . Miloszernozti Bosie puna ie zemlyá . Et miserationes ejus super omnia opera ejus . Y pomiluvania niegova zverhu uszeh chinov niegoveh . Adda doklam Chlovek ie mlad , friseg , y zdrav more ovoga szveta usiti , y na zkradnie vure z- iednem kratkem zkruszeniem za grehe more miloschu Bosiu dobiti , y dobro od uszeh grehov odvezan bitti , kaktigoder vu uszakom naivexem Proscheniu , kai adda potreba vu uszakom Proscheniu na szpoved tekati ?

Psalm:
144. v. 5.

Christus moy predragi ovde ia zpoznavam szlabozt^o
 moiu za oboritisze proti ovem nevernem , neszpametnem ,
 tverdokornem gresnikom , koij ne szamo mene , nego y
 tebe u lassagnati miszle : Tebe adda proszim da mene , y
 tebe branis , ter nym pekases kak laslyvo , y ukanieclyvo ie
 ussanic nyhovo : Zdobre volye Christus odgovaria . Nu
 adda uszi vi takovi preuzetni gresniki . *Videte quid audiatis.*
 Vigyte , dobro pazete , y zapametete kai chuli budete . *Qui
 enim habet , dabitur illi ; & qui non habet , etiam quod putat se
 habere , auferetur ab eo.* Koi ima , dano bude niemu ; y koi
 nima , takai ono kai stima da ima , uzeto bude od niega .
 Oh ! kak globok navuk ie ov , y kak zkrovno govorienie ie
 ovo twoie Christus moy predragi , koiega ia szam razumeti
 nemorem , ter naimre , overechi . *Et qui non habet , etiam
 quod putat se habere , auferetur ab eo.* Y koi nima , takai kai
 stima da ima , oduzeto bude od niega . Arkaifze bude moglo
 uzeti Diogenessu , koi nimaiuchi nikai , szamoga izebe
 ie puzt l vu iednu vosu zaberkliti ? Kaisze bude moglo odu-
 zeti iednomu Crateffsu Filosofussu , koi usze szvoie bogacz-
 two hitilie vu morie govorecs . *Mergovos , nemergar à vobis.*
 Utaplyam vasz penezi moij , kinca moy , blago moic , da
 od vasz ia utaplyen nebudem . Kaisze bude moglo oduzeti
 iednomu Aristidu , koi moguchi bogat bitti , ni hotel pre-
 korubczè na szvetu nikai imeti ? Ah ! odgovaria Christus .
Videte quid audiatis. Dobro pazete na moie rechi ; Neve-
 lim ia dabude uzeto od onoga , ono kai nima , nego ono
 kai stima da ima . *Quod putat se habere , auferetur ab eo.* Kai
 stima da ima , uzeto bude od niega . Znate vidobro da za
 zadoblyenie Milosche moic Bosanzke potrebnaie prava sa-
 lozt , chizta szpoved , y tverdno nakanenie sitek pobolsati .
 Nedvoim vutom Odkupitel moy dobbri , dabitoga uszi nez-
 nali , arszu to od mene vecs , y vecskrat chuli ; nego i tebe
 nekaj drugo povem , da naimre unogi ieszu koijsze ussain , y
 tverdno stimaiu da kadagod budu hoteli twoiu Miloschu-
 jmeti , uszigidariu dobè , y zato pokoru szpoved y pobolsa-
 nia

Marci
e. 4. v. 25.

nie sitka odulache pod ztarozt, nekoj pak tia na zkradniu varu. Oh! rauno to ie ono kaiszenym hoche uzeti, toie rauno ono kai ia razmem (govori Christus) ona naimre Miloscha, koiusze ussaiu, y stimaiu da kadagod budu hoteli, dobiti hote, nym bude zkratchena. *Tunc ei, veli Sz. Ivan Chrysostomus, Divinum auxilium non concedetur, & quod puit se habere, auferetur ab eo.* Onda gresne tverdokorne dusse Bosanzka pomocs, y miloscha nebude dopuschena, kadasze naibolye bude nadeiala imeti, y takosze razmeju one rechi kai Chlovek gresni stima da ima, od niega uze to bude.

Kak adda G. Bog oduzimlye Miloschu szvoiu? Neoduzimlye, odgovaria Sz. Ivan Chrysostomus: G. Bog Milosche szvoie. *Non auferat DEUS gratiam.* Ar chesza Chlovek nima, uzetimusze nemore, gresniki pako vu szmertneh grech sivuchi, ieszu zvun Milosche Bosie, y pod oblaztium vrastium. *Sed non præbet indignis suum favorem, & patrocinium.* Neoduzimlye G. Bog Milosche szvoie nevrednem, nego pomoci si obrambe szvoie nym nedaic, zkoiumbi oni mogli zpod oblazti vrasic iziti, y vu Miloschu niegovu Bosanzku povernutisze, y to zbok toga zroka chini onem tverdokornem, kaiti kadaie on nym pomocs, y obrambu ponual, kadaie nyh vu Miloschu szvoiu zval, kodie naimre vu ovom Sz. N. Proscheniu chinil, tertze nifzu marali, stimaiuchiu uszig-darszigurnu imeti, y tako chinesze nevrednich imetiu onda, kada budu hoteli. Zakaizato koigoder felis sziguren biti za zvelichenie szvoie, vremena prietnoga za pokoru, za szpoved, za oproschenie grehov, kodie ovoga Sz. N. Proschenia vreme, nai nigdor nepuscha po szvoie lenozti preysti, z-uffaniem uszigdar imeti pomocs y miloschu Bosiu, negoszi nai dassu ozkerbi. *Donec hodie cognominatur.* Doklam vreme ima.

Sz. Thomas Doctor Angelzki razmislyauchi natura S. Thomas
greh, y hudobu, veli *Multi dicuntur filij diffidentia, id est, 22: q: 10.
de quibus, seu de quorum salute diffidendum est.* Unaogisze zova a. 1.

szini zdvojnozti, toieto odkoieh zvelichenia ie zdvojeno; Ti pako takovi ieszu uszi oni, koi jada vreme imain dobro chiniti, y za dussno zvelichenielze zkerbeti, po Sz. Pokore zpod eblazti vrasic iziti, y vu miloschu Bosiu doyti, ter nemaraiu, nego *tempus acceptabile, & dies salutis.* Vreme prietno, y dneve zvelichenia, kodie ovo Sz. Proschenie puschaiu pretyi ussainchisze drugoga dochakati, megytemtoga nepresztajusze uszaki den vu vexeh, y odurnessch greheh kalyati, doklam od vraka zaszleplyeni, y od Boga odurieni neszrechno poginuti moraiu.

Da G. Bog ie miloziven, toga ja netaim, niti gdo vutom dvoiti mora, vendar poszluhnemoga kai on uszem, tverdokornem govoril gresnikom, koi uszaiuchisze preuzetno vu Miloschu niegovu, chinesze gluheh na miloziuno zvanie niegovo vu Miloschu szvoiu Bosanzku po Sz. Pokore,

Proverb.
c. 3. v. 14.

Vocavi & renuijisti. Zvalszemvasz vecskrat na pokoru znuterniem mojem nadehavanjem, karalszemvasz po moieh nameznikeh Prodekatoreh y Szpovednikeh, obetalszem yam po nyh moim Miloschu, y diku, akosze zpokorite, y pobolsate: Ako pak nevuchinite, ieszemvasze grozil z-mukami vekovechneimi, y vi usza ova iezre za noriu dersali, iz moieh namezniakovsze olzmehavali, y iz navukov nyhoyeh spot delali. Zatem uszem ieszem pretegnal ruku moi, *Extendi manum meam & non erat qui respiceret.* Y niga bilo, koibisze ogledal bil, toieto, one telovne kastige zkoicmiszem izkazuval kak chalarnozt ovoga szveta ie kratka, kak naszladnozti hipne, chazti kak himbene, bogaczta kak pogibelna, koia usza akosze nedoztoino vusivaiu, za plachu vekovechne muke dobivaiu. Ter vendar neverni gresniki usza ova za pribovezti dersc, y pokoru nafszmertnu vuru, y poztelyu odulache. Oh! gresniki, y gresnicze kai chiniti, kai miszlite, dasze tak preuzetno usfate na vreme priduche, koiega, nezname akosze dochakati hochete?

Ibidem

Nemo-

Nemorelisze pripetiti da y vasz na naglom ieden katar zadussi, kodie zadussil Minossu Kralya Kandie, kadic nai-menie miszlil na Izmertnu yuru szvoiu. Nemoreli muchecs vasz kacha lyuticza pichiti, y chemierom szvoiem vam naglu szmert zavdati, kodinie zavdala Demetriussu, kadaszeie nai-menie nadeial. Nemoreli vu iednom hipu znevarczè doleteti do vasega szercza koi goruchi globus, ali spichazti mecs, kodzu dvem Valentianusem, doleteli od koich ieden od puske, drugi od mecsa bilie zkonchan, kad niszcziali, niti miszlili niszu na szmert. Nemoreli vasz iednum rechium iedna Angina zadaviti, iedna vrucha zimlicza pameti, y rechi vasz mentuvati, ali gutta vdriti, kodzte unogokrat videli z-unogemisze pripetiti, stimate morebiti dasze rauno tak y vam nemore pripetiti? eh! Jakoze ukaniuete, ar *Quidquid aliis contigit, vobis contingere potest.* Kai-godszeie drugem pripetilo, vamisze takai pripetiti more veli Sz. Augustin.

Ova usza (veli G. Bog) ieszemvam vecskrat obznanil, ali zahman, ar viza usza nistar nizte marali, opominania, y karania, prosnie y grosnie moie za nistar icerke dersali. In-Ibid. v. 25 *crepationes meas despexitis.* Zato izto. *Ego quoque in interitu vestro ridebo.* Ja takai nad pogublyeniem vasem budemsze szmeial. *Ridere autem DEI, est nolle misereri.* Szmeianie parko Bosie, ie nehotenie szmiluvatise nad tverdokorni gresniki, veli postuvani Hugo Cardinal. Onda onda kadati ja odidem z-miloschum moium od nyh, budume nazavali, ali prez haszni. *Tunc invocabunt me, & non exaudiam.* Onda, onda, kadati buduti takovi tverdokorni gresniki szmert za vratom videli, vrage pak o peklenc pred noszom. *Invocabunt me.* Budume nazavali, zapomocs, y obrambu proszili, *Et non exaudiam.* Y ia nebudem nyh poszlassal. *Tunc.* Onda, kadatisze budu videli zapuschati od priatelov, y priatelicz, od blaga, chaztih, y nafladnoztih. *Invocabunt me, & non exaudiam.* Nazavalime budu, iaszenym gluhogha vuchinim, kodszusze oni mene ch-

Hugo Cardi

S. Augusti:
fer. 3. de
Innoc.

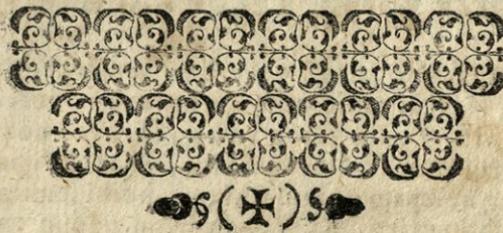
nili na zvánie moie. *Hac anima diversione percutitur peccator, ut morientis DEUS obliviscatur, qui dum viveret oblitus erat DEI.* Veli Sz. Otecž Augustin. Ovem nachinom kaſtigiefze gresnik, dasze iz niega umiraiuchega zpozablyuiue. G. Bog, koi ſiv, y zdrav buduchi zpozablyuvalſzeie iz. G. Boga.

Nu kaimi nato odgovariate, ò gresne tverdokorne dusſe? Dabi to uſze iſtina bila, tak miloscha Bosia nebi bila tulika, y takova kodiu Prodekateri, y Sz. Pifzmo povedau, taksze nigdor nebi moraluffati vu miloschu Bosiu, vu kerv, muku, y izmert Christussevu. Ah mili moy razpeti JESUS! zpoznavam ia dobro, ali ti iosche bolyeda ovi gresniki z ovem ſzvoiem govorieniem drugo nemiszle, niti nekane, nego vu ſzvoic tverdokornozi obzati tia do ſzmerti, y tebe twoie Sz. Rannez-grehiszvoiemi ponavlyati, kaimi nato odgovarias? Naifze cſtu Knige B. Birgitte, ondetzi moy odgovor naidu uſzi gresniki, poszluffaitega adda koij Knig ovakoveh-nimate, y ie ovakov. *Si autem aliqua auditis verbis meis dixerint expectemus adhuc modicum;* Ego juro in humanitate mea: *Revel:* quam ſumpſi de Virg: MARIA: *Juro in Spiritu S. qui super Apostolos in die Pentecostes missus eſt, quod vindicabo me in ira mea: Vae, vae erit in corpore, & in anima, quia modica fuit eorum voluptas, cruciatus autem erit aeternus.* Oh ztrasne rechi! Ako pak koij chuiuchi rechi moie, govorili budu, chakaimo iosche malo; Ja priszesem nachlovechanzto moie, koieszem uzel od Dev: MARIE: Priszesem na Duha Sz. koije zverhu Apostolov na dan Troiachki poszlan bil, dasze budem fan-til vu ſzerditozti moie: Jay, jay bude na telu, y na dusſe, ar fe kratka bila nyhova naſladnozt, muka pako bude ve-kovechna.

Ah! gresniki, ygresnicze odprete adda ochi vase, y vussesza, ter vigyte ſzada y premiszlete doklamzte zdravi, kai pochnete onda kadsze na zkradnie vure ſzmertium bude-te borili. *Quareatis Dominum, & non invenietis propitium per gratiam.* Govori Hugo Cardinal. Izkali budete G. Boga, y genai-

Hugo Card:

menaidetega miloziunoga; Szada adda doklam vreme ima-
te zkruszenem fizerczem. *Querite Dominum dum inveniri po-*
test. Izchetega doklamsze naiti more. Invocate eum dum pro-
pe est. Doklamie ioscze privafz, zazovetega, opominavafz
Sz. Iſaias, zverhu koich rechi Sz. Gregur govoril. *Modo non*
videtur, & prope est; tunc videbitur & prope non erit. Szadasze
nevidi, y blizu ie; Ondasze bude videl, y blizu nebude. *o.*
Szada addalnecztesze k-nyemu doklamvasz vesz miloszti-
ven zove. *Nunc.* Szada, doklam yam kase odperto fizercze
na zlamenielyubavi, à ne *Tunc.* Onda, kadamu bude od szer-
ditozti gorelo. *Nunc.* Szada, kadati iz szvoieh Sz. Ran kak-
ti iz tulikeh zdenczev ponvia svu vodu Milosche szvoie za
napoiti nasz, y od grehov ochiztiti, à ne *Tunc.* Onda, kada
szvoium fakum bude kerviszvoiu zverhu vasz sprihal na pro-
klecztro. *Nunc.* Szada, kadati uszaka vassa szuzicza ie mo-
guchna niega genuti na pomiluvanie, à ne *Tunc.* Onda,
kada on bude chez valz daval Sentencziu proklecz-
tya. Oh! adda szrechni. *Nunc.* Szada,
à ne fizrechni *Tunc.* Onda,
Amen. *o.*

vu

VU VREMENU PROSCHENIA.

ZADNIA PRODEKA.

Kak pogibelno ie pourachatisze vu grehe
pervye, vu vremenu Sz. Proschenia
szpovedane, y odvezane.

*Ecce sanus factus es, jam noli peccare, ne dete-
rius tibi aliquid contingat. Joan. c. 5.*

Nut zdrav vuchinien ieszi, szada nai gres-
siti, dasze gorsega tebe kai nepripeti.

Uffamsze ne szamo, nego y tverdnó veruiem da uszaki od
vasz N. N. szadasnie moie, za iztinzko, potverditi ho-
che gororienie, y zato uszekh vasz za szudce poztavlyam;
proszech daszudite, kaisze vam vidi, y kai vi stimate, nebi-
li bil vecs neg neszparametren uszakion, koibi ienkrat od ly-
ticze kache bil ugriznien, y chemerom naptunien vu ochi-
vezte pogibeli szmertne, z-iakemi vendar vracitvi komai
od szmerti obchuvan, y videchisze ozdravlyenoga, hotelbi
znovich po drugu lyuticzu kachu poszchi, y od nye puztiti
fze raniti? Nebili bil vecs neg manen on drugi, koi zado-
biush vu iedne hise kugu, y potlambisze z-velikum teskochum
kusne

kusne szmerti oszlobodil ; hotelbi znovich vu onu hisu po-
 vernutisze , za naictisze nove chemerne kuge , y vu nye ne-
 szrechno unreti ? Nebili bil prez razuma on treti , koi
 iedvai vuyduchi iz vuze , y zdod oblasti Izvoiega glavnoga
 nepriatela , hotelb:sze znovich hotonczè nyemu pod oblast
 zruchiti , y telo szvoie na muke , à sitek pako na neszrechnu
 szmert dati ? Nebili bil zeulzema norcz on cheterti , koi
 buduchi obszedien od vragi , dan y noes od niega traplyen ,
 y komai po Redovnikach oszlobogien , hotelbi znovich vra-
 ga hotonczè Yusze puztiti , dabigane szamo trapil , nego y
 zadavil ? Ako pravo szaditi gdo hoche , ztanovito mora-
 usze ove za neszpametne , y nerazumne norcze dersati . Ja
 pako szudim , dersim , y prestim ivam za unogo vexe norcze
 usze one gresnike , koi buduchi od peklenzke kache po
 szmertnom grehu ugrizeni , y na szmert ranieni ; Koi jv
 oneh hisah od nechiztoga paidastya z-kugum greha odur-
 noza oszmagieni ; Koij vuyduchi iz vuze , y oszlobodius-
 sisze oblasti vraka peklenoga , ove Sz. Dneve N. Proschenia
 z-doztoinum pokorum , terbisze hoteli znovich povrachati
 vu perve grehe , y vu tulike vekovechne szmerti pogibeli po-
 ztavlyati . Zakaizato opominam ia danasni dan uszakoga
 zmegy vasz N.N. od ztrani Bosie z-rechmi Sz. Janussa Evang:
Ecce Janus factus es. Nut ò kerschena dussi tiszi bila piche-
 ni od peklenzke kache , y z-chemerom szmertnoga greha na
 szmert ranieni ; tiszi do szada vu kuge oneh odurneh grehov
 lesala , Nut vu vremenu ovoga Sz. N. Proschenia po Sz. Po-
 kore ieszi ozdravela , y szmerti vekovechnesze oszlobodila .
Jan amplius noli peccare. Od szada nadalye nai vecs gressiti .
 Dussa twoia bilaie do szada pod oblastium vraka peklenoga ,
 iż koiega oblasti , y vuze ove dneve ie izesla , y Szpsved-
 nik tvoy ie ne iednoga , nego tuliko vragov , kuliko szmert-
 nich grehov ieszimu povedala , zlamieniem Sz. Krisa , y ma-
 lemi rechmi iztebe iztiral , tebe z-Bogom twoiem pomeril ,
 y vu miloschu niegovu Bosanzku povernul . *Eh jam amplius
 noli peccare ; ne deterius tibi aliquid contingat.* Nai vecs gressi-
 ti ,

ti, datisze kai gorsega neripeti. Kak pogibelno adda ie povrachatisze vu perve szpovedane, y oproschene grehe pokazati hochu.

Naipervo adda potrebaie uszakomu znati kai hoche recsi znowich vu grehe opazti, kakfsze opada? Tosze dvoiem nachinom more vuchiniti, z-dellom naimre, ali nakaniem ponoviti on greh, kogaie gdo izkazuval zvanzkem nachinom, y pokorum oztavitisze. Velim ovak odpertei, nekojjsze nahagiaiu koij iz pravoga szercza nakane, y obchaju pred Bogom y Szpovednikom pobolsati szvoy gresni fitek; Nekoij pak ieszu, koijjsze szpovedaiu iz grehov uszeh chizto, ali prez nakanenia pobolsatisfze, y od oveh drugeh ia szada nekanim govoriti, ar od oveh takoveh nemoresze recsi dabi znowich vu perve grehe opadali, buduch da iz nyh niszugore ztali, ar opaduchi gdo vu iednu gluboku iamu, iz koie ni izissel, niti volye ali nakanenia iziti imel, nemoresze recsi daje znowics vu nyu opal: Tak y Chlovek gresni opaduchi vu on greh nechiztoche, iala &c. akopremiseie ovedneve iz uszeh grehov chizto szpovedal, nakanenia vendar ni imel oztavitisze onoga paista, nepohagiati one hise, oduriti nechiztoche, pomeritisze z-nepriatelom, usze kriczenemu oproziti, y niega kod priatela lyubiti, ov takov iz one iame grehov ni gore ztal, y takonemoresze recsi dabi takov gresnik znowich vu grehe opadal, nego uszigdar vu nyh lefi, y vu ochivezte pogibeli vekovechnoga zkvarienia five. Od teh takoveh ia ovde negovorim, nego liztor od oneh, koij vu vremenu ovoga Sz. N. Proschenia ieszusze chizto szpovedali, pravo zpokorili, y iz pravogafszercza nakanili pobolsatisfze, y tem nachinom ovo Sz. N. Proschenie zadobili ieszu, pak morebiti iur do szada po kerhkoche, ali ztare navade znowich vu koi pervi greh ieszusze povernuli, y ztemi rauno takovemi ia szad govorim, y velim pitainch vasz azokte koij ovde nazochi; Kaksze vi morete uffati kakovu miloschu telovnu, ali dussevnu od G. Boga dobiti, ako vikojzze do szada lesali vu iedne gluboke iame kaikakvch odur-

odurneh grehov, y G. Bog szvoium miloziunum pomochium y obrambum ierasz iz nye izval, szvoiem Presz: Telom okrepil, y kernium ochiztil, z-miloschum napunil; ako pak vi za zahvalnozt znovich proti niemu gressite, z-grehi vaslemi niega bantuete, y ranite, y szami hotoncze nazad vu onu iamu prepadate, gdevasz adda bude miluval? Gdovam van iziti pomagal?

Nebili bila nezahvalnozt prevelika iednoga betesnika na szmert ranienoga, od koiega pak szvoiega priatela izvrachenoga, y od szmerti oszlobogienoga, dabi pak ov na mezto zahvalnozti, y plache podignul orusie szuproti priatelu, y vrachitelu szvoiemu? Rauno tak unogi chine, z-predragem priatelom y vrachitelom szvoiem Bogom uszam: Koi dosselie iz nebezke viszine na zemlyu vrachit narod Chlovezhanzki, videchiga od kache peklenzke z-chemerom, szmertnoga greha ranienoga pogibati. *Magnus de celo venit medicus, quia totus mundus jacebat agrotus.* Veli Sz. Augustin. Veliki iz neba ie dossel Doctor, ar vesz szvet lesalie betesen: Od gresnikov pako mudri Origenes z-unogemi drugemi mudremi govoriv ovak. *Tu qui lapsus es in peccatum, Id est in statum, & miserabilitatem peccati.* Ti o gresni Chlovek putuiuchi po puschine ovoga szveta proti domovine dike nebezke, nameril szfisze na putu na tolvaie y nepriatele gorse negszeie nameril bil on Chlovek putuiuchi vu Jerikum od koiegafze szpomina Sz. Lukach vu 10. delu, koijszuga razibili, ranili, y napol mertyvoga ozavili: Tolvaie velim peklenzke, koijszute nazlo szpravili, ar *Dei gratia, & virtutibus te exsolarunt, & vulnera concupiscentiae omnibus anima potentias inflixerunt.* Veli recheni Origenes. Milosche Bosie, y dobroth ieszute mentuvali, y z-rannami gresneh poseleny duszu twoiu ieszu ranili. Videlteie vu tak neszrechnom-ztalissu ne ieden Samaritanecz nevernik, nego tvoj dobrzi Bog y Zvelichitel, koi z-vinom szvoie Presz: Kervi, y zolyem Milosche szvoie obrifzalie twoje ranne, toieto grehe twoje, pomazalteie z-dobrotum y miloschum szvoium Bo-

S. Auguste

Origenes.

Lucas
10. v. 30.

sanzkum , poztavilteie ne na koic svinche , negona szvoie
plecse , y ozdravelteie ne ztroskom szebra , ali zlata , nego

Cornel:
á lapide
in c. 10.
Lucas.

z- Prefz: Muke , y szmerti szvoie plachum . *Vinum est sanguis
Christi , quo vulnera nostra absuntur.* Veli mudri Cornelius
á Lap: *Gleum est misericordia , & gratia.* Ter ti szada hochen
proti tulikomu , y takovomu Dobrochinitelu twoicemu po-
dignuti orusie? toieto , hochen znovich vu on malo pervo

S. Hierony.
**Epist: ad
Palmach.**

szpovedani greh hotonczesze podati ? *Peccatum mortale co-
mittentes dicuntur occidere Christum.* Piszalie negda Palma-
kiuss Sz. Hieronym , da naimre gresniki szmertnem grehom
greszecz szvoie proklete ruke poztavlyaiu na Christussa , y
niega umariaiu . Ah! nezahvalnozt vecs neg prokleta , od
koic vexane szamo od kerschanzkoga , nego niti y od pa-
ganinkzoga razuma nemoresze izmitzlti . *Ipsa DEI beneficia
in arma & lapides convertitis , contra DEUM summum Benefacto-
rem.* Izta Bosia dobrochinenia na orusie , y kamienie obra-
chate proti G. Bogu naivexemu dobrochinitelu vassemu , kri-
chi nadalye Sz. Hieronym :

Ja pako krichim na vesz glasz uszem vam koijmc poszlussa-
te , ó gresniki , y gresnicze nezahvalni ! Akolivasz nemore
zdersati dabi znovich neupadaliv perve grehe , zahvalnozt ,
koizute dusni izkazati proti tak dobromu G. Bogu vassemu ,
eh! naivasz zdersavaiu vexe nézreche , y zla koicem vam ne-
bude moguche vuyti : Ar Recidiva kod Doctori govore , y
kodfze užakidan zpoznava , vu iednom betesniku uszgdaric
gorsa od pervoga betega , y zrok ie ov , da on pervi beteg
koi na Chloveka zdravoga doide , naidega priakozti naturalzke ,
zkoium on more podneztion beteg : Ali Recidiva ,
toieto kadasze znovich zopet na Chloveka poverne on
pervi beteg , koiegasze komai mentuval , nenaide pri nyem
vecs iakozti , bürduh od pervoga betega vesz oszlablyen .

allen:

*Recens morbus , veli Gallenus , executit vires , quarum deliquio
recidiva pejus afficit hominem , utpote magis imbecillum.* Rauno
tak moresz recsi od iedne kerschene dusse , koia znovich
opada v perve grehe , potlamie iuri enkrat po Sz. Pokore
izura-

izvrachena bila, da unogo vexi, teskessi, y pogibelnessi beteg duhovni zadobiva od pervoga. *Deterius ipsi contingit, quia ingravius discrimen incurrit.* Gorie nyefze pripecha, ar vu vexi greh opada.

Ako gdo imaiuchi na szvoiem telu koiu chemernu rannu, komai izvrachenu pochne znovich nohtmi cheszati, onu no vu tenku kosiczu dreti, meszo napol zdravo drasiti, moremusze ranna ponoviti, ochemeriti, y szmertmu zaudati, kodszeie pripetilo mudromu Catonu. Ako gdo znovich utergneszi, y prelomi nogu, aliruku, malo pervo od razum-noga barbera izvrachenu, nai zna, y veruie, da drugocs bude unogo vexubol chutil, ar unogo tesc, y duglye budega barber vrachil, y vendar bude moral santav, ali krum-pav hoditi, ako y izvrachen bude, ar veli mudri Broimardus. *Fraætura secunda est periculosior, & cum maxima difficultate sananda.* Uttergenie drugo ie pogibelnessi, y z-nai-vexum teskokum izvrachitisze more. Uszaki adda on koi znovich opade vu kakov greh, koj pervo bilie z-pokorum izvrachen, y oproshen, imaza iztinn znati, y veruvati, da drugocs unogo tesc, y kesnie budesze mogel ochitziti, y proschenie dobiti, zakai pak to? zato kaiti Chlovek chim gusche gressi, tem vexu navadu gressiti zadobiva, tem tver-deie szerceze pozaic, pamet zaszlepyna, y zverhu uszega toga tem menie vrednoga milosche Bosie szebe chini, kod Sz. Ivan Chrysoftomus govari. *Mundari non meretur, qui se ipsum post gratiam sordidat.* Ochischenia ni vreden, koi szam szebe pozadoblyenium milosche Bosie szmradi. *In summa Deterius aliquid contingit.* Unogo gorsegasze mora kai, uszaki takov nadeiat.

Kod rauno pisse Baronius od Zenona Ceszara, kuliko naimre G. Bog oduriava one gresnike, kojfsze ludoy ne-szpanietno hotonczè szami povrachaiu vu perve grehe. Ar potlambi G. Bog oszlobodil bil od ztizkih, y pregnonov, vu koicie nagnan bil od Basiliscussa lyutoga paganina, po-bolszecie bil Zeno Ceszar, y kerschenike ie branil, chez

Broimard.
sum: Præd.
lit. n. 2.

nekuliko vremena zabiussze iz dobrote, y milosche Bosie,
 povernulszeie vufzvoiu pervu poganzku veru, y pochelie
 nazad zezavati paganine, Biskupe pako kerschanzke pre-
 ganiati, y iz Cesarzta szvoga van tirati, kai G. Bog ne-
 moguchi podnassati, ztrasnogaie kastigal kodfsze szpominaiu
 Cedrenus Baronius, y Cedrenus, dagaie naimre z-velikem betegom
 An. 491. n. 1. kastigal, od koiega betega buduch fenkrat tak-dugo y iako
 traplyen, daie od uszeh za mertyvoga bil stiman, y kod takov
 zakopan, nekoij Szoldati koijszu groba chuvali, povedali-
 szu daszuga dve nochi chuli saloztnem, y zamertyem glaszom
 krichati zpod kamena, olyudi szmiluutesze nad menum, y
 puzteteme van iz ovoga groba, koiemu szu odgovorili, daie
 iur drugi Ceszar vuchinien, y Ceszarzto rauna, on pako
 nym na to zpod kamena ie rekел, nai bude Ceszar gdo hoche,
 y nai rauna kakmu drago, ia zato vecs nemaram, szamo da
 ia iz ovoga groba y ove muke van siv izidem, ali prosnia
 niegova ni imela niczta, negoie vu onom grobu neszrechno
 puginuti moral, chez nekuliko dan odpresse grob, y nai-
 dossega mertyvoga, obutelpako opravu, y ruke usze poiede-
 ne. Nut o K. D. kastige pravichne Bosie, vu koiesze iz-
 puniuiu one Christusse rechi z-koiem tebe po mene da-
 nasni dan opomina. *Jam amplius noli peccare, ne deterius
 tibi aliquid contingat.* Nai vecs gressiti, dasze gorsega tebe
 kai neprieti: Arzna G. Bog ostro kastigati one, koijsze
 povrachaiu vu perve, ienkrat oproschene grehe, y koiij mi-
 loschu niegovi Bosanzku za nikai derse, ar veli Sz. Augu-
 stin. *Inanis est penitentia, quam sequens coinquinat culpa.*
 Zahmanie pokora, koiu novi greh szmradi. Kai haszni
 danasz plakatisze za grehe, ako do malo chasza vu one izte
 plakane povrachafze gdo grehe. *Et nihil profunt lamenta, si
 replicantur peccata.* Rechiszu rechenoga Sz. Augustina. Za-
 kaizato nai uszaki zmegy vasz N.N. dobro zapameti ne szam-
 mo Sz. Augustina, nego y Sz. Ivana Chrysostoma rechi y ie-
 szu ove. *Noli peccare post veniam, noli vulnerari post curam,*
noli sordidari post gratiam. Nai gressiti za oproscheniem
 nai-

S. August.
 dist: 3. de
 Penit:

Idem ibid:

naifze rániti po izvracheniu, naifze szmraditi po Milosche.
*Cogita graviorem culpam esse post veniam, renovatum vulnus pejus
 dolere post curam, molestius hominem sordidari post gratiam.* Premisli, veli Sz. Chryostomus, daje vexi greh, koifze po oproscheniu chini, ponovlyena ranna bolye boli, mersessi poztaic po milosche.

Nai adda dobro paze uszi oni, koijovo Sz. Vreme N. Proschenia dobiliszu od szvoiega dobroga, y miloziunoga G. Boga grehov szvoieh oproschenie, ozdraveliszu, y od szmerti ofzlobodili szvoie mile dussicze, y nyc z-miloschum Bosium ochiztili y oszytiali. *Ne deterius aliquid contingat.* Daijmsze kai gorsega nepripeti, ar zeinlya szvoiem potrefzom, zrak szvoiem tuchami, Ogeny szvoiem plannom, nepriateli szvoiem pregonmi, betegi szvoium mukum y boluum, szmertszvoium ztrahotum, y vragi pekleni od ztrani Bosie nadnymi fantilisze budu.

Kodszeie rauno pripetilo z-onem neszrechniakom od *Cronie*
 koiega cstem vu Kronikah moiega Sz. Reda, da naimre vu *F.F. Minos*
 vremenu moiega Sz. Otcza Ferencza bilie nekoi velik Go-^{c. 12.}
 zpodin, ali iosche vexi gresnik, nechiztoham pako nai-
 bolye podan, koi zbetesavfisze na szmert, bilie pohogen
 od Sz. Ferencza, buduchi pak niegov gresni sitek ne szamo
 uszem znan, nego y nazpachenie unogem, zato Sz. Ferencz
 z-onem szvoiem Serafinzkem duhom; y goruchem szerczem
 vu lyubavi proti G. Bogu, y blisniemu szvoiemu, pochelic
 onogabetesnoga gresnoga Gozpodina nagovariat na pokoru,
 y na pobolsanie sitka, kai obechalmie za ztanovito vuchi-
 niti taki kak ozdrave kai razumeusi Sz. Ferencz od niega, szmi-
 luvalszeie nadnym, y vuchiniusi zverhu niega zlamenie Sz.
 Krisa, za koic betesnik taki zdraviz poztelye ie gore ztal, y
 Sz. Ferenczu zahvalil, Sz. pako Ferencz rekelic niemu one
 Christusseve rechi za navuk. *Ecce sanus factus es, jam noli pecca-*
re, ne deterius tibi aliquid contingat. Nut zdravisi poztal,
 od szada nai vecs gressiti, datisze kai gorsega nepripeti, y
 gresnik znoyich obechalie pobolsanie kod peryo, ali do
 malo

malo vtemena ie terpelo, ar videchisze zdravoga, y frisko-
ga znovich pochelie klatitisze po burdelniczah, doklam-
vu iedne Companie drugacs postene buduchi on Izam ne-
posten, szvoiem nepostenem govorieniem, y na nechizto-
che vablyeniem davalie veliko szpachenic, kadabi uszi naj-
bolse volye bili, ondaie G. Bog prepuztil ieden potresz, koi
z-onum hisum ie ztressel, y nyu poderl zverhu glav usze-
one Companie, kade on neszrechniak vesz potren naglum
szmertium ie umerl, a drugi nigdor naimense skode ni po-
chutil. Oh pravo pravo adda govori Sz. Cyrillus.

S. Cyrillus

I. s. in c. 8.

Joan.

*In cassum sumitur medicina, si post instauratam sanitatem, per vitam inconti-
nentiam, qui convaluit, in pristinum incidit morbum. Zah-
mansze iemlye vracstvo, ako po zadoblyeniu zdravia nezder-
savaiuchisze Chlovek, koi je ozdravel, vu pervi beteg opadne,
zahmanie szpoved, zahman pokora, zahman obechanie po-
bolsanaia, zahmanszu usza ova duhovna vracstva, ako szte
Chlovek nechuva greha, nebesi prilike, neoduriava to-
vatuvstva.*

Ali gdobi mogel zadovolyno iztolnachiti velike ne-
szreche y pogibeli, vu koicsze pozavlyaliu uszi oni, koi j tak
lahko puschaiusze od vraka zaszlepiti, od tela zaplyati, y
od szveta premamiti? Oni velim kolj ove dñeve Sz. Pros-
chenia kakti tuliki Petri pred nogami onoga Szpovednika
krichalisz szuzami poleiani k Sz. Oltarzkomu Sacramen-
tu. *Tu es Christus Filius DEI vivi. Tisci Christus Szin sivoga
Bogia.* Danaasz pak o iur kriche vu one hisce, ali paidastvu.
Non novi illum. Nepoznamiga gdoic. Danaasz tiraiu iz szvo-
ich his one priatelicze, oduriavaju nechiztoche, zapuscha-
ju usze prilike; Zutra pak szauil za nym hode, gorie neg
Magdalena gresnicza. Danaasz povrachaiu lyuczko blago;
Zutra pak naplachuiuszi ono kai danaasz van davaiu. Da-
naasz proschenia prosze, y mir chinie z nepriatelmi szvoie-
mi; Zutra pak na nyh werze, oduriavaju, ynym usze zlo
sele. Kai nato odgovariasti o Sz. Augustin? poszluhne-
moga

moga uszi do iednoga. Nullum scelus coram DEO tam abomi-
nabile est, quam praterita peccata unicuique nostrum dimissa de-
nuo perpetrare. Nieden greb pred Bogom ni tak velik y odu-
ren, kuliko presseszne grehe uszakomu nam od miloszert-
mozti, y dobrote Bosie oproschene zuovich ponavlyati. Oh!
proti ovem rauno vidimisze y chini, daie Sz. Kraly David
govoril z- G. Bogom one rechi. Appone iniquitatem super-
iniquitatem eorum, & non intrent in iustitiam tuam, delectantur
de libro viventium, & cum iustis non scribantur. Kako dabi
hotelrecsi: Ako ò G. Bosel gresniki pervem grehom po Sz.
Szpovedi od tebe oproschenem, nove druge pridavali, ali
pak one izte ponavlyali budu; Nepuztijh vecs doysti In
Santa Sanctorum. Nebesza naimre, nai budu iz knig fitka
vekovechnoga izbriszani, y megy pravichnemi Kralyezvta
twoiega na nimaju meza.

Z-vami adda dokancham gororienie moie ò gresniki! ò gresnicze! y velim uszem vam koijme poszlussate. - Fratres Jacob. c. 2.
videte vosmetipos ne perdatis qua operati estis, sed ut mercedem
plenam accipiatis. Bratia moja draga vigyte, y premiszlete
szamch szebe, da nepogubite one Milosche Bosie, koiuzte zì
z- Sz. Pokorum ove dneve N. Proschenia zadobili, da naim-
re ono kaizte Bogu, y Szpovedniku kod Bosiemu namezni-
ku obechali, tverdno y ztalno do szmerti obdersavate, y po-
nieden put vu perve grehe nepovrachate, nego da na zkrad-
nie vure vase vredni budete chuti on blaseni, y preszrechni
glasz Bosi. Vos estis qui permanisisti tecum in temptationibus Lucx c. 20
meis, & ego dispono vobis, sicut dispositus mihi Pater meus Re-
gnum. Vi iiezte koijte obztaлизmenum vu zkussavaniah mo-
ich, y ia vam pripravlyam, kodie pripravil mene Otecz moy
nebezki, Kralyezvto. Oh szrechen glafz! oh blasena dusza!
koiasz vrednum vuchini na zkradnie vure chuti, bude pa-
ko uszaka ona tak szrechna, koiagod zkussavania tela, szveta,
y vraga pod pete poztavi,nym neprivolyuiuch, uszce szu-
protiuchine dobrovolyno podnassaiuch, y szamoga G. Bo-
ga szvoiega zverhu uszchzvari lyubech.

S. Augu:
in Epist:
ad quemd:
Comitem.

Psalm. 68.

Zakaſzato Nolite, ah! nolite amplius peccare. Koiſzte
 ovo Sz. Vreme N. Proschenia. Bogom vasslem mir vuchini-
 li, k-nyemusze po Sz. Pokore obernuli, od niega pros-
 chenie grehov obilno zadobili; Dusſicze vasse vntalis ve-
 kovechnoga zvelichenia pozavili; Naite, ah naite vecs
 gressiti, nego vno onom tverdnom nakaneniu koiezte na-
 fzpoedi vasse vuchinili, y inym Bogu, y Szpovedniku vasse-
 mu zavezalizce, ztalni obztoyc. Ne deterius vobis aliquid con-
 tingat. Davamsze kai gorsegia nepripeti. Nenoruitesze z-
 Bogom vasslem, arako nebudete obdersavali obechania vasse-
 ga, sitek naimre pobolsati, grehovszehabaiuch, uszeh gres-
 nien prilik chuvaiuch paidastvih ogibaiuch, preeztnie grehe
 oduriayainch, tako zlo po vasz, ar vam G. Bog porucha po
 szvoiem Sz. Ezechiela Proroku.

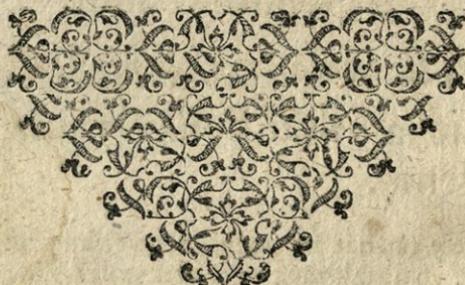
Ezech:
 c. 12. v. 28.

*Non prologabitur ultra sermo
 meus, & verbum quod locutus fuero, complebitur.* Nebudesze
 odulachilo duglyc govorienie moie, y rech kou govoril bu-
 dem, izpunitisze hoche. Govorenje Bosie ie. *Ecce sanus fa-
 dus es, jam noli peccare.* Nut o Kerscheni Chlovek tiszi ovo
 Sz. Vreme Proschenia zdrav vuchinien na duse twoie, koiaic
 od peklenzke kache lyuticze na szmert ranienia bila, od sz-
 da pazi dobro dasze nepuztis ugrizti, y raniti z-koiem
 szmertnem grehom, ar imas znati, y tverdno veruvati da.
Verbum quod locutus fuero complebitur. Rech kou govoril bu-
 dem hochesze izpuniti: Kakovaie pak ova Bosia Rech? *De-
 terius tibi continget.* Gorie hochesze tebe pripetiti. Arako
 ti znowich kod pervo gressil budes, y mene z-grehi twoiem
 bantuval; Jasze hochu nate raszerditi, y rechi grosnie mo-
 ie prez uszake miloscke izpuniti: Toieto hochu poszlati nai-
 pervo vu zrak one cherne oblake punę tuche, y ztreł goru-
 cheh, koiehuszi Redovniki zeuszemi szvoiem naizvetes-
 mi Exorcismussi raztirati nebudu mogli. *Deterius.* Gorie,
 Hochunym zapovedati da tucha vam vasse Vinograde po-
 tuche; ztrele vam vasse hise zblagom, marofe z-sivinim,
 y staglyc z-sitkom zesgu; nagle buicze vode da vam vass
 polya,

polya, y verte pomule, y pokvare. *Deterius.* Josche gorie. Hochu poszlati vu vase hise, uszakoiachke betege, koiem uszi Doctori, y Barberi, zeuszemi vracstvi nebudu znali, niti mogli vu naimensem pomoci. Hochu poszlati nadrusinu vassu szmert, nad sivinu vassu kugu, davamiu pomore. *Deterius.* Josche gorie. Hochu poszlati szuproti vam nepriatele koijvász budu preganiali, vam vase blago grabili, y proti posteniу vasemu govorili, nitisze bude mogel naiti Chlovek koibiyasz obranil, zagovoril, ali liztor pomiluval. *Deterius.* Josche gorie. Hochu dopuztiti oblast vragom peklenem, davašz muché, y trape, potlam pak y zadave, z dussum y telom vu pekel zavlekù, y to morebiti bude izpunieno pervo negsze vi nadeiali budete, y takoz vassum vremenitnum, y vekechnym skodum zpoznavali budete izpunienc rechi, y grosnie moiè, koia usza davainsze nepripetè. *Nolite peccare.*

Nayte gressiti.

A M E N.

NA DEN POSZVETILA CZIRKVENOGA PERVA PRODEKA.

Obszlusavanie Poszvetil Czirkveneh od-luchenoie na diku Bosiu, y na chazt Sz. Czirkvih Bosieh: Szadasnie pako vreme, takovi dnevi obszlusavaiusze od Kerschenikov vecs z-grehi, neg z-pobosnoztium.

Facta sunt Encænia Jerosolymis. Joā. c. 10. v. 22
Vuchiniena ieszu Ponavlyania vu Jerusalemu.

VEszelye y radozt ne malu, neg veliku y oszébuinu chuti G. Bog vu obszlusavanju Czirkveneh Poszvetilisch, tonam tuliko ztari, kuliko Novi Testamentum szvedochi. Pri naipervom poszvetilischu za vremena Kralya Salamona obzterlie bil G. Bog ieszu Czirkvu z-iеднем debelem zverhunaturalzkom oblakom, kade biloie veszelye oszebuino, ar Popi ieszu puhalu vu Sippe, y Trumbete, Levite ieszu igrali vu uszakoiachke instrumente, y popevkami ieszu G. Fogahvalili

hvalili y chaztili, z bok nezgovorne dobrote, y miloszert-
 nozti nyegove. Quoniam bonus quoniam in saculum miseri-^{2. Paral.}
 cordia ejus. Arie dober, ar ie na veke miloszernozt nie-^{c. 7. v. 8.}
 gova. Ondeni mankalo piti, niti ieszti, ar ie bilo volov
 zaklaneh dvadeszt y dve ieszere. Skopczev pako szto y dva-
 deszet ieszer. Pri drugom poszvetilischu biloic tulikai ied-
 no veliko veszelye, ar szroi zapiszano. Fecerunt Sacerdotes,^{1. Esdr. c. 6.}
 & Levita dedicationem templi, cum gaudio. Popi y Levite
 z velikem veszelyem szvetilitzu Czirkvu Bosu, za koi dan
 poszvechenia Czirkvenoga zaklanoie bilo szto Telichev,
 dve szto Skopczev, chetiriszto Janczev, y dvanaiszt ko-
 zlov, za grehe dvanadeszte narodov Izraeliskeh. Niti pri
 tretiem poszvetilischu ni mankalo veszelya, ar Hisa Bosia
 bilaic usza nakinchena szrebrom y zlatom, usze ztene po-
 kriveneszli bile z-barsunom y szreber nem tradorom, uszi
 mladi y ztari, hvalili y dichili ieszu G. Boga. Et ornaverunt^{a.} Machab:
 faciem templi; Et facta est latitia in populo magna valde. Vuc. 4. v. 57.
 Novom pak zakonu buduchi poszvetilische Czirkveno vu-^{b.} & 58.
 Jerusalemu Christus Szin Bosi, ie szam na nye possel, kod
 Sz. Janus szvedochi. Facta sunt Encanaria Jerosolymis; Et am-^{Joan. c. 10.}
 bulabat JESUS in Templo. Pache ia cstem in Menologio Benedic-^{v. 22. & 23.}
 no 14. Sept. da vu Sveczie pri iedne puschine szam Christus
 ie blagozlavlyal iednu kapeliczu. Nadalye cstem iedno
 drugo chudno pripechenie, da naimre kadaic Sz. Otecz Pa-
 pa Leo IV. ovoga imena blagofzavlyal iednu Czirkviczu na
 chafzt B. D. MARIE, kadeie nazochi bil Carolus veliki Rim-
 szki Czeszar, y trizto szetdeszet y tri Biskupi, dva Sz. Bi-
 skupu Monulfus, y Gondulfus iz grobov, vu koichszu unogo
 vremena mertvilesali, ieszusze gore sivi sztali, y pomagali
 Sz. Otczu Pape szvetiti onu Czirkvielu za izpunitibroy dne-
 novy czelogaleta, toieto trizto szetdeszet y pet. Oh! gdo
 adda bude mogel dvoiti dabi G. Bogu nebilo drago y povo-
 lyno Poszvetilische Czirkveno? buduch da on obeche, da
 zdogoder bude niega kai vu Czirkve pobosno y dosz-

2. Nata:

c. 7. v. 25.

toinao molil, hoche poszlühnien biti, y usze kai proszil bude,
 napuaom izprosziti, ar velio on. *Oculi mei erunt aperti, & aures
 mea erectae adorationem ejus, qui oraverit in loco isto.* Ochi moie
 y Vussesza moia odperta budu na molitvu onoga, koi molil
 bude vu mesztu ovom. Czirkve adda moraiusze zidati, y
 y szvetiti, na povechanie dike Bosie, y liztor vuto ime, da
 mi vu nyh G. Boga chasztimo, molimo, y vu potrebochah
 nassch telovneh y dussevneh za pomoch profzimo. Iztinaic
 tobi tak moralobiti, alisze bōim da usze drugach biva, da-
 sze naimre od unogeh Kerschenikov vu Sz. Czirkvah vech
 vragu, neg G. Boguszluſi, oszebuinem pako nachinom na
 den letnicze połzvechenia nyhovoga, koiasze denesz rauno
 ovde obſlusava toieto Poszvetilische ove Sz. Czirkve, koi
 den duh pekleni za szvoy den dersi, buduch da lyudi vu
 niednom dnevu leta nyemu bolye neszluse, nego na dan po-
 szvetilischa: Jeli pako tomu tak, ali ni? szam duh pekleni
 hochevam poszvedochiti, liztorsze nai uszaki pripravi na
 poszlussanie.

Facta sunt Encanaria. Gdobimi pak znal povedati, kai
 hoche pravo ova rech *Encanaria* recsi? znam dami taki odgo-
 vorigdo da ova rech *Encanaria* ie gerchka rech, y da drugo
 diachkem iezikom nesche rech nego *Renovatio*, toieto Po-
 novlyenie, *Encaniare, renovare, ponoviti*, toieto aliztaru
 Czirkvu ponoviti, y znovich poszvetiti, ali novu Czirkvu
 zezidati y perwich na chaszt Bosiu poszvetiti. Ovo pak po-
 szvechenie ponavlyasze obſlusavaiuch uszako leto ienkrat,
 k. chaszt i szpomenku onoga pervoga poszvechenia. Pra-
 vo ie usze to, (govori vezda ovde duh pekleni), ali ia znam
 dasze ova poszvetilischa vech y bolye k. chaszt moie, neg
 Bosie obſlusavaju; Kaisze od toga komu vidizmegy vasz
 N.N.? Mene kuliko od ztrani moie vidisze da duh pekleni,
 akoprem ie Otecz uszeh lasih, y naivexi nepriateli ifstine,
 ovde krivo negovori; ali ia tulikai nevelim dabi on preko-
 rubczę pravo gororil. Poszlühnemo y naszlednikaniegovo-
 ga Martina Luthera, kai on od poszvetil Czirkvench ie go-
 voril,

voril, chutil, y naszlednikom szvoicm za navuk, y zapoved
dàl, koiega rechi ieszu-ove. *Ante omnia dedicationes funditus
extirpari deberent, eum nihil aliud sint, quam taberna, nundina-
rum, aleatorum lusorumque scena.* Pred uszem y naipervo Po-
szvetilischa potrebabi zeuszema zatrety, nebuduch drugo,
nego kerchme, lzenymi, pianchuvania y norie, ali da bolye
recesem karke y izvade: Zaradikoiega zroka Calviniste, y
Lutherani ieszu zaterli, y prepovedali poszvetilischa ob-
szlusavati, ter nameszto nyh obszlnsavau Szvetek zahvalno-
szti, alimira, ar oni nehte nikai znati za ona goschenia, y
pianchuvania, koiasze na takov den chinè pri nasz Katoli-
keh, na koi dan vech lyudi dohagia k Czirkve zaradi ter-
va, neg za pobosnoszt, zmegy oneh koij tam doidu, vee-
szejch vidi vu kerchme neg vu Czirkve, użaki mora pian biti,
vu pianoszti pak oh! kuliko grehovsze uszakoiachkeh nechi-
ni, kulike kletve, priszege y blaznosztsze onda chuiu, ku-
like ratbinae, nechisztoche, kervna preleianiasze onde vi-
de, kuliki sztroski Czirkvenoga blaga nechinesze za gosz-
titi prihodne Plebanusse, Sikutore, Skolnike, y lebukogę
drugoga, koimorebit ni Oteczaussa on den ni molil, Ah!
ter nebili bolye tulikem sztroskom y grehom konecz-
vuchiniti zkochaniem y zatergnieniem poszvetilisch
Czirkvench.

Hotechi ienkrat Sz. Gregar Papa iz Arianszke Czirk-
ve vuchiniti Katholichanszku, y nyu poszvetiti, okolu-
nye obtekalie duh pekleni czvilech na szpodobu iednoga
s.v.praszca; Vezdas nich rako vremen ako mi poszvetilischa
Czirkvena dobro razmiszlimo; Naiti hochemo malo me-
nie szviny neg lyudih pri nyh, toieto oneh lyudi koij ne-
hode na poszverilische Boga molit, nego Bakussa chasztit
piuch, seruch, doklam neme sivine iednakó szpodobni
osztaiu, koiega Kerscheniki ovde chasztech z-grehi, na
drugom szvetu iednakú plachu prijmyu z-onem Szolda-
tom, od koiega Cesarius pisze. Daie naimre bil vu-
Ko-

Sæfarius Kolonic ieden Szoldat Varaski, ali da bolye recsem Szoldat Bakushev, koije marliv bil na uszako Czirkveno poszvetilische doyti, aline Sz. Czirkve, nego lisztor kerchme pohagiat, y opiatse, tertakov eveh vragu neg Bogu szlusit, kotic y priel'dosztoinu plachu od Goszpona szvoga kogae tak verno szlosil, ar buduchi ov neszrechni Szoldat na szvoie zkradnie vure, bilie oprossen od Kchere szvqie dabiszeie po szmerti pokazal, y obznanil vu kakovom sztalissu bude dussa niegova, obechalie Szoldat to vuchiniti akomu od Boga prepuscheno bude, kod y ie bilo, archesz 30. dan pokazalaszeie dussa onoga Szoldata Kchere szvoie usza vu goruchem ogniu, noszec vu rukah ieden pehar, kai zaledavsi kchi preztrassilaszeie, y z velikem sztrahom pochelaie izpitavati, gdoie r odgovori duh, iaszem Otcza tvoga dussa, naveke prokletazbok pianstvih naimre pri Czirkvah ob Czirkveneh poszvetilischah vuchiniench, na koiaszem ia uszigdar hogievalne Boga chasztit, nego pianchuvat, y kadabi bil moral vu Czirkve chiszlo vu rukah dersech Boga pod Sz. Massami y Vecherniczami, moliti, ondassem vu kerchmah pehare vu rukah ponassal y iz nyhszenapial, szamszebe y druge zopial; Zato po prave Boze Pravicze ieszem naveke vu pekel oszugien, kade moram pehar pun sveplay szmole razczverte pohassati, y snymszenapaiati, to zreku-chi, neszta sztrassila onoga. Oh! kuliko naszlednikov on Szoldat neszrechni y den denesni na szvetu sivucheh lyndih ima, koij mogusze szigurno nadejati za nym vu pekel doyti.

**Thomas
Cantiprat:
a. l. opum
• 57. §. 4.**

Drugunemense sztrahote pisze Historiu Cantipratanus od iednoga Sipussa, koi kade goderie znal za kakovo Poszvetilische Czirkveno, ali zhodische k-koie Gzirkve, on ie moral onde szvoiem Sipom biti, ali ne vuto imc dabi on onde G. Boga szvoiem Sipom chasztil, nego pache dablyudi mamil, y szmejati chinil, y to ne lisztor vu kerchmah, nego y vu Sz. Czirkve, kade on pod Sz. Messum note bolye natancze, nego na pobosnosz gibaiuche ie puhal, pussuch po Czirkve

Czirkve z- ochima zbrival ter naimre po Senzkom szpollu, y
nye vech na tanecz y na norie, neg na pobosnoszt chinal
miszliti, zvun Czirkve pako z-techmi y popevkami nechi-
sztemi szercza mladeh lyudih ie ranil, y mnoge na velike
grehe on den poszvetilischa Czirkvenoga ie napelyaval, ko-
iega hudobu Pravicza Bosanszka nemoguchi dalye podnassaf-
ti, zato iz chiszta vedra neba pred uszem lycztvom treszk
vu niega ie vudril, z-telom y dussum vu peklenzku glubinu
zabil, damu tora ni szleda nigdar vechni bilo.

Nut kulike neszreche iz Czirkveneh Poszvetilisch izha-
giaiu, kuliko vexemi grehi ondaže G. Bog bantue, neg
druge dneve ? nebili adda vredno y dosztoino dabifze ta-
kova Poszvetilischa zaterla ? buduch ona na vexuskodu y
Czirkvam, y lyudem, neg na haszen, ar lyudi mnogi pogub-
lyuiu zdravie, sitek, y dussu na takovom Poszvetilischu, kot-
szu pogubila ova dva Szoldat y Sipus; Czirkva pak vech po-
trossi on dan na Obed y goszti, neg czelo leto dobialmustva,
koia usza taitisze nemogu, y tako Navuku Martina Luthera
szvojem Namestnikom danomu, moglibi y mi Kerscheniki
prisztati.

Ali, to ie potreba da bolye iz fundamenta premiszlimo,
pervo neg Lutherani poszstanemo: Da naimre Goschenia
malo kada bivaju prez greha, adda goschenia moralabisze
zatreti zeuszem a prepovedati ; gdomi to potverdi, y po-
hvali, dabi to pravo y dobro bilo ? Iz vina gdo nezna kulika
zla izhagiaiu ? addabisze y vino prepovedati, y vinograd
zatreti morali ? gdo bude to hvalil ? *Vinum in iucunditatem* Ecclesiasticus 31.
creatum est, & non in ebrietatem. Veli Duh Sz. po mudrom
Siraku, da naimre vino na veszelye ie sztvoricno, a ne na
pianszto, ar vino mertuchlyvo pieno ie na zdravie telu y
dusse; prez mertuka pak y razloga pieno ie zrok velikem
zlam y neszrecham, adda ne vino, nego pianchuvanie mo-
rasze kuditi, y prepovedati. Rauno tak reczemo od Poszve-
tilischa Czirkvenoga, dasze naimre ono nemora zatirati,
nego oni prekoredni Obedi y goschenia na koiasze tuliki

62 Na Den poszvetila Czirkven:

fztroski iz Czirkvenoga blaga chine, ova ovalze zatreti
moraiu.

Matth: c. 18 Christus Zvelichitel nas govoril pri Sz. Mattheiu. *Si ocu-lus tuus scandalizat te, erue eum, & proice abs te.* Ako oko twoie szpachuiet tebe, izbodi nye, y zaverzie od tebe. Ove Chri-stusse rechi nemoraiusze ovak razumeti kod zapiszae szto-
ie, nego ovak, da naimre uszaki Kerschenik zpoznavaiauch
da oni pogledi ieszu unogem zlem miszlam zrok, y unogeh
grehov pochetek, ni nigdor dusen szebe szvoich ochijh iz
boszti, negoie dusen nye zaperte dersati, y negledati kai, y
kam ni potrebno; Sztara pak navada ie obszlusavati Czirk-
vena poszvetilischa, koiafze oszkruniniu zlemi gresnemi na-
vadami, adda ne Poszvetilischa Czirkvena, nego zle gresne
navade moraiusze zatreti, y tako Sz. Augustin ov lep navuk
3. August:
ser. 243. daic szuproti navuku Martina Luthera. *Ergo iuste, & merito
celebramus gaudentes festivitatem, in qua benedictus, vel unctus
est lapis, in quo nobis Divina Sacrificia consecrantur.* Adda pra-
vo y vredno obszlusavamo z-vezselyem Poszvetilische, vu
koiem blagofszlovlyen, ali namazan ie kamen na koiem Bo-
sanszki aldovi namsze poszvechuiu, Poszvetilische Czirkve-
no, toieto letniczu polzvechenia onoga kamena, na koiem
poszvechuiesze, y Otczu Nebeskому alduie Telo y Kerv Szi-
na niegovoga Odkupitela naszega Christusa JESUSSA, dabi-
sze naimre tem bolye szpominali iz milosch, y debrot Bosan-
szkeh nam gresnikom milosztiuno nadelyeneh;

Ar nilito velika Bosia miloscha y dar, daszije G. Bog ovu
Sz. Czitku za szvoie prebivalische odebral? dasze on do-
sztoie pod krusnem kipom vu ove Sz. Czirkve prebivati? ov-
de prebivaiuch nasze Supplike y prosnie prijmati, y ne szamo
uszsa, za koiega pravichno y pobosno proszimo nam obilno
podelyavati; Nego y szvoie presz: Bosanszko Telo nahranu,
y Kerv na pilis ponuiati, y davati. Obszlusavasze Poszveti-
liche Czirkveno na szpomenek preporogienia naszega vu-

S. Rupertus
Abb. in Czirkvah po Sz. Kersztu, kod Sz. Rupertus govoril. *Non pote-*
Gen. c. 28. *rat fieri ut quisque nostrum diem sua regenerationis annuatim ce-*
lebre

lebrem ageret. Nemoguchi bitti dabi uszaki zmegy nász usza-koleto szvoiega duhovnoga preporogienia den obszlusaval, zato obszlusavajuſe Poszveticilischa oneh Sz. Meszt, toieto Sz. Czirkvih, vu koich iefzmo po Sz. Kersztu preporogieni, dabifze konche on den iz tak velikoga Bosiega dara y milo-sche szpomenuli, y zahvalne niemu izkazali.

Vudrugeň knigah Kralyevszkeh vu 15. delu ia cstem, kai-
kie negda Szin Absolon Otcza szvoga Kralya Davida prega-
nial za mentuvatiga ne szamo korunc, tronussa, nego y sitki,
kai doznavsi David izisselie iz dvora szvoga za vugnutisze
nevernomu Szinu, osztavisi dvor odpert prez uszake sztra-
se, zapusztiusi utze kincse, bogacztvo, y pohistvo na szvo-
iem mesztnu, koie dugovanie meneſze kruto chudno vidi, za-
kai naimre David z- oborusnemi iunaki ni doma dochakal
nevernoga Szina Absolona? Ne, ni hotel David milosztiuni
od nature Chlovek, Szina szvoga akoprem nevernoga y ne-
zahvalnoga z- orusiem kastigati, nego z- lyubavium y tihochum
na bolsi put obernuti, miszlech David szam szobumi
ovak, kada moy Szin doide vu dvor Otcza szvoga, y naidu-
chiga odpertoga, budeſze po niem ſtetal od palache do pala-
che, od komore do komore, y bude razmislyaval krove, po-
de, y zidine onoga dvora, kojſzuga branili zrachneh nepri-
lik, y zleh vremen, y megy koicelzeie on odhranil; Sztole
pri koiehszeie z- Otczem szvoiem goszt; Zlate kupe iz
koichie on pil; Mehke posztelye, na koichie on pochival;
Komoriczu vu koicelzeie on rodil; Skolu vu koicelzeie dob-
reh ſseg vuchil; Materinszku lyubav, zkoinnie bil vu pleni-
cze zavian; Otchinszku radoszt, zkoiungaievu natuchaiu
ponaffal; Ova adda usza videch (ftimalie David) y premis-
lyavaiuch moy Szin Absolon, ieda morebitimuze gene fzer-
cze na pomiluvanie Otcha szvoga, na plach, y nazpoznanie
nežahvalnoſti szvoie. *Regiam tenendam dedit rebelli filio* (veli
Sz. Ivan Chryſostomus) *ut cum domum videret, in qua educa-*
tus fuerat, ad penitentiam veniret. Dvor Kralyevszki oszta-

vilie nevernomu Szinu, da kadabi hisu videl vu koieie od-hranien bil, na pokoru bi dossel.

Nekai szpodobnoga G. Bog hotelieznami gresniki vu

Ezech: chiniti, po oneh recheh Sz. Ezekiela Proroka. *Tu autem fili*

c. 43. v. 10. *cominis, offendit domum Israe templum, & confundantur.* Ti

pako Szin Chlovecsfi, pokasi hise Izraela Czirkvu, y naifse szramuiu y zacherlene; Toieto hotelie recsi, ako Chloveck doiduchi vu Sz. Czirkvu, kakti pravu hisu Bosiu, teriu razgledal bude od kuta do kuta, y razmislyal usza koia vu nie vidi, hochemu na miszel doiti, da naimre ovoje on dvor y palacha Otcza moiega nebeszkoga vu koieszemfze ia preporodil, ov Kersztni kamen ie ona zlata Medenicza vu koieszem ia z- blagofszlovlyenum vodum okupan, y od uszake makulicze iztochnoga greha ochischen bil; Pri sztollu ovo-ga Sz. Oltara ieszem ia tuliko krat nahranien bil z- presz: Telom y Kervium Odkupitela moga, ova prodekalnicza y szpovedalnicza ieszu bile dve skole, vu koichszemfze ia polek volye y zapovedi Bosie Kerschanszkeh Sz. Sseg navchil, ter kaksze ia z- moiem tak dobrem y milosztiunem Ottzem Bogom Nebeszkem zponassam? kak niemu zahvalnoga izkasuem? hoches znati kak? akolisze szam nemores upamestuzeti, poszlussai kaksze proti tebe tusi Otecz tvoi Nebeszki

Jerem. po szvoiem Sz. Jeremiaszu Proroku. *Quid est, quod dilectus*

c. 11. v. 15. *meus, in domo mea, fecit scelera multa.* Kaije to da dragi moi,

vu hise moie, vuchinilie grehe unoge, kako dabi bil hotelrecsi, da paganini, Turki, Heretniki, y Sidovi moie hise za nistar dersè, togamie krutofal, ali vendar vu ove moie saloszti chutim kakovu polaschicz, znainch daszu uszi ovi moiij protiuniki, y nepriateli; Nego da Dilectas meus. Drago moie lyuczivo Kerschanszko. *In domo mea.* Vuhise moie. Toieto vu Sz. Czirkve pred moiem obrazom mene psani, bantuie, pregania, y iz nye van tira z- grehi szvoiemi neizbrojenemi *Facit scelera multa.* Koie vu Czirkve chini, ch! toie prevech velika nezahvalnoszt, y toga ie mene tia doszercza fal, niti takove kriyicze, obsanozti, y nezahval noszti

noszti podnassati ia morem prez kastige, ar *Domus mea domus orationis est, vos autem fecistis illam speluncam latronum.*
Hisa moia, ie hisa molitve, vi pako vuchiniliszte nyu burdelniczu, yiamu tolvaizsku.

Buduch ienkrat poszlan Filo Hebreus k. Czeszaru Kaligule za razgovoritiga od nakanenia hndobnoga olzkruniti, y opleniti Czirkvi Jerusalemszku, vu koie nakanilie bil posztaviti szvoi kip, ili iednu Statyu na szpodobu szvoiu izrezanu y napravlyenu, megy osztalemi zroki, koieie Filo Hebreus Czeszaru napervo daval, ie ov tulikaisse bil. *Non contentus Imperio tot Regnorum, Provinciarum, Insularum, & gentium?* DEO in terra nihil vis relinquere, ne Fanum quidem tam modicum. Imaiuchi ò Czeszar! pod obłasztium twoium tuliko Orszagov, Provinczijh, Otokov, y Varassev podlosneh Czeszariske tvoie korune, ter ti nesches niednoga kutilicza lisztor osztaviti vu Czirkve G. Bogu neoszkrunienoga, koialzie on preszkerbel y zbral za hisu szvoiu y prebivalische. Rauno tak y ia govorim vam N.N. Da naimre G.Bog ie vam dal vesz szvet, vu szvetu Orszage, vu Orszageh Varasse, polya, gore, yode, loze, yhise. à zafze drugo ni zadersal nego Sz. Czirkve, ter vi icszte tak nezahvalni damu y vu nyh mira nedaszte. *DEO in terra nihil vultis relinquere?* Ah! Sz. Pavel Apost: kadeszi szada? ti velim ò odiceni Apostol! koi zagledavsi ienkrat lyuczty vu Czirkvah kruh ieduche, yvino piuchy, nifzi mogel toga podneszti, nitisze zdersati, dabiga nebil ostro pokaral govoreczi. *Numquid domos non habetis ad manducandum, & bibendum?* Kai ^{1. Coriath.} nimate his za ieszti, y piti? neg to vu Sz. Czirkvah chinites. ^{c. 11. v. 22.} Oh Sz. Apostel! dabi ti szada dossel na ov szvet, y videl kai Kerscheniki vu Czirkvah Bosieh chine, moralbisze unogo bolye zverhu hudobe nyhove razlyutiti y recsi. *Numquid domos non habetis ad luxuriandum, numquid lupanaria non habetis ad lasciviendum?* Oh! neszrechni, nespametni, y nezahvalnigresniki, akosze hochete paidassiti vam manka morebiti his? akoli hochete szpati, vam manka morebiti.

komör , yvu komorah posztely ? Ako hochete tersiti , vam manka staczunov ? Akosze hochete razgovariati , noruvati , oszmehavati , vam manka vulicz , piaczey , y polya ? Ako vamsze hoche neszramno siveti , vam manka morebiti Burdelnicz ? Lupanar ergo vobis videtur Ecclesia ? Burdelnicza adda vamsze vidi Czirkva Bosia ? Quid facis o homo ! krichi Sz. Chryfostomus , Mulierum speciem curiosus in Ecclesia perscrutaris ? Prostibulum ergo tibi videtur Ecclesia , & foro ignobilior ? Kai chinis o Chlovek nichemurni ! Senszke obraze vu Czirkve razgledas ? Czirkva adda vidisze tebe kuryinszko meszto , y gorse od piacza ? In Ecclesia DEI cum ipse DEUS te alioquitur , eo ipso tempore fornicatione , & adulterio uteris ? Ab Domum DEI decet sanctitudo . Dokancha szvoie govorienie Zlatovuszti Navuchitel . Vu Czirkve Bosie , kada y kade szam Bog k-tebe govari , oh ifzti chasz ti na lotriu , y praznoszt miszlis ? Ah Hisé Bosie dosztoieszeszvetoszt , poboszloszt , y chisztocha dusse , à ne lotria , ne praznoszt , ne kurvaria , ali koi drugi grehi .

Ah nechudimsze vezdaia da vechkrat vu Sz. Czirkve Bosie trezk udara , nye russi y zkonchava , koich Czirkvih tverdo kamenie dabi iezike imelo , y govoriti moglo , onobi povedalo pravichni zrok uszeh skod Czirkveneh od trezkanym zavdaneh , bi povedalo da G. Bog nye akoprem ni krivo , nit dusno tuchey razbia zbok grehoy Chlovechan-szkeh , kojsze vu Czirkvah chinè , dabisz gesniki zpoznali za krivcze Czirkvene , y Bosie , ykod takovi ne kakovegod kastige vrednieh , nego pache dabi z-trezzkom iz neba kastigani bili , kod rauno to y Sz. Ivan Chryfostomus potvergiuie.

Ideam hom. Impudicè loquentes , vel irridentes in Ecclesia DEI , dignisunt , ut
24. in Acta non verbere , sed fulmine de celo feriantur . Neszramno govor-
Apost: recsi , ali oszmehavaiuchi vu Czirkve Bosie , vredni ieszu ,
 dabi ne tepeni , nego z-trezzkom iz neba ranienibili . Kod-
 szu negda neszamo Persianszki Szoldati kastigani bili z-
 topom vu potoku lido , vu koiemieie G. Bog usze potopil na
 kastigu daszu oni Boga Jupitera Czirkvu ozkrunili , oplenili ,
 y opus

y opusztili : Nego tulikai z-gorachem sztrelami kaftigale
y z konchal Gotte zbok toga daszu oni vu Gerchkom Orsz-
gu z-Czirkvami gorie , y merse baratali , neg z-kmetczkemi
hisami , ali stallami .

Nimala Disputaczia , y izpitayanie negda megy mudre-
mi Navuchireli bilo , zakafze ic G. Bog Adamu tak miloziu-
noga izkazal , kadaie zapoved niegovu prekerfil bil ? szupro-
tiunem pako nachinom izkazalscie on tak ostroga Lucziferu
y Angelom niegovem , daieie taki po pregressiu , vu ied-
nom ochnom megneniu vu pekel hitil , kodnam toszvedochi
Sz. Peter Apostol . *Rudentibus inferni ditraatos in tartarum*
tradidit cruciandos. G. Bog z-vusinczi peklenszkemi zvezane
Angele hitilie vu muke peklenszke . Ovde vexina od Navu-
chitelov govari , y zrok daie ovomu Angelszkomu zkvarie-
niu , daie bila nyhova Giszdoszt , alisze mene vidi povolynessi
on zrok , koga napervo daie Sz. Peter Chrysologus govorech
ovak . *Desperatus Diabolus penam incurrit , quia palatiu m Do-*
mini profanavit. Zdvoieni vrag opalie vu muke peklenszke ,
kaitie Palachu G. Boga ozkrunii , y pospotal , pregressiusi vu
nebu , kakti vu Bosie Palache pred liczem , y ochima szamoga
G. Boga , hotechi ov Sz. Navuchitel priszpodoxiti palachu
dike nebeszke , Sz. Czirkve Bosie , y ukoie tak dobro kakti vu
nebu G. Bog prebiva , y zato kaktigod Luczifer zaradi poste-
nia nebeszke palache z-grehom szvoie gizdoszti , bilie iz nye
on ifzti hip izhitchen , y vu pekel hitchen , tak tulikai rauno
takove kaftige nadeiatifze mogu , y moraiu uszi oni , koij vu
Czirkvah Bosieh gresse , y z-grehi szvoiemi niemu spot chine .

Szpominaiuchisze Sz. Ivan Chrysostom od onch sztarch
dobreh , y Bogaboiecheh Kerschenikov , koijszu na pochetku
Sz. Matere Czirkve fiveli , y veli daszufze tak chedno y po-
bosno vu szvoieh hisah dersali , dabi gdogod bil mogel sti-
mati , y recsi , daie bilo tuliko Czirkvih , kuliko his . *Apud pri-*
micos Christianos ipsae domus Ecclesiae erant. Razmislyaiuchi pak
szvoiega vremena Kerschenike y Czirkve nyhove , veli .
Nunc vero Ecclesia , domus fit , imo qualibet domo profana magis.

Szada

S. Petr.
Chrysolog:
ter. 26.

Szada pako Czirkva, hisa biva, pache od uszake hise gorsa, kai dabisze y den denesni ochiveszto nevidelo, y nezpoznavalo, Bogbi hotel, da naimre szadasnie salosztno vreme Czirkve Bosie nameniesze prestimavaju nego hise, ne szamo zato daszu nechisztesse, y nesziasnese nego hise, ar punie prahà, blata, szmrada, pavuchin: Oltarszke y Mesne ruhe ne szamo usze czundrave, nego chernesze od kuhinszkeh czandrigh, koiesze tesko ienkrat vu letusznaše, à hise uszaki danse zmetchu, posztelye sznasnemi vilahnij y szvilnemi popluni pokrivaiu. Niszu velim ia Czirkve Bosie lisztor zato na menie prestimavane nego hise; Nego zbok toga kaiti unogi vu Sz. Czirkvah z-mensum chednosztium, y pobosnosztiumi sze dersè, neg vu szvoieh hisah, vexe grehe chine vu Czirkvah neg vu hisah: Ali kakgoder G. Bog obecha uszem onem Bogaboiechem Kerschenikom da kädaga budumolili hoche-

2. Paral: c. 7. ie poszluhnuti: *Oculi mei erunt aperti, & aures meæ eræcta ad orationem ejus, qui oraverit in loco isto.* Tak szuprotiunem na-chinom grozisze onem koijsze nebudu chedno y pobosno vu Czirkvah niegoveh dersali, nego z-grehi niega bantuvali.

3. Czech: c. 9. *Visitabo in virginitates eorum, & in verberibus peccata eorum.* Budem pohagial z-palichiem, toieto vremenitnemi kastigami grehe nyhove na ovom szvetu, z-kastigami pak veko-vechnemi na drugom, koieh kastig gdogodsze seleie oszloboditi Czirkvam Bosiem nai uszaku chafzty postenie odlaga, y na Poszvetilischa nyhova nai nehodi pianchuvat, lotruvat, ali z-kojemi drugemi grehi niega bantuval, nego molit, chafztit, postuvat, y preporuchatsze za grehov oproschenie, za potreboche telovne y

Dusno Zvelichenie.

Amen.

NA DEN POSZVETILA CZIRKVENOGA

DRUGA PRODEKA.

Kerscheniki, koij Czirkve Bosie nepostu-
iu, y nechazte: G. Boga na szerditozt,
y kastige zezavaiu, y szile.

Domus mea, Domus orationis est. Lucæc. 19.

Hisa moia, Hisa molitve ie.

UNnoji Kralyi, Czeszari, y Herczegi szvetá ovoga, di-
chiliszusze y hvalili z-nyhovemi Kralyevzkem, y Cze-
szarzkem Dvorni, y Palachami, kakti Kraly Nabukodono-
zor govorilie od szvoiega Dvora ovak. — *Nonne hæc est Bæby-
lon magna, quam ego ædificavi in domum regni in robore fortitu-
dinis meæ, & in gloria decoris mei.* Kako dabi hotel bil recsi,
nüt pogleite szimo ölyudi! nili ovo ieden velik Varas Ba-
bylon, koiegaszem ia zezidal na szpodobu iedne Kralyev-
zke palache, z- iakoztium, zmosnoztinm, y dikum moiuni.
Takszei negdá hvalil Kraly Assverus z-Kralyevzkem Dvorom
szvoiem, govoreczi, Hisa moia, aliti Dvor moy, ie Dvor-
goschenia, ar on uſzé perve, y naivexe chaztnike Kralyev-
zta szvoiega pozvalie bil k-szcebe vu gozti, koieic goztil
tzelch zto y ofzemdeſet dan, za dati zpoznati moguchnoz-

Rif

Izvoli,

Izvoiu. Takszeie dichil Kraly Cecrops z- dvoram szvoiem, imenuiuchiga Hisum skol, y navukov uszakoiachkeh, koiuszu zezidali vu Gerchkom Orszagu mudri Athenianzki zdari, y mestri, kade nikakvych drugeh his ni, nego szamo hise navukov uszakoiachkeh. Takszeie dichil z-Dvorom szvoiem Kralyevzkem Kraly Francuzski Lavs XI.V. ovoga imena, govoreczi da Dvor niegov ie Dvor uszakoiachkeh, musik, y recreacijh, vu koicinse nahagiaiu uszakoiachka oszebuina dugovania od ztaroga, y novoga szveta, vredna bitti poztavlyena megy szedem Chud ovoga szveta. Taksze dichi Benetachke Obchine Herczeg z-Hisum Arsenala szvoiega, daie naimre takova, vu koiesze usze mestrie nahagiaiu koiesze izmiszliti mogu; Hisa puna orusia, kakvogai za naivexe voizke pomoriu, y pozemlye potrebno. Kraly pakoneba, y zemlye Christus Szin Bosi od Hise, y Dvora izvoga govari. *Domus mea, Domus orationis est.* Hisa moia, Hisa molitve ie; vu koie more uszaki Bosi-Kerschenik pobochno molechizprosziti, y zadobiti pomocs, iakozt szu proti uszem nepriatelom dussevnem, y telovnem, za ofszloboditisze od uszega zla, y zadobitiszi usze dare y milosche od Kralya nebezkoga. Oh! szrechna, y blasena zto iezerrokrat takova hisa, naproti koie hise, uszi Kralyevski, y Czeszarzki Dvori, akoprem nailepsi, naivxi, y naizmosnessi, ieszu kakti iedne mrauinzke, iame, liszichia duplya, ali ptichia gniezda: Koiu Bosanzku hisu, toieto Sz. Czirkvu doztoiesze uszaka chazt, y szvetozt, kod Sz. Kraly Da-
Psal. 92. v. 5. vid govari. *Domum tuum Domine decet sanctitudo.* Hisu twoiu Gozpone doztoiesze szvetozt: Izkoie hise szadasniega vremena Kerscheniki chinè tulike iame tolvaizke, dasze Szin Bosi unogo vexi zrok ima proti nym tusiti, negszeie negda tusil proti lyucztyu Jerusalemkomu, kadaie ie naffel vu Czirkve kakti na iednom piaczcu teristi, govoreczi nycmu. *Domus mea, Domus orationis est, vos autem fecistis illam speluncam latronum.* Hisa moia, Hisa molitve ie, vi pakoyuchinilizte nyu iamtu tolvaizku, arszadasniega vremena
 Ker-

Kerscheniki unogo vexe grehe chinè vu Czirkve Bođe, negie negda chinilo ono gresno Jerusalemzko lyucztvo; y neg szadasniega vremena krive vere lyudi vu Czirkvah szvoich malikov chinè, kai rauno ia obilneie pokazati, y z-histriami potverditi, kak te takove G. Bog ostro kaſtigacie, kanim, y hochu.

Priblisavaiuchisze Vuzmeno vreme polek navade, yza povedi morainuchisze usze lyucztvo fzpraviti vu Jerusalem, dosselie y Christus Odkupitel nas tamo, y naipervo posselie vu onu veliku, zmosnu, y glaszovitu Czirkvu od Salamona Kralya na chazt Bosiu tulikemi ztroski zezidanu, za molit Otcza szvoga nebezkoga, y naiduchiu na fzpodobu iednoga piacza, vu koieie nassel ono Jerusalemzko lyucztvo prdavaiuch, y kupiuiuch, kakti na iednom piacz, zverhu cheſza raszerdilizeie zbok tulikoga spota, szebe y Otczu szvomu nebezkому vuchinienoga od lyucztva onoga vu Hisc szvoie, zato. Capit eijcere vendentes in illo, & ementes, Lacæ
dicens illis, scriptum est, domus mea, domus orationis est, voj c. 19. v. 45. autem fecisti illas speluncam latronum. Pochelic prevrachat sztolle, y kossare oneh terczev, y terstvo nyhovo po kutek razhitavati, govorecšinym, Napišanoie, Hisa moia, hisa molitve ie, vi pako vuchinilizte nyu iamu tolvaizku, y ovak govorecs z-iednem vusinczem na fzpodobu bicsa izzitralie usze one tercze iz one Hisc na chazt Bosiu ze-
zidanc.

Ali ò moy predragi Odkupitel, kak bi ia mogel, y moral ovo twoie dello prestimati, y razumeti? Daſze naimre ti vu one Czirkve tak ostroga, y szerditoga ieszi pokazal, kai drugacs twoia navada nigdarni bila, ar niszili ti szam od szebe pri Sz. Matheu valuval. *Quia mitis sum, & humilis corde* Math. c. 11. v. 25. Arsze mti, y poniznoga szercza? Ztanovito ieszi, arszito y z-peldum pokazal, znaiuch dobro ia', datzi vecs krat ti bil iako bantuvan, merzko psanien, y nemilo preganian, govorecši tebe pred ochima Sidovi. *Samaritanus es, dæmo-* c. 8. v. 46. *nium habes, publicanorum, & peccatorum amicus.* Tiszi ieden

Samaritanecz, vraga vutebe imas, uszeh gresnikov priatel, y vendar za usze ovespote, y kriivicze tebe vuchiniene nifisze maral, nitisze szerditoga kada pokazal. Tiszibil od Petra zataien, od Judassa izdan, y od uszeh Apostolov twojch zapuschen, od Sidovov pako vlovylen y nemilo zvezan kod koi naihudobnessi tolvay, pred Szudcze, y Poglavnike Sidovzke vogien, prednymi krivo tusen, pluyzkan nemilo, od nyh na muke, y szmert oszugienc, y vendar iz twojch szvetech Vuzt nigdar ni bilo chuti koie salne, ali faloztne, unogo menie szerdite rechi, negoszi uszigdar, y uszigder bil. *Mitis, & humiliis corde.* Tih, y poniznoga fizercza. Vu Czirkve pako tak szerditoga, y ostrogasze kases, tomu mora nekoj oszebuini zrok bitti; y ako rauo ona Czirkva potrebuvalaie takou metlu za ochischenie, zakai toga ti nezapovedas Apostolom, y Vuchenikom twoiem chiniti, kofembisze unogo bolye bilo priztoialo ov poszel opraviti, nengo tebe szamomu.

Ja dobro znam, da kadasz u nassi pervi Otczi Adam, y Eva, twoiu Bosanzku zapoved vu Paradisumu prelomili bili, Tisze nifsi hotel szam nadnymi fantiti, negoszi poszla iednoga Kerubina iz neba, koiye nye z-goruchem mechem van iztiral. Zagressilie vu nebu Lucifer z-naszledniki szvoiemi, y poszlalszi nad nye Sz. Mihalya, koigacie snyimi zkupa iz neba vu pekel hitil. Ja znam, da kadaszi ti hotel one gresne Varasse Sodomu, y Gomoru kastigati, zapovedali Ogniu, nadnymi, zbok tulikeh odurneh grehov, fantitisze. Hotechti ti Egiptoncze, y Kralya Senakeriba kastigati poszlalszi k-obodvem Angele twoje, koijszusze mezto tebe nadnymi fantili, y szam ieden Angel iednu szamu noch, szto olzemdeszet, y pet iezer Szoldatov Kralya Senakeriba ie porasal. Jednum rechium kadagodszisze hotel nad kem fantiti, szam toga nifsi nigdar chinil, nego uszigdar po Angeleh, ali Elementumch szerditozt twoiu ieszi izkazuval; Nego vu szame Jerusalemzke Czirkve hotelszi szam szerditozt twoiu pokazati, kakovadda zrok mora tomu bitti? Sz. Evang:

Janus

Janus ni zabil toga zrok poztaviti , govorecſi. Recordati ^{Joas} ^{2. v. 12}
Junt vero discipuli ejus , quia scriptum est : Zelus domus tuae ^{e. 2. v. 12}
comedit me. Szpomenuliize ieszu pak Vucheniki, ar napisza-
no ie : Revnozt hisc twoie meneie grizla, y muchila : Kai
*y Sz. Vincenczius Fererius potvergiue govorecſi. Non le-^{3. Vincen-}
gitur, quod Christus umquam propriis manibus peccata correxerit, ^{Fererius.}
nisi hic ubi fecit flagellum de funiculis ; Unde apparet quantum
displacet is , qui tangit Ecclesiam sponsam suam. Nec telsze-
nigder dabi Christus nigdar szvoiemi laztovitemi rukami
grehe bil kastigal , nego ovde kadeie iz vusin checzew bics bil
napravil : Odkud zpoznatisze more, kulikoie fal nyem, ka-
da vidi Czirkvu Zaruchniczu szvoiu ozkrunieniu kakovem
grehom, dafze naimre on szam nad temi takoyemi fanti , y
*nye kastiguie.**

Od mudroga, y vuchenoga Platona pisſe, y Izvedochi ^{Seneca} ^{lib. 3. de ira} ^{c. 13.}
 mudri Seneka, daszeie naimre ov iako bil razerdin na jed-
 noga szlugu szvoiega, zarad nekoie fallinge vuchiniene,
 aliga on szam ni hotel kastigati, negoie zapovedal iednomu
 szvoiemu vernomu priatelu imenom Egesippu , govorecſi.
Hens tu Egesippe, hunc punias , ego enim nimium irascor. Chu-
ies ti Egesippe , ovoga kastigai, ar ſzem ia prevech ſzerdit :
Chez nekuliko dan zabiussze on szluga iz kastige, znovich
ie zagressil proti zapovedi Gozpona Izvoga Platona vu hise
y pred ochima niegovemi, zaradi koic pregreske hotechiga
znovich Egesippus kastigati, alimuie Plato prepovedal, go-
vorecſi. Siste tu , dignus eſt iſte nunc ira mea. Obztoy ti, ar
ie vreden ov szada ſzerditozi moic. Rauno tak chini G.
Bog z-gresnemi lyudmi, koich grehe podnassa, ali pak o
nye kastiguie z-kugum, gladom, voizkum, ali kakovum
drugum neszrechum: Kada pak o vidi koga pred ochima
szvoiemi vu hise szvoie Sz. szebe psaniti, szvoie zapovedi
prekersavati, y Sz. Czirkve szvoie szramotiti; oh! onda on
unogo bolye ſzerdit poztaie, y krichikuge, gladu, y vozkye.
Siste te, dignus eſt hic scelestus prophanator ira mea. Obztoye-
sze uszi Elementumi , y usze kastige, ar ov ovakov gres-

nik, koisze nessona vu Czirkve moie mene psaniti, y bantuvati, vredenie szerditozti moie, y od mene szamoga kastigan bitti.

Kodie to hotel y Sz. Pavel Apostol potverditi z-onemi
 szvoicemi rechmi. *Si quis violaverit templum Domini, disperseret illum Dominus.* Ako gdo ozkruniaval bude Czirkvu Bosiu, zatretiga hoche G. Bog, koie rechi moy Sz. Anton ed Padove ovak razlase, y tolmachii. *Disperdet illum Dominus, idest perdet animam ejus, ad inferos judicando.* Zatretiga hoche G. Bog, toieto pogubiti hoche dussu niegovu yu pekel oszugiuiuch; Kodie zaterl Kralya Antiookusa, y Pompeussa, koij iz Czirkve vuchiniliszubili stallu za konyc, y za ov spot Czirkve vuchinien biliszu od Boga kastigani, da na konyzkom gnoiu kakti iedne merczine uszi chervivi izmuke vremenitne, na muke vekovechne qeszrechno ieszu preminuli. *Disperdet illum Dominus.* Zatretiga hoche G. Bog, Kodie zaterl Julianussa Prefectussa szunchenoga zhoda, y Felixa Chuvara Kralyevzkogakinesa, zmegykoich pervi usza chreva gnyla; drugi pak o uszu kerv iz szebe z-nezgovornum mukum ieszu izblyivali, y dusse pod oblast vragom zruchili na muke vekovechne, zaradi velikeh spotov, y krivicz koieszu Czirkvam Bosiem chinili. *Eh! disperdet, disperdet illum Dominus, & perdet animam eum.* Zatretiga zattro hoche uszakoga onoga G. Bog, koigod vu niegovch Sz. Czirkvah bude gressil, y dussu niegovu na veke pogubiti hoche, kodie ovek zgora imenuvaneh, y neizbroienih drugeh tela z-mukami uszakoiachkemi zacerl, y dusse na veke pogubil.

Ztaracz Patriarka Jakop putuiuchi vu Mesopotamiju, y buduchi vesz truden, y szlab, na szunchenom zahodu pozta-yilszeie bil na pokoy, y iedna dobra szenia nyemu ie szladek szeny vuchinila, armuszeie szenialo da vidi iednu loytru od zenilye dotikatisze tia do neba, po koie loytre videlye Angele nebezke gote, ter dole hoditi, poklambisze pako bil prebydil, zachudilszeie, y zakriknulic. *Vere Deo*

Dominus est in loco sancto isto, & ego nesciebam. Ztanovito
 G. Bog ie vu ovom szvetom meztu, y ia niszem znal, pre-
 ztrassilszeie Jakop, y kakti za greh ieszi dersal, daie vu icd-
 nom tak Sz. Meztu szpal, kadaie (kod unogi szudili ieszu)
 G. Bog hotel po onom sznu Jakopu obzaaniti da mora Sz.
 Czirkva zezidana bitti, y zato izprichavasze Ztaracz. *Ea*
ego nesciebam. Y ia niszem znal toga da onde Sz. Czirkva
 bude, kai dabi ia bil znal (hotelie recsi) nigdarsze nebi
 bil pouffal onde pochivati, unogo menic szpati.

Szadasnie pako vreme kaksze budu znali, y mogli izprichati
 oni, koij ne szamo pochivain, y szpe vu Sz. Czirkvah, kod nai-
 mre chinè gozpoczki szluge y dvorianiki, nego y oni, koij
 unoge druge velike szmertne grehe chinè z-pogledom, mis-
 lyeniem, govoreniem, y vecskrat chinieniem. Dabi tak
 negda koi Sidov bil chinil, toicto liztor szpal vu Sinagoge,
 takobi dugo vremena bil proklet, y kod takov iz Sinagoge
 izversen. Kteri Turchin bi szpal vu szvoie Moskee, y nebi
 bil zakastigu na drobne falatcze raszchen? Kteri Paganin
 uffalbisze vu Czirkve szvoiega Malika nedoztoino dersati, y
 nebisze boial od lyucztva kamenuvan bitti? Adda Sidovi,
 Turczi, y Paganini chednesse, y pobosnesse dersesze vu
 Czirkvah szvoich Malikov, y kriveh Bogov, negsze Kers-
 scheniki dersè vu Czirkve, pred liczem, y ochima pravo-
 ga sivoga G. Boga, Oh! ter nili to velikoga spota, y kastige
 vredno? *Terribilis est locus iste, hic dominus DEI est, & portæ
 Cœli, & vocabitur Aula DEI.* Ztrasno ie mezto ovo, ovo
 Hisa Bosia ie, y vrata nebezka, y zvalasze bude Dvor Bosi,
 y gdo vu tom dvoi? ar ztrasni G. Bog seregov zadersava-
 ze vu preñ: Oltarzkom Sacramentumu, koiemu na szlusbu
 dvore ferci Angelyzkeh Duhov tak dobro vu Czirkve, kakti
 y vu nebu, ter vn ovakovom meztu tak szvetom, y tak
 ztrasnom uffasze Kerscheni Chlovek ne szamo pochivati,
 dremati, y szpati, nego y unoge druge ztrasne grehe chi-
 niti, koiehsze nebi uffal pred niednem naipriproztessem

Chlo-

Chloveku vuchiniti, oh! hudoba prokleta Kerscheneh
gresneh lyudi.

Littere c. 5.

Pri Sz. Lukachu Evang: vii 5. dèlu cstem kaiszeic z. Sz. Petrom pripetilo, naimre kadaie Sz. Peter Apost: na rech Christussevu hitil mresufzvoiu vu morie, vlovilie tuliku unosinu rib, daszeic mresa tergala. *Rumpebat r̄ rete præ multitudine pisciam.* Tak da Sz. Peter y z- tovarussi szvoemi nifzu mogli one nifese van izulechi, negoszu morali druge iosche na pomocs zvati: *Et anuerunt sociis qui erant in alia navi, ut venirent, ad adjuvarent eos.* Y dalisz u znamenie tovarussem koijszu bili vu drugeladie, dabijm dosli napomocs. Mudri y Vuchenii Dionysius Cartusianus chudifze nad ovem pripecheniem, da naimre ovi imaiuchi potreba pomochi za mresu van izulechi, nezovu nyh na pomocs, nego szamo zlamenie davaiu namigavaiuch z-glavum dabijm napomocs dosli, zakai adda nifzu nyh glaszno zvali? Odgovaria recheni mudri Chlovek: *Quia præ JESU reverantia vix loqui audiebant.* Kaiti imaiuchi nazochi JESUSSA nifzusze uszali vu zt odpreti: Vezda velim ia ovak, Apostoli imaiuchi pred ochima szvoemi Szina Bosiegā vu jedne barke, natulikoszusze sonali prednym, datze nifzu uszali vu zt odpreti, unogomenie krichati: Dabiga pak videli bili vu Czirkve na szvoiem Oltarzkom Tronussu szedeti, kaksze oni iosche unogo bolye nebi sonali bili prednym vu takovom meztu kaigovoriti?

Szada pako kaksze five vu Czirkvah Bosieh, vu koich prebiva on izti Szin Bosi pod krusnom kipu Presz: Oltarzko Sacmenta, koije onde na moriu vu ladie z-Apostolmi bil, y koi szada vu nebu Kralyvie. Namigavaliszu onda Apostoli tovarussem szvoiem dabijm dosli na pomocs, neuffaiuchisze nyh glaszno zvati; Szada pako prez uszakoga ztraha Bosiega, y szrama Chlovechanzkoga Namigaviajuszi mladilyudi vu Czirkvah szveteh pred liczem, y ochitna onoga koije Serutator Cordium. Koi vidi y znaaszczaz Chlovechanzka, y z-onem namigavaniem davaiuszi zla-

mienia nechizte lyubavi , y gresneh nechizteh poseleny ,
naglozt hodech vu takove Czirkve , kadesze vkup zeztaiati
niogu , z- ochima , z- vuztmi , z- rukami , miszlech , govorech ,
y chinech vu Sz. Czirkvah tulika y takova odurna , pred li-
czem Bosiem , koiehsze nebi usfali vu iedne stalle pred ko-
icai lovatzom , ali pahtirom chiniti , y govoriti , y zato
rauno tusisze G. Bog po szvoiem Sz. Jeremiaszu Proroku .

Quid est quod dilectus meus , in domo mea fecerit scelera multa? Jerem: c. 11. v. 15.
 Kaije da dragi moy , vu hise moie vuchinilic grehe uno ge ?
 Da Turki , y paganini Czirkvam moiem postenia neodlasu ,
ni chuda vredno , nebuduchi oni vu Sz. Vere raszvecheni ,
nego dalyuczvo moie Kerschanzko , Katholichanzko vu
 Sz. Vere raszvecheno znaiuch da Sz. Czirkve icszu hise , y
prebivalischa moia , vu koieh ia tak dobro , kakti y vu nebu
prebivam , vu koieh Czirkvah ono ie odmene z- tulikemi
darini , y miloschami nadelyeno , mene vendar onde pred
ochima moiemi nessonasze uiti neboi z- grehi tak rusnemi
y odurnemi psaniti , y bantuvati , oh ! toie chuda vredno .
 Ali nai znaiu , y tverdno veruiu dafze budeim fantil nad ny-
 mi . *Ergo & ego faciam in furore ; non parcer oculus meus , nee* Ezech: c. 3. v. 18.
nisi erabor ; & cum clamaverint ad aures meas voce magna , non
exaudiam eos. Adda y ia vuchinim z- nagloztium ; neoprot-
 zi oko moie , nitisze budem szmiluval ; y kada krichali budu
 na vusseszamoia glaszom velikem , nebudem poszlussal nyh ,
 y tako uszi ti takovi koijsze nessonau , niti neztrasse vu
 Sz. Czirkvah gressati , y z- grehi szvoici G. Boga psaniti ,
 y bantuvati , ztrassneh kaftig Bosieh vremenitneh y veko-
 vechneh , moraiusze nadciati , vu koieh kaftigah krichali
 budu , y pomochi od Boga proszili , ali poszluhnieni ne-
 budu .

Nitisze nad tem' nikomu ni potreba chuditi , unogo me-
 nie dvoiti , ar ova iztina potverditisze more z- onemi rech-
 mi koicze estu vu perveh Knigah Kralyevzkeh . *Si peccaverit*
vir in virum , placari ei potest DEUS : Si autem in Dominum pec- 1. Regi: c. 2. v. 25.
caverit vir , quis orabit pro eo ? Ako zagressi Chlovek proti

Origen.

Chloveku, szmiluvatimusze more G. Bog: ako pak proti G. Bogu zagressi, gdo bude molil za niega? On pako gressi proti G. Bogu koi niegove perve tri zapovedi neobdersava, toieto, koi vu tugie Boge veruie, y nye moli; koi proti G. Bogu blazni; y koi Szvetkov neizvetsi. Oszebuinem pako nachinom (velimudri Origenes) on gressi proti G. Bogu, koi iz Czirkve Bosie chini kerchinu, piacz, ali kurvinzku, burdelniczku. Peccatum in hominem vocat hic Dominus, quod extra Sanctum committitur; peccatum vero in DEUM, quod in Sa-
teris, seu in Ecclesiis perpetratur, & pro his quis orabit, si Domi-
nus audire nequit? Greh proti Chloveku zove G. Bog, on
koisze zvun Sz. Mezta chini; greh pako proti G. Bogu ie on,
koisze va Sz. Czirkvah chini, y za ove gdo bude molil, ako
szam G. Bog chuti nemore?

Budu morebiti molili Szvetczi y Szverticze Bosie za-
nyh? ter naimre oni, y one, na chazt koich Czirkve one
ieszu zezidane, alikonche vu nyh Oltari podignieni, y kipi
po ztenah pribieni? Oh nikai menie nego to; Nego pacse
oni izti Szvetczi y Szverticze, koieh kipi, Oltari, ali Sz. Kozti
nahagiausze vu takoveh Czirkvah, vu koieh Kerscheniki tu-
like grehe chinè, y tak nedoztoinofse dersè, krichè k-G.
Bogu tusech gresnike takove. *Vindica sanguinem nostrum*
DELISSoster. Fantisze nad kervium nassum G. Boze; toieto
govore: Uszamoguchni, y pravichni G. Boze; Ova Sz. Czirk-
va ie zezidana na vexu chazt, y diku tvoiu pod imenom na-
sem poszvechena; Ti pako dobro znas, y vidis, vu kakovom
postenu od kerschenikov ie dersana, da naimre pred to-
bum, y pred nami, tulike y takove, tak ztrasne y odurne
grehe chinè, koichsze na piaczu neussati chiniti; Fantisze
adda zverhu spota, y krivicze koiasze vu Sz. Czirkvah tebe, y
nam chini. Tiszi negda fantil nad Persianzkemi Szolda-
ti, potopiusjih vnofinu vu potoku Lido na kaftigu daszu
oni Boga Jupitera Czirkvu oplenili, y opuztili bili. Tisi
negda Gotte z goruchemi ztrelam i kaftigal, y zkonal,
zbok toga daszu oni Gerchkom *Orszagu* z- Czirkymi Sz.

Mo-

Molitve gorie, y merse, neg z-muskemi hisemi, ali sivin-zkemi stallami baratali. Fantisze nad nevernemi Kerscheniki, koij twoie Sz. Czirkve na tolvaizke iame, na sivinzke stalle, y kurvinzke burdelnicze obrachaiu, tulik spot y krivi-czu, tebe y nam, z-tulikemi grehi chine.

Citem dā vu Rimu Czirkva Herkulcsseva ie bila tak zezidana, da nieden pesz ni mogel vu nyu vlezti, nitikoia mu-ha doleteti: Szadasnie pako vreme vu Czirkvah Bosieh ic vecs pasz, y mūh, neg lyudi; ar uszi oni mogulze pszom pri-szpodobiti, koij vu Czirkve Bosie hode, ali nemole, nego na mezto molitve razgovariaiusze od terstva, gozpodarztva, pravdih, pripovedaiuch novine, ogovariaiuch blisnie; kakti takai y oni, koijsze kakti pszi povrachaiu vu perve gre-he na Sz. Szpovedi izblyuvane, y tak szmradnum Conscien-czium vu Sz. Czirkve pred lice Bosie āohagiaiu. Muham pako ieszu szpodobni uszioni, y one, koij vu Czirkvu prez uszake pobosnozti hode, vu nyhsze prez uszake chednozti dersē, z-ochima okolu po Czirkye zbrivaiuch tulikem ne-chiztem mislyeniam, y poseleniam zrok davaiu, pacse y zlamenia nechizte lyubavi izkasuiu, nemiszlech, nitisze maraiuch za one Christusseve rechi. *Domus mea, Domus oratio-nis est.* Hisa moia, ie Hisa molitve; à ne razgovorov, ogo-vorov, y kaikakveh drugeh grehov. Oh! dabi vezda na ov szvet, y vu nassu Horvatczku zemlyu dossel Sz. Ivan Chriso-stomus, y videl vu kakovesze sznage, chazti, y postenui Czirkve Bosie dersē, ia veruiem dabisze on suhko izplakal, y plachuch govoril, kodsze ie negda bil puztil chuti govoriti.

*Domum DEI in diaboli vestibulum vertitis, propter quod acerbo-s. Chrysostomus
fleo, & numquam stendo finem faciam.* Hisu Bosiu ò Kersche-ni Lyudi! na vrásie zhodische obrachare, zbok cheszā suh-kosze placsem, niti nigdar placsu konicza neschu vuchiniti: *Stat Sacerdos DEI orationem offerens cunctorum, tu autem ò Chri-stiane! ridens, nihil timens non contremiscis, nec colligis te-ipsum?* Ztoi Mešnik pri Oltaru molitvu uszch Bogu aldu-iuch, ti pako ò Kerschenik! szmeiuch nikaisze nebois, ne-

ztraffis, niti vpamet neiemlyes? Nai ide gdo zmegy vasz vu Turzke Czirkve, illi Moskee, y bude videl vu kulike sznäge, chazti, y posteniu oni nye dersè, natuliko da pod glavno zgublycie liztor plynuti na zemlyu nigror nesznie, unogo menye kai nedoztoinoga vu nyh chititi, ali nechednosze dersati, akoprem Czirkve nyhove niszcu hise Bosie, nego prebivalischa vrashia: Ter nili to spoty szramota Kerschanzka? y nebuduli Turczi y pogani na Szudni dan, nasz Kerschenike zbog toga osugialvi?

Ecli. e. 18. v. 25. Zakaizato dokancham moie govorenie z- navukom koga Duh Sz. uszakomu Bosiemu Kerscheniku po mudrom Syraku daie. *Ante orationem prepara animam tuam.* Pred molitvum potrebnouie miszlti kamsze ide, kadasze vu Sz. Czirkvu ide, pred koga, pokai, y z-kakovum Conscienciumszc ide? Turczi pervo neg vu szvoie Czirkve idu molit, oni usze szvoie telo operù, à Kerscheniki z-kakovum chiztochum Dusse y Consciencie pred licze svoga G. Boga vu Czirkvu hode? kaksze ussaiu izprosztiti ono kai prosze, ako ioscze za molit, y proslit, à ne bolye za gressit vu Sz. Czirkve dohagiaiu. Poszluhni adda uszakà kerschena dussa navuk Duha Sz. *Ante orationem prepara animam tuam.* Pred molitvu pripravi dussu twoiu, kak pako to? Naipervo operi dussu twoiu z-koium szuziczum za grehe twoie govorecs z-pokornem Kralycm Davidom. *Paccavi Domino.* Zagresilizem proti G. Bogu moiemu, y zato szmiluisze mene G. Bosse polek velike miloszerdnozti twoie, y polek vnosine pomiluvany twoich, izbrisssi grehe moic. Iduchi putem vu Czirkvu, premiszli kam ides, pred koga, y pokai ides? Danaimre ides vu Czirkvu pravu Hisu Bosiu, pred szamoga G. Boga twoiega, niega chaztit, molit y hvälit; molit za oproschenie grehov, y za podelyenie milosche szvoie vu ulzech potrebochah dussevneh, y telovneh; hvälit pako ides nemu za usze priete dare, y milosche. Doyduchi pred Czirkvena vrata, recsi z-Kralycem Davidom. *Introibo in domum tuum.*

mun tuum Domine, adorabo ad templum sanctum tuum, in
 timore tuo. Hochu poyti vu hisu twoiu Gozponc, y tebe-
 sze vu Czirkve twoie pokloniti hochu, y szpovedati usze
 teskoche moie duhovne, y telovne. Doyduchi vu Czir-
 kvu z- doztóinum chednoztiu, poniznoztiu, y pobos-
 noztiu recsi z- meiem Serafinzkiem Sz. Otczem Ferenczem
 Quis ego sum Domine, & quis es tu? Gdofszem ja Gozponc,
 y gdoszi ti? Ja szluga, Ti Gozpon, ja ztvorenje, ti Ztvo-
 ritel, ja gresnik, Ti sivi G. Bog, koi grehe opraschas. Jed-
 num rechium. Ecclesiam ut Calum adi. Opomina uszakoga s. Nilus
 Sz. Nilus Biskup: Et nihil in ea aut loquere, aut age, quod ter- Episcop-
 ram sapiat. Vu Czirkvu kakti vu nebo doidi, ar kadeie
 G. Bog ondeie nebo, G. Bog pako ie vu Czitkyc, adda
 Czirkva ie nebo, y nikai nemitzli; negovori, niti nechini
 vu Czirkve zemelyzkoga, gresnoga, kaibi moglo na
 zbantu Bosiu bitti, y niega bolye na ka-
 stige, neg na podelenie milosche
 szvoie genuti.
 Amen.

NB. Vide plura de hac Materia in prima Parte Domi-
nica 9. post Pentecosten.

NA DEN POSZVETILA CZIRKVENOGA TRETA PRODEKA.

Ako oni, koij Czirkve Bosie z-grehi ozkrunuiu, G. Boga tak ztrasno bantuiu:
Kai nechinè oni, koij Czirkvenobla-
go pozlu mecsu, ali poszvoiuiu?

*Nolite facere domum Patris mei, domum ne-
gotiationis.* Joan. c. 2. v. 16.

Naite chìniti hisu Otcza moiega, hisu
terstva.

GDo nezna, kakove, ykulike szverozti bilaie negda ona
ztaroga vremena, y zakona Arka, illi Skrinia Bosia,
y kakie od G. Boga na obrambu, pomocs, y usze dobro bila-
dâna Lyucztvu Izraelzkoïnu? Nistarnanie takie unogem
naskodu, y neszrechu bila, dajm niedna druga ztvar na ve-
xu nebi bila mogla bitti. Taksze cste vu perych Kralyev-
zkeh Knigah da zaradi recsene Skrinie Bosie, ubilie G. Bog
naglum szmertium sedemdeszet poglaviteh lyudi od naroda
Betsamitanzkoga, y petdeszet iezer drugoga lyuczta,

szamo

szamo zato, da nisu one Skrinie doztoinoga postenia odlagali, nyu prez utzake chednozti gledaiuch, kadaszuu po nyhovom Kotaru Filisteussi pelyali. *Percusit autem Dominus, veli Sz. Piszmo, de viris Bethsamitibus, eo quod vidissent Arcam Domini de populo 70. viros, & quinquaginta milia plebis.* Vudrilie pak Gozpen od lyucztyva Bethsamitanzkoga, zato daszu videli Skriniu Bosiu, szedenideszet drechneh, y petdeszet iezer proztek lyudi. Niti mense netreche zrok bilaic rechene Skrinia Bosia nekoiemu Popu koisze zvasse Oza, koiegae G. Bog naglum szmertium polek one Skrinie umoril, szamo zato, dalzeie bil nye nedoztoino doteknul. *Irratusque est indignatione Dominus contra Ozam, & percusit eum, super temeritate; qui mortuus est ibi juxta Arcam DEI.* Raszerdilzie bil G. Bog szuproti Oze, y vudrilie niega, zbor preuzetnozti; koi umerlie onde polek Skrinie Bosie. Ali koi zrok ove szerditotozi Bosie moralie bitti? Kakova preuzetnozt Popa Oze ie bila? Odgovaria Sz. Pilzmo: *Extendit Oza manum ad Arcam DEI, & tenuit eam; quoniam calcitrabant boves, & declinaverunt eam.* Pretegnulie Oza ruku na Skripiu Bosiu, y dersalie nyu; arszusze possemeliki bili voli, y nyu nagnuli. Bose moy dobri! kakova preuzetnozt ie ova, zdersati Skriniu twoiu dabi na tla, y morebiti vu blato neopala, kodizeie iur nagnula bila: Takoie N. N. y ni drugacs, za szamo iedno doteknenie Skrinie Bosie moralie naglum szmertium umreti.

Vezda idem ia à figura, ad figuratum. Od Sz. Piszma na czily govorienia moiega, y velim da rechena Skrinia Bosie ie iedna prava szpodoba Sz. Czirkve Bosie. ako rau no lyucztyv Kerschanzkому na veliku haszen, pomocs, y obrambu od G. Boga dane; nistarmanie unogem ieszu na veliku telovnu, à iosche vexu dussevnù skodu, y neszrechu: Naimre onem koijsze nedoztoino vu nyh dersè, neposteno zgledaiu, gresno govore, oszmehavaiu, y noruiu, kodszusze Bethamite izkazuvali proti Skrinie Bosie vu koicie Manna Kruh Angelzki bil. Oszebuinem pako nachinom

1. Reg.
c. 6. v. 19.

2. Reg.
c. 6. v. 7.

Ibid: v. 6.

nom skodlyveszu Czirkve Bosie onem, koijnym skodu chinè; Koij dotichusze nyh, y dohodkovnyhoveh, ali ne kod Oza Pop za pomochi nye, y dohodke nyhove povexati, nego za pomensati, y poszvoiat, ter Czirkvenem blagom szebe czifrati, y goztili. Od perveh vu perveh dveh prodekah'icszem zadozta govoril: Zato od drugeh ovde kanim govoriti, koij naimre Czirkveho blago poszvoiavai, y pozlu mechu, proti koiemisz Szin Bosi tusi govoreci. *Nolite facere Domum Patris mei, domum negotiationis.* Naite chiniti hisu Otcza moiega, hisu terstva. Z-kojemi rechmi vidisze kakti moliti onem Plebanussem, Sikutorom, y Czirkvenem Szinom, ali ne szamo moliti, nego vidisze, y groziti, dahise Bosie, toieto Sz. Czirkve vu sznage, y chazti dersè z-dohodki nyhovemi, ako nehte ostreh vremenitnch, y vekovechneh kastig nad szobum zpoznati, kai obilniec hochu izkazati.

Tusilszeie negda G. Bog szvoiemu Jeremiassu Proroku proti gresnomu narodu Sidovzkemu govorosci. Reliqui domum meam, dedi dilectam animam meam in manu iniuriorum ejus. Nutò moy verni Prorok Jereiniias, pogley, y premiszli kaiszeie mene pripetilo; Jaszen oztavil hisu moi, zruchil-fzem ochintzvo moie, dalszem duszu moi vu ruke nepriatelov moich, toieto kod midri Sz. Piszma Tolmachniki, szude, y govore, daie hotel recsi, oztavilszem Czirkvu moia Jerusalemzku, koiuszem za moi hisu dersal, zebrał, y poszvetil. *Elegi enim & sanctificavi mibi locum istum, ut sit nomen meum ibi in sempiternum, & permaneant oculi mei, & cor meum ibi cunctis diebus.* Veli Sz. Piszmo: Zebrał-szeinszi, y poszvetilszem mene mezto ovo, da bude imie moie onde na veke, y ztale budu ochi moie, y szereze moie onde uszaki dan, vuto ime, y vut van da ochi moie budu uszidgar odperte na miloziuno gledanie zverhu oneh, koijme budu onde chaztili, y molili, y szercze moie na pomiluvanie zverhu nyh: Ovu pak o Czirkvu y hisu moi, y lyuczvo moie Jerusalemzko, koieszem ia lyubil kakti dusz.

Jerem.
• 12. v. 7.

Paral.
• 7. v. 16.

dissu moiū, dalszem vu ruke nepriatelov moieh. Ali o' Bose! koijszu ovi nepriateli, koiemszi ti tvoiu hisu oztavil. *Principes ac Sacerdot es populi.* Odgovaria od ztrani Bosie mu-
dri Cornelius à Lapide : Glavati naimre y Popi lyuez-
eva, kakszuadda ovi hisu tvoiu chivali, raunalni, y vu poste-
niu dersali ò G. Bose uszamoguchi? Tak, kak gorie nitisz
znali, nitiszumogli, atszuiu szpravili. In desertum solitu-
dinis. Na' iednu puschinu; na' iednu Jamu tolvayzku,
opleniussiu y porobiusi, praznu szmradnu, y nesznašnu ie-
szu oztavili, taksezie tusil negda G: Bog na Glavare Czirk-
vene, y szvetczke zbor velike krivicze one prelepe Czirkve
Jerusalemzke vuchiniene.

Szadasne pako vreme oh! kuliko zto iezero krat ima-
sze vexti zrok tusiti proti Czirkvenem Glavarom, y Officia-
lom, koiemie Sz. Czirkve izruchil, y preporuchil, daie vu
sznage dersè, nyhoveh dohodkov nai neposzvoiavaiu, ne-
goie trofse na' ona, koiaszu k- vexe chazti Bosie, y Sz. Hisce
niegove potrebna: More vendat od unogeh recsi. Reliqui
domum meam in manu iniuriorum ejus. Oztavilszem hisu
moiu vu rukah nepriatelov nye, dalszeniym pod oblazt
Czirkveno blago'zruchilszemijn dohodke, dabi snyimi nye
kincsili, y vu sznage dersali, oni pak z-onem blagom szan-
meh szebe kincse, hise zigyu, y z-dohodkisze goztes, y
Czirkve pako Bosie puschau ne szamo puite pavuchin, y
szmrada, nego Oltare usze od chervov iziedene, Oltarzke
rahe usze plezniye, czundrave, y cherne puschau na ni-
kai dohaiati, Czirkvene bolte y zide podiratisze zbor
krovov czundravch y razderteh. Vu Sacrifiah Kelihe ne-
sznasnesse od domacheh peharov; Mesnu ruhu chernessu
od kuhinzkeh czanykov, iednum rechium unogi y preunogi
Czirkveni Glavari, y Officziali derse Czirkve Bosie vu
mensem prestimaniu, chazti, y sznage, neg dersè pogat-
tini y krivoverniki Czirkve szvoieh Malikov, y Bolvanov.
Ali nai tverdno veriu uszi ti takovi nepriateli y neverni
szluge Bosi, dajm Czirkveno blago preszczti hoche.

Kodie preszello onem Popom od koiehsze Sz. Daniel Prorok szpomina vu 14. dèlu, kak naintre vu iedne Babilon-
zke Czirkve bilie nekoi Bolvan, illiti Malik imenom Bel,
koiemuszeie ne szamo usze lyucztvo Babilonzko klanialo, y
z-Kralyem zkupa za pravoga Boga dersallo, y poznavalo;
Negoie hotel Kraly imeti dabimusze y Daniel klanial, go-
vorechimu.

Daniel. *Quare non adoras Bel?* Zakanisze neklanias Be-
C. 14. v. 4. lu? Nakai odgovorilic Daniel Kralyu. *Qui non colo idola
manufacta, sed viventem DEUM qui creavit celum & terram.* Zatosze ia Belu twoiemu neklaniam, kaiti nezpoznavam za
Boga malike od ruk chlovechanzkeh vuchiuiene, nego zpo-
znavam onoga sivuchega Boga koi ztvorilie nebo y zemlyu,
Bel pako ie mertev Bog tvoy o Kraly, koi ima ochi, ali ne-
vidi, ima vuszesza ali nechuie, ima vuzta ali negovori, niti
neie. Holà Daniel kai togovoris? rekeli Kraly k- Da-
nielu, kak ti mores recsi da moy Bog Bel ie mertev, y da-
imaiuchi vuzta snymi nikai neie? Neznasli ti, y nevidisli
kakmusze uszaki dan iz dvora moiega dvanaizt velikeh hle-
bov kruha, cheterdefzet ovacz, y sezt pintov vina daie,
koia usza on chizto poieda, y izpia, damu nikai prekorub-
ezè neoztaie, koi adda tuliko more poiczti, y popiti,
kakie moguche da nisiv? Nato odgovorilic Daniel Kra-
lyu, akoli o Kraly ova usza szam Bel tvoy Bog poieda, y iz-
pia, kod ti stimas, y govoris, mertev ztanovito nemore-
biti; Aliti mene verui o Kraly, dasze vu tom iako ukannie,
ar ie on iz blata, y bruncza od ruk chlovechanzkeh vuchi-
nien, koinepie, niti neie; Gdo adda ova tulika izpia, y
poieda? opitalic Kraly Daniela, koemu rekeli Daniel,
dopuzti mene o Kraly da ia iednu probu vuchinim, iz koie
zpoznati hoches, gdo twoiealdove poieda, y izpia, koie ti
uszaki dan Bogu twoiemu na hraru posilyas: priyolilie
Kraly, y Daniel vuchinilie donezti navadnu veceru pred
malika Bela, potlam pak poszpalie, y poszeial Daniel po
Czirkvenom podu pepela y onako zaperlie Czirkvu, koinie
Kraly z-pechatium szvoium zapechatil, y odisliszu domov
uszi

ufzi zkupa. Drugi dan ztavissze rano Kraly, yz-Danielom posliszu vu Czirkvu, koiuszu nasli zapecchachenu, kodszu u oztavili bili, y berselie odperta bila, pogledalie Kraly na ztol Boga szvoiega Bela, akoie poiel, ali ni, ono kai pred niega ie poztavlyeno bilo, y zapazilie prazen ztol, y zato, zakriknulie. *Magnus es Bel, & non est apud te dolus quisquam.* V. 17 Veliksziti Bog Bel, y ni vu tebe cziganie nikakve. To chuiuchi Daniel nafszmeialszeie, y rekelic Kralyu. *Eece pavimentum, cuius vestigia sunt hæc.* O Kraly neglei szamo na ztol, nego poglei y na pod, chijszu szledi ovi? gdoie ovu noch ovud hodil? *Vides vestigia virorum, & mulierum, & infantium.* Vidimia szlede muske, senzke, y dechinzke, onda vesz szerdit dozvalie predsze Pope, Senne, y Szine nykove, pochelieie izpitavati gdoie onud onu noch hodil? Koj od velikoga ztraha zamuknusse zpoznavauuchisze kriycze. *Oecidit ergo illos Rex.* Pomorilie adda usze do iednoga Kraly, y tako preszeloijmie Czirkveno blago.

Kaiszeie vu ove poganzke Czirkve pripetilo, Bogbi hotel, dabisze y dan danasni z-Czirkvami Kerschanzkemi nepripechalo, ar oh! kuliko, y. kuliko Czirkvih ie, koie uszaki szvetek dobivaiu od pobosneh Kerschenikov lepa Almustva; na koie umiraiuchi oztavlyaiu vinograde, polya, sivinu, szrebro, peneze, y vendor Czirkve ieszu kakti stalle, vu koichsze nikavoga pobolsania, niti sznage, ali lepotè kakve nevidi, kam adda tulika Almustva? tuliki do-hodki kruha, y vina? kam tuliki interessi, y Capitali? eh chesz gerlo oneh Czirkveneh Chaznikov, doide Jasprist na visitu, pita Plebanussa y Sikutore kaije chesz leto na Czirkvu doslo? kam Czirkveno vino, nakai tulikeh polý kruh ie potrossen? Odgovariaiu, Gozpodine uszeie Bel poiel, uszeie Sz. Mikula Patronus Czirkveni potrossil, koiega ne szamo na Mikulinie, y na poszvetillo Czirkveno, nego y vecskrar chez letto pohagiaiu processie. *Qui servit Altari, vivit ab Altari.* Koi izlusi Oltaru, sive od Oltara, à gdeszu

tuliki tesaki, koij obdelavaiu vinograde Czirkvene, y polya? aka prez plache, konche prez hrane dusni niszta delati, y tako kuliko nuter, tuliko van, tak da za Czirkvu nikai, nitije zakai na Czirkvu kai kupiti.

Ali nai doide Daniel, toicto szud Bosi, ar Daniel hoche recsi Diachkem iezikom. *Judicium DEI.* Toicto Szud Bosi, nai velim ia, doide Szud Bosi, nai Kraly nebezki kakri pravichni Szudecz doide, y izpitavati pochne kamic Czirkveno blago? ondasze poznati hoche gdoicie poiel, y potrossil, ondasze budu videli szledi oneh koijszuie raznassali po hisah szvoich, ondasze bude videlo da ni polovicza blaga Czirkvenoga ni potrossena na tesake, ali na druge Czirkvene, potreboche, kulikoie na rachun poztavlyeno, y zapiszano, onda oni Sikutori, y Czirkveni Szini odztraha zamuknuti hote, koijszu prez uszakoga ztraha megy szobum govorili, muchiti, hochu y ia, iecsti Czirkveno letosz, budem pak ia kletu iel. Ah! onda, ondasze Kraly nebezki y Szudecz ukup pravichni, raszerditi hoche neszmerno proti tem takovem, nevernem Czirkvenem Officialom, y hocheijm vuchiniti, kodie vuchinil Kraly Baltasar Popom, Sennam, y Szinom nyhovem. *Occidit ergo illos Rex.* Pomorilie adda nye Kraly, tak y te takoye pomoriti, y szmertium vekovechnum zkochati hoche.

Kai Kraly Balthasar z onemi Czirkvenemi tatmi ie vuchinil, toie G. Bog z Balthasarom Kralyem vuchinil, ar on vuchiniusi jedno veliko goschenje szvoiega Kralyeuztva. Gozpode, y kadabi dobre volye bili. *Tunc allata sunt vas a aurea, & argentea, quæ asportaverat de templo quoderat in Ierusalem.* Ondasz donecse ne bile poszude zlate, y szreberne: koicie odneszel bil iz Czirkve Jerusalemzke, izkoieszu pili Kraly, y gozti niegovi, ali kadabi Balthasar naibolse volye bil, ondaie zagledal na zidu iednu ruku piisschu ove tri rechi: MANE, THECEL, PHARES. Koie potlambimu Daniel iztolnachil bil govorecs. O Balthasar, szvetli Kraly! Imas znati daszeie priblisal konecz szreche,

zmos-

zmosnozti, veszelya, y sitka twoiega, ar zbok grehov tvo-
iech G. Bog od tebe iemlye Kralyeuztvo twoie, y onu iztu-
nocz umorienie bil Kraly Balthasar. *Eadem nocte imperfectus
est Balthasar Rex Chaldaeus.* Y tako neszrechnum szmertiuum
Kraly sitek szvoy ie dokonchal, y duszu vu pekel poszlal, ka-
de placha, y naveke plachala bude kriivicze Sz. Czirkve Bosie
vu Jerusalemu vuchiniene.

Baronius pak o pisze daletta 1055. bilic ieden Grof koi
vzemsi Czirkve Metcz nekoja polya, illi nive, koicie po
szmerti oztavil szvoiem Szinom, Szini pak decze szvoie, y tri Damia.
tako do deszetoga kolena, koi uszi buduch opominani za 1. ad Do-
povernuti Czirkve one nive, ali zahiman, ar nieden ni ho-
telzato znati, dabi one Czirkvene bile, kaiszeie pripetilo?
puztelic G. Bog iednomu szvetomu Chloveku videti iednu
loytru vu peklu, po koie isleszu dusse vu glubinu peklenzku
onoga Grofa, y uzege oztanka niegovoga, kod kriivichneh
ladauczev oneh Czirkveneh Niv. Odkoieh z-pravum izti-
num moreszereczi. *Occidit ergo illos Rex.* Pomorilicie, y vu
pekluiwiec zakopal Kraly nebezki.

Ali da nerecse gdogod priprozzi Chlovek, daszu ovo
liztor izmislyenia Prodektorzka, z-koimi oni lyudi ztrafe,
zato nai uszaki potzlussa szamoga Szina Bosiega, kaksze
on uszem Chaztnikom Czirkvenem grozi, ako oni Czirkveno
blago na Czirkvene potreboche nebudu trossili, negoie li-
ztor na szvoiou hafzen obrachali budu. Potlambi adda rekel
bil pri Sz. Mattheiu, da veliku plachu dati hoche uszakomu
Glavaru, y Officzialu, koi verno barache z-blagom Czirk-
vihih szvoich, ondalze obracha k-nevernem szlugam govo-
recsi. *Si autem dixerit servus ille malus, in corde suo; moram Matthaeus
facit Dominus meus venire, & caperit percutere conservos suos,* c 24. v. 48.
manducet autem & bibat cum ebriosis; Veniet Dominus servi il-
lius in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & dividet eum,
partemque ejus ponet cum infidelibus. Ako veli szluga koie-
gaie Gozpodin niegov nad hisum, y blagom szvoiem oztavil
daga chuva, doklamse nazad iz puta poverne, pochne on

z-onem blagom leposze opravlyati, uszaki dan gozti, y'ne-
miloma trossiti, drusinu pako preganiati, oh! prez uszake
dvoinozti po niega nebude dobro, ar doide Gozpon on dan
domov nazad, kada szega naimenie bude nadeial, y vuru ko-
ju nebude znał, y povernuchisze bude oster rachun od niega
potrebuval, kakie z-blagom niemu zruchenom, y zauffanom
baratal, y nakai ie kai potrossil, koiega naiduchi kriveca, kod
tata hoche pozta viti vu temniczu, megy druge krivcze, za pl-
chat snymi iednak nevernozt szvoiu, kade bude vekovechni
placs, y skripanie zubih.

Kogafze pako ova Parabola bolje dotiche, kak Pleba-
nusse, y Sikutore kakti naiperve Chaztnike Czirkvene, y
szluge Hise Bosie, koiem Christus odhagiaich vu Nebo,
Czirkvu kakti Hisu szvoiu ie zruchil, y preporuchil, y za-
povedaußijm daz-nye blagom, y dohodki verno barachu,
nye obrachaiuch, y trossech na sznagu y potreboche, kai
ako oni nechine, nego puschaiu Czirkve Bosie kakti iedne-
stalle, szmradne, y razderte, ter oni z-onem blagom szamí-
szebe pomasu, oh! tesko y sinehko uszem tem tak oevim Quia
divideat eos, partemque eorum ponet cum infidelibus. Ideſt, in pena
eternitate constituet. Tolnachi Sz. Hilarius: Hocheie razde-
liti, dusse naimre nyhove od tela razdrusiti, y hocheie po-
zavit megy nevernike, toieto muk vekovechneh delnike vu-
chiniti, kodie vuchinal one, od koichsze vuchenii Baronius
szpomina.

S. Hilas.
Comment. in
c. 26.
Matth. in
An.

Baronius
ad An. 522.

Piſe adda Baronijs da letta 522. Kraly Transimundus
izpelyalie bil Kerschanzku voyzku napolye szuproti nepria-
telu vere Kerschanzke Turchinu, z-koinmie y vu Turzku
zemlyu bil zassel, Pervi Turzki Vizer videchisze szlaboga za-
braniti tulike Kerschanzke szille, miszlilszeie kakti podati, ali
vendar pervo ovu zapoved ie dal van po uszem izvoiem tabo-
ru, da nieden Turchin pod glavnō zgublyenie neszme nikak-
ve skode, niti spota vuchiniti onem Czirkvam, koieszu negda
od kerschenikov na chazt Bosiu zezidane bile, da pacse ako-
bi videli da Kerscheniki nym kakoy kyar, ali spot chinę, kuli-
ko

komogu nai brane, szudechi Vizer Turzki da akoie Kerschanzki Bog pravi, y pravichni Bog, tak on prez kastige neprepuzti hisef svoie zkruuiti, y robiti, y pravoie Turchin szudil, ar Kerscheniki tak dobro Czirkve, kak y Turzke kule ieszu robili, sgali, y palili, koieszu Turczi uszigdar primiru pushali, Redovnikom chazt odlagali, y Almustva delili : Kai Turzki Vizer videchi, pochelie szvoie Szoldate nagovariati y batiriveti dasze podignu szercheno proti Kerschenikom, ar Bog Kerschanzki hoche szvoie kastigati, udrisse Turczi na nyh, y fizchno obladasse Kerschanzku Voizku, kai videchi Kraly Transimundus od velike salozti dussu onde vu taboru ie zpuztil, y od Kerschenikov malo koi siv ozta.

Nut adda NN: kak G. Bog kastiguije one, koij Sz. Czirkvam kod hisam niegovem ne szamo postenia neodlasu, nego pacse y nyhovomu blagu nepraschaiau, negoie grabe, snyms dobro zto i e, y szebe bogate chinè, ar ako Popa Ozu za szamo jedno dotecknie skrinie Bosie, prez nikakove skode, nego pache haszni nye vuchiniene dasze naimre ni prevagnula y nata opala, kodzcie iur bila nagnula, naglum szmertium ie kastigal: Kakti tulikai y ove malopervo imenuvanoga Transimunda Kralya Szoldate, daszu Czirkve Bosie robili y sgali, za koje morebiti niszu nistimali gibi Kerschanzke bile, vendar tak ostro ie kastigal: Kakoveh kastig moraiusze nadecati oni Chaztniki Czirkveni, koij imaiu vu rukah Czirkveno blago gibi inym pomagali Sz. Czirkve, y toga vendar nechinè, zakaizato proti tem takovem on veliki tolmachnik Sz. Piszma Didacus Baeza krichi. *V& ergo illis qui Dominicam sibi reclamam pecuniam servant, hoc est injuste retinent.* Jay adda onem, koij Bosie szebe zauffane peneze chuvaiu, toieto krivo y nepravdeno ladaiu. Arze moraiu nadecati zverhu szebe vremenitne, y vekovechne kastige Bosie.

Zatoizto uszi oni koij god imaiu zkerb na Sz. Czirkve, ako nehte od G. Boga z-naglum szmertium kastigani, y naveke z-neverniki oszuginibitti vu pekel; Nai budu *Fideles disponsatores, ut nihil quod Domini suie est, sibi proprium faciant, nisi bil*

Didacus
Baeza,

s. Thomae
Catena autem

bil etiam de rebus Domini sui vane, & inaniter expendant. Oponima Sz. Thomas Doctor Angelzki, nai budu verni Czirkveni Chaztniki vu trosseniu Czirkvenoga blaga, da naipervo neden zmegy nyh kai naimensega zaſze neoberne, y neposzvoia, ali domaz- drusinum fzvoium nepotrossi: Drugoch, mora uszaki vernozt szvoiu izkazati z- trosseniem Czirkvenoga blaga, da naimre snym naipervo Czirkvu ozkerbi, oszebui- nem nachinom kaisze Sz. Messne, y Oltarzke ruhe dotiche, da vu nichem pomenkania nebude, y uszigdar da usza chi- zta, y sznasna budu.

Naisze obszlusavaju Szvetki Sz. Patronussev Czirkveneh, y Poszvetilischa, kak z- naivexum pobosnoztium mogu, ar ie to vredno y doztoino, yako kai na Czirkvu doide od sivade, dasze iz nye kakov obed pripravi onem koij Oltaru szluse, y to neszudim dabikrivo bilo, ali to szparoma, y mertuchlyvo mora vuchinieno bitti, a ne nsze pouſze freti, y piti, niti na ovakove Obede moraiusze znanczi, y priateli, kakti na szvadbe pozavati, ar kaigodersze Czirkvenoga, od Czirkve- nich Szinov, y Chaztnikov prekoredno, nesparoma, y prez potreboche potrossi, za usze oster rachun G. Bogu dusni bu- du dati, y na drugom szvetu plachati. Zakaizato naisze uszaki od teh takoveh terszi vernoga G. Bogu pokazati z- blagom Czirkvenem, ar takov veli Sz. Hilarius, od G. Boga.

*Super omnia bona sua constituetur, & in gloria DEI colloca-
bitur. Zverhu uszeh Imâny, y kincsey nebe-
zkeh poztavlyen bude.*

Amen.

OD

OD VELIKE CHAZTI POPOVZKOGA ZTALISSA.

PERVA PRODEKA.

Chazt Popouzka zverhu uszeh Chaztih
 Chlovechanzkeh, y Angelzkeh ie naive-
 xa, buduch oni Nameztniki Christus-
 sevi; y koi nyh nechazti, szamo-
 ga Christussa nechazti.

*Honora DEUM, & in eo honorifica Sacer-
 dotes. Eccli. c. 7.*

PostuiG.Boga, y vu nyem chazti Masnike.

Kada ia preveliku chazt, y previszoku oblazt Popouzko-
 ga ztalissa (vu koiegae ov nas denesni Mladomasnik
 prechaztni Gozpon N. N. ztupil, y obnassati pochel) pre-
 mislyavanii, y N. N. pred ochi poztaviti czilyam; nebude
 nikakovo chudo, ako ia zanemem, kodie negda zanemel
 bil premidri Demostenes, zagledausi Filipa Kralya Mace-
 donzkoga. Ali, akopogubim razum, y rech zkupa, kodie
 pogubil bil Herodes Attikus pred Antoninom Kralyem Per-
 fianzkem: Ali, ako opadem vu obsanozt, kodie negda
 Uuu opal

epal bil Lisimačus pred Carclussem V. ovoga imena Cefazarom : pokehdo bila ztalis Popouzki, y chazt uszakoga — Masnika ne szamo szada pri nasz Kerschenikeh, nego y pri Krivovernikeh vu velikom prestimaniu dersan ie bil, kod-

S. Clemens nam to szvedochi Sz. Clemens Alexandrinzki. Sacerdotes Alexan: in *Idolatrarum gentium summo in honore habitu, & Sacrosanctis sunt Constit. appellati.* Masniki paganinzkeh narodov vu naivexem pre-Apost: stimanju ieszu dersani, y naiszvetessi imenuvani ieszu bili.

Alex: ab A- Alexander ab Alexandro pak veli, daszu zverhu uszeh Krallex. lib. 2. lyev gozpoduvali, y nyé na szmett oszugievali. Marsilius dier: genit. Marfil: Ti- Ticinus szpominasze da pri Egiptonczeh nigdor ni mogel. cin. 1. de Kralyem zebran bitti, niti korunu na glavu dobiti, ako per- Christ: Rel: vo ni bil Masnik. Aulus Gellius pisze daszu Masniki negda

pri Lyncztyu Frigie vu tulikom prestimaniu bili, da ono lyncztyo tela mertva nyhova ni zakapalo vu zemlyu, nego vu iedne lepe palerane mramorzke skrinie je zapiralo, kod-sze pri nasz szada zapiraju Tela Szvetczev y Szveticz Bosich. Theodorus Siculus od Egiptonczev szvedochi daszu naimre oni vu tulike chazti szvoje Mesnike dersali, daszu klechecs snymigovorili. Ova usza dobro premislyavaiuich Sz. Gre-

S. Gregor. gur Papa ovak govor. *Si olim Sacerdotes in tanto honore fuerunt, qui ligneos, lapideosque Deos colebant: quanto in honore habendi sunt Sacerdotes moderni, qui colunt DEUM unum, vivum, & verum?* Ako negda Popi paganinzki vu tulikom posteniu ieszu bili, koijszu drevene, y kamenate boge molili: vu kuliko vexam posteniu moraiusze dersati szadasni Masniki, koijsmole, y chazte iednoga sivoga, y pravoga Boga? Koia takai vrednoie da y mi premiszli, ali unogo bolye chazt, y oblast ovoga danasniega viszoko Postuvanova Gozpona Novomesnika N. N. y uſzch Kerschanzkeh Katolichanzkeh Mesnikov Sz. Petra Nameztnikov, koich chazt, y oblast ie vexa ne szamo od chazti, y oblasti uszeh ovoga Szveta Poglaunikov, nego y od uſzeh Angelov Nebezkeh, zbor chefsza opominanafz szam Duh Sz. po mudrom Syraku govoreci. *Honorifica DEUM, ex totum in matris; & in eo bonifica*

riſca Sacerdotes. Postui Bogę, iz uſze dusſe twoic; y vu nyem postui Masnike: Zrok adda zbor koiega vredni ieszu Masniki uſzake chazti, y poſtenia: Polek toga, kak ostro od G. Boga kaſtigani ieszu koij nyh nechazię y nepoſtuju, pokazati polek moguchnozti nakratkom ielzem nakanil.

Da chazt ovoga naſlega danasniecego Novomasnika, ic veva ne ſzamo od chazti uſzeh ovoga ſzveta Poglaunikov, Kralyeiu naimre y Ceszarov, nego pacſe ie veva y od uſzeh Angelov Nebezkeh, akobiſze to Komugod pritesko videlo veruvati, nai ide zmenum k Sz. Januſſu Evang: y onnam ſhoche ſzam od ſzebe povedatiu ſzvoiem Apokalipsu, dasze ſie naſmire odperlo bilo ienkratnebo; y doſſielie bil ieden Angel za obznaniti niemu otainozti nebezke, koiega Sz. Janus zagledauſi takije pred niega pokleknul za poklonitimuſze. *Cecidi ante pedes ejus, ut adorarem eum.* To videchi An. Apoc. c. 19 v. 10. gel Bosi, taki prielic za ruku Sz. Apostola, y niegaſe pochel gore podigati na nođe govorecſiuu. *Vide ne feceris.* Pazi datoga nechiniſ d Sz. Apostol. Kaito chinis d Angel Bosi! adda ti prepovedas lyudem dasze naſi neklaniaiu Angelom? Na mezto Angela odgovaria midri Eboracensis, y veli, da toga Angel ni vuchinil prez zroka, arie on dobro' znal dasze morau lyudi Angelom klaniati, y dabi Sz. Janus bil ieden proz chlovek kodſzu drugi ovoga ſzveta lyudi, nebimu bil prepovedal, y kratil klaniatiſze ſzebe, nego kaitie znal Angel daic Sz. Janus bil ieden Angel telouini, kodie poszvedochil z-onemi rechmi. *Conservus enim tuus sum.* Kako dabimu hotel bil recſi; Janus, tifſze mene po nieden put nemoras klaniati, arſzmo mi dva iednaka ſzlige Bosi, niti ia' kod Angel imam kakovu vexu chazt, ali oblazt od tebe, y zato nepriztoſze dabilze ti mene klanial, pokehdob niſzem vexi od tebe. *Angelus eum sibi ad pedes accedentem ferre non potuit,* govorit recheni Eboracensis, sed illi ſimilem ſe confiteretur, dicens, *Conservus tuus sum.* Angel niega (toicto Sz. Januſſa) ſzebe k-nogam priblisaya luchega podacztini moge.

negoie szebe niemu szpodobnoga povedal, govorec si, szlugalem Bosi ztobum zkupa.

Od ovud iedna nova dvoinozt izhagia, kakbi najmre to moglo bitti, dabi Sz. Janus bil szpodoben, y iednak Angelu, koiye chizt duh? Nato odgovaria zgora recheni Eboracensis, dasze tomu ni potreba chuditit, ar ako rauno Sz. Janus ie imel telo iz Mesza, y Kervi. *Erat Joannes Sacerdos legis gratiae.* Bilie Janus Masnik novoga zakona illi testamentuma milosche: Odkud zpoznavasze, da gdogodie izviszen na chaszt Popouzku, ni vecs chlovek, nego Anghel vu chovechanzkom telu, y zato Sz. Ivan Chriostomus prez uszake dvoine gorovi, daie uszaki Masnik pravi Angel Bosi. *Sacerdos, Angelus DEI verissime dicitur.* Masnik, Angel Bosi zaztanovitosze gorovi. Masniki ieszu Angeli veli Jacobus Marcancius. *Quia instar Angelorum nobis indicant Divinam voluntatem.* Kaiti naszpodobu Angelov nam nazveschajiu Bosanzku volyu. Za Angele moguze prestimavati Masniki zbor chiztoche. *Quia instar Angelorum nec nubunt, neque nubentur.* Kaiti na szpodobu Angelov nesenesze, nitiszefsenili budu. Angeliszu zbor chuvania szebe podlosneh ovchicz. *Quia sicut Angelis suis DEUS mandavit ut custodiant nos, in omnibus viis nostris; sic & Sacerdotibus.* Kaiti kod Angelom szvoiem G. Bog zapovedalie danasz chuvaju na uszeh puteh nasseh; rauno tak zapoveda y Masnikom. Oh! szrechnaa adda y zto icerko krat blasena chazt ie tvoja o unogo chaztni Mladomasnik koju danasz obnassati pochinias, vu koie chazti ia tebe poznavam ne szamo za kakovogagod Anghela zmegy mensh Angelzkeh Korushev, nego kakti iednoga zmegy oneh naivisszeh Kerubinov, od koich Sz. Kraly David govari. *Qui sedes super Cherubim.* Koi szedis oberh Kerubinov, ar G. Bog oberh Masnikov kakti na szvoiem tronussu szedi.

Zakaibisze pak o Masniki morali Kerubinizvati? Ako me gdo opita, tomu takovomu odgovariam ovak: Znaniie dobro da kadasze koi Kraly na Izvoy tronus poszadi, ako gdo

S. Joan:
Chrysoft:
Jacob.
Marcan.

gdo hoche do niega doysti, y niegaſze doteknuti, mora do niegovoga tronussa doysti ; Kerubini pako buduchi tronus Bosi, polek ſvedochanzta Kralya Davida, y to zato. *Quia eorum officium est homines reconciliare DEO.* Kaiti nyhova chazt ie lyudi meriti z- G. Bogom. Akofſe pako Kerubini zovu zato tronus Bosi ? Kuliko bolye moguſze, y morau Mesniki tronussem Bosiem imenuvati ; Ako pak tronus tak y Kerubini, pokehdob da nyhova chazt ie lyadi z- G. Bogom meriti po Sz. Szpovedi, y tako Masniki, kakti y Kerubini imaiu chazt *Homines reconciliare DEO.* Lyudi meriti z- Bogom, illiti mir meggy G. Bogom, y meggy gresnemil yudmi chiniti, addafzu iednaki meggy ſzobum, toieto daszu Masniki Kerubini, Kerubini Masniki.

Alikai velim ia daszu Masniki Kerubini, maloszem rekkel, vecs recſi moram, y velim daszu Masniki vecs neg y naiſzveteffi Serafini ; ioſche vecs, vexti ieszu od oneh 7. Duhor koifzu naivexi Herczegi vu dvoru nebezkowi, pokedob da Masnikom vexe poſtenie odlase G. Bog vu szvoiem dvoru nebezkom nego uſzem onem ſzedmem Duhom. Ar kaivamsze vidi N. N. dabi gdo zaffel zmegy vasz vu palachu koiega Kralya, ali Cefzara, y ondebi zagledal Poglaunika vu tronussu ſzedechega, okol niega pako videlbi nekoiu Gozpodu ſzedechu, nekoiu ztoicchu, nili izardna dabi uſzaki priprozti to ſzudil da oni koiſ ſzedem morau vexti bitti od oneh koiſ ztoie.

Szada pak pitam ia vasz N. N. kaivamsze vidi ſzedem Mesniki vunebu, ali pak ztoiſ ? Ako toga neznate, znati pako hochete, tako opitaite Sz. Januſſa Apost. koiſe bil zapelyan ienkrat vu onu palachu nebezkui, y vu nyeie videl Kralya nebezkoga vu tronussu ſzedechega, *Vidi, & ecce sedes posita erat in Cælo, & supradem sedens.* Poztalszem zvun meñe vu duhu zameknien (veli Sz. Janus) videlszem, y nut ztolecz poztaulyen vu nebu, y zverhu ztolcza, ſzedechi, y okolu onoga na ztolcu ſzedechega videlszem **24.** ztolcze, *Et in circuitu sedis, Sedilia 24. Et super thrones vigintiquatuor*

Seniores sedentes. Y zverhu oneh dvadeszeti y chetireh ztolczev, videlszem tulikai ztarczev szedeti : Kaiszu pak ovi zaiedni ztarczibili ? Odgovaria prevuèheni Alkazar daszu bili Popi Kerschanzki : Ar da Angeli okolu tronussa Kralya nebezkoga ztoiè, y nyemu na fzlusbu kakti dvorianiki nebezki dvore, tosze vu unogeh mezteh Sz. Piszma naiti more, to szvedochi Sz. Isaias Prorok. *Seraphim stabant.* Serafini ieszu ztali, to szvedochi Sz. Daniel. *Decies millies centena millia assisterant ei.* Deszeti iezerkrat zto iezer dvoriloic nyemu. Ovoszam od szebe Sz. Arkangel Rafael ie poszvedochil, kodzse pri Sz. Tobiassu cste. *Ego sum unus ex septem qui adstamus ante Dominum.* Ja ieszem Rafael Angel ieden zmegy szedem koij ztoimo pred G. Bogom, adda dusnozt Angelzka ie ztoiech dvoriti G. Bogu, szedeti pako prepovedano, ar Lucifer koterie hotel szedeti govoreczi. *Sedebo in monte testamenti.* Szedel bude na gore zakona, zato hitchenie bil iz viszine nebezke vu glubinu peklenzku ; Ali od toga do szada dozta nai bude povedano, od szada potrebaie videti ako Mesniki ztoie kod Angeli, ali pak szede z G. Bogom vu nebu, y hochemo taki pri Sz. Mattheu naiti vu 19. dèlu, kade szam Christus pravi Bog, y chlovek zkupa kase, da Mesniki neztoie kod Angeli, nego snym zkupa szede, govoteczi Sz. Petru, y oztalem Apostolom szvoiem Popom. *Cum federit Filius Hominis in sede Majestatis sue, sedebitis & vos.* Kada szedel bude Szin Chloveczi vu ztolczeni zmosnozti szvoje, szedeli budete y vi : Odkud zpoznati moreuszaki, da Mesniki ieszu vexi, y viszeszi od Angelov, arovi z Bogom szedè, oni pako G. Bogu ztoiecs dvore, kai

Hispalen in hispalen in hispalensis. *De Christianis Sacerdotibus hoc vere affirmatur, quod in Joannis visione exprimitur,* v. 4. n. 2. & eos scilicet coram altissimo in throno confidente, considerare ; quiansi etiam medium dignitatem Seraphini non habent, & Deo est propria, unde de Sacerdotium. *dotibus dicitur, Ego dixi Dij estis.* Od Kerschanzkeh Mesnikov ovsze z-iztinum potvergiuie, kaisze vu Janussevom vi gieniu poveda, nyc naimre (toieto Mesnike) pred visniem

G. Bo-

G. Bogom vu tronussu szedechem, szedeti ; koiu chazt Serafini nimaiu, y G. Bogu ie laztovita, odkud od Masnikousze govor, Jaszem rekel Bogi iczte.

Akolibi ovi zrokinebili po volye Angelom, y pochelibisze morebiti tusiti, govoreczi. Addaszeszmeiu nam Masniki Lyudi zemelyzki priszpodoxiti, pacse y za vexe od naſdersati, koij ieszmo tak plemente ztvari, da vu nebu prebivamo, a oni na zenyiye ; Oniszku iz blata polya Damascenzkoga vuchinieni, mi pako szamum iednum rechium *Fiat*. Budi. Jeszmo tak lepi duhi ztvorieni, y taki vu nebo poztaulyeni. MASNIKI, koij nezuai ieszali vu milosche Bosie, ali nisu ; Mi pako kojuszmo vu milosche Bosie ztvorieni, y oztaulyeni chizteſſi, y szvetleſſi od uszeh zvezd, y planet nebezkeh, ter ti takovi bisze mogli ne szamo znami tekmiti, nego y od naſz vexi bitti ? Oh ! tobi merzko bilo ; polahko o Angelii Bosi ! Nechudetesze, niti netusete, pacse nit nedvoyte dabi MASNIKI vexi od vaſz nebili ; Kai akolibivamsze pritesko videlo veruvati, hodete uszi do iednoga iz neba dole vu ova Sz. Czirkvu, ovde uszu vassu iakoztukup szlosete, y k-iedno poztavete, ter vuchinete da vassem rechem pokoren bude G. Bog, davasz naimre on iz nebezke viszine uszum szvoium zmosnoztiu, y velichanztvom ovde po-hodi. Uzmete iednomalo kruha, y niega z-chetiremi rechimi na pravo Telo Christussevo preoberniete. Uzemetes jednomalo vina, y nye na presz : Kerv Christussevu obernete. Odvernete gresnike od grehov, y nye na pokoru pri-pelyaite. Podignete defzne ruke vasse Oberh gresnikov, y zapovecste (da takorecsem) G. Bogu danym grehe nyhove oprozti. Akoli ova vuchiniti morete, takosze szlobodno dersete za vexe od Masnikov ; Akoli pak nemorete vuchiniti usza ova, takfze podaite, podlosete, ponizete, y za menſe od Masnikov prestimavaite, buduch da usze ovo uszaki, naipriproztesſi, y naifziromaskessi Masnik more vuchiniti ; ar Masnik ima oblazt da more Boga iz neba na zemlyu do-vlechi, y doiduchimu G. Bog vu ruke, takmuic pokoren, da

da akoga hoche vu Tabernaculum poztaviti, onie gotov nütter popty; Akoga hoche szobum po hisah, vuliczah, y pia-czu kamgodér nosziti, onszce nekrati; Akoga hoche vernem, y pravichnem Kerschenikom dati, rad ima; Akoga hoche dati gresnem, y nevernem, szuprotisze nebori; Jednum rechium, akoga hoche szam vu szvoie telo uzeti, ali kaigod snym vuchiniti, na uszeic pripraven, vu uszemie G. Bog Masniku pokoren, tak dasze y Masnik mote pohvaliti z- G. Bogom, kodszer negda hvalil on ztoiunachki Kapitan z-

Matth. c. 8. v. 9. podlosniki szvoiemis. *Dieo huic vadet, & vadit; veni, & vesnit, fac hoc, & facit.* Velim ovomu poydi, y ide; hodi, y doide, chini ovo, y vuchini. Podigne Masnik desznu ruku, y z-obilnum Bosium oblatzium vernem pokornikom nebo odpira, y pekel zapira, vezda odgovorete ò Angeli nebezki, moretel i vi usza ova vuchiniti? po mieden put, ar

S. Ambro. lib. 3. de Sacerdot. morem ia recsi one Sz. Ambrosa rechi. *Cui aliquando Angelorum dixit DEUS, Tibi dabo claves regni Celorum.* Koiemu nigdar zmegy uszeh Angelov nebezkeh rekelic G. Bog; Tebedam klyuche dike nebezke. Ako adda ova vuchiniti nemorete, Masniki pak mogu, daite addanym mezto, y raduiteszenym daicie G. Bog na tuliku chazt izviszil ò Angelzki uszi Korusli nebezki.

Nitime nai nigdor vecs zmegy vasz N. N. nepita od chazti ovoga danasniega nassega unogo postuvanoga Novomesnika, kulikaie naimre, y kakova, koiu on danasz obnassati pochinia, ar dobi za odgovor ono, chesztsze nadeial nebude, nitina pervi mahveruvati bude mogel, ne iur od mene, nego od Sz. Bernardina od Siene, koiega ia vendar

S. Bernard. Sen. ser. 20. Quad. techi hochu napervo donezti k-vexe radozti, y veszelyu de- nesniega nassega Novomesnika y ieszu ove. *Sacerdot alis pos- fet. 3. post festas superat, potestatem Virginis gloriose, & omnium creatorum: Dom. 2. Popouzka oblast, izviszusze zverhu oblatzti B. D. MARIE; y uzech ztvorený, y ni drugacs. ar oblast Masnikova ie G. Bogu kakti zapovedati, y z-iakoztium Bosanzkum ladati. MARIE pak oblast ie Szina Bosiega po nazvescheniu Angel-*

Angelzkom vu prechiztu Vutrobu szvoia Divoiachku prieti.
 MARIA, ako hoche da Szin Bosi vu nye prechiztu Vutrobu
 doide iz neba, porrebaieie bilo 8. rechi potrossiti, toieto.
Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. Ovo
 szlusbenicza Gozponova, budimene polek rechi twoies.
 Mesnik, kada hoche Telo Christussevo vu szvoieh rukah
 imati, y videti, nimu potreba nego szamo 5. rechih potrossi-
 ti, naimre. *Hoc est enim Corpus meum.* Ovo ie Telo moie.
 Christus vu Vutrobu MAKIE Dev. po Telu umertelen pozta-
 ie; vu rukah pako Masnika neumertelen oztaie. MARIA
 szamo ienkrat ie izrekla oneh 8. rechi, y na nye zadobilaie
 vu prechiztu Vutrobu szvoiu Szina Bosiega, ali vecs nigdar
 niszuije pomagale, koic dabi rauno neznam kuliko krat zgo-
 vorila bila? nigdar vendar vecs Szina Bosiega nebi zanoszila
 bila. Masnik pako Kulikogodkrat izrecse oneh 5. rechih,
 tuliko krat Szin Bosi iz neba vu ruke niegove dohagia. Ad-
 da ie izardna da *Potesas Sacerdotalis superat potestatem Virginis*
gloriosae. Oblazt Popovzka ie vexa od oblazti preodichene
 Devicze. Ko u oblast premislyavaiuch Sz. Augustin ovak
 na vesz glasz krichi. *Oigitur veneranda Sacerdotum dignitas!* s. August:
 in quorum manibus veluti in utero Virginis Filius DEI incarnatur: in Psal. 367.
O Scrum, & celeste mysterium! quod per vos Pater, Filius, & Spi-
 ritus Sanctus operatur; Uno enim eodemque temporis momento qui
 presidet in calis, in manibus vestris est & in Altari. Oh adda pre-
 chaztna vrednozt, y oblast Masnikov! vu rukah koieh kakti
 vu Vutrobe MARIE Dev. Szin Bosi Chlovekom poztaie: O
 Preszveta y nebezka zkrovnozt! koiu po vasz Otec, Szin, y
 Duh Sz. opravlya, ar vu iednom izardom vremenu on koy vu
 nebu Kralyuite, vu vassch rukah ie, y na Oltaru.

Na ovu adda tak veliku, tak szvetu, y tak prestimana chazt
 ov nas danasni NN. Novomasnik ie izvissen, koiega kakbi ia
 dan danasni chaztiti moral, neznam. Ali da vi NN. tuliko
 niega, kuliko usze druge Masnike budete priszilyeni vu po-
 steniu dersati, y prestimavati, iosche z vexemi zrokmi ho-
 chu vasz obladati, pitaiuch naipervo vasz odztrani Sz. Angu-

ßina; koiaie vexa oblast od oveh dveh; Jeli ona Ztvoritela
nassegia, koi iednum rechium *Fiat*, Budi, ztvorilie nebo tulikem
kemi zvezdami odicheno; zemlyu z-tulikem czvetiem, tra-
viciami, y dreviem okincsenu; Morie z-tulikem ribami na-
punieno. Ali pak ie vexa ona oblast, koia chinì iz neba na
zemlyu, y na Oltar doytì iednoga G. Boga? Povecstemi ieli
vexa oblast ona koiaie vuchinila z-petemi rechmi. *Faciamus
hominem ad imaginem nostram.* Vuchinemò Chloveka na kip
nas. Ali pak ie vexa oblast ona, koia z petemi rechmi more
obernuti falachecz kruha na pravo Telo Bosie, y malo vina na
prvdenu kerv Christussevu? Povecstemi iosche nadalye,
koiaie vexa oblast, ieli ztvoriti ieden szvet, ali pak (akom
ie prez zpachenia szlobodno recsi) ztvoriti Ztvoritela izve-
ta? ter snym ladati, chiniti, zapovedati polek volye szvoie.
Oh! ter gdo bude tak priprozt y nerazumen, koi nebude
znal, y mogel razluchiti ove dve oblasti, y valuvati da ova
druga oblast, toieto ztvoriti Ztvoritela, y snym zapovedati
ie unogo vexa od oblasti ztvari, y nadnymi gozpoduvati.

Nili pak iztina da uszaki Masnik vu Sz. Massé szamem
petemi rechmi G. Boga iz neba vu szvoie ruke vleche, onu-
psenichnu Hostiu na niegovo Presz: Telo, y vino na Kerv
preobacha, y tem nachinom Masnik, ztvoritel Ztvoritela
uszeh ztvarih poztaie, y zato Sz. Augustin premislyavaiuch
ovu veliku chazt, y oblast Popovzku ovak goyori. *O venera-
bilis sanctitudo manuum! Qui creavit me, dedit mihi creare se, &
qui creavit me, sine me, ipse creatur mediante me.* O prechazt-
na szvetozt ruk! Koi je ztvoril mene, dalie mene ztvoriti
szebe, y koi je ztvoril mene prez mene, onsz ztvaria po mene.
Oh! ter gdosze nad tulikum chaztium, y oblastium chudil
nebude, da naimre uszaki naiszitomaskessi, y naipriprozessi
Masnik poztaic ztvoritelom Ztvoritela uszeh ztvari G. Boga
uszamoguchega y zato priszilyenszem ia podignuti moy glasz

S. Bernard. y recsi z-Sz. Bernardom. *O praelara, & reverenda potestas ve-
ser de Contra! certe non est potestas post DEUM, sicut potestas vestra, cui nihil
versi. ad Cleric. 30, in celo, vel in terra valeat comparari, consecrare videlicet Corpus &*
sab-

Sanguinem Domini. O prestimana, y uszake chazti vredna obz
lazt vassa! ztanovito ni oblazti pod Bogom, kodie oblaze
vassa, koiesze nikai na nebu; ali na zemlye priszpodoibiti ne-
more, poszvetiti naimre presz: Telo, y Kerv Gozpona nasseg
JESUSSA Christussa: *Super hac potestate vestra.* Govoti na-
dalye od oblazti Popovzke vu iedonom drugom meztu, ov izti
Sz. Bernard. *Super tam insigni potestatis vestrae Privilegio stupet
celum, miratur terra, contremiscit homo, horret diabolus, revo-
retur plurimum Angelica celistudo.* Zverhu ove oblazti valle,
chudisze nebo, oszpuntie zemlya, treszesze Chlovek, ztrassifi-
szek pekleni duh, klaniajusz y chazte Angelzki duhi.

Nut adda ô N.N. ovoval iztolnachena previszoka
chazt, y oblazt ovoga nasseg daňasniega Novomesnika, y
uszech po uszem Kerschanzvu Mašnikov, koivam more za-
dovoleny ztok bitti za genutivasz na odlaganie postenia, y
prestimania uszakomu akoprem naifziromaskesemu Mašni-
ku, buduchi uszak Mašnik vu szvoie zhazti Popovzke, y Re-
dovnichke vexi od uszech ovoga szveta Poglavnikov, nego y
od uszech Koruszev Angelzkeh, pacsey od izte B. D. MARIE,
ar niemu szluse y dvore na szlusbu Angeli Bosi, z- B. D. MA-
RIUM, y uszemi szvetczi nebezkemi, kod Sz. Hieronym
pisze. *Beata Virgo, & omnes Sancti comitantur Christum in ma-
nus Sacerdotis.* B. D. MARIA, y usziszvetczi zprevagiaiu iz
neba Christussa vu ruke Mašnika dohagianchega. Od An-
gelov pako szvedochi Sz. Augustin govorecs. *Quod datum s. Auguste
non est Angelis, concessum est homini: Sacerdos enim ineffabile hoc in Psal-*
conficit mysterium, & Angeli confienti quasi famuli assistunt.
Kai dano ni Angelom, dopuschenoie Chloveku; ar Mašnik
nezgovoriu ovu opravlya zkrovnozt, y Angeli opravlyai-
chemu (to ieto Messuszslusechemu) kakti szlugi dvore.

Szadasnie pako vreme vu kakovom posteniu, y presti-
maniu ieszu pri lyudeh Kerscheneh ovi natuliko izviszeni
Mašnik? *Ob tempora! ô mores!* Oh vremena! ô shege! ztrah-
rie szamo, nego y szram ieme govoriti. Da naimre szadas-
nie vreme Mašnik pri Kerschenikeh. *Sicut populus, sic & Sa-*

Isaiae
cer. e. 24. v. 2

sacerdos. Kaktigod koie napriprozesse lyucztvo, tak y Masnikisze prestimavain, arszu na szmeh, y na spot uszem u lyucztvu, ospotava iuchisze unogi iz nyh oszmechavaiuch, y za norcze nyh dersecs, gorie neg iz szvoich szlug, ali koich bedazteh musakov. Oh Boſe! kadeszú lzada ona zlata vremena, vu koich ne szamo od proztek lyudi, nego od izteh Poglavnikov szveta, y Szvetczev Bosieh natulikoszu, prestimavani bili Masniki. Kakti naimre csteſe od velikoga Kralya Alexandra, da kadabion vu Czirkve ponuden bil z-kleczalom Popovzkom, dabi naimre vu nye pokleknuł, on toga ni hotel vuchiniti, negoie odgovoril. *Proxime sanctum DEI non sedebo, quia locus Sacerdotum est.* Blizu Szvetcza Bosiega nebudem szedel, ar ono mezto ie Popovzko. Kadeie ono vreme, kada Henrikus Kraly Francuzski priszyoiem ztollu davalie desznu ztran Masnikom, levu pako izvoiem Herczegom. Kadeie ono vreme, kada Sz. Katarina od Siene, kadagodie videla koiega Masnika mimo szebbe putuvati, zemlyu po koieie hodil ie kussuvala. Kadeie ono vreme, kada Sz. Anton Opat (kogaie y nemozverie, y pekleni duhi postuvalo) natulikoie prestimaval Masnike, da kadaszeie z-koiem zetzaial, pred nriegaei poklekal, y pervo gore nilze ztaial, doklam od nriegi blagoſlova ni dobival. Szadasnie pako vreme kakſze postuiu, y prestimavai Masniki? *Sicut populus, sic & Sacerdos.* Kakti priprozto lyucztvo, tak y Masniki.

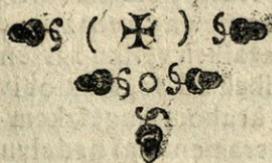
Chuda adda nikakyoga ni vredno da oni Orszagi one Provinczie, oni Varaffi, oni Gradi, oni Dvori, one His, vu koich Masniki nimaiu prestimania po zlu idu, y tulike neszrecherterpe: Ni chudo dasze one glaszovite, gozpočke, y bogate Familie zkonchavau; da oni lyudi vu nailepse dobe umiraiu, ni chudo, ar veli Sz. Piszmo. *Qui autem superbierit, nolens obedire Sacerdotis imperio, morietur homo ille.* Koisze pako izgizda, nehotechi pokoren bitti Masnikove zapovedi, umreti hoche Chlovek on, y umreti ne szamo szmertium telovnum, nego y dusseynum na veke: Kodszu umerli

umerli Dátan y Abiron , koij iedvaiszu pocheli bili mermrati proti Moisessu , daieie taki G. Bog kaſtigal szmertium veko-vechnum , arſzeie razpuchila bila zemlya pod nymi , y nye na dno pekla ie poserla. *Morietur homo ille.* Umreti ho- che Chlovek on ; Kodſzu pomerla dva Henrikusſa Czeszara IV. naimre y V. ovoga imena. Fridericus I. y II. koij uſzi chetiri z-neszrechnum szmertium kaſtigani ieſzu bili , y vu peklu zakopani , zbok maloga poſtenia koieszu Masnikom odlagali , nitijh poszluffati niszcu hoteli. *Morietur homo ille.* Umreti hoche Chlovek on ; kodie umerl Filip Kraly Fran- cizski , koi zeuszem szvoiem Kralyevzkem dvoram ie bil kaſtigan z-obsanoztium , y naglum neszrechnum szmertium , zato kaitie hotel zatreći Popovzke pravicze. *Morietur homo ille.* Umreti hoche Chloyek on ; kodie umerl Ivan Kraly Navarie , koi pogubinsz pobosnozt , lyubav , y odlaganie poſtenia Mesnikom , pogubilie naipervo on poſtenie pri uſzem szvetu , lyubav priszvoich podlosnikeh , od koiehie bil neszrechno zkonchan , Kralyeuztvo , sitek , y dusu ukup pogubil. *Morietur:* Umreti iednum rechium bude moral , kodie umerl Errikus Kraly Francuzski , koi od ztrasnch nu-ternich bollih dugo vremena traplyen , y z-mukum nezgo- vornum sitka mentuvan ie bil , zaradi toga szamoga , kaitie hotel nekoie Mesnike nyhove chazti mentuvati , y vu obsa- nozt nye poztaviti .

Gdę god adda ovakoveh , y ovem szpodobneh vreme- nitneh y vekovechneh , telovneh , y duſcvinch kaſtig , y ne- szrech seleiesze mentuvati . y oszloboditi , ali vu nye neupa- zti , Mesnike potrebnoie da vu chazti , poſteniu , y prestimaniu dersi , premislyavaiuch veliku haszen duhoynu , y telov- nu , koiaſze po Masnikeh od Boga zadobiva ; ar zna to uſzaki dobro da Masniki z- kruhom Angelzkiem nasz hranc ; Mas- niki zdruge mi Sz. Sacramentumi nadelyuiu , Masniki gres- nikom vrata nebezka odpiraiu , y peklenzka zapiraiu , y iz szusniev vrasieh , na Szine Bosie nye preobrachaiu. *Honora ergo DEUM ex tota anima tua , & in eo honorifica Sacerdotes.*

Canō 3. q. Postui addā G. Boga iz usze dusse twoie ò K. D. y vu nyem
t. c. nulli postui Masnikē, at Sz. Canones govore. *Dominum crucifi-*
scriptum est. *gunt, qui eum in suis Sacerdotibus persequuntur.* Gozp: Chri-
 stussa na Kris znovich razpiniaiu, koij niega vu Masnikeh
 niegoveh preganiaiu.

S. August. Szadasze pak k-tebe obracham ò Unogo chazthi Novo-
fer ad masnik, k-tebe góvorec̄i našpervo one Sz. Augustina rechi.
Sacerd. *O Sacerdos DEI Vioarie, & Pater Christi! respice sublimitatem An-*
gelorum, quibus sublimior es; *Nam illi meruerunt esse servi*
Christi, Tu vero meruisti esse Pater Christi, quem consecrando in Sa-
cramentoge neras. O Mesnik Bosi Namežnik, y Otec̄z Christussev!
 pogley na viszinu Angelzku, od koich viszeszi ieszi;
 Ar oni vrédnis ieszu bitti szluge Christussevi, Ti pak o vreden-
 ieszi bitti Otec̄zem Christussevem, koiega, Messu szlusech po-
 ragias. Ali ti morasznati on navuk koiega tébe y mene, y
S. Hilarius. uszem Masnikom Sz. Hilarius daie. *Sacerdotem nec esse est sic*
esse purum, ac si in Cœlis collocatus inter celestes illius virtutes me-
dius staret. Imas znati da Masnik mora bitti tak chizt, kako
 dabi vu nebu pozavlyen megj onémi kornissi Angelzkemi
 oposzred ztal. Pobosni takai Thomas à Kempis tébe opo-
 mina, da ti kakti Masnik mora bitti uszeh dobrotni. *Sa-*
cerdos omnibus virtutibus debet esse ornatus. Zakaizato Missim
dicturus, vivas, quasi eras moriturus. Messu szlusecs,
 tak sivi, kako dabi zutra umreti
 moral. Amen.

OD VELIKE OBLAZTI POPOVZKOГA ZTALISSA.

DRUGA PRODEKA.

Oblazt Popovzka zverhu uszeh pod Bogom oblaztih, ie naivexa.

Tibi dabo claves Regni Cælorum. Matth.
c. 16. v. 19.

Tebe dam klyuche Dike nebezke.

H Otechi negda mudri Cicero szvoiem mudrem iezikom
hvaliti viteska glaszovita dèla zmosnoga Juliusza Czeszara,
koiega potlambi tia do nébez bil izvifzil, k-zadnie-
mu dokonchalie govorenie szvoie rechmi ovemi. *Nulla de
virtutibus tuis ò Cæsar! admirabilior est, necratiior, Misericor-
dia.* Niedna od dobroth twoich ò Czeszar! chudneffa ni,
nit povolnessa od Miloszerdnozti, kako dabi hotel recsi, ò
Czeszar! kada ia tebe vidim, y dobrote twoie razmislava-
vam, moram zpoznati, y valuvati, da kakgoder preszvetlo
szuncze megy zvezdami, goruchi ogeny megy Elementumi,
viszoko letech i orel megy pticzami, dissechi Cipressus megy
dreviem, Chlovek megy uszemi sivuchemi ztvarmi, zlato
megy rudami, gemant megy dragem kameniem; Rauno tak
megy.

Ciceron

megy uszemi tvoiemi dobratami ò Czeizar naybolyesze
 szveti Miloszerdnozt twoia. Ar ako rauno imas velichan-
 zto Pompeussevo, iakozt Herkulessevu, moguchnozt Ale-
 xandrovu, Miloszerdie vendar tvoie proti podlosnikom
 tvoiem vxeie hvale vredno, od uszeh oztaleh dobroth
 tvoieh. NN. kai Cicero od iednoga szlaboga, y umertel-
 noga Chloveka ie govoril, to morem ia prez koncza, y
 kraia bolye, y pravichnie recsi od zmosnoga, y usza mo-
 guchnoga G. Boga, koi ako rauno ie ne szamo pun dobroth,
 nego pacse ie izta szama vekovechna dobrota. *Nulla ta-*
men de virtutibus suis admirabilior, nec gravior est misericor-
dia. Niedna vendar od uszeh dobroth niegoveh ni chud-
 nessza, prestimanessa, y povolynessa od Miloszerdnozti.
 Toie negda hotel G. Bog obznaniti Sz. Ivanu Elemosina-
 riussu izkazauissimusze z- iedniem venczem iz Olichneh veicz
 na glave dersechem govorechimu, da' megz uszemi dobratami
 Bosanzkemi naiperva, y naivexa ie Miloszerdnozti,
 koiu akoprem uszigdarie G. Bog izkazuval, szad izkasuię,
 y izkazuval bude zverhu uszeh szvoieh ztvari, polek rechi

Psal. 144. Sz. Kralya Davida. *Miserationes ejus, super omnia opera ejus.*

Miloszerdnozti niegove zverhu uszeh chiniow niegoveh, y

Belarmin. mudri Belarminus od miloszerdnozti Bosie veli. *Nullum*

Pfal. 144. *est opus DEI, in quo ejus misericordia locum non habent.* Nied-

no ni dello, ali ztvorenie, vu koiem Miloszerdnozt Bosia
 nebi mezta imela. Arako mi razmitzlimo usza Bosia ztvo-
 renia na' nebu, y na' zemlye, kakti' y vu morzke glubine,
 vu uszeh szvetisze Bosia Miloszerdnozt. Ali oszebuinem
 nachinom izkazalic G. Bog Miloszerdnozt szvoiu proti gres-
 nomu narodu Chlovechanzkomu, kada naimre Sz. Petru
 Apostolu, y uszem Nameztnikom niegovem Mesnikom da-
 lie klyuché od Dike nebezke, megz koiemi pochiniasze
 danaasz broiti, yov nas Novomesnik unogo chaztni N.N.
 koiemu Christus daie klyuché nebezke kod y Petru govo-
 recs. *Tibi dabo claves Regni Cælorum.* Dainchimu'zkupa ob-
 last. *Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in talis.*

Kai-

Kaigoder zaveses na zemlye bude zavezamo y na nebu. *Et quodcumque solveris super terram, erit solutum & in celis.* Y kaigoder odveses na zemlye, bude odvezano y na nebu. Od-kud rekelic Sz. Augustin. *Majus opus fuit genus humanum iustificare quam mundum creare.* Vxe dello miloszerdnozti Bosie ie narod chlovechanzki zvelichiti, nego szvet ztvoriti, ovo pako Miloszerdie naibolyeie pokazal, kadaie szvoiu oblast dal Sz. Petru, y uszem nameztnikom niegovem, nainre Masnikom, iz gresneh nainre Lyudi pravichne chiniti, y iz szusniev vrasic, na Szine Bosie obrachati ; koia, y kuli-ka chazt niednomu zmegy uszega szveta Poglaunikov ni-dopuschena, odkud lahko szuditi, y izpelyatisze more da chazt y oblast danasniega nasseg Novomesnika kod y uszakoga drugoga Masnika ie vexa, y prestimanessa, od chazti y oblasti uszeh Poglaunikov ovoga szveta, kai rauno y ia pokazati ieszem nakanil.

Da Sz. Peter Apostol od Christussa Zvelichitela nassegae ie bil klyucharom Dike nebezke vuchinien, y poztavlyen, unogi Sz. Navuchiteli, y Otczi to szvedoche, kakti Cyrillus, Anafasius, Peter Damian, Ambrosius, y unogi drugi, koi Sz. Titulus zadersavasz vu oneh recheh Christussevch. *Tibi dabo claves Regni Caelorum.* Tebe dam klyuche Kralyeuztva nebezkgoga. *Zverhu koich rechi mudri Eulogius ovak govor.* Nec Joanni, nec alteri cuiquam Discipulorum dixit Salvator, *Eulog. lib. 2. de peccatis contra Novatia.* *Tibi dabo claves regni Caelorum;* sed soli Petro, qui Deum erat ne-gaturus, peccatum vero lachrymis, & penitentiâ expiaturus, ut suipius experimento erga peccatores humanior esset. Niti Ivanu, niti drugomu koicemu zmegy Vuchenikov rekelic Zvelichi-tel, Tebe dam klyuche dike nebezke, nego szamomu Petru, koije imal Boga zataiti, greh pako szuzami, y pokorum odepriati, da szam po szebepozna, kak mora z gresniki pomiliuvanie imeti. Dva pako klyucha Sz. Mati Czirkva mala vu rukah Sz. Petru, iednoga szrebernoza, drugoga zlatoga, kodsze to vu Rimu oszebuinem nachinom vu Sz. Petra Czir-kve vidi ; Kaisze pako po oveh klyucheh razme ? Po szre-bernom

bernom klyuchu razmesze Sz. Vera Katol: arsze to szamomu Petru, y nameztnikom niegovem, toieto Mesnikom priztoi dydikerzti, y Sz. Sacramentume deliti, po koieh idesze vadiku nebezku, ar *sine fide impossibile est placere DEO*. Prez vere ni moguche dragomu bitti G. Bogu. Po klyuchu pak Zlatem, razmesze klyuch dike nebezke, koiu Sz. Peter z nameztniki szvoiemi Masniki zapira, y odpira, po odvezaniu, ali zavezaniu grehov.

Veliku iztinaie to daie Zvelichitel nas izkazal lyubav, y miloschu proti Sz. Petru, izvifzechi niega na tak veliku chazt, y daduchimutuliku oblazt; Ali prez kraia, y koncza onie izkazal vexlyubav, y milosferdnozt z ovem Petrovem izvisseniem, y chaztium, proti nam nevolynem gresnikom, ar dari niemu ove chazti, y oblazti nebil dàl, gdobi-

*Petho lib. sze bil mogel zvelichiti? Odkud govori mudri Potho. Si-
3: de domo tut Filio Pater omne judicium dedit; sic Petro & Successoribus ejus,
Bei.*

Christus. Kodie Sziu Otecz vesz szud dàl; tak Petru y nameztnikom niegovem, toieto Sz. Otczem Papom, y pod nyimi uszem Mesnikom dalie Christus vesz szvoy szud, y oblazt, tak da ia morem recsi kulikoie szpovednikov na szvetu, tulikoie Papih; velim vecs, tulikoie Sz. Petrov; iosche vecs, tulikoie Christussev.

Sz. Cyprianus ovu naivexu, y obchincku zverhu uszeh gresnikov od Christussa Sz. Petru danu chazt, prispodablya Glave, Korenu, y Szunczu, ar kaktigoder iakozt y sitek kotrigov tela chlovechanzkoga izhagia iz glave; Kakgoder szversiednoga dreva izhagia iz korena; y kakgoder traki szvoiu szvetlozt dobivaiu od szuncza; tak rauno chazt, y oblazt uszeh Biskupov, y Szpovednikov dohagia od Sz. Petra, y nameztnikov niegoveh Sz. Otczev Papih, a Peter pak od szamoga Christussa ovu chazt, y oblazt ie dobil, za podelitii uszem szvoiem kotrigom, Biskupom naimre y szpovednikom, koia chazt kulika ie, povedatinam hoche Sz. Peter Damianus govorecs.

Præcedit sententia Petri, sententiana Redemptoris, quia non quod Christus hoc ligat Petrus, sed quod Petrus

Petrus hoc ligat Christus , ipso id ipsum attestante , quodcumque li-
gaveris super terram , erit ligatum & in cælis , & quam potens di-
gnitas ! Judicat Petrus , & Petri judicia confirmat DEUS . Per-
vo ide sentenczja Petrova , od sentenczie Odkupitelove , ar-
ne kai Christus to zavesuie Peter ; Nego kai Peter , to zave-
suie Christus , polek niegovoga laztovitoga szvedochanzta ,
kaigoder zaveses zverhu zemlye , to zavezano bude y na ne-
bu , oh kak zmosna ie ova oblazt ! Szudi Peter , y Petrov szud
potvergiuie Christus . Oh ! kak prez mosna adda ie chazt
Petrova , y ufzeh nameznikov niegoveh , koi uszu oni od
Christussa zadobili ; Razveszelemo sie adda o N.N. nad tu-
likum Sz. Petra , y Nameznikov niegoveh chaztium , y oblaz-
tium , nassum pako vekovechnum Izrechum , pokedob da-
oni imaiu klyuche nebezke vu-rukah , imaiu iakozt nasz kri-
vcze z-szerditem Bogom pomeriti , y priatele niegove vuchi-
niti , kai uszi uszega szveta Herczegi , Kralyi , y Ceszari , ako-
prem naizmosnessi vuchiniti nemogu .

Velika ie ia netaim chazt , y oblazt Poglaunikov szveta
ovoga , koij nezpoznavaiau na zemlye drugoga Glavara zver-
hu szebe , uszem zapovedaiu , y zapovedi polek volye szvo-
jenym davaiu , ali akosze nyhovo velichanztvo priszpodob-
nik velichanztву Popouzkому , budesze videla mala zvez-
da proti meszczu , mali zdencz proti moriu , mala gora
proti nebū ; Imai veliku iakozt , y oblazt iztinaie , ali budí
kulikoszi hoche iako , y siroko nihovo gozpoduvanie , na-
zemlyesze vendar zadersava : Popouzka pako mocsy iakozt
na nebosze razpreztira , y do urath peklenzkeh doszese .
Davaiu Poglauniki ovoga szveta szusniem szvoiem otlzob-
gienie ; Masniki pako oszlobagiaiu gresnike od grehov , y
szusanztva peklenzkoga . Poglauniki brane podlosnike
szvoie od vremenitne teloune szmerti ; Masniki pako bra-
ne od szmerti dusseune vekovechnie Adda ona razluka ko-
iaie meg y nebom y zemlyum , meg y telom y dussum ; ie ta-
kai meg y Poglauniki ovoga szveta , y meg y Masniki ; y ku-
likoie viszesze nebo od zemlye , tulikoie viszesza chazt , y ob-

lazt Popouzka, od Kralycuzke, y Cesarzke. *Ut superemis
net cælum terra:* Veli Sz. Ivan Chrisostomus, ita supereminet
 Sacerdotium regno, quod est in terra. Kulikoje viszesle nebo
 od zemlye, tulikoje viszesle Poponztvo od Kralycuztra koi-
 cie na zemlye, y vuchenii Isidorus Pelusiota potvergiue go-
 vorecs, da nemore veruvati dabi gdo drugacs stimal neg da
 Popouzvo od uszakoga Kralyeutzva ie prestimanesse. *Quod
Sacerdotium omni regno præstantius sit (illud enim Divina, hoc
terrena moderanda, & administranda suscepit)* neminem ignorare
 arbitror. Da Popouzvo od uszakoga Kralyeutzva ie presti-
 manesse (ar onovu duhovnely Bosanzkeh, Kralyeutzvo pa-
 ko vu zemelyzkeh rauna y provigiue) nestimam dabitoga
 uszaki neznał, y neveruval, y ako ioscetoni dozta, nego-
 bi morebiti gdo rad znatirazluku megy aymy, y kuliko na-
 dhagiai Masniki, Gozpodu zemelyzku, nai mene poszluh-
 ne: Poglauniki pako szveta ovoga naimi odgovore kai nyh
 pital budem.

Jelikoi zmegy vasz o Gozpoda Poglauniki za sivota
 szvoga kakov szmerti greh vuchinil? za koi greh vi iezte
 vredni bili dabivam goruche ztrele iz neba na glavu dolete-
 le. Jezteli kada koiu kryusentenciu proti ni krivem, nit
 dusnem dali? zkoumzte G. Boga uszeh pravichneh brani-
 tala, y vassga Ztvoritela tak ztrasno vrazili, y zbantuvali.
 Kaivamsze vidi, iezтели ovc, y unoge druge odurne szmert-
 ne grehe vuchinili, zkoiem ieztesze nepriatele Bosie vuchi-
 nili, usze náime va nebupogubili, szusni urasi poztali, y mu-
 ke peklenzkeszi zaszlusili. Dabitako ne, kako ieszmo, chini-
 misze da unogi odgовариаю: Selitelisze pako znovich z-
 Bogom pometiti, y oveh tak velikeh neszrech oszloboditi?
 Selimo. Alikak, y kem nachinom to vi vuchiniti budete
 mogli? Jeda morebiti z-vassem blagom, szrebrom, zlatom,
 y dragem kameniem? Ne ztanovito, ar akoprem Sz. Piszmo
 Tobie c. 4. v. 11. veli. *Elemosyna ab omni peccato, & a morte liberat, & non pa-*
tietur animam ire in tenebras. Almustvo od uszakoga greha,
 y od szmerti oszlobagia, y nebude puztila dussu poyti vu-
 tmi-

tmicze, tojeto peklenzke, ia vendar velim da aко vi izprazniate usze vasse komore, y vesz kincs, zeuszem blagom koic imate, tia do zadnie rubache ubogem razdelite, zeuszem vendar tem vi niednoga naimensega greha neobalite. Jeda morebiti vi kai opravite z-poztmi, pokorami, y tei vassch traplyciem? Nikai ztanovito, ar ako vi budete ostreie poztili od uszeh puschenikov, aко vi iz vassch tel budete meizarnicze chinili, zeuszem tem vi zpod oblazi vrasie neizidete, nitisze priatele Bosie vuchinit, unogo menie naime vu nebu pogublyene nazad zadobite, doklam god z-poniznem, y zkrußenem szerczem pred Masnika nepokleknete, y niemu grehe vasse chisto neszpovezte, z-iednem ztalmem nakaneniem nigdar vecs vu nycsze povernuti. Ar Masnik zdignuchizverhu vassch tzvoiu desznu ruku, y zgorouusi rechi odvezania *Ego te absolvio a peccatis tuis.* Ja tebe odvesu-
iem od grehov twoich, ima oblast izbriszati usze grehe vasse, y iz szusniev urasieh ne szamo priatele, nego y Szine Bosie vuchiniti, buduchi szamem Masnikom, y nikomu drugomu oblast od G. Boga dana grehe odvezuvati, z-onemi rechmi *Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis.* Kojem odpuztite grehe na zemlye, ^{Joan. cap. 20. v. 23.} odpuschaiuszenym, y na nebu, veli Sz. Janus Evang: Odkud zpoznatisze more kak velika ie chazt, y oblast Popouzka, y kuliko uszaki Masnik ie vexi od uszeh Poglaunikov szveta ovoga.

Ovu iztinu hotelie potverditi Sz. Ambros piszuchi od chazti Masnikov ove rechi. *Honor & sublimitas Sacerdotalis*, ^{S. Ambros.} nullis poterit comparationibus adaequari ; *Si Regum fulgori compares*, ^{c. 2. de dist. 36. t. 4.} *Principum Diademati*, longe erit inferius, quam si plumbi metallum ad auri fulgorem compares : *Quippe cum video Regum & Principam colla submitti genibus Sacerdotatum*, ^{gnit: dist.} *& exosculationis eorum dexteris, orationibus eorum se credant communiri.* Chazt, y oblast Popouzka k-nichemu nigdar priszpodobitze nebude mogla ; ar akoze priszpodobi Kralyem, y Herzegom, unogo mensa priszpoda bude, neg dari olovo priszpodablek zlatu : Pokedob dasze vide Kralyi y Herzegi

czegiurate szvoie prigibati k- kolenam Masnikov , y z- küssu-
vaniem nyhoveh desznehrùk , z- molitvami nyhovemi veru-
iufze obiacheneh . Zakaizato izti Paganini vu velikom pre-
stimanju szvoie Pope ieszu dersali ; ar ia cstem da Egypton-
ezi , Lacedemonci , y Spartani nigdar nisz u izbirali , niti
korunili nikoga na Kralya , ali Ceszara , ako pervo ni bil
Masnik . Pampilius iz Nume koije bil Rimzki Kraly za Ro-
mulussem , nahagiam zapiszaao , da nigdar ni hotel uzeti
Kralyeuzke korune , niti chazti doklam ni poztal pervo Po-
pòm . Mudri Elianus pisce da pri Harapeh vu tulike chazti y
prestimanju bili ieszu Popi , daszu òd nyh szamèch , y od nikog-
ga drugoga hoteli izebrani na takove chazti bitti . Persi pa-
ko y Medi , kod Eusebius szvedochi , poztanlyaliszu za
Szudcze Pope , od koiich dalye nigdosze ni mogel tusiti , ni-
ti appelluvati , pri Kerschenikeh pako chazt Popouzka za-
dersava vu szebe (kod zpoznava , y govari Petrus Blesensis)
zbok chiztoche , pervo mezto Abela ; zbok szvoie vernozi
Patriarkat Abramov ; zbok Sz. Redda , chazt Melkisede-
kovu ; zbok szvoie zversenozi , szvetozt Samuelovu ; zbok
oblasti zavezati , y odvezati , moguchnozt Petrovu , iednum
S Ignat. M. rechium govari Sz. Ignaczius Muche : *Dignitas Sacerdotalis est
epist. 10. omnium bonorum quæ sunt in hominibus apex.* Chazt Popouz-
ka ie uszeh chaztih ovoga szveta verhunecz .

Komu addabudem ia denesni dan znal , y mogel ovo-
ga nassega vnogo chaztnoga Novomesnika Gozpona N. N.
priszpodobiti , y zkemga tek miti ? Kralyem morebiti y Ce-
szarom zemelyzkem ? ali koiem , y zkojemi , akofsu uszi men-
si od Masnikov ? Morebiti Demetriussu Kralyu Horvatczko-
mu ; ali Edgardussu Kralyu Skoczie ; ali Mindarussu Kra-
lyu Lituanzkomu ; ali Bencezlaussu Kralyu Polyzkomu ; ali
Alfonsu Kralyu Portugalzkomu ; ali Klodoveussu Kralyu
Francuzkomu ; ali Desideriussu Longobardzkomu ; ali Pi-
pinussu Ceszaru Rimzkomu ; Koj uszi od Mesnikov ieszu
uzimali vu ruke Kralyeuzke Batte , y na glave Korune . A
koi pako zmegy uszeh zemelyzkem Kralycv , y Ceszarov mol-

zefze zvati, y imenuvati, kod ieden ov nás danásni unogo chaztni Novomasnik, Zdenecz vekovechni, Mozt szigurai, Gora czvetucha, Pervazapoved, Vuzel nigdar razvezan. Zdenecz vekovechni, koiegazdencza vodami perù, y chizte dussicz szebe podlosneh usze naimense gresne makulice. Mozt szigurni, po koiem prehagiaju dussicze kerschanzke chez zburkano morie szveta ovoga, vu Kralyeutzvo nebezko. Gora czvetucha, na koie kerscheniki berù uszeh dobroth kerschanzkeh, y dobreh peldih, prelepe, y vugodno Bogu disseche rosicze. Vuzel nerazvezan, z koiem-
ie on y zeuszemi Masniki chverzto G. Bogu privezan, tak da-
sze nigdar razvezati nemore.

Kralyem adda y Cesarom Masnike ia priszpodobiti nemorem, buduch daizu Masniki vexi od nyh, nitisze zverhu toga nigdot nai nechudi, ar gdo nezna, da Mesniki ieszu Otczi, y Skolniki uszeh Poglaunikov, y verneh kerschenikov, kod Sz. Ambros vuchi, govoreczi. *Quis dubitet Sacer-*
dotes Christi, Regum & Principum, omniumque fidelium, Patres,
& Magistros censeri. Gde dvoi Mesnike Christusseve, Kra-
lyev, y Herczegov, y uszeh verneh bitti Otcze, y Skolnike.
Kakovabi pako to noria, y preuzetnozt bila, dabi Szin
Otczu, ali Vuchenik Skolniku hotel, y mogel zapovedati, y
ztolecz vexi, ali pervesi od niega imeti. Bilisze priztoialo
zapovedati, y gozpodariti z-onem, koga chlovek zna daic
vexi od szebe, y da, kai on na zemlye vuchini, zavesi, ali
odvese, to usze vu nebu ie potvergieno; y ti takovi ieszu
Masniki, koijsze szvoium chaztium, y oblatium bolye-
lyuche od Poglaunikov szveta ovoga, negsze lyuchi zlato
od seleza, gemant od kamena, y neg nebo od zemlye.

Z-iztinum adda uszi Masniki moguſze zvati Kralyi, y
nekakavigod Kralyi koičh maleh y sziomaskeh orszagov, y
Provinczij, nego uszeh ovoga szveta Kralyev Kralyi, po-
kehdobszu od uszeh vexi vuchazi, y oblatzi, y na zname-
nie chazti szvoie nosze na glave korunu, tako da uszi nyh
gledaiuch zpoznaiu *Regale Sacerdotium.* Kralycuzko Po-
pouzvto;

S. Ambros
de dignit.
c. 2. §. 7.
dist: 26.

S. Petri. pouzvto : Kodie Sz. Peter Apostol hvali. *Vos autem genus electum, regale Sacerdotium, gens sancta.* Vi pako pokolenie zebrano, Kralyeuzko Popouzvo, Lyuczvo szveto. Oh! szrechna y blasena, uszakoga postenia, y prestimania vred-

S. Bernard. na chazt Popouzka. *O quantam dignitatem, quantam nobilitatem, quantum donum, vobis contulit DEUS, o Sacerdotes!* Oh kuliku chazt, kuliku plemenschinu, kulik dar, vam ie dal G. Bog o Mesniki ! krichi Sz. Bernard premislyavaitch veliku chazt, y oblazt Popouzku. *Prærogativam enim vestram, vestrique ordinis pratulit DEUS omnibus Regibus, & Imperatoribus terræ.* Chazt y oblazt vassu prepoztavilie G. Bog uszem Kra-

T. Corint: lyem y Ceszarom zemelyzkem. Vi iezte *Ministri, & Diffen- c. 4. V. 2. satores mysteriorum ejus.* Kodvasz Sz. Pavel Apost: imenue. Dvorianiki, y Saffari zkrovnostih niegoveh. Vi iezte Ablegatissi y Poszli megy Bogom, y chlovekoin mir chineczi. Vi iezte Trumbete Duha Sz. koij nazveschate lyudem volyu Bosiu, y od szna gresnoga sivlyenia zbugiavate na pokoru; nyh vuchite ogibatisze puta pogublyenia, ter z- navuki, y peldami kasete lyudem püt proti dike nebtzke.

Veliku hvalu, y postenie zadobiliszce negda Samson szvoium onum prechudnum iakoztuni, zkoumice iednoga varassa vrata odperl, y nye na iednu viszoku goru zaneszel, y gdaie tri nove debele vysineze, kakti tri od preie nitti pretergnul z-koiem on ie zvezan chverzto bil. Ali uhogo vexehvale y chuda ie ureden ov nas danasni unogo chaztni Novomesnik koi ima unogo vexu iakozt od Sampsona, buduch da on z- malem i rechim. *Absolvote a peccatis tuis.* Odvesuiem tebe od grehovh twoich usze vrasie lancze, y vusincze' prelamlya, y na nistar zpraulya, uszu vrasiu oblazt zatiraiuch, dusse od szusanzta nyhovoga oszlobagia. Veliku diku, y hvalu zadobiliszce bil David, kadaszeie pouffal bil szuprotri Goliatu poztaviti, y niega obladausi, lyuczvo zebrano Izraelzko od szmertne pogibeli ie oszlobodil : Ali unogo vexehvale ie ureden ov nas, novi, y uszaki drugi Masnik, koifzeszuprotri uszem peklenzkem Golyatom poztaulya, y nye

y nyc obladuie, da zebranomu lynczvu Kerschánzkomu
 naskodeti nemogu, buduchi oni z tum iakoziu od Chri-
 stusa nadelyeni, kodsze pri Sz. Marku Evang. cste. In no-
 minc meo *dæmonia ejicient*. Vu imenu moiem urage budu iz-
 gahiali. Veliku hýalu, y prestimanie imelie negda Josue
 General voizké, na koiegá zapoved uztavilie G. Bog. szuncze
 na nebu, da ni zaslo, doklam on nepriatelov ni obladal,
 kricheci oni. *Sta Sol.* Ztoy szuncze, *fletentque sol & lu-* Josue.
na, donec ulcisceretur se gens de inimicis suis. Ztalisu szun-
 cze, y meszcz, doklamszeic fantilo lynczvo nad nepriateli-
 mi szvoiemi. Alf unogo vexa mocs, y iakozi ie dana Mes-
 nikom, koij z-kratkemi rechmi, y malum zapovedium szun-
 cze pravicze Christussa Szina Bosiega ne na nebu kod Josue,
 niego na zemlye, na Sz. Oltaru, vu iedne Sz. Hostie ne ien-
 krat, nego uszaki dan, y kulikogoder krathote, vu szvoich
 rukah nosze, y snym chinèkaigoder hote. Ozmosnozt pre-
 velika! o iakozi nezgovorna! o oblastz prechudna! ie twoia
 ó unogo chaztni Novomasnik.

Ovoie ona chazt, y oblastz, koia Mesnike premenia-
 na Boge zemelyzké, *Ego dixi, Dij estis, & filij excelsi omnes.* Psal. 8. v. 6.
 Veli Duh Sz. od Masnikov po korunienom Protoku, Jaszem
 iekel Bogi izezte, y szini visniega uszi, koju preveliku chazt
 Popouzku razmislyauch Sz. Kraly David, chudisze nad
 nyum'govorecs. *Nimis honorati sunt amici tui DEUS.* Pre-
 vecechaztcheni iefszi priateli twoij G. Boze, kadaszie naimre
 vexe od uszeh Kralyev, y Ceszarov, paese y izteh Angelov
 vuchinil, kakti iedne Boge na zemlye, y kaiti chazt prez ob-
 lasti, ali plache, nikaisze neprestimava; zato nyhoye Po-
 pouzke chazti, dalszi tulikai y oblastz, ali kakou oblastz?
 Oh! takou, kakove nieden naivxi, y naizmosnessi Po-
 glaunik zemelyzki, niti nieden naiszvetessi Angel nebezki
 nima, toiero da more kadagod hoche Szina Bosiega chiniti
 iz neba vu ruke szvoie doyti, y to z malenii rechmi, koiegá
 dobiuši Masnik vu ruke szvoie, nyega Otczu Bogu nebezko-
 miu alduie, za oproschenie grehov nassech, y za ožlobogenie
 milieh

Z z z

Lige řeči dajmeri
De rebus jaseniori

mileh dussiez iz purgatoriumzkeh muk, kai nieden Kraly na zemlye, niti Angel na nebu vuchiniti nemore. Josche vecs, ova chazt Popouzka, ima oblazt, y iakozt zverhu Szina, Bosiega, da naimre (kodszem rekel) na zapoved niegovu mora ne szamo iz neba na zemlyu doyti, nego polek ove oblazti, ima iosche onu drugu od Christusza Sz. Petru nai-pervo danu oblazt, y po nyem uszem zanym Masnikom da naimre oni mogu na zemlye gresnikom grehe opraschati, opraschajich od szusanztva vrasiega oszlobagiati, oszlobagaiuch gresnike iz milosche Bosie izhitchene, nazad vu miloschu poztaviti, y vu diku nebezku nye poszlati, buduchi oni Vratari nebezki, od koich vuchenii Rabanus pisse ovak.

Rabanus,

*Vestra valet Calum reserare, & claudere lingua,
In terra positus, claviger aethereus.*

Vasmore nebo odpreti, y zapreti iezik. Na zemlye poztaulyen Vratar nebezki, toieto uszaki Masnik, polek onch Christussevch rechi. *Quodcumque ligaveritis super terram, erit ligatum & in Cælis; Et quodcumque solveritis, super terram, erit solutum & in Cælis.* Kaigoder zavezete na zemlye, zavezano bude y na nebu : kaigoder odvesete na zemlye, odvezano bude y na nebu : Oh ! prechudna ztanovito y prezmosna ie chazt, y oblazt Popouzka, koja na zemlye chini Sentenczin, y G. Bog nyu potvergiuie na nebu, kodszem na pochetku rechi Sz. Petru Damiana to potvergiuiche napervo donezel. *Præcedit sententia Petri, sententiam Salvatoris, quia non quod Christus, hoc ligat Petrus: sed quod Petrus, hoc ligat Christus.* Pervesiae sentenczia Petrova, od sentenczie Christusseve, ar ne kai Christus, to zavesuie, ali odvesuie Peter, y za Petrom uszaki Masnik, nego kai Peter, y uszaki niegov Nameztnik oude na zemlye zavesuie, ali odvesuie, to y Christus vu nebu potver-

S. Bernard. giuie, koiu veliku chazt, y oblazt Popouzku premislyava-
serm. 1. in iuch Sz. Bernard od nye ovak goyori. *O præclara, & vene-
Cœn. Dom. randa Sacerdotum dignitas, & Sacerdotij potestas ! cui nihil in
Cale,*

Cælo, nihil in terra valeat comparari. Oh uszake hvale y pre-stimania uredna chazt, y oblast Popouzka, koie, nikai ni-na nebu, niti na zemlye, kaibisze moglo prizpodobiti.

Ovu viszoku, y veliku chazt, y oblast Popouzku premislyavaiuchi moy Sz. Serafinzki Otecza Ferenz, imelie navadugovoriti, da dabikoi Szvetecz, ali Angel iz neba na zemlyu ztupil, y niemu z-koiemgod naipriproztessem Masnikom naproto dossel, perulyebi Masniku ruku kusnul, y nemusze poklonil, neg koiemu Szveteczu, ali Angelu Bosiemu. Ovu chazt, y oblast Popouzku premislyavaiuch Sz. Martin Biskup, buduchi od Maximussa Ceszara k-obedu pozvan, chinilie polek szebe k-ztollu szeszti szvoiega Capellana, y kadagod Sz. Martinu bilie podan tanier z-kakovum ieztvinum, niegai szigdar pervo ponudil Capellanu, neg Ceszaru, y rauno tak chinilie z-kuppum vina, hotechi dati naznanie, da ne szamo Biskup, nego y uszaki naiszromaskessi Masnik prepoztavitifze mora uszakomu Kralyu y Ceszaru ovgaszweta. Ovu chazt, y oblast Popouzku premislyavaiuch Sz. Theodosius Ceszar, koi hotechi ienkrat biti nazochi vu Popouzkom Szpravischu, koiemusu ponudili bili pervo mezto, on pak po nieden put niga hotel uzeti, govorecs. *Per Nomen Sanctum DEI non sedebo in tali loco, quia locus Sacerdotum DEI est iste.* Po Ime Sz. Bosie ne budem szedel vu takovom meztu, ar mezto Mesnikov Bosieh ie ovo. Ovu chazt, y oblast Popouzku premislyavaiuch Sz. Ivan Christomus, ovakiu hvali, y hvalecs, nasz nyh chaztit, postuvati, y prestimavati vuchi. *Sacerdotes, Christi Vicarij sunt,* & s. Chrysost qui honorat Sacerdotem, honorat Christum; & qui injuriat Sacer-dotem, injuriat Christum, cuius est Vicarius. Masniki, Chri-Mathussevi Nameztniki ieszu, y koi Masnika postuie, postuie Christussa; koi pak o kakov spot, alikriviczu chini Masniku, nyu chini Christussu, koegai Nameztnik.

Ovu chazt, y oblast preveliku da premiszlisi o danasni unogo chaztni Novomasnik, z-menum zkupa, y zeuszemi Masniki, kakti tuliki Nameztniki Christussevi, kodnasz opo-

S. Ambros. mina Sz. Ambros govorečsi. *Quod sumus professione, actione
de dignitate potius quam nomine monstramus, ut nomen congruat actioni, actio
Sacerd. c. 3. nepondeat nomini : Nec sit nomen inane, & crimen immane ;
Ne sit honor sublimis, & vita deformis, non sit Deifica professio,
& illieita actio. Kaiszmo z-chaztium, z-dellom bolye neg
z-imenom pokasemo, y ime naifze priztoi dellu, dello naif
te tekni z-imenom : Niti nai nebude ime zahman, y sitch
hman ; Nai nebude chazt viizoka, siulyenie pako nizko y
nichemurno ; Niti nai nebude Bosanzka oblast, y prep
S. Cyprian. vedano chinenie. — Oportet Sacerdotes & Ministros, qui Altari
1. z. epist. & Sacrificiis deserviunt integros, atque immaculatos esse. Oppo
mina Sz. Cyprianus, Potrebnoie Pope y Mesnike, koij olt
arom y szlusbam Bosiem szluse, prez uszakoga greha biti chi
zte : Zakaizato ò unogo chaztni Novomasnik, szpomenisce
1. Corin. iz oneh Sz. Paula Apost. rechi. *Spectaculum factum nunc mun
do, Angelis, & hominibus.* Da naimre mi Masniki ieszmo vu
cchinieni za jedno chudo szvetu, Angelom, y Lyudem, uszi
lyudi ovoga szveta na nasz gledè, y od nasz iemlyuszi pel
du, kaksze oni morau dersati, koij govore, y szude ovak ;
Ako Redovniki koij uszaki dan Sz. Messu szluse, koj nain
prodekuju, koij nasz szpovedaiu, vu tulikeh nechiztochah,
ialeh, usurah, y zkupozti sivu, ako iz nyhoveh vuzt nechui
ieszde drugo neg norie, kletve, y blaznoztì, ako vu nyhoveh
rukah malokadasze vidi Breviar, menye Chiszlo, nego pehari
z.vinom, karte, puske, z-koiemiszi vreme krate, zakai nebi
y nam ovak szlobodno siveti ? y tako vechkrat szvetczkilyu
di iz maleh mussicz, koie na nasz vide, velike Elefante chi*

S. Bernard: nè ; *Intersæculares nuga sunt nuga*, veli Sz. Bernard. *inter Sa
lib. z. dc. cerdotes blasphemia.* Megy szvetczkemi lyudmi norie, ieszu
Consider. norie, kai pako szvetczki za noriundersé toie blaznozt me
gy Masniki ; Zakai pako to ? zrok tomu nadalye daie Sz.
Bernard. *Consecratio stuum Evangelio, talibus jam aperire il
licitum, affuescere Sacilegium est.* Poszluhni ò unogo chaztni
Idem ibid. Novomasnik lep navuk Sz. Bernarda. Tiszi alduval vuzta
tyoia

Druga Prodeka

121

twoia Sz: Evangeliumu, daga naimre nazveschas lyudem, y
szam polek niega sives, ova adda vuzta odpirati na norie y
na grehe, ni szlobodno, priuchiti pako nye na gresne rechi
Sacrilegium est. Je veliki szmertni greh. Considera ergo pa-^{S. Chrysost.}
atum, conditionem attende, militiam nosce. Premiszli o No-
vomesnik kakfszisze zavezal Sz. Rede iemlyuch, na chazt
twoiu pazi vu koiuszi ztupil, Ztalis tvoj Redounichki po-
znai. Pactum quod spopondisti, conditionem quam accepisti, mi-
litiam cui nomen dedisti. Tak sivi vu twoiem ztalissu Redo-
vnichkom koiega danasz pochinias obnassati, takse har-
czui y voiui proti telu, szvetu, y vagu. Da na zkrad-
nie vure twoie z- iztinum budes mogel
recli one Sz. Paula Apost: rechi. Bonum certa-
men certavi, cursum consumari, fidem serva-
vi, de reliquo reposita est mihi eo-
rona Justitia &c.
Amen.

^{a. Timoti}
^{c. 4. v. 9.}

Zzz

OD

OD VELIKE DUSNOZTI ZTALISSA POPOVZKOGA.

TRETA PRODEKA.

Kuliko vexa ic Chazt, y Oblazt ztalissa
Popovzkoga: Tuliko szvetessemu do-
ztoiesze bitti uszakomu Masniku.

*Mitte mihi virum eruditum, qui noverit ope-
rari in auro, & argento, ære, & ferro.
2. Paral. c. 2.*

Posli mene Chloveka razumnoga, koi
znal bude delati vu zlatu, y szrebru,
brunczu, y selezu.

On naimudressi, y naizmosiressi zmiegy uszega szveta lyu-
di Kraly Salomon, nakaniusi, y dokaniausi szam szo-
bum zezidati iednu Czirkvu na chazt Bosiu, y za prebivalis-
che szvoie iednu oszebuinu Palacsu, potlambi iur bil zbral
oszemdeszet iezer tesakov, kojszu vu gorah kamenie kopa-
li; drugeh pako szedemdeszet iezer tesakov kojszu ono ka-
menie iz gor na kup znassali; Tri iezer a sezt zto Officza-
lov.

lov, kojisz na one tesake zkerb noszili: Za tem uszem pi-
 szalie jeden lizt Kralyu Hiramu, proszecchiga dabimu po-
 szlaliednoga razumnoga mestra, koibisze razmel k-szrebru,
 zlatu, brunczu, y selezu. *Mitte mihi virum eruditum, qui* 2. Paral.
c. 2. v. 7.
moverit operari in auro & argento, are, & ferro. Posli mene
 Chloveka razumnoga, koibi znal delatvu zlatu, y szrebru,
 brunczu y selezu; arszem nakanil zidati jednu Czirkvu na
 chazt velikoga Boga. *Dominus enim quam diligere cupio magna*
V. 9.
est, magnus est enim DEUS noster. Na koin prosniu Salamonova,
 Kraly Hiram nasselie taki takvoga Mestra, y poszlalgaie
 Kralyu Salamonu na Izlusbu z-ovakovem odluchkom. *Misi* V. 13. & 14.
tibi virum prudentem, & scientificum, cuius Pater fuit Tyrius,
qui novit operari in auro, & argento, are, & ferro. Poszlal-
 szemti Chlovckarazumnoga y zvuchenoga, koiega Otecza ie-
 bil Tyrus, koizna delati vuszrebru, y zlatu, brunczu, y se-
 lezu. Aliakoie iztina ono kai Sz. Pavel Apost: govori, da
 ona ztara negdasnia vremena. *Omnia in figuris contingebant.*
 Usza koiaszusze vu ztarom zakonu pripechala, bila ieszu-
 kip y szpodoba novoga zakona, hotechinam G. Bog dati na
 znanie onda, kaisze szada pripecha. Hotechia adda vu no-
 vom Zakonu Kraly neba, y zemlye kakti izta mudrozn, y
 zmosnozt Bosanzka Christus JESUS Szin sivogaa G. Boga-
 zezidatiszi za palachu, y prebivalische Sz. Matter Czirkvu,
 pochelje izizkavati, zezavati, y szpravlyati takove tesake,
 y mesterzke lyudi, koibiznali, y hoteli marlico delati. *In*
auro & argento, are, & ferro.
 Vuzlatu, y szrebru, brunczu,
 y selezu, y ovi ovakovi naipervi mestri ieszu bili Sz. Apostoli,
 koijszusze pokazali zversene mestre vu zlatu goruchelyu-
 bavi proti Bogu, y blisniem szvoiem; vu szrebru chiztoche
 dussevne, y telovne, vu brunczu glaznoga prodekuvania, y
 nazveschania rechi Bosie zvonechi po uszem sirokem szvetu,
 at *In omnem terram exivit sonus eorum, & in fines orbis terra* Rom.
verba eorum. Po uszemlye razisselszeie glaz nyhov, y na-c. 19. v. 15.
 kraie szvetarechinyhove; y k-zadniemu vu salezu pokazali-
 szusze mestri, szvoimi naimre peldami ostrogasivlyenia, y
do-

AR. 65. v. 4. dobrovolynoga podnassania uszeh teskoch, nevoly y prego-
nov, ar Istant Apostoli gaudentes à conspectu concilij, quoniam
digni habiti sunt pro nomine JESU contumeliam pati. Isliszu-
Apostoli veszeli zpred szpravisch, arszu oni vredni bili-
spot, y za ime JESUSSEVO obssahozt terpeti, z-kojemi pel-
dam i omekchavalisz u szvetlali naitverdeffa, y naihergia-
vessa gresna Chlovechanzka szercza. Za Sz: Apostolini ze-
zvalie, y do danasniega dneva zezava Kraly nebeszki usze
Masnike kakti tulike tesake na' zidanie, y povexavanie Sz.
Czirkve szvoie, krichechi. *Mitte mihi virum eruditum qui*
noverit operari in auro & argento, ære, & ferro. Poszli mene
narod Chlovechanzki Chloveka razumnoga y vuchenoga,
koj bude znal delati vu zlatu lyubavi, vu szrebru chiztoche,
vu brunczu prodekuvania, y vu selezu, megy kojemi ie ov
danasi Postuvani N.N. koiega NB. *Hic dic Patriam Primitiensem*
et possilya na' pomocs, govorech. *Mitto tibi virum eruditum,*
& scientificum, qui novit operari in auro, &c. Possilyam tebe
Chloveka razumnoga, y vuchenoga znaiuchega delati vu zla-
tu, &c. Od dusnozti adda prevelite twoie o postuvani No-
vomesnik, kakti takai moie, y uszeh Masnikov zkoumsmo
dusni Kralyu Nebezkoniu zidati, y povexavati Sz. Mater
Czirkvu, bude govorienie moie.

Gene.
c. 1. v. 2.

N. 14.

Potlambi uffzaimoguchi G. Bog ztvoril bil nebo y zem-
lyu, zpozinavalie daieie potrebno y szvetlozti, ar Tenebra
erant super faciem abyssi. Tmicze ieszu bile zverhulicza zemi-
lye, zakaizato szudilie G. Bog dabi dobro, y potrebno bilo
szvetlozt tulikai ztvoriti, y zato rekelic. *Fiant luminaria in*
firmamento celi, & dividant diem, ac noctem. Nai budu-
szvetlozti na nebu, y nai razluche dan od nochi, y kak berse
ie zapovedal, taki szusze pokazale dve velike szvetlozti na
nebu. *Fecitque DEUS duo luminaria magna, luminare majus*
ut praesett diei, & luminare minus, ut praesett nocti. Vuchi-
nieneszu dve szvetlozti velike, szvetlozt vexa toieto szun-
cze, dabi po dnevu lyudem szvetila, y szvetlozt mensa toie-
to Meszcz, dabi po nochi szvetil. Ali radbi znati N. N.
zader-

zadersavalisze vu oveh Sz. Piszma rechek kakova zkrovnoz,
 toieto morelisze kai drugoga duhovnem nachinom po oveh
 dveh szvetloztiah razumeti? Prez užake dvoinozti, ar Vu-
 cheni Tostatus po oveh dveh szvetloztiah razne dve nature,
 Angelzku naimre y Chlovechanzku, ar kulikoie Szuncze od
 Meszecza szvetlesse, tuliko Angeli vexe zpoznanie imaiu
 od Bosanzkeh Person, y dike nebezke, neg lyudi. Postu-
 vani pak Hugo po oveh dveh szvetloztiah razme Christusssa y
 MARIU, y ne prez zroka, ar Christus ie ono pravo szuncze
 Fravicze kodga Sz. Malakias imenuie. *Sol Justitia.* Od MARIE
 pako ctesze vu Sz. Piszu da ie *Pulchra ut Luna.* Lepa kakti
 Meszecz. *Luminare majus Christus qui praeſt diei, id eſt Justis.*
 Govori Postuvani Hugo. *Luminare minus Beatissima Virgo ut
 praeſet nocti, id eſt peccatoribus.* Szvetlozt vexta Christus,
 dabi szvetil dnev, toieto pravichnem: Szvetlozt mensa
 MARIA. dabi szvetila nochi, toieto gresnikom. Ali k-
 czilyu govorienia moiega unogo prikladnesse videmisze re-
 chi Sz. Hildeberta, y iclu ovc. *Sunt inquit & in Ecclesia S. S. Hildeb-*
firmando & Domino creata duo lumina ria magna, Sacerdotum apud Beſses
scilicet & Regum, itaque luminare majus eſt Sacerdotium, ut pra-^{1. I. C. I.}
eſt diei, id eſt spiritualibus; Et luminare minus, id eſt Regum,
ut praeſit nocti, id eſt ſacularibus. Jeszu veli y vu Sz. Czirkve
 nebu od G. Bogá ztvoriene dve szvetlozti velike, Popovzka
 naimre y Kralyevzka, po szvetlozti vexta razmeusze Masniki
 koij szvete po dnevnu toieto vu duhovneh potrebochah: Po
 szvetlozti pako niense razmeiusze Kralyi, koij szvete po
 nochi, toieto vu syczckeh potrebochah; ar Innocencius
 Papa III. ovoga imena ie govoril. *Quanta eſt inter ſolem, & Innoc. III.*
unam, tanta eſt inter Sacerdotes, & Reges differentia. Kuliko-
 ze luchi szuncze od meszecza, tulikosze luche Masniki, od
 Kralyev. Odkud zpoznavasze daie unogo vexta chazt Po-
 spovzka neg Kralyevzka, kodie unogo szvetlesse szuncze od
 meszecza, iednum rechium dyzta nai bude mene napervo
 donezti k- chazti uszeh Masnikov one szamoga Christusssa re-
 chi, pri Sz. Mattheiu. *Vos eſtis lux mundi.* Viiezte szvetlozt
 Matek. ^{c. 1. 1. 16}
 A a a a szve.

szveta, koich dusnoztie z-dobrum pelaum y szvetem sivlyeniem szvetiti szvetu putuiuchemu proti dike nebezke.

Odkud Sz. Ambros opomina usze Masnike kakti Chri-

S. Ambros. stusseve Nameztnike z-ovemi rechmi. *Quod sumus professione,*

lib. de dign. *actione potius quam nominemonstrans, ut nomen congruat actioni,*

Sacerdot. *ni, actio corresponeat nomini; Nec sit nomen inane, & crimen*

c. 3. *immane. Ne sit honor sublimis, & vita deformis. Chazt vu*

koiuszmo ztupil z-dellom bolyc pokasemo neg Imenom, da-

sze ime bude priztoialo dellu, toieto sivlyeniu, y dello

imenu odgovori; Nainebude zahman ime, y chazt viszoka,

sitek pak gresni, y odurni: Zakaizate o Postuvani Mlado-

masnik tebe pak ia opominam z-rechmi Sz. Chrifostomussa

S. Chrysoft. Considera pactum, conditionem attende, militiam nosce; pactum

serm. de quod spondisti, conditionem quam accessisti, militiam cui nomen

Martyr. dedisti. Premiszli dobro kaizi G. Bogu obechal; Ztalis vu

tom. 5. koiegaszi ztupil, y voyzku vu koiszilize podal, y zapiszal:

Obechalszi G. Bogu siveti vu chiztoche od uszakoga szrebra

szvetlesse, poszluhni adda navuk Sz. Hieronima y niega-

dobro vu szerczu twoicem y na pameti zapissi, kakova mora

S. Hierony. chiztocha twoia biti. Pudititia Sacerdotalis postulat, ut non

sup. c. 1. solum ab opere se immundo contineat, sed etiam a jactu oculi, &

Epist. ad cogitationis errore, mens Christi Corpus conjectura sit libera. Chi-

titum. ztocha Popovzka potrebuie, da ne szamo od nechiztoga

della zdersavasze, nego y od uszakoga nedoztoinoga po-

gleda, y gresne miszli, pamet mora biti szlobodna onoga,

koi uszaki dan Telo Christussevo poszvechuie, kodzsi o Po-

stuvani Mladomasnik zmenum zkupa, y uszemi Sz. Matere

Czirkve Katolichanzke Masniki, koiehnatzie neizbroienca

Eusebius. unosina kod govari Eusebius. Ecce totus mundu fervet Sacer-

Epist. ad dotibus. Nut vesz szvet verviz-Masniki, alitaki pridaie ov

Datnas. de morte Hie-izti mudri Chlovek. Et tamen jam rarissimi sunt Sacerdotes.

ronym. Y vendar szadszu nairedkeffi Masniki, ali kak to? neiz-

S. Chrysoft. broieni, y naifedkeffi? Odgovaria Sz. Ivan Chrifostom-

hom. 43. Multi sunt Sacerdotes, & pauci Sacerdotes, multi nomine, sed

Math. pauci

pāuci omīne. Unogo ie Masnikov, y maloie Masnikov, unogo imenom, ali malo z-dellom.

Aulus Gellius pisce iedno szmesno, ali k-czilyu govorienia moiega kruto prikladno govorenje od iednoga Mladencza, da bolye recsem tecpza, koi napraviliszie bił bradu Aulus Gel-
do pasza, na plecha pak pozta viliszie plasch iednoga Filoso- lius lib. 2.
fussa, y ovak oblechen proszilie almuſtvo od iednoga Sena- noſt. Attic.
tora Atthenianzkoga, koi Senator opitalgaie, gdoszi ti; odgovori on tepecz, chudim!ze dame gdo pitati more, gdo-
szem ia, moia brada, moia oprava, moy hod, moic chello,
nechinelime źadovolyno poznati, daszem ia ieden Filosofus? kaividechi, y chuiuchi Senator naszmeialszeie, y re-
kelic. Video barbam, video etiam pallium Philosophicum, Phi-
losophum autem non video. Dic ergo mihi quonam pacto te Phi-
losophum esse dignoscemus? pallium enim & barba sublonga Philo-
sophum non-efficiunt, sed vita, & mores. Vidim bradu, vidim
takaisze y plasch Filosofzki, Filosofussa pak nevidim. Po-
vecs adda mene kem nachinom budem mogel tebe za Filo-
soufussa poznati? ar plasch, y brada podugata Filosofussa
nechine, nego sitek y shege. Rauno tak morem y ia recsi
tebe o Postuvani Novomasnik da Vestis non facit Monachum,
neque Presbyterum. Vidiinte z-bradum, vidiinte z-dugum
haljum, ali ako nesives kodfsze Redovnika, y Mesnika do-
ztoie. Nomen habes quod vivas, & mortuus es. Ime imas da-
sives, alifzi mertev, imas zlamenie szvetozti, ali snym lyudi
ukaniuies. Masniki unogi kasusze zvunzkiem nachinom kod
iedni telovni Angeli, vecs, kod iedni zemelyzki Bogi, ali oh
salozt! znutra vu szerczu ieszu tuliki vragi unogeh uszako-
iachkeh odurneh grehov puni.

Kadago iedno lepo belo platno z-olyem, ali tintum
poleie, nili iztina z-onum makulum lepotu, czenu, y pre-
ftimanie pogubì? toie prava iztina: Ako pak gdo kakou
szavilnu materiu, ali pak brokat, illi szreberni, ali zlati tra-
dor z-olyem, ali tintum poleie, y zamase, nili na nyem-
tem merse videti one makule, chim preftimanessa ie materia?

prez uszake dvoinozti. Szada velim ia ovak, da kakgoder pokvari, merzku vuchini, y prestimania mentue iednu opravu, olye, ali tinta; räuno tak chini greh szmertni z-dusum chlovechanzkum, merzku chini duslu szvetckoga Chloveka, mercessu Redovnoga, naimercessu Masnikovu, y zato govoril Sz. Augustin ztraffne ove rechi. *Malleum pñas Caipha, Herodis, & Pilati sustinere, quam Sacerdotis indigne celebrantis.* Raiffibi hotel usze muke Kaifasseye, Herodesseye, y Pilatusse naveke vu peklu terpeti, neg muke iednoga Mesnika vu szmertnom grehu Sz. Messu szlusechega. Zakaizato Sz. Hieronym hotechi potverditi Sz. Augustina rechi, veli ovak

S. Hierony. k. navuku uszeh Masnikov. *Grandis dignitas Sacerdotum, sed grandis ruina eorum si peccent: latamur ad ascensum, sed timeamus ad lapsum.* Velika chazt ie Masnikov, ali veliko takai porussenie ie nyhovo, ako gressie: Akosze gdo veszeli nad zvisseniem szvoiem na chazt Popovzku, alisze nai boi da iz naivisse chazti neopade vu glubinu peklenzku. Ar pri-

S. Cyprian. daic Sz. Cyprianus. *Quanto major & amplior est dignitas, tanto major exigitur usura pñarum.* Kuliko vexa ie chazt vu ko-iesze koigod Masnik nahagia, tem vexeh muk vu peklu na-deiatise mora, akoie doztoino neobnassa, Chazti pako ie-szu ove, Plebania, Kanonia, Biskupia, Cardinalia, y Papinzvo, odkud vekovechnoga szpomenka vredne ieszu one

Pius IV. Piussa IV. ovoga imena Pape, rechi. *Cum essem Religiosus, sperabam bene de salute animæ meæ, Cardinalis factus extimui, nunc Pontifex creatus penè despero.* Doklamszem vu Klostru kod prozt Redovnik sivel, uffalszemse za zvelichenie dusse moie, Cardinalom vuchinien buduchi, preztrassilszemse, szada na Papinzku chazt izvissen, zeuszema dvoim za zveli-chenie moie. Akoli ov Sz. Otecz Papa na pochetku zebra-nia szvoiega na Papinzvo takszeie puztil chuti goroviti:

Tak ni prez zroka na koncu sitka szvoiega krichal Pavel III. ovoga imena Papa. *Malleum me subjecisse coquo Capucinorum, quam hanc DEO proximam 16. annorum curriculo dignitatem sustinuisse.* Oh! kakbi ia szada raissi imel dabisze bil negda szukachu

kachu Capucinzkому podvergel, neg daszem szetnaizt leth ovu G. Bogu naiblisnessu chazt obnassal. Ufzemu pak tomu zrok, neznam ieli koi zmegy oveh dveh Sz. Otczev Papih, ali gdo drugi mezto nyh hotel z-ovemi malemi vechmi obznaniti, y pokazati :

*Nos habent pro speculo, legem ignorantes
Populi, qui fragiles sunt & inconstantes.
Quidquid vident laici nobis dissplicere,
Dicunt proculdubio sibi non licere:
Et quidquid nos opere vident adimplere,
Credunt esse licitum, & culpâ carere.*

Nasz imaiu za zerczallo, zapoved neznaiuchi lyudi szlabi kerhki, y neztalni buduchi; kaigod vide szveczki da nam ni povolyno, Govore prez dvoinoztito ni szebe szlobodno: Y kaigod vide nasz oni chiniti, Veruiu szebe szlobodno, y prez greha bitti. Kako dabi hotel recsi, kai hafzne Masnikom nyhova velika chazt, y oblazt, zkoiumsze oni diche, y izviszuiu zverhu uszeh szveczkeh ne szamo proztek lyudi, nego zverhu uszeh Herczegov, y Poglavnikov, ako oni polek fzvoiega ztalissa nesivu? Kakie moguche dabilyuczvo chazt y postenie odlagalo onem Masnikom, koie vidi zlo siveti, y fzvojum zlum peldum szvet szpachuvati, klatechisze po vulincah, pohagiaiuch malo postene hise, paidassechisze z-personami, na koie nebi morali ni gledati, puschaiuchi iz szebe norcze chiniti &c. Nullum enim ab alijs majus præjudicium, quam à Sacerdotibus tolerat DEUS; govoril Sz. Gregur Papa. Quando eos, quos ad aliorum correctionem posuit, dare de se prævitatis exempla cernit. Ar nikakve nigdar vexe krivicze od nikoga neprijmye G. Bog, kak od Masnikov, kada vidi one, koie ie poztavil dabi z-peldami, y navuki lyuczvo na dobro vuchili, oni pak szvoiem gresnem sivlyeniemi nye szpachuiu, y od puta zvelichenia odurachaiu. Tantumen in debet actionem subditorum transcendere actio rectoris, quantum distare solet à grege vita paſtoris. Ggovori nadalye Sz. Gregur Papa. Natuliko mora bitti chednesse, pobosnesse, szvesse,

tesse, y vu uszeh dobreah zverssene sivlyenie Masnikov,
ter naimre duhovneh Glavarov, kulikosze luchi sivlyenie
neme sivire, od nyhovoga pztira.

Nahagiam napiszan ieden lizt kogaie negda Sz. Otecza
Papa Gregur piszal Kralyu Brukinildu, vu koiemie oyak pis-
sal; z-velikum, yszerchenum saloztium nassum razumeti-
ieszmo morali da vu Kralyevzvu vassem vexi del Masnikov
five gorie, y vu vexeh greheh od szvetczkeh lyudi, prez uszak-
koga szrama chlovechanzkoga, y ztraha visniega G. Boga,
zato potrebnoie zarana tulikomu zlu, y velikem neszrecham

S. Gregor. lib. 7. Epist. 46. provideti, koie iz ovoga zla na usze lyucztvo od Boga mo-
gu poszlane bitti. *Ne paucorum facinus, multorum possit esse*

perditio; nam causa sunt ruinae populi, Sacerdotes mali. Da-
maleh grehi, unogeh nebudu pogublyenie; arszu zrok
poruszenia obchinzkoga Masniki zlochezti. *Nemo enim in*
Ecclesia DEI magis nocet, quam qui perverse agens, nomen vel or-
dinem sanctitatis, & Sacerdotis hubet. Ar nigdor nigdor bo-
lye vu Sz. Czirkve Bosie neskodi, nego on koiega lyucztvo
za szvetcza dersi, y koi uszaki dan Sz. Messuszlu, ter ven-
dar zlo, y gresno five, ar sitkom szvoiem szvet szpachui, y
G. Boga na kastiganie primaria, koiegabi dusnozt bila-
z-molitvami szvoiemi Bosiu szeridozt tasiti, y kastige Bo-
fanzke pravicze od lyucztva odvrachati, y kai lyucztvo
gresno nemore pri Gi Bogu opraviti, y z-molitvami szvoie-
mi zadobiti, takomora Mesnik pred Bogom bitti, da usze
kai za lyucztvo szebe podlosno proszil bude, takai vreden-
bude na punom izprosziti, kod Sz. Augustin vuchi, govo-
recsi. *Talem oportet esse Domini Sacerdotem, ut quod populus*
pro se apud DEUM non valuerit, ipse pro populo mereatur quod
proposuerit, impetrare. Takomu potrebnoie bitti Bosie-
mu Masniku, da kai lyucztvo zafze pri Bogu nemore-
dobiti, on bude vreden usze zakai proszil bude napunom
izprosziti.

Akoszmo kada od Popovzkoga ztalissa chuli iztinu go-
yoriti (velinekoij) danaszju chuiemo povedati, kakbi ze-
naiute

traime Masniki morali dersati, alisze dersè, y polek ztalissa
 szvoiega i zadasnie vreme tak sivu, dasze Bose szmilui, na-
 hagiautze unogi gorsi od natz izvetczkeh lyudi, vu usza-
 koiachkeh greheh sivuchi ne prez velikoga spachenia, ter-
 kakie moguche dabi mi te takove chaztiti, y postuvati mogli?
 Nato odgovariam ia uszem tem takovem z-rechmi mudro-
 ga Theofilatessa. *Sacerdotes honorandi sunt ut DEUS; & quam-*
vis indigni sint, quid hoc? Divinorum donorum ministri sunt. Theopbila.
in c. 20.
Joan.
 Masniki moraiutze postuvati kakti szam G. Bog; y ako rau-
 no niszv vredni postenia zbor gresnoga szvoga sivlyenia, kai
 vam zato? znati pak morate daszu oni Bosanzkeh darov-
 saffarniki; Sz. Christolomus takai pripomase braniti Mas-
 nikie govoreczi. *Quamvis mali sint Sacerdotes, non tamen* S. Chrysofti
propterea sunt contemnendi, sed in eis venerandus est ille & co-
tranquilitatem cuius sunt Sacerdotes. Akoprem zlochezti ieszu Mas- Eccl.
 niki, argresniki ochivezti y szpachlyuczi, zato vendor-
 nemoraiu neprestimani, unogo menie psanieni, naime-
 nie pregainani bitti, negosze vu nyh mora chaztiti, y po-
 stuvati on chijizu Masniki; K- zadniemu y Sz. Szpravische
 Asquigranzko govorik- Obrambe Masnikov. *Licet Sacerdo-* Concil.
tes in multis sint negligentes, non tamen vituperandi, post Apo- Aquis. &c.
losos enim ad ipsos hac sententia dirigitur, qui vos audit me
audit, & qui vos spernit, me spernit. Ako rauno Masniki
 ieszu vu unogeh nemarni, toieto akoprem nederseszze y ne-
 sivu polek ztalissa szvoga, zato vendor nemoraiusze za ni-
 star dersati, ar za Apostolmi, od nyh govoresze rechi ove;
 koi vasz poszlussa, mene poszlussa, y koi vasz zanikuie-
 , mene zanikuie; Zakaizato Masnikom kakti Christussevem
 Nameztnikom moraize uszaka chazt y postenie odlagati, po-
 kehdob da uszi oui spoti, y obsanozti, koie ako gdonym-
 chini, ie usze jedno kako dale szamomu Christusu vuchi-
 nil: Ako Masniki ieszu gresniki, chuda ni vredno, bu-
 duchi onitakai iz kervi y mesza lyudi, kod y szveczki, te-
 lovnem poseleniam, y vrasiem tentacziam podverseni, ne
 menie neg y szveczki, y ako rauno iz szlabozti, y kerhkoche
Chlo.

Chlovechanzke gresse, nepogublyaiu zato oblati szvoie,
ako pak nepogublyaiu oblati, tak nepogublyaiu ni presti-
mania, y chazti.

S. Theresia Da nepogublyaiu oblati, tonam Sz. Teresia szvedochi,
in propr: vu sitku koiè, ia cstem ovo pripechenie, da kadabi ona ien-
vitec. 28. krat priztupila bila k Sz. Pricheschaniu, y kadabisce ieden
gresni Masnik obernul bil k-nye od Oltara Sz. Sacramentom
za pricheztitiu, zagledalaie, po Bosiem prepuscheniu, kak
on Masnik bilie z-iednem velikem laczem za vrat prikva-
chen, z. drugem vu bokeh prepaszan, z- tretiem na rukah
prevezan, y od treh ztrasneh vragov ovak pripet na lanczech
dersan, vendor po uszem tom videlaie da vu rukah dersi
iedno prelepo, y preszvetlo Detesche naimre JESUSSA, z-
koicmie on hotel Teresiu pricheztiti, zverhu koiega vigienia
pochelaszcie Teresia vu szvoiem szerczu y razumu burkati, z-
miszelyum boriti, y k. G. Bogu zdihavaiuch ovak govoriti:
Kaije to ò Bose Ztvoritel neba, yzemlyé, kaije to? Ja vidim
tebe, y vidimi vraka polek tebe, kai to zlamenuie ò zaruch-
nik dusse moiè premili JESUS, dasze ti puschas od iednoga
takovoga szusnia vrasienga ponassati vu rukah? Teresia kchi-
moia odgovorilie JESUS, vuchisze y verui, da iakozt, y ob-
lazt rechih, koie Mesnik tuliko vu Sz. Messie poszvechuiuch
Hostiu, kuliko y vu uszeh drugeh Sz. Sacramentumeh zgova-
ria, ie velika, y uszidar akobi rauno vu neznam kak veli-
keh greheh bil, vendor rechi niegoyc ieszu takove iakozti
da kadagod hoche on mene iz neba na zemlyu izuleche, y
vu poszvechenu Hostiu poztavi: Takai kaigod on na zem-
lye razvese, ali zaves, toie y na nebú razvezano, ali zavez-
zano: Ti pako ò moia Kchi Teresia profzi y moli za ovoga
gresnoga Masnika da on szvoy gresni ztalis zpozna, y pobol-
sa, ter mene doztoineie szvoium vekovechnum hasznum vu
rukah szvoich vreden bude ponassati.

In vitii PP. Niti menséga chuda ie vredno ono pripechenie koie
jib. 5. de cstem vu sitkeh Sz. Otczev, od iednoga naimre pobosnoga
temp. Jud. y Bogaboechega Puschenika, koi imclie navadu vecskrat
cap. 75. kfszebe

kſzebe zvati iednoga Plebanusſa na bliſnieſſega ſzufſeda
 puschine ſzvoie , koiemuszeie puschenik uſzigdar ſzpove-
 dal , y od niega pricheschal , nemiszlechi , nitife ſkai zker-
 bechi od ſitka niegovoga , kak naimre on Masnik ſive , toie-
 to ieli dobro , y pravichno , ali pak zloy gresno ? MEGY TEM-
 TOGA doidosse drugi lyudi pohagiat onoga Puschenika , koij-
 ſzu pri niſ ſzvoiem ieziki pochernili glafz onoga Plebanusſa ,
 kak naimre on vu velikeh greheh ſive z- ochiveztein ſzpa-
 cheniem uſzegalyucztva , kai on Puschenik iztinaie ni rad po-
 ſzluſſal , vendarie k- zadniemu veruval y natulikosze ſzpačhil ,
 da ni hotel vecs niega k- ſzebe zvati , niemusze ſzpovedati ,
 y od niega pricheschati ; Nego potlambi chez' netuliko vre-
 mena Plebanus nevidel Puschenika poſſelie ſzam od ſzebe
 k- niemu , za videt ieli zdrav , ali betesen , ſiv ali merrtev ,
 koicga zagledausi Puschenik k- ſzebe iduchega pred noszom
 zaperlmuse ſzvoie puschine urata , kai videchi Masnik ne
 mensem spotom , neg y chudom povernulszeie nazad , komai
 pako oberhulie bil herbet puscheniku , zachulie puschenik
 iz neba glafz , ovc rechi zgovariauchi *Tulerunt homines judi-*
cium meum. Vzelisu lyudi mene ſzud moy , y taki podig-
 nien vu duhu Puschenik zagledalie ieden zlati zdencz pun
 kristalne vode , zaimach , y lancz zkoiemszeie iz onoga
 zdencza voda vlekla biliszu iz chiztoga zlata ; Koi zde-
 necz kadabi on Puschenik premislyaval , y chudilsze zverhu
 ſzvetlozti zlata , y chiztoche vode , nut doſſelie ieden ſzi-
 romah y veſz gubav chlovek k- onomu zdenczu , koi z-o-
 niem zlatem zaimachem pochelie iz onoga zdencza vodu
 vlechi , y vu iednu poſzudu , koiaie onde ztala , vlevati , y
 Puscheniku za napitisze , ponuiati , koi akoprem ſeien ie
 bil , piti vendar ni hotel , niti napitka iz ruk gubavoga
 chloveka ni hotel vzeti , zachulie pak taki drugi glafz iz ne-
 ba , *Cur non bibis ex aqua hac? quam causam habet qui implet?*
implet enim solummodo, & infundit in vas. Zakai nepies od
 vode ovę ? kai maras za niega koi nyu vleche ? on ſzamo
 vodu vleche , y vu poſzudu vleva ; Bogabołechi Puschenik

vzelie upamet kai ov glasz zlamenuie, da naime ona chizta voda, y on zlati zdenecz drugo nezlamenuiu nego. Presz: Oltarzki Sacramentum, koiega akoprem ieden gubavecz, toieto gresni Masnik lyudem deli, on vendor Sz. Sacramenta zato neszmradi, niti chazti, ali iakozti, nit lepote y szvetlozti neoduzimlye : Zpoznalie adda szvoi greh, pozvalie Masnika onoga k-szebe, y kod pervo nemuszeie szpovedal, y od niega pricheschal, oztaviussi uszemu szvetu navuk da nigdor nigdar nemora Masnika oduriavati, unogo menie za nistar dersati, naimenie psaniti, ali preganiati, y vu niegove Sz. Messe dvoiti, akoga vidi zlo, y gresno fiveti, ar niegovo gresno fivlenie Sz. Sacramente nepomensava, ar veli Sz. Augustin. *Non in merito consecrantis hoc Sacramentum efficitur, sed in virtute perficitur Creatoris.* Sz. Oltarzki Sacramentum, kod y uszi drugi Sacramenti, neztoie vu vrednozti Masnika nego vu iakozti zmosnoga uszeh ztvari Ztvoritela.

Pokehdob pako ztobum o Postuvani Mladomasnik pochel ieszem ovo govorienie moie, ztobum ie y dokancham, y kaifzem od obchinzke naipervo moie, potlam pak y uszeh Masnikov dusnozti govoril, zkoum dusni ieszmo chazrnassu obnassati, tifzi takai za navuk uzemi, dobro zapameti, y zversseno polek usze moguchnozti obdersavati tia doszmetri terszitze, y zkerbi; Poszlanszi na dello, y za tesaka Kralyu Nebezkomu pomochimu zidat, y povexavati Sz. Czirkvu niegovu, zpoznalizute Glavari tvoij zvuchenogamestra vu szrebru chiztoche telovne, vu zlatu goruche lyubavi, vu brunczu prodekuvania, y nazveschania rechi Bojie, y vu selezu navuka koizze Sz. Szpovedi dotiche, zakai-zato dobro pazi da vu uszeh oveh chetireh marlyv budes,

S. Bernard. ar veli Sz. Bernard. *Sacerdotes debent primo lucere in seipsis per puritatem conscientiae, ut postea possint illuminare subditos per claritatem vita, & doctrina.* Masnikimorau naipervo szvetitisze szami z-chiztochum Conscienczie, da potlam budu mogli raszvetchuyati podlosnike szvetloztiu sitka, y na-yukov,

vukov, ar Masnik diachkem iezikom hoche recsi *Sacerdos*,
 & *Presbyter*, y to ne prez zroka, *Sacerdos idem est ac Saera*
dans. Kakti Mesnik od Messe ima szvoze ime, Redounik
 od Sz. Redov, tako y ti danasz pochiniias Sz. Sacramente
 lyucztyu deliti: *Presbyter pako hoche recsi* (veli Guliel. ^{Guliel. Durand.} Dur-
 mus Durandus) *præbens aliis beatum iter videlicet populo DEI,* ^{in Ra-}
de mundi exilio ad Patriam paradisi. Tvoie adda ob-
 chinzko ime ovu dusnozt szobum donassa, da ti budes mar-
 lyv vu delenu Sz. Sacrementov, Sz. Kerzta, naimre malyah-
 ne dechicze: Sz. Pokore vu poszlussaniu Sz. Szpovedi;
 vu szluseniu Sz. Masse, vu podeleniu poputnoga Prischechan-
 ia, y Sz. Krisme. Pazi adda dobro da nigdar niedno de-
 te prez Sz. Kerzta, niti nieden gresnik prez Sz. Szpovedi,
 Pricheschania, y Krizme od podlosnikov naimre twoich, po-
 lenozti twoie neumre, y nepagine, ar veli Sz. Hieronym.
Neque enim solum pro nostris delictis reddemus rationem, sed pro
omnium quorum abutimur donis, & nequaquam sumus de eo-
rum salute solicii. Nebudemo szamo za nashe grehe rachun
 Bogu davali, nego od uszeh koijnam pomasu siveti, terzce
 nemaramo za zvelichenie nyhovo, koij akosze zkare G.
 Bog od nasz rachuna potrebuval bude: Zakaizato dus-
 nozt twoia bude od szada velika o Postuvani Mladomasnik
 Podlosnikom twoiem, da pacse y usze v. k. naipervo z-
 chiztochum fitka szvetiti szveczkem lyudem, z- peldami
 dobremi y navuki put kazati gresnikom iz puschine ovoga
 szveta proti domovine nebezke, ar veli nadalye recheni
 Sz. Hieronym. *Tanta debet esse pietas, castitas, scientia, &* ^{Idem ibid.}
eruditio Sacerdotis, ut & gressus ejus, & motus, & universa
vocalia sint, ut quidquid agit, quidquid loquitur, doctrina sit
populorum. Tulika mora bitti lyubav, chiztocha, mudrozt,
 y krepozt Masnikova, da y korachaij, y pogledi, y gibania
 uszeh kotrigov moraiu bitti tuliki navuki, da kaigod chini,
 kaigod govoril- navuku bude lyucztyu.

S. Hieronim
 sup. c. 39
 Czech.

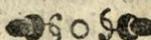
Pokafisze adda z-chinom, onoga kafizi imenom, chaztium, y oblatium; poszlanszi kakti razumen mester od N. Varassa vu koicmszisze rodil, y od twoich Glavarov Kralyu nebezkomu, na pomocs povexavania Sz. Czirkve z-rechmi. *Mitto tibi virum eruditum cuius Pater fuit N. N. qui novit operari in auro & argento, aere, & ferro.* Ovoti G. Bo-se possilyam chloveka vuchenoga koiega Otecza ie bil N. N. koi zna delati vu zlatu, szrebru, brunetu, y selezu. Delai adda o vnogo chaztni Novomasnik naipervo szrebroem neozkruniene chiztoche szercza, pameti, y dusse: Delai zlatom lyubavi proti Bogu, y blisniemu, delech Sz. Sacramente ne szaimo bogatem za plachu, nego y ubogem, prez plache koij tebe truda twoiega nimaiu zchim platiti: Delai zbrunczem glasza puztechisze chuti iz Prodekalnicz zasaginem szerczem nazveschatи Rech Bosiu. Delai selezom vu Szpovedalniczah pilech, y paleraiuch ona vu unogeh greheh zahergiavena szercza gresna, iednum rechium zkerbisze uszemi nachini za zvelichenie duis Kerschanzkeh, oszbuinem pako nachinom tebe podlosneh, od koieh ti budes moral G. Bogu oster rachun davati: Niti tebe znam kai vecs recsi, nego ove naizadnie rechi.

Presbyter in Domini mensa, quid agas, bene pensa.

Aut tibi vita datur, vel mors aeterna paratur.

Masnik pri Gozponovom ztollu (toieto pri Oltaru) kai chinis, dobro premisqli; Ar tebe ali sitek veko-vechni, ali szmert vekovechna pri-pravlyena chakaiu.

Amen.

VU OBCHINZKEH POTEBOCHAH.

PERVA PRODEKA.

Kaisze mora vu Obchinzkeh Potrebochah chiniti? y kem nachinom morsze od G.Boga pomocs prosziti.

Ad Dominum cum tribularer, clamavi, & exaudivit me. Psal. 119.

K-G. Bogukad szem traplyen bil, krichalszem, y poszluhnulie mene.

VNogi Krivoverniki taiuchi szlobodnu Chlovechanzku volyu, ter Chloveka nemomu svinchetu priszpodab-lyainchi, za potverditi szvoy krivi navuk, iemlyu za funda-^{Amos}
^{c. 3. v. 6.}mentum one Sz. Amossa Proroka rechi. *Si erit malum in Civitate, quod Dominus non fecerit?* Ako bude zlo vu Varassu, koicga Gozpon nebi vuchinil? Hotechi kakti dati na zna-nie ovemi rechmi, da G. Bog utszakoga zla ie zrok, y uszeh grehov pochetnik, kai nam gresnikom ie ztrahota miszlit, y blaznozt govoriti buduchi iztinzke one Davidove rechi. *Quoniam non DEUS volens iniquitatem tu es.* Ar niszi ti Bog ^{Psal. 5. v. 12.} hote.

kotechi zlo kakovo; y one druge mudroga Salamona rechi
 ieszu vecs neg iztinzke. *Odio sunt DEO impius, & impietas*
ejus. Oduriava G. Bog gresnika, y grehe niegove; Kakie
 adda moguche dabi G. Bog bil pochetnik greha? Mudri Na-
 vuchiteli y Tolnachniki Sz. Pilzma miszlech zverhu oneh Sz.
 Amossa Proroka rechih szude y govore dasze nemoraiu ra-
 zumeti od Greha, nego od kastig koie G. Bog gresnikom
 possilya, zmegy koieh Tolnachnikov mudri Cornelius ovak
 govori. *Disce hic rapinarum, incendiorum, stragum, & cala-*
mitatum oinnium tum publicarum, tum privatarum, quo impiis,
 & peccatoribus infliguntur DEUM esse authorem. Vuchisze
 ovde tatbinam, pogorom, szillam, neszrecham, y nevolyam
 uszem tak ochitnem, kak otainem koiesze gresnikom zaudain
 G. Boga bitti pochetnika; Ovde morebiti naidesze koimi
 recse, chuijesze vechkrat, vidi, y zpoznava da Chlovek Chlo-
 veku iz hudoje, y nazlobaskodi na telu, blagu, y posteni,
 y to ne prez velikoga szmertnoga greha, koie ako G. Bog
 prepuscha, takbisze moralo reci da G. Bog ie zrok oneh
 grehovkojisse iz iala chinè; kakti takai y onch, koie Chlo-
 vek krivicze prijmlyuchi ed blisniega szvoga chinè, kadsze
 naimre fzerdi, kune, blazni, y usze zlo miszli protiuniku
 szvoiemu. Ne, ne, veli David, ar nesche G. Bog greha.
Quoniam non DEUS volens iniquitatè tu es. Niti hoche dabi lyu-
 di gressili, y tako G. Bog ni, niti more bitti pochetnik ko-
 iega greha; nego kaiti G. Bog Chloveku ie dàl szlobodnu-
 volyu, zato puztilmuie na volyu zlo, ali dobro chiniti;
 Ako adda Chlovek blisniemu szvoiemu skodi, to G. Bog
 prepuscha, izkausiuchisze na szpodobu iednoga Doctora,
 koi iz chemera nailutessega, na prestimanessi teriak naprav-
 lyja; rauno tak chini G. Bog kada prepuscha koga trapiti,
 da naimre z-onemi vremenirnemikastigami, grehe niego-
 ve kastiguie, y to zato dabisze gresnik zpoznał, y ovakosze
 razumeti moraiu one zgora rechene Amossove rechi. *Si erit*
malum in Civitate quod Dominus non fecerit? Ako bude koie
 zlo vu Varassu koicga nebi yuchail G. Bog? Toieto da-
 kuga

kuga, glad, voyzka, y usze neszreche koiesze Chloveku —
 pripechuiu od G. Boga prihagiaiu zbor grehov niegoveh,
 polek onch rechih Sz. Paula Apost: *Propter iniquitatem corri-
 pisti hominem.* Zbor greha kaſtigalzi Chloveka. Vide <sup>Romi
c. 3; v. 22</sup>
 chilize adda mi nevolyni gresniki obtersenec z- tulikemi —
 neszrechami, y traplyenec zeuszeh ztran od tulikeh nevoly,
 kod tulikeh Bosieh kaſtig, zbor tulikeh grehov nasfeh, kai-
 szmo chinechi? Eh kai drugo, kai drugo? nego akoszmo
 do szada naszleduvali Kralya Davida vu greheh, naszledui-
 moga od szada naipervo vu pokore, y pobolsaniu sitka —
 ; poklam pako zkruszenem y poniznem szerczem uteczemosze
 k-G. Bogu nasfemu, kodſeie David vutekal govoreci. *Ad
 Dominum cum tribularer clamavi, & exaudivit me.* Krichal-
 szem k-G. Bogu, y poszluhnulmeic. Rauno takoy mi od-
 hitemo od nasz zrok tulikeh kaſtig, toieto greh, po Sz. Po-
 kore; y pobolsaniu sitka, potlam pako krichemo k-G. Bogu
 po Sz. Molitve, kak pako mi budemo znali, y mogli to vuchi-
 niti? Vu ove, y oztaleh dveh naizadnieh Prodekah hochu
 pokazati, y podvuchiti.

Od naipervoga, y naiszrechnessega Chloveka nai bude
 pochetek ovoga govorienia moiega, naimre uszeh nasz —
 Otcza Adama, koi naiszrechnessi bilie na dusse y na telu,
 szrechenie bil na dusse, ar ni znal kaije greh, szrechenie bil
 natelu, ar on buduchiztvorien vu zemelyzkom Paradisumu
 uszega dobra, lepote, veszelya, y naszladnozih punom, ni
 znal za glad, ni za seiu, za zimu niti za vručhinu, za beteg
 niti za falozt, nitije znal, ali mogel vech kai dobra poseleti,
 neg kaigaie imel y vusival doklamgod prez greha ie fivel: Ber-
 felie pako zapoved Bosiu prekersil, y zagressil, szvoi na-
 izrechnessi duslevni, y telovni ztalisi, na naineizrechness-
 ga ie premenil, koiu Adamovu veliku szrechuy mi uszi bi-
 libi vusivali, dabi on nebil pregressil, po grehu pako nic-
 govom uszeh niegoveh neszrech delniki ieszmo poztali, kod-
 je mudri Salamon rekel. *Miseros facit populos peccatum.* Ne-
 volyno chini lyuczovo greh, y ni kriyorekel, ar odkud do-
 hagiaiu

hagiaju tuliki betegi da zkoro vez szvet moresze iednomu' Spitalu prispodobiti? Iz greha; da ov ie traplyen na nogah y rukah od Vulogov, odkud dohagia? od greha, ar Propter perversa, veniunt adversa. Zbok hudo' dohagiaju protiuchine, kaiti naimre on vuloslivecz szvoiemi rukami tulike ratbfne, lyudomorztva, razboiztva, skode, ykrivice ie chinil? z-nogami pako po puteh greha ie hodil, pohagiaiuch naimre vechkrat kerchme y burdelnicze, neg Czirkve Bosie. Odkud tulike gerlne, yglavne bolli? Od greha, kaiti chez ona gerla tulika pianzta, y lakomozi ieszu vuchiniene; vu oneh glavah tulike ialne, nehavidne, gizdave, nechizte, y kaikakve druge gresne miszli ieszusze kuhalo, y snymi G-Bog iesze nemilo bantuval. Odkud tulike Ochna, y Vussesz bolli? Od greha kaiti z-onemi ochima gledalozeie vechkrat ne szamo kai y kamfze ni doztoialo, negoniti gledati szmello; kai, y kak od Vussesz rechisze rauno more, z-kojemi unogi pozlussaiu szveczke nechizte popevke, y ogovore, raissi neg Sz. Prodeke kod rechi y na-vuke Bosie.

Da Ogeny popali, Tucha potuche, voda pomuli. staglye, y marose, kruhy vino, odkud to? Od greha, ar veli Sz. David. Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum, quae faciunt verbum ejus. Ogeny, tucha, szneg, led, duhi pogibelni, koij chine, toieto izpuniu' rech, y zapoved Bosiu. Da szufa neplodnu zemlyu chini, odkud to? od greha, ar veli

Fial. 148 v. 8 Levit. G. Bog vu Levitiku grozechisze gresnomu lyucztvu. Pro-
c. 26. v. 19 pter peccata vestra dabo vobis Cælum desuper sicut ferrum & ter-
ram aneam. Zarad grehov vassch'dam vam nebo odzgora kod selezo, y zemlyu brunchenu, kada pak zemlya szad szvoy Chloveku zkrati, odkud sive? morebiti iz zraka kod iedna Czikada koja nigdar neiè, y uszigdar popeva; Ne, ne, nego mora Clovek od glada plakatisze, y peginuti, ar ztrassno zlo ie kuga, ztrassno zlo ie voyzka, ali naiztrassnesse zlo ie glad, odkud Sz. Basilius govorio od ztrahote glada oyaki.

ovak. *Humanarum calamitatum caput est famis, cuiusvis mortis genere duriorem afferens finem.* Uszch Chlovechanzkeh ztrahot glava ie glad, od uszake fele szmetti, naitesessi zaudaiuch konecz, ar uszakum szmertium leglye Chlovek umre, neg umretim ore od glada, yz ovem gladom grozisze G. Bog uszem gresnikom, ali naibolye zkupczem, lakomczem, y pianczem po szvoiem Sz. Ezekieliu Proroku. *Famem congregabo contra vos, & conteram vobis batulum panis, & immittam in vos famem.* Glad hochu szpraviti szuproti vam, y potreti hochu vam paliczu kruha, y poszlati hochu nad wasz glad.

Niti szamo z-betegmi y gladom G. Bog kaftiguie grehe na ovom szvetu, nego y kervavemi voizkami, kod Sz. Clemens Papa y Much szvedochi govoreczi. *Quando una gens DEUM offendit, tunc aliam gentem DEUS contra eamdem incitavit; & super hanc iterum aliam induxit.* Kada jedno lyuczto Boga bantuie, tak drugo lyuczto szuproti niemu poduszi, y szuproti ovomu pak drugo podigne, y ovu iztinu Sz. Lukach Evang: potvergiuie. *Surget gens contragentem, & Regnum adversus Regnum.* Podignutisze hoche lyuczto na lyuczto, y Kralyevzto szuproti Kralyevzvu, koin iztinu potverditi nam mogu ne izbroiene historie tak dobro iz Sz. Piszma, kak y od drugeh mudreh Piszczev popiszane.

Ar ia cistem daszu szuproti Sidovom voiivali Kaldei, szuproti Kaldeom Idumei, szuproti Idumeom Assirianci, szuproti Assirianczem Persianci, szuproti Persianczem Gerki, szuproti Gerkom Athenianci, y tako neizbroieni drugi zvun Sz. Piszma kod naimre szuproti Kartaginenczem voiivaliszu Rimlyani, szuproti Rimlyanom Vlachi, proti Vlachom Gotti, proti Gottom Francuzi, proti Francuzom Spanioli, y tako do danasniega dneva voiuiu narodi proti narodom, Orszagi proti Orszagom, na koich izpunialafzeie y izpunuiue ona grosnia Bosia po Sz. Jeremiaszu Proroku. *Quia dereliquerunt legem meam, idcirco mittam post*

S. Basilius
hom. 8. in
dixit. Ava.

Ezech.

S. Clemens:
lib. 2.
Recogn.

Lucæ
c. 21. v. 10.

Jeremias:
c. 9. v. 16.

eos gladium, donec consumantur. Kaitilzu zapuztilli zapoved monu, zato poszlati hochu za nymi mecs, doklamsze zkorchaiu, yzateru; y tako oni, koi vu vremenu mira, druge podkapaiuch, szebe povitzuiu, vu vremenu voyzke budu ponizeni: Oni koi vu vremenu mira bogati poztaiu z-blagom lyuczkiem, nye po usurah, kriveh interesheh, tatbinum, ali cziganium dobivaich; vu vremenu voyzkè budu izpresfani kaktivinyzke tropine: Oni koi vu vremenu mira usvaiutelovneh nafladnoztih; Vu vremenu voyzkè z-mechem y ognyem Szoldati ugafluvalibudu nyhova bestinzka poselenia: Oni koi vu vremenu mira ieszusze uszaki dan goztili, pianchuyali, y gizdavo opravlyali; potlam budu napolgolli hodili, od glada, scie, y ufze nevolye pogibali,

Deut. *¶* artze G. Bog tem takovem grozi govoreczi. *Foris vastabit eos*
¶ 32. v. 25. gladius, & intus pavor. Zvuna bude nye trapil mecs, znutra ztrah y ztizke. *Juvenem simulac Virginem, latentem & cum homine scene.* Mladenczu y Divoyke, Detetu szesznuchemu y ztarczu nebude proscheno, nego nekoij od ztraha traplyeni, nekoij od mecsa pogibali budu, y zato nemoresze izrecsi zadovolyno vu kulike nevolye, y neszreche voyzkè poztavyiuze lyudi Kerscheni, y to zbok grehov nyhoveh, buduchi da grehi G. Boga szile, y primariaiu mecs szerditotzi szvoie iztegnuti, y prez uszake milosche nafl kastigati, zakazato Sz. Ambros nagovaria uszakoga gresnika, da ako hocha G. Boga uszigdar szebe miloziunoga zpoznati, y kastigam niegovem vuyti, naifze greha chuva. *Define ergo peccare, & Civitas non interibit.* Preztani adda ò K. D. gressiti, y Varas nesche od kastig Bosieh poginuti, ni zkonchan bitti.

Nebuduchi adda zla nikavoga odlok szamoga greha, koie od G. Boga nebi dohagialo, pokehdob da usziki rifi, teskoche y nevolye, betegi, glad, y voyzke &c. Koie lyudi terpè, od G. Boga dohagiaiu zbok grehov, y to zato dabisz gresnikizpoznali, od grehov zdersali, y pobolsali, ter nye ga vecs snymi nebantuvali, y nemuchili: Ar dabi nas pervi Otecz Adam yu szvoie pravichnozti bil obztal, y Bosie zapovedi

vedi nebil prekersil, za zlo nikakovo telovnō, niti duhovnō nebi bil znał niti mi kod odvetek niegov za nikavu ſaſiozt, beteg, glad, ſeiu, niti ſzmert nebi znali bili; nego vu miru, y pokoiu ſzrechno, zdravo, y veszelo, uſzigdarbiſiſiſi, cheſza uſzega greh Adamov ie naſz mentuval, y uſzem tugam, nevolyam, y neszrecham ie naſz podvergel.

Kai adda moramo mi vu iednom tak neszrechnom ztaſiſu chiniti? Nikai ztanovito drugo, nego ieden iedini naſpervi y naivexi uſzeh zàl, reskochy nevoly zrok, toieto greh, da od naſz po Sz. Szpovedi, ſizerchenom zkruſſeniu, y ztalnom nakanieniu, pobolsatſe, odverſemo, odvrimo, y ſitke pobolsamo, kodnaſz Duh Sz. po mudrom Syrakuſu, vuchi, govoreciſi. *Ne impiè agas multum, ne moriaris in tempore non tuo.* Negressi unogo, y neſivi zlo dugo, da pervo vremena neumres, y neszrechno nepogines. Akoliſze gdo nahagia od koiega, ali vecs betegov obtersfenoga? Nai uzeſme navuk od pobosñoga, y vuchenoga Didaka ſtelle, y ieſovakov. *Si agrotas propter peccata tua, tolle prius peccata,* <sup>Ecclesiſtiſe
c. 17. v. 18.</sup> *& sanus eris.* Ako beteguiſe o K. D. zboſk grehov twoich, oduzeſmi, odverzi, y odhiti od tebe grehe twoie po Sz. Szpovedi, nye oduri, z-pobolsaniem ſitka, y zdrav budes.

Buduchi takai zemlya od G. Boga prokleta zboſk Adamovoga greha kadamuiſe rekcl. *Maledicta terra in opere tuo.* Prokleta zemlya vu dellu twoiem. *Spinas & tribulos germinabit tibi.* Na mezto ſzada ternie, y kupinie rodila bude tebe, y zato G. Bog vecskrat grehe naſſe kaſtiga z-gladiom, kod iednum megj naivexem ſtaſtigum, koie kaſtige akosze ſelimo mi mentuvati, ali minuti prokunemo greh odverzmo greh, oztavemosze greha, povernemosze k-G. Bogu naſſemu po Sz. Pokore, y pobolsaniem ſitka, at veli Sz. Piszmo. *Fames 3. Reg. si oborta fuerit, in terra, aut pestilentia, aut arugo, aut locusta,* <sup>Gen.
c. 3. v. 17.</sup> *& si affixerit eum inimicus, omnis plaga, universa infirmitas qua acciderit omni homini.* Glad akosze podigne na zemlye, ali kuga, ako guszenicze, ali kobilicze, ako uſzi nepriateli, y uſze neszreche, y betegi, budu Chloyeka trapili, naſze

Midem. neböi, y nai nezdvoi, ar veli nadalye Sz. Piszmo. *Si cog-
noverit plagam cordis sui.* Ako liztor zpozna ranu szercza,
y dusse szvoie, toieto grehe Izvoie zkoiemni ieranienia dussa
niegova terfze za nye bude kajal y saluval, nye szpovedal, y
Ib. pokoru za nye chinił. *Repropositaberis, & facies ut des unicui-
que secundum om̄nes vias suas.* Hocheſzc̄ szmiluvati G. Bog
zverhu teh takoveh pokoru chinechch za grehe, y hoche
dati uſzakomu polek volyc y prosnic szvoie, koiega nez-
govornu dobrotu y dareslyvozt fazmislyavaiuch Sz. Thomas

S. Thom. de V. N. ovak gororik- navuku nassemu. *Licet ille paratus
de V. N. deſit ſubvenire, attamen ſuplicari vult & nobis, ut ſiat quodſcriptum
exped. in eſt: clamabis ad me, & erham te.* Akoprem onie gotov po-
mocſi naſz, vendar proſſen, y molyen hoche bitti od naſz,
daſze izpuni ono kajic napiſzano: Krichal budes k- mene,
y iatebe oszlobodim, od uſzeh twoich teskoch, nevoly, y
izuprotiuchin z- koiemisi obterſſen y traplyen, kodie ſ
vuchinil z- Davidom kadaie vu szvoieh traplyeniah k- nye-
mu krichal za pomiluvanie, y pomocs nyega proſzech-,
kod on ſzam od ſzebe ſzvedochi. *Ad Dominum cum tribu-
larer, clamavi, y poszluhnulie moy glasz, priel moiу pro-
ſniu, y vuſzliſſal moiу molitvu, & exaudivit me.* Y poszlu-
nulie mene.

Iztinaie prava dabinasz G. Bog mogel pomochi vu po-
mankaniu kruha, kotie pomagal ono lyuczto vu puschine;
Mogelbi on nam vu vremenu ſzusse poſzlati desgyek, y zem-
lyu plodnu vuchiniti, kodie vecskrat vu ztarom zakonu
zverhu nevolynoga lyuczta ſzvoiu moguchnozt, dobrotu,
y miloszerdnozt izkazuval. Mogelbi on uſzem beteſnem
zdravie povernuti, kodie povernul onem Sennam koieie
kerv utekala. Mogelbi prez uſzake teskoche y truda uſze
naſſe nepriatele zkonchatikakti jednu muchu. Mogelbi
iednum rechium on naſz oszloboditi od kuge, glada, voy-
zkę, y uſzeh drugeh nevoly teskoch, y nefzrech, dabi ho-
tel, ali neſche, zakai pak zoga on nechini i zato kaiti.

DEUS

DEUS superbis reficit, humilibus autem dat gratiam. Kaiti naimre on nasz vidi gizdaveh y tverdókornch , vu uszakoiachkeh grechek siveti , vidi dažem za niega nemaramo , nitiſe k- niemu vu potrebochah nasseh za pomocs utechemo , nego pacse z-grehi nassemi nyega usze bolye bantuiemo , toje zrok da mi z-tulikemi nevolyam , y protiuchinami iefzmo obterseni , y traplyeni , ar on nam *Propter perverfa mittit adversa.* Zbok grehov possilya kaſtige y traſyenia .

N.N. Ako adda mi felimo felimo kaſtig Bosieh mentu-
vatisze , y oszloboditi , kaiszmo chinechi ? Oduzememo , y
odverzemo od nasz naipervo zrok uszeh kaſtig ſzmertne gre-
he nasse ; potlam pako z-poniznem y zkruſenem ſzerczem
uteczemosze k-G. Bogu nassemu , podignemo ſzercza , oczy ,
y glasze nasse vu nebo z-pokornem Kralyem Davidom , y
molemosze G. Bogu nassemu , ar veli szam Duh Sz. po mud-
rom Syraku . *Oratio humiliantis se nubes penetrabit ; & donec* Eccl
propinquet, non consolabitur ; & non discedet donec altissimus c. 35. v. 26
ap̄ciat. Ponizna Molitva prebia nebesza , y predlizti tronus
visniega Boga dohagia , niti neodhagia doklam nedobi kai
ſeli y proszi .

Od Nume Pompiliussa pissa Historie , da kadaie dobi-
val glasze dasze nepriateli njegovi proti nyemu podisu , y
daszu iur na blizom za vudriti na niega , odgovorilie on
onem koiſzumu takove glaszi donasali . *Ego Sacrificabo.* Ako
moij nepriateli proti meneſze podisu , y nadme idu ? Ja
budem aldove moiem Bogom alduval : Oh ter kakovie to
odgovor ? kadabi moral zapovedati dasze nai zaztave raz-
vaiu , z-trumbe tam y paukami Szoldati szvoy na boy pri-
pravlyaiu , y oborusni na polyc proti nepriatelu izhagiaiu ,
on za usze to nemislli , manie kai takvoga zapoveda , nego
szamo odgovaria . *Ego Sacrificabo.* Ja budem aldove alduval ,
poztavlyaiu uſze szvoie uſfanie vu szvoie Aldove , y Boge ,
da naimre Bogi na aldove gledech hote niemu pomochi , od
ſzille y pogibeli nepriatelzke niega oszloboditi . Ov ovo-

ga Paganina odgovor vrednobi bilo dabiga uszi Kerscheniki obdersali, kad naimre gdo chvie dasze nepriateli proti niemu podisu, kada chuti pregone, kada chvie ogovore, kada vidi pravde, kadasze cherni oblaki z-tuchum groze, ali szussa na polyu kruh zkonchava, uszkojachki betegi vu hisu dohagiaiu, iednum rechiu kada god koia neszrecha, ali protuchina od Boga, ali po Bosiem prepuscheniu od Chloveka, na koga dohagja, eh! nai naszleduie Numu Pompiliussa Paganina, nai zdehne iz glubine szercza szvoiega k-G. Bogu, szvoiemu y nai recse, ako neznam kakve neszreche nadme doidu. *Ego Sacrifaabo.* Ja budem Boga moiega molil, y chaztil, od niegoveh Bosanzkeh ruk budem usza dobrovolyno prijmal, y za pomocs k-niemusze budem utekal, kod-szu negda chinili Izraelczi, od koich pisse Sz. Gregur Nanianzki, da naimre videchisze od uszkojachkeh neszrech, kod Bosieh kastig obtersene y traplyene. *Clamaverunt ad Dominum cum tribularentur, & de necessitatibus eorum eripuit eos.* Krichalisz u k-G. Bogu kadszu traplyeni bili, y iz teskoch nyhoveh oszlobodilicie miloztuni G. Bog.

Tako y vi N.N. vu vaseh oszbeuineh, ali obchinzkeh potrebochah, teskochah, y neszrechah z-kojemi G. Bog vaſz za grehe vase ovde kastiguie, koich akosze seleiete y hocheto oszloboditi? zrok uszeh neszrech greh naipervo odvaſz po Sz. Szpovediodhitete, potlam pak z-poniznemi y zkruſenemiszerzi k-G. Bogu vasemu uteczetesze na szpodobu Kralya Davida krichete, zdihavaite, moletesze, y profzete za pomiluvanie, y za pomocs, y tverdnosze uffaite, da uszlissani od niega budete, ar veli Vuchenii Baradius. *Preces justorum propositum DEI rescindere possunt.* Molitve pravichneh Nakane-

Baredius: od niega premeniti mogu, y Sz. Cyprianus veli. *Orationes à fidelibus communiter recitatas suscipit DEUS, & per eas quidquid petitur, libere concedit.* Molitve koie Kerscheniki ukup na processiah ali vu Sz. Czirkvah chinę G. Bog prijmye, y na nye gledech, kaigoderie proſſen, usze dobrovolyno dopuscha, y

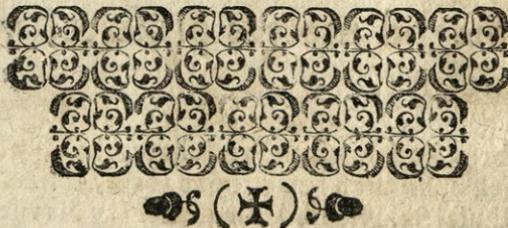
S. Ambros. Sz. Ambros pridaie. *Multorum preces impossibile est contemni*

Uunogeh Kerschenikov, toieto pravichneh prez szmertno-
ga greha , Molitve ni moguche dari G. Bog neposzluhnul ,
neszmiluvalsze , y milosche szvoie nepodelil (kodszem to
jur odzgora vu Prodeke Pete Nedelye po Vuzmu od iako-
zti y moguchnozti obchinzke Molitve obilneie pokazal)
krichi adda ò gresna dussa z-Davidom gresnem naipervo.
Peccavi. Zagressilizem , zpoznavamsze daszem zlo vuch inil ,
szpövedam grehe moie , y saluiemsze zanye : Potlam pako
krichi. *Miserere mei DEUS.* Szmiluisze mene ò G. Bose vu
oveh moich teskochah y nevolyah zkoiemiszime pohodil , y
kaftigal , ter tverdno verui , da ako ti tak zkruszenem szer-
czem k-G. Bogu twoiemu ponizno budes z-Davidom Kra-
lyem krichala , verui velim znovich , dakodszeie G. Bog na
Davida miloziunno ogledal , nadnym szmiluval , grehemu
Oproztil , Molityu poszluhnul , y traplenia mentuval : Tak
rauno miloziunoga hochesze y proti tebe izkazati

Chini adda ò gresna dussa kakte vuchim , ako

szama szebe dobromiszlis , y seleies ,

A M E N .

VU OBCHINZKEH POTREBOCHAH.

DRUGA PRODEKA.

Nachin, z-koiem uszaki Kerschenik mo-
ra G. Boga moliti; ako hoche ono,
kai proszi, zadobiti?

*Omnia, quæcumque orantes petitis, credite quia
accipietis. Mar. c. 11.*

Usza, koiagod molecs proszite, veruite
da zadobite.

ZNam dobro, kod iz uszeh Prodektorzkeh, y drugeh
pobosneh duhovneh Knig zpoznavam, daszusze unogo
negda trudili uszi Sz. Piszma Tolmachiini, y Navuchiteli Sz.
Mat: Czirkve, nazveschaiuch mocs, y iakozt Sz. Molitve,
koiè vrednozt, y potrebnozt ieszu za szobum vu szvoieh
Knigah zapisanu ozavili, od koiè nikaï nedvoim, nego
pacse tverdno veruiem daszte N. N. vecskrat chuli nazves-
chat, y priovedati: Kakiu naimre Sz. Bernard izpiszuie

S. Bernard govoreci. *Oratio est scala Cœli, per quam ascendit deprecatio,
& descendit DEI miseratio.* Molitva ie loitra nebezka po-
koic ide gore prosnia, y dole dohagia Bosia miloszernozt.

Sz. Au-

Sz. Augustin pako veli. *Oratio Justi, est clavis Celi.* Molitva Pravichnoga, ie klyuch Nebezki, y na dalye govari. *Cœlorum penetrat altitudinem, & usque ad conspectum Divinae Miseritatis ascendit.* Molitva uszake pravichne, tojeto vu milosche Bosie, prez szmiercnoga naimre grehadusse, ne szamo ie stenga, ne szamo klyuch Nebezki, nego pacse prebia ixta vrata Nebezka, y pred szamoga G. Bogadohagia, y od niega usza koia profzi, obilno zadobiva, ar veli Sz. Ambros da G. Bog. *Omnia in oratione posuit, qui omnia concedenda exposuit.* Usza ie vu molitve poztavil, kei usza podeliti nam ie odluchil. Oh adda *Omnipotens Oratio!* Oh prezmosna molitva! koia zeuszemi chetiremi Elementumi zapoveda, z-kincessi milosche Bosie lada, y takó rekucs z-volum Bossum gozpodari. Ar gdoie premenil volyu szerditoga Bo-
ga, koiuie imel ostro kastigati gresno lyuczto Izraelzko? Molitva Moisesseva. *Moyses autem orabat Dominum DEUM suum, dicens; quiescat ira tua, & esto placabilis super nequitiam populi tui.* Moises pako molilie G. Boga szvoiega, govoreczi; Nai henia szerditozt twoia, y budi miloztiven zverhu hudo-
lyuczta twoiega. *Placatusque est Dominus ne faceret malum quod locutus fuerat adversus populum suum.* Utisszeli G. Bog, da ni vuchinil zla, kodie govoril szuproti lyucztvu szvoiemu. Gdoie dal szercze, y iakozt mlade, y szlabe Udvicze Judite, daie ona issla iz Varassa szvoiega Betulie, na szred nepriatelzkeh seregov, koijszu on Varas obszelli bili, y onde Holofernessu naivexemu oneh seregov Generalu, glavu odszekla, y snyumsze szrechno nazad vu Varas povernula; gdoie pitam ia to vuchinil? Ah Sz. Molitva, ar veli Sz. Piszmo. *Orabat Dominum DEUM Israël, ut dirigeret viam ejus ad liberationem populi sui.* Molilaie G. Boga Izraelzko galabi räunal nye put na oszlobogienie lyuczta szvoiega. *Et percussit bis in cervicem ejus, & abscidit caput ejus.* Y vudrilaie dväkrat za vrat niegov, y odszeklaie glavu niegovu. Kai pako hochu recsi od Sz. Apostolov, y Muchenikov Bosich, chimiszsu oni obladuvali szerdite nepriatele paganine? chim

S. August
fer. 2. de
orat.

Exedi
c. 32. v. 11.
& 12.

V. 145

Judith.

c. 12. v. 8.

c. 12. v. 10.

150 Vu Obchinzkeh potrebochah

krotko chinili lyuto y z-grablyvo zverie ? chim iakozt od-
uzimali henkarom ? y nyhova orusia tupu chinili ? chim go-
ruche ogniene plamne na hladne vetre, y vu godne roszicze
preobrachali ? Sz. Molitvum. Chimszu Sz. Szpovecniiki da-
vali vigenie szlepem, chuienie gluhem, ochischenie guba-
vem, betesnem zdravie, y sitek mertvem povrachali ? ah...
chim drugem usza ova do szada napervo doneffena, y ne-
zbroienia druga chuda, od szlug, y szlusbenicz Bosieh szesz
vuchiniena bila, akone z-iednum iedinum iakoztium Sz.
Molitve. Oh adda *Omnipotens Oratio!* Oh prezmosna Mo-
litva ! z-koium y mimoremosze utzch neszrech y pogibelih
telovneh, y dussevneh ofszloboditi, akiou budemo chinili
na szpodobu do szada imenuvaneh z-chiztochum szercza,
z-pravichnozti duisse, y tverdnem usfaniem vu onoga, koi
nasz opomina po Sz. Marku govoreczi. *Onania quacumque
orantes petitis, credite quia accipietis.* Usza koia molecs pro-
szite, veruite da zadobite. Kai rauno y ia na kratkom po-
kazati obilniec hochu.

Iztinaie, usze kaigod Sz. Piszmo govori, koiasze od
niednoga pravoga Kerschenika Bosiega taiti nemore, da Sz.
Molitva ie velike iakezti, y moguchnozti pred G. Bogom,
moguchna usza koia proszi, izprosziti, mi vendar toga nad
nami nezpoznavamo (tak govore nekoij) Jaszem Sziromah,
veli ieden, nimam kai name, niti vu me poztaviti ; Jaszem
beteden, govori drugi, y z-vracsty niakvemi pomochisze
nemorem ; Jaszem od nepriatelov preganian, ogovarian,
govori treti, ni kriv ni dusen moram tulike obsanozti chuti,
tulike kriwieze vidimszi szillu chiniti, koiensze nikak
nemorem obraniti, Molimosze G. Bogu vu oveh, y uszak-
iachkeh drugeh teskochah, y nevolyah proszimoga zasgano
dan y nocs, y vendar pomoczi, nit poleschicze nadnami ni-
kakve nezpoznavamo, kai adda haszni y moliti, pokehdob
da kaisze proszi, nemoresze zadobiti.

Razmelszemvasz dobro, koiem pervo nego ia na ovako-
yu kriyichnu tusbu proti Sz. Molitve, odgovorim, proszim ia
usz-

ufzakoga toga takovoga, dami nai pově pravichno, kaisze komu videlobude, na moie pitanie; naimre, kaisze vam vi-dimoreli szablya, szekira, ali nöss, szecsi y rezati, ako nisz u-nabruszeni, nego kak na iednu, tak y na drugu ztrān tupiš nemogu, pravo velite. Nadalye, moreli puskeni kamen iz szebe izkriczu ognia van dati, y prah vusgati, ako ni z-ocze-lyum tuchen? Nemore, y to krivo negovorite. Rauno tak morefze recsi od Sz. Molitve, koja ako hochete da bude prietna pred G. Bogom, y davam izprofzi, kai proszité, mora imeti szvoje laztavitozti, zmegy koičh naiperva laztavitozti ie da uszaki verni Kerschenik, koi seleie, y hoche od G. Boga poszluhnen vu Molitve bitti, mora chizto szercze koncse od szmertnogagreha imeti, ar veli odperto Sz. Janus Evang: *Scimus autem quia peccatores DEUS non andit.* Zuamo pako da gresnike G. Bog ne chuiie. Od ovnd adda biva da unogi akoprem neznam kak pobosno y zasganodan y noč mole vuszlissani vendar od Boga nisz, kaiti gresniki ieszu: Zuanoie morebiti unogem da kalamita vu dobre oczeli okovana, ietak iaka, da chavel vu zidu zabit k-szebe vleche; akoie pak vu kakovom hergiavom selezu okovana, takie szlaba, da komai more od zemlye iednu malu igliczu potegnuti. Takova rauno ie y Sz. Molitva, koja, akoie z-chiztum szvet-lam Oczelyum, tojeto Consciencium prez szmertnogagreha, povedana, moguchnaie szerditoga Boga na pomiluvanie genuti: Akoie z-hergiavem selezom szmertnogagreha po-vedana, szlabae, da nemore nikai dobiti, y zato Sz. Jacob Apost: uszem gresnikom na kratkom odgovaria. *Petitis & Jacob non accipitis, eo quod male petatis.* Molite, y nedobivate, zato kaiti zlo profzite, tojeto z-gresnum Consciencium, szmradnum, y utepenum dussum: On koi ni znal, nai zna, kai, y kak David Krály szam od szebe ie govoril, pervo ne-goszele na molitvu poztvalyal. *Iniquitatem si affxi in corde meo, non exaudiet Dominus.* Hudobu akoszem razgledal na szerczu moiem, szpoznalszem da G. Bog nesche vuszlissat molitvu y prosmiu moi; kako dabi hotel recsi da on koi sive vu D d d d 2-
Psal. 65: v. 18.
grchu,

grehu, ter nemiszli za pokoru Sz. za szpoved, y pobolsanie
szika Izvoga gresnoga, y megyletemtoga moli G. Boga, y pre-
poruchasze za ovu, ali onu miloschu. *Eh! non exaudiet Dominus.* Nai tverdno uszaki gresnik y gresnicza zna, y ve-
ruie da nebude vu gresnom ztalisu od G. Boga poizluh-
nien.

Sz. Basilius razmislyainch one Sz. Kralya Davida rechi.

Afferte Domino filij DEI, adorate Dominum in aula Sancta ejus.
Noszete Gozponu Szini Bosi, klaniaitesze Gozponu vu hise
szvete niegove, hoche rechi da nasze molitviczei zu presti-
mani dari pred liczem Bosiem, y naiprietnessi, ali ako ho-
chemo da budu prietni, moramoie z chiztemi rukami da-
ruvati, y prez szuertnoga greha szerczem, y on koi bnde
hotel G. Bogu dar Sz. Molitve daruvati, morabitti Szin pra-

S. Basilius in Psal. 28. vichen, ponizen, y lyubavi Bosie pun. *Quoniam non catus
que donum DEO est acceptum,* govari Sz. Basilius, sed ejus tan-
tum qui de corde puro offert illud, ideo dicit, *afferte Domino filij
DEI, vult nos esse filios, deinde accedere ad offerenda DEO dona.*
Ar ni uszakoga dar G. Bogu prieten, nego onoga liztor, koi
iz szercza chiztoga daruienie nega, zato veli, noszete Gozpo-
nu Szini Bosi, hoche daszmo Szini, potlam pako da alduie-
mo Bogu dare; Razmeteli N. N. kai ie to? hoche naimre
G. Bog, da nasze szercze vu Sz. Molitve mora vusgano bitti
vulyubavi Bosie, dasze moramo izkazati Szine Bosie, y kod
takovi moramomu daruvati dar Sz. Molitve, buduch zapisza-
no da G. Bog neprijmlye dare od gresnikov. *Altissimus non
approbat dona iniquorum.* Tojeto Sz. Molitve nepoizlussa niti
neprijmlye iz gresnoga szercza daruvane.

Zmislyuie Esopus da Bog Jupiter vuchinilie, y van dal
obchinzku zapoved uszemu zveriu, daga za szvoiega Boga
zpoznavaiu, y na zlamenie toga damu uszako zvere done-
fze kakov dar, Oroszlan, Risz, Jelen, Medved, Vuk, uszaki
zmegy nyh donefzelmuiie dar szebe doztoien, megy uszemi
naizadnia doslaie y kacha, y szvoi dar iemu donefzla, ali
kak? buduch da kacha nima ruk, niti nog, zkoicmibi ona
mogla

mogla kai donezti, kacha ako kai hoche nosziti, mora vu zubeh, nitidrugach nemore nego zvuztmi; Ova namerilaszciec bila na Rosu, koinie z vuztmi utegnula, y pred tronus Kralyaszyoga Jupitera donefzla, kai videchi Jupiter fzerdim obrazom ic nye rekел, Daric lep, ali darovnik ie merzeg. *Ab omnibus quidem dona accipio, à serpente autem nequaquam id facio.* Od ulzega zveria dare rad prijmlyem, od kache pako toga nechinim.

Ona Senna ponassa czel dan vu rukah onoveliko Chiszlo, berbra uszekuntinoma z iezikom, moli marlivo Otecz nas, Zdravu Mariu, ali vu szerczu szvoiem noszi on iäl, y nenavidnozt protiblisniemu szvoiemu, eh Rosa vu kachich vuzteh ni prietna! Hodi uszaki dan on vu Czirkvu k-Sz. Messe, podkoium uszakoiachke pobosne molitvicze moli, ali szercze, y pamet ima pri szvoiem terstu, usurah, y kriveh interessch, berseli iz Czirkve iur ogovaria, blazni, y proklinia, eh Rosa vu kachiem gubcu ni prietna. Mole oni Mladenczi, y Divoichicze Officium vexi, y mensi MARIE Dev. y uszakoiachke druge Sz. Molitvicze tak marlivo dajm szlin vu vuzteh neztaie, ali szercza nyhova gorè vu nechitzteh lyubaviah, y omilau od telovnch poseleny y naszladnoztih, eh Rosa vu gubczech kachieh ni prietna, Dari teh takoveh iežu lepi, toieto Sz. Molitye, ali vu zta vu koiehsze pred tronus Bosi donassaiu ieſzu puна chemera szmertneh grehov, y zato takovi dari akoprem szami od szebe lepi, prietni vendor niſzu Kralyu Nebezkomu.

Nadalye razmiszlemo z-Sz. Basiliussem one druge Sz. Kralya Davida rechi, naimre *Adorate Dominum in aula Sancta ejus.* Chaztete Gozpona vu dvoru szvetom niegovom; Kaije pako to za jeden dvor, vu koiembi moralimi G. Boga naſsiga chaztiti? znam damisze odgovori, da dvor Bosi ie Sz. Czirkva, pravoie veli Sz. Basilius, ali vendor ios nekai drugo zlamenuie ov dvor, toieto szercze Chlovechanzko chizto od uszakoga, naimre pako szmertnoga greha; dvor Bosi moreſze recſi da ie uszaka Bogaboiecha dussa, vukoie G. Bog szvo-

ium Bosanzkum miloschum ztanuie , y prebiva , zato ovoie
ono mezto vu koiemfze vredno y doztoino chazti , y dichi
G. Bog , ar koi niega chazti , y moli vu Czirkve , z- dussum
szmradnum , y gresnem szerczem , G. Bog neogledasze na onu
chazt , nit ionakove molitve neposzlussa , y zato naifze nig-
dor proti Sz. Molitve netnsi , da naimre kai snyum profzi ,
neizprofzi : nego pervo molitve nai premiszli szercze szvoie
vu kakovom ztalissu onosze nahagia , y z- Sz. Kralyem Da-
vidom nai recse . *Iniquitatem si aspexi in corde meo , non exau-
diat Dominus .* Akolisze kakov grehszmerthi vu szerczu mo-
iem zadersava , zahmanie mene moliti Boga , ar molitva
moia vu gresnom ztalissu vuchinienan i prietna ; nit poszluh-
nienia od G. Boga , arveli nekoi glaszoyiti piszecz Filippus
Abbas . *Quoniam non est laus speciosa in ore peccatoris , dum in-
spector intinus non labrum exterius , sed internam attendit Con-
scientiam .* Hvala , chazt , y molitva ni lepa , nit prietna vu
vuzteh gresnoga Chloveka , ar G. Bog videchi nuternia , ne
na vuzta , nego na nuterniu pazi Consciencziu , y tak molitva
z- vuztmi povedana od gresnoga Chloveka ; ie kakti iedna
roscica prez duhe , pred liczem Bosiem ; ie kakti iedna
pticza prez peria , koiasze nemore gore pod nebo podignu-
ti ; ie kakti iedna ladia prez veszlih , koia nemore zaiti kam
czilya ; ie kakti ieden kamen Magnes prez iakozti , koi ne-
more G. Boga na szvoiu ztran potegnuti , y na podelenie mi-
losche genutis .

Diae pak to prava iztina , poszluhnete N.N. iedno chud-
no pripechenie koie ia cstem vu velikom zerczallu peldih .
Spec. Exem Da naimre kádabi neki Gozpon umerl bil , koi oztavilie na
dif. 9. 1 48. szvetu iednoga Szina , Gozpodara , y ladavcza ufzega szvoie-
ga blaga , y imany , ov pako Szinhotechisze zahvalnoga izka-
zati Otczu szvoiemu za tak veliku Otczinzu lyubav , y zkerb ,
obechalie uszaki dan iednu ztanovitu molitvu moliti za-
duisu Otcza szvoiegä , akobisze morebiti vii mukah purgato-
riumzkeh zadersavala , koiu molitvu onie czech 30. leth mar-
livo , yzkupa pobosno molil . Chez 30. leth po Bosiem pre-
pusche-

puscheniu pokazalaſzeie duffa mertvoga Otcza , ſivomu
 Szinu , y obznanila vu kak ztraſſneſ mukah onaſze nahagia,
 kai chuiuchi , y videchi Szin zakriknulie , oh! Otecь moy
 dragi , kakie to moguche da moia molitva kojuſzem ia zate
 tak marlivo , y poboſno uſzaki dan molil uſza ova leta , tebe
 nikai ni pomagala ? ieda morebiti iefzi zkvarien naveke ?
 nato odgovorilaie ona duffa , prokleta nifzem ia , nego vu
 purgatoriumu nezgovorne muke terpeti moram , doklam do
 najmensega filera naplatim Bosanzke pravicze . Zakai adda
 moia molitva tebe ni oszlobodila , ali ieliti koncse kai poma
 gal , opitalie Szin , pomagalami nikai ni , unogo menie
 oszloboditi ie mene mogla twoia molitva (odgovorilaie dus
 fa) kaiti ti uſza ova leta nigdar nifzi bil vu milosche Bosie ,
 ar uſzigdar vu ztaljſtu ſzmei tnoga greha , nato preztrassilsze
 ic Szin , y opital , kakbi to nioglo-bitti iztina , buducs da ia
 uſzako leto ne ienkrat , nego vecskrat iefzemſze fpovedal , y
 pricheschal . Odgovorilaie duffa , ako rauno iefzisze fpovedal ,
 fpoved vendar twoia nigdar nikai ni valyala , ar ie
 uſzigdar prez doztoine falozti , pravoga nakanenia pobol
 satiize , vuchiniena bila , y zato tebe G. Bog nigdar grehov
 twoich ni oproztil : Ove rechi Szina onoga do ſzercza iefzu
 opekle , y preztrassile , daie taki pred Szpovednika potekel ,
 y niemusze preporuchil danu pomore pravu , y G. Bogu priet
 nu fpoved vuchiniti , fpovedalszeie iz uſzega ſitka , za gre
 he iz glubine ſzercza iefze zkruffil , y tverdno nakanil pobol
 sati uſzum moguchnoztium ſzvoj gresni ſitck , y onak po Sz.
 Pricheschaniu pochelie znovich onu navadnu molitviczu
 moliti za duffu Otcza ſzyoga , koiamuszeie znovich po Bo
 siem prepuscheniu na zkorom izkazala , y obznanila daie osz
 lobogiena iz purgatoriuma , y vu diku nebezku da odhagia , y
 tako neztaſoieie .

Iz ove pelde more uſzaki zmegy N. N. lahko zpoznati
 vu kulikom preſtimaniu pred G. Bogom ie molitva koia iz
 gresnoga ſzercza izhagia , y zato naifze nigdor nechudi , ako
 od G. Boga nedobiva , ono , kai tuliko vremena proszi . Ti
 znas

znaš ò moy Kerschenik! daszi nepriatel Bosi , sivuch vu oneh
szmertneh tebe dobro'znaneh greheh , ter hoches da G. Bog
tvoiu molitvu poszluhne ? Ti ne preztaies niega bantuati z-
grehi tvoiemi , ter hoches dabi on tebe dal , kai od niega
proszis ? Oh ! kaksze iako ti vu tom ukaniuies : Ar dabi ti
iednomu Otczu iedinoga dragoga Szinka umoril , bilimu
szmel pred ochi doyti z- kervavemi iosche rukami ? bilisze
pouffal niega za kakovu miloschu prosziti , y nyu od niega
dobiti ? Neveruiem . A ti ò gresna dussa koiaszi ukervavila
ruke tvoie , vu kervi Szina Otcza Boga nebezkoga z- tulikemi
ztrasnemi grehi tvoiemi , ntitise iosche pomerila nisz , ter-

Corn. à lap. sze usfas , y szmes pred öchi niegove doyti ? *Quid enim est peccatum nisi Decidium , & Christicidium , pita y z- kupa vuchi*

S. August. mudri Cornelius à lapide . Kai drugo ie greh , nego Bogo-
morztvo : *Peccator enim , govorit Sz. Augustin , cum comittit*

peccatum , quantum in se est , mittit manus in DEUM , & occidit

eum . Ar gresnik gressech , kuliko ie na nyem , poztavlya

ruke na G. Boga , y umaria niega , y to uszé z- malemi rech-

Hebr. *mi potvergiuienam Sz. Pavel Apost : Rursum crucifigentes fi-*

c. 6. v. 6. *lium DEI . Znovich razpiniaiuch Szina Bosiega . Tersze*

iosche chudis , da od Boga nedobivas milosche , y pomochi ,

za koiumsze tuliko vremena molis ? eh nechuditze ! nego

poszluhni kai szam G. Bog po szvoiem Sz. Isaiaissu Proroku

tebe y uszem gresnikom govorit . Cum extenderitis manus ve-

stras , avertam oculos à vobis , & cum multiplicaveritis orationem ,

non exaudiam , manus enim vestrae , plena sunt sanguine . Kada

kervave, z-koieni gressccs razpinialszsi y umarial Szina Bo-siega, premiszli ochi, vussesz, vuzta, y szercze twoie, y tulike ztrasne, odurne grehe koieszsi snymi vuchinil, iz koich morebitisze niszni nigdar pravo szpovedal, unogo menie za nye pravu pokoru vuchinil, ter hochen da twoiu molitvu. G. Bog poszluhne? tersze chudis, da nedobivas kai proszis? eh kakise vutom iako ukaniuies! Znai kaiti Sz. Bernard go-vori, da naimre. *Non potest esse loquelli orationis dulcis, nisi fa-* S. Bernard. *cies conscientia sit decora.* Nemore bitti molitva szladka, ako in 2.c. Cane Conscienczia ni chizta, y lepa.

Buduchi poszlan Sz. Jonas Prorok gresnomu lyucztyu Ninivitanzkomu pokore nazveschat, koi zboiausszse onoga lyuczta z neverilszeie G. Bogu bil, y nameriusszse na ied-nu Barku posselie vu nyu, y odpravilszeie po moriu proti. Bosie zapovedi, aligaie nasszel G. Bog, poszlausi ztrasne vetre kojszu morie zbirkali, y barkesze z-glubinum morzkum. grozili, zakai uszé Jonas niznal, at ie na dnu one bárke szpal, koiega zbudiusi ieden mornar rekemuie. *Quid tu sopore de-primeris, surge; & invoca DEUM tuum.* Kai ti totu szpis, zra-ni goré, y zovi na pomors Boga twoiega danaasz od ove pogibel oszlobodi. Ztalszeie Jonas, y videchi ochiveztu pogibel, pokleknulie na kolena, podignulie szvoie ruke, ochi, glasz, y szercze vu nebo, molilie y proszilie G. Boga, ali zah-man, zverhu cheszta chuditibiszse gdogod mogel da G. Bog iednoga szvoiega Proroka ni hotel poizluhnuti, ali vuchen Theofilatus opomina, dasze nigdor nad tem nai nechudi, buduch daie onda Jonas izpal bil iz milosche Bosie zrok ne-pokornozti szvoie, nehotechti tamо poyti, kamic od Boga poszlan bil. *Orabit, veli Theofilactus, & precibus ad DEUM* Theophilus non est exauditus, neque enim par est inobedientem a DEO ex-audiri. Molilie Jonas, y molitva niegova ni bila od Boga poszluhniena, atsze nedoztoie nepokornoga od Boga bitti poszluhnienoga. Vezda ia velim ovak, ako G. Bog ni poszluhul iednoga Proroka szvoiega drugach szvetoga, y szebe dragoga zrok szame iedne nepochnozti, y prekertsenia iedne

158 Vu Obchinzkeh Potrebochah.

szame zapovedi, kak hochete vi ò gresne dusse, koie imate
morebiti vees grehov neg laszih na glave, da G. Bog poszluhne
molitve vasse ; Vi, koi zte ne iednu szamu, nego usze nie-
gove Sz. Zapovedi, ne ienkrat kod Jonas, nego iezero, y
iezero krat tak ludo y hudo bno prekersili, hochete da G. Bog
S. Gregor. vam vasse prosnie izpuni ? *Quid enim iniquius, krichi Sz.
de orat.* Gregur Papa, quam à DEO exaudiri velle, & illum vicissim; qua
mandari, non exaudire. Kai gorsega, y nezpametnessegamore-
fze izmiszli, nego seleti od Boga bitti poszluhnienoga, y nie-
ga, koianam zapoveda neposzlussati, toieto niegoveh Sz.
Zapovedih nehteti obdersavati, pacse ni chuti, ali liztor
miszli od nyh. *Similium enim oratio magis ad iram, quam
ad misericordiam DEUM provocat.* Ar teh takoveh molitva
bolye na szerditozt, neg na pomiluvanie giblye y zezava G.
Boga, rechisu Sz. Gregura.

Pierius Valerianus pisse od Juliussa Ceszara, da kadabi
Valerian. ov ienkrat szvoiem Bogom aldove alduval, y Popi niegovi
lib. 33. kadabi on aldov odperli bili, naslizu da vu nyem ni szercza
bilo, zverhu chefsa preztraffiliszusze, y szvoie mudre poche-
liszu izpitavati, kaibi to moglo znamenuvati, y potom kaibi-
sze moglo razumeti? koiem biloie odgovorieno ovak. *Sa-
trificium hoc nullum esse, vitâ carere, dijs displicere.* Aldov ov
nikakov ni, ar nima sitka, y zato kod mertev bogom ni drag.
Vezda velim'ia ovak k-czilyu govorienia moiega ; Ako, y
kada mi G. Bogu na chazt daruiemo aldov nasseh Molitvicz,
za genutiga inymi na pomiluvanie proti nam vu kakove tes-
koche, y potreboche nasse ; tak ov aldov nemora bitti prez
szercza pakie, kadati mi vecs ztvari ovoga szveta lyubimo,
neg G. Boga nassega, y za ovemi ztvarmi hlepéchi, zkerbè-
chi, G. Boga z. grehi nassemi bantuiemo, y niegove Sz. Za-
povedi prekersuiemo, y ovako chinechi Miloschu Bosiu po-
gublyamo, merti pred liczem Bosiem poztaiem, ar *Anima
qua peccaverit, ipsa morietur.* Dussa koia zagressi, umreti
hoche veli Sz. Ezckiel Prorok. Aldov prez szercza ie, kada
gdo

Ezech.
c. 18. v. 4.

gdo moli z-vuztmi, szerczem pako klatise Bog zna kud, miszlechi, morebiti y nafladuiuchilze vu kaikakvch odurz nech grechach.

Zakaizato N.N. kada vi vasse ochi, ruke, y glasze na Sz. Molitve vu nebo podisete, to morate szerczem vassem vuchi-niti, y dussa vassa mora sivabitti vu milosche Bosie, à ne mertva po kakvom szmertnom grehu, ar veli Duh Sz. po mudrom Syraku. *Oratio humiliantis se nubes pezetrabit.* Molitva ponizuiuchega Chloveka po Sz. Pokore, oblake, y nebesza prebia, ar *DEUS superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.* G. Bog gizdavemsze szuproti poz tavlya, poniznem pako miloschu daie. Polek poniznozti mora takai bitti, pobosnozt, z-koium uszaki Bosi Kerschenik mora moliti, ako seleie, ono kai proszi, izprosziti, y k-uszemu tomu potrebaie da Chlovek zna, kak y kai moli, neklatechisze kaikud szerczem, y pametum, ter liztor szaniem izezikom molech, ar G. Bog negledi na izezik, y na vuzta, nego na szercze; ar povecstemi proszimvasz N. N. kaisze vam vidi, dabi vivideli kou personu doyti vu Czirkvu z-iednum kadilniczum vu rukah, y poyti pred veliki Oltar kadir Presz: Sacra-nentum, ali na mezto temiana poz tavilabi szmerdechega svepla vu nyu na ogeny, morebiti y voinuche szmolè, ali koiega drugoga iösche voinuchessegä szmrada, kaibi vi rekli, szudili, y miszlili od ove ovakove persone? Ja veruiem prez uszake dvoinozti dabi vi szudili daie ali prez pameti, ali prez prave vere, y krivo nebi szudili. Szada pako ia velim ovak daszu naimre ovakove persone szpodobni uszoni, koij hode vu Czirkvu Boga molit, ali vu kadilniece szercz szvojeh poz tavlyaiu kaikakve raztressene gresne, szmradne, y G. Bogu odurne miszli, namezto onch zasganach, pobosneh, y G. Bogu povolyneh Sz. Molityicz, koiebisze morale vecs szerczem neg izezikom chiniti, premislyavaiuch naimre sitek, muku, y szmert, Odkupitela nassega, ali konche miszlecs na ono kaisze z-izezikom moli.

adda iz Czirkve Bosie Heretniki, pacse gorsí od Herethníkov uſzi gresniki takovi, koij vu Czirkve pred liczem Bosiem miszlite y felite ona, koiavam na piacz, niti vu stallah miszli, y scleti nebi szlobodno, odkud Sz. Ivan

S. Chrys. Chrisostom veli. *Si autem non incensum, sed mordacissimus a
hom. 74. in te, & graviter olens fumus ascendat, quibus suppliciis dignus
Math. eris?* Ako pak netemian, nego oduren, y tesko diffechi dim od tebe budesze gore podigal, kakoveh kaſtig vreden budes? Kakoveh pako kaſtig takov Kerschenik ie vreden koi z-takovem gresnem, odurnem mislyeniem vu Czirkve na Sz. Molitve zadersavasze? Ja szudim da nnogo vexeh neg on koibi Sz. Sacramentum siveplom, szinolom, ali koiem drugem szmradom kadił. *Omnia ergo quacumque orantes petitis.* Uſza adda koiagod molecs chiztem yponiznem szerezem, z-pravum verum, usfaniem, y lynbavium pobosno proſzite, ali proſzili budete. *Cre-
dite quia accipietis.* Veruite da zadobiti hochete.

Amen.

• (X) •

• S •

•

VU

VU OBCHINZKEH POTREBOCAH.

TRETA PRODEKA.

Zrok, da unogi od G. Boga izprosziti nemogu ono kai prosze, ie oy, kaiti neszpametno prosze.

*Usque modo non petistis quidquam in N omine
meo, petite, & accipietis. Joan. c. 16.*

Do szada nizte proszili nikai vu Imenu
mioiem, proszete, y prieti hochete.

K Akti goder dvoiti, y unogo menie taitisze more, da Sz. Molitva imala nebi iakozti, y moguchnozti usza od G. Boga izprosziti, zakojaszemoli; Tak taitisze nemo-re niti dvoiti dabiszze G. Bog na uszaku pravichnu dussu miloziuno neogledal, nyemolitvu neposzluhnul, y nyc ono, kai od niega profzi, nepodelil, pokehdob da Sz. Peter Chrysologus od dobrote, y miloszerdnozti Bosie ovak govoril.
Mira pietas, qui, ut precetur, ut largiatur, exorat. Chudna miloszerdnozti Bosia, koi dabi prossen bil, y podeliti dabi mogel, szam nasz profzi, dabiga molili, govorech,

Usque modo
Eccc 3

S. Petr.
Chrysol.
ser: 67,

modo non petitis quidquam, petite, & acipietis. Do szada
nizte nikai proszili, eh proszete, y dobiti hochete. Niti
on potrebuie duge molitve od nasz, veli Sz. Peter Chryso-
logus. Christus breviter nos orare docuit, cum dixit apud S. Mat-
thaum, orantes nolite multum loqui, quia vult citio postulata p-
flare. Christus na kratkom vuchilnaszie moliti, kadije re-
kel pri Sz. Mattheiu, Molecs naite unogo govoriti, ar hoche-
hitro prossena podeliti, ako ie naimre molitva pravichna,
toieto izhagiaiucha iz szercza pravichnoga, y za ona koiasze
po pravicze od G. Boga prosziti mogu, kakti naimre ieszu
ona, koia czilyaiu na chazt, y diku Bosiu, y na nasse dussno
zvelichenie; Zakaizato Molitva koiasze ne szamo z-vuztmi,
nego y szerczem chini od pravichnoga Chloveka, y vu milo-
sche Bosie sivuchega, ona ie uszigidar od G. Boga poszluhnien-
na, ako liztor y prosnia ie pravichna; y tako Sz. Molitva ie
ona vugodna musika z-koium nevolyni Chlovek G. Boga na-
pomiluvanie giblye, ali tak da nechizti duh orgul nepodis-
se, y tactussa nedaic. Molitva ie ieden lep, y Bogu dopa-
dechi aldov, ali nemorabitte kervav, y oszmagien z-kakos-
vem szmertnem grehom. Molitva ie ieden lep, y G. Bogu
vugoden szad, ali nemoravu szebe kakvoga cherva neszpa-
metnoga nakanenia imati. Molitva ie iedna kiticza lepo-
dissechega czvetia, ali megy ojem czvetiem nemora zineffa-
na bitti szmerdecha trubelika na mezto rosmarina, kakove
gresne, y neszpamietne prosnie, y zato pridaie Sz. Peter
Chrysologus: *Salva tamen eū cautela, & reverentia, ut à DÉO,*
qua DÉO digna sunt postulentur. Toieto mora uszaki Bosi
Kerschenik marlivo paziti na szvoie molitve, da od G. Boga
prosz-ona, koiaszu vredna od Boga prossena bitti, ova pak
mogusze recsida ieszu ona, koia czilyain na chazt y diku
Bosi, y na nasse dussno zvelichenie: Odkud unogi, unoga
proszechci od Boga, ako nedobivaiukai felie, y prosze, zrok
nai znaiu, y veruiu da drugi nieden tomu ni, nego da nepro-
sze kodbi prosziti vredno, y potrebno, z-chiztum naimre
Consciencium, prez greha, y vu milosche Bosie, kodzem
vchera

Idem.

Ibid.

Idem.
Ser 332.

vchera pokazal ; Ali pak da neprosze ona kojabi prosziti morali , toieto koiaszu na chazt , y diku Bosiu , y dusznò zvelichenie nasse , kod danasz na kratkom pokazati hochu.

On zmosni , y veliki Kraly Alexander , zbor velikelyubavi koiuie imal proti priatelu izvomu Filu Diagonassu , proszilgaic , dabisze niegove Kralyevzke szvetlozti molil , y proszil za miloschu , kakovu god hoche , y potrebuic , obechavsi mu daga hoche rad inyum nadeliti : Ov priprozt y neszpametni Diagonas kai stimate N. N. kaije od Kralya proszil ? poszluhnete , y zachudeteze ; Rauno onda kadamuie to Kraly govoril , Diagonas iesze na szunczu grel , y kaiti Kraly prednym ztoiechi , chinilie szvoium personum szenczu , da Diagonass szuncze ni moglo greti , zato odgovorilie Kralyu , Prezvetli Kraly proszimte za ovu miloschu , dami twoium Kralyevzkum personum szencze nechinis , y szunczu name szciati , y mene greiatи nekratis . Rauno tak y iosche gorie chine szadasniega vremena Kerscheniki z Kralyem neba y zemlye , koi ie tak dober , y miloztiven , nasz na tuliko prestimava ylyubi , da on szam nasz profzi , dabi mi od niega milosche proszili . *Qui ut precetur , ut largiatur exorat , govtreci nam , Usquemodo non petitis quidquam in nomine meo , petite ergo & accipietis .* Kai chinite okerscheni lyudi davime neikai neproszite , koiszem zdenecz pun dobroth , y miloschih , *Fons indeficiens omnia bonorum .*

Iztinaie dasze unoginahagiau koi G. Boga mole , y prosze , alikai , y zakai ? oh ztrahota , spot , y szramota ! proszega unogi kodie negda proszil Abimelek lsaka . *Recede a nobis .* Odhagai od nasz , nepachinam gretisze vu telovneh lyubaviah , nepachinam vu sivati naszladnoztih , szvetitisze , y dichiti vu chaztch , y bogacztvah , eh *recede a nobis .* Hodiod nasz , y puztinas siveti polek poseleny mladozti nasse : Oh . norzka y neszpametna prosnia , uszeh teh takoveh iz Boga , y dusse szvoie zpozablyyeneh gresnikov , koi ju szvoich molit-

Gen. c. 26. v. 16.

vah

vah nigdar drugo nikai neprosze nego ona koiaszu szupros-
tiuna nyhovomu dussnomu zvelicheniu.

Nili norzka ova prosnia povecs ti ò Antigones Kraly Ma-
cedonzki, koiemu, kadabi Kralyevezka Koruna donefena bi-
la, dabiszui na glavu poztavil, uzemsiu vu ruke, rekeli. *Ono-
bilem magis quam felicem coronam, quam si quis bene cognosceret,
quantis periculis, solicitudinibusque referta sit, ne humi quidem
iacentem, tollere dignaretur.* O plementitu bolye neg szrechnu
Korunu, koiu dabigdo dobro poznal kulikeh pogibekih, y
zkerbih ie puna, dabiu nassel na zemlye lesechu, nebisze do-
ztoial gore zdignuti.

Nili norzka, y neszpametna ova prosnia ò Sz. Otecza Papa
Pius V. ovoga imena, koi vecskrat iesziszce puztil chuti go-
voriti. *Papatum nemini sine desiderabilem esse, ob molestias &
labores, cum quibus omnes panæ & labores in religione tolerati
non sunt comparandi.* Papinztva zaiztò nigdor seleti nemo-
re, zbok zkerbih y trudov, z-koiemu usze teskoche, y tra-
plyenia vu redú podnassana tekmitisce nemogu.

Nili norzka ova prosnia? povecs ti ò preszvetli Ceszar Con-
stantinus, koiszi zpoznał kadaszi govoril, daie tesessi tvoy si-
tek, neg niednoga pätzira na polyu sivinu paszuchega.

Nili norzka ova prosnia? povecsnam ti ò zmosni Kraly
Neapolitanzki Alfonsus, koiszi priszpodablyal Kralyevezko tvo-
je sivlyenie iednomu tovornomu sivinchetu, zbok unogeh ve-
likeh, y teskeh zkerbih, koie Kralyevezka chazt szobu donassa,
y vendarza zadoblyenie ovakovéh chaztih, y bogacztvih, da
pacse kai ie iosche gorie za izpunienie bestinzkeh telovneh
naszladnosztyh tulike molitve, krichechi ako ne z-iezi-
kom, tak koncheszerczem G. Bogu. *Recede à nobis.* Odhagiai
od nasz, toicto kada chuiu ali Prodekatore na prodekalni-
czah, ali Szpovednikë vu Szpovedalniczah, krichati, y na-
govariati, dasze ovogi, ali onoga greha oztave, chutesze iz
nutra vu szerczah nadihavati, da takov gresni ztalis nepe-
lya vu nebo, da chazti, bogaczta, y naszladnozti ieszu
kodiedno orusie, zkoicimszepoti G. Bogu voiule, y lažtovita
dussa.

dusza umaria, y zato da ti takovi od G. Boga nedobivaju kai prosze nai znaiu dasze G. Bog snyimi ponassia kod ieden milo-
ztiuni Otecz, szvoiem detetom, koi, akoprem neznam kak lepo prossen za nös, nedamuga vu ruke, znaiuch da snyim nikai dobra nebi vuchinilo, nego morebiti szvoie szmerti zrok-
bi bilo, y zaro veli Sz. Augustin. *Negat sapè DEUS quod volu-* S. August.
mus, ut tribuat quod malemus. Zataiuie, y zkratchuie vecskrat ^{tract. s. in}
G. Boga ono kai selimo, y profzimo od niega, dabinam däl y ^{Joan. sub.}
podelil ono, kai zna da nam ie hatznovitesse, y raissi bude-
mo imeli.

Naidesze morebiti koigod malo zdussen, y menie pame-
ten Kerschenik, koimi recse, daie Christus Szin Bosi, kod
Iztina vekovechna, koi vu szvoiem obechaniu mankati, y
zfalliti nemore, rekeli y obechal pri Sz. Janusu. *Omne quod-* ^{Joan.}
cumque petieritis Patrem in nomine meo, dubit vobis. Ufze kai-
goder budete proszili Otcza vu imenu moiem, dativam ho-
che: Mi vendar ove iztine nad nami, y znamy izpuniene ne-
zpoznavamo, ar mi proszimo, y molimo G. Boga vu potrebo-
chah nasseh, y vendar nemoremo nikai opraviti, niti dobiti
pri Bogu. Nato uszem tem takovem odgovariam z-rechmi
Sz. Jakopa Apost: *Petitis & non accipitis.* Proszite iztinaie y
molite, ter vendar nedobivate kai selite, zakai ne? zato
odgovaria Sz. Jakop. *Eo quod male petatis.* Kaiti zlo proszite,
toieto kaiti neproszite onak, kodvasz Christus vuchi,
naimre, kaigoder budete proszili Otcza. *In nomine meo.* Vu
Imenu moiem, dati vam hoche. Kakie pak Szinu Bosiemu
Ime? *Vocabulum est Nomen ejus JESUS.* Zvano ie Ime niegovo ^{Lucas}
JESUS veli Sz. Lukach vu drugom delu. JESUS pako diach- ^{c. 2. v. 21.}
kem iezikom hoche recsi *Salvator.* Toieto Zvelichitel: Ako
adda vi proszite od G. Boga kai takvoga, kaibi vam na vexe
zkvarenie, neg na zvelichenie bilo, nechudetesze da nedo-
bivate kai proszite, ar onda vu Imenu JESUSSA Zvelichitela
neproszite, nut Sz. Augustina rechi. *Non petitur in nomine* ^{S. Augusti}
Salvatoris, quidquid petitur contrarationem salutis. Neproszite ^{tract. 102.}
imenu Zvelichitela, kaiszegod profzi szuprotizvelicheniu;

Zakaizato ako nizte uszlissani, vu molitvah vassch, nechude-
tesze velivan szam Szin Bosi. *Usque modo non petitis quid-
quam in nomine meo.* Ar do szada nikai nizte proszili vu-
Imenu moiem.

Ona dva Christusseva Vuchenika Jakop, y Janus, genieni
od nedoztoinoga hlepenia na chazti, y dike ovoga szveta,
proszilisz po szvoic Matere za pervo mezto, y za perve cha-
zti, toieto szedeti naiblise niega ieden nalevo, drugi na-
deszno. *Domine, dic ut hi duo filij meis deant unus ad dexteram,*
& alter ad sinistram tuam. Gozpone, recsi da ova dva Szina
moja szede, ieden na deszno, drugi na levo twoic, kai stima-
te N.N. ieli ova nyhova prosnia bila prietna, y vuszlissena
od Christussa? Iz odgovara niegovoga zpoznatiszemore, y
ie ov. *Nescitis quid petatis.* Neznate kai proszite, kako dabi
y Matere, y Szinom hotel bil recsi, vi ieszte velike pripros-
chine, nit znatekai proszite, ar proszite jedno veliko zlo, ia
pako koi vasz lyubim, y vam dobro seleiem, koi znam bolye
kai vam haszni, y skodi, nego vi szami, zato vassa molitva
nima pri mene mezta. *Nescitis quid petatis.* Neznate kai pro-
szite, y zato veli Sz. Augustin vu iednom liztu kogae Paulinu
piszal. *DEUS aliquando misericorditer non audit.* G. Bog neg-
da miloziuno neposzlussa molityu akoprem szvoich drageh
priatelov, toieto ondasze proti nam naimiloziunessegia iz-
kasuie, kada nasz chuire prosziti, y moliti kai takvoga, kaibi
dussnomu nassemu zyelicheniuskodlivu bilo, ter prosnie, y
molitve nasse neposzlussa, nitinam kai takvoga dale kaiga
proszimo.

Proszti on kmet od Boga Sz. Blagoszlov damu niegova
polya, y vinogradni obrodè, da kruha y vina zadozta dobi; y
ni poszluhnien, ar G. Bog previgui da ako takov mus bude
imal kruha y vina obilno, lahkosze iz niega, szlusbe niegove
szvete zpozabi, pianchuie po szvetkeh, y petkeh, pianchu-
juics szvadiske, razbia, zlo chinì, kune, sentava, blazni, dussu
szvoiou pogublya, y zato poslye tomu takovomu nakruh y vi-
no szussu, poyodniu, tuchu, kojiaga chinè yutrechnozi siveti,
grę-

Matth:
L. 20. V. 21.

S. August.
in Epist. ad
Pauli.

grelasze habati, Bogu szlusiti, y dussu nepogubiti, y zato veli Sz. Augustin. *Absit ut fiat nobis, si manemus in Christo, qui non idem traxit quod petimus, nisi quod expedit nobis.* Zachuvai Bog dabis. in Joan. nam bilo usze povolye, ako z- Christussem, y vu Christussu sivemo, koi nam ne daie kai proszimo, nego kainamie bolye potrechno.

Proszi on Tersecz, on Kramar dabimu G. Bog dal szrechu vu terstu, obilie vu bogacztvu, ali previdechi G. Bog dabimusze ova dopuztila, szvetlozt szrebra, y zlata niegabi za-szlepila, y pametmu zmutila, daga nigdar nebi bil szit, uszigidar bolye zanym lakomen, zkup, y proti ubogem nemiloztiven, gizdav, y iz Boga zpozablyen. *Absit ut hoc illi concederetur.* Veli G. Bog nebi dobro tak po dussu niegovu bilo, y zato neposzluhnega, negoga prigleda z-neszrechami, z-betegimi, yukoieh krotek, y ponizen poztaie, y iz G. Boga szpominasse, y dussu vu bolsem redu zvelichenia vekovechnoga chuva.

Proszi on Mladenez, ona Divoika, zagledauiszze ieden vu drugoga, dabijm G. Bog dàl miloschu zkupa pozakonitsze, y vu Sz. Histro ztupiti zkupa, ali G. Bog previdechi da oni akobí zkupa dosli hitrobisze telovne nałzladnozti zasztili, za koium szamum hlepè, nemiszlech nikai na dobrote naturalzke, ako naimre on Mladenez ie tih, pobosen, dober Gozpodar, ali pak maszlakazt, iz Boga zpozablyen, y raszipnik? Ako ona Divoika ie chedna, postena, poterpeslyva, y dobra Gozpodaricza? y zato veli G. Bog. *Absit ut hoc illi concederetur.* Ne, tosze nemore, nit nemora nym dopuztit, arbi oni vu Sz. Zakonu, kakti pesz z-machkum siveli, megy szobumsze kolyuch, kunuch, y preganiaiuch, mene z-grehi szvo-jiemi bantuiuch, y szebe dussnò zkvarienie zaflusuiuch.

Pripetisze, dasze onem Zakonzkem tovarussem zbetesa iedino detecze, akoie imaiu, ako pak ne? dabije dobiti mogli, za koie detecze mole, y prosze, G. Boga dabie dobiti mogli, ali pak zadoblyeno, y betesno, od betega, y szmerti oszloboditi. Ali previdechi G. Bog da ono dete nym ne

szamo na skodu telovnu, neg y na zkvarenie dussevno bilo
bi, arbi oni prekoredno nye lyubili, y za blagosze zkerbeli
pravem, y krivem nachinom, za oztaviti nyhovemu detetu,
zkerbech bi pravichne schiapili, ubogem almilstvo zkratchu-
vali, moie zapovedi prekersuvali, nye prekersuvich mene
bantuvali, dusse szvoie vu pogibel vekovechnoga zkvarenia
poztavili, ch *Abfit ut hoc illis concederetur.* Nebi dobro bilo
vu tomnym povolye hoditi, nai umre dete, alipak akogani-
mai, nai prosze, nai mole, nai zagovore chinè, kulikoijm-
drago, prosnia vendar nyhova, y molitva od mene nebude
poszluhnienia, da liztor dusse nyhove nebuduzkvariene.

Rauno pak od ovud zpoznavasze ludozt, neszpamet-
nozt unogeh drugeh, koij stimaiu daszu naibolye od
G. Boga lyublyeni, kadaijmu szpa po volye, y naruku idu, kada
naimrenym zdravie szlusi, y szrechu imaiu vu chastej bo-
gacztvah, kruha, y vina obilno, iednum rechium kada usza
po volye od G. Boga dobivaiu, zakoiagod oni niega prosze,
y selè, ne tuliko k-dusnomu zvelicheniu potrebna y hasz-
novita, kuliko skoddiva, ar liztor za szamo telovno vesze-
lye, y naszlainenie, po szille takorekuch od G. Boga zadob-
lyena: Oh! neszrechniaki szlepi, kaksze iako vu tom uka-
niuiu, ar nai znaiu, y tverdno veruiu uszi titakovi, da G.
Bognym usza po volye prepuscha, ova ieszu znamenia, ne
lyubavi, y miloszerdnozti, nego pravicze, y szerditotzi Bosie;
Velim pravicze, kaiti G. Bog grehe polek szvoie Bosanzke-
pravicze kastiga na drugom szvetu, y negda na ovom: Tak
rauno Bosanzka niegova pravicza, mora dobra dela chlove-
chanzka plachati ali na drugom szvetu z-dikum nebezkum;
ali na ovom z-blagom chaztmi, zdraviem, y naszladnozti,
ar veli Sz. Pavel Apost: *Quem enim diligit Dominus, castigat.*
Flagellat autem omnem filium quem recipit. Ar koga lyubi G.
Bog, toga y kastiga: Kastigacie pak uszakoga, koga vu milo-
schu szvoiu prijmlye. Adda oni, koj ulze kai selè od G.
Boga y prosze, napunom zadobivaiu, kastigani niszù, ako
pak kastigani niszù? toie znamenie da od G. Boga lyublyeni
niszu,

nisz, niti vu milosche niegove sivu, kaisze adda uszi titakovi
nadejati moraiu? Odgovaria Petrus Bleensis. *Procul dubio*
qui non flagellantur temporaliter cum hominibus, flagellabuntur
in eternum cum dæmonibus. Prez uszake dvoinozti uszi oni
koij na ovom szvetu imaiu usza po volye szvoic, y kastige ni-
kakve bosie nad szobum ovde z-lyudmi nezpoznavaui, budu
naveke kastigani vu pekluz-vragmi; ary Sz. Jerolim govor.
Difficile, ino impossibile est ut presentibus quis & futuris perfrua-
tur bonis, ut hic ventrem, & ibi expleat mentem, ut de delitiis
transeat ad delicias, ut in utroque saculo sit primus, ut in celo &
in terra appareat gloriosus. Tesko pacse nemoguchno ie dabi
ova, y priducha gdo vusivati mogel dobra, dabi ovde ter-
bu, y onač izpunil pamet, dabi iz naszladnoztih preminul
vu na szladnozti, dabi na ovom izvetu y onom bil pervi, da-
bi na nebu, y na zemlye videlsze odichen, od uszeh hvalyen
y prestiman; y zato veli Sz. Augustin. *Multa DEUS conce-*
dit iratus, quæ negaret propitius, & quando male aliquid peti-
tur, dando irascitur, non dando miseretur. Unoga G. Bog
prepuschafzerdit, koiabi zkratil miložtiven, y kadasze zlo
kai profzi, daiuch y dopuschaiuch fzerditez, nedaiuch
szmiluiesze.

Petrus
Bleensis.

Jedno vekovechnoga szpomenka pripechenie k-zcilyu
moiega govorienia budimi ovde dopuscheno na pervo do-
nezti, kak naimre Crisipus Filosofus buduchi vu dvoru Ci-
russa Kralya Persianzkoga, imaiuchega dva Szina, y videchi
Filosofus, kak Kraly Szina szvoga iednoga kruto dobrogia,
vecskrat ni krivoga ni dusnoga ie ostro kastigal: Drugomu
pako zeuszema zlocheztomu Szinu punomu hudobe, y pszin,
usze kaigoderie imeti hotel, y selel, po volye ie puschal;
Neki dan videchi Filosofus Kralya gorie neg nigdar onoga
dobrogia Szina sibiem pretepati, priztupilie k-Kralyuzteg-
nulmuie ruku, y iz nye sibie van iztergnul, govoreci; Vassa
szvetlozt, ia nemorem toga vu glavu moiubrati, da vi
ovoga dobrogia Szina tak gntzo, y ostro kastigate, onomu-
pak hudobnomu nigdar nikai zla nechinitie, nego pacse usze

kai

S. August.

in 2. sent.

fer. 25;

kai hoche po volye niemu puschat. Onda Kraly obernul-
szeie k- Filosofusu, y rekemuie ove rechi, moras znati da-
ia *Quem impunitum relinquo nihil est possessorus, quem vero per-
nitio, Regni hares est futurus.* Szin koga ia puscam prez ka-
stige, po volye kak hoche , siveti, nikai nebude ladal od-
kincsev Kralyevzva moiega: Koga pako tepem y kastigam
Odvetnik Kralyevzke moie korune y kincsey bude.

Rauno tak Kraly Neba y Zemlye uszemi: G. Bog izkásnie-
sze z- nami lyudmi, kod szinmi szvoiemi kastigaiuchi naimre
y trapechi szvoie drage uszakoiachkemi teskochami y nevo-
lyami, koieh akosze nemoremo z- molitvami nassemi oszlo-
boditi , znamenieie lyubavi Bosie, y danasz on hoche odvet-
nike dike szvoie nebezke vuchiniti.

Zakaizato dokancham gororienie moie z- rechmi Sz.
Janusza Evang: *Usque modo non petitis quidquam in Nominе
meo, petite & accipietis.* Do szada nizte nikai proszili vu-
fimenu moiem, proszete, yprieti hochete : Unogi ieszu koij
unogo vremena prouze , y mole G. Boga za zadoblyenie ove-
szreche , ali za oszlobogienie one nezreche , y vendar nikai
nemogu dobiti, nitizprosziti, koi zrok ie tomu ? Jeden-
zmegy oveh treh biti mora, naimre da unogi mole y prosze,
ali to chinę z- gresnum Consciencium szvoium , koieh, kod
gresnikov molitva G. Bogu ni draga, nit prietna; y tako niti
uszlissana.

Drugi ieszu, koij takai marlivo y pobosno z- chiztem-
szerczem mole y prosze G. Boga za ovu , ali onu miloschu ,
ali kaiti mole, y prosze za ono kaibi proti dike , y chazti
Bosie bilo , y nyhovomu dusnomu zvelicheniu skodilo , za-
to od Boga nyhova molitva ni uszlissana , y tako iedni , y
drugi naisce nikai nechude ako uszigidar neizprosze , ono ,
kai od Boga prosze. *DEUS enim aliquando misericorditer
non exaudit.* G. Bog negda miloztjuno neposzlissa pros-
nic y molitve nasse , kaiti on boyle zna kai nam ie potreb-
no k-dusnomu zvelicheniu nego miszami , y zato veli Sz.

Cle-

Clemens Alexandrinzki. *Hi, qui in peccatis versantur, nisi Clemens penitentiam egerint, non solum non exaudiuntur, cum suppli- Alexan. lib. cant, sed etiam DEUM irritant, in memoriam ei reducentes suam. Constit. 5.7. improbitatem.* Ovi, koijsze vu gregeh kalyaiu, ako pokore nevuchine, ne szamoniszu uszlissani, kada mole, nego pacse G. Boga dusze na kastiganie, napervo niemu donassaiuch gresno sivlyenie szvoie.

Gdogod adda seli da niegova molitva bude G. Bogu draga y prietna, naipervo potreba posaluvatife za grehe, y po Sz. Pokore vu miloschu Bosiu poztaviti, naszleduiuchi enoga gresnoga Publicanusza koi doiduchi vu Czirkvu ztalie iz dalka. *Publicanus stans A longe, nolebat nec oculos in cœlum levare.* Niti cchi szvoie nisze usfal vu nebo podignutizbok velike salozzi, y szrameslyvozti, daszeic pouffal G. Boga szvoiega zbantuvati. *Sed percutiebat peccatum suum dicens, DEUS propitias esto mihi peccatori.* Negoie tukel perszi szvoie govoreczi, G. Bosc miloztiven budi mene gresniku, y tako zkruszeni, molete y proszete G. Boga z-pravem usfaniem vu dobrotu y miloszernozt niegovu, Ali pazete dobro da ono kai profzite, y zakaisze molite bude na vexu chazt, y diku niegovu, y na vasse duffno zvelichenie, a ne na spot niegov, y zkvarenie vase.

Ako ovemi obodvoiemi nachini molite, y vendar uszlissani nizte, nezdvoite, nego miszlete, y veruite daie to iedno znamenie lyubavi Bosie proti nam, koi nasz za grehe nasze ovde kastigie do vremena, dabina sz na drugom szvetu nemoral kastigati na veke, y zato potreba dasze pred G. Bogom ponizujemo, niemu dasze ponizno molimo, molecs volyu naszu z-volyum niegovum Bosanzkum szlasemo, ar yeli vuchenii Angelius. *Perfecta est oratio, cum preces Justitia comendat.* Zversena ie molitva, kada prosniu pravichnoz pre- in Psal. 15. porucha. Ako adda N. N. do szada nizte bili poszluhnieni vu molitvah vaseh, zato nemorete zdvoiti vu milosche y pomochi Bosie, nego morate ztalni na molitve obztati. Ar yeli Christus. *Petite & accipietis, quarite & invenietis, pulsante &*

te & aperietur vobis. Proszete y dobiti hochete, ischete y naiti hochete, kuchete y odpertovam bude. *Effundite coram illo corda vestra.* Izlete, y izpraznete prednym szercza vassa veli Sz. Kraly David, ali kakbi to mi mogli, y morali vuchiniti? vuchi lepo Sz. Augustin govoreczi. *Confitendo, Deprecando, Sperando.* Szpoedaiuch, Molech, Uffaiuch; Naipervo adda szpovedaiuch chizto usze grehe szvoie male y velike, za nyelsze kaiaiuch y saluiuch, potlam pak poni-zno y pobosno proszech y molecs, k-zadniemu tverdnosze usfaiuchi vu miloserdnozt y dobrotu Bosiu, koiaie uszigdar uszem chiztoga szercza lyudem, szebe molechem, y prosze-Psal. 61. v. 9 schetni odperta. *Effundite ergo coram illo corda vestra, quoniam DEUS adjutor noster in aeternum.* Izlete adda prednym szercza vassa kodszemvasz navchil, ar nas dobri Bog ie, y bude pomochnik nas na veke, komu nai bude hvala
chazt, y dika na usze veke Amen,
uszi reczemo : Amen,
A M E N.

A M E N.

IN-

INDEX MATERIARUM.

NEDELIA I. ADVENTA.

Kak potreben, y hafznotit k-dusnomu zvelicheniu, ie szpomenek
ostrocie Szuda Bosfega.

*Quam necessaria, & proficia ad animæ salutem, est memoria severitatis
Judicij Divini.* fol. 1.

NEDELIA II. ADVENTA.

Kak uszigidar Přavichni od Gresnikov naivech, y naibolye ieszu-
preganiani.

Qualiter Justi à Peccatoribus semper & quam maxime sint persecuti. fol. 15.

NEDELIA III. ADVENTA.

Nai potrebnessa, y naihafznotitessa Regula k-zversienozti, y k-zve-
licheniu ie zpoznanie szamoga fzebe.

*Necessariissima, ac utilissima Regula ad perfectionem vitæ, & salutem ani-
mæ, est cognitio suimetipſius.* fol. 30.

NEDELIA IV. ADVENTA.

Kak moramo dochakati, y kem nachinom prieti k-nam na ztan-
iduchega Kralya nebezkoga?

Qualiter debeamus excipere ad nos venientem Regem Cælorum? fol. 43.

NEDELIA PO NOVOMLETU.

Kak uszaki Kerschenik polek usfania vu Miloschu Bosiu, morasze-
szam zkerbeti za zvelichenie szvoie.

*Qualiter quilibet Christianus pñnes fiduciam in Divinam Gratiam, ipsem et
cooperari teneatur ad consequendam animæ salutem.* fol. 57.

NEDELIA I. PO TREH KRALYEH.

Kak Decža Roditele szvoie ne szamo postuvati, nego y do szmerti
pomagati dusna ieszú.

*Qualiter Proles Genitores suos non solum honorare, verum & usque ad mor-
tem fovere teneantur.* fol. 71.

NEDELIA II. PO TREH KRALYEH.

Kak uszaki Kerschenik vu uszakom Ztalissu lehko zvelichitisze more,
ako szamo hoche.

*Qualiter quivis Christianus, in quolibet Statu facile salvari possit, dumodo
solus velit.* fol. 84.

NEDELIA III. PO TREH KRALYEH.

Kaksze Zakonzki Musi k. szvoiem Sennam izkazuvati, y nye raunati
moraiu.

Qualiter Mariti erga suas uxores sese demonstrare, easque regere debeant? (fol. 99.)

NEDELIA IV. PO TREH KRALYEH.

Kaksze Zakonzke Senne z- Musmi szvoiemi zponassati, y po nyhove
volye siveti ieszu dusne?

*Qualiter uxores cum Maritis suis procedere, & secundum voluntatem eorum
vivere obligentur?* fol. 110.

NEDELIA V. PO TREH KRALYEH.

Szmertni Greh naivexi, y naipervi zrok uszeh nevoly, y neszrech,
ovoga szveta.

*Peccatum Mortale maxima & primaria causa omnium misericordiarum, & ca-
lamitatum hujus saeculi.* fol. 122.

NEDELIA VI. PO TREH KRALYEH.

Gdosze maleh Grebov nechuva, hitro vu velike opada; y zveliche-
nie szvoie vu pogibel poztavlya.

*Qui spernit Peccata Venialia, citè cadit in mortalia, sicque periclitatur de
salute.* fol. 135.

NEDELIA SEPTUAGESIME.

Kulikosze ukaniuiu oni, koij kadsze chuiu od Bogá vu miloschu-
zvaneh, nemaraiusze doyt; stimaiuchi uszigdar nyu mocszi za-
dobiti.

*Quantum decipiuntur iij omnes, qui audientes se à DEO ad Gratiam vocatos,
negligunt venire; existimantes eam semper posse obtinere.* fol. 150.

NEDELIA SEXAGESIME.

Chudo uszeh chud naivexe ie ovo, da gresniki kuliko vexe kaftige
Bosie nad szobum zpoznavaiu, taliko menie za pobolsanie-
ftka maraiu.

*Miraculum omnium Miraculorum maximum est quod peccatores quanto
majora flagella DEI experiuntur, tanto minus de emendatione vita
eurant.*

fol. 163.

NEDELIA QUINQUAGESIME.

Kuliku kriviczu Fassenzke dneve gresniki Ztvoritelu szvomuz. Pian-
zvom chine? Niegov Kip Bosanzki, na bestinzki premeniaiuch.
*Quantam injuriam peccatores Creatori suo Bachanalisticis diebus faciunt
dum inebriando se Imaginem illius Divinam, in brutalens convertunt.*

fol. 177.

NEDELIA I. KORIZMENA.

Kaksze more, ymora uszaki Kerschenik proti Zkussaviam boriti,
ako od nyh nesche obladan bitti?

*Qualiter valeat ac debeat quivis Christianus contra Tentationes pugnare, si ab
iis nolit superari.*

fol. 193.

NEDELIA II. KORIZMENA.

Szuproti trem Dussnasseh nepriatelom, z-troie fele orusiem mora-
voiuvati, koinye hoche obladati, y naipetva fela orusia ie pra-
va falozt za grehe.

*Contra tres animarum nostrarum inimicos triplici genere armorum debet pu-
gnare, qui eos vult superare, primaque species armorum est vera Con-
tritio.*

fol. 205.

NEDELIA III. KORIZMENA.

Druga fela orusia duhovnoga ie Chizta Szpoved.

Secunda species armorum Spiritualium est integra Confessio.

fol. 218.

NEDELIA IV. KORIZMENA.

Tretia fela orusia ie Sz. Pokora, z-koumsze G. Bogu Zadovolyschi-
na za grehe dati mora.

*Tertia species armorum est sacra Penitentia, qua DEO satisficeri debet pro
peccatis, quae Satisfactio nuncupatur.*

fol. 231.

NEDELIA V. KORIZMENA.

Gresniki vñ szmertneh greheh sivuchi kuliku kriviczu G. Bogu, Dussam
pako szvoiem kak veliku skoru chine?

*Peccatores in mortalibus peccatis viventes, quantum injuriam DEO:
Ani-
mabus autem suis quantum damnum causent.*

fol. 243.

NEDELIA VI. KORIZMENA.

Kakovum pripravum uszaki Kerschenik mora priztupiti k- Presz: Prilcheschaniu?

Quā preparacione quilibet Christianus obligetur accedere ad sacram Communionem?

fol. 256.

NA VUZMENII NEDELIU.

Kakov, y kulik Szvetek ie Sz. Vuzmeni dan: y zakaina sz Sz. Mati Czirkva vu nyem na veszelye pozava?

Qualis, & quanta sit sacra Paschalis dies: Et cur S. M. Ecclesia in ea nos ad lætitiam invitat?

fol. 270.

NA VUZMENI PONDELIEK.

Nikai nehaszne dobro pocheti siveti, zlo pak dokonchati; Negoic potrebna Ztalnozt do szmerti vu dobro pochetom sivlyeniu.

Nil juvat bene incipere vivere, male autem finire; Verum necessaria est Perseverantia usque ad mortem, in bene inchoata vita.

fol. 283.

NA VUZMENI TORK.

Poztavlyaiusze napervy nekoij zroki giblyuchi szercza chlovechanzka na mirovno, y szlosno sivlyenie.

Proponuntur quedam motiva, moventia corda humana ad pacificam & quietam vitam.

fol. 296.

NEDELIA I. PO VUZMU.

Glubinu tverdokornozti chlovechanzke; Glubina Miloszerdnozti Bosanzke, zezava na pokoru.

Abyssum obstinationis humana; Abyssus Misericordiae Divina provocat ad penitentiam.

fol. 309.

NEDELIA II. PO VUZMU.

Kuliko od Kerscheneh Duss vu nebo poyde? y kakova zlamenia ti takovi zvelichenia imaju? izkasuetze.

Quot ex Christianis Animabus salvabuntur, & qualia signa salutis tales habent? demonstratur.

fol. 323.

NEDELIA III. PO VUZMU.

Kuliko vredna y prestimana ie uszaka minuta vremena od G. Boga Chloveku, k. zadoblyeniu dussnoga zvelichenia dopuschena.

Quam

*Quam pretiosum sit omnino minutum temporis, à DEO homini ad consequen-
dam salutem concessum.*

fol. 333.

NEDELIA IV. PO VUZMU.

Kak Szadasnich vremen Glavari, y Szudczi Praviczu delè? gledaiuch
na obraze, mosnic, y Familie, vecs neg na Conscienczie, y
dusse szvoie.

*Qualiter modernorum temporum Judices Justitiam administrant? respiciendo
magis Vultus, Bursas, & Familias, quam Conscientias, & Animas
suas.*

fol. 348.

NEDELIA V. PO VUZMU.

Kak moguchna ie obchinzka ukup szpravylyeneh Molitvá; Na koiu-
sze za obchinzke potreboche ove krisevzkoga tiedna dneve usze
Kerschanztvo pozava.

*Quam potens sit communis insimul congregatorum Oratio; Ad quam pro
communibus necessitatibus bisce Rogationibus universa Christianitas in-
vitatur.*

fol. 362.

NEDELIA VI. PO VUZMUI.

Kak Iztina nigder na szvetu ztalgona meztanima: y on koi nyu go-
vori, pred pregoumi iedvai siveti more.

*Qualiter Veritas in mundo exultat, & qui illam sequitur, vix vivere fini-
tur.*

fol. 374.

NA TROIACHKU NEDELIU.

Kulika, y kakova ie Miloscha, y Dobrota Duha Sz.?

Quanta, & qualis fit Gratia, ac Bonitas Spiritus S.?

fol. 387.

NA TROIACHKI PONDELIEK.

Kuliku, y kak nezgovornu lyubav ie izkazal G. Bog proti Narodu
Chlovechanzkomu?

*Quantum, & quam indicibilem Amorem ostenderit Dominus DEUS erga
Genus Humanum.*

fol. 401.

NA TROIACHKI TORK.

Christus kakti dobri Paptir dosselie na ov szvet izkát pogublyeneh
Ovchicz, za oszloboditi nye, od szmerti vekovechne: Akofze
pako koia hotoncze odbie, zablyudi, y pogine, on tomuzrok
ni, niti biti hoche.

*Christus quā bonus Pastor venit in mundum quā situm perditas Oves, ad prae-
servandas*

servandum, eas à morte aeterna: Quod si autem aliqua voluntarie se separavit ab eo atque perierit? Is causa hujus nec est, nec esse vult. fol. 413.

VU VREMENU PROSCHENIA.

PERVA PRODEKA.

Kai ie, y odkud szvoy pochetek ima, tak Jubileumzko, kak uszako drugo Proschenie?

Quid sit, undeve suam originem trahat, tam Jubilai, quam quavis alia Indulgencie? fol. 1.

DRUGA PRODEKA.

Koi ima vreme Miloschu Bosiu zadobiti; Nai nechaka vremena, vu koiemu bude felel, ali nebude mogel imeti.

Qui habet tempus Gratiam DEI obtinendi; Non expectet tempus, in quo eam optabit habere, & non poterit obtinere. fol. 16.

TRETA PRODEKA.

Vu kulike pogibeli vekovechnoga zkarenia sive, koi tverdokoren prepuscha Proschenie prez pokore preyti.

In quanto periculo eterna damnationis vivit, qui obstinatus dies Indulgentiarum pertransire finit. fol. 29.

CHETERTA PRODEKA.

Kak pogibelno ie povrachatisze vu vremenu Proschenia szpovedanc, y odvezane grehe.

Quam periculorum sit redire ad pristina tempore Indulgentiarum confessio, & absoluta peccata. fol. 44.

NA DEN POSZVETILA CZIRKVENOGA.

PERVA PRODEKA.

Obszlusavanie Poszvetil Czirkveneh odluchenoie na diku Bosiu, y na chazt Sz. Czirkvih: Szadasnie pako vreme takovi dnevi obszlusayaiusze od Kerschanztya vecs z- grehi, neg z- pobosnoztium.

Dedicationes Ecclésiarum instituta fuere pro majori DEI gloria, & veneratione Ecclesiarum: Nunc vero tales dies majoribus peccatis, quam pietare, à Christianitate celebrantur.

fol. 56.

DRUGA PRODEKA.

Kerscheniki koiij Czirkve Bosie nepostuij, y nechazte: G. Boga na szerditozt, y na kattige zezayau, y szile.

Christiani qui Ecclesias DEI non honorant, nec venerantur; Dominum DEUM ad iracundiam & flagella provocant, & cogunt.

fol. 69.

TRETA PRODEKA.

Ako oni, koiij Czirkve Bosie z- grehi ozkrunuui, G. Boga tak ztrassno bantui: Kai nechine oni, koiij Czirkveno blago po zlu mechu, ali poszvoiui?

Si illi qui Ecclesias DEI cum peccatis profanant, Dominum DEUM ad eò affligunt: Quid non faciunt illi, qui Ecclesiae bona pessimadant, aut sibi appropriant?

fol. 82

OD VELIKE CHAZTI POPOV- ZKOZA ZTALISSA.

PERVA PRODEKA.

Chazt Popovzka zverhu uszeh chaztih chlovechanzkeh, y Angelzkeh, ie naivexa, buduch oni Nameztniki Christussevi, y koi nyh nechazti, szamoga Christussa nechazti.

Dignitas Sacerdotalis superat omnes dignitates humanas, & Angelicas, quia Vicarii Christi sunt in terra, & qui illos inhonorat, Christum non honoret.

fol. 93.

OD VELIKE OBLAZTI POPOVZKE.

DRUGA PRODEKA.

Oblast Popovzka zverhu užeh pod Bogom oblastih, ie naivexa.

Potestas Sacerdotalis supra omnes infra DEUM potestates, est maxima. f. 107.

OD VELIKE DUSNOZTI POPOVZKE.

TRETA PRODEKA.

Kuliko vexa ie Chazt, y Oblazt Popovzka; Tuliko szvetessemu potrebnoie bitti uszakomu Mašniku.

Quo maior est Dignitas, & Potestas Sacerdotalis; Eo sanctiorem necesse est esse quemlibet Sacerdotem.

fol. 122.

VU VREMENU OBCHINZKEH POTREBOCHAH.

PERVA PRODEKA.

Kaisze morá vu obchinzkeh potrebochah chiniti, y kem nachinom
morasze od G. Boga pomocs profziti?

*Quid in publicis necessitatibus agendum, qualiterve à DEO auxilium im-
plorandum?*

fol. 137.

DRUGA PRODEKA.

Nachin, koiem Kerschenik morá Boga moliti, ako hoche ono, kai
profzi, zádobiti.

*Modus, quo Christianus debet DEUM orare, si id quod petit, cupit obti-
nere.*

fol. 148.

TRETA PRODEKA.

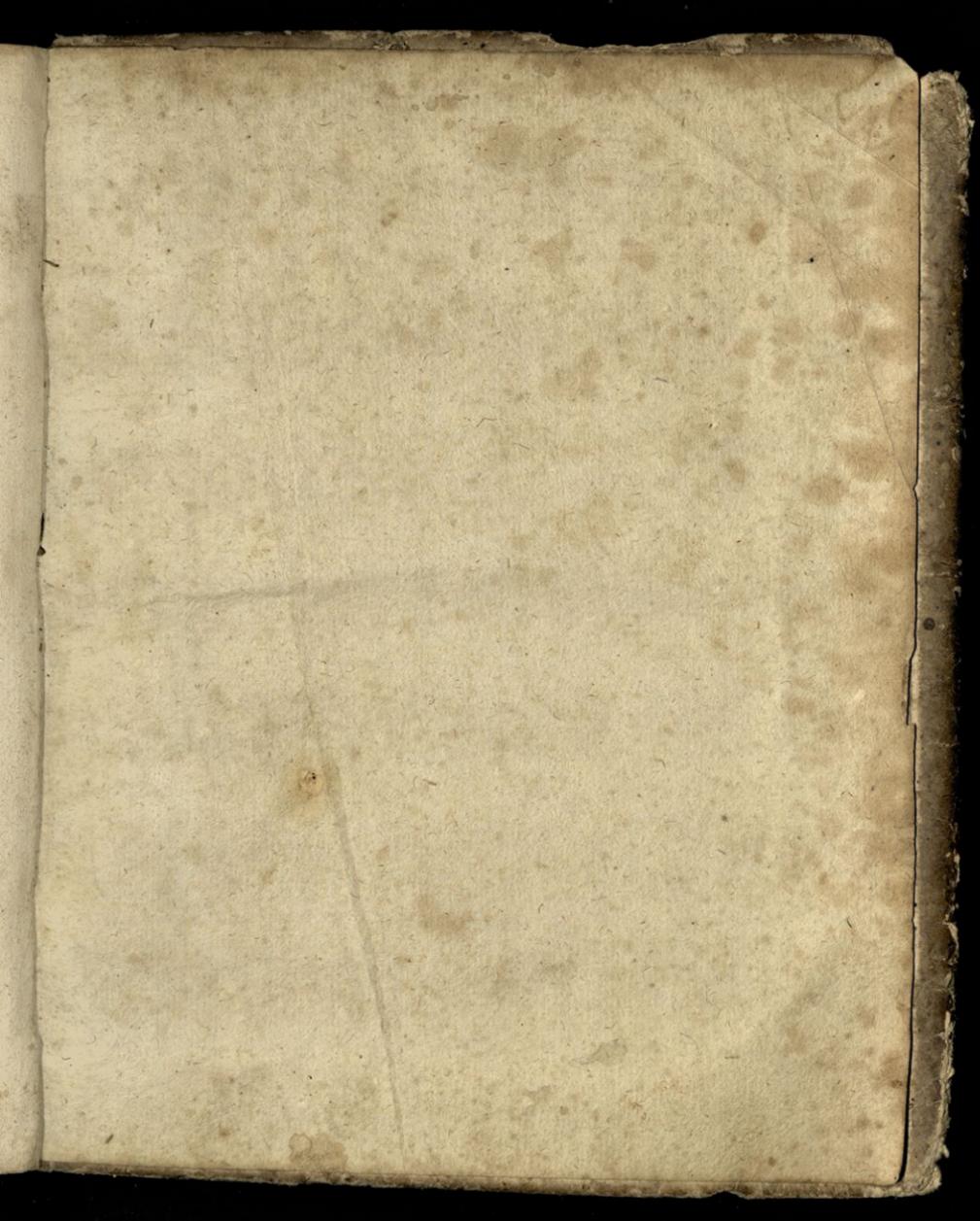
Dá unogi Kerscheniki mole, y prosze, ter vendar neizprosze, zrok
ie ov, kai ti neszpametno prosze.

*Quod multi Christiani petant, & oreant, nec tamen quod petunt, obtainent,
fit ex eo; quod imprudenter exorent.*

fol. 161.

F I N I S.

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

353259

4